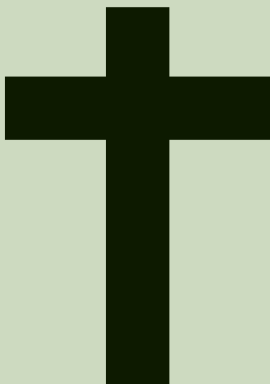

Aú-aai símai
kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea

Aú-aai símai kááísamakain-aai
The New Testament in the Awiyaana language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c

Contents

Mátíyu	1
Mááka	93
Rúku	145
Yóni	236
Aantá-waasi	297
Rómu	383
1 Kórinti	426
2 Kórinti	469
Kârésíya	497
Éfésási	513
Fíripái	526
Kórósi	536
1 Tésárónika	546
2 Tésárónika	555
1 Tímóti	560
2 Tímóti	572
Táítási	580
Fírímóni	585
Ípúru	588
Yémísi	622
1 Pítaa	633
2 Pítaa	644
1 Yóni	651
2 Yóni	661
3 Yóni	663
Yúti	665
Paápé uráin-aai	669

Mátíyu

Ísu wíyómpa'a iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáye. Ísuni kísau-waasima sísamaifakemba kae'a kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Mátíyu moóra-awi'a Rífái wemá maanáúfái agaimakáye. Maníkó séna sáwí'o úmimo méraampinkemba faútiyukaiye siyóntemba ááéraan-aai símai kááísamakon-aufai-wandaaifimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa sésa Maníkómó iyáfasinankaiwai Mésíyaan-ye síwae séna maanáúfáifimbá agaiyáye. Ísu fasi'aémbá tokéna Maníkóni ámutankoni áwáuma simátimena Maníkó wení waási wégarawin-aai simátíma'mae iyáye. Mátíyu miyán-áái maanáúfáifimbá agaimakáye.

Rúku 3:23-28

¹ Ísu Káráisitini akúní'o uráan-aai. Ísun-aíwá'ná Téfitin-ye. Téfitin-aíwá'ná Émbaramun-ye.

² Émbaramu Áísáakimba ma'ankówana Áísáaki Yékopumba ma'ankówana Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana

³ Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimba tinówa Témaan-ye.

Pérési Éséronimba ma'ankówana Éséroni Árámumba ma'ankówana

⁴ Árámu Ámínándapumba ma'ankówana Ámínándapu Násonimba ma'ankówana

Násoni Sáómonimba ma'ankówana

⁵ Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimba anówa Ré'apimaniye.

Póási Ópétimba ma'ánkaraimba anówa Rútimaniye.

Ópéti Yésimba ma'ankówana

⁶ Yési Téfitimba ma'ankówana Téfitimo káráwiyaiwai Soromonimbá ma'ánkaraimba anówani aifaráán-kwánkón-áwí'a Yúráya úwana ánaaen-kwamba Téfitin-ye.

⁷ Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana

Ríyapoamu Ápáisaamba ma'ankówana

Ápáísaa Ésaamba ma'ankówana

⁸ Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana

Yíósafati Yórámumba ma'ankówana

Yórámu Ásáyaamba ma'ankówana

⁹ Ásáyaa Yótámumba ma'ankówana

Yótámu É'ásaamba ma'ankówana

É'ásaa Ésékaayaamba ma'ankówana

¹⁰ Ésékaayaa Mánásaamba ma'ankówana

Mánásaa Émósimba ma'ankówana

Émósi Yósáyaamba ma'ankówana

¹¹ Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda matinkówasa

minkánaáfimbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-waasi
tati'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkaraawe.

¹² Pépírónifa'a mátinkon-kanaafimba

Yékónaya Síatiomba ma'ankówana

Síatio Sérápáperimba ma'ankówana

¹³ Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana

Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana

Éráyakimu Ésomba ma'ankówana

¹⁴ Éso Sétókomba ma'ankówana

Sétóko Ékímumba ma'ankówana

Ékímu Éráyatimba ma'ankówana

¹⁵ Éráyati Ériesaamba ma'ankówana

Ériesaa Mátánaamba ma'ankówana

Mátánaa Yékopumba ma'ankówana

¹⁶ Yékopu Yósepimba ma'ankówana

Yósepi Máriyaan-awaaikó úwana Máriyaa

Ísun-anówan-iyé. Ísuntafesa Maníkó iyáfasinankaraiwaiye
sésa Káráísitiye wésewe.

¹⁷ Émbaramumo méronka'a sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Téfitimo paápé urénamo méronka'a sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifakewi tati'maesa Pépírónifa'a ándáfa'a mátínkarowasa méron-kanaafimba sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á Máriyaa Ísu Káráísitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Rúku 2:1-7

¹⁸ Ísu Káráísitimba ma'ankómba maará uráiyé. Ísun-anówamba Yósepinka'a aaí símakowana Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámu'a paápé uráiyé. Ufaen-ámútánkó Máriyaan-arumpi túwana ámu'a paápé úwana

¹⁹ awaaikó kawé'á wéuwai séna waási túranka'a ai'maráanana Máriyaa aigaesáféna

ifáímpó'a aúpá'á ai'mátuwanaumne-imayaa uráiyé.

20 Miyá imáyáa wéena aùn-kwérowana Fasi'aénkó kísau-waasigo wíyómpakewi kaainampá'á simámena séna Yósepiyo Téfitin-andafaken-kwaasi óne. Máriyaamo ámú'o káúfímba Ufaen-ámútánkó aantemba ámú'a kauwánkáimba po wembá úwoi máinompó imba áá'a íno.

21 Iyámpóimo ma'ankáinda áwí'a Ísuwe simánkaao siyáie. Mináwíkóni áwáuma wení waási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye siyáie.

22 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowi siyónka'a póna miyán-tántáá'á paápé uráie.

23 Wemá agaimaréna séna moórá-inaamarugo waaí imba maiyéna ámú'a kaumái iyámpói ma'ankáinsa miniyámpóiógón-áwí'a Émaniyueriye sénááwe

agaimaréna siyáimba mináwíkóni áwáuma Maníkó keséta méraiye siyáie.

24 Yósepi aúfínkémbá iyáfasinena Fasi'aénkóni kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba awaainínkómbá maiyéna

25 ímba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiowana iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo taawánaraan-ai.

1 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti méron-kanaafimba Pétaemu-naopa'a Máriyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi kawé'-ímáyááwará'-wáási témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

2 sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiiniye sénamo ma'ánkáin-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó iyáúsipa'a méta awánáúndasa moórá-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témeta túne siyáawe.

3 Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a isówana tirunkó sáwí'a úwana

4 Éroti óraa'-amaan-kisau-waasiye amáambo sun-kwáásiyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráíndawimba Karáisitimba ma'ankáinda nááfara ma'ánkáiniyo súwasa

5 sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétaemu-naopa'a ma'ánkáiniye. Maníkón-aaimo simátimakowi agaimaréna séna

6 Yúndiyaa-marafa'a Pétaemu-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwaifimba kentí naaópa'o

káráwiyaiwai ímba tínaaempa'a méraawe. Kentí
naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási
Ísareri-waasiya'a kawel'á úmai káráwiyiniye
agaimaréna siyáíye suwaná

7 Éroti iséna aafáú mó íyáúsupaken-kwaasi aúpá'á
táántowasa tuwaná tísai ena séna nóran-kanaawa minó'á
paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

8 Éroti séna Pétaremufa'a miníyámpóí koayaafái úmai
awáné'a tasimásimiya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá
máráano súwasa

9 isésa kumbá aafáú mó íyáúsupa'o mésamo awánaraan-
o'a awánowana minókó aifa'á wéwena miníyámpóímó
méronka'a kowauwasa

10 áfááraumai aamoí ésa

11 mindáúmpá'á iyésa anówane miníyámpóíyé tuwánésa
kífaesa miníyámpóígón-áwí'a mósá marésa unáámbá
óin-tokésa kawel-tántáá'á korí-óntámbá fóimai amésa
kawel-úmumbó í-tántáá'á fóimai amésa asaa-wiyúm-
básáwénkwará'á fóimai ámakaawe.

12 Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'á
simátimena séna Érotimba ímba kosimáméro súwasa fí'on-
ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba áí'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aai.

13 Kúwana wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-
waasigomba Yósepi kaainampákémbá awánówana séna
Éroti miníyámpóí tufuwíndasafena wésaafa-ifo íyáfasine
anówane miníyámpóíyé tí'mae Ísípi-marafa'a koména'a
aáno'a simáme'a áí'mae tiyó sénaumne súwana

14 mindó'wáámbá íyáfasinena anówane miníyámpóíyé
tí'maena Ísípi-marafa'a wémena

15 mifá'á komérowana Éroti pukáíye. Naaófá'á Maníkón-
aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá
agaimaréna séna Fasi'aénkó séna

Ísípi-marafakemba kesáánimba
méraina'a áántaanana kouweráíniye

siyáíye agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

Iyámpóímo tínkankaan-aai.

16 Éroti awánómba aafáú mó íyáúsupaken-kwaasi karo'á
simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyámba úwana aafáú mó
íyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paápé
uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyáa éna tuwímbai tí'maréna
séna Pétaremu-nao'-aempa'-naopimpa'a kae'-áátáímó
uwásúwén-iyampoíye ímbo kae'-áátáímó uwásúwén-
iyampoíye saafá úmai tínkantuwaaaro súwasa miyá uráawe.

17 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremaya siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá agaimaréna séna

18 Ráma-waasi áfááraumaimo ifi'ó taráamba ísaraawe.
Réserin-aísaafitantamba uráan-kwaasi miwítí
iyámpóisafesa ifi'á taawasá iyámpóimo
pukáantafesa timambá faráátamai tínkaraawasa úwoi ifi'á
támaesa iyáawe
agaimaréna siyáíye.

Ísípifakembo tiyáan-ai.

19 Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákémbá awánówana séna

20 miníyámpóigómbá tufuwónaemo sen-kwáásí é'a púwófo iyáfasine anówane miníyámpóiyé tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

21 iyáfasinena awaainínkóné ááninkonte tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

22 Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-ánóndáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú wémauwana Yósepi iséna mináémpá'ó wíndasafena inkaisúwana kaainampá'á Maníkó simámuwana Káriri-aempa'a

23 Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráíye. Wemá Ísuntafena séna
Násaretifaken-kwaasin-iye sénááwe
agaimaréna siyónka'a póna miyá uráíye.

3

Yónimo simátímakain-ai.

Máaka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

1 Minkánaáfímbá moóráwígon-awi'a Yóni ména nombó maitínkówi póna Yúndiyaa-marafa'a kúmba máásai-marafa'a koména simátimena séna

2 Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró simátíma'maena iyáíye.

3 Naaófá'á Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paápé índasafena imáyáa éna agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna
Fasi'aénkóní aambó wi'ankáíyamba wení aambá
arupíse íyana minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

4 Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámikóni aúwé mintón-aantemba wénena

5 aai simátíma'maena iyúwasa Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Yúndiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákéné maanáípákén-kwáásiyé miyáumai-waasi tóso ésa

6 miwítí sáwí-awauma kufíyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

7 Yóni nombá maitinkéna awánómbo áamáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye sáwífa'a nombá maisinkáínkwaé sésa wempá'á tóso uwaná simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínifo nááwa simátímísara iséra inkaiséra wéteo.

8 Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawé-kísáú maiya'a tuwánánaumne.

9 Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóni kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwe sénaraantaasi maanóntámpínkémbá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

10 Ímba kawé'-árámbá iyáín-taima áwáufimba wéayaisuwesamo iyafimbó agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáíye.

11 Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'ó tewí nombá wémaitinkaundanifo kesínaaembo tındawi Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainíye. Iyamó agáéntemba íníye. Wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aai síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye.

12 Aawinkwínaumo sipetifimbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmísanamo ásimó fiyúndágomo tiyútúwáísasamo kámakama'o índai-iyafimbo uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máráántemba waási miyaráámbá íníye Yóni siyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mááka 1:9-11, Rúku 3:21-22

13 Minkánáá Ísu Káriri-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisinkáínkwaé séna túwana

14 Yóni séna ímbanifo emó nombó maisinkénda kanaán-ifo kentáfémo sémo nombá maisinkaaómó séndawe súwana

15 Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáíni'a óyauye súwana ewé séna

¹⁶ nombá maiyankówana nompinkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómba Maníkóni ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísu ane'á kumbérowana

¹⁷ aaigó aantemba wiyómpakemba séna maawá kesáanimba isa'á wen-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáye.

4

*Waántáwanko Ísumba ma'máimo awánarain-ai.
Máaka 1:12-13, Rúku 4:1-13*

¹ Súwana waántáwanko Ísumba áisai úmai isáíndasafena Maníkóni ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

² koména tómbá ímba néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-ai tówana

³ waántáwanko Ísu sáwí'o índa awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntáńkóńtáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba

seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye

siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankena

⁶ séna Maníkón-ai aúfáífinkemba séna Maníkó wiyómpakemba wení kísau-waasisomba ti'maráínasa enká'á káráwiyesa pósa óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesá faramónááwe

siyáye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wiyómpakewi farámbaesa marapá'á múankanaawe waántáwanko súwana

⁷ Ísu séna Maníkón-ai aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moórá-aiwara'a séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómbá áisai úmai isánae ímba seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áisai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana

⁸ waántáwanko Ísumba áí'maena óraa'-omapa'a iyéna móankena seyaafá'-máráfá'á káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene aráánamena

⁹ séna kenká'ó kifaemo ken-ímáyáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone waántáwanko súwana

¹⁰ Ísu séna waántáwanko kóuwo. Maníkón-ai aúfáífinkemba séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa é'a wenáwí'-
 aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba máéro
 siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana
 11 waántáwanko auwéna kúwasa wíyómpakemba Maníkóní
 kísau-waasi kumésa Ísumba áwa'nai uráawe.

*Ísu wení kísau mo ómbakain-ai.
 Mááka 1:14-15, Rúku 4:14-15*

12 Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena séna sáwí'a
 uráiyé siyóntafena ándáfa'a máankowana méron-ai Ísu
 iséna Káríri-aempa'a wéna

13 Násareti-naopa'a ímba koména Kápaneamu-naopa'a
 koméraiye. Mindáópa'a Káríri-nonkwaaunkoni áwáífa'-
 naopa'a Sépiyuraaniye Náfataraiye tísaaftantambo uráawiti
 marará'ó wéron-daopa'aniye.

14 Ísu Kápaneamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-
 aaimo simátimakowin-awí'a Áísáya agaimaréna siyónka'a
 póna miyá uráiyé. Wemá agaimaréna séna

15 Sépiyuraaninte Náfatarainte mindárai tísaafti marafá'á
 nonkwaaúnkóní áwáífa'a Yóndani-nonkoni menáípa'-
 márágón-áwí'a Káríri-marafa'a méraawi fí'o-fi'on-
 kwaasisafe'a súnda

16 minkwáásí túnáín-aempa'a mésa sámó kaipa'á
 awánánáawe. Maníkóní némpa'o túnáín-aempa'o méraawi
 sán-kátinkainiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápé éna miyá uráiyé.

17 Minkánáá Ísu simátimindaşafena ómbarena simátimena
 séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-
 imayaa tuwé'a Maníkómpá'á
 teró siyáiyé.

*Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-ai.
 Mááka 1:16-20*

18 Ísu Káríri-waaunkoni áwáí fakafamba kúmba kae'-
 wáásíyái mésarai awaaón-áwí'a Sáimoni moórá-awí'a
 Pítáa úwana áfákon-awí'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau
 pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá
 nompí tukésarai méroyana

19 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to'máímo
 tímapa'o wénoyantemba aú-kísau tíménakai wénékai kesáái
 simátímapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

20 mimbáré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

21 Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-wáásíyái
 mésarai Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémísi úwana
 áfákon-awí'a Yóniye tifowámpín-kwímái nompín-táómpimba

méresa mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuwana Ísu minkáé'nárai táántowasarai

²² minúwóiyáámbá tifowámbá mindómpín-táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwífa'-waasifimba kisaumo maiyáin-aai.

Rúku 6:17-19

²³ Ísu Káriri-aempa'a naaó'-nao'a wénena áamáán-daumpimpa'a Maníkó wení waási kawáánin-aai minásé-áái kosimátímapa'a wénena fí'o-fi'on-ti'o

ún-kwaasi asófatinaka'a kúwana

²⁴ wenáágo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasiye sáwí-amutanko tirumpimbó méron-kwaasiye tíyayaambo táúnkon-kwaasiye tíyayaambo pukón-kwaasiye miyámó un-kwáási taawiya'maésa Ísumpa'a mátinkówana asófatinkena

²⁵ aambó wénumba sáwífa'nanka Káriri-aempakene Tékáporisi-aempakene Yérúsaremu-naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé miyáumai-naopaken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-aai.

Rúku 6:20-23

¹ Ísu mérowasa sáwífa'-waasimo tóso umbá tuwánéna omápa'a imérowasa wení waásisomba túwaandu uwaná

² simátimena séna

³ Maníkó súwa'nai ínkwaé sewí Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena miwíyá'á wégawaaniye.

⁴ Miwífimbá sáwí-imayaa wéraisana tirunkó umbái wétaiwai Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena fetói wéuwatinkaiye.

⁵ Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkaimba pósa siyáim-barama maénááwe.

⁶ Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésewi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena kawé'ó úmaimo méraiylantafena kawé'-í'a uwátinkainiye.

⁷ Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

⁸ Tirumpinkémbó kawé'-áái aantemba wésewi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkaimba pósa Maníkómbá awánánááwe.

⁹ Waásifimbo farumó uwátinkaiylantafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawé'a wéuwatinkena kesí iyámpóín-owe síníye.

10 Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo arupíse úmaimo méraantafesa sáwí'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawel'a wéuwatinkena miwí wení waási-i'o ombá póna wégawaaniye.

11 Kেমбиwímó kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa mindásafesa sáwí-aai simátinkesa sáwí'a uwátinkesa fí'o-fi'on-karo'-aai simátinkáamba Maníkó кембиwí kawel'a wéuwatinkaiye.

12 Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátimakowimo sáwí'o uwátinkaraantemba káfé'a sáwí'a wéuwatinkaamba tirunkó kawel'a wéina'a aamoí é'a wíyómpakemba kentí kawel'-méyámbá maénááwe Ísu siyáíye.

Ságon-aaiye uwígón-aaiyemo Ísu siyáin-aai.

Máaka 9:50, Rúku 14:34-35

13 Ísu simátimena séna marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéombanifo uwímó sáwí'o énamo imba ímba kawel'a úmai kéna ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'a tukésa wénowe.

14 Marapá'ó méraan-kwaasifimba mé'a sámó kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba кембиwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

15 Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'á maráiyamba afora'á makésa mindáoopaken-kwaasi awánánááwe.

16 Miyáumai sámó kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawel'-kísáú tuwánésa kentifo wíyómpa'o méraiwain-awi'a mósá maránááwe Ísu siyáíye.

Ísu áamáambo siyáin-aai.

17 Ísu mináái simátimena séna ímba kentáfé'a sé'a Mósesé siyáin-aíne Maníkón-aai simátímakaawi siyáan-aíne ifá'á túwáíwaiye ímba seró. Maníkón-aai siyáan-aai ímba tuwánáúmpo siyáantení'o úmaimo paápé índasafe'a kunkáumne.

18 Simátiménda isáaro. Wíyómba maramá wéraisana póna Maníkón-aai waél'wae'a wéíye. Maníkón-aaigo seyaafá'á waél'wae'a wéimba póna minááiígómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'á paápé íníye.

19 Miyáumai Maníkón-aaifinkembo karo'-ááímó taraisésamo fí'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índa mindá kanaán-iye síyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásín-owe sínífo Maníkón-aaimo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-aai isáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánúnda-waasifinkemba óraa'-waasin-owe síníye.

20 Moórá-ai simátíménda ísáaro. Ámáán-kawaa-waasiye áamámba sen-kwáásiyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karo'á wésewe. Miwímó ontembó kem-biwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'o é'a Maníkómó kawáánipa'a ménaawe Ísu siyáie.

Tínkamón-aaimo siyáin-ai.

Rúku 12:57-59

21 Ísu maarán-ááíwará'á siyáie. Naaófá'á Mósese kentíwá'násafena simátimakain-ai ísaraamba maará siyáie. Ímba tinkamiyasa púwóro. Miyámó íyasamo ésa aaifimbá maitinkánaáwe siyáimbanifo

22 simátime'a sune. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyiyawí aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa sáwí-ai simátinkááwi tí'maesa aaimó ísááwitopa'a tiyasa aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa uwó-wáásíyá'ó úwoi-waasiya'o sésa símai sáwí'a wéiyawí ónkaifa'o iyamó wégaipa'a méraiymba mindá kanaán-ye.

23 Miyán-áái imáyáa ombá Maníkóntáfé'o imáyáamo é'o moórá-tantaa'o aménae'o óraa'-amaan-daumpa'o komé'o é'a kentí waási aaí ta'ótokaiya'o tááka'o maké'o é'a

24 Maníkómbó amíyan-tantaa'a óntan-taaregoni ewaa'á mámare'a mináái koísámai arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkómbá áméro.

25 Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paapé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa

i-wáási timíyasa ándá-naumpa'a tinkánaáwe.

26 Ímbo miyámó íyasamo ésa ándá-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááema tai'ánaumne sésa seyaafá'-mémyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáie.

Aarakwá'ó tasáén-aaimo siyáin-ai.

Mátíyu 19:9, Mááka 10:11-12, Rúku 16:18

27 Ísu mináái simátimena séna naaófá'á Mósese simátimakain-ai ísaraamba maará siyáie. Fí'owi tuwaainíntóné tuwaai'wainté ímba nóro siyáimbanifo

28 simátime'a sune. Moóráwigo moórá-inimbo awánénamo tafisénae sénamo índa ímba afora'á ínifo imáyáa aantemba tafisínana Maníkó séna imáyáafinkemba é'a wétafisiye síníye.

29 Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wíyamba mindá sáwí'an-ye. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiymba mindá kawé'an-ye.

³⁰ Tiyaánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba arátúwáaro. Kae-tiyaámbó wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'a wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráinda maisuwé'o méraiyaamba mindá kawé'an-iyé.

³¹ Naaófá'á Mósese maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáimbanifo

³² simátítime'a sune. Awaainínkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaai'kó ai'mátuwaísana minínínkó kówéna moórá-waasi komaiyéna minínínkó aú-waasigoe wénimba sáwí-anka'a wéniye. Aifa'-áwááikómó ai'mátukaintafena miyá wéiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewará'á umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

Seyaafá-tántáápímbá ímba matuwé'a seró-áái.

³³ Ísu maarán-ááiwará'á siyáíye. Naaófá'á Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Fasi'aénkómpátá miyá ónaumne síyamba karo'á sefáínifo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

³⁴ simátítime'a sune. Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a érai'a ímba miyán-oro. Maníkó káráwiyaiwi wíyómpa'a méraifo Maníkón-áwika'a ímba matuwé'a seró.

³⁵ Maníkó marapá'á káráwiyaipa'an-ifo ímba marará'á matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyain-daopa'an-ifo ímba mindáópa'a matuwé'a seró.

³⁶ Fafután-á'nóntáúrál'á kaantún-a'nontau ímba kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'a fafután-á'nóntáú ímba kanaán-uránááfo tí'nónká'á ímba matuwé'a seró.

³⁷ Kemó miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. Ewé miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo síyambo é'a maarán-áái aantemba seró. A'áo ímba miyá ónaumne seró. Simátimunda-aai waántáwankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáíye.

Anondáámo ímbo tínkamiyan-aai.

Rúku 6:29-30

³⁸ Ísu mináái simátímena séna Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Moóráwigomo moóráwigoni aúrambo fituwáínasamo ésa wen-ánóndáá wenaúramba fituwánaáwe. Moóráwigomo moóráwigoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánóndáá wenáwááyaamba pótuwanaawe siyáimbanifo

³⁹ simátime'a sune. Sáwí'o uwátinkaiya'a ímba anondáá miwí sáwí'a uwátínkáaro. Táá'o tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'lá waé-timiyasa tuwaumónááwe.

⁴⁰ Kentí unááankwátóisafesamo maénae sésamo tí'maesamo aaimó ísáín-waasigompa'a kurésamo síya'o é'a ímba a'áo síyamba paákákén-únáankwátóiwara'a tíméro.

⁴¹ Aampa'ó ta'ótoresamo sésa kentáásí moparáwímbá kárika'a súwa'nai orómó síya'o é'a ímba a'áo síyamba úwoima ayáátáaka'a túwa'nai oro.

⁴² Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó síya'o é'a miyán-oro Ísu siyáíye.

Namuro-wáásí kawe'á uwátínkáaro-aai.

Rúku 6:27-28,32-36

⁴³ Ísu mináái simátimena séna naaófá'lá simátímakain-aai ísaraamba maará siyáíye. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáásí tiyámba uwátínkáaro siyáimbanifo

⁴⁴ simátime'a sune. Kentí namuro-wáásí imáyáa tímé'a sáwí'o uwátínkááwisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'lá inai seró.

⁴⁵ Miyámó ombá wiyómpa'o kentifo méraiwaini iyámpói-i'a wéowe. Maníkó miyáumai kawe'á uwátinkena aai sisaná aa'lá kaisaná kawe'-wáásíyá'é sáwí-waasiya'e aa'lá kaisaná Maníkó aai sisaná aa'lá tisaná arupísemo on-kwáásíyá'é ímbo arupísemo on-kwáásíyá'é aa'lá wétiye.

⁴⁶ Seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáá miwí-ímáyááwará'lá wéowe. Taakisimó máén-umen-kwaasi ímba kawe'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawe'-mékámbá tímínífo kentí namuro-wáásíwará'lá imáyáa tíméro.

⁴⁷ Seyaafá'nánká kentí waási-i'a úmai kawe'á wéuwatinkaawe. Maníkóni ambó ímbo wéaraaiwaewiwará'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-wáásíwará'lá kawe'á uwátínkáaro.

⁴⁸ Kentifo wiyómpakewi kawe'-í'a úmai méraimba mindásafe'a imáyáa é'a kawe'-í'a úmai méraaro

Ísu siyáíye.

6

Wétuwa'nai-on-aai.

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai iyamba ímba maarán-ímáyáá é'a waási méraiyanaka'a wétuwa'nai-onasa óraa'-waasin-íye síwae-imayaa ímba iyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-ímáyáámó

wéé'lo túwa'nai íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kawel-méyámbá ímba timíníye.

² Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaa ímba é'a ímba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónááwe. Kaumbo-kael-ááíwára'-wáási áamáán-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o semba óntamo ímbo makáawimo tímémba ímba miwí-ímáyáá ombá wétimesa kesúwí'a mósá maráíwae sésa wétimewe. Érai'a simátime'a sune. Mindámo tímén-anondaa miwí túwí'o mósá maráámbe é'a mimbéyámbá wémaewe.

³⁻⁴ Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo méraiyanaka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawel-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Maníkómpá'a inaimó sen-áái.

Rúku 11:2-4

⁵ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kael-ááíwára'-wáásimó sentembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa aamoí uwásinkaiwae-imayaa ésa áamáán-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'á mésa inai wésewe. Érai'a simátime'a sune. Miwímó miyámó wéon-anondaa miwí túwí'o mósá wémaraamba mimbéyámbá wémaewe.

⁶ Miwí miyá wéofa Maníkómpá'a inai síyamba kentí naaúmpa'a kembiwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ó awánaawimpa'a inai síyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawel'a úmai túwa'nai íníye.

⁷ Maníkómpá'a inai síyamba úwoi-aaiyaamba ímba símai tafisénááwe. Maníkóní aambó ímbo arááíwáéwi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai íníye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétafisefo

⁸ ímba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ó miyám-baaran-aaisafe'lo wéaisai-e'lo súwa'nai íníyemo síyamba é'a awánaraimba póna túwa'nai íníye.

⁹ Maníkómpá'ó aaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao wíyómpa'lo méraandawi enáwí'a íyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wíyómpakewimo ení áamáambo arááíwáéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááíwáéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáa simiyó.

¹² Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáa ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaisa kentáási aoisaambá maisiyuwaaó.

¹³ Sáwí-yantaakomo kentáá ma'máímo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó. Seyaafá'-má'ú-yántáákó kentááfímbá tifó sé maisiyuwaaó. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'aémbá waé'wae'a úmae wéiyisana enáwí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aain-iyé.] Miyán-áái Maníkómpá'á seró.

¹⁴ Sáwí'o uwátínkaraamba ímbo anondáámo sáwí'o é'o ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáínifo

¹⁵ sáwí'o uwátínkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembiwímó sáwí'o wéomba ímba maitiyuwáíníye Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna Maníkómpá'ó inai aan-tembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásóí'-wáásímó on-tembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawé'á ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tóí'á matuwésa méraawe. Érai'a simátíme'a sune. Miwítí méyámbá miwí túwí'a mósá wémaraam-beyamba é'a maiyáawe.

¹⁷ Miwí ésa miyá wéofó kembiwí tómbá wéawentan-omba tóí'a wisuké'a ti'nóntáu paasé'a túmai kawé'á úmaraiyasa

¹⁸ waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ímba síyana kentifo tuwánéna kawé'-méyámbá timíníye. Kentifon-ane'ó ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawé'-méyámbá timíníye Ísu siyáíye.

Wiyómpaken-kawe-tantaakon-ai.

Rúku 12:33-34

¹⁹ Ísu mináái simátimena séna marapá'ó méraamba sáwífa'-ontama ímba máraaro. Maráíyan-ontama ufóíyaraamba ínana waígo náínana táúkaa'a ínasa mindámbá sáwí'a uwásuwesa umémbá maénááfo sáwífa'-ontama ímba maré'a

²⁰ kawé-kísáú maíyana kentí kawé-tántáá'á wiyómpa'a wéíniye. Wiyómpa'a wéraimba ufóíyaraamba ímba ínana waígo ímba náínana táúkaa'a ímba ínasa waási ímba umémbá maíyana úwoi wéíniye.

²¹ Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wiyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wiyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Rúku 11:34-36

²² Ísu mináái simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-iyé. Túrankomo kawé'ó úmáimo awánáínanamo éna seyaafá'-ímáyáá sámá káínífo

²³ túrankomo ímbo kawel'ó úmaimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíniye. Marapá-tántáá'-ímáyáá aan-tembo íyanamo éna kempímbó sámó kain-tántáá'ó ímbo wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéiniye Ísu siyáíye.

Óntantafena Maníkóntáfénamo siyáin-aaí.

Rúku 16:13

²⁴ Ísu mináái simátimena séna ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawel'á úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísau moa'élo é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyáíye.

Méraantafe'a ímba óraa'-imayaa oró-áái.

Rúku 12:22-31

²⁵ Ísu mináái simátimena séna mináái imáyáa é'a simátimena sune. Méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-ye. Unáánkwátói iyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-ye.

²⁶ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo kentifo wíyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a kemá waási numagómbá iyáákaraamba póna kentí tómbó éna timíníye.

²⁷ Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'o é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátáaka'a méranaawe.

²⁸ Unáánkwátói iyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a wai-wandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáífo

²⁹ simátimena sune. Naaófá'á Yúndaa-waasítí óraakon-awí'a Soromoní sáwífa'-unankwatoíye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawel'an-ye sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawel'an-ye wésewe.

³⁰ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáíye. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáíye. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínífo kembiwí

Maníkóntáfé'a ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé ímbo seráámbá wésewe.

³¹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a unááankwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

³² Maníkóní aambó ímbo arááíwáéwi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo imáyáa ímba óraa'-imayaa wée'a

³³ Maníkómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááímo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

³⁴ Aúnkáwe aafáyáawe paapé índa-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaa iyana tirunkó umbaí táino. Káfé'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paapé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-kanaa moórá-kanaamo paapé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyáíye.

7

Ímba sáwí-aai simátíméro-aai.

Rúku 6:37-38,41-42

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawe'-áái wésimatime'a sáwí-aai wésimatime'a iyantafena Maníkó kembá miyá íniye. Tíménteni'a úmai Maníkó miyáumai timíniye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wéraisalo ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimba iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo.

⁵ Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-ofo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáíye.

⁶ Kawe-tántáá'ó iyánkómbó ímbo áméntemba Maníkón-aai taraisíyawi ímba simátíméro. Simátimiyasamo ésa karaánáa'a simátinkanaawe. Kawe-tántáá'ó póígombo ímbo áméntemba Maníkón-aai ímba sínkáíye wésewi ímba simátíméro. Simátimiyanamó éna minááígó fiyúndáraamba to'wíniye.

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Rúku 11:9-13

7 Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó wésemba áisai úmae wéiyiyana timíníye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáíníye. Wésaafa úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

8 Áisai íyanamo éna Maníkó timíníye. Wéaantewanamo éna Maníkó kentáái isáíníye. Saafámo íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

9 Kemá iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timíyamba kisaamá timénááwe.

10 Mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

11 Énifo sáwí-waasi ombánifo kentáánintomba kawetántáá'á wétimefo wíyómpakemba kentáásifowa kawel-aantemba iwái póna áisai íyawimo éna kawetántáá'á timíníye.

12 Kembó tirááímo táínda-i'o úmaimo wétuwa'nai-íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááímó simátimunda Mósese siyáin-aaiye Maníkón-aai simátímakowi siyáan-aaiye minkáé'-ááígóní áwáuma wésimatimune Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-aai.

Rúku 13:24

13 Ísu séna kae'-óntámá wéraisala kári'-ontafimba iyáféráaro. Óraa'-ontama óraa'-ankoni ontamán-íye. Maníkóní némpa'o maé'mae'o íyan-aempa'a minóráá'-ámpá'á wéwesa sáwífa'-waasi minóntáfimbá wégowe.

14 Kári'-ontama umbai-ánkóní ontamán-íye. Aúí'o úmaimo maé'mae'o íyan-aempa'a minúmbáí'-ámpá'á wéwesa ses-ímái-waasi aantemba minóntámá saafá úmai awánésa wéiyaferaawe Ísu siyáíye.

Karo'-ááímó sen-kwáásí táái.

Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27

15 Ísu mináái simátimena séna tuwímbai karo'á simátimesa sésa Maníkón-aai simátimunda-waasi úne wésewí miwí káráwimai méraaro. Sípísipi-poigomo aáo úmaimo máintemba miwí karo'-ááwéyáá úmai wénombanifo kawel-ímáyáa sáwí'a wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

16 Miwítí áwáumo awánánae'o é'a miwítí kísau awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro. Fekómó éna ímba áwíyanda-arankaamba iyáínífo fe'-arambá iyáíníye. Antirígómá afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínífo antirí-aramba iyáíníye.

17 Miyáumai kawetáígo kawel-árámbá iyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaiye.

18 Kawe-táígo ímba sáwí-aramba íyáísana sáwí-taigo ímba kawel'-árámbá íyáísasa

19 kawel'-árámbó ímbo íyáín-taima ayáímai iyafímbá wéagaisuwaawe.

20 Miyáumai minkáro'-wáásítí kísau awáné'a miwítí áwáuma miyaráán-úmai awánánááwe.

21 Kentáfesa kesí Fasi'aénkón-iye wésewiwara'a Maníkó ímba seyaafá'nánká káráwinda póna kesifo wíyómpakewimbo arááimo tainí'o wéowi aantanka'a káráwiiniye.

22 Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanaa tíndara'a kentáfesa sáwífa'-waási sésa Fasi'aénkóo ení fasi'aéntámbá Maníkón-aai simátímakaumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'o-fi'on-kawe-kísau ímbo awánaraan-kísau maiyáumne síyambanifo

23 simátíme'a sune. Ímba kesí waási é'a sáwí-kísau wémaen-kwaasin-ofo kóro kemá sénaumne Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Rúku 6:47-49

24 Ísu mináái simátimena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Kawel'-ímáyááwará'-wáási fasi'aén-dámbá ónae sésa mai'á u'maésa kumémesa óntanka'a naamayáámba múfaimai naambá úmaraiyana

25 aa'á téna óraa'-nomba finana mindámbá ímba tawísínda fasi'amai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéíniye.

26 Énifo kesááimo isésamo ímbo kawel'ó úmimo wéisaiyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonáámááíya'a paáká'á úmakaiyana

27 óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a íníye Ísu siyáíye.

28 Ísu mináái simátimuwasa túwaandu urón-kwaasi isésa

29 ámaámba sen-kwáásímó sentembá ímba sífó óraa'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawel'ó uwánkarain-aai.

Máaka 1:40-44, Rúku 5:12-14

1 Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwífa'nanka ánaaemba arááiwaúwana

² moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

³ Ísu ayáámba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

⁴ Ísu séna enáúra'o uwánkaunda-aai simátimenafó enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba ámaán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaiyasa seyaafá'nánká awánésa áurakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáiyé.

Rómu-i-waasigon-aai.

Rúku 7:1-10

⁵ Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

⁶ óraakoo kesí kisau-waasi naaúmpa'a ména óraa'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaaúwa wéisana méraiye súwana

⁷ Ísu séna koasófankanaumne súwana

⁸ wemá séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a iyínda uwófí'a ínompó ifátuwe aai aantemba sinaná kesí kisau-waasi asófáíno.

⁹ Kewará'á kawáá-kisáúgóni áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisa'á wení kisau wémae'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kisau wémaewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kisau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéfofo úwoi aai aantemba sinaná kesí kisau-waasi asófáíno súwana

¹⁰ Ísu mináái iséna áatafena éna wembó arááiwa'maesamo kun-kwáásísóntáféna séna simátime'a sune. Minkwáási Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai i-fási'áémbá tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fi'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe.

¹¹ Simátiménda ísáaro. Aafáúmó iyáúsipakene kúwáféráipakene fi'o-fi'on-aempakene sáwífa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe tómbá náiyambanifo

¹² mindárau tísaafítantambo uráawi miwí túma maimaé wéiyesa sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewí tí'maena kumeu'ó in-áémpá'á tiyuwáínasa ifi'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónááwe Ísu simátiména

¹³ Rómu-i-waasiti kawáágóntáféna séna emó kentáfémo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kisau-waasi asófankaraiye.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinakarain-aaí.

Mááka 1:29-34, Rúku 4:38-41

14 Ísu Pítaani naaúmpa'a iména awánómba Pítaan-
áraandaomba áuiya kówana mérowana

15 ayáánka'a ta'ótorowana mináúiyá tasí úwana
íyáfasinkena

tómbá kúfu'a uwátímakaiye.

16 Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó
méron-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a túwana aaí séna sáwí-
amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'o
ún-kwaasi asófatinakaiye.

17 Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowin-awí'a Áísáya
agaimaréna Ísuntafena séna

sí'o wéimba asófasinkena

sí'o wéimba tasí uwásinkaraiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Ísumba arááíwaenaemo siyáan-aaí.

Rúku 9:57-60

18 Moórá-kanaa sáwífa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a
mérowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní
menáípatá kónae súwana

19 moóráwigo áamáamba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'-
náópa'o nín-dafa'a esé'a nónaumne súwana

20 Ísu minkwáásígómbá áísai ena séna emó sénda súnda-
aai imáyáan-uwo. Waankó taaiyaifimbá wáísana numagó
ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá
úmare'a wéwaumne súwana

21 moóráwigo wembó arááíwauwai séna óraakoo
méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne
súwana

22 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-
kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá
kembá sirááíwauwo Ísu siyáíye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aaí.

Mááka 4:36-41, Rúku 8:22-25

23 Ísu mináái simámena wení kísau-waasiye nompín-
táómpimba iyátesa nonkwaaúnkóní menáípá'á kumbá

24 Ísu aún-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda
torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba
ówitowasa kúwáfekunafo sésa

25 inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa
súwa'nai uwo suwaná

²⁶ nóintafera wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-
iye séna iyáfasinena fiyúndágonite nonkóntétafena óraaka
séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana
nonkó kará'náguwana

²⁷ táá'a úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya'iyo.
Fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa
táatafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutambo maitíyukain-aai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

²⁸ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Kárirí-
marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama
túrampa'a wérowasa mimbáráfá'a kumbá Ísu mindómpín-
táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'a tiyááye.
Minkáé'nárai sáwí-amutamba tirumpimbá mérowasarai
waásimo utátínkón-ontan-aifa'a mésarai túwáífiya wéuyasa
waási inkaisésa minkáé'náraimo méroyapa'a ímba
kuwasarái minkáé'nárai Ísumpa'a tésarai

²⁹ óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo sínkami-kanaa ímba
tiyáísa sínkaminiyerai wétene suyasá

³⁰ ewaa'á sáwífa-poima mésa umá wénowasa

³¹ minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-ámútántómbá
Ísuntafesa sésa si'mátuwesaaamo e mimpóí tirumpimbá
si'maraaó suwaná

³² miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkáé'nárai
tirumpinkémbá kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa
mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantantésa
nonkwaaúmpimbá kúwáférómba putásowasa

³³ póíya'o tafikówi awánésa minúwóiyáán-úmai naaópa'a
wésa póígomo úne Ísumo minkáé'náraimo uwátinkone
mósimatim-besimati uwasá

³⁴ isésa koawánánae sésa kumbá koawánésa Ísuntafesa
sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo siyáawe.

9

Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

¹ Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-táómpimba
iyátesa kumbá wení naaópa'a marapá'á kúmúwasa

² tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaaifimbá
marésa taawiya'maésa tésa Ísumpa'a máánkówana Ísu
tuwánéna taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawé'á
uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo
pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa
maiyaauwáúmne súwasa

³ áamáambo sun-kwáásí keáímbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínifo minkwáásígó Maníkómbá karaánáá'a wéankaiye suwaná

⁴ Ísu miwítí imáyáa tuwánéna nóra séra miyá-sáwí-imáyáá wéoo.

⁵ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafenamo séna iyáfasine eyáárika'a waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

⁶ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna iyáfasinke ení wandaaímá maimaé ení naaópa'a waaó súwana

⁷ iyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánéna táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó minkwáásígómbá fasi'aémbá ámisana póna miyá uráíye sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-ai.

Mááka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigon-awi'a Mátíyu taakisimó máún-daumpa'a mérowana awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó súwana iyáfasinena wembá arááiwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa sáwífa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé mindáúmpá'á imésa nowasá

¹¹ áamáan-kawaa-waasi awánéna Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa kentí óraako nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-owo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne. Maníkón-aaí aúfáíimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'maímo agaimáímo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune
siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááiígóní áwáuma isé'a miyán-oro Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mááka 2:18-22, Rúku 5:33-39

14 Súwasa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áisai esa sésa keséta áamáan-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáféta imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inai aantemba wésumpo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

15 Ísu sénéa moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbó kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe. Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu sénéa wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

16 Ísu mináái simátimena sénéa ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

17 Aú-anda-aran-domba ááérea-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatiwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawana minándá-arán-dóné misípísípí-ási-anafeune kawel'á úmai wéraiye Ísu siyáíye.

Inaamarúgóe aaregónté-tai.

Mááka 5:22-43, Rúku 8:41-56

18 Ísu mináái wésimatimuwana moóráwigo áamáan-danka'o káráwiyowi téna Ísu óraakon-iye sénéa aísamaifimba kífaena sénéa kesiyáámúmba puwínena wéifo tiyé ane'a kota'ótorenana iyáfasinaino súwana

19 Ísu iyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-íyáíse'a kumbá

20 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówana minínínkó Ísumba arááiwa'maena wéwena wení unáánkwátói aráíya'a kota'ótorena

21 imáyáa éna sénéa wení unáánkwátói aráíya'a kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna kota'ótorowana

22 Ísu faé'mai awánéna sénéa kesímánaako áá'a ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iye sénda póna áí'a é'ánkáiye súwana minkánáá kawel'á úmai méraiye.

23 Kawel'á úmai mérowana Ísu wéna áamáan-danka'o káráwiyowini naambó wéronka'a wéna awánómba túwaandu

úmaimo méron-kwaasi uwiyemba wétufuwesa óraa'-ifi'a wétowana Ísu tuwánéna

²⁴ séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúma wéraiye súwasa Ísun-awíyáái uwaná

²⁵ Ísu ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a iyéna ayáánka'a ta'ótorowana minárásígó íyáfasinowana

²⁶ Ísumo ún-aai wété uráiyé.

Ísu túramba kafíkóndarai kawé'ó uwátínkarain-aai.

²⁷ Mináái wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á kúmba kae'nárai túramba kafíkóndarai wembá arááiwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfitini

akún-ándáfákéwí ómpo arunkái uwásinkaaó suyaná

²⁸ maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaa'á kawé'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínóne suyaná

²⁹ kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawé'á íno súwasarai

³⁰ túramba awánamai kawé'á uyaná Ísu óraaka simátiména séna kemó únda ímba simátímékaiyo súwasarai

³¹ ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété uráiyé.

Ísu amóíkaratan-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aai.

³² Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba ái'maesa Ísumpa'a tuwaná wenarumpimbá sáwí-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aaí wésuwasa ái'maesa Ísumpa'a máánkówana

³³ Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aaí súwasa sáwífa'nanka awánéna táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'á miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfé'warata ímba wéawanaumne sumbánifo

³⁴ amáán-kawaa-waasi sésa sáwí-amutantonti kawáágó fasi'aémbá amísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aai.

³⁵ Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopa'e kári'-naopa'e wénena amáán-daumpimpa'a iména Maníkó wení waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátíma'maena iyéna fí'o-fí'on-tì'o ún-kwaasi asófatinakaiye.

³⁶ Ísu miyá wéuwasa sáwífa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwiyaawimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwí'a wéowe séna arumbá uwátinkena

³⁷ waásima Maníkómpá'á tíwae-imayaa éna wení kísau-waasisafena séna kisaufa'a sáwífa-tomba áfu karáisasa mintómbá fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

³⁸ kísaugoni afowámpá'á inai síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aaí.

Máaka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména fí'o-fí'on-ti'o ún-kwaasi

asófatinkei-fasi'aemba tímakaiye.

² Fasi'aémbá tiména wení kísaura'a ti'maréna séna kesi aantá-waasin-owe súwai túwí'a moóráwigo Sáímoniye séna aú-awí'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Sépétin-ááninko Yémísini moóráwigo Yémisin-áfáko Yónini moóráwigo

³ Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigo Áráníásin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini

⁴ moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáíwaini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásímó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísuni kísau-waasin-owe.

⁵ Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátíma'mae nóro. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

⁶ kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpa'a nóro. Sipisípiya'o ímbo káráwiyaiwaimo ímbo méraisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

⁷ kosimátíme'a sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátíma'mae'a nóro.

⁸ Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi iyáfasintinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawel'á uwátinke'a sáwí-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitiyúwáanasa kónááwe. Minkisáúgóní fasi'aémbá úwoi timúna'a ímba óntamba méyámbakaafo úwoi kawel'á uwátínkáaro.

⁹ Aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpimbá fáitumae'a wé'a

¹⁰ tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a táúmba ímba maimaé koró. Moórá-mora unááankwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró. Túwa'nai iyawi káráwiyonaafu tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

¹¹ Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fi'on-daopa'a koró.

¹² Moórá-naumpa'o iyíyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawe'á úmai méraaro síyasa

¹³ kembiwímó káráwiyiyanamo éna Maníkó kawe'á uwátinkainifo ímbo káráwiyiyanamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawe'á uwátinkainiye.

¹⁴ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo tímésamo kentáái ímbo isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowái'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpará'i mindáópara'iyó tuwé'a koró.

¹⁵ Simátíménda isáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaa tinda naaófá'ó Sónódumu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraan-kwaasi sáwí'o uráantafena sáwí-meyamba timíníye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyan-kwaasi sáwí-meyamba timíníye. Minkwáásísóntí sáwí-meyanko Sónódumu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiyeti sáwí-meyankomba íyáákainiye Ísu siyáíye.

Sáwí'o uwátinkaiyan-ai.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna simátíménda isáaro. Sipisípimo wisanamó áwáífiyaase'o in-iyánkómó intenkáámbó on-kwáásífimbá ti'maránaumne. Kawe'-ímáyááwará'-wáásiyáámbá úmai mé'a sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwí'a iyamba áano úmai méraaro.

¹⁷ Káráwiyoro. Óraa'-amaan-kisau-waasi kembiwí ti'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aafimbá maitinkésa ámaán-daumpa'a mótinkesa túwiyonku'-nésa

¹⁸ kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáánon-kwaasifa'e mátinkesa aafimbá maitinkáíya'a miwí kesáái simátime'a fi'onkaa-waasisonte kesáái simátimenaawe.

¹⁹⁻²⁰ Aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo kenti-foní ámútanko

íyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

21 Tuwímbai tifá'awaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe.

22 Kentáfé'o fasi'ámaimo méraantafesa tíyámba uwátinkesa miyámó wéomba ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méwi Maníkó kawepá'á métinkainiye.

23 Moórá-naopa'o méwasamo sáwí'o uwátínkéwa'o é'a tiyuwé'a tuwaantanté'a fí'on-daopa'a koró. Simátíménda ísáaro. Ísareri-waasiti naaó'-nao'a simátíma'mae'a wényana minkísáú ímba tai'áraindara'a kemá waási úranko aneka'á kumónaumne.

24 Ifó'-wáásígó uwáitái'-iwáímbá ímba wéiyaakaiye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasi ímba wéiyaakaiye.

25 Ifó'-wáásígó uwáitái'-in-kwáásígómó índantemba íníye. Kísau-waasigo wení óraa'-waasigomo índantemba íníye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwí'a uwásinkesa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri iyémá wésewe. Miyá wéseмба pósa kesí waási símai áfááraumai sáwí'a uwátinkanaawe Ísu siyáiyé.

26 Ísu simátimena séna mináái imáyáa é'a waási táároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paapé ínaa awánánááwe. Kumeupá'á wérain-tantaa'a afora'á paapé ínaa awánánááwe. Mindásafe'a waási táároi ímba inkáísóro.

27 Aúpá'ó simátíménda afora'á simátíméro. Kembiwímó simátíménda-aai sáwífa'-waasimo túwaandu íya'a simátíméro.

28 Tínkamiya'o puwíyan-kwaasi táároi ímba inkáísóro. Miwí kentimambá ímba tít kambai tai'ánááfo Maníkón-áároi aantemba inkáísóro. Wemó éna ónkaifa'a túwara'e tímankwára'é tuwáínasa méranaawe.

29 Maarán-áái imáyáan-oro. Kári'a téntempaaran-dumama kae'-númámá kári'-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama káráwiya ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna marapá'á kumínifo

30-31 sáwífa'-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiya seyaafá-tántáá'á wéawanena kenti'nótáuwara'a wétoraumai wéawanaifo ímba

táá'a íno Ísu siyáiyé.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Rúku 12:8-9

³² Ísu mináái simátimena séna seyaafá'-wáásí túranka'a kentáfesa sésa kesí óraakon-iye síyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

³³ Énifo waási túranka'a kembá tínaaemba uwásiyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sínaaemba uwátinkanaumne Ísu siyáíye.

³⁴ Ísu mináái simátimena séna kentáfé'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáo úmai méraantafena marapá'á kunkáíye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-iye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

³⁵ Káfé'wara aáo'wara'a kesáaisafesa maará ónááwe. Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa íníye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa íníye. Anááfúkowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye.

³⁶ Moóráwigo wenamáárawi wení namuro-wáásíyáámbá úmai ónááwe. Kesáaisafesa miyáumai miwítí ímáayá tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

³⁷ Ísu mináái simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawi aifa'á tinófoíye táánine tiyáámúne tirumbá tímésa ánaaemba kembá tirumbá símémba uwófí'an-owe.

³⁸ Kemó púwóna-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a iyawi umbai-tántáá'á timíyasa minúbái-tántáá'á ímba maimaésa kembó sirááíwaiyamba uwófí'a ónááwe.

³⁹ Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawé'á úmai méranaafo kentáfesa ímáayá ésamo tirááímo táínda-tantaa'a tuwésa puwésa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna ti'maráandawi kentáái isáiyawi kesááíwara'a isánááwe. Kesáái isáiyawi si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

⁴¹ Maníkón-ai simátimindawi tuwímbaifa'a wínasa sésa Maníkón-ai wésimatimendawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi wésimatimiwimba Maníkó kawé'-mékámbá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámbá timíníye. Arupíse úmai méraiwai tuwímbaifa'a wínasa sésa arupíse úmai méraandawi ónda pó'a enáái isánaumne síyawi arupíse úmai méraínda-waasigomba Maníkó kawé'-mékámbá aména wéisaiyawiwara'a miyám-békámbá timíníye.

⁴² Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi ímbánifo Ísuni waási-i'a uráamba pó'a áwa'nai ónae sésa kári-

tantaa'a nombá amíyana Maníkó kawel'-meyerámbá timíniye Ísu siyáíye.

11

Yóni nombó maitínkáíwain-aai.

Rúku 7:18-35

¹ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáátáá'-áái simátimena mimbáráfá'á tuwéna fi'o-fi'on-daopa'a wenáái kouwáitái'-úmae wénena wenáái simátimakaiye.

² Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a méronka'a Maníkómó iyáfasinankaiwai Káraísiti ún-aai iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Ísumpa'a tésarai

³ áísai esarai sésa kumínonemo siyáawiya'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

⁴ Ísu séna tauwerékai isááyane awánaáyane Yónimba kosimámekai sékai

⁵ túrambo kafíkáiwai túramba awánaawana táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tísamaimo pukáíwai kawel'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawel'á uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátimena séna

⁶ kentáféna ímba kae'-ímáyáá iyawi tirunkó kawel'á wéíye siyé Yónimba kosimámekaiyo Ísu súwasarai kurááye.

⁷ Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné'a nóran-imayaawa wéera koawánarao. Fiyúndá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-íye.

⁸ Nóran-imayaawa wéera koawánarao. Kawel'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

⁹ Nóran-imayaawa wéera koawánarao. Maníkón-aaimo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáín-íye. Érai'a simátime sune. Wemá Maníkón-aaimo siyáawai iyáákaraiye.

¹⁰ Maníkón-aai aúfáífimba Yónin-aai símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiyíniye siyáíye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyáíye.

¹¹ Simátiménda isáaro. Yóni nombó maitínkáíwaini kisaugo seyaafá'-wáásití kisaugomba iyáákaisana Maníkó kawel'á

uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawe'a uwátinkainiye.

¹² Yóni nombó maitínkáiwai Maníkón-aai simátimindasafena ómbakainkemba káfél'wara'a tuwímbai Maníkó kawáánipa'a iyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésá Maníkó kenká'á kawáánínkwae wésewe.

¹³ Naaófá'á Maníkón-aai simátimakowiye Mósesewe Maníkó wení waásimo kawáánínda paápé íníye-aai suwaná ánaaemba Yóni paápé uráiyé.

¹⁴ Naaófá'á Íráiyaa maé'éiwai aneka'á paápé íníye-aai suwa'á minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'á kemá sé'a Íráiyaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááisáfé'a érai'e seró.

¹⁵ Ísáán-kwaasi ísámai kawel'án-oro Ísu siyáiyé.

¹⁶ Ísu mináái simátimena moórá-aaiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno. Miyán-kwáásíyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró.

¹⁷ Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miníyámpóímó uráantemba maaméran-kwaasi miyá wéowe.

¹⁸ Yóni nombá maitínkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisasa wentáfésa sésa sáwí-amutamba arumpimbó mérailwain-iyé wésewe.

¹⁹ Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúnasa kentáfésa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisímó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásítí waásin-iyé wésewe. Énifo Maníkó simátimakaintembo owí sésa Maníkó kawel'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáiyé.

*Ímba aaimó ísaraan-aai.
Rúku 10:13-15*

²⁰ Moórá-mora-kanaa Ísu naaó'-nao'a kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisau wémauwasa awánésa sáwí-awauma ímba tuwésa Maníkómpá'ó ímbo tuntáféna Ísu óraaka séna

²¹ kembiwí Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba kentópa'a tíníye. Naaófá'ó Táyya-naaopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma tukáawisino. Sáwí-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

²² Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Táya-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye.

²³ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wiyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe. Naaófá'á Sónódómu-naopaken-kwaasifimbo kawé-kísáú ímbo awánaraan-kísaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwí-awauma túwówana póna Maníkó mindáo'a ímba tai'ásuwowana káfé'a úwoi wéraisino.

²⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Maníkó Sónódómu-naopaken-kwaasi sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko Sónódómu-naopakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíníye Ísu siyáíye.

Kempá'á terómó siyáin-aai.

Rúku 10:21-22

²⁵ Minkánáá Ísu Maníkóntáféna séna kesifóo wiyómpa'wara marará'wará'ó káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme

²⁶ miyámó iyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna siyáíye.

²⁷ Ísu mináái simáména séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátímenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

²⁸ Kentí kísau umbai-kísáú wémaewana kentópa'a umbai-tántáá'á wéráiwai kesópa'a tíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

²⁹ Kemá kesúma ímba maimaé iyé'a farumó uwátinkaundawi úná'a pó'a kesí aambá kawé'-úmai awáné'a kesáái taawiyafíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

³⁰ Kesááimo taawiyafíyamba ímba umbai táinana tíménda-kísau kawé-kísáún-íye Ísu siyáíye.

12

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mááka 2:23-28, Rúku 6:1-5

¹ Minkánaáfímbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánaárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a witi-ton-kisaufa'a wéguwana wení kísau-waasi táái tówasa witi-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

² ámáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánaao. Saagaan-kánaá aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

³ Ísu séna naaófá'ó Téfitimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfiti Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo ámáán-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

⁵ Naaófá'á Mósesé simátímakain-aai aúfáifinkemba awánaraawe. Maníkóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maimo agáén-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a kísau wémaesa saagaan-kánaáwárá'á kísau máéwasa miyámó ontáfésa ímba aai simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

⁶ Simátíme'a sune. Kempímbá wémaunda-kisaugo óraa'-amaan-daumpa'o wémaen-kisaugomba iyáákaraifo saagaan-kánaá ámáán-kísau-waasi kísau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó onkákémbá kesí kísau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

⁷ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna póimo tufú'maimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune siyáimba minááígóní áwáumo isé'o arááíwaekaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aafimbá ímba maitínkááwaisino.

⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánaárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánaárá'ó waásimo kísau máémba kendén-iyé Ísu siyáíye.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aai.

Mááka 3:1-6, Rúku 6:6-11

⁹ Ísu mifá'á tuwéna ámáán-daumpa'o iyúwana

¹⁰ moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aafimbá maenkánae sésa Ísumba áísai esa sésa saagaan-kánaá kísau aambá fáí'makaan-kanaa póna áí'o in-kwáási asófankai-kísau maínda ámáámba taraisíni ina taraisíniyo suwaná

11 Ísu tísai ena séna kempínkémbá kentí sipisípi-poraa'o saagaan-kánáará'ó maipímbó kúwáfekaina'o é'a ááéma mósá farántuwanáao. Ewé é'a miyá iyamba

12 waásigo sipisípi-poigomba iyáákaraimba póna saagaan-kánáá áí'o índá-waasi asófankaiyamba kawé'á éna áamáamba ímba taraisíniye simátimena

13 ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaó súwana ayáámba fárútuwowna kawé'á uwánkowna fí'on-ayaankaamba úwasa

14 áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aai siyáawe.

Ísu Maníkóní kísau-waasigon-aai.

15 Tufuwíyanamo puwínda-aaimo sumbá Ísu iséna mimbárafá'á tuwówasa sáwífa'nanka wembá arááíwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'á asófatinkena

16 óraaka séna kemó uwátinkaunda-aai ímba simátíméro siyáaye.

17 Miyámó úmba naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyónka'a póna Ísu miyá uráaye. Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna

18 wembá iyáfasinankaraunana kesí kísau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoí wéuwanke'a aai senaná kesí ámútanko wesé'a mérainana fí'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aai simátimena

19 ímba aaisambá tiyéna ímba óraaka séna naaópa'a wénena ímba óraaka séna

20 Maníkómpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawé'á uwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ifátuwainana kesí arupíse-aai go iyáákana wérainasa

21 fí'onkaa-waasi wenáwí'a isésa sésa érai'a súwa'nai índawin-iye sénááwe

Maníkó siyáaye siyónka'a póna Ísu miyá uráaye.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Máaka 3:20-30, Rúku 11:14-23, 12:10, Rúku 6:43-45

22 Moóráwigomba wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aai wésuwana aúramba kafikówasa áí'maesa Ísumpa'a máánkówana Ísu maisuwéna minkwáásígómbá kawé'á uwánkowna wemá aai súwana aúramba awánówasa

23 sáwífa'nanka táatafesa ésa sésa miwá Téfitin-andafakemba paapé iníyemo siyáawiyali fí'owawa'iyo suwasá

24 áamáán-kawaa-waasi mináái isésa karo'á sésa ímbanifo sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí fasi'aémbá

ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

25 Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-naopara'i moórá-akuna'i aaimó tuwíntáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'o ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'o sembá Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

27 éniyo Píyésepurini fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepurini fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

28 Éniyo kemá Maníkóní ámútankoni fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáúndasafena Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'á wéawanaawe.

29 Moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maíndasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á íyáfekena wení moparáwímbá umémbo máíniye.

30 Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásíyáámbán-owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba moórá-mora uwáguraawe.

31 Mindásafe'o simátíménda isáaro. Waási sáwí-kisau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Maníkóní ámútankontafesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáíníye.

32 Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínífo Ufaen-ámútánkóntáfesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káfé'wara ánaaenkwar'a ímba maitiyuwáíníye.

33 Kawe-táígó kawel'-árámbá íyáísana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaifo taaéramba awánésa kawe-táígón-aramban-íye. Sáwí-taigon-aramban-íye wésewe.

34 Iyánkó póígon-araa'an-owe. Sáwí'-aantembo on-kwáásí mé'a pó'a ímba kanaa'á kawel'-áái wésewe. Tirumpímbá wérain-imayaasamba wésewe.

35 Kawel'-wáásí kawel'-ímáyááfínkémbá kawel'-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafínkemba sáwí-kisau wémaefo sáwí-waasi é'a sáwí-aaí wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tinda úwoi-aaimo fí'o-fl'on-aaimo siyáantafena tísai íniye.

³⁷ Kawel-ááímó siyáan-kwaasisafenamo éna arupíse-waasin-owe Maníkó séna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síníye Ísu siyáíye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:12, Rúku 11:29-32

³⁸ Súwasa tuwímbai áamáan-kawaa-waasiye áamáamba sun-kwáásiyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máinata awángano suwana

³⁹ Ísu séna káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máinata awánganomo sembá naaófá'a Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro.

⁴⁰ Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkwonamo kaumbo-kánaámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánaá maipímbá ménaumne.

⁴¹ Yónaa kaumbo-kánaá óraa'-mofaako arumpimbá mérowana mín-kwituwówana minkákémbá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasá isésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káfé'a Yónaambo iyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba wéisaamba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaan-aai iséta sáwí-awauma tukáundasaanifo Yónaamba iyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái ímba isé'a sáwí-awauma ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'a kentíwá'nára'a káráwiwówin-awi'a Soromoní kawel-ímáyááfínkémbá aai wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái koisánae séna wémena kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbá iyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba isáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda minínínkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái táisaraumpo Soromonimbó iyáákaraiwai kempá'a mérowa'a wenáái ísómbe ímbe ísámai kawel'a uráawe síníye Ísu siyáíye.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aai.

Rúku 11:24-26

⁴³ Ísu mináái simátimena séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

44 séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'a uwásukaisana taawánéna

45 tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'a uráawi tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba sáwífa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai méraiye. Miyáumai káfé'o méraan-kwaasi sáwí-kisau wémaesa óraa-sawi'a úmaesa iyónááwe Ísu siyáiyé.

*Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.
Mááka 3:31-35, Rúku 8:19-21*

46 Ísu wésimatimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiyantafesa máápa'a tamérowana

47 moóráwigo Ísuntafena séna enanówe enáfárawaisaiye aaí simámenaesa máápa'a taméraawe súwana

48 Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

49 ayáántamba wení kísau-waasi aráátimena séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

50 Kesifo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáiyé.

13

*Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-ai.
Mááka 4:1-20, Rúku 8:4-15*

1 Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káríri-nonkwaaunkoni áwáífa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

2 sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyátena imérowasa minkwáásísómbá nonkwaaúnkóní áwáífa'a mérowana fí'o-fi'on-ai waé'mai simátímakaiye.

3 Moórá-ai simátimena séna moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena

4 mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisana numagó fáí'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna paáká'-máráfímbá póna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'á kaisaná amímá yáátááka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawé'-máráfímbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna

tuwímbai íyáákarain-aramba íyáísana tuwímbai imaimái-aramba iyáíye.

⁹ Ísáán-kwaasi ísámai kawel'án-oro Ísu siyáíye.

¹⁰ Ísu súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa taáísai esa sésa wésimatimenda nóra séwa waé'mai-aai wésimatimeno suwaná

¹¹ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisafo miwí imáyáa ímba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aai wésimatimune.

¹² Maníkón-aaimo ísámaimo kawel'ó íyawí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aiwara'a isésa miyámó wéiyanamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafá'-ááiwará'á isánááwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámaimo kawel'ó ésa karo'á sésa kawel'-úmai wéisaumne siyawí tirumpinkémbá mináái maimáinana ímba wérainiye.

¹³ Ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe. Miyámó ontáfé'a simátimunda waé'mai-aai wésimatimune.

¹⁴ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe.

¹⁵ Miwítí imáyáago umbái wétaisana tááko aaimó isáísáféna awesaraí isaná túranko awánaisafena awesaraí ifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo

miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaa sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawel'á uwátinkausino

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáíye.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna simátime'a sune. Kembiwí kawel'-úmaimo awánaamba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye. Kawel'ó úmaimo ísáámba Maníkó kawel'á wéuwatinkaiye.

¹⁷ Simátiménda ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aaí simátimakowiye arupise úmai mérowiye sáwífa'-waasi kembiwímó wéunda-kísau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu siyáíye.

¹⁸ Ísu wení kísau-waasisafena simátimena séna moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aaigoni áwáuma sunda ísáaro.

¹⁹ Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí isésa ímba ísámai kawel'á owaná waántáwanko téna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuweiye. Minkwáásí aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

²⁰ Ánáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

²¹ ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á owasá Maníkón-aaisafesa umbaí tátinkáintafesa Maníkón-aai ifátukaawe.

²² Ánáuntumbo karaampimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isáámbanifo marapá'-úmbáí-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa miyán-imáyáágó Maníkón-aai faráátasuweisasa ímba Manikóní kísau wémaewe.

²³ Ánáuntumbo kawé'-márafimbó kúmimba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aai isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ésá fasi'ámai mésa Manikóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aai.

²⁴ Ísu mináái simátimena séna Manikó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááin-iyé. Moóráwigo wení kisaufa'a kawé'-ánáúntúmbá áwí'a wíti u'makáisana

²⁵ moórá-no'waamba ánaoraawara'a

tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo íyái-witiyaan-anauntumba sáwí-anauntumba afufumpimpá'á tu'makáisana

²⁶ wíti óraa'a éna arambá íyáísana witiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

²⁷ kísau-waasi awánésa kisaugoni afowámpá'á tésa sésa kawé'-ánáúntúmbá tu'makáandafimba witiyaan-damai nááfakena mimpimbá wéraiyo sewaná

²⁸ séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áisai esa sésa káúsuwanaumne sewaná

²⁹ séna ímbanifo wíti káúsuwaafainifo ifátúwéwana

³⁰ wérainana ánaaemba wíti aumbákáina'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwi-witiyáán-damáí káúmai asááúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wíti úramba fáká'mai kesí

tón-dáúmpá'á maránááwe Ísu siyáiyé.

Taaérankon-aai.

Mááka 4:30-34, Rúku 13:18-21

³¹⁻³² Ísu maarán-ááíwará'á simátimena séna Manikó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iyé. Moórá káři-taerankon-awí'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kisaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpimpá'á ánáamba úmarena wémaíye Ísu siyáiyé.

33 Ísu maarán-ááiwará'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááin-iyé. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiye

Ísu siyáíye.

34 Ísu waásisomba aai simátimena sénamo úmba ímba afora'á siyáífo waé'mai-aai aantemba simátímakaiye.

35 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráíye.

Wemá agaimaréna séna simátíménda waé'mai-aai simátimenaumne. Maníkó maramá úmaronka'a aúpá'ó wéron-kisauyon-aai ímbo ísaraan-aai simátimenaumne siyáíye

agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáíye.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aigoni áwáu-aai.

36 Ísu mináái simátimena tiyuwéna naaúmpa'a iyúwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa namuro-wáásígómó moóráwigoni kísau'falo sáwí-anauntumbo tu'maráiwaini áwáuma simásimiyo suwaná

37 Ísu séna kawé'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini áwáuma kemá waási úranko úne.

38 Kísauyoni áwáuma maramán-iyé. Kawé'-ánáúntúnkóni áwáuma Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasin-owe. Sáwí-anauntunkoni áwáuma waántáwankoni waásin-owe.

39 Namuro-wáásígó sáwí-anauntumba tu'makáiwaini áwáuma waántáwankon-iyé. Tómbó fakaráíyan-kanaagoni áwáuma maramó tai'áínda-kanaan-iyé. Tómbó fakaráíyawaini áwáuma Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewin-owe.

40 Námáimo to'máimo iyafímbó agaisuwáíyantemba ánaaen- kanaamo tinda miyá ónááwe.

41 Waási úranko kumpaápé uráundawi kesí kísau-waasi wíyómpakemba ti'maráanasa kesí waásifinkemba sáwí-waasiye fí'owimo sáwí-imayaamo timíyasamo sáwí-ambo wéaraaiwaiwiye kuntí'mai

42 iyamó wégaipa'a tiyuwáiyasa mésa ifi'á tésa túwáayaamba umpufuwésa méraiya

43 arupísemo úmaimo méraawi Maníkó kentifo kawáánipa'a mésa aa'ó wégaintemba miyá ónááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawé'-án-oro Ísu siyáíye.

Maníkó waásimo kawáánin-aai.

44 Ísu maarán-ááíwará'a simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafímbá utámarena pukáisana moóráwigo téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbárámá méyámbá índasafena wení óntama maimái tímatuwena óntamba maiyéna mimbárámá koméyánéna mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáye.

45 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Moóráwigo akaaroróma méyáambaraindasafena naaó'-nao'a wénena

46 awánáinda moóráwigo fí'onka'ma'mai-akaaroroma makáinana awánéna wení óntama maiyéna wétimena óntamba maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákáárórómá koméyánúmai wémáye.

47 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Mare'mare'-únánkáámbá moóráwigo nompímbá túwáisana fí'o-fí'om-bofaa'a

48 minúnámpímbá ówitawisana fasináíndasafena úmai wéawanaisasa tuwímbai áwa'nai úmai fasímbai áámááífa'a makésa kawel'-mófáá'á unáámpímbá fáitesa sáwí-mofaa'a ifá'á wétuwaawe.

49 Ánaaen-kanaamo tínda miyá íníye. Wíyómpaken-kisau-waasi kawel'-wáásíínkémbá sáwí-waasisomba tí'mai

50 iyamó wégaindafa'a tuwáiyasa ifí'á tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpufuwónááwe simásuwena

51 wení kísau-waasisafena tísai ena séna simátimunda-aigoni áwáuma éra isááo súwasa ewé suwaná

52 Ísu simátimena séna isáámba simátimunda-aai simátíméro. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Maníkó wení waásimo kawáánin-aai finkene simátíméro Ísu siyáye.

*Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.
Máaka 6:1-6, Rúku 4:16-30*

53 Ísu mináái simátimena mimbáráfá'á tuwéna

54 wenamáápa'a kúmba miwítí áamáan-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasa táátafesa ésa sésa nááfakena kawel'-ímáyáá maiyénawa kawel'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawel'-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémáyo.

55 Kesáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-aaninkon-ye. Máriyaan-áánimba éna Yémiísiye Yósepiye Sáimoniye Yúndasi-iyai tuwaaón-ye.

56 Wenáúnafa'a maanká'á méraawe.

⁵⁷ Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifási'áémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aaí simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraitimba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé

sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáiyé.

⁵⁸ Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai íniye suntáféna ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáiyé.

14

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aaí.

Máaka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

¹ Minkánáa Ísuni kisaugon-aaí símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti mináái iséna

² wení kisaú-waasisafena séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwain-iyé. Pukáimpinkemba iyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye siyáiyé.

³⁻⁴ Ááema Éroti wenáfákon-awaaininkon-awí'a Érotíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti tí'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana

⁵ Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi inkaiséna ímba tufukáiyé. Waási Yónintafesa sésa Maníkón-aaí simátímíwain-iyé suwaná Éroti séna Yónimba tufúwónasa aaisambá siyónááwe séna ímba tufuwéna mérowana

⁶ wembó ma'ánkaron-kanaamo túwana óraa-tanomba kaumái sáwífa'-waasi tímúwasa nowaná Érotíyasina-ayaamunko téna túranka'a araimá marówana Éroti aamoí uwánkena

⁷ minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a súmpo sísaí ina'á áméno súwana

⁸ anówamba koáisai ena súwana anówama aaí súwana Érotimpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáíwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

⁹ iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'aén-áái siyáin-aaí imáyáa éna tómbó naan-kwáásíwárá'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

¹⁰ moóráwigomba ai'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nómbá

¹¹ táúfapimba maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

12 Yónini kísau-waasi isésa anómba komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kisaugon-aaí iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba iyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye Éroti siyáíye.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Máaka 6:31-44, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

13 Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba iyátena waásimo ímbo méraiyapata kónae séna kúmba naaó'-naokewi mináái isésa marapá'á tóso uwaná nompín-táómpimba wéna

14 marapá'á kumúmba misáwífá'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatinakaraiye.

15 Ísu asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbaráaro suwaná

16 Ísu séna tóntáá'a ímba wíyamba tómbá tíméro súwasa

17 miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófaá'wará'á wéraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaán-íniye suwaná

18 Ísu maimaé'a másíméro séna

19 sáwífa'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'-mófaá'wará'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwi simásuwená mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífá'-wáásí tímúwasa

20-21 seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waaíma uwasá aarewé iyámpóíwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aaí.

Máaka 6:45-52, Yóni 6:16-21

22 Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna kesí aifa'á nompín-táómpimba iyáte'a menáipá'-náópa'a koró. Misáwífá'-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

23 misáwífá'-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a ímérowana nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá mérowasa

24 wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa ímba kumbá

25 siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

26 non-afófora'o wénumba awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántágo wéniye suwaná

27 Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

28 Pítáa simámena séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

29 Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásafena non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

30 kawelá úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntafena imáyáa éna inkaisúmba nompimbá kúwáfekora'nara wéna óraaka'a séna Fasi'aénkóo kembá ta'ótorao súwana

31 Ísu minúwóiyáán-úmai ayáamba fárú'mai ta'ótorena séna óraa-fiyundamo tóráintafe sáwí-imayaa e kesí fasi'aéntáfémo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfé ímba kae'-ímáyáán-uwo séna

32 mindárai nompín-táómpimba iyátoyana óraa-fiyundago mafaúwasa

33 nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa mósá marésa sésa érai'a Maníkón-ááninko óne siyáawe.

*Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.
Mááka 6:53-56*

34 Érai'a Maníkón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáipá'a Kénésáréti-marafa'a kumbá marapá'á kúmúwasa

35 mimbápákén-kwáási Ísumba awiyésa Ísun-iyé sésa naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesa tóso ésa

36 sésa ení unáánkwátóigoni áráiya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étínkaraiye.

15

*Tíwá'náti áamáambo siyáan-aai.
Mááka 7:1-13*

1 Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa sésa

2 ení kísau-waasi nóra isasawá kentáá síwá'náti áamáamba ímba arááiwaesawa tiyáamba ímba non-kwiyésawa tómbá wénago suwaná

3 Ísu séna kentíwá'námo simátímakaan-amaamba arááiwae'a Maníkóní áamáamba wétaraisomba nóra séra miyá wéoo.

4 Maníkó séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwikaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíniye Maníkó siyáifo

5 kembiwímó siyáamba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórá-tantaa'a Maníkóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyéna anófoi ímba wétuwa'nai-iyé. Miyámó ontáfé'a kanaán-iyé wésewe.

6 Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti áamámba wéaraaiwaewe.

7 Kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

8 maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

9 Waásiti áamámba símai paápé ombánifo Maníkóni áamámban-iyé karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáiyé Áísáya símai agaimakáiyé Ísu siyáiyé.

Waásimo sáwí'o uwátínkáín-tantaakon-aai.

Mááka 7:14-23

10 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'án-oro.

11 Máápaken-tantaa'o naawái ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááígó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáiyé.

12 Súwasa Ísuni kísau-waasi wempá'á tésa sésa áamáán-kawaa-waasi emó simátiménda-aai isésa aaisambá aéesa kaóráámba ína isaánó suwaná

13 Ísu séna kesifo wíyómpakewi ímbo u'makáín-anauntumbo éna káúsuwainiye.

14 Áamáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátiménaumne wésewe. Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá kotanaa fáyááye súwana

15 Pítáa séna waé'mai-aaimo simátiménda-aaigoni áwáuma simásimiyo súwana

16 Ísu séna kenkwará'á ímba tááko péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á uráawe.

17 Máápaken-tantaa'o naawí tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

18 aaimó wésemba tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

19 Tirumpin-ímáyááfínkémbá sáwí-imayaa ésa tĩnkamiyasamo puwíyasamo ésa aare-úmémhá ésa waai-úmémhá ésa seyaafá-tántáá'á umémhá ésa karo'-áái simátinkesa símai sáwí'a uwátinkesa

20 miyá-sáwí'ó wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáiyé.

Kénaani-marafaken-ininkon-aaí.

Mááka 7:24-30

21 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táya-naopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba

22 mináémpákén-ínínkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfitin-andafakewi arumbá uwásinkaa. Sáwí-amutamba kesiyáámúnkon-arumpimba méraisana sáwí'a úmai méraiye súwana

23 Ísu iséna ímba aaí súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaao. Aasiyaasí miyá sífáínifo suwaná

24 Ísu séna Maníkó sí'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-poiyaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

25 minínínkó Ísun-amándára'a mara'á kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

26 Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súne súwana

27 minínínkó séna óraakoo érai'a sémpo iyánkón-afowá ewé sínana tón-ayai tawémandaiye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-iye sínana kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

28 Ísu séna kentáfé fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánáá ayáámúnkomba asófankaraiye.

Ísu sáwífa'nanka asófatinakarain-aaí.

29 Asófankena kúmba Káríri-waaukoni áwáífa'a kógáramai omápa'a mara'á imérowasa

30 sáwífa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásíyé fí'o-fí'on-ti'o

ún-kwaasi tí'maesa wenaísamaifimba mótkowana asófatinrowasa

31 tísamaimo táúnkon-kwaasi kawel'á uwasá tiyáántámbo káénkuron-kwaasi kawel'á uwasá túrambo kafíkón-kwaasi kawel'-úmai awánowasa aaimó ímbo sun-kwáási aaí suwasá

misáwífá'nánká awánésa áfááraumai táá'a úwasa Ísareri-waasiti Fasi'aénkón-áwí'a mósá makáawe.

Ísu aneka'á tómbó tímakain-ai.

Mááka 8:1-10

³² Maníkón-áwí'a mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná séna maankwáásísómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamba tai'áisa'a sirumbá uwátinkaumne. Ti'maráanasa miwítí naaó'-nao'a kónááfo aampa'ó wiyamba táái táínasa púwófainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwífa'-waasin-
ofo nááfaken-tona maimáiya tíménaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai ena séna nóraumai-tona wéraiyo súwasa afakaeté-tomba wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wéraiye suwaná

³⁵ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waaima uwasá aarewé iyámpóíwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáítuwana ówitowana

³⁹ Ísu misáwífá'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-táómpimba iyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-ai.

Mááka 8:11-13, Rúku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámaán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

² Ísu séna fénáímpinka'ó awánaamba aafáúmá naaerírí'a isa'á sé'a aafáyáa aa'á káíniye sé'a

³ aafáyáara'a awánaamba ainánkó aafáúmá káátasuwaísa'a sé'a káfé'a aa'á tíníye wésewe. Wíyómpa'ó awáné'ó ombá sé'a aa'á káíniye. Aa'á tíníye wésemba miyán-tántáákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káfé'ó wéin-tantaakoni áwáuma ímba awánaraawe.

⁴ Káfé'ó méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáfé'a ímba imáyáa é'a kentáfé'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máínata awánaanomo wésemba naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro. Naaófá'ó óraa'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba

kemá kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne Ísu séna tiyuwéna kuráiyé.

*Ímba kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí-i'a orómó siyáin-aai.
Mááka 8:14-21*

⁵ Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaaúnkóní menáipá'ó kumbá marapá'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná

⁶ Ísu áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásí owé-imáyáá éna wení kísau-waasi simátimena séna intóráín-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-awí'a péréti mimpímbá máraáwanamo intoréna óraa'o intembá áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a kentúma káráwiyoro súwasa

⁷ keáímbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímba maimaéta túnanasa miyá wésiye suwaná

⁸ Ísu keáímbó wésun-aai iséna nóra séra tómbá ímba wéraiye-aai wéseo. Kári-timankunkumban-ifo kentáfé'a timankúnkúmba oro.

⁹ Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímba táako péé wésiye. Séfataase-tombo tafántafan-úmimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasa naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹⁰ Afakaeté-tombo tafántafan-úmimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímba awánaraawe.

¹¹ Áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáa é'a pérétimo intóráín-tantaatafe'a kentúma káráwiyoro-aaimo súnda ímba péréti-tontafe'a wésumpo nóra séra ímba ísaraao súwana

¹² táako péé súwasa minááígóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímba siyáifo áamáan-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáiyé.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aai.

Mááka 8:27-30, Rúku 9:18-21

¹³ Ísu Sísááriya Fírípái-nao'-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai éna séna seyaafá'nánká kembá waási úrankontafesa nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁴ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáandawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awí'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awí'a Yéremaya óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aai simátímakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

15 Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana

16 Sáimoni Pítaa séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne. Maníkó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwana

17 Ísu séna Sáimoni Yónaan-ááninko ónana Maníkó kawé'a wéuwankaiye. Kesí ááninkoni áwáumo sènda waási ímba simáméfo kesifo wíyómpakewi mináái embá simámisa isáanda póna Maníkó embá kawé'a wéuwankaiye.

18 Simátíme'a sùne. Enáwí'a Pítaawemo wésemba mináwikóni áwáuma óntamban-iyé. Óraa'-ontanka'a kesí naankáámbá ondá mindánkáámbá kesí waási-i'a owaná púwó-fasi'aenke ímba iyáákainiye.

19 Maníkó wení waásimo wégarawi-fasi'aemba áména marapá'ó méraanda sáwí'o ombá aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fási'makaiye. Kawé'o ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráiyé simásuwena

20 wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó iyáfasisinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aai ímba simátíméro Ísu siyáiyé.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Mááka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27

21 Minkánáá Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé sí'o índa-i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisúwáanana Maníkó iyáfasisinkainiye súwana

22 Pítaa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkóo miyán-áái sènafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

23 Ísu waeréna Pítaantafena óraaka séna waántáwanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésempo ímba Maníkóni imáyáafinkemba wésempo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáiyé.

24 Ísu mináái simámena wení kísau-waasi simátimena séna kembó sirááiwaenae síyawí tirááiimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

25 Tirááiimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísámaimo tirááiimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai íníye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'a ayáátáaka méranaawe.

²⁷ Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoní fasi'aénkwará'á kumé'a seyaafá'-wáásímó miyámó úmae wéiyomba imáyáa é'a miwítí méyámbá timénaumne.

²⁸ Érai'a simátíme súne. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánúnda suwáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáíye.

17

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Mááka 9:2-13, Rúku 9:28-36

¹ Ísu mináái simátimena afa'mórée-no'waamba waéna Pítaane Yémisine wenáfáko Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

² miwí túranka'a Ísu fí'on-auma faufúwana óipakemba aafaúgómó inten-úwana wení unáánkwátóiyakemba sán-kena waení'a kówasa

³ awánomba kae'-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aai wésuyana

⁴ Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo maanká'ó méraundasa kawé'á imbá póta emó sinatáámó éta wááu-namba kaum-bosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá onó siyáíye.

⁵ Miyá wésunka'a aináńkó sán-kámaena waení'a kámae kuména kunkáátowana mináínámpínkémbá aagó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-imáyáa wée'a óraa'-aamoi uwánkaumne. Wenáái ísáaro súwasa

⁶ wení kísau-waasiyau mináái íséa táátafesa ésa marapá'á kífaesa tinekembá tata'á úwana

⁷ Ísu miwímó méropa'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó iyáfasinaaro súwasa

⁸ awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a awánaamba kanaará'a simátíma'mae iyóro súwasa

10 wení kísau-waasiyau Ísumba áísai esa sésa áamáamba sen-kwáási Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó iyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé ínnyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

11 Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa ínnye-aai érai'-aain-nye.

12 Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a paápé úwasa ímba Íráiyaan-nye sésa sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwásinkanaawe súwana

13 táako péé súwasa Íráiyaa siyáimba Yóni nombó maitínkaraiwaintafena siyánye siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Máaka 9:14-29, Rúku 9:37-42

14 Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moóráwigo Ísumpa'a téna aísamaifimba kífaena séna

15 óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aigaregó nonkááni'a isaná aiyayaamba ku'wisana nompíné iyafíné tanaambá wéfamaena wénisa'a

16 ení kísau-waasi méraapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawel'á uwánkaraawe súwana

17 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáa isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba ái'mae tiyó súwana ái'mae túwana

18 Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkémbá auwéna kóúwana miniyámpói kawel'á uwánkowana kawel'á úmai méraiye.

19 Kawel'á uwánkowasa ánaaembo Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi tésa sésa nóra sétaawa misáwí-ámútámba ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

20 Ísu séna Maníkóntáfé'o maiyauwáínnyemo sé'o timankúnkúmba onkakaa maiyáúwáísino. Érai'a simátíme'a sune. Moórá-taigon-awi'a másítáti kári'-aramba iyáísana áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáfé'a timankúnkúmba kárika'a uré'a ánaaemba óraaka'a timankúnkúmba é'a omátafe'o sé'o faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo síyanamo éna miyá ínnye.

21 Maníkómpá'á inái síyantafesa tómba aawentamó ombá minánkó aantemba miyá-sáwí-ámútámba maisuwáínnye siyánye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 9:30-32, Rúku 9:44-45

²² Ísu wení kísau-waasi Káriri-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fi'on-kwaasi timíyasa

²³ sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisúwáanana iyáfasisinkainiye simátimuwana miwí tirunkó umbaí taráiyé.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

²⁴ Tirunkó umbaí tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápameamu-naopa'a kumbá óraa'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémauwai Pítaampa'a tésa sésa ení óraako óraa'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ina wétuwaiyo suwaná

²⁵ Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítaamba áisai ena séna Sáimoniyo marapákén-óráá'-wáásí timááraawifakemba taakisi-óntámbá maésa fi'onkaafakemba maésawa wéompo nóran-imayaamo wéemo e simásimiyo súwana

²⁶ Pítaa séna taakisi-óntámbá fi'onkaafakemba wémaewe súwana Ísu séna miyáumai Maníkóní waásisa póta óraa'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmpo

²⁷ aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmpo nonkwaaúmpá'a kuré ándá túwénana kumína aifa'ó tawáinda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámbá esáfewe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráiyé.

18

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aai.

Mááka 9:33-37, Rúku 9:46-48

¹ Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'a tésa taáisai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa iyáákesawa óraa'-waasi-i'a wéiyó suwaná

² Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá iyáfasinankena

³ séna érai'a simátime'a sune. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o iyámpóímo ímbo iyáákanae-imayaamo ontembó kembiwí miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'a ímba kawááníniye.

⁴ Miníyámpóígómó tísamaifimbo máintemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

⁵ Kentáfesa imáyáa ésa iyámpóímo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sáwí'o on-aaí.

Mááka 9:42-48, Rúku 17:1-2

⁶ Ísu mináái simátimena séna iyámpóimo kesááisafesamo timankúnkúmbo onten-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesamo érai'emo wésewi karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawí sáwí-meyamba óraa'a timínifo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontambo fári'wimaresamo nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-iyé.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwí-ampa'a wíyantafena fi'o-fi'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwí-tántáákó waé'wae'a wéimba pása sáwí-ambo fi'owimo aráátíméwi sáwí-meyamba maénááwe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaana'i moórá-tisamaiya'i kambísásúwáaro. Kae-tiyááná'i kae-tísamáiyá'i wéraina'o é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o mérai'yamba mindá kawé'an-iyé.

⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o mérai'yamba mindá kawé'an-iyé Ísu siyáíye.

Sipisípi-poimo áwiyokain-aaí.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe ímba síyamba káráwiyoro. Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwíyá'á káráwiyaawai kesifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyoro Ísu siyáíye.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóní aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métínkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyowi on-áái isáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sipisípiya'a káráwiyaisana moórá-sipisipi áwiyo'wisana misáwífá-sípísípímó umó wénaamba tiyuwéna moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo ímbá aamoí éna séna kesí sipisípimo áwiyo'wimba áikaumne séna mimbóráwígontáféna óraa'-aamoí éna sáwífa-sipisípimo ímbo áwiyokombo úwoimo méraawiti aamoí kárika'a wéíye.

14 Sipisípiya'o káráwiyowimo áwiyo'wi-sipisipisafenamo arunkómó umbaimó taintembá kentifo wíyómpakewi wení aampa'o ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafena arunkó umbaí wétaiye Ísu siyáíye.

Kentí waási sáwí'o uwátínkáán-aaí.

15 Ísu mináái simátimena séna ení waási Maníkóní waásigomo embó sáwí'o uwánkainamo e wempá'á minááisáfé kosimámínana we aantemba méraindara'a kosimámínana enáái isénamo arupisemo uwánkainamo ékai wesé esé'a kawel'á úmai méraakaiyo.

16 Enáái ímbo isáínamo e moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wesé'a mé simámuwo. Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna moóráwigomba aaifimbá maenkánae séna minááímó ísaraawi kaerá'i kaumbowá'i tí'maena mátinkena áísai úmai isáíniye siyáimba mindásafena ení waási enáái isáíndasafena moóráwigona'i kaekóná'i kotí'mai wenká'á mé'a simámiyana kentáái isáíno.

17 Énifo ímbo isáínamo e Maníkóní waási torupátinke enáái simátímínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáínamo e imáyáa e sé Maníkóní aambó ímbo arááíwáén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásíyáámbá wéiye siyó Ísu siyáíye.

18 Ísu séna érai'a simátime'a sune. Marapá'ó méraanka'a sáwí'o ombá aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fáí'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó faíyónten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráíye Ísu siyáíye.

19 Ísu mináái simátimena séna moórá-aaí simátíménda ísáaro. Marapá'ó méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaísafesaraimo mimbórá-imáyáámó ésaraimo kesifo wíyómpakewimo áísai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

20 Kaumbo-kae'-wáásí kentáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáfé'a miwísé'a ménaumne Ísu siyáíye.

21 Ísu mináái súwana Pítaa Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesí waásimo sáwí'o uwásínkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóraumai-kanaawa ímba aaifimbá maenkéra ímba imáyáa éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásínkáímba ímba aaifimbá maenké'a ímba imáyáa é'a ifátuwaunda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ína maenkéra ína imáyáa éra ifátuwanaumno súwana

22 Ísu séna ímba afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyáíye.

Óntambo ámakaintafena ímba ifátuwaao siyáin-aaí.

23 Ísu séna sáwí'o uwátínkáámbo ímba imáyáa é'a ifátúwáaromo súnda maarásáfé'a sune. Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-ááin-íye. Moórá óraa'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááu tímakena

24 tisai ónae wéimba óraa'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigo áí'maena móaminkwae séna íyísana

25 ímba móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awaainínkómbá aiyé'a wení iyámpóíye wení póíye wení óntawe maimaé'a fí'on-kwaasiti kísau mo maíndasafe'a miwí wétime'a óntamba maimaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másíméro sisaná

26 wení kísau-waasigo aísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á améno sisaná

27 wení óraa'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwaao sisaná

28 kísau-waasigo máápa'a kuména moórá kísau-waasigomba awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáúmba kuntaraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóiyáámbá simiyó sisaná

29 wenaísamaifimba kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a améno sisaná

30 ímba iséna áí'maena ándáfa'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba simínasa faútúwáaro sisasá

31 kísau-waasisomba awánéna tirumbá uwánkesa miwítí óraa'-waasigomba kosimáméwana

32 óraa'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwífa'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá uwásinkaaó séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba ímba imáyáa ónaumpo ifátuwe ímba simiyó sé'a

33 sirumbó uwánkaraundantemba moórá-kísau-waasigomba arumbá uwánkááraamba sáwí'a óne séna

34 arumbá óraa-sawí'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaiwaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwaao sisaná ándáfa'a ánkariye

35 Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwí'o uwátínkáámbo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyiyanamo éna kesifo wíyómpakewi kentí sáwí-imayaa ímba maitiyuwáíniye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainiye Ísu siyáíye.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aaí.

Máaka 10:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Káriri-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáipá'-áémpá'á komérowasa

² sáwífa'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatin-karaiye.

³ Asófatin-kowasa áamáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo maanááísáfénawa'i fí'o-fi'on-aaisafenawa'i awaainínkómbá kanaará auwáiniyo. Miyámó énamo éna áamáán-aaí taraisíni ína taraisíniyo suwaná

⁴ Ísu séna naaófá'ó Mósesemo agaimakáin-aaí toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁵ Úmarena séna aarewára waaiwára'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a tagááísamai mimbórá-túmá ma'mái méranaawe Maníkó siyáíye.

⁶ Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásiyáámbá ésa mimbórái'a wéowe. Maníkó aare-waai mimbórái'a uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu súwasa

⁷ miwí sésa naaófá'á Mósesema maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwaíndawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáíye. Nóra sénawa miyán-áái siyáíyo suwaná

⁸ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aaí ímbo ísòntafena mindásafena Mósesema minámáámbá siyáimbanifo Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáíye.

⁹ Simátimena sune. Moóráwigomo awaainínkó ímba moórá-waasigoe'a wénisana awaaikó fí'on-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

¹⁰ Ísu mináái simátimena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máémba sènda-aaí wérainka'a pósa miyá wéofa ímbo aaremó maésamo úwoimo máémba kawé'á wéowe suwaná

¹¹ Ísu séna sen-áái seyaafá'nánká ímba kawé'á úmai isááwasa aaremó ímbo maíyantafesa Maníkó fasi'aémbá tímakaiwai mináái wéisaawe.

¹² Tuwímbai moórá-mora-aaisafesa ímba aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáási matínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai túmo sáwí'o uwátínkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai Maníkó wení waásimo kawááin-aaí isésa Maníkóntáfésa imáyáa ésa aaré ímba wémaewe. Kanaa'á miyá ónaumnemo sewí mináái isánááwe

Ísu siyáíye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-aai.

Mááka 10:13-16, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawe'á uwátinkena Maníkómpá'á inai sínkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu simátimena séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpóimó kempá'ó ten-tembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tíyan-amba ímba aambá faiyóro séna

¹⁵ miníyámpói ta'ótokena ayááfúmbo tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mááka 10:17-31, Rúku 18:18-30

¹⁶ Tiyuwówana moóráwigo ifó'-wáásígó Ísumpa'a téna séna óraakoo nóran-kawera éra aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁷ Ísu séna nóra séwa kawe-kísáúsáfé síesai ónó. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-iyé. Aúí'a úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Maníkóní áamáamba kawe'á úmai arááíwauwo súwana

¹⁸ miwá áisai ena séna nóin-amaana arááíwaenaumno súwana Ísu séna ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémbá máéro. Karo'-áái ímba simátínkáaro.

¹⁹ Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro. Kesáfé-ímáyáámó onten-úmai kentí waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááíwauwo Ísu súwana

²⁰ miwá séna mináamáambá arááíwa'mae'a wéiyumpo nóran-amaankona ímba kawe'á wéuno súwana

²¹ Ísu séna seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparáwimbá fi'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawe'-meyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíniye. Tímatuwemo e kembá sirááíwainone súwana

²² mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráiyé.

²³ Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime'a sune. Sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbai táiniye.

²⁴ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóferáinkakaa sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

²⁵ wení kísau-waasi mináái iséna táátafesa ésa sésa umbai taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a ménaao suwaná

²⁶ Ísu tuwánéna séna waási miwítí kisausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiye súwana

²⁷ Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumpo

nóram-beyana maénaumno súwana

²⁸ Ísu séna érai'a simátíme sune. Maníkó seyaafá-tántáá'á aúí'a úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwáráwí mé'a káráwiyona'a kembiwí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi kembó wésiraaawaewi Ísareri-waasi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe. Ísareri sísamaifakemba kae'á kumbaimái matínkaraiwain-andafakewi méraan-aaisafe'a tísai ónááwe.

²⁹ Kentáfésa imáyáa ésa Maníkón-aai kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáye tífá'e tímánaa'e tinófoiye táánine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³⁰ Ánaaemba aifarááwífínkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe

Ísu siyáíye.

20

Ándá-aran-kisaufa'o kisaumo máéwi-taai.

¹ Ísu mináái simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái maarán-íye. Moóráwigo ándá-aran-kisaugoni afowá kesí kísau máíwae séna ááéma íyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

² séna kesí kísau wémaiya'a moórá-kanaa-kisaugoni óntamba tíméno sisasá ewé sewaná tílmaena wení ándá-aran-kisaufa'a mótinkaisasa kísau wémaewana

³ aafáyáara fi'onkwara'a kísau máíwae séna kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

⁴ séna kesí kísau wémaiya'a kanaará'-óntámbá tíméno sisasá

⁵ ewé sésa minkísáú wémaewana wááwái miyáumai fi'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fi'onkwara'a wétiyena

⁶ kísau tai'én-kanaa kárika'a tisaná kisaumo maénae sésamo túwaandu opa'á wéna tuwímbai tuwánéna séna nóra séra úwoi méra'o sisasá

⁷ sésa ímba moóráwigo kesí kísau máéro siyáawata méraumne sewaná tiyé'a kesí ándá-aran-kisaufa'a kísau máéro sisasá miyá uráawe.

⁸ Miyá owaná fénáímpinka'a kisaugon-afowá kísau-waasiyá'o káráwiyaiwaintafena séna kísau-waasi táántare

miwítí méyámbá timé ánaaembo tiyáawi aifa'á timé aifa'ó tiyáawi ánaaemba timiyó sisaná

⁹ iséna miyá éna kísau tai'áíniye wéinka'o tiyáawi moórá-kanaa-kisauconi óntamba tiména miyáumai tímatuwena

¹⁰ ááema aafáyáara'o tiyáawiti méyámbá timíne wéisasa miwí imáyáa ésa kentáásí méyámbá óraa'an-iyé wésewana moórá-kanaa-kisauconi óntamba tímísasa

¹¹ maimaésa kísauconi afowámbá í'ai simánkesa

¹² sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kisau maiyáafo kesáa aifa'ó tiyáundawisa óraa'-a'a wégaisata umu'náán-araa'a méta óraa-kisau maiyáundasa mimbóráí'a úmaisa méyámbá símakaandasa nóra séwa kentáámó siméndantem-beyamba miwí tímakaano sewaná

¹³ kísaucon-afowá miwífínkémbá moóráwigontafena séna kesí waásiyo kemá sé'a kesí kísau wémaewa'a moórá-kanaa-kisauconi óntamba tíméno súna'a ewé sé'a kísau maiyáawa'a mindásafe'a ímba sáwí-meyamba wétimumpo

¹⁴ kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó timúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawi miyám-béyámbá timénae'a wéune.

¹⁵ Kesí óntambo tuwímbare'o timúnda mindá kendén-iyé. Kári-kisaumo maiyáawi óraa'-ontamba timúna'a ímbo kaórááraamba wégaoraawe kísaucon-afowá siyáiyé Ísu siyáiyé.

¹⁶ Ísu mináái simátimena séna miyaráán-úmai Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí íyasa ánaaembo kowisé'a mimbóráí'a úmai aasiyaasí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aaí.

Mááka 10:32-34, Rúku 18:31-33

¹⁷ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna aampa'a wéwena wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena

¹⁸ simátimena séna isáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásíyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aaí símai kárá'umaresa

¹⁹ sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáa'a sinkésa súwiyonku'-nésa aaraa-táiyá'á sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne Ísu siyáiyé.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áísai uráin-aaí.

Mááka 10:35-45

²⁰ Minkánaá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áisai índasafena óraakon-iyé séna takífauwana

²¹ Ísu séna nóintafewa síisai ínáyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai iyáfasintinke séfasefa'-arausampa'a tinkáínone súwana

²² Ísu séna sénda-aaigoni áwáuma ímba ísaraiye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índai'a uwásinkaiyantena kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo súwasarai kerái kanaámpókai náyaue suyaná

²³ Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááfo kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba iyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna iyáfasintinkainiye súwasa

²⁴ Ísuni kísau-waasi siyáánkai-waasi mináái isésa mináfáráwái aaisambá tíyúwana

²⁵ Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'-wáásísómbá iyáákamai-fasi'aen-aaí simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

²⁶ Óraa'-waasimo ontembá kembiwí ímba miyán-oro. Kempínkémbó iyáákanaemo síyawí fí'owiti wayó'á maénááwe.

²⁷ Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawí seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

²⁸ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáíye.

Ísu túrambo kafíkóndarai kawé'ó uwátínkarain-aaí.

Mááka 10:46-52, Rúku 18:35-43

²⁹ Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopakemba kumbá sáwífa'-waasi tínaaemba kumbá

³⁰ kae'nárai túramba kafíkóndarai aanawáísára'a mésarai Ísu wétiye-aaí isésarai óraaka sésarai Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaó suyasá

³¹ misáwífá'-wáási aaisambá tiyésa sésa aaí séyafo suwasarái mináái ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaó wésuyana

³² Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nóin-tantaara tirááímo táínda-tantaa'a uwátinkanaumno súwasarai

³³ óraakoo súramba kawé'á uwásinkaaó suyaná

34 Ísu arumbá uwátinkena ayáamba túranka'a ta'ótorowasarai minúwóiyáambá túramba kawelá úmai awánésarai Ísumba arááiwa'mae kuráaye.

21

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aai.

Máaka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

1 Ísu wení kísau-waasiselo kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órífi-omaka'-ewaa'-nao'-awi'a Pétifasi-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kaelá máti'marena

2 séna epín-dáopa'a kurékai awányamba moórá-poigon-awi'a tónki ánda fári'wimaraawana aráá'wara'a méraifo koawánékai ándama faútuwekai áí'mae tekaiyó.

3 Moóráwigo tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiana séna éniyo áí'maekai kokaiyó síníye Ísu siyáíye.

4 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráíye. Maníkón-aai simátímakowi séna

5 Sáiyóni-naopaken-kwaasisafe simátíme sé kentí kawáágó kentópa'a wempa'á témena tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátimiyo siyáíye

agaimaréna Sáiyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáíye. Minááímó paapé índasafena Ísu kael'nárai ti'marówasarai

6 Ísumo súntemba miyá ésarai

7 tónki-poi aráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóigón-arósáaunka'a wandaái uwí'marówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

8 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-íye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénama ankáimai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyale mintáénarafane támae wéguwasa

9 aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne. Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawelá uwánkáiye. Wíyómpakewin-awi'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

10 Ísu Yérúsaremufa'a kúwasa tuwaantantésa tóso wésa nááwawa wétiyo suwasá

11 tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Kárirí-aempakemba Náseti-naopakewin-íye siyáawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mááka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

12 Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóní naaúmpa'a iyéna áamáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufu'-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

13 simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé wésewe agaimaréna siyáiyé. Énifo umén-dáúmpá'ó on-tenkáámbá uráawe Ísu siyáiyé.

14 Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafíkówiye tíyayaambo táúnkowiye wempá'á tuwaná asófatinowasa

15 iyámpói mésa óraaka'-óraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé isésa Ísumo fí'orankawe-kisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwáńkesa

16 Ísuntafesa sésa iyámpóímo sáwí-aaimo wésemba ína wéisaano suwaná Ísu séna é'a wéisaunda Maníkón-aai aúfáifimba agaimakáin-aai awánaraawe. Maarán-áái siyáiyé. Túwa'nai óndasafesa pósa iyámpóíye umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáiyé Ísu simátimena

17 tíyuwéna máapa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáámbá kowaiyáiyé.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Mááka 11:12-14,20-24

18 Pétáni-naopa'a kowáúmba iyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tówana

19 moórá-taigon-awi'a fikima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánae séna áwáufa'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintáígóntáféna séna emá ímba arambá iyáínone súwana mintáímá aáénkaraiye.

20 Mintái aáénkówasa Ísuni kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba faafésa sésa fiki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

21 Ísu séna érai'a simátime sune. Maníkóntáfé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fiki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'á miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáfé'o sé'o faiwí'wé nompá'á kumuwómó siyanamo éna miyá íníye.

22 Maníkómpá'á inai sé'a fí'o-fi'on-tantaatafe'a áísai e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'á wétuwa'nai-ye Ísu siyáíye.

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-ai.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

23 Ísu mináái simátimena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóni ásé-ai simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye tésa sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

24 Ísu séna aifa'á moórá-aaimo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

25 Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówá simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa miwí keáímbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

26 Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa Maníkón-aaimo simásimakaiwai uráíye wésemba pósa aaisantá siyónááwe miyá keáímbá sésa

27 Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-ai ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

Moóráwigo-ááninkai-taai.

28 Ísu mináái simátimena séna simátíménda-ai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'íyámpóíwáráwí aifarááwíntáféna séna kesááninkoo kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau komauwó sisaná

29 aifarááwí séna ímba siráái taiyé séna ména moórá-imayaa éna kísau komáísana

30 áfákontafena séna kesí ándá-aran-kisau'fa'a kísau komauwó sisaná ewé símai ifátuwená ímba kísau maiyáíye

31 Ísu simátimena tísai ena séna nááwa tifowán-áái wéisaiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisaiye suwaná Ísu séna mináái imáyáa é'a simátíménda-ai isáaro. Taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásín-owe sembánifo miwí Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ááéma wégofa kembiwíndo.

32 Yóni nombó maitínkaraiwai téna kawé'-ámbá aráátimuwa'a wenááísafe'a ímba érai'e siyáafo taakisi-úmén-kwáásíyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaisafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaisafe'a ímba érai'e

sé'a kentí sáwí-imayaa ímba tuwé'a Maníkómpá'á tiyáawe Ísu siyáaye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mááka 12:1-12, Rúku 20:9-19

³³ Ísu mináái simátimena séna moórá waé'mai-aai simátíménda ísáaro. Moóráwigo óraa'-marawarawí ména óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táufa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyon-damba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

³⁴ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáéro séna wení kísau-waasi ti'maráisasa minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tewasá

³⁵ ta'óto'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁶ aanáfó aifa'á wení kísau-waasi tuwímbai ti'maréna ánaemba sáwífa'nanka ti'maráisasa tewasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai aifa'ó uráantemba miyá ésa sáwí'a uwátinkesa ándá-aramba ímba tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

³⁷ aanáfó ména ánaemba séna kesááninkomba ai'maráanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráisana tisasá

³⁸ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáa maénae sésa

³⁹ ta'óto'mai ándá-aran-kisau fakemba famétuwesa tufúwówana pukáaye.

⁴⁰ Ísu mináái simátimena séna minkísáúgóní aanáfó tinda kísaura'o káráwiyowi nóra síníyo súwasa

⁴¹ miwí sésa misáwí-wáásí tínkaminasa puwíyana fí'on-kwaasi kesí kísaura'a káráwiyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tindantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

⁴² Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáífimba awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe. Ánaemba minóntánkó áfonkaaamba uráaye. Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawe'a uráaye sune agaimaréna siyáaye.

43 Mináái imáyáa é'a simátíme'a sune. Maníkó kembíwí Yúndaa-waasisafena maará siyé. Kenká'á ímba kawáánónaumne séna tiyuwéna fi'onkaa-waasisafena kenká'á kawáánónaumne sínasa wení kísau maénááwe.

44 Minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a úmai ménaafo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo síyawi imáyáa éna mináái siyáíye.

45 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye isésa tááko péé súwasa sésa moóráwigon-ááninkai aaimó simbá kentáásáféna siyé sésa ándá-aran-kisaura'o káráwiowisafenamo simbá kentáásáféna siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáféna siyé sésa

46 ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáási Ísuntafesa sésa Maníkón-aai simásímíwain-iye sun-kwáási táároi inkaisésa Ísumba ímba ta'ótoresá ifátukaawe.

22

*Óraa-tanombo kauráin-aai.
Rúku 14:16-24*

1 Aneka'á Ísu aai simátimindasafena waé'mai-aai simátiména séna

2 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-iye. Moóráwigo káráwiyaiwain-ááninko aaré maíndasafena óraa-tanomba kaufónae séna

3 sáwífa'-waasi táánténa séna aáno úmai tanómba taman-daaró séna ména tanómba kaumaréna wení kísau-waasi ti'maréna séna tamandaaró kosimátíméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímba tewaná

4 aneka'á kísau-waasi ti'maréna séna táántaraundawi kosimátíme'a sé'a tómbó nembá wéto'mayaan-e'a purumakawé óraa-poiye tufú'mai wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátíméro séna ti'maráísasa miyá kosewasá

5 ifátuwesa ímba tembá moóráwigo wení kísau'fa'a kóísana moóráwigo óntambo maínda-kisau'fa'a kóísasa

6 tuwímbai káráwiyaiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

7 káráwiyaiwai aaisambá séna wení i-wáási ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówasa miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

8 káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena séna tanómba kaufé'a táántaraundawi kesááninkoni tanómba tamandáiyawi sáwí'an-owe.

⁹ Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'á kosaafá úmai fí'o-fi'on-kwaasi tuwáné'a simátimiyasa tanómba tamandaaró sisasá

¹⁰ wení kísau-waasi isésa aampa'á wénesa waási saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawel'-wáásiyé torupátinkesa tí'maesa tésa tómbó

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

¹¹ Yúndaa-waasi aaremó máénka'o ombá tanómba nánaesamo ten-kwáási ontará'ó tewasá kísau-waasi kawel'-únánkwátói tíméwasa urésa mindáúmpá'á imésa tómbá wénaafo minúnánkwátóimo ímbo urésamo ésá ímba tómbá imandánáawe. Tómbó naan-dáúmpá'á sisipáá owaná káráwiyaiwai tuwánaimba moóráwigo ímba kawel'-únánkwátói uréna méraisana awánéna

¹² séna nóra séwa kawel'-únánkwátói ímba uréwa iyáano sisaná ímba aái sisaná

¹³ káráwiyaiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aiyayaanka'a kará'umai máápa'a kumeu'ó in-áémpá'á aúwéwana ifi'á téna áí'o índasafena áwááyaamba umpufuwíniye siyáiyé Ísu siyáiyé.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó sáwífa'-waasi táántain-kwaasifinkemba tuwímbai aantemba wení waási-i'a wéuwatinkaiye siyáiyé.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aaí.

Mááka 12:13-17, Rúku 20:20-26

¹⁵ Ísu súwasa áamáan-kawaa-waasi máápa'a kumbésa keáímbá sésa nóran-aaisaawa áísai onanasááwá sáwí-aaimo sínata aafintá maenkánumno sésa

¹⁶ miwí tinaaenka'o tirááíwáún-kwaasiye Éroti amááraawe tí'márówasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po Maníkóni aambó arááíwáén-aaí arupíse úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

¹⁷ Simáménda-aaísa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa tíménaum íntaawa tíménaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási amáámba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nóran-imayaamo émo e simásimiyo suwaná

¹⁸ Ísu miwítí sáwí-imayaa iséna séna kaumbo-kae'-ááíwará'-wáási pó'a kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe.

¹⁹ Taakisi-óntámbá moórá maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana

²⁰ séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

21 miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séné Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa
 22 mináái isówana táá'a úwasa ímba aái sésa auwésa kuráawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Mááka 12:18-27, Rúku 20:27-40

23 Kuwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósa minkánáa Ísumpa'a tésa

24 sésa óraakoo naaófá'á Mósesé séné moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séné iyámpói ma'ánkáiíne siyáíye.

25 Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa maanká'á afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

26 wenánaenkwéi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaenkwéi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

27 minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

28 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaaínímbá éna nááwa máíníyo suwaná

29 Ísu séné Maníkón-aaí aúfáífmbo agaimakón-aaí ímba kawé'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

30 Pukémpinkemba íyáfasinesa wíyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maiyasa waaí ímba maiyamba ésa Maníkóní kisau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'a miyáumai aaré ímba maiyasa waaí ímba maiyamba ónááwe.

31 Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba simátíménda ísáaro. Maníkó simátímakomba aúfáífmbo agaimakón-aaí toráumai awánaraawe.

32 Maníkó Mósesentafena maarán-áái siyáíye. Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-waási é'a púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe Ísu súwasa

33 wesé'o méron-kwaasi isésa táátafesa ésa sésa aaigóní áwáuma wésimasimiye siyáawe.

Aifaráán-ámáánkón-aaí.

Mááka 12:28-31, Rúku 10:25-28

34 Suwaná Ísun-aaigo Sátúsi-amaan-kawaa-waasi-taai íyáákomba áamáan-kawaa-waasi isésa túwaandu ésa

35 miwífínkembá moóráwigo áamáambo kawel'ó úmaimo ísarowi Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae séna áísai ena séna

36 óraakoo Maníkóní áamáampinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

37 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané áméro

agaimaréna siyáíye.

38 Minámáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

39 miwán-ánaaenken-amaamba óraa'-amaamba maarán-ámáámbán-íye. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-imáyáámó ontembá kentí

waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye.

40 Minkáé!-ámáánkó áfonkaamba uráísana Mósesemo fí'on-amaambo siyáíne Maníkón-aaí simátímakowí siyáan-amaane me'wi-me'wiyáámbá éna kae'-ámáánkó áfonkaamba uráinka'a tawéaraapaiye Ísu siyáíye.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Máaka 12:35-37, Rúku 20:41-44

41 Súwasa áamáan-kawaa-waasi túwaandu uwaná Ísu miwí tísai ena séna

42 Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísiti nááwan-andafaken-kwaasiya'iyó súwasa kentáásíwá'ná Téfitin-andafaken-kwaasin-íye suwaná

43 Ísu séna naaófá'á Maníkóní ámútanko Téfitimba imáyáa amúwana Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimba

44 Imó agaimakón-aufaiimba Téfiti agaimaréna séna kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-ména'a ení namuro-wáási íyáákaanasa miwí tai'ánaáwe

Maníkómó siyáin-aaí Téfiti siyáíye.

45 Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-iyó Ísu súmba

46 Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-íye súmbanifo miwí ímba kanaa'á aaí sésa táatafesa ésa minkákémbá ímba áísai úmaesa iyáawe.

23

Áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé miwí táái.

Máaka 12:38-40, Rúku 11:39-44,47-52, Rúku 20:45-47

1 Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísau-waasiye simátimena sēna

2 Maníkó íyáfasintinkaraisasa áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye Mósese agaimakáin-aaí toráumaimo wésimatimemba

3 isé'a arááiwaéro. Mósese siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sēsa ímba wéaraaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.

4 Umbai-tántáá'ó asááúmakesamo túwaata'mae'a korómó sésamo ímbo túwa'nai ontembá miwí umbai-áái simátimesa ímba túwa'nai ombá úwoi arááiwaéro wésewe.

5 Miwí sēsa waási suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sēsa Mósese siyáin-amaamba agaimái anaféúmpimbá makésa túwayaanka'e tiyáánka'e kárá'umaresa miwítí wátói-araiya'a ayáátááka'a tafétafe úmakesa naaópa'a afufumpa'a wēnesa

6 tanómbó kaúfópa'o ombá kawel'-áémpá'á mēsa áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a ímēsa

7 waási suwánésa sēsa óraa'-waasi áamáán-aaí simátímēwin-owe síwae sēsa naaópa'a maru'-afufumpa'a wēnesa miyámó ontáfésa aamoí wéowe.

8 Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kembiwísáfésa óraa'-waasi áamáán-aaí simátímēwí owémó síyambo é'a kímborawigo óraa'-waasi isatá wení waásisa mimbórái'a úmais mēraumne seró.

9 Kempínkémbá moóráwigontafe'a óraa'-waasi kesifón-iyē sefó. Kentifo wíyómpa'a mēraiye.

10 Kempínkémbá moóráwigontafe'a kentáará'á káráwiyaiwain-iyē sefó. Maníkómó íyáfasisinkaraiwai keyáá kenká'á káráwiyaundawi kemá úne.

11 Kempínkémbá íyáákanae síyawí kenti wayó'á máéro.

12 Kentúwí'o mósá maráiyawí Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímbo mósá maráiyawí Maníkó mósá tinkáíníye Ísu siyáíye.

13 Ísu mináái simátimena sēna áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye simátímēnda ísáaro. Kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Maníkó wení waásimo kawáánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

14 Áamáambo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásí é'a keto'-ínintí óntawara naankwará'á umémbá wémae'a waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sé'a tafísímai-inai karo'á wésewe. Mindásafe'a káráwiyoro.

15 Ámáámbo sen-kwáásíyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásí é'a simátimunda ámáán-aai arááiwaiwae sé'a saafa úmæ'a óraa'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátiméwasa miwítí sáwí-kisau kentí sáwí-kisau gomba iyáákaraimba pó'a mindásafe'a káráwiyoro.

16 Aambó ímbo kawé'-úmaimo awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwaéromo sewí káráwiyoro. Kembiwímó ámáán-aaimo sembá karo'á simátime'a sé'a óraa'-amaan-dankon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íníye. Énifo kawé'-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íníye wésewe.

17 Minkorí-óntánkó óraa'-amaan-dankomba ímba iyáákaraifo mindáúmpá'ó wérainda mindá kawé'án-íye. Kembiwí ámáán-aaisafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-íye.

18 Kembiwímó ámáán-aaimo sembá karo'á simátime'a sé'a Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaa'á íníye. Énifo mintáárérá'ó Maníkómbó wéamem-poigon-aai tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a íníye wésewe.

19 Maníkómbó ámém-poigo mintáárégómbá ímba wéiyaakaifo mintáárégó iyáákarena ámém-poi kawé'á wéiye. Kembiwí ámáán-aaisafena táako ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aai karo'-ááín-íye.

20 Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaimo tika'ó marésamo sésamo ésa mintáárégón-aaiwara'a Maníkómbó wéamem-poigon-aaiwara'a wésewe.

21 Fasi'aén-ááímó sembá óraa'-amaan-dankon-aaimo tika'-marésamo sésamo ésa mindánkón-ááiwara Maníkó mindáúmpá'á méráiwain-aaiwara'a wésewe.

22 Wíyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamo ésa Maníkó mifá'á káráwiyaiwain-aaiwara'a wésewe.

23 Ámáámbo sen-kwáásíyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Naaófá'ó Mósesemo siyáintemba kentí kisaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawé'á wée'a miyán-ámáámbá ísámae wéiyófo Mósesemo siyáín-amaamba óraa'-amaamba ifá'á tuwé'a pó'a waási ímba

arupíse uwátinke'a tirumbá ímba uwátinke'a ímba Maníkóntáfé'a timankúnkúmba é'a miyámó ontáfé'a pó'a minóráá'-ámáántómbá ífá'á tukáawe.

²⁴ Aambá ímba kawé'-úmai awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááíwáero wésemba kári'-amaamba arááíwae'a óraa'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá tóipinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

²⁵ Ámáámbo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Anaféúné táúfa'e paáká'-aantembo wénonkwiyoyo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a pó'a kempimbá sáwífa-tantaa'a óraa'a wéraiye.

²⁶ Áamáán-kawaa-waasisono. Áamáán-aaisafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Anaféúné táúfa'e andáámpá'ó non-kwíyówanamo andáámpá'é paáká'é kawé'ó intembá kenti sáwí-imayaa tuwé'a kawé'-ímáyáá úmai méraaro.

²⁷⁻²⁸ Ámáámbo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Wáásimo maipimbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a wéowasa waási ímba wétuwanaawe. Wáásimo maipimbó utámakesamo kawé-tó'wááímó owasamó awánésamo sésa kawé'á wéowemo sentembá kembíwí tuwánésa kawé'-wáásín-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'á wéraisa'a kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásín-owe.

²⁹ Ámáámbo sen-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásímó é'a káráwiyoro. Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátimakowi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Arupíse úmai méron-kwaasi tínkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wée'a

³⁰ sé'a miwí tisaqfitantambo uráawi sé'a minkánáámó mérekaa kentáá síwá'námo uráantemba ímba miyásá uráusino wésewe.

³¹ Miyámó sembá maarán-áái wése'a Maníkón-aai simátimakowi tínkamesa miyá-sáwí'á uráawi tírááta úne wése'a miwímó uráantemba miyá wéowe.

³² Kentíwá'námo uráantembo miyámó wée'a tai'ánááwe.

³³ Tai'áiyamba iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kembá aaifimbá matinkáina'a sáwí-meyambo maíyapa'a ónkaifa'a komésa wété íyan-amba ímba wéraiye.

³⁴ Miyáumai kesáái simátimiyawiye aráátimiyawiye kawé'-ímáyááwará'-wáásiyé ti'maráanasa kempimbá wéníya'a tuwímbai tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai aaraa-táiyá'á tínkamiyasa puwíya'a tuwímbai kenti áamáán-daumpimpa'a

taántámbá tínkame'a moórá-mora-naopimpa'o wéniya'o é'a ti'mátu'mae'a nónááwe.

³⁵ Miyámó iyana arupíse-waasimo tínkamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíníye. Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigo Pérékáíyaan-ááninkon-awi'a Sékáraíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maímo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáraíya imérowasa tufúwana pukáíye.

³⁶ Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'o méraan-kwaasi maénááwe Ísu siyáíye.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aai.
Rúku 13:34-35

³⁷ Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tínkambae núwasa pukááwe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae núwasa pukááwe. Kokórigó áráátombo ayóífá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasiwewe.

³⁸ Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe.

³⁹ Simátíme'a sune. Ímba úwoj suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawé'a uwánkáíye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

24

Óraa'-amaan-dambo tawísínda-aaimo siyáin-aai.
Máaka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasi sésa óraa'-amaan-damba kawé'-námbán-ifo awánaao suwaná

² Ísu séna káfé'o awánaan-dantafe'a simátíme'a sune. Ánaaemba waási tésa mindámbá seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aai.
Máaka 13:3-13, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a imérowasa wení kísau-waasi weyáá méropa'a tésa áísai esa sésa emó sénda nóin-kanaawa paápé ínío. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á emá kúmínana káfé'o wérain-tantaa'a tai'áíniyesa sénaumno suwaná

⁴ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁵ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanka minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁶ Tíyááwemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tinda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-iyé.

⁷ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasine tíyáaromo sínasa íyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a aawaí táíniye. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táíniye.

⁸ Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa ímba tiyáífo iyámpóimo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánáámó tinda minkánaa paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááímó síyasa minkákémbá kembiwí ta'óto'mai fí'owi timíyasa sáwí'a uwátinkesa tókamiya'a puwónááwe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyyantafesa fí'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká tíyamba uwátinkanaawe.

¹⁰ Kesááisafesa érai'emo wésiyawifinkemba sáwífa'nanka kesáái tínaaemba uwámesa miwítí namuro-wáásí moórá-morawigo aráátimesa tíyamba uwátinkanaawe.

¹¹ Sáwífa'nanka paápé ésa karo'á sésa Maníkón-aai simátimundawi úne sésa sáwífa'nanka karo'á simátimenaawe.

¹² Miyáumai sáwí-kisaugo wété éna óraa'a ínasa fí'owi-imayaamo émémba ifátuwesa kentáfé-ímáyáá aantemba ónááfo

¹³ Ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyyawi tai'áínda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

¹⁴ Seyaafá'-márafákén-kwáásí isáiyantafe'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'mae iyíyana ánaaemba seyaafá-tántáá'á tai'áínda-kanaa tíniye Ísu siyáiyé.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mááka 13:14-23, Rúku 21:20-24

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'a íyan-tantaako paápé íniye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Tánieri mintántáátáféna siyáiyé Ísu siyáiyé. Kemá Mátíyu sune. Maanáúfáímó torausíyawi táako péé sína'a isáaro wésune. Ísu séna Maníkóní kawé'-náópa'a misáwí-tántáá'á paápé ínasa awánáiyamba

¹⁶ Yúndiyaa-marafa'o méraiyyan-kwaasi omápata tuwaan-tantésa iyónááwe.

17 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

18 Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tíyamba unáánkwtóí ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

19 Tímúka'nine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe.

20 Tuwaantambó iyíyamba táwi'o índa-kanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafo sé'a Maníkómpá'á inaí seró.

21 Minkánáámó tinda óraa'-umbai tániye. Naaófá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáye. Ánaaenkwará'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tniye.

22 Miyán-úmbái-tántáá'ó wéin-kanaa Maníkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánáámó ayáátáaka'o wérainkakaa seyaafá'-wáási ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráye.

23 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

24 Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

25 Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímba paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro.

26 Súnda-aai imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafa'a méraiye sína'o é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúpá'á méraiye sína'o é'a ímba érai'e seró.

27 Wíyómpa'o aafáyáumo tóráisasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai aforá'á ane'á'á kumónaumne.

28 Póimo sawaímó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmagómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai

paápé íniye Ísu siyáye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mááka 13:24-31, Rúku 21:25-33

29 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káínana o'á wíyómpakemba kaisínana wíyónko úwaaúwa ínasa

30 seyaafá'-márafákén-kwáásí wíyómpa'a awánemba fi'onka'ma'mai-tantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaa wéiye sésa táatafesa wéesa ifi'á wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sawara'a ainánká kúmóna'a suwánánaáwe.

31 Uwiyemba wétufuwe'a wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-márafákembá tí'maesa moórafimba túwaandu ónááwe Ísu siyáíye.

32 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fiki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíníye sénááwe.

33 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

34 Érai'a simátíme sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íníye.

35 Wíyóne marawé tai'áínífo kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aai.

Máaka 13:32-37, Rúku 17:26-30,34-36

36 Ísu mináái simátimena séna kúmóna-kanaa aafáúma waási ímba ísááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísaraiye.

37 Naaófá'á moóráwígon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímbo Maníkón-imáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmóna miyá ónááwe.

38 Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámumba wétó'waai-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowasa

39 piri'-nónkó táínda-aai ísaresa ímba imáyáa ésa mérowana óraa'-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'-wáásí tínkamuwasa putásaraawe. Miyámó uráantemba kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo iyawi miyá ónááwe.

40 Minkánáá maará ónááwe. Kae'-wáási kísaufa'a méreyana Maníkó moóráwígomba auwéna moóráwígomba aiyáíníye.

41 Minkánáá kae'-ínínkáí tómbá wétó'mayaan-íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáíníye.

42 Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmóna-kanaa ímba ísaraafo káráwíyoro.

43 Simátíménda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo ísarenaraa umén-kwáásímó

timbá wétó'mayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máísino.

⁴⁴ Miyáumai kemá waási úranko kafífimbá kumónaumpo kembiwí wétó'mayaan-e'a simu'maráaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

⁴⁵ Ísu mináái simátimena séna kawé-kísáúmó máéwi kawé-ímáyááwará'-wáásísáfé'a sune. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

⁴⁶ Wení óraako téna wení kísau mo kawé'-úmáimo maínda taawánáinana kísau mo maíndawi arunkó kawé'á ínana

⁴⁷ minóráákó séna kesí seyaafá'-mópáráwínká'a káráwiyuwo síníye.

⁴⁸ Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátáaka'a ímba tíníye sénamo

⁴⁹ kísau-waasi tínkamenamo tómbó nénamo uwóí'-nombo wénaan-kwaasiye uwóí'o énamo

⁵⁰ wení óraakomo tinda-kanaa ímbo ísarainanamo kafífimbó téna

⁵¹ óraaka'a tatufú'mai ai'mátu wena séna kaumbo-kae'-áái wará'-wáásímó mésamo tí'o wéisasamo ifi'ó wétesamo túwáayaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyáíye.

25

Siyáánkai-inaamaru-tai.

¹ Ísu mináái simátimena aaremó máéwini áwáuma imáyáa éna séna ánaaen-kanaamo tinda Maníkó wení waásimo kawáánin-ai maarán-íye. Aaremó maíndawi tómbá náíyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'maesa aampakémbá koáikaawe.

² Minárásísómbá séfataase sáwí-imayaawara'a owasá séfataase kawé'-ímáyááwará'á owasá

³ sáwí-imayaawara'-arasi ómbá kurarésa fí'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatíyowasa

⁴ kawé'-ímáyááwará'-árásí ómbá kurarésa fí'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatiyésa

⁵ aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tisasá tógáfaa'a isasá tún-kwaiguráawe.

⁶ Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigo táántena séna wétifo koaiyánáísaiye sisasá

⁷ misíyáánkái'-árásí iyáfasinesa ómbá to'maesa kombá

⁸ sáwí-imayaawara'-arasi kawé'-ímáyááwará'-árásísáfésa sésa kentáási iyamá pisináínifo nombá fatísimero sewasá

9 miwí sésa kesááwará'á miyáumai wétai'aifo nombó fatiyón-daumpakemba koméyámbáráaro sewasá

10 wégowana aaremó maíndawi tisasá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'o tómbó náíyanesa naaúmpa'a iyówana

11 ontá wisúwáísasa miséfataásé-árásí nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

12 ímba awánáúnda-arasi ombá pó'a ímba ontá titinkánaumne siyáie.

13 Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmónnda-kanaa ímba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáie.

Kaumbo-kísáú-wáásí táái.

Rúku 19:11-27

14 Ísu mináái simátimena séna ánaaen-kanaamo tinda Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moórá-oraako némpa'a wááu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyoro séna

15 moóráwigo wení kísau kawé-kísáúmó máisanamo awánaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kísau kárika'o kawé-kísáúmó máiwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá káráwiyuwo séna aména moóráwigo wení kísau kári-kísau máiwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyuwo séna aména tiyuwéna némpa'-marafa'a kóísana

16 séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéwena fí'omba séfataase-unan-ontamba máisana

17 moóráwigo kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fí'omba kae'-únámbá máisana

18 moóráwigo moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ímba kísau maéna úwoi marafímbá utámakaiye.

19 Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátáaka'a kuróm-bapa'a mifá'á ména ánaaemba téna wááumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

20 tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontambo símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba séfataase-unan-ontamba maiyáumne sisana

21 óraako séna kesí kísau-waasigo kawé'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawé'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone.

Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

²² kae'-únán-óntámbó maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisaná

²³ óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'á óne. Kentáfémo imáyáamo émo kári-tantaaka'o kawe'ó úmaimo káráwiyaandantemba sáwífa-tantaaka'a káráwiyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí íno sisaná

²⁴ moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasi'aén-kwáásí éma fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a

²⁵ enáároj inkaisé'a ení óntantamba kísau ímba maúnda úwoi aúpá'á makáumpo ení óntamba máínone sisaná

²⁶ óraako séna sáwí-kísau-waasigo kafóná-waasi po kentáfémo sémo fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a óne sēnda po

²⁷ kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandarakaa té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

²⁸ wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-ontambo tokáiwaimba áméro.

²⁹ Sáwífa-tantaaka'o kawe'-úmaimo káráwisinkaiwaimba moórá-mora-tantaa'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawe'-úmaimo káráwisinkaindawimpakemba makáimba méraana'a

³⁰ misáwí-kísáú-wáásígómbá áí'mae'a máápa'a múra auwáiyana kumeu'-áémpá'á tí'o wéisasamo ifí'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a wíniye siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu méraawini áwáusafenamo tísai índa-aai.

³¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko ánaaembo kúmóndara'a ságaenkware wiyómpaken-kísau-waasiwara'a káráwiyaundawi pó'a kúmónasa

³² seyaafá'-márafákén-kwáásí kesúranka'a túwaandu íya'a sipisípi-poiye méme-poiya'emo káráwiyaiwaimo tuwímbaraintemba minkwáásísómbá miyáumai tuwímbake'a

³³ tuwímbai siyáánúrapa'a mótinke'a tuwímbai siyáánaepa'a métinke'a

³⁴ káráwiyaundawi siyáánúrapa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kesifo kawe'ó uwátínkáíwain-owe. Maníkó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá éna kentí maru'á to'mayaa úmakaifo mifá'á taméraaro.

³⁵ Kawe'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o méraawanda tómbá simé'a nombá simé'a fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a mósá wésinke'a

36 unááankwátói-iyaimbo ówánda wésime'a sí'o úmba wégarawiye'a ándáfa'o maéwánda wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

37 arupíse úmaimo méraawi sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné amétaawa

38 nóin-kanaawa fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a mósá ankétaawa nó'waiya unááankwátói-iyaimbo undá amétaawa

39 nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda áwa'nai uráumno síya'a

40 káráwiyaundawi sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo miyáumaimo túwa'nai uráamba mindá kembán-iyé simátimenaumne.

41 Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a Maníkó sáwí'a uwátinkaindawin-ofo siyuwé'a kóro. Maníkó waántáwankone wení kísau-waasiye imáyáa éna óraa'-iyama to'mayaa uwátínkaraisana kámakama'a wéena ímba pisínáípa'a mifá'á koméraaro.

42 Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

43 fí'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unááankwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

44 sísai esa sésa Fasi'aénkóo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fí'om-bapaken-kwaasiyaambo undá ímba aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya unááankwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'o úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a

45 kemá sé'a érai'a simátime sune. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-iyé simátimenaumne.

46 Miyán-áái simátime'a aaí senasá miwítí sáwí-meyambo ímbo tai'áínanamo waé'wae'o índa-aempa'a komaé'mae'a ónááfo arupíse úmaimo méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

Mááka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

1-2 Ísu mifi'ó-fí'ón-áái wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Manikó Yúndaa-waasi tiyótaimo í-tánón-kánáá imáyáa éna séna kae'-nó'wáámbá waésa tiyótaimo í-tánón-kánáá tinda kembá ta'óto'mai aaraa-táiyá'á sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

3 Simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

4 sésa nóraumaisaawa aúpá'á Ísumba ta'óto'maisaawa tu-fuwónaumno.

5 Seyaafá'-wáási tiyááfainifo tanómbó kaufiyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'áńkarain-aaí.

Mááka 14:3-9, Yóni 12:1-8

6 Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áumo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana

7 moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

8 wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyanikaiyo.

9 Mimbásáwémbó fí'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi timéraambaniye suwaná

10 Ísu iséna séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'á asínkáíye.

11 Ímbo óntamo máraán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

12 Púwóndara'a masawémba asínkésa utánáafo miníníńkó é'a masawémba asínkáíye.

13 Érai'a sumpo isáaro. Kesí ásé-aaí seyaafá'-mápá'á simátimesa miníníńkómó uwásínkáín-aaí simátimiyasa tááka'a maránááwe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáín-aaí.

Mááka 14:10-11, Rúku 22:3-6

14 Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna

15 séna Ísumbo ta'ótoraimo aráátíména'o é'a nóraumaimeyana siménao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámuwana Yúndasi maimaéna

16 wéna nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tiyótaimo í-tánómbó kauráan-aaí.

Máaka 14:12-21, Rúku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

17 Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánáá túntemba wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa nááfara tiyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

18 Ísu sésa Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai kentáásí óraako sésa kesí kanaamá tisatá kesí kísau-waasisé'a ení naaúmpa'a tiyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámékaiyo súwasarai

19 Ísumo súntemba miyá ésarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

20 Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'á imésa

21 tómbá wémandesa uwaná Ísu sésa kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

22 tirunkó umbaí tówasa moórá-mora áisai esa sésa Fasi'aénkóo kewá'íyo símaesa kuwaná

23 Ísu sésa moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-íye.

24 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna sésa waási úranko puwíniye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'á isinó Ísu súwana

25 Yúndasi wembó aráátimindawi sésa óraakoo kentáféwa sénó súwana Ísu sésa é'a séné siyáíye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aaí.

Máaka 14:22-26, Rúku 22:15-20, 1 Kórinti 11:23-25

26 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo sésa tafámbai wení kísau-waasi tiména sésa mindá kesún-ifo maimái naaró sésa

27 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo sésa tiména sésa seyaafá'á naaró.

28 Mindá kesí naaén-íye. Kesí naaemá sáwífa'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwí-imayaa maitiyuwéna sésa kesé'a kááísamai méraiwaé sésa mináú-áái símai kááísamakaiye.

29 Simátime sune. Fí'onkwara'a ándá-aran-dombo ímba nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiymba ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

30 Maníkóntáfésa ísámai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

31 Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáie

siyáimba póna káfé'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

32 Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'á Káríri-aempa kona'á kesínaaemba kónááwe Ísu súwana

33 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

34 Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba ááimo siyáindara'a emá kaumbo-ík'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena súwana

35 Pítaa séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mááka 14:32-42, Rúku 22:39-46

36 Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-mérariya'a Maníkémpá inai kosenó séna

37 Pítaane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

38 simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyoro séna

39 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inai fínkémbá séna kesifóo emó kanaán-iyé sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno Ísu siyáie.

40 Ísu inai simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna ímba kanaará'á kárika'a kesé'a káráwimai méraane.

41 Waántáwanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sífáínifo Maníkémpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéiye simátimena

42 aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkémpá'á in-ai fínkémbá séna minúmbái-tántáá'á empá'á úwoi tíníyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáie.

43 Ísu inai kosimásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaiguréa tógáfaate'a wéuwana

44 aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'á inai kosimásuwena kouweréna

45 minkáúmbónárausafena séna túmó waiguré'o méraamba kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraian-kanaa wétifo

46 íyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Máaka 14:43-50, Rúku 22:47-53, Yóni 18:3-12

47 Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi túmba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

48 ááema Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótóráaro siyónka'a

49 póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

50 Ísu séna kesí waásiyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

51 Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a awáúfinkembá mósá taútuwena aifa'-amáán-káwáágóni kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

52 Ísu wentáféna séna ení paepáé'a awáúfá'á wiyuwó. Paepáétambo tínkamiyan-kwaasi anondáámo ésa paepáétamba tínkamiyasa puwónááwe.

53 Maarásáfé'a imáyáan-oro. Kesifontáfé'o sé'o súwa'nai uwómó senanamó éna wíyómpaken-kisau-waasisomba sáwífa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minúwóiyáámbá ti'maráínasa súwa'nai ónááwe.

54 Miyámó súndarakaa Maníkón-aai aúfáifimba agaimakáin-umbai-tantaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paápé íníye

Ísu siyáiyé.

55 Ísu mináái simátimena tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a umén-kwáásín-iyé sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótorange sé'a wétewe. Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

56 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowi aúfáifimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aaiifimbó ánkaraan-aaí.

Máaka 14:53-65, Rúku 22:54-55,63-71, Yóni 18:13-14,19-24

⁵⁷ Wení kísau-waasi inkaisésa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'maesa aifa'-amáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á amáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraal-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁸ Pítaa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-amáán-káwáágóni máapa'-ontafinkemba iyéna naamaáífa ména Ísun-anel'ó paapé índamo awánáíndasafena i-wáásísé méraiye.

⁵⁹ Pítaa mérowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwíniye-aigoni áwáuma saafá uwaná

⁶⁰ ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aaí sésa ímba moórá-aaí suwasá kae'-wáásígórái iyáfasinesarai

⁶¹ karo'á sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaandamba Manikóni naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáa maisuwé'a ónaumne siyáíye suyaná

⁶² aifa'-amáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísai ena séna mindáramo simánkaayan-aaí anondáa ína sínono súwana

⁶³ Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-amáán-káwáágó séna Manikó fasi'aénkwáráwín-aúranka'a emá méma áísai onda-áái érai'-aaí aantemba simásimiyo. Manikómó iyáfasinankaraiwai Káráísiti Manikón-ááninkowa'onompo simásimiyo súwana

⁶⁴ Ísu séna é'a sémpo simátíme'a sune. Ánaaemba suwánáíya'a kemá waási úranko Manikó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

⁶⁵ aifa'-amáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Manikómbá karaánáa'a ankéna wesáféna sífó minááísáféta aaiifimbá maenkéta fi'on-aaimo simánkáamba saafá únda póta ifátá tuwéta Manikómbó símaimo sáwí'o uwánkáíntafeta

⁶⁶ nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁷ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufúwún-kwaasi

⁶⁸ karaánáa'a sésa esáfé sé Manikó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá náawa tufúnái simásimiyo siyáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáín-aaí.

Máaka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-18,25-27

⁶⁹ Pítaa naamaáífa mérowana aifa'-ámáán-káwáágóní kisaumo maún-arasigo awánéna wempá'á téna séna Káriri-aempakewise'o maéndawi óne súwana

⁷⁰ Pítaa seyaafá'-wáásí túranka'a séna emó sénda-aai sááko ímba kawé'án-ye simásuwena

⁷¹ máápa'-ontafimba komérowana aneka'á moórá kisaumo maún-inaamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewiye'o máíwain-ye súwana

⁷² Pítaa aika'á maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-ye simásuwena mérowasa

⁷³ káríka'a mésa Pítaampa'a tésa sésa Ísuni kísau-waasi miyán-kwáásí méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáásí tááiyaamba wésene suwaná

⁷⁴ Pítaa séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-ye súwana kokórigó áái súwana

⁷⁵ Pítaa Ísumo simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-ye sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna máápa'a kuména áfááraumai ifi'á taráíye.

27

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mááka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32

¹ Úwasa aafáú mó íyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye Ísumbo tufuwíyanamo puwínda-aai símai tarímaresa

² Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maesá Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páiratimpa'a kuráawe.

Yúndasi pukáin-aai.

Aantá-waasi 1:18-19

³ Páiratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyówi Ísu puwíníyemo sun-áái iséna ímbo miyá oráámbá kemá sáwí'a uráumne séna pintaru'ó ésamo ámakon-ontamba 30 ontamba maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye miwifá'á wéna séna

⁴ ímba sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tufuwónae'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne súwasa miwí sésa ímba kentáánén-ifo endén-ye suwaná

⁵ Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwéna tiyuwéna ándá maimaéna waanda'á faráíye.

6 Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa sésa maanóntámbá pintaru'-óntámbá póta seyaafá'-wáásímó Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo maráán-ontampimbo maráandasa kentáási áamáamba taraisónaumne simásuwesa
 7 minóntánkón-aai sésa mimbórá-áái sésa minóntántámbá moórá-marama sawemó om-báráamá méyámbakaanasasa mimbáráfimbá fí'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi utanááwe siyáawe.

8 Miyá uráantafesa mimbárásfésa sésa pintaru'-márámán-íye siyáawasa káfé'wara'a miyá wésewe.

9 Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-áái wésesa mimbáráamá méyámbakaamba Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yéremayaamo siyáin-aai

paápé uráíye. Yéremaya séna

Ísarerin-aísaafitantambo uráawi tuwímbai mimbórá-áái sésa moóráwigombo pintaru'ó

íyan-ontamba 30 ontamba maimaésa

10 sawemó wéom-barama méyámbakaamba Fasi'aénkómó simásímakaintemba miyá ónááwe

Yéremayaamo siyáintemba pósa miyá uráawe.

Páirati Ísumbo áísai uráin-aai.

Máaka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

11 Ísu Rómu-kamani-kawaagon-aúranka'a mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

12 óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye fí'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana Ísu iséna ímba aai súwana

13 Páirati Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aai wésimankaafó ina wéisaano súwana

14 Ísu iséna seyaafá'-ááisáféna ímba anondáá súwana kámáni-kawaago Páirati sáwífa'-imayaa uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Máaka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

15 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faútuwanaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútínkáíye.

16 minkánáá moóráwigon-awi'a Párapási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

17 sáwífa'-waasi túwaandu urówana Páirati tísai ena séna ándáfa'o méraan-kwaasifinkemba moóráwígon-awí'a síya'a faú'auwaano. Párápásiya'i Ísu Maníkómó íyáfasinankaraiwaiye wésewina'iyó séna

18 Páirati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa ke maúndafa'a áí'maesa tiyáawe séna mináái tísai uráíye.

19 Páirati mináái tísai ena aaimó ísón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwígomba aí'marówana wempá'á téna séna enawaainínkó séna nó'waamba kaaimbá awánáúnda minkwáásígó ímba sáwí'a uráisana sirunkó umbaí wétaifo ímba aafimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

20 Awaainínkón-áái kosimámuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Páiratintafe'a sé'a Párápásimba faú'áúwénasa Ísumba tufiyana puwíno simáméro simátímúwana

21 Páirati aneka'á tísai ena séna minkáé'-wáásífínkémbá nááwana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párápásimba faú'auwaaó suwaná

22 Páirati séna Ísumba Maníkómó íyáfasinankaraiwainemo sewimbá nóra ónaumno súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná

23 Páirati séna nóra-sawira uráíyo súwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno aantemba siyáawe.

24 Miyá aantemba suwaná Páirati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaa éna seyaafá'-wáásí tiyáafo séna táúfapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáásí túranka'a aiyowáí'a éna ayáámba non-kwiyéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako kesiyáámpimba ímba wéraifo kentiyáámpimba wéraiye súwasa

25 seyaafá sésa puwínata mimbéyámbá kentáásísaafitantambo íyawiseta maénaumne suwaná

26 Páirati Párápásimba faú'auwena i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwiyandasamba áwiyonku'-nowana Páirati séna áí'mae aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aii.

Mááka 15:16-20, Yóni 19:2-3

27 Páirati Ísumba wení i-wáásí tímúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-i-wáásí táántowasa tamésa

28 wení unáánkwátói faútuwesa naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iyé sésa Ísumba uwánkesa

29 óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpimbá kufé'ankesa táúmba ayáánúrapa'a to'ankésa karaánáá'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óné sésa

30 tuwiyáái wi'ankésa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

31 karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unááankwátói uwánkesa tufiyanamo puwindafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aaí.

Mááka 15:21-32, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

32 I-wáási Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awí'a Sáímoni aampa'á túwasa i-wáási ta'ótoresá Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

33 marésa moórá-maragon-awí'a Kórigótaafa'a wésa mináwíkoní áwáuma a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

34 ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámuwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráíye.

35 Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táíyá'á aiyayaampimba tufúsúmaresa wení unááankwátói maénáe sésa ááfésa wétiyaananasa nááwa iyáákaindawiya máíníyo sésa miyá ésa

36 mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

37 Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáífimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé agaimarésa a'nónká'-áaráá-táíyá'á mósá marésa

38 uménté'o uyan-kwáásíyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táíyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásíyá'á káráwiyowasa

39 tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba faafésa timántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa

40 úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Maníkón-ááninkomo émo e esáfé enáú áwa'nai emá eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo siyáawe.

41 Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-óraa'-waasiye karaánáá'a ankésa

42 sésa fí'owí túwa'nai ena wesáféna wenáúma ímba kanaa áwa'nai iye. Ísareri-waasiti kawáágó únemo sémáimba póna érai'o sémaindamo éna weyáárika'a aaraa-táíyákémbá

kumínata awánéta séta érai'a Maníkón-áánimban-iyesa sénaumne.

⁴³ Maníkóntáfé'a fasi'ámai méraunda Maníkón-áánimba úne sémáimba Maníkómó áwa'nai ónaemo sénaraa káfé'a áwa'nai isinó suwasá

⁴⁴ miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásiyái séfasefa'-aempa-taiya'o tufúsúmarowiyai

karaánáa'a Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Máaka 15:33-41, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

⁴⁵ Ísumba karaánáa'a ánkówana wááwái seyaafá'-áémpá'á tunkwéna aafáúmó taenónka'a tunkúmba

⁴⁶ Ísu óraaka Yúnda-a-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maarán-ye. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwááno súwasa

⁴⁷ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aai simátímakaiwaimba Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

⁴⁸ moóráwigo awaantanténa faru-táénama maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náinkwae séna Ísun-óika'a mósá marówasa

⁴⁹ tuwímbai sésa Íráiyaama kuména áwa'nai ini ina áwa'nai iniyo séta amu'maréta méraumne suwaná

⁵⁰ Ísu aneka'á óraaka séna afowan-ayáámpimba wení ámútamba to'maréna pukáie.

⁵¹ Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafáá'maena marapá'á mútafaatena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-marima tówana óraa'-ontantomba tufánkaa'a wéuwana

⁵² utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwífa'nanka'o pukómpinkemba iyáfasinesa

⁵³ utámakon-ontan-aifinkemba iyáfasinesa mésa Ísu pukéna iyáfasinon-kanaa Yérúsaremu-naopa'a paápé úwasa sáwífa'nanka awánaraawe.

⁵⁴ Ísu puwúmba i-wáásítí kawáágówé wení i-wáásiyé Ísunka'o káráwisuwesamo mérowi marímo tówanamo seyaafá-tántáá'ó paápé úmba awánésa áfááraumai táatafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-ááninkon-ye siyáawe.

55 Minááímó sumbá sáwífa'-inimba awánánge sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Miníníntómbá Káriri-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremufa'o tiyáan-inintompinkemba

56 moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriyaa úwana moórá-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máriyaa úwana moórá-inimba Sépétin-ááninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwara'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aaí.

Mááka 15:42-47, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

57 Miníníntómbá tamérowana fenómpinka'a moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árímatíyaa-naopakewi Ísun-aaísafena érai'e súwai

58 Páíratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana wení

i-wáásísáféna séna Ísun-áúma mai-áméro súwasa miyá uwaná

59 Yósepi Ísun-áúma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

60 maimaéna kemó púwónasamo utáíyane sénamo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kóúwasa

61 Máriyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáóe'a mara'á mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páíratí utámáráápa káráwiyoromo siyáin-aaí.

62 Minínínkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyáara'a sambaatiyá'á óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Páíratimpa'a túwaandu ésa

63 sésa óraakoo úwoimo aúmó arónka'a karo'-ááísé'o siwái séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba íyáfasinanaumne súwataamo ísaraundasa sáákata maráúmpo

64 i-wáásí tí'márénasa kaumbo-kánáá utámáráán-ontan-aifimba kogáráwiyesa awánaaro. Wení kisau-waasi wenáúma fasimbaesa aúpá'á utámaresa sésa pukáímpinkemba íyáfasinkaiye sefáínifo. Miyán-ááímó síyanamo éna minkaró'-ááígó ááémo siyáin-karo'-aaigomba íyáákafainiye suwaná

65 Páíratí séna kentí i-wáásí tí'maréwasa sentembá minóntán-aifimba kawé'-úmai káráwiyoro súwasa

66 wésa waási óntan-aifimba íyáféráafo sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araénáemba úmaresa i-wáásí mátiyuwesa kóúraawe.

28

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mááka 16:1-10, Rúku 24:1-10, Yóni 20:1-18

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó iyáúsunka'a Máriyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraa'-marima tówana Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá wéuwana wení unááankwátóiyakemba ainánkómó intembá waení'a kówana kuména óntambo óika'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'á mara'á mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiyuwai áfááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'á úwana tímááfomba waékuraiye.

⁵ Káráwiyuwai miyá úwasarai minkáé'-ínimbá kuyaná wíyómpakewi minínínkáí simátimena séna ímba táá'a íno Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyaé sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwaantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai

sékai Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánaáwe. Mináái kosimátímékaiyo siyáie.

⁸ Súwasarai minínínkáí minúwóiyáámbá utarópa'a tuwésarai táatafesarai uyaná tirunkó aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'á kuyambá

⁹ Ísu minínínkáí tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a ta'ótoresarai wen-ímáyáá mósá máróyana

¹⁰ Ísu simátimena séna kesífá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáie.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

¹¹ Ísu mináái súwasarai wemó súntemba minínínkáí aampa'á kuyambá utámáropa'o káráwiyun-i-waasi tuwímbai Yérúsaremu-naopa'a wésa óraa'-amaan-kisau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátímúwasa

¹² óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye túwaandu urésa aaí símai mimbórá-áái tarímaresa utámáropa'o káráwiyun-i-waasi óraa'-ontamba tímésa

¹³ simátimesa sésa maaran-áái simátíméro. Nó'waamba súsa kwaiguráunasa Ísuni kísau-waasi tésa wenáúma umémbá maimaésa kóuraawe kosimátíma'mae'a nóro.

¹⁴ Páíratimo minááímó isáínataamo éta moóra-aaiwara'a simáménanasa kembiwí ímba aafimbá maitinkáíniye suwasá

¹⁵ miní-wáásí isésa óntamba maimaésa kurésa sunten-áái aantemba kosimátíma'maesa núwana minááígó wété úwasa ísaraamba káfél'wara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moóra kumbaimái-waasi Káíriri-aempa'a Ísumo minómáká'ó koméraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánésa wen-ímáyáá mósá márówasa tuwímbai kae'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkai fí'owawa'iyó suwaná

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Maníkó fasi'aémbá siména séna wiyómpa'e marapá'é káráwiyuwo simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-máráfá'á kesáái simátíma'mae'a níyasa kesí waási-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútánkóe'a kááísamai méraiya'a kentáásúwíka'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímakaunda-aai arááiwaesa fasi'ámai ta'ótoraiwae sé'a simátíma'mae'a iyóro. Maramá wéraindara'a kembiwísé'a mé'a káfé'o wérain-tantaa'o tai'áíndara'a kembiwísé'a méraandasafe'a imáyáa úmae'a iyóro Ísu siyáíye.

Kemá Mátíyu súnda-aai tai'áíye.

Mááka

Ísu wiyómpa'a iyówana Mááka moórá-waai úmai siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Ísu Maníkón-ááninkon-aaí agaimakáíye. Mááka moórá-awi'a Yóni-Mááka Yérúsaremufa'a wení naaópa'a ména óraa'a éna Pítaante Póronte'a kísau túwa'nai uráíye. Rómu-waasi Ísun-aaí isáíwae séna maanáúfái agaimakáíye. Rómu-waasi fasi'aénkó tiráái tain-kwáásín-owe séna maarán-áái agaiyáíye. Ísu fasi'aémbá tokéna tí'o ún-kwaasi asófatinkena waántáwambo tirunturómba maitiyuwéna sáwí-imayaagomo ta'ótokompinkemba faútínkaraiye. Miyán-áái Mááka agaimakáíye. Mááka agaiyáin-aaigoni ayáiyá'á maarán-táúntámpímbo wérain-aaí moórá-waasigo agaimakáíye.

Yóni nombó maitinkówimo simátímakain-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Rúku 3:1-9, Yóni 1:19-28

¹ Maníkón-ááninko Ísu Káráísiti wení ásé-aaí maarán-íye.

² Naaófá'á moóráwigon-awi'a Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónin-aaí símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wi'ankéna

³ máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse úmai wi'ankáiyana minámpá'á wíno Maníkó siyáíye

Áísáya agaimaréna siyónka'a Yóni paápé úwana mináái paápé uráíye.

⁴⁻⁵ Yóni nombó maitinkówi máásai-marafa'a komérowasa Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopaken-kwaasi seyaafá'á Yónimpa'a tuwaná simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíyana sáwí-imayaa maitiyuwáína'a nombá maitínkáano súwasa miwítí sáwí-awau kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitínkaraiye.

⁶ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisandena á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámikóni aúwé mintón-aantemba wénena

⁷ simátimena séna moóráwigo kesínnaembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye.

⁸ Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye siyáíye.

Ísumba nombó maiyáñkarain-aaí.

Mátíyu 3:13-17, Rúku 3:21-22

⁹ Minkánáá Káríri-aempa'a Násareti-naopakemba

Ísu túwana Yóndani-nompimba Yóni wembá nombá maiyankówana

¹⁰ Ísu nompínkémbá iyáfasinowana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Yóni awánómba Maníkóní ámútanko mááufu'-numaraamba úmaena Ísun-ane'á kumbaúwana

¹¹ wíyómpakemba aagó aantemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá

é'a óraa'-aamoi uwánkaumne siyáíye.

Waántáwanko Ísumba ma'máímo awánarain-aaí.

Mátíyu 4:1-11, Rúku 4:1-13

¹² Súwana Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a komérowana

¹³ ayáátááka'a 40 no'waamba komérowana waántáwanko Ísu sáwí'o índá awánánae séna fí'o-fi'on-aaí súwana Ísu ímba sáwí'o úmba afáá'-wái-wáánkó iyáíse'a mérowasa wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasisomba kumésa áwa'nai uwánkaraawe.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aaí.

Mátíyu 4:12-22, Rúku 4:14-15

¹⁴ Ánaaemba Yóni Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Érotintafena séna sáwí'a uráíye siyóntafena Yónimba ándáfa'a máankowana mérowana Ísu Káríri-aempa'a wéna Maníkóní ásé-aaí simátimena séna

¹⁵ miwání áwáu paápé isaná Maníkóní nombaragó ewaa'á tifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkóní ásé-aaísafe'a timankúnkúmba oro siyáíye.

¹⁶ Mináái simátimena Káríri-waaunkoni áwáífakafambo kúmba kae'-wáásiyái awaaón-áwí'a Sáímoni úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófáá'a to'mái tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai méroyana

¹⁷ Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to-tímapa'o nóyantemba aú-kísau tíménakai wénékai kesáái simátímapa'a wényasa kempá'á teró súwasarai

¹⁸ mimbáré'maré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

19 Wesé'a kuyaná Ísu kárika'a kúmba kae'-wáásíyái Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémísi úwana áfákon-awí'a Yóniye'a nompín-táómpimba mésarai mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuyana

20 Ísu tuwánéna táántowasarai mindómpín-táómpimba tifowáné wení kísau-waasiye tiyuwésarai Ísuwe'a kurááye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Rúku 4:31-37

21 Kápaneamu-naopa'a komérowasa Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaa túwana Ísu áamáán-daumpa'a iména wenáái simátimuwasá

22 ísésa óraaka súntafesa sésa áamáambo sentenkáámbá ímba wésifo óraa'-waasigoraamba wésiye sésa táatafesa uráawe.

23 Táatafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo we-narumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasigo ména

24 óraaka séna Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínewa tasínkambaisaawa tai'áínono. Embá awánáúndawí Maníkóní kawé-kísáú-wáási óne súwana

25 Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásígómbá auwé kóuwo súwana

26 misáwí-ámútánkó minkwáási famétuwowana aiyayaanko

tata úwana wáá'a túmaena arumpinkémbá kóúwasa

27 awánésa táatafe ésa keáímbá sésa mindórawa'iyó. Aúí'an-iyé. Wemá sáwí-amutantafena óraaka sisasá sintembá wéowe suwaná

28 miyá úwasa Káríri-aempa'a Ísun-aai wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mátíyu 8:14-17, Rúku 4:38-41

29 Ísówasa áamáán-daumpa'a tuwésa Sáímoninte Éndurunteti naaúmpa'o íyúmba Yémísiye Yóniye Ísuwe úmai íyúmba

30 Sáímonin-aráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

31 iséna wempá'á téna ayáánka'a ta'óto'mai íyáfasinankowana mináúíyá tai'ówana íyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

32 Úwasa fenómpinka'a tí'o ún-kwaasionkwara sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasionkwara'a tí'maesa Ísumpa'a tuwasá

33 mindáópaken-kwaasisomba seyaafá ontará'á túwaandu uwaná

³⁴ Ísu fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasisomba asófatinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa misáwí-ámútántómbá Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-iyé sésa wembá awánontafena aséráaro Ísu súwasa kóuraawe.

Ísu Kárířifa'o simátímakain-aii.
Rúku 4:42-44

³⁵ Kóuwana siyataró'á Ísu iyáfasinena mindáo'pa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a koména inái wésena mérowana

³⁶ Sáímoni wení waásise'a Ísumba ayaafái úmai

³⁷ awánésa sésa seyaafá'-waási embá wéayaafai-owe suwaná

³⁸ Ísu séna fí'on-daopimpa'warata wéneta kesáái simátímapa'a kónaumne. Miyámó ondasáfé'a túne séna

³⁹ Káríri-aempa'a áamáán-daumpimpa kosimátímapa'a wénena tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwówasa kóuraawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aii.
Mátíyu 8:1-4, Rúku 5:12-16

⁴⁰ Moórá-kanaa Ísumpa'a námombo kón-kwaasigo téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainono súwana

⁴¹ Ísun-arumbá úwana ayáántamba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana

⁴² minúwóíyáámbá kawáúguwana

⁴³⁻⁴⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwimba po Mósesemo siyáintemba áamáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaiýasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aii simátimunafo sé waaó Ísu súwana

⁴⁵ minkwáásígó ifátuwena kawé'ó uwánkon-aii simátíma'mae iyúwana minááígó wété úwasa sáwífa'nanka Ísu tíniye sésa kentí naaópimpa'a túwaandu urówana mindásafena Ísu ímba naaó'-nao'o kúmba waási ímbo méronkafamba mérowasa naaó'-naoken-kwaasi wempá'á tóso uráawe.

2

Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aii.
Mátíyu 9:1-8, Rúku 5:17-26

¹ Tuwímbai-no'waamba waéna Ísu Kápaneamu-naopa'o kúmba wení naaúmpa'a mérowasa sáwífa'-waasi isésa

² túwaandu ésa mindáúmpá sisipáá ésa pááimpa'wara'a sisipáá uwásowana Ísu wenáái wésimatimuwasa

³ éiyain-kwaasi aísamaimo pukówimba taawiya'maésa tumbá

⁴ mindáúmpá sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó íyóraantamba ésa naanamifa'á taawiya'maésa imésa afaa'á aúsámaresa ándára ta'ótoresá túwówana kuméména Ísumo méronka aúranka'a kumúwana

⁵ Ísu taawiya'maé

tun-kwáásímó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

⁶ áamáambo sun-kwáási mésa

⁷ imáyáa ésa sésa nóra sénawa miyá síyó. Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáa'a ánkáíye-imayaa ésa suwaná

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna simátiména séna nóra séra miyán-imáyáa wéoo.

⁹ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamai pukáindawintafenamo séna eyáárika'a íyáfasine ení wandaái maimaé waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sésa awánánááwe.

¹⁰ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaamo maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna

¹¹ isaaó. Íyáfasinke ení wandaái maimaé naaópa'a waaó súwana

¹² seyaafá'-wáási túranka'a íyáfasinkwena wení wandaái maimaéna kúwasa seyaafá'nánká táatafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánaraunda-i'a isatá awánáúmne sésa táatafesa ésa tiyáamba tóipimba fáakaawe.

*Ísu Rífáimbo áántarain-ai.
Mátíyu 9:9-13, Rúku 5:27-32*

¹³ Ísu tuwéna Káríri-nonkwaakoni áwáífa'a kúwasa sáwífa'-waasi wempá'á túwaandu uwaná wenáái simátiména

¹⁴ wéna awánómba Áráfiásin-ááninkon-awi'a Rífái taak-isimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó súwana íyáfasinena wembá arááiwa'maena kuráíye.

15 Kúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye Rífáini naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé sáwífa'a Ísumba arááiwa'maesa Rífáini naaúmpa'a imésa wénowasa

16 áamáan-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáásí Ísu taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé tómbó wénomba tuwánésa Ísuni kísau-waasisafesa tísai esa sésa nóra sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásísé'a Ísu tómbá wénaiyo suwaná

17 Ísu iséna séna tíyofaan-kwaasi kawé'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o

in-kwáásí wétuwa'nai-owe. Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne Ísu siyáíye.

*Tómbó aawentamó on-áái.
Mátíyu 9:14-17, Rúku 5:33-39*

18 Moórá-kanaa Yóni nombó maitínkáíwaini kísau-waasiye áamáan-kawaa-waasiye Maníkóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímbo nombá inái aantemba wésuwasa tuwímbai Ísumba taáisai esa sésa Yónini kísau-waasiye áamáan-kawaa-waasiti kísau-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímbo naambá inái aantemba wésefo ení kísau-waasi ímba miyámó ombá tómbá úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

19 Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kautimínda miwísé'a méréainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

20 Ánaaemba minkwáásígómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

21 Ísu mináái simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

22 Aú-anda-aran-domba ááéra-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe Ísu siyáíye.

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aaí.

Mátíyu 12:1-8, Rúku 6:1-5

²³ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánaará'á Ísuwe wení kísau-waasiye wíti-ton-kisau'á wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

²⁴ áamáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa isaaó. Ení kísau-waasi saagaan-kánaámá aambá fáí'makaawasa miyá wéowe suwaná

²⁵⁻²⁶ Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'á Ápáyata méronka'á Téfitiye wení waásiye táái tówana Téfiti Maníkóní áamáán-daumpa'á iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáán-kisaumo máún-kwaasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

²⁷ Maníkó waásisafena imáyáa éna túwa'nai índasafena saagaan-kánaá maréna waási aifa-tántáá'á maréna saagaan-kánaá ánaaen-tantaa'á póna túwa'nai índasafena makáiyé.

²⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'á saagaan-kánaará'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánaámó waási kisaumo máémba kendén-iyé Ísu siyáiyé.

3

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aaí.

Mátíyu 12:9-14, Rúku 6:6-11

¹ Moórá-kanaa Ísu áamáán-daumpa'o iyúmba moóráwigo ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa

² aaifimbá maenkánae suwái mésa Ísuntafesa sésa saagaanká póna minkwáási kawé'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aaifintá maenkánaumne sésa Ísumba awánomba

³ Ísu ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna kemó méraundara tiyó súwana miyá úwana

⁴ Ísu miwísáféna séna kentáási áamáán-aaifimba nóin-aaíya wéraiyo. Saagaan-kánaará póta kawé-kísáúsááwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai éna súwasa ímba aái suwaná

⁵ Ísu mótuwana-metuwana éna aaisambá títuwena waásisafesa ímbo imáyáamo ontáféna arumbá úwana ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaó súwana ayáámba fárútuwowana kawé'á uwánkowasa

6 áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpa'a tuwésa minúwóiyáán-úmai Érotini waási túwaandu ésa Ísumba nóraumaissaawa tufuwónaumno sésa tufuwíyanamo puwínda-aai siyáawe.

Sáwífa'nanka nonkwaaúnkóni áwáífa'o kuráan-aai.

7 Ísu tiyuwéna wení kísau-waasi tí'maena Káríri-nonkwaaunkoni áwáífa'o kúmba sáwífa'-waasisomba Kárírifaken-kwaasiye Yúndiyaafaken-kwaasiye

8 Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye Ítúmiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé Táyyaa-nao'-aempaken-kwaasiye Sáíndóni-nao'-aempaken-kwaasiye miyáumaifaken-kwaasisomba Ísuni kísau-aai isésa Ísumpa'a tóso uwaná

9-12 sáwífa'-waasi asófatinowasa mindásafesa tí'o ún-kwaasisomba asófasinakinkwae sésa Ísun-ane'ó ta'ótoraianesa famé'mae iyúwasa tirumpimbó sáwí-amutambo méron-kwaasi Ísumba awánésa mara'á kífasesa óraaka sésa emá Maníkón-ááninko óne suwaná Ísu óraaka séna Maníkón-ááninko óne sé'a ímba símai paapé oro séna wení kísau-waasi simátimena séna sáwífa'-waasi famé'maesa famésiyuwaafu nompín-táómba maimaé ewaa'á másínkáaro siyáie.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátíyu 10:1-4, Rúku 6:12-16

13 Ísu omápa'a iména tuwímbai iyáfasintinkanae séna táántowasa wempá'á iyúwana

14 minkwáásífínkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi iyáfasintinkena séna kesí aantá-waasi é'a mé'a kesáái kosimátímapa'o wíyantafe tí'maré'a

15 tirumpinkémbó sáwí-amutambo komaitiyuwáíya-fasi'aembo tímúnda miyásáfé'a iyáfasintinkaumne siyáie.

16 Miwí túwí'a Sáímoniye séna aú-awi'a Pítaawe simánkena

17 Sépétin-ááninkorai túwí'a Yémísini Yóni aú-awi'a Póánésiye súwaiyai mináwíkoní áwáu wíyónaaimo siwáíní áráákoraiye súwaiyaisafena séna

18 moóráwigo Énduruni moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfíasin-ááninko Yémísini moóráwigo Tándiyasini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi tí'mátuwanaemo siyáiwaini

19 moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásímó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu iyáfasintinkena naaópa'a kouwékáie.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:24-32, Rúku 11:14-23, 12:10

20 Ísu naaúmpa'o iyúmba aneká sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá untáfésa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá ímba kanaa'á naráátámba uwasá

21 Ísun-amááraa isésa uwóí'a úmae wéniye sésa taaiyánae sésa tiyáawe.

22 Yérúsaremu-naopaken-kwaasi Maníkóní amáámbo sun-kwáási tésa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí fasi'aémbá amísana tokéna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwaná

23 Ísu táántowasa tuwaná waé'mai-aai simátimena séna waántáwankomo éna ímba waántáwamba maisuwáiniye.

24 Moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'a urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

25 Moórá-akumba aaimó tuwintáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántáwankoni waási tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe.

27 Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwí mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbo maíndasafenamo éna ímba úwoi iyáferainifo miwámá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umakenamo éna kanaa'á iyáfekena wení moparáwímbá umémbo máiniye Ísu siyáiyé.

28 Ísu simátimena séna ísáaro. Waási sáwí-kísau wémaesa símai sáwí'o uwátínkáámba mindá Maníkó maitiyuwáinífo

29 Ufaen-ámútánkóntáfésa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáinana waé'wae'a íniye Ísu siyáiyé.

30 Ísuntafesa sésa

sáwí-amutanko wenarumpimbá méraiyeemo suntáféna Ísu mináái simátimakaiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Rúku 8:19-21

31 Mináái simátimuwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa máápa'a tamésa sésa Ísuntafesa tiyó kosimáméro suwasá

32 naaúmpa'o méron-kwaasi sésa enanówe enáfárawaisaiye máápa'a tamésa wéaantaawe suwaná

33 Ísu séna kesinó nááwa'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

³⁴ naaúmpa'o méron-kwaasi tuwánéna séna kesinó kesífárawaawi méraawe.

³⁵ Maníkómó sintembó owí kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáiyé.

4

Moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aaí.

Mátíyu 13:1-23, Rúku 8:4-15

¹ Aneka'á Ísu Káríri-nonkwaakoni áwáífa'a koména aaí wésimatimuwasa sáwífa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimba iyátena mérowana nompín-táómba waaún-afofora'a wérowasa minkwáásísómbá nonkwaakóní áwáífa'a mérowana

² fi'o-fi'on-aaí waé'mai simátiména séna

³ ísáaro. Moóráwigo ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwéna

⁴ mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kunkwéraisana numagó fáí'nasukaiye.

⁵ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kunkwéna paáká'-márafímbá éna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

⁶ aa'á kaisaná ánú'a ayáátááka'a ímba kunkéna aaénkaguraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kunkwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásúwáísana ímba arambá wéiyaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawé'-márafímbá kunkwéna kárúrena óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákamai-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba wéiyaiye.

⁹ Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáiyé.

¹⁰ Ísu súwasa ánaaemba wení kisaú-waasiye tuwímbai-waasiye mésa Ísuntafesa sésa minkwáé'mái-ááígóní áwáuma sinatá ísáano suwaná

¹¹ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo wésimatimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímísa'a wéisaafó fi'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo

¹² ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe.

Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe.

Isékaa Maníkómpá'á tewaná Maníkó miwítí sáwí-imayaa maitiyúwáísino.

Mindásafe'a waé'mai-aaí simátimune Ísu siyáiyé.

¹³ Ísu simátiména séna maankwáé'mái-ááímó simátimunda ímba ísáafó fi'o-fi'on-kwaemai-aaímo sendá ímba ísanááwe.

14 Minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigomo ánáuntumbo tu'maráinten-úmai Maníkón-ai simátímísana

15 tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-ai ísááwana waántáwanko téna tirumpinkémbá maimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

16 Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa minúwóiyáámbá Maníkón-ai isésa aamoí ombánifo

17 ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawe'á owasá Maníkón-aaisafesa umbai-taiyé sésa Maníkón-ai ifá'á wétuwaawe.

18 Tuwímbai-anauntumbo karaampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-ai ísáámbanifo

19 marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fi'o-fi'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-imáyáágó Maníkón-ai faráátasuwaísasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

20 Tuwímbai-anauntumbo kawe'-márafimbó kúmimba waási tirumpimbá kúmísasa Maníkón-ai isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawe'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

*Ómbó kúrakain-ai.
Rúku 8:16-18*

21 Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a wémaraafo afora'á mósá wémaraawe.

22 Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe.

23 Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oro.

24 Tíménten-úmai Maníkó miyáumai tiména aneka'á timíniye. Mindásafe'a ísáán-ai imáyáa úmai kawe'án-oro.

25 Maníkón-ai ísámaimo kawe'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aiwara'a isánááwe. Maníkón-ai ímbo ísámai kawe'ó owí tirumpinkémbá maimaínana ímba wéiniye. Mindásafe'a ísáán-ai imáyáa úmai kawe'án-oro Ísu siyáiyé.

Ánáuntumba tukáísana arambó iyáin-ai.

26 Ísu simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánnin-ai maarán-iyé. Moóráwigo ánáuntumba tu'maréna

27 ímbo áwa'nai ímbá waéna siyaréna wéisana ánáuntunko weyáárika'a wéanon-iyé.

28 Maragó ánáuntunkomba áwa'nai isaná áruma wíkéna óraa'a éna arambá iyéna

29 áfuma kaisaná fáká'naiyan-kanaa tisasá fáká'mai wénaawe Ísu siyáiyé.

Taaérankon-aaí.

Mátíyu 13:31-35, Rúku 13:18-19

³⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátíména'a isáaro.

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-íye. Kári-taerankon-awi'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba marafímbá u'makáawana mimpínkémbá wíkéna

³² Óraa'a éna óraa'-amaima mófarena wété uráisana nu-magó mimpínpá'a ánáamba úmarena wémaíye Ísu siyáíye.

³³⁻³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmba ímba aforá siyáífo waé'mai-aaí aantemba simátimuwasa tuwímbai súntemba móisasuwowana mináyáíyákémbá simátimuwasa móisowana miyáumai simátimena éni'fo wení kísau-waasi wesé'o méronka'a minááígóní áwáu simátíma'maena iyáíye.

Óraa-fiyunda torówana Ísu mafaimakáin-aaí.

Mátíyu 8:23-27, Rúku 8:22-25

³⁵ Minkánáá fenómpinka Ísu wení waásisafena séna nonkwaaúnkóní menáípátá kónae súwasa

³⁶ fí'on-kwaasi tiyuwésa Ísumba áí'maesa nompín-táómpimba íyáte kuwasá tuwímbai-nompin-taonkwara'o kumbá

³⁷⁻³⁸ Ísu mintáónkoni ayáífá'á a ún-kwaigurówana óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo ken-ímáyáá ímba inatá puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

³⁹ íyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka'a séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe mafáúyana nonkó kará'náguwana

⁴⁰ Ísu simátimena séna nóintafera wéinkaisoo. Kentáfé nóra séra ímba timankúnkúmba wéoo súwana

⁴¹ táá'a úwasa keáímbá sésa nóran-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkóe'a wenáái isaiyó sésa tiyáámba ufakésa táatafesa ésa siyáawe.

5

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maiyáúkain-aaí.

Mátíyu 8:28-34, Rúku 8:26-39

¹ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'ó kumbá

²⁻⁴ Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigo sáwí-amutamba arumpimbó méron-kwaasigo

utátínkón-ontan-aifa'o maúmpakemba Ísumpa'a tiyái. Minkwáásí kárá'umarontemba tara'naara'ó úwaima éna ímba waási mésa ímba kárá'umakowana

5 wááwáíye nó'waane omápa'o utátínkón-ontan-aifa'a wénena wáá'a wétena óntantamba wenáúma wékambisena

6-8 nénkakemba Ísumba awánéna awaantanténa Ísun-amándára'a taména wen-ímáyáá éna áwí'a mósá marówana Ísu minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútánkóntáféna séna emá sáwí-amutamba ómpo minkwáásígómbá auwé kóuwo súwana óraaka séna Ísuwo íyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo Maníkóntáfé ísámai sínkamonaafainifo nóra uwásinkainono súwana

9 Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana séna sáwífa'a méraumpo kesúwí'a sáwíakoma úne séna mérowasa

10-13 omápa'a sáwífa-poima mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa fi'opa'a ímba si'maraaó. Mimpóí tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóísómbá seyaafá'á ámémpakemba tuwaantanténa nonkwaaúmpintáámó kúwáférómba putásowasa

14 póíya'o tafikówi miyámó úmba awánéna minúwóiyáámbá naaópa'a wésa kisaufimpa'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá isésa koawánánae sésamo kumbá

15 Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutantombo arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwátói úmarena kawé'-úmai mérowasa koawánéna tááte'a úwasa

16 Ísu minkwáásígómbó kawé'ó uwánkowasamo awánon-aaiye póígomo ún-aaiye simátímúwasa

17 isésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná

18 nompín-táómpimba íyátowana sáwí-amutambo maiyauwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka'a séna esé'a kónae súwana

19 ímbanifo ení naaópa'a kuré Fasi'aénkómó arumbá uwánkenamo kawé'ó uwánkáín-aai enamááraasomba kosimátimiyo súwana

20 Tékáporisi-aempa'a mindáópata Ísumo uwánkon-aai simátíma'mae kúwasa seyaafá'-wáásí sáwífa'-imayaa uráawe.

Inaamarúgóe aaregónté-tai.

Mátíyu 9:18-26, Rúku 8:40-56

21 Ísu Káríri-waaunkoni menáípakémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba aneká waaúnkón-áwáífa'a mérowasa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná

22 moóráwigo áamáán-danka'o káráwiowin-awi'a Yáírasi téna Ísumba taawánéna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena

23 óraaka séna kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyéma ane'á kota'ótorenaana asóféna kawé'-úmai méraino súwana

24 Ísu wesé'lo kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááíwa'mae kuwaná

25 moórá-ininkomba áí'lo ún-ininkowara'a arááíwa'mae kúmba wembá naaeyámba ankówana sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisuwéna mináí'á ímba é'ankowasa

26 sáwífa'-ika tíyofaan-kwaasi áwa'nai uwaná óntamba tíma'mai tai'ásuwowana mináí'á ímbo é'ankomba óraa'-ai'a uwágúwana

27-28 minínínkó Ísumo kawé'ó uwátínkaron-aaí iséna séna Ísuni unáánkwátóiya'a kota'ótóráánana sí'a ésinkainiye séna sáwífa'-waasimo arááíwa'mae kumpímbá minínínkó maréna ánaaempakemba unáánkwátóiya'a ta'ótorowana

29 mindááéyángo é'ankowana asófasinkaiye-imayaa úwana

30 Ísu imáyáa éna séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawé'á uwánkáiye séna waé'mai tuwánéna séna nááwawa kesí unáánkwátóiya'a ta'ótóráína'iyo súwasa

31 wení kísau-waasi Ísumba simámesa sésa úwé sáwífa'-waasimo famé'mae iyómpimba ta'ótokaafó nááwawa kesí unáánkwátóiya'a ta'ótóráína'iyo nóra séwa wéseno suwaná

32 ta'ótorowintafena móawana-meawana úwana

33 minínínkó asófasinkaiye-imayaa úwana anakembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena asófankon-aaí simámuwana

34 Ísu séna kesímánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iyé sénda póna áí'a é'ánkáifo kawé'-úmai waaó Ísu siyáíye.

35 Ísu mináái wésuwasa áamáán-danka'o káráwiowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáifo óraakontafe ténafo siyó suwaná

36 Ísu mináái iséna ifátuwana Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba uwo séna

37 arááíwa'mae kun-kwáásísóntáféna maanká'-méraaro séna Pítaane Yémísine wenáfákon-awi'a Yónine tí'maena kúmba

38 sáwífa'-waasi áamáán-danka'o káráwiowini naaúmpa'a túwaandu urésa óraa'-ifi'a wétowana Ísu iséna

39 naaúmpa'a iyáferena séna ímba ifí'á taaró. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúma wéraiye súwasa

40 Ísun-awíyáái uwaná ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígón-anófoiye wení kísau-waasiyauwe tí'maena minárásígó pukópa'a iyéna

41 ayáánka'a ta'ótorena wenááfinkemba simámena séna tarita kumi miyámó súmba waé'mai séna inaamarúgóo iyáfasinaao súwana

42 iyáfasinkwena sífákémba kae'á kumbaimái-aataimo maisukáin-inaamaru iyáfasinowasa awánésa táátafesa uwaná

43 Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátíméro séna minárásígómbá tómbá áméro siyáíye.

6

*Násaretifakewi Ísumba tínaaeni'o uwánkaraan-aai.
Mátíyu 13:53-58, Rúku 4:16-30*

1 Minkákémbá Ísu wenamáápa'a wéena wení kísau-waasisé'o kúmba

2 Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaara'a áamáán-daumpa'a iyéna aai simátimuwasá sáwífa'-waasi isésa táátafesa ésa sésa nááfakena kawé'-ímáyáá maiyénawa kawé'-áái wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawé-kísáú ímbo awánáúnda-kísau wémaíyo.

3 Wentáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-íye. Máriyaan-ááninko éna Yémisiye Yósisíye Yúndasiye Sáímoni-iyai tuwaaón-íye. Wenáúnafaraawimba maanká'á méraawe. Maankákéwí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena mináái isénawa mifási'áémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana

4 Ísu simátiména séna Maníkón-aaimo simátímíwai fí'o-fi'on-daopa'a

wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraitmba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-íye sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáíye.

5 Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai ínáyemo suntáféna ímbo awánon-kísau moórá-mora-kísau aantemba maiyáíye. Moórá-mora tí'o ún-kwaasi tine'á ayáántamba ta'ótorena asófatinkena

6 wenamáápaken-kwaasi sésa ínta súwa'nai ínáyemo sun-ááisáféna imáyáa uwááena naaó'-nao'a Maníkón-aai simátímapa'a kuráíye.

*Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.
Mátíyu 10:5-15, Rúku 9:1-6*

⁷ Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae nóro-fasi'aemba tiména séna kaesá uwásuwe'a nóro séna

⁸ óraaka simátimena séna aampa'ó wíyamba ímba moórátantaa'a maimaé'a koró. Tómbá ímba maimaé wé'a tón-únámba ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé'a koró. Táúmba faimaé'a

⁹ tísamai ánáamba wimaé'a moórá-mora unáánkwtóitímantentén-úmai kufé'mae'a koró.

¹⁰ Maníkón-aaimo simátimiyantafe moórá-naopa'o wíyasamo naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

¹¹ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímba tímésamo kentáái ímba isáíyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare koró Ísu simátimuwasa

¹² wení kísau-waasi isésa naaó'-nao'a wénesa kosimátimesa sésa sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá teró sésa

¹³ sáwí-amutantomba waási tirumpinkémbá ko-maitiyuwésa tí'o ún-kwaasi taaéraampinken-domba atínkáfa'a kuwasá asófaraawe.

Yóni nombó maitínkaraiwai pukáin-aaí.

Mátíyu 14:1-12, Rúku 3:19-20, 9:7-9

¹⁴ Ísuni kisaugon-aaí símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái ísaraiye. Ísuntafesa tuwímbai sésa Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba iyáfasinkena póna wempímbá fasi'aémbá wéraisana miyánkísáú wémaiye suwasá

¹⁵ tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowiyaamba méraiye suwaná

¹⁶ Éroti iséna séna wemá Yóni nombó maitínkaraiwainiye. Kemó séwánasamo Yónin-anuwarambó kambísówanamo pukáimba iyáfasinankaraisana méraiye Éroti siyáíye.

¹⁷⁻¹⁹ Ááéma Éroti wenáfákon-awaaíninkon-awi'a Érotíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaaínimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti tí'marówasa Yónimba koái'maesa ándáfa'a máánkarowana Érotíyasi Yónin-aaisafena aaisambá séna tufuwónae súwana

²⁰ Éroti séna ímbaniye séna Yóni kawel-ímáyááwárá'-wáási úntafena Éroti wenáároi inkaiséna wenká'á káráwiyena

Érótiyasi tufífo séna wenká'á káráwiyena wenáái iséna sáwífa'-imayaa uwánkena aasiyaasí koísaraiye.

21 Énifo ánaaemba Érótiyasini kanaamó túmba Éroti óraa-tanomba kaumái wení kawáá-wáásiyé i-wáásiyé Kárirí-aempaken-oraal-waasiye tímúwasa nowaná

22 Érótiyasín-ayaamunko téna araimá marówasa Érotiye tómbó non-kwáásiyé aamoí uwánkówana Éroti minárásígóntáféna séna nóin-tantaatafenawa aráái taiyó. Simásímína áméno.

23 Érai'a sumpo síesai ina'á áméno. Kesí maragó aráái táinamo e síesai ina'á tuwín-ameno súwana

24 anówamba koáisai ena séna nóin-tantaara komaénaumno súwana séna Yóni nombó maitínkaraiwaini a'nómbá koáisai e mauwó súwana

25 minúwóiyáámbá Érotimpa'a téna taáisai ena séna káf'e'a Yóni nombó maitínkaraiwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

26 iséna arumbá úmbanifo aifa'á fasi'aén-ááímó siyáin-aaí imáyáa éna tómbó non-kwáásiwárá'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

27 moórá-i-waasi ai'marówana ándáfakemba Yónin-anuwarambá kambísámai a'nómbá

28 táúfapimba maréna maimaéna minárásígómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasa

29 Yónini kísau-waasi iséna wenáúma komaimái utaráawe.

Ánaaemba Éroti Ísuni kisaugon-aaí iséna séna minkwáási Yóni nombó maitínkaraiwai éna pukáimpinkemba íyáfasinankaisana méraiye

Éroti siyáíye.

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 14:13-21, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

30 Ísu kísaura'o ti'mákain-kwaasi minkísáú maisuwésa Ísumpa'a tésa seyaafá-kísáúmó máún-aaíye aaimó sun-ááíyé simámúwasa

31 Ísumpa'a sáwífa'-waasi kuré-tiyesa untáfésa tómbá ímba kawé'-úmai nowaná mindásafena wení kísau-waasisafena séna waásimo ímbo mérepata kométa saagaanó súwasa

32 nompín-táómpimba íyátesa waási ímbo mérepataawe sésa kuwasá

33 sáwífa'-waasi tuwánésa embí miwín-owe sésa naaó'-naokembo marapá'á tóso uwasá Ísu-iyai nompín-táómpimbo kumbá

34 marapá'á kuména misáwífá'-wáási tuwánéna arumbá uwátinkena sipisípi-poimo miwímó káráyiyon-kwaasi ímba

mérowasa keyáá aantemba mérontafena Ísu arumbá uwátinkena ayáátáá'-aai wésimatimuwasa

³⁵ fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara

³⁶ ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

³⁷ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa sáwífa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa tímúsina. Óntamba ímba wéraiye suwaná

³⁸ nóraumai-tona makáawai koawánaaro súwasa koawáné tésa sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á wéraiye suwaná

³⁹ Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái mara'á méraaro súwasa

⁴⁰ moóráfa'a 50 waasi máúwasa moóráfa'a 100 waasi máúwasa miyáumai-waasi túwaandu urówana

⁴¹ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Manikóntáféna súwiyo simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífa'-wáási tímúwasa mófáá'a tafántafan-úmai tímúwasa misáwífa'-wáási tímúwasa

⁴²⁻⁴⁴ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mátíyu 14:22-33, Yóni 6:16-21

⁴⁵ Fáítuwana ówitowana minkákémbá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna aifa'á nompín-táómpimba íyáte'a menáípá'-náópa'a Pétésáítafa koró. Misáwífa'-wáási ti'maré sé'a kenti naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

⁴⁶ misáwífa'-wáási ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Manikómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana

⁴⁷ nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá marapá'á mérowasa wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana

⁴⁸ Ísu awánómba óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa nombó tuwíntámae kun-táámbá nonkó maimaúwasa ímbo kumbá siyarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a táyáákaguwasa

⁴⁹⁻⁵⁰ awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á uwasá sésa waántágo wéniye suwaná Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne séna

⁵¹ nompín-táómpimba íyátena wewará'á imérowana óraa-fiyundago mafaúwasa áfááraumai táátafesa uráawe.

52 Kári-tombo sáwifa'-waasimo tafámbai timúwasamo nowíni áwáu ímba mindásafesa ímáýáa unkákémbá táatafesa uráawe.

*Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.
Mátíyu 14:34-36*

53 Táatafesa áfááraumai ésa waaúnkóni menáipá'á Kénésáréti-marafa'o kumbá nonáwáifa'a nompín-táómba ándá kára'umaresa

54 marapátá kúmúwasa mimpápákén-kwáásí Ísumba awíyésa Ísun-iyé sésa

55 naaó'-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi taarerá'á taawiya'maé tóso uwaná

56 Ísu kári'-nao'e óraa'-nao'e wénuwasa tí'o úwai tí'mai marupá'á marésa sésa ení unáánkwtóí áráiya'a ta'ótoraiyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótorówana tí'a étinkaraiye.

7

Tíwá'náti áamáambo siyáan-aai.

Mátíyu 15:1-9

1 Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa

2 tuwánomba Ísuni kísau-waasi tuwímbai tiyáámba ímba non-kwisuwésa tómbá nowasá

3 Yúndaa-waasi áamáán-kawaa-waasiye úwoi-waasiye tíwá'náti áamáambo arááiwaúntafesa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa

4 maaketifákémbá naaópa'a iyésa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa tíwá'náti áamáamba fi'o-fi'on-amaamba arááiwaesa táúfa'e nonánáwé anaféúné non-kwiyaáawe.

5 Ámáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Ísumpa'a túwaandu ésa sésa ení kísau-waasi nóra sésawa kentáá síwá'náti áamáamba ímba arááiwaesawa tiyáámba ímbo non-kwíyómba tómbá wénao suwaná

6 Ísu séna kaumbo-kae'-ááiwará'-wáásín-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya kembiwísáféna érai'-aai agaimaréna

séna Maníkó séna
maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáýáá ímba
tirumpimbá wéraiye.

7 Waásiti áamáamba símai paápé ombánifo Maníkóni áamáamban-iyé karo'ó sembá miyaráán-úmai ken-ímáýáá karo'-ímáýáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáimba aúfáífimba agaimakáiyé.

8 Maníkóní áamáamba tuwé'a tíwá'náti áamáamba wétoraawe.

9 Maníkón-aaí túwáántafe'a miwán-ánóndáá kentááisafe'a aamoí wéowe.

10 Naaófá'á Mósese séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro. Énifo tinófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíníye Mósese siyáifo

11 kembiwímó siyáamba tinófoisafesa simátimesa sésa moórá-tantaa'a Maníkóndén-ifo ímba kanaa'á timénaumne siyésa

12 tinófoi ímba wétuwa'nai-owe. Miyámó ontáfé'a kanaán-ye wésewe.

13 Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aaí tuwé'a kentíwá'náti áamáamba wéaraaiwae'a kentáái wésimatimewe. Miyaráámbá wéowe Ísu siyáíye.

Waásimo sáwí'ó uwátínkáín-tantaakon-aaí.

Mátíyu 15:10-20

14 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'a kawé'án-oro.

15 Máápaken-tantaa'o naawí ímba waási sáwí'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááígó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

16 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro Ísu siyáíye.

17 Ísu simásuwena minkwáásísómbá tiyuwéna naaúmpa'a imérowasa wení kísau-waasi sésa minááígóní áwáusa simásimiyo suwaná

18 Ísu séna kenkwará'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á uráawe. Máápaken-tantaa'o naawí waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye.

19 Mindá ímba imáyáa kuwérainifo tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

20 aaimó wésemba tirumpinkén-imáyáágó éna mindá waási sáwí'a wéuwatinkaiye.

21 Tirumpin-imáyááfínkémbá sáwí-imayaa ésa tínkamiyasa puwíyasamo ésa aare-úméné waai-úméné ésa seyaafá-tántáá'á umémbá ésa

22 túranyamba ésa miyá-miya- sawí'a ésa karo'-áái sésa aoisaambá wimaé nésa kawé-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a wéuwatinkesa tuwesarai-í'a ésa uwó-imáyáá ésa

23 miyá-sáwí'ó ombá tirumpinkén-imáyáágó waási sáwí'a wéuwatinkaifo tiyááambo ímbo non-kwíyómbo tómbó wénaamba miwá waási ímba sáwí'a wéuwatinkaiye Ísu siyáíye. Énifo Ísu wemó siyáimba seyaafá-tómbá kawé'-úmai wénaawe siyáíye.

*Kénaani-marafaken-ininkon-aaí.**Mátíyu 15:21-28*

24 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasise'a mifá'á tuwéna Táyaa-naopa'e Sáíndóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba moórá-naumpa'a iména séna kemó tamaúnda ímba simátíméro súwasa éni'fo tuwímbai-waasi tamaún-aaí ísówana

25 moórá-ininkon-ayáámúnko arumpimbá sáwí-amutamba mérowana minínínkó Ísumo tamaún-aaí iséna minúwóiyáán-úmai wempá'á iyéna mara'á kífaena

26 wemá ímba Yúndaa-inimba póna Síriyaa-marafa'a Fínisiyaa-naopaken-ininko Ísumpa'a iyéna mara'á kífaena óraaka séna kesiyáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwaaó súwana

27 Ísu simámena séna aifa'á iyámpói tómbá timénaumne. Iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo sune súwana

28 minínínkó séna óraako érai'a sémpo iyámpóiti tón-ayai iyánkó tamandáíniye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-iye sinaná kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

29 Ísu séna kawe'-ááímó séndasafe'a enayáámúnkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwáúmpo ení naaópa'a waaó súwana

30 wení naaópa'a wénamo koawánómba sáwí-amutamba kóúrowana ayáámúnko kawe'-úmai taarerá'á méraiye.

Ísu sáwífa'nanka'o asófatinkekarain-aaí.

31 Ísu Táyaa-naopa'-aempakemba Sáíndóni-naopa'-aempa'a táyáákéna Tékapórisi-aempa'a táyáákéna Káíriri-nonkwaaumpa'o kúmba

32 tuwímbai uwó-wáásígómbá áí'mae tésa sésa enayáántamba ta'óto'mai asófankaa'o suwaná

33 waásifinkemba áí'mai weyááfa'a ankéna ayáánaufitamba áápimba wimaréna awiyáái wi'maréna anááfíya'a ta'ótorena

34 wíyómpa'a awánéna sirumbá iyé séna wenááfinkemba séna epaata mináái waé'mai séna áá'o káúnkaimba intísuwaumne súwana

35 ááko kawe'á úwana anááfígo fetóí úwana aaí kawe'-úmai súwana

36 Ísu óraaka séna ímba simátíméro súwasa ímbo ísónkakemba simátímapa'a kuwasá

37 ísówana áfááraumai táá'a úwasa sésa seyaafá-tántáá'á kawe'á úmai wéiyena táá'o káúnkain-kwaasi kawe'á wéuwatinkena aaimó ímbo kawe'-úmaimo sen-kwáási kawe'á wéuwatinkaiye siyáawe.

8

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 15:32-39

¹ Moórá-kanaa sáwífa'-waasi túwaandu uwaná miwítí tómbá tai'ówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná

² séna kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamba tai'áisa'a sirumbá uwátinkaumne.

³ Ti'maráanasa kentí naaó'-nao'a kónááfo némpaken-kwaasi aampa'ó wíyamba tááimo táínka'a pósa púwófainifo súwasa

⁴ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'an-ifo nááfakentaawa tómbá maimáisaawa timénaumno suwaná

⁵ tísai ena séna nóraumai-tona makáao súwasa afakaeté-tomba makáawe suwaná

⁶ minkwáásísóntáféna séna mara'-méraaro séna afakaeté-tomba maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwana

⁷ sesimái-mofaa'a wérowana Ísu maisoréna Maníkóntáféna súwiyo séna wení kísau-waasi tímúwasa minkwáásísómbá tímúwasa

⁸⁻⁹ nowaná tímú'a fówasa sáwífa'-waasi 4,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáitumai ówitowana

¹⁰ Ísu misáwífá'-wáásí ti'maréna wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba iyátesa Tárímánúta-aempa'a kuráawe.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aaí.

Mátíyu 16:1-4, Rúku 12:54-56

¹¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasi sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

¹² Ísun-arunko umbai wétopakemba séna káfé'o méraan-kwaasi nóra séra ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano wéseo. Érai'a simátíme sùne. Káfé'o méraan-kwaasi ímba aráátimenaumne séna

¹³ ifátiyuwena nompín-táómpimba iyátena nonkwaaúnkóní menáípá'á kuráíye.

Ímba kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásí orómó siyáin-aaí.

Mátíyu 16:5-12

¹⁴ Ísu wení kísau-waasise'a nonkwaaúnkóní menáípá'ó kumbá wení wáási péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná kimbora-tomba nompín-táómpimba wérowana

¹⁵ Ísu ámáán-kawaa-waasiye Érotíye kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásí owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi

simátimena séna intóráin-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-awila péréti mimpimbá marááwanamo intoréna óraa'o intembá amáán-kawaa-waasiye Érotiye miwí tááisafe'a kentúra'a káráwiyoro súwasa

¹⁶ keáimbá sésa nóra sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímba makáunanasa miyá wésiye suwaná

¹⁷ Ísu keáimbó wésun-aai iséna nóra séra tómbá ímba wéraiye-aai wéseo. Kanaa'á tómbá timénaumpo ááemo uráundawini áwáuma ímba tááko péé wésiye. Kenti imáyáagowe kentirunkówé faráátaraisa'a wéowe.

¹⁸ Túramba wéraimbanifo ímba awánamai kawel'á wéowe. Táá'a wéraimbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe.

¹⁹ Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 5,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampinta ówitaraumne suwaná

²⁰ afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwífa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóraumai-unampina fáituraao séna tísai úwasa afakaeté-unampinta ówitaraumne suwaná

²¹ Ísu séna nóra sénawa ímba tááko péé sisa'á ísaraao Ísu siyáiyé.

Ísu aúrambo kafikówimba kawel'ó uwánkarain-aai.

²² Ísu simátimena wení kísau-waasisel'a Pétésáita-naopa'o kumbá tuwímbai aúrambo kafikówimba ái'maesa Ísumpa'a tésa sésa ta'óto'mai asófankaa'o suwaná

²³ Ísu ayáán-to'maena mindáókoni ayáífa'á wéna aúrampimba awiyáái wi'ankéna aúranka'a ta'ótorena séna éra awánááno súwana

²⁴ awánéna séna wéawanaumne. Taaiyaán-kwáási marapá'á wénowa'a awánáúmne súwana

²⁵ aneka'á Ísu aúranka'a ta'ótorena kawel'á uwáankowana aúramba kararéna kawel'-úmai awánówana

²⁶ Ísu séna mindáópa'a kónafo ení naaópa'a tauweré waaó siyáiyé.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-aai.

Mátíyu 16:13-20, Rúku 9:18-21

²⁷ Ísu simáména wení kísau-waasisel'a Sísááriya Fírípáinao'-aempa'o kúmba aampa'á wéwéna wení waási tísai ena séna kentáfésa seyaafá'nánká nórán-kwaasin-iyewa wéseo súwasa

²⁸ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awila Íráiyaa óne sewasá tuwímbai

sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

²⁹ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana Sáimoni Pítaa séna Maníkó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana

³⁰ mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáiyé.

Ísu puké'a iyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Mátíyu 16:21-28, Rúku 9:22-27

³¹ Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáambo sen-kwaásiyé tínaaeni'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá tai'áína'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne séna

³² miyáumai afora'á simátimuwana Pítaa Ísumba ái'maena weyááfa'a máankena séna miyán-áái sénafo súwana

³³ Ísu waeréna wení kísau-waasi tuwánéna Pítaantafena óraaka séna waántáwanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésembo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésene Ísu siyáiyé.

³⁴ Ísu mináái simámena waásisone wení kísau-waasiye táántena séna kembó sirááiwaenae síyawí tirááiimo táínda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemá púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááiwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

³⁵ Tirááiimo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfésa ísámai Maníkóní ásé-aaisafesa ísámai tirááiimo táínda-tantaa'o tuwésa puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

³⁶ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyambo éna mintántáá'ó ímba túwa'nai íníye.

³⁷ Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátááka méranaawe.

³⁸ Káfé'a Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa méraanka'a kenkwará kesááiwara'o tigaemó uwásínkáamba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónda miwí sigae uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembo kesifoní sáwara wíyómpakembo Maníkóní kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónda miwí sigae uwátinkanaumne.

9

¹ Érai'a simátíme sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'á puwé'a Maníkó wení fasi'aéntámbo wégawaanimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aaí.

Mátíyu 17:1-13, Rúku 9:28-36

² Ísu mináái simátimena afa'mórée-no'waamba waéna Pítaane Yémisine Yónine tí'maena óraa'-omapa'o iyúmba miwí aantemba imésa miwí túranka Ísu fí'oran-auma faufúwana

³ wení unáánkwátóiyakemba sán-kena aafáúmó iyáúsenamo intembá úwasa

⁴ awánomba kae'-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Íráiyaae Mósesee'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

⁵ Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawel'a imbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande miyáumaisa onó súwana

⁶ áfááraumai táá'a úwana nóin-aaíya

sínenawa iyómpo miyán-áái Pítaa siyáíye.

⁷ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwana mináínámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-ímáyáá wéune. Wenáái ísáaro súwasa

⁸ wení kísau-waasiyau awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakembo kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátíméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo iyáfasinaandara'a maami awíyaamba kanaará'á simátíma'mae iyóro súwasa

¹⁰ isésa ímba simátimesa mináái úwoi faráátesa keáímbá sésa púwóndafinkemba iyáfasinanaumne simbá nóran-aaíya'iyo siyáawe.

¹¹ Simásuwesa Ísumba áísai esa sésa amáámbo sen-kwáási sésa Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó iyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaemba paápé íniyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

¹² Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa íniye-aaí érai'-aain-iye. Moórá-aaí waási úranko kumpaapé uráiwaintafena agaimaréna séna wembá áí'o índá-i'a uwánkesa tínaaeni'a uwánkanaawe agaimaréna siyáíye.

¹³ Simátíme'a sune. Íráiyaa é'a tiyáíye. Agaimakóntemba úmai wembá sáwí'a uwánkanae sésa sáwí'a uwánkaraawe. Miyán-áái wentáfesa agaimakóntemba kemá waási úrankontafesa agaimakáawe Ísu siyáíye.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-ai.

Mátíyu 17:14-21, Rúku 9:37-43

14 Ísu simátimena omápakembo kúmúmba wení kísau-waasifa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi túwaandu ésa áamáambo sun-kwáásiyé Ísuni kísau-waasiye iyafákén-áái sésa

15 Ísu túntafesa ifátuwesa aaweyáá uwánkówana

16 Ísu séna nóintafera iyafákén-áái wéseo séna tísai úwana

17 miwífínkémbá moóráwigo séna óraakoo kesáanimba áí'mae túne. Wenarumpimbá sáwí-amutamba méraisana ímba aai wésisana

18 misáwí-ámútánkó ta'óto'mai fame'naame'-isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisana miyá úmae wéiyisa'a ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyáúwáaro súnasa ímba kanaa'a maiyáúkaawe súwana

19 Ísu séna kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirumbá umbái wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a méranaumno simásuwena séna éniyo enáanimba áí'mae tiyó súwasa

20 áí'maesa tuwaná misáwí-ámútánkó Ísumba awánéna miniyámpói famé'auwowana tanaambá féna wárere'-úwana aigaregó nonkáánúwana

21 Ísu afowántáféna séna nóin-kanaawa ánkaraíyo súwana umaranká'a ánkaraíye.

22 Tufuwíndasafena póna sáwífa'-i'a famé'mai iyafíné nompínémó túwáaraantamba wéíye. Emó kanaamó e aruntá uwásinkesa súwa'nai uwo súwana

23 Ísu séna nóra séwa emó kanaamó e súwa'nai uwo wéseno. Maníkómpá timankúnkúmbo iyawimo ésa seyaafá-tántáa'á kanaa'a ónááwe súwana

24 miniyámpóigón-afowá minúwóiyáán-úmai óraaka séna kemá Maníkómpá'á simankúnkúmbe úmpo kemá Maníkómpá'á ímba fasi'aráumpo súwa'nai uwo súwana

25 Ísu awánómba sáwífa'-waasi sisipáá uwaná sáwí-amutankontafena séna uwó-sáwí-ámútánkóo auwé kóuwo. Ímbo kouwérénda éka'a kóuwo súwana

26 wáa'a téna miniyámpói famé'auwowana tanaambá fówana arumpinkémbá kóúwana miniyámpói púwóraantanéna mérowasa tuwímbai sésa é'a púwíye suwaná

27 Ísu ayáánkwanda to'mái iyáfasinakowana koku'a méraiye.

28 Koku'a mérowana Ísu naaúmpa'a imérowasa Ísu weyáámo méronka'a wení kísau-waasi imésa sésa nóra

sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁹ séna inaigó aantemba miyáumai miyá-sáwí-ámútámbá maiyauwáínífo fi'on-tantaako ímba kanaa'á maiyauwáíniye Ísu siyáíye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Rúku 9:43-45

³⁰⁻³¹ Ísu simátimena tuwéna Káriri-aempa'-aampa'a wéwena sáwífa'-waasi túwaandu ofó séna kesí kisau-waasi aantemba aai simátimenae séna aampa'á wéwena séna kembá waási úrankomba fi'on-kwaasi timíyasa sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne súwasa

³² wemó sún-aaigoni áwáuma ímba isésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa iyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Rúku 9:46-48

³³ Ímba áísai esa Kápaneamu-naopa'o kumbá naaúmpa'a imáúwana Ísu tísai ena séna aampa'-wéte'a nóin-aaiya siyáao súwasa

³⁴ aampa'-wéwesa sésa kentááfínkémbá nááwa iyáákaiyo sésa keáímbá símae wéwesa pósa ímba aai suwaná

³⁵ Ísu mara'-maéna wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena séna ísáaro. Iyáákanaemo siyawi tínaaeni'a ésa seyaafá'-wáásítí wayó'á máéro simásuwena

³⁶ moórá-iyampoi áí'mai afufumpimbá isáúwankena taparéna simátimena séna

³⁷ kentáfésa imáyáa wéesa iyámpóimo túwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe Ísu siyáíye.

Kentí kisaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Rúku 9:49-50

³⁸ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásígó ímba kentááfínkén-kwáási ómpo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

³⁹ Ísu séna ímba tufínankaaro. Ímbo awánaan-kisaumo wémaewi úwoi kesúwí'a ímba sáwí'a uwásinkanaawe.

⁴⁰ Kentáásí kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoi wésuwa'nai-owe.

⁴¹ Érai'a simátíme sune. Kembiwí tuwánésa sésa Ísu Káraísitini waási ombá pósa túwa'nai ónae sésa káritantaa'a nombó timíyawi Maníkó kawé'-mékámbá timíniye Ísu siyáíye.

Sáwí'o on-aaí.

Mátíyu 18:6-9, Rúku 17:1-2

⁴² Ísu mináái simátimena séna iyámpóimo kesááisafesa timankúnkúmbo ontenkáán-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesa timankúnkúmbo owímá karo'-áái tasimátimiyasa isésa sáwí-ampa'a kóiyasa Maníkó karo'ó síyawi sáwí-meyamba óraa'a timínífo miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresa nompímbó túwááwasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátiméwasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-iyé.

⁴³ Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba kambísásúwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawel'an-iyé.

⁴⁴ (-)

⁴⁵ Tísamaigomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tisamai kambísásúwáaro. Kae-tísamáímó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba mindá kawel'an-iyé.

⁴⁶ (-)

⁴⁷ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fitúwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wiyamba mindá sáwí'an-iyé. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyamba Maníkó wení waásimo kawáánipa'o méraiyamba mindá kawel'an-iyé.

⁴⁸ Ónkaifa'a marinkómó éna waé'wae'a wéinana iyamó éna ímbo pisínáimba kámakama'a wéiye Ísu siyáiyé.

⁴⁹ Ísu simátimena séna uwímó tónká'ó to'marááwanamo kawel'ó intembá Maníkó waásiya'a iyamó kaintenkáán-úmai maráínasa kawel'-úmai méranaawe.

⁵⁰ Uwímá kawé-tántáá'an-ifo óraa'a taí'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránáawe. Uwígó ásémo intenkáámbá wée'a aáno úmai méranaawe Ísu siyáiyé.

10

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aaí.

Mátíyu 19:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu minká'á tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáipá'á komérowasa aneka'á sáwífa'-waasi túwaandu úwana sún-aaí wésimatimuwasa

² amáán-kawaa-waasi sésa sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo awaainínkómbá kanaará

auwáiniyo. Miyámó énamo éna áamáán-aaí taraisíni ína taraisíniyo suwaná

³ séna naaófá'á Mósese nóra-amaana simátímakaiyo séna tísai úwasa

⁴ miwí sésa Mósese maará siyáíye. Moóráwigo awaainínkómbó ai'mátuwaíndawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáíye suwaná

⁵ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aaí ímbo ísóntafena mindásafena Mósese minámáámbá siyáímbanifo

⁶ Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáífo Maníkó aarewára waaiwára'á úmakaiye.

⁷ Miyámó uráintafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a takááísamai

⁸ mimbórá-túmá ma'mái méraawe. Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'-wáásíyáámbó ombá mimbóráí'a wéowe

⁹ Maníkó aare-waai moórá-i'o uwátínkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu siyáíye.

¹⁰ Ísu simátimena naaúmpa'a imésa wení kísau-waasi Ísumo sún-aaísafesa áísai uwaná

¹¹ séna moóráwigo awaainínkómbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimba umémbá wéíye.

¹² Moórá-ininko awaaikómbá auwénamo fí'onkwambo wémaimba umémbá wéíye Ísu siyáíye.

Ísu iyámpóímo ayááfúmbo tátínkarain-aaí.

Mátíyu 19:13-15, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena ayááfúmbo tátinkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna aaisambá tiyéna séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miníyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpói kempá'ó tíyan-amba ímba faítinkaaro.

¹⁵ Érai'a simátíme sune. Maníkóntáfésamo sésa iyámpóíyaan-úmai kenkatá wégawaanonemo siyanamo éna miwíyá'á kawáánínífo ímbo miyámó síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu séna

¹⁶ miníyámpóísómbá taparéna tine'á ta'ótorena ayááfúmbo tátínkaraiye.

Óntawara'-waasigon-aaí.

Mátíyu 19:16-30, Rúku 18:18-30

17 Ísu simátimena kúwana moóráwigo awaantanténa Ísu óraakon-iyé séna takífaena séna kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

18 Ísu séna kentáfé nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimbóráwigo Maníkó weyáa kawekón-iyé.

19 Maníkóni áamáamba é'a ísaraane. Minamáámbá aúfáifimba agaimaréna séna waási ímba tinkamiyasa púworo. Ímba aare-úmémbán-oro. Ímba umémhá máéro. Ímba karo'-áái simátinkáaro. Ímba karo'á sé'a fi'owiti moparáwímbá máéro. Kentinófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáiyé súwana

20 miwá séna minamáámbá kemá iyámpóiyakemba ísare'a kawel'á úmae wéiyune súwana

21 Ísu awánéna aamoí éna séna kawel'á éma moórátantaa'a ímba kawel'á uráampo ení moparáwímbá fi'onkwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tuwín-timinana ení kawel'-mékámhá Maníkó wiyómpa'a ankáíniye. Tuwín-timemo e kembá sirááiwainone súwana

22 mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena ai'á kaoréna óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a úwana kuráiyé.

23 Kúwana Ísu waaréna wení kísau-waasisafena séna sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkó wení waásimo kawáánipa'o wiyamba umbai táíniye súwana

24 wení kísau-waasi minááisáféna táá'a úwana séna kesí iyámpóisono. Ónta-imayaamo émaiya Maníkómó kawáánipa'o wiyamba umbai táíniye.

25 Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóféraínkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 mináái iséna táátafesa ésa sésa umbai taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaao suwaná

27 Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'á wéiyé súwana

28 Pítáa séna isaaó. Kentáási seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

29 Ísu séna érai'a simátimé sune. Kentáfésa imáyáa ésa Maníkóni ásé-aaimo kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáiyé tifátone tímánaatone tinófoiyé táánine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa

30 marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'á sáwífa'a maésa tuwaaísái-i'a ésa tímánaari'a ésa tinóisai-i'a ésa kentí iyámpói-i'a ésa naané marawémó maiyamba miwífímbá umbaimó tátinkaiyambo ésa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

³¹ Ánaaemba aifaráawífínkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewífínkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aaí.

Mátíyu 20:17-19, Rúku 18:31-34

³² Ísu simásuwena Yérúsaremu-naopa'a kónae sésa aampa'á wéwesa Ísu aifa'á kúwasa wení kísau-waasi táátafesa uwasá tínaaembo kun-kwáásiwára'á táátafesa uwaná Ísu wení waási sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moóra-aempa'a tínkarena wempá'ó tinda-tantaakontafena mósimatimena

³³ séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aaí símaresa sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa

³⁴ karaánáa'a sinkésa tuwiyáái wisinkésa súwiyonku'-wénesa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáa maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáíye.

Yémísiye Yóniye'a Ísumbo áísai urááyan-aaí.

Mátíyu 20:20-28

³⁵ Minkánáa Sépétin-ááninkorai Yémísiye Yóniye'a Ísumpa'a tésarai sésa óraakoo áísai oyantembá uwásinkaaoo suyaná

³⁶ nóintafenawa wétinkaina uwátinkanaumno súwasarai

³⁷ Sésarai ení sámó kaim-bárúpá'ó imémo e kenkáí íyáfasisinke séfasefa'-arausampa'a sinkaaó suyaná

³⁸ Ísu séna séyan-aaigoni áwáu ímba ísaraaye. Sáwí-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índai'o uwásinkaiyamba kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo. Sí'o índai'o uwásinkaiyantemba kanaará kenkáí miyá uwátinkanaao súwasarai

³⁹ Sésarai kerái kanaa'á pókai máéyauye suwaná Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááye. Sí'o índai'o uwásinkaiyantemba kenkáí miyá uwátinkanaafo

⁴⁰ kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

⁴¹ Ísuni kísau-waasi siyáánkainarau mináái isésa Yémísinte Yóninte aaisambá tíyúwana

⁴² Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráa'-wáásísómbá íyáákamai-fasi'aen-aaí simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

43 Óraa'-waasimo ontembá kembiwíwára'á ímba miyán-oro. Kempínkémbó iyáákanaemo síyawí fi'owiti wayó'á ónááwe.

44 Kempínkémbó aifarí'a ónaemo síyawí seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

45 Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwí-imayaafinkembo faútínkáandasafe puwónaumne Ísu siyáíye.

Ísu aúrambo kafíkówimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Rúku 18:35-43

46 Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopa'o kumbá sáwífa'-waasiwara'a mindáópa tuwésa aampa'á kuwaná Tímiyasín-ááninkon-awí'a Páátímiyasi aúrambo kafíkówi óntamba inaí símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinaí súwasa

47 tuwímbai sésa Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná iséna óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

48 sáwífa'nanka aaisambá aéesa sésa aseraaó suwaná mináái ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitín-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

49 Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koíyáfasinena séna áántaaro súwasa aúrambo kafíkówimba áántesa sésa enarunkó kawé'á íno. Wéaantaifo iyáfasinaao suwaná

50 atuwénamo méron-ampanta faúmarena iyáfasinena Ísuni ewaa'á túwana

51 Ísu séna nóina embó arááiimo táinda-i'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawé'á uwásinkainkwae'a úne súwana

52 Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai índawin-íye sémpo kawé'á uwánkaumpo waaó súwana minúwóiyáámbá aúramba awánéna Ísun-ánaaemba kuráíye.

11

Ísu Yérúsaremufo'ó kuráin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

1 Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'o kumbá Órífi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétéfasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náókoni ewaa'ó kumbá wení kísau-waasi kae'á máti'marena

2 séna epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awí'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ánda faútuwekai áí'mae tekaiyó.

3 Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a konasá áí'maesa kouweránááwe siyé simámékaiyo súwasarai

4 kuyaná mimpóí ontará'á ándá anuwarampimbá fári'wimarowana mérowasa koawánésarai minándá kofautúwóyana

5 minká'ó méron-kwaasi sésa nóra sékaiya mimpóígóní ándá wéfautuwaayo suwasaráí

6 Ísumo sún-aai simátímúyasa kanaán-ifo miyá okaiyó suwasaráí

7 áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaai uwí'marówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

8 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-iyé sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiyale mintáénarafane támae wéguwasa

9 aifa'ó tun-kwáásíyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásíyé óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawel'á uwánkáiye.

10 Kentáá síwá'ná Téfitimo kawáán-uráintemba miyaráámbá íníye. Wenáwí'a mósá maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

11 Ísu Yérúsaremufo kúmba óraa'-amaan-daumpa'a iména seyaafá-tántáá'á awánéna fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena Pétáni-naopa'a kuráíye.

Taaigón-aai.

Mátíyu 21:18-19

12 Pétáni-naopa'a kowaiyómba aafáyáara'a mindáópa'a tuwésa aampa'ó kumbá Ísumba áái tówana

13 moórá-taigon-awi'a fikima wérowana mintáéramba nánae séna áwáufo'a wéna awánómbe arambó iyái-kánáámó ímbo túmba ímba iyéna ána aantemba wérowana saafá uwááena

14 mintáígóntáféna séna emá arambá ímba iyáínone. Aneka'á waási ení arambá ímba nánááwe súwasa wení kísau-waasi mináái ísaraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-17, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

15 Ísumo sún-aai isésa Yérúsaremu-naopa'o kumbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfésa imáyáa ésa mááufo'-numamo wéamun-dumamo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

16 simátiména séna aneka'á ímba ámáán-daumpa'a miyán-tántáá'á maimaé'a iyé-kunke oro.

17 Maníkón-*aai* aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbá isasá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi tésa inai wésewe agaimaréna siyáie. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkámbá uráawe Ísu siyáie.

18 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Ísumbo tufuwíyan-*aai* wésesa sáwífa'-waasi Ísun-*aaimo* ísámae wéiyuntafesa táátafe ésa Ísumbo tufíyan-*amba* wésaafa-uwasa

19 fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasisé'a Yérúsaremu-naopa'a tuwésa kuráawe.

*Taaigómó aáénkarain-*aai*.*

Mátíyu 21:20-22

20 Ísu wení kísau-waasisé'a kowaiyómba iyáfasinesa aampa'ó kumbá fíki-taimo awánomba ánúka to'mái seyaafá'á móaenkaguwana

21 Pítaa Ísumo séwiyon-*aai* ááka'a maréna séna awánaao. Aaimó séwiyaanda-taima é'a aáénkaraiye súwana

22 Ísu séna Maníkómpá'á timankúnkúmba oro.

23 Érai'a simátíme sune. Maanómátáfé sé'o iyé faiwí'wé nompá'á kumuwómó síyawí ímbo kae'-ímáyáá tokésamo súndantemba érai'a íníye síyanamo éna érai'a miyá íníye.

24 Mindásafe'a Maníkómpá'á inai sé'a fí'o-fí'on-tantaatafe'a áísai e'o sembá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásínkáie sembá kanaa'á wétuwa'nai-*ie*.

25 Maníkómpá'á inaimó sembá sáwí'o uwátinkaiyamba anondáá sáwí'a ónaumne-imayaa ímbo iyamba ifátúwáaro. Miyámó íyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembiwí sáwí'o ombá maitiyuwáíniye.

26 Énifo sáwí'o uwátinkaiyamba úwoimo imáyáamo úmae wéiye'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi sáwí'o ombá ímba maitiyuwáíniye Ísu siyáie.

*Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-*aai*.*

Mátíyu 21:23-27, Rúku 20:1-8

27 Ísu wení kísau-waasisé'a aneka'á Yérúsaremu-naopa'o kumbá óraa'-amaan-daumpa'a wénuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-*oraa'*-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Ísumpa'a tésa

28 sésa nááwawa ai'maráísa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

29 Ísu séna aifa'á moórá-*aaimo* tísai ona'ó anondáámo siya'o é'a sísai on-áái simátimenaumne.

30 Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówá
simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya
simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

31 miwí keáimbá sésa nórasaawa sénaumño. Maníkó
simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra
séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

32 Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye
senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi
sáwífa'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aai simásímakaiwai
uráíye wésemba pósa aaisantá siyónááwe miyá keáimbá sésa

33 Ísuntafesa sésa emó síasai ónda-aaisa ímba isáúmne
suwaná Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra
fasi'aén-kísáúmó wémaunda-aai ímba simátimenaumne Ísu
siyáíye.

12

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Rúku 20:9-19

1 Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo óntan-kusai
úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táúfa'a
úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-
taufa'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyiyan-
damba úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna
maankísáúrá'ó káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba
wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-
barafa'a koméraisana

2 arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-
aramba komáéro séna wení kisau-waasi ai'maráísana
minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá

3 ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba
ai'mátuwaawana kóísana

4 aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó
káráwiyowi ta'óto'mai a'nómbá tufámbai sáwí'a
uwánkááwana kóísana

5 aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'óto'mai
tufú'marááwana púwísana aanáfó moórá-mora
ti'maráintemba tewasá tínkamba tínkamba wéowasa
tuwímbai púwówasa tuwímbai tauwérááwana

6 aanáfó kímborama wenááninkomba póna wen-ímáyáámó
wéuwaimba ayáátááka'a imáyáa émena kesááninkon-aai
isánááwe séna ai'maráísana

7 tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáimbá sésa
aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú
ímba mainata kesáá maénae sésa

8 ta'óto'mai tufúwówana púwísasa maimái aumépa'a
métukaawe.

⁹ Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íniye. Téna kísaura'o káráwiyowi tínkaminasa puwíyana fi'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyoro síníye.

¹⁰ Maníkón-aaí aúfái toráumai awánaraawe. Maarán-áái agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye
sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye.

¹¹ Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta
fi'oran-kawe'a uráíye sune

agaimaréna siyáíye Ísu súwasa

¹² Yúndaa-kawaa-waasi mináái isésa kentáásáféna
siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-
wáásísáféna táá'a úwasa ifátuwesa kuráawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aaí.

Mátíyu 22:15-22, Rúku 20:20-26

¹³ Óraa'-amaan-kisau-waasi wésa Ísumba áísai íyana
sáwí-aaimo sínasa aaifimbó maiyankáiyantafesa áamáan-
kawaa-waasifinkemba tuwímbaiye Éroti amááraawifinkemba
tuwímbaiye ti'márówasa

¹⁴ Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po waási
táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba
inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda Maníkóní aambó
arááíwáén-aaí arupíse úmai simátimendasa wéisaumne.
Emá nóra séwa wéisaano, Kanaasááwá taakisi-óntámbá
Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tímendasa
Yúndaa-waasisa kentáásí áamáana taraisónaum íntaawa
taraisónaumno.

¹⁵ Timénaum íntaawa timénaumno suwaná Ísu miwítí
imáyáa iséna kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásín-owe séna
kentáfé'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe. Moórá-
ontamba maimaé máaraasimero súwasa

¹⁶ maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana
uráinkara áwí'a wéráiyó súwasa miwí sésa Rómu-kamani-
kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéráiyé suwaná

¹⁷ Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro.
Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa mináái isówana táá'a
úwasa ímba aaí siyáawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Mátíyu 22:23-33, Rúku 20:27-40

¹⁸ Suwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba
ímba íyáfasinanaawemo sun-kwáásí pósa Ísumpa'a tésa sésa

¹⁹ óraakoo naaófá'á Mósese séna moóráwigo aaré
maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáimba puwínana
áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói
ma'ankáíniye siyáíye.

²⁰ Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

²¹ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa

²² afakaeté-waasi putásaawana minínínkó ánaaemba pukáiyé simámesa

²³ Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaainímbá éna nááwa máíníyo suwana

²⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakón-aai ímba kawel'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aai wésewe.

²⁵ Pukémpinkemba iyáfasinesa wíyómpa'o imaiyan-kanaa aaré ímba maiyasa waaí ímba maiyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá minínínákwá'a miyáumai aaré ímba

maiyasa waaí ímba maiyamba ónááwe.

²⁶ Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Mósese minááísáféna agaimakáiyé. Aúfáifimba agaimaréna séna kári-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáífinkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaiwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Maníkó úne siyáiyé. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáási é'a púwúwasa utaráambanifo

²⁷ mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Énifo kentáái sáwísáwí-aai siyáawe Ísu siyáiyé.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Mátíyu 22:34-40

²⁸ Súwana áamáambo sún-kwaasigo ména seyaafá'-wáásímó sumbá iséna Ísuni iyáákamai-aai iséna Ísumba áísai ena séna Maníkóní áamáámpinkemba nóran-amaana aifaráámbán-iyó súwana

²⁹ Ísu séna aifaráán-ámáámbá sénaumne. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

Ísareri-waasi ísáaro. Maníkó kentáási Fasi'aénkó éna mimbórá-Fási'aénkón-iyé.

³⁰ Maníkómpá'á

kentí Fasi'aénkómbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané kentí fasi'aéné áméro agaimaréna siyáiyé.

³¹ Miwán-ánaaenken-amaamba sénaumpo ísáaro. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

kesáfé-ímáyáámó ontembá kenti
waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá
iyáákaraiye Ísu simámuwana

³² minkwáásígó séna óraakoo érai'a sénda Maníkó weyáá
Fasi'aénkón-ifo fi'o-fi'o-fasi'aemba ímba méraawe.

³³ Kesáámá Maníkómpátá kesiruné imáyáawe kesí
fasi'aénésá wempá'á tuwéta miyásá onó. Kesáfé-ímáyáámó
úndantenta kesí waási-imayaawarata onó. Minkáé'-ámáánkó
seyaafá'-ámáámbá iyáákaraiye. Tóné sipisípiye iyafímbá
agaimái Maníkómbá amúndanifo mindáwara'a iyáákaraiye
séna

³⁴ miwámó súmba kawé'-ímáyááfinkémbá súwana póna Ísu
iséna séna Maníkómó kawáánimba wení ewaa'á méraane
súwasa ísómbo Ísun-aaisafesa táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Mátíyu 22:41-46, Rúku 20:41-44

³⁵ Ímba áísai uwaná Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména
simátimena séna áamáambo sen-kwáásí sésa Káráísiti Téfitin-
andafaken-kwaasin-iyé wésefo

³⁶ naaófá'á Maníkóni Ufaen-ámútánkó Téfitimba imáyáa
amúwana Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé
siyáimba imó agaimakón-aufaiimba Téfiti agaimaréna séna
kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a
fasi'aén-áémpá'á mara'-méná'a ení namuro-wáásí
iyáákaanasa miwí tai'ánaáwe Maníkómó siyáin-aaí
Téfiti siyáíye.

³⁷ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé
siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-
iyé Ísu súmba Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-
andafaken-kwaasigon-iyé. Úwoi-waasi seyaafá'á

Ísun-aaí isésa aamoí uráawe.

Áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfomo siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Rúku 11:37-54, Rúku 20:45-47

³⁸ Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aaí isésa aamoí wéuwana Ísu
simátimena séna tuwímbaimo áamáambo sen-kwáásítí aambá
arááíwáéfo. Minkwáásí ayáátáa-kuferai wiyésa naaópa'a
afufumpa'á wénowasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-
waasin-owe wésewe.

³⁹ Minkwáásí áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo
máén-aempa'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawé'-
áémpá'á mésa kawé-tómbá wénaawe.

⁴⁰ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémhá wémaesa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwae sésa karo'-áái tafisimai inai wésewe. Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maénááwe Ísu siyáíye.

Keto'-ínínkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Rúku 21:1-4

⁴¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména óntambo túwón-anafeunkoni ewaa'á ména tuwánómha waásisomba tésa óntambo túwómha sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

⁴² moórá-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-tóyaráámbá tuwówana

⁴³ Ísu wení kísau-waasi táántena séna érai'a simátimé sune. Minkétó'-ínínkómó túwáín-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mütú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méniye Ísu siyáíye.

13

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraa'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasifinkemba moóráwigo óraa'-amaan-dantafena séna úwé awánaao. Maanóntándámbá kawé'á uráisana minóntámbá óraa'-ontamba wéraiye súwana

² Ísu séna maanóráá'-námbá awánaaro. Ánaaemba waási tésa mindámbá seyaafá'á tawísísuwesa seyaafá'-óntákwará'á tawísísuwanaawe Ísu siyáíye.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órífi-omapa'a iména óraa'-amaan-damba awánómha Pítaawe Yémisiye Yóniye Énduruwe miyáumai-waasi Ísumo weyáá mérompa'a tésa áísai esa sésa

⁴ emó sénda nóin-kanaawa paápé íníyo. Nóran-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íníyesa séngumno suwaná

⁵ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁶ Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a masesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwífa'nanika minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe.

⁷ Tíyááwemo siyáan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáíyana ímba táá'a íno. Miyán-kánaámó tinda mindá ímba seyaafá'-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-íye.

8 Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasimo ésa moórá-kawaa-waasi timááraasafesa iyáfasine tiyáaro síyasamo ésa iyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-marima táíniye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táíniye. Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóimo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánáámó tinda minkánáa paápé iye seró.

9 Miyán-ááisáfé'a káráwiyoro. Kawáá-wáásí kembiwí tí'maesa óraa'-waasifa'a mótinkesa aafimbá maitinkésa ámaán-daumpa'a mótinkamesa kentáfésamo fasi'ámaimo méraiylantafesa ta'óto'mai tí'maesa kámáni-óraa'-waasifa'e kawáá-wáásífé mótinkesa aai simátinkaiya'a minóráá'-wáásí kesáai simátimenaawe.

10 Aifa'á ásé-aai seyaafá'-márafákén-kwáásí simátímapa'a wényana ánaaemba seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa tíniye.

11 Ta'óto'mai aaimó simátínkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aai sénááfo Maníkóní Ufaen-ámútánkó síyan-aai táaka tinkáina'a mináái sénááwe.

12 Tuwímbai tífárawaawi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tíráámarimba tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe. Iyámpóisombo ésa tinófoi tí'mai fí'owi timíyasa tínkamiyasa puwónááwe.

13 Kentáfé'o fasi'ámaimo méraiylantafesa seyaafá'nánká tiyámba uwátinkanaawe. Ímbo ifátuwesamo kentáfésa fasi'ámaimo méraiylawi tai'áinda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mátíyu 24:15-28, Rúku 21:20-24

14 Ísu mináái simátimena séna ánaaemba sáwí'o íyantantaako uwófi'a íyam-baruka'a paápé íniye Ísu siyáiyé. Kemá Máaka sune. Maanáúfáímó torausíyawí táako péé sína'a isáaro sune. Ísu séna uwófi'o

í-márúkálá paápé ínasa awánáiyamba Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

15 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

16 Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tiyamba unáánkwátói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

17 Tímúka'-inine umaran-iyámpóíwárá'-íniné minkánáa sáwí'a ónááwe.

18 Tuwaantanté'o iyiyamba táwi'o índa-kanaa miyá únafo sé'a Maníkómpá'á inaí seró.

19 Minkánaámó tinda óraa'-umbai táíniye. Naaófá'á Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbái-tántáá'á ímba tiyáíye. Ánaenkwará'a miyán-úmbái-tántáá'á ímba tíníye.

20 Miyán-úmbái-tántáá'ó índa-kanaa Fasi'aénkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbái-kánaámó ayáátááka'o ínínkaka seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbái-tántáá'á ampáásé uráíye.

21 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai mifá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímba ísáaro.

22 Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinankaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'maesa níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanáe sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

23 Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo paápé uráanka'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro Ísu siyáíye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátíyu 24:29-35, Rúku 21:25-33

24 Ísu mináái simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tinda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káínana

25 o'á wíyómpakemba kuntínana wíyónko tora'náára'a ína'a

26 kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwara sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

27 Wíyómpaken-kisau-waasi tí'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-máráfákémbá tí'maesa moóráfimba túwaandu ónááwe Ísu siyáíye.

28 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fiki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tíníye sénááwe.

29 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

30 Érai'a simátime sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íniye.

31 Wíyóne marawé tai'áínana kesáái ímbo tai'áínanda úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáíye.

Kúmóna-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:36-44, Rúku 17:26-30,34-36

³² Ísu mináái simátimena séna kúmónnda-kanaa aafáúma waási ímba ísááwasa wiyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba ísáúnana kesifo weyáá ísaraiye.

³³ Kemó kúmónnda-kanaa ímbo ísaraiyanka'a kumónaumpo káráwiyoro.

³⁴ Miyámó intenkáán-úmai maarán-ááín-iyé. Moórá-oraako némpa'a wááu koméranae séna wení kisau-waasisafena kisau máéro séna ti'má'mae wéwena ontará'ó kawáániwaintafena séna káráwiyuwo séna kóuraiye.

³⁵ Naankóni aanáfómó tinda-kanaa ímbo ísáántemba kemó kúmónnda-kanaama ímba ísaraafo káráwiyoro. Siyatarórá'i wááwáiyá'i fenáíndarara'i nó'waana'i kumónaumno minkánáa ímba ísaraafo

³⁶ kentáfé'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo wétó'mayaan-e'a simu'maráaro.

³⁷ Kemó simátimunda seyaafá'-wáásísáfé'a sumpo káráwiye'a méraaro

Ísu siyáíye.

14

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

Mátíyu 26:1-5, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹ Ísu mináái simátimena naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tiyótaimo í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa aúnkáraamba úwasa kae-kánáa úwoi mésa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé sésa nóraumaisaawa Ísumba aúpá'á ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

² Seyaafá'-wáási tíyááfainifo tanómba kaufiyan-kanaarata ímba tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básáwémbó a'áńkarain-ai.

Mátíyu 26:6-13, Yóni 12:1-8

³ Suwaná Ísu Pétáni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakembo méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba minánáféúmbá tafántuwena Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

⁴ tuwímbai keáímbá sésa aaisambá aéésa nóra sénawa mimbásáwémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁵ Mimbásáwémbó fí'owi tíménamo óraa'-ontamba maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye sésa miníninkómbá aaisambá áúwana

⁶ Ísu séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'a asínkáíye.

⁷ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a íya'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

⁸ Minínínkó wení imáyáafinkemba kawe'a asínkáíye. Púwóndara'a masawémba asinkésa utánáafo minínínkó é'a masawémba asínkáíye.

⁹ Érai'a sumpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'á simátimesa minínínkómó uwásínkáín-aai simátimiyasa táaka'a maránáawe Ísu siyáíye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáín-aai.

Mátíyu 26:14-16, Rúku 22:3-6

¹⁰ Súwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'a kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kísau-waasifa'a wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

¹¹ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná nóraumaíya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráíye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mátíyu 26:17-25, Rúku 22:7-14, 21-23, Yóni 13:21-30

¹² Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufúl'mai káúfúnka'a wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa tíyótaimo í-tánómbá nááfataawa kaufónaumno suwaná

¹³ kae'a tí'maréna séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwaékaiyo.

¹⁴ Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o naankón-afowámó méraínakai kosimámekai óraako áisai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámekaiyo.

¹⁵ Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

¹⁶ mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

¹⁷ Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasise mindáúmpá'á imésa

¹⁸ tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkémbá moóráwigo kesé'a tómbó wénaiwai kembá namuro-wáási aráátiminiye súwana

19 tirunkó umbaí tówasa moórá-mora áísai esa sésa kewá'íyo símaesa kuwaná

20 Ísu séna moóráwigo wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-iyé.

21 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíniye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíniye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'á isinó Ísu siyáíye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 26:26-30, 1 Kórinti 11:23-25

22 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

23 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna timúwasa seyaafá'á nowaná séna mindá kesí naaén-iyé.

24 Kesí naaemá sáwí-waasisafena kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraiwaé séna mináú-áái símai kááísamakaiye.

25 Simátimé'a sune. Aneka'á ándá-aran-domba ímba nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáániipa'a mé'a ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

26 Maníkóntáfesa ísamai imá simásuwesa mindáúmpá'á tuwésa Órífi-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:31-35, Rúku 22:31-34, Yóni 13:36-38

27 Órífi-omapa'a imérowana Ísu simátiména séna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáíye

siyáimba póna táa'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

28 Énifo púwónasa utámaraiya iyáfasine'a kentí aifa'á Káríri-aemapa kona'á kesínaemba kónááwe Ísu súwana

29 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

30 Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'-no'waamba kokórigó ímba kae'-í'a ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone Ísu Pítaantafena súwana

31 Pítaa óraaka'a séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.

Mátíyu 26:36-46, Rúku 22:39-46

³² Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-méraila'a Maníkómpá inai kosenó séna

³³ Pítaane Yémísine Yónine tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a káráwiyoro séna

³⁵⁻³⁶ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inai fínkémá séna kesifóo seyaafá-tántáá'á kanaa'á wéonda po kanaán-iyé. Ewé sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé éni fimo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno Ísu siyáíye.

³⁷ Ísu inai simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúséna Pítaantafena séna Sáimoniyo aú-n-kwaiguré ímba kanaa kárika'a káráwiye méraane.

³⁸ Waántáwanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sifónifo Maníkómpá'á inai seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfaa'a wéíye simátimena

³⁹ aneka'á tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba Maníkómpá'á inai kosimásuwena

⁴⁰ wení kísau-waasifa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúsúwana tógáfaate'a úwasa nóran-aaíya anondáá ímba simámuwana

⁴¹ tiyuwéna inai kosimásuwena kouweréna minkáúmbóráúsáféna séna tímó waiguráamba é'anifo kembá waási úrankomba sáwí'o on-kwáásí aráátiminasa ta'ótoraiyan-kanaa wétifo

⁴² iyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáíye.

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Mátíyu 26:47-56, Rúku 22:47-53, Yóni 18:2-12

⁴³ Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi tumba wesé'a sáwífa'-waasi taánáínkwara paepáénkwara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kísau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-óraa'-waasiye miwí tí'marówasa tumbá

⁴⁴ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'óto'mae'a káráwimae'a koró siyónka'a

⁴⁵ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowasa

46 wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

47 Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

48 tun-kwáásísáféna séna kentáfé'a umén-kwáásín-iyé sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótóranae sé'a wétewe.

49 Sávifa-kanaa óraa'-amaan-daumpa kesé'a mé'a kesááimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa

50 wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wété uwasá tun-kwáási Ísumba áí'maesa kuwaná

51 moórá-ifo'-waasigo ampanta aantemba kárá'umaena Ísun-ánaaemba wéguwasa wembá ta'ótórówana

52 ampantá awátuwena wátói-iyaimba kóuraiye.

Óraa'-waasi Ísumba aaiifimbó ánkaraan-aai.

Mátiyu 26:57-68, Rúku 22:54-71, Yóni 18:13-24

53 Kóúwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'maesa aifa'-amáán-káwáágóní naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'á óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé túwaandu urón-daumpa'a móankowana

54 Pítaa tínaaemba nénka'o témomba aifa'-amáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáífa iména i-wáásísé iyará'á koména iyá wégaufiye.

55 Pítaa iyá wégaufuwasa óraa'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-óraa'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwínda-aigoni áwáu saafá uwaná ímba wérowasa

56 Ísuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá

57 tuwímbai iyáfasinesa karo'á sésa

58 wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba waásimo uráan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a waásimo ímbo íyan-damba ónaumne siyáíye suwasá

59 minkwáási ímba moórá-aai suwaná

60 aifa'-amáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísai ena séna simánkáán-aai anondáá ína sínono súwana

61 Ísu iséna ímba aai súwana aifa'-amáán-káwáágó áísai ena séna kesáámó áwí'o mósá maráúndawin-ááninko e Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitiya'onai simásimiyo súwana

62 Ísu séna kemá úne. Suwánena'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'á kumónaumne Ísu súwana

63 aifa'-amáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwtói tafétuwena séna Maníkómbá karaánáá'a

ankéna wesáféna simbá póta minááisáféta aaifimbá maenkéta fi'on-aaimo simánkáamba saafá únda póta ifátá tuwéta

⁶⁴ Maníkómbó símaimo sáwí'o uwánkáintafeta nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁵ Ísumba tuwiyáái wi'ankésa aúranka'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo suwasá i-wáásí áí'mai tiyáántamba tufúkáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:69-75, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-27

⁶⁶⁻⁶⁷ Pítaa naamaáífa ména iyá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágóni kisaumo maún-arasigo téna Pítaamba taawánéna séna Ísu Násaretifakewiye'o maéndawi óne súwana

⁶⁸ emó sénda-aai sááko ímba kawel'án-iyé simásuwena máápa'-ontafimba komérowana

⁶⁹ minárásígó aneka'á awánéna méron-kwaasisafena séna efíwáni waásifinkewin-iyé súwana

⁷⁰ aneka'á Pítaa séna ímbaniye simásuwena mérowasa kárika'a maémómba Pítaantafesa sésa éraitá sune. Kárirí fakewi po wení kísau-waasifinkewi óne suwaná

⁷¹ Pítaa aika'-maréna séna karo'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímba ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

⁷² kokórigó aneka'á áái súwana Pítaa Ísumo simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigomo kae'-í'o ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone siyónka'a mináái

ááka'-maréna áfááraumai ifi'á taráiyé.

15

Ísumba Páiratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Rúku 23:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Úwasa aafáú mó iyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-ora'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé mimbórá-áái símai tarímaresa Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páiratimpa'a kuwaná

² Páirati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá óno súwana Ísu séna é'a séne súwasa

³ óraa'-amaan-kisau-waasi fi'o-fi'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana

⁴ Páirati Ísumba áísai ena séna sáwífa'-aai wésimankaafó anondáa ina moórá-aai sínono súwana

⁵ Ísu iséna ímba anondáa súwana Páirati sáwífa'-imayaa uráiyé.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-26, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

⁶ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótimo í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a siya'a faú'auwaano séna minkánáá miyáumai ándáfaken-kwaasi faútínkáíye.

⁷ Minkánáá moóráwigon-awi'a Párápási ándáfa'o maúmba ááéma tuwímbai kámáni-waasise tíyónka'a wemá moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkarrowana mérowasa

⁸ sáwífa'-waasi túwaandu urésa Páíratintafesa sésa moóráwigomba faú'ankaa suwaná

⁹⁻¹⁰ Páíratí imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímba óraa'-waasi-i'a ínkwaé sésa ta'óto'maesa kempá'á tiyáawe séna tísai éna séna Yúndaa-waasiti kawaágóná faú'ankanaumno súwasa

¹¹ óraa'-amaan-kisau-waasi úwoi-waasi sáwífa'nanka wa'wisésa sésa Ísumba ímba faú'ankainompo Párápásimba faú'ankaa simáméro suwasá isésa mináái simámúwana

¹² Páíratí séna Ísumba Yúndaa-waasiti kawaágó iyémó sewímbá nóra ónaumno súwasa

¹³ óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno suwaná

¹⁴ Páíratí séna nóra-sawira uráíyo súwasa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufíyana puwíno aantemba suwaná

¹⁵ Páíratí miwí táái ewé senasá aamoí uwásinkaiwae séna Párápásimba faú'ankena

i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nowana Páíratí séna áí'mae aaraa-táiyá'á mátufiyana puwíno séna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

I-wáásí Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aai.

Mátíyu 27:27-31, Yóni 19:2-3

¹⁶ Ísumba i-wáásí timúwasa áí'maesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-í-wáásí táántowasa tamésa

¹⁷ naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-iye sésa Ísumba uwánkesa óraa'-waasiti kámo'an-iye sésa áwíyanda owepámai Ísu a'nómpímbá wiyánkésa

¹⁸⁻¹⁹ karaánáá'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawaágó óne sésa táúntamba a'nómbá wétufamesa tuwiyáái wi'ankésa

²⁰ karaánáá'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufíyanamo puwíndafa'a áí'maesa kuráawe.

Ísumba tufúwanamo pukáin-aai.

Mátíyu 27:32-44, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27

21 I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáimoni wemá Árékísándaae Rúfaasinteti tifowá Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa

i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmae tiyó suwaná miyá úwasa

22 marésa moórá-maragon-awi'a Kórígótaafa'a wésa mináwíkoní áwáu a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

23 ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áínkwae sésa ikamó fain-tántáá'á mimpímbá marésa Ísumba ámuwana ímba naráíye.

24 Ísu ímba nówasa áí'maesa aaraa-táiyá'á aiyayaampimba máufusumaresa wení unáánkwátói maénae sésa ááfésa tiyáananasa nááwamo íyáákaindawi máíniye sésa miyá ésa

25 aafáúgómó áyana'o kain-kánaárá'á tufúmba

26 Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáu aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-íye agaimarésa aaraa-táiyá'á mósá marésa

27 uménté'o uyan-kwáásíyái tí'maesa Ísuni séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

28 naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna wemá sáwí'o on-kwáásímo máépa'a méraisasa awánaraawe agaimaréna siyónka pósa miyá uráawe.

29 Aaraa-táiyá'á tufúsúmarowasa tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba fáákesa timántákái fa'ankésa karaánáá'a ankésa sésa úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánaá maisuwé aneka'á ónaumne siyáampo

30 esáfé enáú áwa'nai ema eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapá'á kumuwo suwasá

31 miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé sésa fí'owi túwa'nai ena wesáféna wenáú ímba kanaa'á áwa'nai íníye.

32 Maníkómó íyáfasisinkaraiwai é'a Ísareri-waasiti kawáágó únemo sé'éimba póna érai'o sé'éíndamo éna weyáárika'a taaiyakémbá kumínata awané séta érai'a Maníkón-áanimban-íye sénaumne suwasá miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásíyái séfasefa'-arausampa'o aaraa-táiyá'ó tufúsúmarowiyai Ísumba karaánáá'a ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aaí.

Mátíyu 27:45-56, Rúku 23:44-49, Yóni 19:28-30

33 Ísumba karaánáá'a ánkówana wááwái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

34 Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maará siyáíye. Maníkó kesí Maníkóo nóra séwa siyuwááno súwasa

35 minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakaiwaimba Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

36 moóráwigo awaantanténa faru-táéná maimaéna ándá-aran-domba ika-nómpímbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náinkwae séna Ísun-óika'a mósá maréna séna Íráiyaa kuména taaiyakémbá kutaútuwaini ína taútuwainiyo séta amu'maréta méraumne súwana

37 Ísu óraaka séna puwúwana

38 óraa'-amaan-daumpa'o ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafé'maena marapá'á mútafetena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'makáíye.

39 Ísu óraaka'o sénamo puwúmba i-wáásítí kawáágó awánéna séna érai'a wemá Maníkón-ááninkon-íye siyáíye.

40 Minááímó súmba sáwífa'-inimba awánánae sésa tumbá némpa'a tamésa awánaraawe. Miníníntómpínkémbá moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriyaa úwana moórá-inimba ifó'-Yémísinte Yósisinte tinówan-awi'a Máriyaa úwana moórá-ininkon-awi'a Sárómi

41 miyáumai-inimba Ísumo Káriri-aempa'a núpa'o wembó arááiwa'maesamo áwa'nai úmae kuráan-inimba Ísu Yérúsaremufa'o túmba miníníntómbá tésa aaraa-táiyá'ó tufúsúmaronka némpa'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Rúku 23:50-55, Yóni 19:38-42

42 Miníníntómbá tamérowana Yúndaa-waasi áamáan-aaimo isón-kanaa aafáyáaraamba úwana káfékaamba fenómpinka'a moóráwigon-awi'a Yósepi Árímatíyaa-naopakewi

43 wemá óraa'-waasi éna kawé'-wáásí éna Maníkó wení waási kawáánííye séna amu'makówi ímba áátafena úmba Páíratimpa'a téna Ísun-áuma utánáifo simiyó súwana

44 Páíratí imáyáa éna éra pukáíyo séna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna Ísu éra pukáíyo súwana

45 ewé é'a pukáíye simámuwana Páíratí séna kanaámpó Ísun-áuma máínone súwana

46 Yósepi aú-ampanta komaimaé tiyéna Ísun-áuma aaraa-táiyákémbá tataú'mai minámpántáfímbá asááúmaena maimaéna aúsámakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantamba awááúwasuwena kúwana

47 Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáo Yósisin-anówa'e'a mésarai Ísumbo utámaromba taawánésarai kurááye.

16

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-8, Rúku 24:1-12, Yóni 20:1-10

1 Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'ówasa kaumbo-ínimbá Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko úwana araámáo Yémisin-anówa úwana Sárómi úwasa miyáumai-inimba Ísun-áúra'a asaa-wiyúm-básáwémbá máa'ankanae sésa

2 ááéma aafáúmó íyáúsunka'a mimbásáwémbá maimaésa Ísumbo utámakopa'a kumbá

3-4 aampa'á wéwesa sésa óika'o awááúwasukaan-ontamba óraa'-ontamba póna nááwa súwa'nai énaaawa óikaken-ontamba waétuwainiyo sésa awánomba minóntámbá é'a fawátukowasa awánésa

5 minóntán-aifimbo íyumba moórá-ifo'-waasi waén-únánkwátóiwara'-waasigo minká'á mérowasa awánomba táá'a úwana

6 simátimena séna ímba táá'a íno. Ísumba Násaretifakewimba aaraa-táíyá'á tufúwówanamo pukáiwaimba taawánánae sé'o wétemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'á méraifo utámakaampimba iawáné'a

7 wení kísau-waasiye Pítaane kosimátime sé'a Ísu siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'á Káríri-aempa'a wína'a koawánánaáwe. Mináái kosimátíméro súwasa

8 minóntán-aima tuwésa táá'a éna tinekembá tata'á úwasa tuwaantantésa wésa táá'a úntafesa mináái ímba kosimátímakaawe.

Mááka kemó sùnda-aai tai'áíye.

Ísu paápé úwana Máriaamo awánarain-aai.

Yóni 20:11-18

9 Sondaará'á ááéma Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena aifa'á Máriaa Mágátáara-naopaken-ininkon-aúranka'o paápé úmba ááéma Ísu minínínkón-arumpinkemba afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkain-ininkon-aúranka'a paápé úwana

10 awánéna wení waási ifi'ó wétopa'a kosimátimuwasa

11 Ísumo aúnarowana minínínkómó awánón-aai simátimumba isésa ímba ísámai kawé'a uráawe.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Rúku 24:13-35

¹² Minkákémbá kae'-wáásí némpa'-ampa'a wéguyana Ísu fi'on-kwaasiyaamba úmaena minkáé'nárai túranka'a paápé úwasarai awánésarai

¹³ kouwerésarai Ísuni waási tasimátímúwasa ímba ísámai kawel'á uráawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁴ Minkákémbá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi tómbá wénowana Ísu paápé úwasa awánowana Ísu aaisambá tiyéna séna kemá pukáundafinkembo iyáfasinkaunda suwánaresa simátíméwa'a isé'a sirumbá wéfaiyaraawe sé'a tuwarónaawaro wéowe. Simátímén-aaisafe'a érai'emo seraámbá ímba érai'e siyáawe simásuwena

¹⁵ séna kesí ásé-aai seyaafá'-márafá'á simátímapa'a koró.

¹⁶ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba ésa nombó maíyana Maníkó miwí sáwí'o úmimo mérempinkemba faútinkainifo kesááisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmba iyawi Maníkó aafimbá maitinkáíniye.

¹⁷ Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba iyawi ímbo awánaan-kisau maésa kesí fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwésa fi'on-aafinkemba sésa

¹⁸ waaifaimbó ta'ótoraiyana unkutíndamo ésa ímba puwésa puwíyan-dombo náiyambo ésa ímba puwésa tí'o índa-waasimo tiyáámbo ta'ótoraiyamba asófatinkanaawe Ísu siyáíye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Rúku 24:50-53, Aantá-waasi 1:9-11

¹⁹ Fasi'aénkó Ísu mináái simásuwowana Maníkó Ísumba áí'maena wiyómpa'a móankowana Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowasa

²⁰ Ísuni kísau-waasi seyaafá'-márafá'á ásé-aai simátímapa'a kuwaná Fasi'aénkó túwa'nai úwasa waási ímbo awánaraan-kisau maúwasa awánésa sésa maanááímó simásíménta érai'-aain-íye siyáawe.

Mináái taí'áíye.

Rúku

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku tuwímbai-aatai maisuwéna Ísun-aaí agaimakáíye. Rúku ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasigo éna tíyofaan-kisau maiyáíye. Kíríki-waasi Ísun-aaí isáíwae séna maanáúfái agaiyáíye. Kíríki-waasi arupíse úmaimo méraamba tiráái tain-kwáásín-owe séna maanáái agaiyáíye. Ísu érai'a arupíse-waasi póna arumbó wéuwatinkaiwain-íye. Maníkómpá'á inaimó sen-ááíyé Maníkóní ámutankon-aaíye sáwí'o um-béyámbá Maníkó maisíyúwáín-aaíye miyán-áái Rúku agaimakáíye.

1-4 Óraako Tíófíráasiyo moórá-aaí sénaumpo isaaó. Maníkó kentááfímbá paápé uráimba aifa'ó awánaraan-kwaasi mintántáákón-aaí simátíma'maesa iyáamba isasá kentáá wésimasimewe. Sáwífa'nanka mináái érai'-aaí agaimakáamba minááígóní áwáu kawé'-úmai isé'a aifakén-ááíyé afufumpinkén-ááíyé ánaaenken-aaíye agai-amúne. Ísaraanda-aaí érai'-aaíya'i karo'-ááíyá'iyompo mindásafe'a maanáúfái agai-amúmpo toráumai isaaó.

Yónimbo ma'ankáínda-aaímo simámakain-aaí.

5 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti méron-kanaafimba moóráwígon-awí'a Sékáráíya Ápáísaani akún-ándáfákén-kwáásí ména Maníkóní áamáán-daumpa'a kisaumo maúwai mérowana awaainínkón-áwí'a Írísápéti Éronini akún-ándáfákén-ínínkó Maníkóní áamáán-daumpa'a kisaumo máún-kwaasiti akún-ándáfákén-ínínkó úwasarai

6 Maníkón-aúranka'a minákwá'á kawé'-úmai mésarai Fasi'aénkón-aráái waésarai wení áamáámba kawé'-úmai isésarai

7 age-ínímbá ména iyámpói-íyaimba mésarai wauránaráámba káguraaye.

8-9 Wauránaráámba káguyasa Sékáráíyaani akúmbá Maníkóní áamáán-daumpa'a kisauma maésa miyá úmae iyésa miwítí kisauma tuwínkaa'-ésa Sékáráíyaamba iyáfasinankowana asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agaíndasafena Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwasa

10 asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agái-kánáá seyaafá'á Yúndaa-waasi máapa'a mésa Maníkómpá'á inai wésuwana

11 Sékáráíya Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana asaa-wiyúmbó í-tántáá'ó agái-tááregóní ayáánúrapa'a wíyómpaken-kisau-waasigo paápé úwana

12 Sékáráíya awánéna kantúmba maréna inkaisúwana

13 wiyómpakewi séna Sékaráíyaaó ímba inkaisuwó. Maníkómpá'ó inaimó sénda isáintafena enawaainínkó Írísápéti iyámpói máínífo miniyámpóigón-áwí'a Yóniye siyó.

14 Ma'ankáínana enarunkó aamoí ínasa fí'on-kwaasiwara'a aamoí ónááwe.

15 Ma'ankáíndara'a Maníkóní Ufaen-ámútáńkó miniyámpóigón-arumpimba óraa'a ínana áńdá-aran-done uwóí'o on-dóné ímba náino. Maníkón-aúranka'a wenáwí'a óraa'a íníye.

16 Wemá óraa'a éna Ísareri-waasisomba tafisínasa miwítí Fasi'aénkó Maníkómpá'á aneka'á ténááwe.

17 Wemá Maníkón-aaimo simátimakowin-awí'a Íráiyaa uráintemba fasi'ámai ména Fasi'aénkóní aifa'á wéna tifoísáíye tíráámarine tafisínasa taankarotámai méranaawe. Aaimó ímbo isáíyan-kwaasi tafisínasa arupísemo on-kwáásímó iyantemba ésa kawe'-ímáyáá ónááwe. Miyáumai Fasi'aénkómó kumíndasafena wení waási to'mayaa uwátinkainiye wiyómpakewi súwana

18 Sékaráíya séna kesuwaainínkóekai wauránaráámba káguraufu nóra séra minááísáfé'a érai'e sénaumno súwana

19 wiyómpakewi séna kemá Képarieri mé'a Maníkón-aúranka'a méraunana kawe'-áái siména si'maráísa'a músimamundasafe

20 ímba érai'e sémpo emá ímba aaimó sindá mérenana ánaaen-kanaa kemó súnda-tantaa'a paápé ína kawe'-úmai aaí sínone súwasa

21 máápa'o méron-kwaasi Sékaráíyaamba amu'matuwé mésa sésa óraa'-amaan-daumpa'a nóintafenawa ayáátáaka'a méraiyo wésuwana

22 máápa'a kuména ímba aaí súwasa óraa'-amaan-daumpa'a kaaínkáámbá awánaraiye suwaná ayáán-kwaame'naame'a wéena ímba aaimó súmba ména

23 wení kísau-kanaa tai'ówana wení naaópa'a kuráíye.

24 Komérowana awaainínkó Írísápéti ámú'a paápé éna aúpá'á séfataase-wiyomba maéna

25 séna Fasi'aénkó kawe'á uwásinkena miyámó uráintafe'a aamoí é'a ayáátáaka'a iyámpói ímbo matinkáúnda misígáémó ímbá tai'áíye Írísápéti siyáíye.

Ísumbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aaí.

26 Írísápéti ámúka'a ména afa'mórée-wiyomba maisuwówana Maníkó wení kísau-waasigon-awí'a Képarierimba wiyómpakemba ai'marówana Káríri-marafa'a Násareti-naopa'a kuména

27 moórá-arasigon-awi'a Máriyaambo simámindasafena kunkáiyé. Minárásígó ímba waaí maiyón-arasigo Téfitin-andafaken-kwaasiya'a áwí'a Yósepinka'a aai tarímarowana

28 wiyómpakewi Máriyaampa'a kuména séna méwa'ono. Maníkó aamoí uwánkena esé'a méraiye simámuwana

29 óraa'-imayaa éna séna minááígóní áwáu nóran-aaisafenawa síyó súwana

30 miwá séna Máriyaa Maníkó aamoí uwánkái'fo ímba áá'a íno.

31 Ámú'o kaumáímo iyámpóímo ma'anké áwí'a Ísuwe simáinkainone.

32 Wemá óraa'a éna óraa'-waasi-i'a ínasa iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninkon-iyé sénááwe. Aíwá'nágon-awi'a Téfitimo kawáá-kísáúmó maiyáintemba Maníkó kawáá-kísáú amínana

33 Yékopun-andafaken-kwaasi kawáá-kísáú waé'wae'a ínana minkáwáá-áwí'á ímbo tai'áínda waé'wae'a íníye Képarieri súwana

34 Máriyaa séna nóra séwa sénó. Kemá ímba waaí maiyé'a úwoi méraumne súwana

35 wiyómpakewi séna Maníkóní Ufaen-ámútáńkó esé'a mérainana iyáákamai-Fasi'aenkoni fasi'aémbá embá amína po ma'ánkénasa áfááran-iyampoi Maníkón-áánimban-iyé sénááwe.

36 Enamááraa-ininkon-awi'a Írísápéti áráamba kéna ámú'a kauráiyé. Age-ínímbán-iyé wésewana ámú'a kauréna afa'mórée-wiyomba maisúwáiyé.

37 Maníkó seyaafá-tántáá'á fetóí wéena wenkwará'á miyá wéuwankaiye súwana

38 Máriyaa séna Maníkóní kísau-arasi úmpo simásimendantemba Maníkó kembá miyá íníye súwana Maníkó ai'mákowi auwéna iyáiyé.

Máriyaa Írísápétini namu'ó kuráin-aaí.

39 Iyúwana kárika'a Máriyaa ména iyáfasinena minúwóiyáán-úmai Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a moórá-naopa'a wéna

40 Sékaráiyaani naaúmpa'a iyéna Írísápétin-awi'a mó tówana

41 Írísápéti Máriyaa amóísáúmba isówana iyámpóígo anówan-arumpimba ména úwaaúwa úwana Maníkóní Ufaen-ámútáńkó Írísápéti arumpimbá óraa'a úwana

42 óraaka séna Maníkó kawé'á uwánkena fí'on-inimba kárika kawé'á uwátinkena embá óraaka kawé'á uwánkaraiye. Ma'ánkénda-iyampoigonkwara'a kawé'á wéuwankaiye.

43 Ímba súwí'wara'-inimba úndanifo kesí Fasi'aénkómbá ma'ánkenda-ininko éma kesí namu'á wétene.

44 Enamóisáumba isáúnana sirumpimbó mérain-iyampoigo aamoí éna úwaaúwa uráíye.

45 Maníkó simámakain-aai érai'a paápé íníye séndasafena Maníkó kawé'á uwánkáiye Írísápéti siyáíye.

Máriyaa Manikón-áámóí éna imó siyáin-aai.

46 Súwana Máriyaa séna kesí imáyáago Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémargisa'a

47-49 Maníkóní kísau-arasi úwoi-arasi únana ken-ímáyáá isaná sirunkó kawé'á isa'á Maníkó kawé'-ámpá'ó mésínkáiwaimba aamoí uwánkaumne. Maníkó óraa-fasi'aenkwarawi óraa'a uwásínkáimba pósa kentáfesa sésa Maníkó kawé'á uwánkaraiye sénááwe. Káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye mináái símaesa kónááwe. Maníkó áfáá'orawi éna

50 wenaísamaifimbo méraan-kwaasisafena ááémo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye arumbá uwátínkámaena iyíníye.

51 Maníkó fasi'aréna fasi'aén-kísáú maéna kentúwí'o mósá máráan-kwaasi ti'mátu'makaiye.

52 Maníkó túwí'o wérain-kwaasi kárika'a múra tinkéna ímbo túwí'o wérain-kwaasi óraaka'a mósá wétinkaiye.

53 Tááimo wétain-kwaasi kawé-tántáá'á tiména sáwífa-tantaa'o makáan-kwaasi ímba tiména ti'mátukaiye.

54-55 Maníkó kentáá síwá'náwara Émbaramun tafenawara'a óraaka séna enkwára enaísaa fitantambo iyawiwara'a sirumbá uwátínkámae'a iyónaumne siyáin-aai áaka'a makéna kentáá Ísareri-waasisa wení kísau-waasisa wésuwa'nai-íye Máriyaa séna

56 Írísápétiye ména kaumbo-wiyómbá maisuwéna wení naaópa'a kunkáiye.

Írísápéti Yónimbo ma'ánkarain-aai.

57 Kumúwana Írísápétini kanaa túwana iyámpói ma'ankówasa

58 Fasi'aénkó arumbó uwánkarain-aai isésa we-namááraawe wení naaópakewiye isésa anówankwara'a aamoí uwánkaraawe.

59 Aamoí uwaná miníyámpóigó afakaumboé-no'waamba wáuwasá áuma kárámai araénáemba ónae sésa afowán-áwí'a Sékáraíyaawe simánkanae uwaná

60 anówa séna ímbanifo wenáwí'a Yóniye seró súwasa

61 miwí sésa ímba ení waásifa'a miyán-áwí'á wéraiye suwaná

62 afowámbá áá'a káúnkowasa tiyáán-kwaame'naame'-esa nóran-awira simánkainono suwaná

⁶³ afowá aúfái-wandaaí síméro séna waamé'naame úwasa máámúwana agaimaréna wenáwí'a Yóniye séna timúwasa awánésa óraa'-imayaa uwaná

⁶⁴ Sékáraíya agaimaréna ói'a fetói úwana aaí séna Maníkón-áwí'a mósá marówasa

⁶⁵ mindáoopaken-kwaasi táá'a úwana Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a mináái wété úwasa

⁶⁶ ísówi óraa'-imayaa ésa sésa miníyámpóigó ánaaemba nóran-kwaasiya mérainiyo sésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá wesé'a méraiye siyáawe.

Sékáraíyaamo siyáin-aaí.

⁶⁷ Miníyámpóigó afowámbá Sékáraíyaamba Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraa'a uwáankowana Maníkón-aaí simátimena séna

⁶⁸ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna wení waásisa Ísareri-waásisa súwa'nai ena sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa wéimba póta wenáwíta mósá maránaumne.

⁶⁹ Maníkó wení kísau-waasi Téfitin-andafakewimba fasi'aén-kwáásí íyáfasinankaraimba póna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba kawel'-ámpátá mésinkainiye.

⁷⁰ Naaófá'á Maníkó mináái wení kawel'-wáásí simátimuwasa agaimakáawe.

⁷¹ Naaófá'á Maníkó kentáásáféna óraaka séna tíyámbo kembó uwátínkén-kwaasi namuro-wáásí ta'ótokempinkemba métiyanaumne siyáaye.

⁷² Ááema Maníkó kentáá síwá'násafena arumbó uwátinkainda-aaí séna wení fasi'aén-áái áaka'o maráinda-aaí siyáaye.

⁷³⁻⁷⁴ Maníkó Émbaramu kentáá síwá'násafena kentáásí namuro-wáásífakémbá mésinkainata ímba sáá'a ínata wení kísau maéta

⁷⁵ wenaúranka'a kawel'-úmai arupíse úmai maé'mae'o onda-ááísá óraaka'a siyáaye. Sékáraíya simásuwena séna

⁷⁶ kesááninkoo entáfésa íyáákarai-Fasi'aenkon-aaimo simátímíndawi óne sénááwe. Aífa'á emá Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

⁷⁷ Fasi'aénkó wení waásiti sáwí-imayaa maitiyuwéna kawel'-ámpá'ó métinkainda-aaí wésimatime Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

⁷⁸ Kentáásí Fasi'aénkó áfááraumai arumbá uwásinkenasa aafáúmó íyáúsenamo sámó kaintembá kawel'-ámpátá mésinkenasa sása kásinkainiye.

⁷⁹ Kumeu'ó in-áémpá'ó méraawi puwíyantafena táá'o iwái sáma kátinkena kawel'-ámpá'á métinkainiye Sékáraíya siyáaye.

⁸⁰ Súwana miníyámpóígó óraa'a éna kawel-ímáyáá wéena máásai-marafa'a ména Ísareri-waasi túranka'a paápé inda-kanaa túwana máásai-marafa'a méraiye.

2

Máriyaa Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Mátíyu 1:18-25

¹ Minkánaáfímbá Rómu-kamani-oraakon-awi'a Ógásitasi simátimena séna seyaafá'-márafákén-kwáási túwí'a agaenááwe siyáaye.

² Aifa'á túwí'o agáún-kanaafimba Sáiriniyasi Síriyaa-waasiti kawáágómó méron-kanaafimba

³ namupa'ó maifá'o kuráawi kouwerésa kentí akúmbó méropa'a túwí'o agáiyantafesa tiyáawe.

⁴ Yósepi Téfitin-andafaken-kwaasi póna Káriri-marafa'a Násareti-naopa'a tuwéna Yúndiyaa-marafa'a Téfitini naaópa'a téna mindáópa'-awi'a Pétafumafa'a túwana

⁵ awaainín-árasígó Máriyaa ámu'a kaufúwana áwí'o maíndasafena áí'maena túwana

⁶ mindáópa'a ména iyámpóimo ma'ankái-kánaá túwana

⁷ aifaráán-iyámpói ma'ankéna iyámpóigoni unááankwátói úsúrena purumakagóni táúfapimba ánkariye. Túwí'a wégauwasa sáwífa'-waasi wíyómpimba waásimo wááumo wáén-daumpa'a ówí'a tarówana purumakagóni naaúmpa'a mérena ma'ánkaraiye.

Sipisípiya'o káráwiyowi simátímakain-aai.

⁸ Mináémpá'ó sipisípiya'o káráwiyowi nó'waamba ufá'á wégawaanuwana

⁹ Fasi'aénkó wení kísau-waasi wíyómpakemba ai'marówana sipisípiya'o káráwiyowífa'a paápé úwana Maníkóni sáma tuwówana kumúwasa awánésa áfááraumai táátafesa uwaná

¹⁰ wíyómpakewi séna ímba táá'a íno. Ásé-aai kusimátimunda pósa sáwífa'-waasi isésa áfááraumai aamoí uwánkangaawe.

¹¹ Káfé'a Téfitini naaópa'a iyámpói ma'ánkáisana miníyámpóígóntáfésa Maníkó iyáfasinankaraiwai Fasi'aénkón-íye sénááwe. Miníyámpóígó kenkwará'é fí'on-kwaasiye sáwí'o úmáimo méraampinkemba kawel-ámpá'á métinkainiye.

¹² Miníyámpói ampantasámba úsumai purumakagóni táúfapimba máráisa'a koawáné sé'a simásímakain-aai érai'-aai kentáá kawel-ámpá'á mésinkaindawimba ma'ánkaraiye sénááwe súwasa

¹³ minúwóiyáámbá wíyómpakewi sáwífa'a paápé ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa

¹⁴ wíyómpa'a Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Marapá'á Maníkó aamoimó uwátínkáín-kwaasi aaweyáá úmai méraawe siyáawe.

Sipisípiya'o káráwiyowi Ísumbo koawánaraan-ai.

¹⁵ Wíyómpaken-kisau-waasi wíyómpa'a kunuwerésa iyúwasa sipisípiya'o káráwiyowi sésa Fasi'aénkómó simásímakain-aaisafeta Pétaremufa'a koawánanaisaiye sésa

¹⁶ minúwóiyáán-úmai kumbá Máriaa Yósepiye mésarai purumakagóni táúfapimba Ísumba ánkaroysa taawánésa

¹⁷ wíyómpakewimo siyón-ai miníyámpóigón-ái tasimátimesa

¹⁸⁻²⁰ kouwerésa simásímakain-aaisa érai'-aiye sésa ísaron-aaisafesa koawánontafesa Maníkón-áwí'a mósá makáawe. Sipisípiya'o káráwiyowi simátimun-ai ísówi imáyáa uwaná Máriaa mináái áákaraaka'a éna imáyáa uráiyé.

Ísun-awi'o simánkarain-ai.

²¹ Iyámpói ma'ankéna afakaumboé-no'waamba waúwasa miníyámpóigón-áuma káramai araenáemba uwaná áwí'a simánkena anówamo ímbo ámu'o kaurónka'a wíyómpakewimo siyón-awi'a simánkena Ísuwe siyáiyé.

Símiyoniye Ánaae'a Ísumbo awánaraqyan-ai.

²² Naaófá'ó Mósese aaremó iyámpóimo matinkésa nombó pétuwesa miwítí naaópa'o iyíyan-aaimo siyáínkanaa túwasarai Yósepiye Máriaa'e Ísumba áí'nesarai Fasi'aénkómó amíyanesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²³ Fasi'aénkóni áamámba Mósese agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kentí iyámpói aifa'á waai-iyámpóísómbá tí'mae'a kempá'á mátinke'a ení iyámpóiyé sénááwe Fasi'aénkó siyáiyé Mósese agaimaréna siyáiyé.

²⁴ Moóráfa'a Fasi'aénkóni áamámba agaimaréna séna Maníkóntáfékai ísámai mááufu'-numa kae'á fámai agáékaiyo. Ímbo mááufu'o makékai mááufukaan-dumagon-aráá'a kae'á maimái agáékaiyo siyáiyé. Mináái miyá íyantafesarai Ísumba áí'nesarai Yérúsaremu-naopa'a kurááye.

²⁵ Kuyaná moóráwígon-awi'a Símiyoni Yérúsaremu'a ména kawel'-wáási éna Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména Ísareri-waasi kawel'ó uwátinkaindawimba amu'maréna mérowana Maníkóni Ufaen-ámútánkó wesé'a ména

²⁶ ááema simámena séna ímba ááema puwínompo Fasi'aénkóni Káráisitimba awané puwínone simámakaimba

27 Maníkóní ámútanko imáyáa amúwana óraa'-amaan-daumpa'a imérowasarai Ísun-anófoiyai áamámba miyá siyóntafesarai Ísumba áí'maesarai óraa'-amaan-daumpa'a íyúyana

28 Símiyoni miníyámpói tapéna Maníkóntáféna súwi simásuwena séna

29 Fasi'aénkóo simásímakaanda-aai káfé'a paapé isaná sirunkó kawé'á wéimba pó'a úwoi puwónaumne.

30-31 Seyaafá'-wáásísáféna ísámai kawé'-ámpá'ó métinkaindawimbo íyáfasinankaandawimba é'a awánáúmne.

32 Fí'onkaa-waasi sáma kátinkena kawé'-ámbá aráátiminana póna Ísareri-waasi súwíta sanaambá iyíniye Símiyoni

siyáiyé.

33 Símiyoni miníyámpóigóntáféna súwasarai anófoiyai isésarai óraa'-imayaa uyaná

34 Símiyoni séna Maníkó kawé'á uwátinkainiye simásuwena miníyámpóigón-anówantafena séna Maníkó maaníyámpói íyáfasinankaiye. Wentáfésa Ísareri-waasi tuwímbai Maníkóntáfésa kawé'-úmai méwasa tuwímbai tínaqemba uwámenaawe. Maníkó wembá waamékáámbá uwánkáisasa sáwí-aaimo simámkaiyawiti

35 sáwí-imayaa seyaafá'-wáási túranka'a paapé íniye. Ááiwara-tantaako faiyaráísanamo áí'o intenkáámbá umbai-tántáákó enarumpimbá tíniye Símiyoni Máriyaantafena siyáiyé.

36-37 Moórá-ininkon-awi'a Ánaa Maníkón-aaimo simátimun-ininko ména Ásan-andafaken-inimba Fániyuerin-ayáámúnko éna waaí maiyéna afakaeté-aatai maisuwówana awaaikó puwúwana ayáátááka'a 84 aatai maisuwéna áráamba kéna aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iména aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-áwí'a mósá wémarena inai aantembo síndasafena ímba tómbá wénena

38 Símiyoni sún-kanaa wewará'á ewaa'á taména Maníkóntáféna súwi séna miníyámpóigón-aai simátiména Maníkó Yérúsaremufaken-kwaasi sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa siyáíndawimba wéamu'maraundawintafena miníyámpóigón-aai simátímakaiye.

Yósepiye Máriyaae'a Násareti-naopa'o kurááyan-aai.

39 Yósepiye Máriyaae'a Fasi'aénkómó siyáin-amaamba taí'ásuwesarai Káíriri-marafa'a mindáraití naaópa'a Násaretifa'a koméroyana

⁴⁰ mindáraití iyámpóigo óraa'a uwáwéna fasi'ámai ména kawé'-ímáyáá úwana Maníkó kawé'á uwánkaraiye.

Ísu iyámpóiya'a óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

⁴¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótáimo í-tánón-kánáá túntemba Ísun-anófoi Yérúsaremu-naopa'a kógo urááye.

⁴² Ísu sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukónka'a Yúndaa-waasiti áwáu arááíwaesarai mintánómbó náiyantafesarai Ísumba ái'maesarai Yérúsaremufa'a koméroyana

⁴³ mintánón-kánáá tai'ówasa miwítí naaópa'a wété uwaná Ísu Yérúsaremufa'a mérowasarai anófoi ímba awánésarai

⁴⁴ imáyáá ésarai wenamááraase'a aampa'á wéwiye-imayaa ésarai aampa'á wéwesarai fenómpinka'a wétoso uwasarái mindárai miwítí naaóraafine timááraafinemo tındawe sésarai ayaafái uyambá

⁴⁵ ímba awánésarai ayaafái uwááesarai aneka'á tauwerésarai Yérúsaremufa'a koayaafái úmaesarai kuyambá

⁴⁶ kaumbo-kánáá maisúwóyana óraa'-amaan-daumpa'a mérowasarai anófoiyai awánaraaye. Yúndaa-waasi aaimó simátímún-kwaasiti afufumpimbá Ísu ména miwí táái wéisena minááísáféna tísai úwasa

⁴⁷ anondáá wembá áísai uwaná wení kawé'-ímáyááfínkémbá simátimuwasa isésa táátafesa uwasá

⁴⁸ anófoi taawánésarai táátafesarai ésarai tiyáámba píkinesarai anówa séna kesááninkoo enafoékai ayaafái úmaekai wénuyana sirunkó umbái wétaifo nóra séwa miyá wéono súwana

⁴⁹ Ísu séna nóra sékaiya siyaafái wéoyo. Kesifoní naaúmpa'a méraumpo nóra sékaiya ímba ísaraayo súwasarai

⁵⁰ minááígóní áwáu ímba kawé'-úmai ísaraaye.

⁵¹ Ímba isóyana Ísu anófoise'a Yérúsaremufakemba Násareti-naopa'a téna miwí tááisafena ewé símaena wéiyena tamérowana anówa Ísumo urómba imáyáá wéena mérowana

⁵² Ísu óraa'a uwáwéna kawé'-ímáyáá wéuwasa Maníkówé waásiye aamoí uwánkaraawe.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mátíyu 3:1-12, Mááka 1:2-8, Yóni 1:19-28

¹ Rómu-waasiti óraakon-awi'a Táipíríyasi ména kawáá-kisáú maiyéna sísamaifakemba séfataase-aatai maisuwónka'a Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a

Póntiyasi-Páíratí maúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti maúwana áfákon-awí'a Fírípí wemá Ítúríya-marafa'e Térékónaitisi-marafa'e káráwiyuwana Ráiseniyaasi Ápíríní-marafa'a káráwiyuwasa

² miyáumai-waasi káráwiyonka'a Ánásiye Káyafaasiye aifa'-ámáán-káwáágórái méroyanka'a Sékáráíyaan-ááninkon-awí'a Yóni máásai-marafa'a mérowana Maníkó aai simámuwana

³ Yóni Yóndani-nonkoni arúfá'á wénena simátimena séna sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tiya'a nombá maitínkáanana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye Yóni siyáíye.

⁴ Miyá súntafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáíyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno.

⁵ Omá'a kárámai ukwítu'mae koró. Kaentaén-ámbá arupíse oro. Kumpékaape'o uráin-amba maimái kawé'án-oro.

⁶ Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba

kawé'-ámpá'ó métinkaindawimba ai'maráínana kumínda seyaafá'nánká awánánááwe

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yónintafena mináái siyáíye.

⁷ Súwasa Yóni nombá maisinkáínkwaé sésa sáwífa'-waasi wempá'á tóso uwaná Yóni simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínífo nááwa sisará iséra inkaisé wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawé-kísáú maíya'a tuwánánaumne. Émbaramu kentáá síwá'ná ímbá póta Maníkóní kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónááwemo sénaraa maanóntámpínkémhá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawisino. Émbaramun-aísaafitantambo uráundawi póta kawé'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

⁹ Ímbo kawé'-arámbó iyáín-taimo áwáufimbo ayáímai iyafimbó agaisúwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáíye.

¹⁰ Súwasa isésa sésa simásimenda-aaisa nórasaawa ónaumno suwaná

¹¹ Yóni séna kae'-únánkwátóimo makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro. Tómbá makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro Yóni súwasa

12 taakisi-óntámbo máún-umen-kwaasi Yóni nombá maisinkáinkwae sésa wempá'a tésa sésa óraako ómpo nórasaawa ónaumno suwaná

13 Yóni séna ímba karo'a símai óraa'-ontambo maiyamba taakisi-óntán-aantemba máéro súwasa

14 i-wáási sésa kesáá nórasaawa ónaumno suwaná Yóni séna tínkantuke'a miwítí óntama maénae ímba seró. Karo'-áái simátíme'a miwítí óntama maénae ímba seró. Kentí kisaugoni méyántáfé'a ímbo kaórémba tirunkó kawé'a ína'a méraaro Yóni siyáíye.

15 Yúndaa-waasi Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba amu'marésa mésa Yónin-aai isésa óraa'-imayaa ésa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai wemá Yóniya'i fí'owawa'iyó suwaná

16 Yóni séna kesínaagembo tındawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aái síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye. Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkena iyamó agáéntemba íníye.

17 Aawinkwínaumo sipetifimbó mósá makésamo mentúwááwanamo anómba marapá'ó kúmísanamo ásimó fiyúndágo aútúwáísasamo kámakama'o in-iyáfímbó wiyú'maimo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá maráántemba waási miyaráámbá íníye Yóni séna

18 Maníkóní ásé-aai ísámai kawé'a íwae séna miyán-áái simátíma'maena iyáíye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mátíyu 3:13-17, Mááka 1:9-11

19-22 Yóni simátíma'mae wéiyena sáwífa'-waasi nombá maitinkéna ánaaemba Ísumba maiyankówana inái súwana kampúaran-tawaai tuwínkaa'-úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mááuflu'-numaraamba úmaena ane'a kumbérowana aaigó aantemba wíyómpakemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáíye.

Yóni Maníkóní ásé-aai simátimumbanifo Káriri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti áfákon-awaainínkón-áwí'a Érotíyasimba maiyówana mindásafena fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o úntafena Yóni séna sáwí'a óne súwana Éroti Yónimba áí'mai ándáfa'a ankéna mindásafena sáwí-kisau maimaéna iyáíye.

Ísun-aíwá'náti túwíkon-aai.

Mátíyu 1:1-17

23 Ísu marapá'á kumbéna moórá-waai úmai siyáánkai-aatai maisuwéna wénena Maníkón-aaimo simátiminda ómbarena úwasa waási imáyáa ésa sésa Yósepin-áaninkon-iyé siyáawe.

Yósepi afowán-áwí'a Írai úwana

24 Írai afowán-áwí'a Mátáti úwana

Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana

Rífái afowán-áwí'a Méri kai úwana

Méri kai afowán-áwí'a Yánai úwana

Yánai afowán-áwí'a Yósepi úwana

25 Yósepi afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Émósi úwana

Émósi afowán-áwí'a Néamu úwana

Néamu afowán-áwí'a Ésírai úwana

Ésírai afowán-áwí'a Nágai úwana

26 Nágai afowán-áwí'a Méati úwana

Méati afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Sémeni úwana

Sémeni afowán-áwí'a Yóséki úwana

Yóséki afowán-áwí'a Yónda úwana

27 Yónda afowán-áwí'a Yóánani úwana

Yóánani afowán-áwí'a Résa úwana

Résa afowán-áwí'a Sérápáperi úwana

Sérápáperi afowán-áwí'a Síáritiyeri úwana

Síáritiyeri afowán-áwí'a Nérai úwana

28 Nérai afowán-áwí'a Méri kai úwana

Méri kai afowán-áwí'a Éndai úwana

Éndai afowán-áwí'a Kósamu úwana

Kósamu afowán-áwí'a Érímendamu úwana

Érímendamu afowán-áwí'a Éya úwana

29 Éya afowán-áwí'a Yósúwa úwana

Yósúwa afowán-áwí'a Éríyesa úwana

Éríyesa afowán-áwí'a Yórimu úwana

Yórimu afowán-áwí'a Mátáti úwana

Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana

30 Rífái afowán-áwí'a Símiyoni úwana

Símiyoni afowán-áwí'a Yúndaa úwana

Yúndaa afowán-áwí'a Yósepi úwana

Yósepi afowán-áwí'a Yónamu úwana

Yónamu afowán-áwí'a Éráyakimu úwana

31 Éráyakimu afowán-áwí'a Mériya úwana

Mériya afowán-áwí'a Ména úwana

Ména afowán-áwí'a Mátáta úwana

Mátáta afowán-áwí'a Nétáani úwana

Nétáani afowán-áwí'a Téfiti úwana

32 Téfiti afowán-áwí'a Yési úwana

Yési afowán-áwí'a Ópéti úwana

Ópéti afowán-áwí'a Póási úwana

Póási afowán-áwí'a Sárimoni úwana
 Sárimoni afowán-áwí'a Násoni úwana
³³ Násoni afowán-áwí'a Ámínándapu úwana
 Ámínándapu afowán-áwí'a Ándimini úwana
 Ándimini afowán-áwí'a Ánái úwana
 Ánái afowán-áwí'a Ēsíroni úwana
 Ēsíroni afowán-áwí'a Pérési úwana
 Pérési afowán-áwí'a Yúndaa úwana
³⁴ Yúndaa afowán-áwí'a Yékopu úwana
 Yékopu afowán-áwí'a Áísáaki úwana
 Áísáaki afowán-áwí'a Ēmbaramu úwana
 Ēmbaramu afowán-áwí'a Téra úwana
 Téra afowán-áwí'a Né'o úwana
³⁵ Né'o afowán-áwí'a Séráki úwana
 Séráki afowán-áwí'a Ríyu úwana
 Ríyu afowán-áwí'a Péréki úwana
 Péréki afowán-áwí'a Ípa úwana
 Ípa afowán-áwí'a Síra úwana
³⁶ Síra afowán-áwí'a Kénaani úwana
 Kénaani afowán-áwí'a Áfákisati úwana
 Áfákisati afowán-áwí'a Sému úwana
 Sému afowán-áwí'a Nówaa úwana
 Nówaa afowán-áwí'a Rémeki úwana
³⁷ Rémeki afowán-áwí'a Métúsara úwana
 Métúsara afowán-áwí'a Ínóki úwana
 Ínóki afowán-áwí'a Yéréti úwana
 Yéréti afowán-áwí'a Má'árariri úwana
 Má'árariri afowán-áwí'a Kénaani úwana
³⁸ Kénaani afowán-áwí'a Ínosi úwana
 Ínosi afowán-áwí'a Sėti úwana
 Sėti afowán-áwí'a Ándámu wemá
 Maníkón-áánimban-iyé.

Miwí Ísun-aíwá'ná owé-ímáyáá uráawe.

4

*Waántáwanko Ísumba ma'máímo awánarain-aaí.
 Mátíyu 4:1-11, Mááka 1:12-13*

¹ Yóni Ísumba nombá maiyankónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba óraa'a uwánkena simámuwana Ísu Yóndani-nomba tuwéna máásai-marafa'a komérowana

² waántáwanko Ísu sáwí'o índa awánánae súwana Ísu ímba tómbó nómbe ména ayáátáaka'a 40 no'waamba wauwana áfááran-aaí tówana

³ waántáwanko séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífkemba séna

tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo
Maníkómó siyáintemba

seyaafá'á íyana fasi'átinkainiye

siyáimba pó'a emó sända ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántáwanko Ísumba áí'maena iyéna minúwóiyáán-úmai
seyaafá'-máráfá'ó káráwiyon-kwaasi aráánamena

⁶ séna seyaafá'-máráfá'á káráwiyuwo sénamo símakaimba
moóráwigomba kesí imáyáafinkemba kanaa'á tíménda isa'á
embá áménana enáwíko iyíniye.

⁷ Ken-ímáyáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména
káráwiyuwo waántáwanko súwana

⁸ Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífinkemba séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'á imáyáa

é'a wenáwí'-aantemba mósá maré'a wení

kísau aantemba máéro

siyáifo emó sända ímba miyá ónaumne súwana

⁹⁻¹¹ waántáwanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a
wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'á móankenana séna
Maníkón-aaí aúfáífinkemba séna
Maníkó wiyómpakemba wení kísau-waasisomba
ti'maráínasa enká'á káráwiyonaawe.

Moóráfimba séna

óntanka'a aísamai turaráanafo

sésa tiyáántandesá faramónááwe

siyáíye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo
maankákémbá ásáfenasa wiyómpakewi farámbaesá
marapá'á múankaaro waántáwanko súwana

¹² Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífinkemba é'a miyá siyéna
moórá-aiwara'a séna

kentí Fasi'aénkó Maníkómbá

áisai úmai isánae ímba seró

siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá

áisai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sända ímba miyá

ónaumne Ísu súwana

¹³ waántáwanko seyaafá-tántáátáféna Ísumba áisai
uwásuwéna séna kárika aneka'á taáisai ónaumne séna
auwéna kóuraiye.

Ísu wení kísau mo ómbakain-aaí.

Mátíyu 4:12-17, Mááka 1:14-15

¹⁴ Kúwana Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkó
Ísumpimba wérowana Ísu máásai-marafa'a tuwéna Káíriri-
marafa'a komérowana wenááigo seyaafá'-máráfá'á wété
úwana

¹⁵ miwítí ámáán-daumpimpa'a

Ísu simátimuwasa seyaafá'nánká wenáwí'a mósá
makáawe.

*Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-ai.
Mátíyu 13:53-58, Mááka 6:1-6*

16 Minkákembá Ísu kárikomo maé'éún-daopa'a Násaretifa'a koména Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaa aasiyaasi-kánáá áamáán-daumpa'a imáéntemba miyáumai iména Maníkón-ai aúfáífinkembo simátimindasafena iyáfasinowasa

17 naaófá'á Maníkón-aaimo siyówi Áísáya agaimakón-kwandaai ámuwana maiyéna fariyéna moórá-ai awánéna séna

18 Fasi'aénkóni ámutanko kesé'a méraiye. Úwoi-waasisafe kesí ásé-ai kosimátimiyo séna si'mákaifo Fasi'aénkóni ámutanko kesé'a méraiye. Ta'ótokaan-kwaasisafe'a kemá faútínkáana'a méraaro siyé-áái kosimátimiyo. Túrambo kafikáin-kwaasisafe aneka'á túrambo awánáíyan-ai kosimátimiyo. Tirumbó umbaimó táinda-waasisafena minúmbái-tántáá'á tai'áíniye siyé-áái kosimátimiyo.

19 Fasi'aénkó wení waási

kawe'ó uwátinkainda-kanaagon-ai kosimátimiyo séna si'mákaiye

agaimaréna siyáíye Ísu simásuwena

20 mináúfái-wándáái owepámai káráwiyowimba aména aai simátimindasafena mara'á mérowasa mindáúmpá'ó méron-kwaasi aai sínena úwasa aúrampimba karákówana

21 Ísu séna minááímó súná'o isérón-ai afora'á paapé iye súwasa

22 isésa aifa'á kawe'-áái siyé sésa aamoí uwánkesa ánaaemba óraa'-imayaa ésa sésa Yósepin-ááninko éna maankákéwí éna kesáámó úndanten-kwaasin-ifo nóra sénawa miyán-áái síyó suwaná

23 Ísu séna waási waé'mai-ai sésa emá tíyofaan-waasi ómpo enáúra'a eyáárika kawe'án-uwo wésewe. Mináái kentáfé'a simásuwe sé'a Kápaneamu-naopa'a kawe-kísáú maiyáanata ísaraumpo maanká'á ení naaópa'wara'a miyán-kísáú mauwó kentáfé'a síyambanifo

24 érai'a simátíme sune. Maníkón-aaimo simátímíwai wení waásifa'a Maníkón-ai kosimátiminenamo wimbá wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé sésa wenáwí'a ímba mósá wémaraawe.

25 Érai'-ai sénaumpo ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa méronka'a kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwéna ímba aa'á téna aawai tówana minkánáá Ísareri-waasiti marafá'á keto'-ínímbá sáwífa'a mérowana

26 Maníkó ímba minkétó'-ínimbá kotúwa'nai ínóne séna fi'om-barafaken-keto'-inimba Sáíndóni-marafa'a Sáréfati-naopaken-ininkomba koáwa'nai uwó séna Maníkó Íráiyaamba ai'marówana kuráiyé.

27 Naaófá'á moóráwigo Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráisa méronka'a Ísareri-waasiti marafá'á túmo námombo kón-kwaasi sáwífa'a mérowana Maníkó minkwáásísómbá ímbo asófatinakaraimbanifo fi'om-barafa'a Síríyaa-marafaken-kwaasi áumo námombo kón-kwaasigon-awi'a Néamanimba asófankaraiye Ísu súwasa

28 minámáán-dáúmpá'ó mérowi isésa imáyáa ésa kentáásáféna Maníkó ímba túwa'nai íniye Ísu wésiye sésa tirunkó ika fówasa

29 iyáfasinesa Ísumba ta'ótokesa tafisímaesa máápa'a kúwákárúwesa miwítí naaó'-omapa ámémpa'a famétuwanaesa uwaná

30 éniyo Ísu tufintuwena kóuraiye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Mááka 1:21-28

31 Ísu Káriri-marafa'a Kápaneamu-naopa'a koména Yúndaa-waasi amáán-aaimo isón-kanaara'a amáán-daumpa'a iména aai simátimuwasa

32 isésa óraaka'o sún tafesa óraa'-waasigoraamba siyé sésa táatafesa uráawe.

33 Táatafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moóráwigo sáwí-amutamba wenarumpimbó méron-kwaasigo óraaka séna

34 Ísu Násaretifakewi óne. Kentáá nórawa ínawa'ono tasínkambaisaawa tai'áínono. Embá awánáúndawi Maníkóni kawé-kísáú-wáásígó óne súwana

35 Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáási auwé kóuwo súwana misáwí-amútánkó minkwáási famé'auwowana túranka'a tanaa fówana ímba sáwí'o uwánkomba úwoi kóúwasa

36 awánésa táatafesa ésa keáímbá sésa nóran-aaiya wésiyo. Fasi'aén-áái sáwí-amutantafena óraaka simátímísasa tirumpinkémbá wégowe suwaná

37 miyán-áái Ísun-aai mináémpá'á wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinakarain-aai.

Mátíyu 8:14-17, Mááka 1:29-34

38 Ísówana Ísu minámáán-dáúmpá'á tuwéna Sáímonini naaúmpa'o iyúmba Sáímonin-aráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

39 iséna wempá'á téna áuiyagontafena séna tai'aaó súwana mináuíyá tai'ówana iyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

40 Úwasa fenómpinka'a fi'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi tí'maesa Ísumpa'a tuwaná ayáámba ta'ótorowasa asófaraawe.

41 Miyá úwasa sáwí-amutantomba sáwífa'-waasi tirumpinkémbá tiyuwésa óraaka sésa Maníkón-ááninko óne simásuwesa kóuraawe. Sáwí-amutamba imáyáa ésá Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai iyé-imáyáa untáféna Ísu aséráaro súwasa tiyuwésa kóuraawe.

Yúndiyaa-aempa'o Ísu simátímakain-aai.

Mááka 1:35-39

42 Kóuwana aafáúmó iyáúsunka'a Ísu mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a komérowasa ayaafái úmai awánésa sésa kónafo keséta méraao suwaná

43 Ísu séna fi'on-daopimpa'wara'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kosimátimenaumne. Miyámó on-dasáféna Maníkó si'mákaisa'a kunkáumne séna

44 tiyuwéna Yúndiyaa-aempa'a koména áamáan-daumpimpa'a simátíma'maena iyáíye.

5

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Mátíyu 4:18-22, Mááka 1:16-20

1 Moórá-kanaa Ísu nonkwaaúnkóní áwáífa'-awi'a Kénésárétifa'a mérowasa Maníkón-aai isánae sésa tóso ésá famé'maesa tuwaná

2-3 kae'lá káril'-nompín-taomba nonáámááífa'a wérowana moórá Sáimoninde wérowana awánówasa mófáá'o tóróyan-kwaasi mindómpín-táómba tuwésa mare'mare'-únámbá wénonkwiyuwana mintáómba úwoi wérowana awánéna Sáimonini nompín-táómpimba iyátena Sáimonintafena séna ewaa'á maimaé waaó súwana ewaa'á fafúsúmaena nonáwáífa'a kúwana Ísu mimpímbá mara'-ména seyaafá'-wáási simátímakaiye.

4 Simátimena Sáimonintafena séna nompín-táómba fafúsúmae nonafufumpá'á kuré ewé ení waásiye mare'mare'-únámbá túwéwana nompímbá kumína'a mófáá'a fasínáaro súwana

5 Sáimoni séna óraakoo káfé'-no'waamba miyámó úmae iyúndasa ínta mófááta toráúndasa úwoisa méraumpo emó séndantemba ónaumne séna

6 nonafufumpá'á wésa mare'mare'-únámbá túwówana nompímbá kumúwana sáwífa'-mofaa'a minúnámpímbá ówítana tararááráántamba úwasa

7 moórá-nompin-taompimba miwítí waási mérowasa awánésa tiyáán-tuwaa'a ésa tasúwa'nai oro suwasá tésa minkáé-táómpimba mófáá'a mósá márówana ówitená umbái téna nompimbó kúwáférááraantamba úwana

8 Sáimoni Pítáa miyámó úmba awánéna Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó siyáíye.

9 Sáwífa'-mofaa'o tóróntafena Pítaawe wesé'o méron-kwaasiye táátafesa uwasá

10 Sáimoniye mófáá'o to'maésarai núyawí Sépétin-ááninkai-tuwi'a moóráwigo Yémisi úwana moóráwigo Yóni mindáraiye táátafesarai uyaná Sáimoni Pítáa Ísuntafena séna Fasi'aénkóo sáwí-waasi úmpo siyuwé waaó súwana Ísu séna ímba áá'a íno. Mófáá'o to'maé wénomba minkísáú ifátuwe'a káfé'a waási tafisiyasa kesiráái wáero súwasa

11 mindómpín-táómba tafisímaesa nonáámááífa'a mámaresa miwítí kísau ifátuwesa Ísumba arááíwakaawe.

*Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-ai.
Mátíyu 8:1-4, Mááka 1:40-45*

12 Moórá-kanaa Ísu moórá-naopa'a mérowana moóráwigo seyaafá'-aúfá'ó námombo kón-kwaasi Ísumba awánéna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á aúí'a uwásinkainone súwana

13 Ísu ayáámba ane'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minúwóiyáámbá kawáúguwana

14 Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwifo naaófá'ó Mósesemo siyáintemba áamáán-kísau-waasifa'a wéma enáú máaraatime póíma tímínasa Maníkóntáfésa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-ai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

15 ifátuwena kawé'ó uwánkon-ai simátíma'maena iyúwana minááígó naaó'-nao'a wété úwasa sáwífa'nanka tóso ésa wenáái wéise'a onaná tí'o

in-kwáásí asófatininkainkwae sésa tóso uwaná

16 énifo Ísu Maníkómpá'á inaimó síndasafena máásai-marafa'a kógo uráíye.

*Ísu aísamaimo pukówaimba kawé'ó uwánkarain-ai.
Mátíyu 9:1-8, Mááka 2:1-12*

17 Moórá-kanaa tuwímbai áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakene Káríri-aempakene Yúndiyaa-aempakene tóso ésa Ísu moórá-naumpa'a aaimó

wésimatimumba taisaraawe. Maníkó Ísumba asófatin kainda-fasi'aemba amúwana mérowasa

¹⁸ tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaaifimbá marésa taawiya'maé tésa Ísumpa'a máánkáananasa kawe'á ínkwaé sésa tumbá

¹⁹ mindáúmpá'á sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó iyórantamba ésa naanamifa'á taawiya'maé imésa afaa'á aúsámaresa ándára ta'ótoresá túwówana kuméména waásifimbo Ísumo mérompimba aúranka'a kumúwana

²⁰ Ísu taawiya'maésamo tun-kwáásímó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne súwasa

²¹ áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé keáímbá sésa Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáínífo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaánáa'a ánkáíye suwaná

²² Ísu minímáyáámó umbá iséna séna nóra séra miyán-ímáyáá wéoo.

²³ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafena sénamo ení sáwí-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá síyó sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafena sénamo eyáárika'a iyáfasine waaó sínasamo ésa éraira sí karorá síyó awánánááwe.

²⁴ Kemá waási úranko marapá'ó méraunda waásiti sáwí-imayaa maitiyúwáanda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna isaaó. Íyáfasine ení wandaaí maimaé ení naaópa'a waaó súwana

²⁵ túranka'a iyáfasinkwena wení wandaaí wémaena Maníkón-áwí'a mósá maréna wení naaópa'a kúwasa

²⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánáúnda-i'a isatá awánáúmne sésa táátafesa ésa tiyáamba tóipimba fáakaawe.

*Ísu Rífáimbo áántarain-ai.
Mátíyu 9:9-13, Máaka 2:13-17*

²⁷ Ánaaemba Ísu aampa'á wéwena awánómba taakisi-kísáúmó maúwain-awi'a Rífái taakisímó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna iyáfasine kesé'a tiyó súwana

²⁸ iyáfasinena seyaafá-tántáá'á tuwéna wembá arááiwa'mae wéna

²⁹ Ísuwe'o náíndasafena wení naaúmpa'a óraa-tomba agaúwasa taakisímó máún-kwaasiye fí'o-fi'on-kwaasiye Rífáini naaúmpa'a tamésa mindáraise'a tamésa tawémandowasa

30 áamáan-kawaa-waasiye miwítí áamáambo sun-kwáásiyé Ísuni kísau-waasisafesa aaisambá tiyésa tísai esa sésa taak-isimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a tómbá wénagao suwaná

31 Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawel-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o in-kwáási wétuwa'nai-owe.

32 Mindásafe'a arupise úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tiwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tiwae sé'a kunkáumne

Ísu siyáíye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mátíyu 9:14-17, Mááka 2:18-22

33 Suwasá tuwímbai Ísuntafesa sésa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi moórá-mora-kanag Maníkóntáfésa imáyáa ésa tómbá ímba wénesa inái aantemba wésewasa áamáan-kawaa-waasiti kísau-waasiwara'a miyá wéofa ení kísau-waasi ímba miyá ombá tóné noné úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

34 Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómba kautimínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintoombá ímba a'áo sénááfo úwoi nánááwe.

35 Ánaaemba minkwáásígómbá áí'mae kóiyana minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiyuwénamo iyíndasafena mináái siyáíye.

36 Ísu mináái simátimena maarán-áái waé'mai-aai séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyana aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba íníye.

37 Aú-anda-aran-domba ááéeraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye.

38 Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe.

39 Ááéraan-anda-aran-dombo naawímó ombá sésa ááéraan-anda-aran-donko ásé wéíye sésa aú-anda-aran-domba ímba sínkáíye wésewe.

6

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mátíyu 12:1-8, Mááka 2:23-28

¹ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kisaufa'a wíti-ton-kisaufa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ási pítuwesa nowasá

² áamáán-kawaa-waasi tuwímбай tuwánésa sésa saagaan-kánáá aambá fáí'makaawa'a nóra séra miyá wéoo suwaná

³ Ísu séna naaófá'á Téfitimo uráimba aúfáífimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfitiye wení waásiye táái tówana

⁴ Téfiti Maníkóní áamáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo áamáán-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfiti mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

⁵ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáárá'ó waásimo kísau máemba kendén-ye Ísu siyáíye.

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aii.

Mátíyu 12:9-14, Mááka 3:1-6

⁶ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísu áamáán-daumpa'a iyéna wésimatimuwana moóráwigo ayáánúrapa'-ayaambo kemporarón-kwaasi mérowasa

⁷ áamáán-kawaa-waasiye áamáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísuntafesa saagáiyá póna minkwáásímó kawé'ó uwánkainataamo éta ta'óto'maisa aafintá maiyankánaumne sésa Ísumba awánomba

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna iyáfasine kemó méraundara'a imauwó súwana iyáfasinena Ísumpa'a túranka imauwana

⁹ Ísu miwísáféna séna moórá-aaisafe'a tísai ónae'a sune. Kentáásí áamáán-aafimba nóin-aaiya wéráiyó. Saagaan-kánáárá póta kawé-kísáúsááwá máúm sáwí-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasasááwá kawerá óna tinkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aai suwaná

¹⁰ Ísu mótuwana-metuwana éna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna enayáámba fárútuwaaó súwana ayáámba fárútuwowana kawé'a uwánkowana

¹¹ miwí tirumbá áfááraumai sáwí'a úwasa nóra úmaisawa tufuwónaumno sésa kemó mérompimba keáímbá siyáawe.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aii.

Mátíyu 10:1-4, Mááka 3:13-19

12 Minkánaárá'á Ísu fenómpinka omápa'a iména ímba aúma waéna Maníkómpá'á inai símae wéiyuwana

13 siyarówana Ísumbo arááiwa'mae kun-kwáási táántowasa iyúwana minkwáásífínkémbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi toráumai séna kesí aantá-waasin-owe séna túwí'a siyáíye.

14 Miwí túwí'a séna moóráwigo Sáímoniye séna aú-awi'a Pítaawe simánkena moóráwigo Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigo Yémísini moóráwigo Yónini moóráwigo Fírípini moóráwigo Pátóromiyuni

15 moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanæ siyáiwaini

16 moóráwigo Yémisin-ááninko Yúndasini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásímó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu táántaraiye.

*Ísu sáwífa'-waasifimba kisaumo maiyáin-aaí.
Mátíyu 4:23-25*

17 Omápakemba Ísu miwísé'a arúfá'á kumbérowasa wembó arááiwaún-kwaasi sáwífa'nanka Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopakene Táya-naopa'e Sáíndóni-naopa'-non-awaifakene sáwífa'-waasisomba tamésa

18 Ísun-aaí isánae sésa tí'o ún-kwaasiwara'a asófatinkainkwæ sésa tóso ésa sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasiwara'a tóso uwaná Ísu sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa

19 tí'o ún-kwaasi Ísun-ane'á ta'ótoraanana sí'a tai'áinkwæ sésa miyá uwaná fasi'aémbá tokéna póna mintí'a asófatinkaraiye.

*Tirunkó kawé'á éna sáwí'a énamo índa-aaí.
Mátíyu 5:1-12*

20 Ísu miyá uwátinkena wení kísau-waasi tuwánéna séna kembiwí Maníkó súwa'nai ínkwaemo sewí Maníkó miwí kawé'á uwátinkena miwíyá'á wégawaaniye.

21 Káfé'a tááimo wétaiwai tirunkó fetói ína'a méraaro. Maníkó kanaá uwátinkainiye. Káfé'a tirunkó sáwí'a isa'á ifi'ó wétaawi tirunkó fetói ína'a méraaro. Tirunkó kawé'á ína'a wíyáái ónááwe.

22 Kembiwí kemá waási úranko kumpaapé uráundawintafe'a fasi'ámaimo méraawi waási tínaaembo uwátinkesa tíyámbo uwátinkesa sáwí-aaimo simátinkesa sáwí-waasin-owemo síyamba tirunkó fetói ína'a méraaro.

23 Miyá íya'a tirunkó kawe'á ína'a imá wéte'a wíyómpakemba kentí kawe'-mékámá maénááwe. Naaófá'á miwí tiwá'ná miyá ésa Maníkón-aaimo simátímakaawi sáwí'a uwátínkaraawe.

24 Énifo marapakén-tántáá'ó makáawi káráwiyoro. Tirunkó kawe'ó wéin-tantaa'a é'a makáamba pó'a ímba moórá kawe'-mékámá maénááwe.

25 Káfé'a tímú'o faiwái káráwiyoro. Ánaaemba táái táíniye. Káfé'a wíyááimo owí káráwiyoro. Ánaaemba ifi'á tánááwe.

26 Naaófá'á kentíwá'ná karo'-ááímó simátímakaawi-tuwi'a mósá makáamba pósa miyámó sésamo kentúwí'o mósá máréwa'o é'a káráwiyoro Ísu siyáiyé.

*Namuro-wáásí kawe'á uwátínkáaro-aai.
Mátíyu 5:38-48*

27 Ísu simátimena séna kemó simátíménda-aai ísáaro. Kesááimo isé'o é'a kentí namuro-wáásí tirumbá kawe'á uwátinke'a títámbo uwátínkéwi kawe'á uwátínkáaro.

28 Sáwí-aaimo simátínkéwi kawe'á uwátínkáaro. Sáwí'o uwátínkéwimo é'a Maníkómpá'á inai símai miwí túwa'nai oro.

29 Táá'o tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'á waé-tíméro. Kentí unáánkwtóí maiyésa sésa aneka'á maénae síya'o é'a ímba a'áo seró.

30 Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Kendémó moórá-tantaa'o maíya'o é'a ímba fuwafí sé'a síméro seró.

31 Kembó tirááimo táínda-i'o úmaimo túwa'nai íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro Ísu siyáiyé.

32 Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Sáwí'o on-kwáásí ímba kawe'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaa aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawe'-mékámá timínífo kentí namuro-wáásíwárá'á imáyáá tíméro.

33 Seyaafá'nánká kawe'ó uwátínkáán-kwaasi kawe'á wéuwatinkaawe. Sáwí-waasiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kawe'ó uwátínkáán-kwaasi aantembo kawe'ó uwátínkéwanamo éna Maníkó ímba kawe'án-owe síníye. Kentí namuro-wáásíwárá kawe'á uwátínkáaro.

34 Sáwí-waasi ánaaemba siménááwe-imayaa ésa wétimewe. Ánaaembo timíyan-kwaasi aantembo timíyanamo éna Maníkó ímba kawe'án-owe síníye. Ánaaemba siménááwe-imayaa ímbo iyamba úwoi tíméro.

³⁵ Kentí namuro-waási kawel'a uwátinke'a imáyáa tíméro. Anondáa simíwae-imayaa ímbo iyamba úwoi tíméro. Miyámó iyambo é'a Maníkómpákembá kawel'-mékýambá maénááwe. Maníkó wentáfesa ímba súwimo sen-kwáási úwoi túwa'nai ena sáwí-waasiwara'a miyá isasá pása waási kembíwí miyámó ombá tuwánésa sésa Maníkó wíyómpakewin-áanintomban-owe sénááwe.

³⁶ Kentifo arumbó uwátínkáintemba miyán-oro Ísu siyáíye.

Ímba sáwí-aaí simátíméromo siyáín-aaí.

Mátíyu 7:1-5

³⁷ Tuwáné'o é'a sáwí-waasiye síyanamo éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínifo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó. Umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kenkwará'á miyá ínifo umbai-tántáá'á tíméfo. Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a mintántáá'á ímba imáyáamo iyamba ifátúwáaro. Miyámó iyanamo éna Maníkó kemó sáwí'o ombá maitiyuwáíniye.

³⁸ Timíyantemba Maníkó anondáa kembá timíníye. Tómbó tíméwasamo nawááesa aráá'o maráántemba Maníkó miyá úmai sáwífa-tantaa'a timíníye. Miyáumaimo tíméntemba Maníkó miyá íníye Ísu siyáíye.

³⁹ Ísu simátimena waé'mai-aaí séna moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá tanaambá fáyááye.

⁴⁰ Iyámpóimo ésa uwáítái'-on-kwáási ímba iyáákanaafo miwí táái ísámaesa íyantemba ónááwe Ísu siyáíye.

⁴¹ Ísu simátimena séna kentúrampimba iya-arumbó wéráisa'o ombá ímbo awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴² Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánae wéseo. Kaumbo-kae'-ááíwará'-wáásín-fo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánaáwe Ísu siyáíye.

Taaigó arambó iyáín-aaí.

Mátíyu 7:16-20, Mátíyu 12:33-35

⁴³ Ísu simátimena séna kawel-táigó ímba sáwí-aramba iyáísana sáwí-taigo ímba kawel'-árámbá wéiyáifo

⁴⁴ mintáigón-aramba awánésa sáwí-taiye

kawel-táiyé wésewe. Fekómó éna ímba áwíyanda-arankaamba iyáínífo fe'-arambá iyáíníye. Antirígó afo'afáá'-arankaamba ímba iyáínífo antiri-aramba iyáíníye.

45 Miyáumai kawel'-wáásí kawel'-ímáyááfínkémbá kawel'-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaewe. Tirumpin-ímáyááfínkémbá wésewe Ísu siyáíye.

Naambó urááyawi-taai.

Mátíyu 7:24-27

46 Ísu simátimena séna kentáfesa óraako óne sembánifo kemó simátimunda-aai ímba arááiwa'mai kawel'á wéowe.

47 Kempá'ó tésa kesáái isésa

kawel'-úmaimo arááiwaiyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro.

48 Naambá ónae sésa marafimbá mai'á u'mae kumémesa óntamba kusaafá ésa minká'á naamayáámba múfaimai naambá úmaraiyana aa'á téna óraa'-nomba finana mindámbá ímbo tawísínda fasi'ámai wéena óntanka'-namba póna úwoi wéiniye. Miyaráán-úmai waásimo kempá'ó tésa kesáái isésa kawel'-úmaimo arááiwaéwi fasi'ámai ménaawe.

49 Énifo kesáái isésamo ímbo kawel'-úmaimo isáiyawí miyán-kwáásímó simátíméndara'a isáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'ó ukésamo iyamba paáká'á úmakaiyana óraa'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a íniye. Miyaráán-úmai ímbo kesáái isámaimo kawel'ó iyawí ímba fasi'ámai ménaawe Ísu siyáíye.

7

Rómu-i-waasigon-aai.

Mátíyu 8:5-13

1 Ísu mináyáátáá'-áái simátimena Kápaneamu-naopa'a kúwana

2 Rómu-i-waasiti kawáágó wení kísau-waasi aráái tówimba áí'a úwana puwíndasafena wéuwana

3 minkáwáágó Ísumo taméron-aai iséna Yúndaa-oraal'-waasisafena séna Ísumba koái'mae tíyana taasófankaino séna ti'marówasa

4-5 Ísumpa'a óraaka kosésa minkáwáágó Yúndaa-waasisa súwa'nai ena kentáásí amáán-damba úmakaifo kawel'-wáásí po kawel'-úmai koáwa'nai ínone suwana

6 Ísu iséna miwísé'a wéna minkáwáágóní naambá ewaa'ó wéronka'a kúwana minkáwáágó wení waási simátimena séna Ísumba kosimáme'a maará seró. Óraakoo kentáásí kawáágó séna kemá kári'-waasi úmpo emá óraa'-waasi ómpo ifátuwe kesí naaúmpa'a ímba iyínone.

7 Mindásafe'a ímba empá'á kosimámakaumpo ímba kesí naaúmpa'o iyínda úwoi aai aantemba sinaná kesí kísau-waasi asófáino.

⁸ Kewará'á kawáá-kísáúgóní áwáuma awánáúnda kesí kawáágó sisa'a wení kísau maé'a kesí i-wáásísáfé'a súnasa kesí kísau wémaewe. Moóráwigontafe sé'a waaó súnana wisa'a moóráwigontafe sé'a tiyó súnana tisa'a kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéiye siyé. Ísumba kosimáméro súwasa ti'marówi tésa tasimámúwana

⁹ Ísu mináái iséna áátaféna éna kowaeréna wembó arááiwa'mae kun-kwáásísóntáféna séna simátíme sé'a minkwáási Rómu-waasigo kentáféna súwa'nai índa-fasi'aemba tokáíye wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fi'on-kwaasifinkene ímba miyán-áái wésewe Ísu súwasa

¹⁰ ti'marón-kwaasi kouweré tésa taawánomba kísau-waasigo kawé'-úmai mérowasa taawánaraawe.

Ísu moóráwigombo íyáfasinankarain-aaí.

¹¹ Ísu kárika'a ména tiyuwéna wení kísau-waasiye sáwífa'-waasiye kúmba Néní-naopa'a wéna

¹² mindáókoni óntan-kusaigoni ontará'ó kúnka'a moórá-keto'-ininkon-ááninko puwúwasa taawiya'maésa sáwífa'-waasi anówae wétuwana

¹³ Fasi'aénkó anówambo awánómba arumbá uwánkena séna ímba ifi'á taaó séna

¹⁴ makón-taarera'a kota'ótorowasa taawiya'maé tun-kwáási tamáúwana Ísu séna ifó'-wáásígóo íyáfasinaao súwana

¹⁵ pukómpinkemba íyáfasinena aaí súwana Ísu anówantaféna ái'mae waaó súwasa

¹⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa káfé'a Maníkón-aaimo sin-kwáási óraa'-waasi kentááfímbá paápé iye. Maníkó ai'maráísana wení waásisaamo súwa'nai índa-waasisa kúmiye suwaná

¹⁷ mináái Ísuntafesamo sun-ááigó Yúndiyaa-aempa'a seyaafá'-áémpá wété uráíye.

Yóni nombó maitínkáíwain-aaí.

Mátíyu 11:2-19

¹⁸ Minááigó wété úwasa Yónini kísau-waasi isésa Yónimba kosimámúwana wení kísau-waasiyai táántowasarai tuyaná

¹⁹ simátímena séna Ísumba maanáái koáisai okaiyó. Emá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Kosekaiyó Yóni súwasarai isésarai

²⁰ Ísumpa'a tasimámesarai Yóni nombó maitínkáíwai si'maráísakai empá'á túye. Yónimo simbá kumínonemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Ísumba tasimámúyana

21 minkánaáfimbá Ísu sáwifa'-waasi fí'o-fi'on-ti'a ún-kwaasi kawel'á uwátinkena sáwi-amutamba tirumpinkémbá wémaitiyuwena túrambo kafikón-kwaasi túramba awánamai kawel'á uwaná

22 Ísu Yónimo ti'marón-kwaasisafena séna tauwerékai awánaáyane isááyane Yónimba kosimáme sékai túrambo kafikáiwai túramba awánamai kawel'á owaná táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tisamaimo pukáiwai kawel'úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawel'á uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-ai simátimena séna

23 kentáfésa ímba kae'-ímáyáá iyawi tirunkó kawel'á wéiye siyé. Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kurááye.

24 Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aaí seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné nóran-imayaawa wéera koawánaraa. Fiyúnda toréna umó móma'mema'o intenkáan-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo Yóni ímba miyán-kwáásín-ifo fasi'aén-kwáásín-iyé.

25 Nóran-imayaawa wéera koawánaraa. Kawel'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwara óntawara'-waasi óraa'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

26 Nóran-imayaawa wéera koawánaraa. Maníkón-aaímo siwái Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaímo siwáín-iyé. Érai'a simátime sune. Wemá Maníkón-aaímo siyáawi iyáákaraiye.

27 Maníkón-aaí aúfáífimba Yónin-aaí símai agaimaréna séna Manikó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'a

wéna ení aambá wiyíniye siyáiyé

agaimaréna siyáimba Yónintafena siyáiyé.

28 Simátime sé'a Yónini kísau seyaafá'-wáásí kísaugomba iyáákaisana Manikó kawel'á uwánkaraiyo Manikó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawel'a uwátinkainiye Ísu siyáiyé.

29 Taakisimó máún-kwaasiye úwoi-waasiye mináái isésa Manikómó siyáin-aaí érai'-aaí póta konanasá nombá maisinkáinkwae sésa Yónimpa'a kuráawe.

30 Énifo Yóni Manikóni aambó aráátimakaimba áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé minámbá tínaaemba uwámesa ímba nombó máúmba kóuraawe.

31 Ísu moórá-aaiwara'a simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyaanewa sénaumno.

32 Miyán-kwáásíyáámbán-owe. Iyámpóísomba naaópa'a marupímbá mésa ááféma wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táantesa sésa tiyé'a imá seró. Moórá-isa súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifi'á taráawe siyáawe. Énifo miníyámpóímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

33 Yóni nombó maitinkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntáféna imáyáa éna tónkwará'á ímba wénaisa'a wentáfé sé'a sáwí-amutamba arumpimbó méraiwain-iyé wésewe.

34 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwará'á náúna'a kentáfé sé'a ándá-aran-done tónté'o námae íyíwai póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásití waásin-iyé wésewe.

35 Énifo Maníkó simátimakaintembo owí sésa Maníkó kawé'-ímáyááwáráwín-iyé wésewe Ísu siyáíye.

Ísun-aísamaiya'a masawémbó fatíyain-aai.

36 Moórá-kanaa áamáán-kawaa-waasigon-awí'a Sáímoni Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá tamandaaó súwana wení naaúmpa'a iyéna tómbá iwénowana

37 mindáópaken-aankaro'-ininko Ísu áamáán-kawaa-waasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénaiye-aai minínínkó iséna óntan-anafeumpimba asaa-wiyúmbó úm-basawembo wéromba maimaéna

38 mindáúmpá'á iyéna Ísun-ánaaempa'a aísamaifimba iména ifi'á wétowana a'ní ka'maéna Ísun-aísamaiya'a kumúwana minínínkó ayáátáá'-a'nontausamba aísamaiyakemba wéuwaena aísamai wéamo'nena asaa-wiyúmbó úm-basawemba aísamaiya'a fatímarowana

39 áamáán-kawaa-waasigo Ísumbo áántowi awánéna imáyáa éna séna minkwáásígó Maníkón-aaimo siwáímó inkakaa aísamaiya'o ita'ótokain-ininko aankaró'-ínínkó

iyé-ímáyáá isinó séna miyán-ímáyáá úwana

40 Ísu minkwáásígóntáféna séna Sáímoniyo moórá-aai simámenae súwana minkwáásígó séna óraako siyó súwana

41 Ísu séna moóráwigo óntambo tímiwai ména moóráwigomba sáwífa'-ontamba siyáánkai-taemo'-ontamba aména moóráwigomba káril'-ontamba moórá-taemo'-ontamba ámísana

42 aanáfómbó amí-kánáá tisasarái óntamba ímba wéraisasarai saafá uwááesarai wempá'á tíyana séna kanaán-ifo ímba méyámbá maénaumpo kenkáítí méyán-túwí'a tuwígaufatuwaumpo kokaiyó siyáíye-aai Ísu Sáímonimba

simámena séna mindásafena miyámó sintáféna minkáé'-wáásígórái tirunkó aamoí wéuwankaaye. Moóráwigo áfááraumai aamoí wéuwankaimba nááwa'iyó Ísu áísai ena súwana

43 Sáímoni séna sáwífa'-ontambo maiyénamo aanáfómbó ímbo máamisanamo méyán-áwí'a tuwígáúfatuwaiwai óraa'-aamoí wéuwankaiye Sáímoni súwana Ísu séna mindásafe'o sún-da é'a séne simásuwena

44 koutauséna minínínkómbá awánéna Sáímonintafena séna minínínkómbá awánaao. Ení naaúmpa'o iyúnda kentáásí áwáu sísamaimo non-kwiyí-nómbá ímba siménana minínínkó ifi'á taisaná a'nimá sísamaiya'a kúmísana wení a'nóntáusamba uwákáye.

45 Ímba aaweyáá uwásinkaanana minínínkó sísamai taamó'na-amó'na uráye.

46 Kentáásí áwáu ímba si'nómpá'á masawém-ba asínkáánana minínínkó sísamaiya'a asaa-wiyúmbó im-básáwémbá fatímai asínkáye.

47 Mináái simáme sune. Minínínkóní seyaafá-sáwí-ímáyáá maisuwáunda póna kembá óraa'-aamoí uwásinkena miyántántáá'á kawelá uwásínkáye. Énifo moóráwigombo kárisawitántaa'o maisuwáunda kári'-aamoí uwásínkáye Ísu Sáímonintafena simásuwena

48 minínínkóntáféna séna ení sáwí-imayaa maisuwáúmne súwasa

49 wesé'o tómbó wénon-kwaasi keáímbá sésa waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwaiwai mindá nóran-kwaasiya'iyó suwaná

50 Ísu minínínkóntáféna séna kentáfé amankúnkúmba óna'a ení sáwí-imayaa maisuwé'a kawelá uwánkaumpo aáo úmai enarunkó kawelá ína waaó Ísu siyáye.

8

Tuwímbai-inimba Ísumbo arááíwakaan-ai.

1 Minkákémbá Ísu naaó'-nao'a óraa'-naopimpa'e kári'-naopimpa'e wénena Maníkó wení waásimo kawáánin-ai ásé-ai simátíma'maena iyáye. Ísuwe wení kísau-waasi sísamaifakemba kaelá kumbaimái-waasi wénuwasa

2 tuwímbai-ininte wénesa miníníntómbá tuwímbai tí'a úwana Ísu kaweló uwátínkaron-inimba uwasá tuwímbai tirumpínkémbá sáwí-amutambo maitíyukain-inimba uwaná moórá-inimba Mágátáraa-naopakemba áwí'a Máriyaa Ísu wenarumpínkémbá afakaeté-sawí-amutambo maiyáúkon-ininko úwana

3 moórá-ininkon-awí'a Yóána awaaikón-áwí'a Súsa wemá Érotini naanka'ó káráwiyowi úwana moórá-ininkon-awí'a

Súsána úwasa tuwímbai-ininkwara'a uwasá miyáumai-inimba ésa kentí moparáwímpínkémbá Ísune wení kísau-waasiye túwa'nai úmaesa kuráawe.

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-ai.

Mátíyu 13:1-23, Mááka 4:1-20

⁴ Naaó'-naoken-kwaasi sáwífa'a Ísumpa'a tóso uwaná Ísu simátimena séna

⁵ moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísau'fa'a wéwena mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisasa waási tasasámpasukaawana numagó fáí'nasukaiye.

⁶ Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kuwéna karuwéna anoníyaim-barafa'a póna aáénkaraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaan-tantáákó fandundupásukaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawe'-máráfimbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwífa'-aramba iyáiyé. Ísáán-kwaasi ísámai

kawe'án-oro Ísu siyáiyé.

⁹ Súwasa Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa minkwáé'mái-ááígóní áwáu sinatá ísáano suwaná

¹⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisaafó fi'on-kwaasi waé'mai-ai aantemba wésimatimumpo ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawé'á wéowe Ísu siyáiyé.

¹¹ Ísu simátimena séna minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigo ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-ai simátímísana

¹² tuwímbai-anauntumbo aampa'ó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-ai ísááwana waántáwanko imáyáa éna Maníkón-aisafesa timankúkumba iyana sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'á métínkáifo séna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

¹³ Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-ai ísésa aamoí ombánifo ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawé'á ontáfésa kárika'a timankúkumba owaná fi'o-fi'on-tantaako tisasá miwán-imáyáa ésa Maníkón-ai ífátukaawe.

¹⁴ Tuwímbai-anauntumbo karaampimbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-ai ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfésa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae

wénesa fí'o-fi'on-tantaa'a maénae símae nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aaí faráátasuweisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

¹⁵ Tuwímbai-anauntumbo kawel'-márafímbó kúmimba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí isésa kawel'-ímáyááwárá'-wáási isésa tirumpimbá ta'óto'mai kawel'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa fí'owi wétuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Ómbó kúrakain-aaí.

Mááka 4:21-25

¹⁶ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a maránááfo afora'á mósá makéwasa seyaafá'nánká naaúmpa'o iyíyamba awánánááwe.

¹⁷ Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á aforá paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a aforá paápé ínasa awánánááwe.

¹⁸ Ísáán-aaí imáyáa úmai kawel'án-oro. Maníkón-aaímo ísámaímo kawel'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaíwara'a isánááwe. Maníkón-aaímo ímbo ísámai kawel'ó ésa karo'á sésa kawel'-úmai wéisaumne sewí tirumpinkémbá maimaínana ímba wéíniye. Mindásafe'a ísáán-aaí imáyáa úmai kawel'án-oro Ísu siyáíye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Mááka 3:31-35

¹⁹ Súwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa sáwífa'-waasi Ísuwe mésa sisipáá uróntafesa ímba naaúmpa'o iyúmba máápata tamérowasa

²⁰ mindáúmpá'ó méron-kwaasi Ísuntafesa sésa enanówe enáfárawaisaiye embá awánánae sésa máápa'a taméraawe suwaná

²¹ Ísu seyaafá'-wáásísáféna séna Maníkón-aaímo isésa kawel'ó iyawi kesinówe kesífárawaawin-owe Ísu siyáíye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aaí.

Mátíyu 8:23-27, Mááka 4:35-41

²² Moórá-kanaa Ísu wení kísau-waasisela nompín-táómpimba iyátena nonkwaaúnkóní menáipá'á kónae séna miwísé'a kúmba

²³ Ísu aúnn-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

²⁴ inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo puwúnafosaawe suwaná Ísu iyáfasinena fiyúndágonite nonkóntétafena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe'a mafáúyana nonkó étuwowana

25 Ísu simátimena séna kentáfé'a nóra séra ímba timankũnkũmbo onkákéná wéseo súwasa táatafesa ésa keaĩmbá sésa nórán-kwaasiya isanawá fiyũndágoe nonkóe'a wenáái isaíyó sésa tiyáamba ufakésa táatafesa ésa siyáawe.

Sáwí-amutamba arumpinkémbó maisukáin-aai.

Mátíyu 8:28-34, Mááka 5:1-20

26 Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa

27 mimbárafá'ó kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbárafá'á kumúwana moóráwigo mindáópakewi Ísumpa'a téna wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna ayáatááka'a unáánkwtóí-iyaimba ména ímba wení naaúmpa'o maúmba waásimo utátinkón-ontan-aifa'a mérowana

28-29 sáwífa-kanaa misáwí-ámútánkó sáwí'a uwáńkowasa waási káráwiyesa aiyayaanka'a kárá'umarowana minándá tarátuwena misáwí-ámútánkó áí'maena máásai-marafa'a máánkarowana Ísumo túmba awánéna wáá'a túwana Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo sínkamonaфонifo nóra uwásinkainono súwana

30 Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana minkwáásígó sáwífa-sawí-amutamba wenarumpimbó mérontafena séna kesúwí'a sáwífa'nanka úne séna mérowasa

31-32 omápa'a sáwífa-poi mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwí-ámútántómbá Ísuntafesa óraaka sésa waántáfa'a ímba si'maraaó. Mimpóí tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa

33 sáwí-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba káruwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóísómbá seyaafá'á amémpakemba tuwaantantésa nonkwaaúmpimbó kúwáférómba putásowasa

34 póíya'o káráwiyowi awánéna minúwóiyáán-úmai naaópa'a wésa kisaufaka'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasa

35 isésa koawánánae sésamo kumbá Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutamba arumpinkémbó kóun-kwaasigo unáánkwtóí úmarena Ísun-aísamaifimba kawé'-úmai mérowasa koawánéna táatafesa uwasa

36 Ísu minkwáásígómbó kawé'ó uwáńkawasamo awánon-aai simátímúwasa

³⁷ isésa áfááraumai táátafesa ésa pósa Kégésaa-marafaken-kwaasi seyaafá'nánká Ísuntafesa sésa maambárafá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná nompín-táómpimba íyátowana

³⁸ sáwí-amutambo maisuwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka séna esé'a kónae súwana ímbanifo

³⁹ ení naaópa'a kuré Maníkómó embó kawé'ó uwánkáín-aai kosimátimiyo súwana Ísumo uwánkon-aai mindáópa'a simátíma'maena kuráíye.

Inaamarúgóe aaregónté-tai.

Mátíyu 9:18-26, Mááka 5:21-43

⁴⁰ Ísu Káríri-waaunkoni menáípákémbá nompín-táómpimba kouweréna túmba sáwífa'-waasi amu'makówana túwasa aamoí uwaná

⁴¹⁻⁴² moóráwigo áamáán-danka'o káráwiowin-awi'a Yáírásí téna Ísu óraakon-iye séna áisamaifimba kífaena óraaka séna kimbora kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyé ane'á kota'ótorenana asófáíno súwana minínáámárúgó sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisukáín-arasigontafena afowá tasúwana Ísu wesé'ó kúmba sáwífa'-waasi Ísumba úkúresa arááiwa'mae kuwaná

⁴³ moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankówasa ímba kanaa'á asófankowana mináí'á úwoi wérowana

⁴⁴ minínínkó sáwífa'-waasifimba Ísumba arááiwa'mae wéwena wení unááankwátói-araiya'a kota'ótorowana mindááéyángo é'ankowana

⁴⁵ Ísu séna nááwawa kesí unááankwátóiya'a ta'ótóráína'iyo súwasa seyaafá'nánká sésa ímbaniye suwaná Pítáa séna óraakoo sáwífa'-waasi famé'maesamo íyómpimba ta'ótokaawe súwana

⁴⁶ Ísu séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawé'ó uwánkáimba awáné'a sé'a moóráwigo kesí unááankwátóiya'a ta'ótokaiye sune súwana

⁴⁷ minínínkó imáyáa éna ímba aúpá'á úmpo é'a suwánaraiye-imayaa éna anakembá tata'á úwana Ísun-áisamaifimba kífaena seyaafá'-wáási túranka'a wení unááankwátóiya'o ta'ótorowanamo asófankon-aai simátimuwana

⁴⁸ Ísu séna kesímánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-iye sénda póna áí'a

é'ánkáífo kawé'-úmai waaó Ísu siyáíye.

⁴⁹ Ísu mináái wésuwasa áamáán-danka'o káráwiowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámúnko pukáífo óraakontafe ténafo simámuwo suwaná

⁵⁰ Ísu mináái iséna Yáírásintafena séna minááisáfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankúnkúmba inaná enayáámúnko kawé'-úmai méíniye Ísu séna kúmba

⁵¹ Yáírásini naankóni ewaa'á wéna arááiwa'mae kun-kwáásísóntáféna maanká'-méwaro séna Pítaane Yónine Yémísine minárásígón-anófoiye tí'maena naaúmpa'o iyúmba

⁵² mindáúmpá'ó méron-kwaasi óraa'-ifi'a wétowana Ísu séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúma wéraiye súwasa

⁵³ minkwáásísómbá é'a pukuráiyé-imayaa ésa Ísun-awíyáái uwaná

⁵⁴ Ísu minárásígón-ayáánka'a ta'ótorena séna inaamarúgóo iyáfasinaao súwana

⁵⁵ minárásígón-amanko arupimbá túwana minúwóiyáámbá iyáfasinowana Ísu séna tómbá amíyana náino súwasarai

⁵⁶ anófoi táátafesarai uyaná Ísu óraaka séna kemó únda-aaí ímba simátímékaiyo siyáiyé.

9

*Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aaí.
Mátíyu 10:5-15, Máaka 6:7-13*

¹ Ánaaemba Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména tí'o índa-waasi asófatinakai-fasi'aemba tiména

² séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí kowésimatime'a tí'o índa-waasi wéasofatinke'a oro séna

³ aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Táúmba ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tómbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátóí timantentén-úmai kufé'mae koró.

⁴ Maníkón-aaímo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba naambó timíya'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

⁵ Moórá-naopa'o wíyasamo ímbo naambó timíyana Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowái'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare'a koró Ísu simátimuwasa

⁶ wení kísau-waasi tuwésa naaó'-nao'a wénesa Maníkóni áse-aaí simátíma'mae wéwesa tí'o ún-kwaasi asófatinke'a kuraawe.

*Éroti Ísun-aaímo ísarain-aaí.
Mátíyu 14:1-2, Máaka 6:14-16*

⁷ Ísuni kisaugon-aaí símae iyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti mináái iséna óraa'-imayaa uráiyé.

Ísuntafesa tuwímbai sésa wemá Yóni nombó maitínkaraiwai pukáimpinkemba iyáfasinkaiye suwasá

⁸ tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátímakaiwain-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'a Maníkón-aaimo simátímakaawifinkemba moóráwigo pukáimpinkemba iyáfasinkaiye suwaná

⁹ Éroti miséyááfá'-áái iséna séna kemá séwánasamo Yónimba anuwarambá kambísówanamo pukáimbanifo minááímó wésemba nááwa'iyompo awánánaumne Éroti símae iyáiyé.

Sáwífa'-waasi tómbó tímakain-ai.

Mátíyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Yóni 6:1-13

¹⁰ Ísuni aantá-waasi Ísumo timún-kisau maisuwésa wempá'a tésa seyaafá-kísáúmó máún-ai simámúwana Ísu miwí aantemba tí'maena Pétésáíta-naopa'a komérowasa

¹¹ éniyo sáwífa'-waasi isésa arááiwa'mae kuwaná Ísu tuwánéna aamoí éna Maníkó wení waásimo kawáánin-ai simátimena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹² Asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi Ísumpa'a tésa sésa ímbo sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara'a tí'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tóné naané saafá oro suwaná

¹³ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa miwí sésa kári-tomba séfataasewara kae'-mófáá'wará'á weraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaan-ínifo tómbá koméyánorowa wésono áisai esa suwasá

¹⁴ sáwífa'-waasi 5,000 waai uwasá aarewé iyámpóíye mérowana Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwíma'mái tuwínkaa tuwínkaa'-úmai 50 50 mara'á méraaro simátíméro súwasa

¹⁵ isésa miyá uwátínkówana

¹⁶ Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáféna súwi simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa misáwífa'-wáási tímúwasa

¹⁷ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa Ísuni kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituwana ówitaraiye.

Pítaa Ísuni áwáumo siyáin-ai.

Mátíyu 16:13-19, Mááka 8:27-29

¹⁸ Moórá-kanaa Ísuwe wení kísau-waasiye mérowana Ísu aantemba Maníkómpá'a inái simásuwena tísai ena séna kentáfésa seyaafá'nánká nóran-kwaasiyewa wéseo súwasa

¹⁹ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'a Maníkón-aaimo simátímakaandawin-awila Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'a Maníkón-aaimo simátímakaandawi pukáandafinkembo íyáfasinkaandawi óne wésewe suwaná

²⁰ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nóran-kwaasiyewa wéseo súwana Pítaa séna Maníkó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana mináái ímba simátíméro Ísu óraaka siyáye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáin-aaí.

Mátíyu 16:21-28, Máaka 8:31-9:1

²¹ Ísu séna mináái ímba simátíméro simásuwena

²² séna kembá waási úrankomba sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraal'-waasiye óraal'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sen-kwáásiyé tínaaemba uwásimesa sínkamiya'a púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna Maníkó íyáfasisinkainiye Ísu siyáye.

²³ Ísu seyaafá'nánká simátimena séna kembó sirááiwaenae síyawi tirááimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kembó sirááiwaiyawu umbai-tántáá'á aasiyaasi-kánáá timíyasa minúbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááiwaenaawe.

²⁴ Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawel'-úmai ménaafo kentáfésa ísámai tirááimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁵ Mararáké-séyááfá-tántáá'ó wémaesamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai íniye.

²⁶ Kesááiwara kenkwará'ó tigaemó uwásínkáámba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónda miwí sigae uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ángaembo kesí sáwara kesifoní sáwara wíyómpakembo Maníkóní kísau-waasiti sáwara'o marapá'ó kúmónda miwí sigae uwátinkanaumne.

²⁷ Érai'a simátime'a sune. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímbo pukénka'a Maníkó wení waásimo kawáánimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáye.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aaí.

Mátíyu 17:1-13, Máaka 9:2-13

²⁸ Ísu simátimena afakaumboé-no'waana'i miyáumai waéna Pítaane Yónine Yémisine tí'maena inaimó síndasafena omápa'a iména

²⁹ inai wésuwana ói'a fí'on-oi'a faufúwana wení unáánkwtóiyakemba waení'a kénéa tугáýáagaya úwasa

30-31 awánomba kae'-wáásiyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Mósesee Íráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aai wésuyana wíyómpake-sawara'a wérowarasarai naaófá'á Maníkó Ísuntafena séna Yérúsaremufa'a puwíniye siyáimba ampáánká'á miyá íniye-aai wésuyasa

32 Pítaae'o méroyan-kwaasi tún-kwaémomba íyáfasinesa Ísuni sámó kaimbá Ísuwe'a méroyan-kwaasi tuwánomba

33 mindárai Ísumba ímba auwésarai iyóyanka'a Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawé'á ímbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Mósesende éta moórá Íráiyaande éta miyásá ónaumne Pítaa ímba imáyáamo úmba úwoi siyáiyé.

34 Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwasa táátafesa uwaná

35 ainámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba éna kemó íyáfasinankaundawin-ifo wenáái ísáaro

36 súwasa awánomba mindárai wíyómpa'a iyúyana Ísu aantemba mérowasa awánomba minkánáá ímba simátimesa mináái úwoi ta'ótokaawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aai.

Mátíyu 17:14-21, Mááka 9:14-29

37 Aafáyáaraamba omápakembo kúmúmba Ísumpa'a sáwífa'nanka tóso uwaná

38 miwífínkémbá moóráwigo óraaka séna óraakoo maawá kimbora kesáánimban-ifo arumbá uwánkaao.

39 Sáwí-amutanko arumpimbá taména wáá'a téna fame'naame'á isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisaná miyá úmae wéiyena sáwí'a wéuwankaisa'a

40 ení kísau-waasisafe sé'a sáwí-amutamba arumpinkémbá maiyáúwáaro súnasa ímba kanaa'á maiyáúkaawe súwana

41 Ísu séna kentí imáyáa kaentaén-imáyáa isa'á kentáfé'a ímba imáyáa owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóraumai-kanaarara kesé'a ménaumno simátimena miníyámpóígón-afowantafena séna enáánimba áí'mae tiyó Ísu súwana

42 áí'mae túwana misáwí-ámútánkó miníyámpói fame'auwowana tanaambá fówana aiyayaamba ku'wisaná aigaregó nonkáánúwana Ísu awánéna misáwí-ámútánkóntáféna séna auwé kóuwo séna miníyámpói kawé'á uwánkena afowántáféna séna áí'mae waaó súwasa

43 Ísumo miyámó úmba Maníkóní óraa-fasi'aemba awánésa seyaafá'nánká táátafesa

ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Mááka 9:30-32

⁴⁴ Ísu seyaafá-kísáúmó maúmbe awánésa táátafesa uwaná wení kísau-waasisafena séna simátíménda tááka'a máraaro. Kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timíyasa sínkamiya puwónaumne súwasa

⁴⁵ wemó sún-aaigoni áwáu ímba isésa miwítí imáyáa um-baí tówana minááígóní áwáu aúpá'a wérowasa ímba ísámai kawé'a ésá áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Mááka 9:33-37

⁴⁶ Ísuni kísau-waasi mósimesi-aai sésa kentááfínkémbá nááwa íyáákaiyo sésa keáímbá símae kuwaná

⁴⁷ Ísu miwítí imáyáa iséna moórá-iyampoi áí'mai amándára'a ankéna

⁴⁸ simátimena séna kentáfésa imáyáa ésá iyámpóimo áwa'nai onten-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai onten-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe. Kempínkémbá tuwímbai sé'a kemá kári'-waasi únemo síyawí Maníkó minkwáásísáféna wéiyaakaawe wésiye Ísu siyáíye.

Kentí kisaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Mááka 9:38-40

⁴⁹ Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwí-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásígó ímba kentááfínkén-kwáásín-ifo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

⁵⁰ Ísu séna ímba tufínankaaro. Kentáásí kisaugomba ímba sáwí'o owí úwoisa wésuwa'nai-owe Ísu siyáíye.

Sámériyaa-waasi Ísumba ímba naambó ámakaan-aai.

⁵¹ Maníkó Ísumba aiyáínana wiyómpa'o iyínda-kanaa am-páánká ténena úwana Ísu wenarumpin-imáyáa éna óraaka séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna wéna

⁵² wení waásisafena kowáíyan-damba kosaafá wéiyaro séna ti'marówasa aifa'lá Sámériyaa-waasiti naaópa'a kuwasá

⁵³ Ísu Yérúsaremu-naopa'o wínda-aai isésa tirunkó sáwí'a úwasa ímba naambá tímúwasarai

⁵⁴ wení kísau-waasífínkemba kae'-wáásíyái Yémísiye Yóniye'a mináái isésarai sésarai Fasi'aénkóo Maníkó wiyómpakemba iyamá tuwáínana kuména minkwáási kafúkoro-aaimo suyambá wéankaiyo suyaná

⁵⁵ Ísu méfaerena óraaka séna ímba miyá sekaiyó súwasa
⁵⁶ mindáópa'a tuwésa fí'on-daopa'a kuráawe.

Ísumba arááiwaenaemo siyáan-aaí.

Mátíyu 8:19-22

⁵⁷ Aampa'á wéguwana moóráwigo Ísuntafena séna seyaafá'-náópa'o nín-dafa'a esé'a nónaumne súwana

⁵⁸ Ísu minkwáásígómbá simámena séna waankó taaiyaifimbá wáísana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko kumpaapé uráundawi ímba naambá úmake'a wéwaumne séna

⁵⁹ minkákémbá moóráwigontafena séna sirááiwa'mae tiyó súwana séna óraakoo kemá méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááiwaenaumne súwana

⁶⁰ Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaambo owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá Maníkómó wení waásimo kawáánin-aaí simátíma'mae wínone súwana

⁶¹ moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo embá arááiwaenaumpo aifa'á kesimááraa siyáámba timé'a embó taarááiwaenda kanaawá'íyo súwana

⁶² Ísu séna Maníkóní kisaumo ómbaresa maiyésamo ifátuwesa fí'on-imayaamo owí Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ímba kanaa'á kísau maénááwe Ísu siyáíye.

10

Ísu 70 waasi kisaumo tímakain-aaí.

¹ Ánaaemba Fasi'aénkó sáwífa'-waasi 70 waasi íyáfasintinkena kaekae'á uwásuwe wemó wínda-naopimpa'a aifa'á kónááwe séna

² Maníkómpá'ó tíyantafesa wenáái kosimátíma'mae koró-áái simátimena séna kisaufa'a sáwífa-tomba áfu karáísasa mintómbó fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraafo kisaugoni afowámpá'á inai síyana kisa-uwaasi ti'maráínasa mintómbá fakaránááfo koró.

³ Sipísípi-araa'a wínana áwáífiyaamo in-íyánkómó in-tenkáámbó on-kwáásífa'á ti'maráinaumne.

⁴ Óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamái ánáamba ímba maimaé wé'a aampa'ó wéwe'a ayáátáaka'a ímba úwoi-aaí símae wé'a

⁵ moórá-naumpa'o iyé sé'a faru úmai mérai-yataao seró.

⁶ Síyana faru úmaimo méraíndawimo éna mifárú-áái wempímbá wéínifo ímba faru úmai méraíndawimo éna mifárú-áái-gó kouweréna kembiwífa'á tınıye.

⁷ Kísaumo maíyawí méyámbó máéntafe'a timínda-naumpa'a imé'a timíyan-tomba nánááwe. Ímba fí'on-daumpimpa'o níyamba timíyan-daumpa'-aantemba iméraaro.

⁸ Moórá-naopa'o wíyamba naambá timésa tómbá timésa íya'lo wéne'a

⁹ mindáopa'lo tí'lo índa-waasi asófatinke'a simátime sé'a Maníkó wení waásimo kawáánínda-kanaa kempá'á kárika'a tınıye simátíméro.

¹⁰ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timíya'a aampa'á wéwe'a afora'á simátime sé'a

¹¹ kentí naaópakem-bara sísamaifakenta uwátuwaundasa Maníkó kembiwí ímba aamoí uwátínkáintafeta aiyowáí'a úmai aráátimune. Ísáaro. Maníkó wení waási kawáámó índa-kanaa ampáánká'á tınına isa'á tınaaemba uwámewe simátíméro.

¹² Simátime sune. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tında naaófá'á Sóndómu-naopa'o méron-kwaasi sáwí-waasi sáwí-meyamba timínífo kembiwímó tınaaembo uwátimíyan-kwaasi sáwí-meyamba áfááraumai timíníye Ísu siyáíye.

*Ímba aaimó ísaraan-aai.
Mátíyu 11:20-24*

¹³ Ísu simátimena séna Kórasi-naopaken-kwaasiye Pétésáita-naopaken-kwaasiye káráwiyoro. Naaófá'á Táyaanaopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo fí'lo-fí'on-kisau ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa kentí sáwí-awau tukáawisino. Sáwí-awau tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

¹⁴ Mindásafe'lo simátímenda ísáaro. Maarán-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tında Maníkó Táyaanaopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwí-meyamba óraa'a timíníye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwí-meyanko minkáé'-náópakewiti sáwí-meyankomba íyáákamai-sawí-meyamba timíníye.

¹⁵ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré sé'a wíyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónááwe Ísu simásuwena

¹⁶ wení kísau-waasisafena simátimena séna kentáái ísámai kawé'lo owí miyámó ombá kesáái ísámai kawé'á wéofa tınaaembo uwátínkááwi kenkwará'á miyá wéowe. Tınaaembo uwásínkááwi miyámó ombá si'mákaiwainkwara'a miyá wéowe Ísu siyáíye.

70 waasimo kouwékáan-aai.

17 Ísu súwasa minkwáásí 70 waasi isésa wété urésa Ísumpa'a tóso ésa aamoí tauwánkesa sésa Fasi'aénkóo sáwí-amutantontafe séta Ísun-awika'a sumpo tiyuwé kóro súnasasa isésa kóuraawe suwaná

18 Ísu séna miyá owaná wiyómpakembo aafáyáumo tóráintemba wiyómpakemba waántáwankombo maisukáimba awánaraumne.

19 Simátíménda isáaro. Fasi'aémbá timúna pó'a waaifainkómó fáíndamo é'a ímba puwíyana áwáífiyaamo índa-ufonkwankomo fáíndamo é'a ímba puwónááwe. Tímakaunda-fasi'aenke waántáwankoni fasi'aénkómbá iyáákaimba póna ímba seyaafá-tántáákó sáwí'a uwátinkainye.

20 Sáwí-amutantomba kentáái isésa kóuraantafe'a ímba aamoín-ofo Maníkó wiyómpa'a aúfáifimba kentúwí'o agaimakáintafe'a aamoín-oro Ísu siyáíye.

*Ísu Maníkón-áwí'o mósá makáin-ai.
Mátíyu 11:25-27, Mátíyu 13:16-17*

21 Minkánáá Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba imáyáa amúwana arunkó kawe'a úwana séna kesifóo wiyómpa'wara marará'wará'ó káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme miyámó iyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáféna simásuwena

22 simátiména séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáu ímba suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáu suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáu ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáu awánaraumne. Kesifoní áwáumo aráátimundawi wéawanaawe Ísu siyáíye.

23 Ísu simátiména méwaerena wení kísau-waasisafena aantemba séna awánaafo tirunkó kawe'a ína'a méraaro.

24 Simátíme sune. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowiye óraa'-waasiye kembiwímó wéunda-kísau awánaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu wení kísau-waasisafena siyáíye.

Sámériyaafakewi namuro-wáásímó áwa'nai uráin-ai.

25 Moórá-kanaa Ísu wenáái wésimatimuwana moóráwigo ámaámbo kawe'-úmaimo isówi Ísumpa'a téna áísai úmai Ísumba isánae séna óraakoo nóra úmaiya aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

26 Ísu séna Maníkón-ai aúfáifimbo awánáánda minááisáfé nóran-imayaawa óno súwana

27 minkwáásígó séna Maníkón-aaí aúfáifinken-aaigo séna kentiruné kenti imáyáawe kenti fasi'aéné Maníkémpá'á kenti Fasi'aénkómbá áméro séna kesáfé-imáyáámó ontembá kenti waási-imayaawara'a oro siyáye súwana

28 Ísu séna érai'a sémpo miyámó é aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ínone Ísu siyáye.

29 Súwana minkwáásígó imáyáa éna fí'on-kwaasi suwánésa kawel'-wáásín-ye síwae séna Ísuntafena séna kesí waási nááwa'iyo súwana

30 Ísu séna simátíménda isaaó. Moóráwigo Yúndaa-waasi Yérúsaremu-naopakemba Yéríko-naopa'a kónae séna aampa'ó wimbá umén-kwáási ta'ótokesa wení unáánkwtóí awá'maesa tufú'marááwana puwíndasafena aampa'á méraisana

31 moóráwigo Maníkóntáfénamo ísámai póimo tufú'mai agáíwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana kóawanena moórá-aanawaisafa'a kóyáákaisana

32 moóráwigo Rifáin-anaankakewi ámáán-daumpa'a kisaumo máíwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana wení ewaa'á wéna kóawanena moórá-aanawaisafa'a úwoi kóyáákaisana

33 moóráwigo Sámériyaafaken-kwaasi miwí Yúndaa-waasiti namuro-wáásífínkémbá moóráwigo minámpá'ó wimbá koawánéna arumbá uwánkena

34 wení ewaa'á koména masawémbe ándá-aran-donkwara úmai afífimbá a'ánkéna asáá uwánkena mósá farámbai wení tónki-poifimba ankéna áí'maena wááumo ten-kwáásímó wáén-daumpa'a móankarena káráwiye

35 íyáfasinena aafáyáara'a mindánkón-afowámbá kae-kánáá-kísáúgóní óntamba aména séna kawel'-úmai káráwiye wenane'ó túwénda-ontambo é'a ke té'a anondáá embá mááméno simásuwena kóuraiye Ísu simásuwena

36-37 nóra úmaisaawa aúí'a úmaisa maé'mae'a ónaumno súwaintafena Ísu áísai éna séna umén-kwáásímó tufúkágn-kwaasigoni waási minkáúmbó-wáásífínkémbá nááwa'iyo Ísu súwana minkwáásígó séna arumbá uwánkena áwa'nai uráíwai wení waásín-ye súwana Ísu séna wemó intembá komé miyá ínone Ísu siyáye.

Máátaante Máriyaante-taai.

38 Ísu wení kisa-uwaasise'a aampa'ó kúmba moórá-ininkon-awi'a Máátaamo méron-daopa'a kúwana Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana

³⁹ iména aaí wésuwana minínínkón-áúnkon-awi'a Máriyaa Ísuntafena óraa'-waasin-iye-imayaa éna aísamaifimba taména wenáái wéisowana

⁴⁰ Mááta seyaafá-tómbá wéagaena óraa-kisau wémaena óraa'-imayaa éna Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesúngo ímba súwa'nai isa'á keyáá óraa-kisau wémaumpo kentáfé ina imáyaa óno. Simámínana tasúwa'nai íno súwana

⁴¹ Ísu arumbá uwánkena séna Máátaao sáwífa-tantaa'a óraa'-imayaa ónana enarunkó umbaí wétaifo

⁴² kesááimo isáámba mindá óraa-tantaa'a póna mindásafena Máriyaa méraifo ímba ifátuwe'a ai'maráanana wíniye Ísu siyáaye.

11

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Mátíyu 6:9-15, Mátíyu 7:7-11

¹ Ísu moórá-kanaa Maníkómpá'á inai wésuwasa wení kisau-waasi mérowana Ísu simásuwowana wení waásifinkemba moóráwigo séna Fasi'aénkóo Yóni nombó maitínkáíwai wení kisau-waasi simátímísasa Maníkómpá'ó inaimó sentembá kentáa simásímínata Maníkómpátá inai senó súwana

² Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba maará seró. Kentáásifowao enáwí'o iyáákarain-awita mósá maráúmne. Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno.

³ Káfé-kanaa-tomba kentáa simiyó.

⁴ Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáa ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyúwáana miyáumaísa kentáási aoisaambá maisiyuwaaó.

Sáwí-yantaapinkembo kentáa ma'máímo awánáíndasafenamo ínamo e wasiyuwaaó.

Miyán-áái Maníkómpá'á seró Ísu siyáaye.

⁵⁻⁶ Ísu simásuwena simátimena séna moórá ení waásigo némpakemba nó'waan-afufumba tína ímba tómbá maké ení waásigoni ontafá'á wée áísai e sé kesí waásigo némpakembo timbá ímba tómbá makáunana úwoi méraifo tómbá símína'a mááméno sínana

⁷ wení naaúmpakemba séna ontá wisuwéta kesí aare-iyámpóíseta súsa waiguráumpo ímba iyáfasine'a aménaumpo kóuwo síníye.

⁸ Kesí waási pó'a aménaumne-imayaamo ímbo ínanamo éna ayáátáaka'a mináái wésinana ímba aigaé ínana mináái wésíndasafena iyáfasinena amíníye.

⁹ Miyaráán-úmai simátime sune. Maníkómpá'ó inaimó sembá áisai úmae iyiyana timíniye. Áántamae iyiyana kentáái isáíniye. Saafá úmae iyiyana Maníkó aráátiminiye.

¹⁰ Áisai íyanamo éna Maníkó timíniye. Áántewanamo éna Maníkó kentáái isáíniye. Saafá íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

¹¹ Kembiwí iyámpóíwara'-waasi kentáánintombo mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

¹² Kokóri-auma simiyómó síya'o é'a ímba iyoiyoimba timénááwe.

¹³ Énifo sáwí-waasin-ofo kentáánintomba kawé-tántáá'a wétiméfo wiyómpakemba kentáásifowa kawé'-aantembo iwái póna ení Ufaen-ámútámbá simiyómó síyawí Maníkó wení Ufaen-ámútámbá timíniye Ísu siyáiyé.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:22-30, Mááka 3:20-27

¹⁴ Moóráwigo wenarumpimbá sáwí-amutamba mérowana póna minkwáásígó ímba aaí wésuwana Ísu maiyauwówana kóúwana minkwáásígó aaí súwasa sáwífa'nanka awánésa táátafesa uwasá

¹⁵ tuwímbai sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepurí fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiye suwasá

¹⁶ tuwímbai Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau mainata awánaano suwaná

¹⁷ Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátiména séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-akumba aaimó tuwintáán-akumba pósa tuwínkaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

¹⁸ Waántáwankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáfé'o sembá Píyésepurí fasi'aémbá ámisana tokéna póna sáwí-amutamba wémaitiyuwaiyemo sembá

¹⁹ énifo Píyésepuríni fasi'aénká'ó sáwí-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Píyésepuríni fasi'aénká'á sáwí-amutamba maitiyúwáísino. Miyán-ááímó síyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

²⁰ Énifo kemá Maníkóní fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwaúndasaféna Maníkóní fasi'aémbá kempímba paápé isa'á wéawanaawe.

²¹ Moórá-ai imáyáan-oro. Fasi'aén-kwáásígó paroí tokéna wení naaka'á káráwiyaisana wení moparáwímbá kawé'-úmai wéraifo

22 moóráwigo wení fasi'aémbó íyáákaraiwai téna tatufú'mai wení paroi fasi'ámaimo ta'ótokaim-paroi tatafiyena wení moparáwimbá tatafiyena tuwín-timakaiye.

23 Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásiyáámbá owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símémba wété uwáguraawe

Ísu siyáíye.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aaí.

Mátíyu 12:43-45

24 Ísu simátimena moórá-aaí séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba p'ó'a koménaumne simásuwena

25 téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiyú'mai kawé'á uwásukaisana taawánéna

26 tauweréna afakaeté-sawí-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'o uráawí tí'maena minkwáásígón-arumpimba taméraawana moórá-sawí-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásígó sáwí'a úmai méraisasa ánaaemba sáwífa-sawí-amutamba méraawana wemá óraa-sawí'a úmai méraiye Ísu siyáíye.

Érai'a tirunkó kawé'á wéin-aaí.

27 Ísu mináái simátimuwana sáwífa'-waasifinkemba moórá-ininko Ísuntafena óraaka séna enanó embá ma'ánkarena náambo ámakaiwaimba Maníkó kawé'á uwánkaraiye súwana

28 Ísu séna érai'a sémpo Maníkó wenáái isámai kawé'ó owímá óraa-kawé'a wéuwatinkaiye Ísu siyáíye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwó siyáan-aaí.

Mátíyu 12:38-42, Mááka 8:12

29 Súwasa sáwífa'-waasi Ísumpa'a tóso uwaná simátimena séna káfé'o méraan-kwaasi sáwí-waasin-owe kentáfé'a wéseмба Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau mainata awánaanomó sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oro.

30 Naaófá'á Nínéfa-naopaken-kwaasi Yónaa uráintafesa Maníkó ai'mákaiyemo siyáantemba kemó ondá awáné'a Maníkó ai'mákaiye sénááwe.

31 Naaófá'á Yúndaa-waasiya'a káráwiyowin-awí'a Soromoní kawé'-imáyááfínkémbá aaí wésimatimuwana moórá-ininko némpaken-kawaa-ininko Soromonin-áái kóisánae séna wémena kuráíye. Káfé'a kemá Soromonimbó

íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba ísáámbe póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tinda minínínkó kemberí aafimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái taisaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenááimo ísááraamba ímba ísaraawe síníye.

32 Naaófá'á Yónaa Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasa ísésa sáwí-awau tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káfé'a Yónaambo íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba ísáámbe póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tinda Nínéfa-naopaken-kwaasi kemberí aafimbá maitinkésa séna Yónaa-aai íséta sáwí-awausa tukáundasaanifo Yónaambo íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái ísé'o sáwí-awau túwááraamba ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe Ísu siyáíye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-áái.

Mátíyu 5:15, Mátíyu 6:22-23

33 Ómbó kúra'maresa ímba aúpá'ó maráiyamba afora'a makéwasa naaúmpa'o iyíyawi awánánááwe.

34 Miyáumai túranko kentí imáyáafimbo sámó kain-tántáá'án-íye. Túrankomo kawé'-úmaimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá sama káínífo túrankomo ímbo kawé'-úmaimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáíníye.

35 Kentí sámó kain-tántáá'á tunkwifainifo kentúra'a káráwimai kawé'án-oro.

36 Kentí imáyáago ímba kumeu'ó índa seyaafá'á sámó wégaimba ónkómó sámó kátínkáintemba póna kentí imáyáago kentúra'a sama kátinkainíye

Ísu siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasi sáwí'a owémó siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 20:45-47

37 Ísu mináái simátimuwana moóráwigo ámáán-kawaa-waasigo Ísumpa'a téna séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaaó súwana tómbó náíndasafena iména

38 ímba ayáámbe non-kwiyéna tómbá nówana minkwáásigó awánéna áatafena éna imáyáa úwana

39 Fasi'aénkó awánéna simámena séna kemá ámáán-kawaa-waasi anaféúné táúfa'e paáká'-aantemba wénon-kwiyoyo andáámpá'á sáwí'a uráisa'a túraniyamba é'a sáwí'a wéowe.

40 Sáwí-imayaawara'-waasi méraawe. Maníkó paáká-tántáá'á éna andáámpá-tántáá'é imáyáawe mindáwara'a uráíye.

41 Kentí imáyáamo arupíse é'o kemó makén-tantaa'o ímbo makén-kwaasi timé'o é'a kentí imáyáago

kawe'á íniye.

42 Kemá áamáán-kawaa-waasi kentí kisaufakemba káritonkwara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawe'á é'a miyán-amáámbá ísámae wéiyofa óraa'-amaamba ifá'á tuwé pó'a Maníkómbá ímba imáyáa wéame'a óntan-iyain-kwaasi sáwí'lo uwátínkáántafe'a káráwiyo.

43 Kemá áamáán-kawaa-waasi áamáán-daumpa'a imé'a kawe'-áémpá'á waási túranka'lo iméraamba tiráái wétaiye. Marupá'ó iméraawasa waási tuwánésa kawe'-ááímó sembá tiráái wétaifo kentúra'a káráwiyo.

44 Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'la owasá waási ímba wétuwanaafo káráwiyo Ísu siyáiyé.

45 Ísu simátimuwana moóráwigo áamáámbo sún-kwaasigo Ísuntafena séna miyámó sénda kentááwará'á símai sáwíta uwásinkaane súwana

46 Ísu séna kemá áamáámbo sen-kwáásí kemó áamáámbo simátímén-aaigo umbai tiyáísa'a mináái ímba wétuwa'nai-fo káráwiyo.

47-48 Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tókamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Naaófá'á kentíwá'námo uráántafe'a kawe'á uráawe sé'a utámakaapa'a to'waaí wéofa káráwiyo.

49 Naaófá'á Maníkó kawe'-ímáyááfínkémbá séna kesáaimo simátimiyawiye aráátimiyawiye ti'maráanasa miwífímbá wéniyasa tuwímbai sáwí'la uwátinkesa tuwímbai tókamiyasa puwónáawe Maníkómó siyáimba mináái paápé uráiyé.

50 Naaófá'wára afufumpinkwára ánaaenkwará'a Maníkón-aaimo simátímakowi tókamuwasa pukáantafena póna misáwí'ó uráawin-anondaa-meyamba káfé'lo méraan-kwaasifa'a tiniye.

51 Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awí'a Éperi ánaaemba moóráwigon-awí'a Sékáraíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntáfésa ísámaimo póí tufú'maimo agáún-ontan-taare wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantembo iyún-onta wérowana afufumpimbá Sékáraíya imérowasa tufúwana pukáiyé. Minkáé'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tókamuwasa pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káfé'lo méraan-kwaasi maénáawe.

52 Kemó áamáámbo sen-kwáásí érai'-aai ímbo aúpá'ó tukáankakaa mináái ísámai kawe'á owisinó. Kemá

ímba ísámaj kawe'á ombá fí'on-kwaasiti aambá fáíkaafo káráwiyoro Ísu siyáye.

⁵³ Ísu mináái simátimena máápa'a kumúwasa áamáambo sun-kwáásiyé áamáan-kawaa-waasiye tirumpimbá aaisambá aéesa fí'o-fi'on-tantaatafesa

áísai úmai ísáananamo

⁵⁴ aaimó kaentaén-ááimó sína'o é'a aafimbá maenkánae sésa áísai uráawe.

12

Ímba kaumbo-kae'-áái serómó siyáin-ai.

Mátíyu 10:26-27

¹ Minkánáá áfááraumai sáwífa'-waasi túwaandu ésa sisipáá uwaná Ísu wení kísau-waasi simátimena séna áamáan-kawaa-waasi kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásiyáámbá ofó ímba miyáumai méraaro. Intóráin-tantaa'a káritantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá márááwana intoréna óraa'o intembá áamáan-kawaa-waasiti sáwí-ai miyá wéifo kempimbá misáwí-ááígó óraa'a tifáinifo kentúra'a káráwiyoro.

² Aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá'á afora'á paápé ínasa awánanááwe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánanááwe.

³ Nó'waambo siyáan-ai sán-káindara'a síyasa isánááwe. Aúpá'ó siyáan-ai seyaafá'-wáásí túranka'a síyasa isánááwe Ísu siyáye.

Moóráwígon-aaroi inkáísóromo siyáin-ai.

Mátíyu 10:28-31

⁴ Ísu simátimena séna kesí waási simátíménda ísáaro. Tuwímbai tínkamiya'a puwónááfo moórá sáwí'o uwátinkaitantaa'a ímba wéraifo ímba miwísáfé'a inkáísóro.

⁵ Kemá simátíme sune. Maníkó méraifo wenáároji inkáísóro. Wemó tínkamina'o puwíyambo éna kanaa'á ónkaifa'a mátíyuwainiye. Mináái Maníkóntáfé'a inkáísóro-ai sune Ísu siyáye.

⁶ Ísu simátimena séna kári'a téntémpaaran-dumama séfataase-numama kári'-ontankakemba kae-tóyaráán-óntánkákémbá wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama ímbo awinkaiwái póna awánaraiye.

⁷ Numamá kári-tantaa'o awánaiwai póna waási óraa-tantaa'an-ófo ímba táá'a íno. Kenti'nóntáu toráúsiwain-ifo ímba táá'a íno Ísu siyáye.

Ísun-awila aforatáámó senda-áái.

Mátíyu 10:32-33, Mátíyu 12:32, Mátíyu 10:19-20

⁸ Ísu simátimena séna simátime sune. Seyaafá'-wáási túranka'a kentáfesa sésa Maníkó ai'maráísana kunkáiwai kesí óraakon-ye síyawisafe'a kemá waási úranko Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi túranka sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

⁹ Énifo waási túranka'a kembá tínaaembo uwásimiyawisafe'a kemá Maníkóní kísau-waasi túranka'a sínaaemba uwátimenaumne.

¹⁰ Kembá waási úrankomba símai sáwí'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáínana miwísé'a waé'wae'a íniye.

¹¹ Kesí waási-i'o ontáfesa ta'óto'mai tí'maesamo óraa'-waasiye áamáan-kawaa-waasiye túranka'o mátínkaresamo aaifimbá maitínkéwa'o é'a nóran-aaimo síyamba ímba táá'a ínana

¹² Maníkóní ámútanko síyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe Ísu siyáíye.

Óntawara'-waasigo sáwí-imayaamo uráin-aai.

¹³ Súwana sáwífa'-waasifinkemba moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo kesifo púwísana kesuwaá seyaafá-tántáá'á maiyéna ímba tuwímbai wésimifo emá sinaná tuwímbai násimino súwana

¹⁴ Ísu séna kesí waásiyo mináái ímba kosénaumpo keáfáráwáíti moparáwímbá ímba tuwín-timenaumne simámena

¹⁵ seyaafá'-wáásísáféna séna waási kawé'-úmaimo méraawiti áwáu ímba sáwífa'-moparawimba makáafo moparáwímbá maénae séme'a máéfainifo kentúra'a káráwiyoro Ísu siyáíye.

¹⁶ Simásuwena moórá-aai simátimena séna moóráwigo sáwífa'-moparawimbo makáindawi wení kisaufa'a sáwífa-tomba wéraisana

¹⁷ wenarumpin-ímáyáá éna sáwífa-tombo fáká'maimo maráanda-namba ímba wéraifo nóra ónaumno.

¹⁸ Miyámó é'a tómbó makáunda-namba tawísíye'a óraa'-namba úmare'a mimpímbá seyaafá-tómbá fáká'mare'a kesí moparáwínkwará'á maránaumne.

¹⁹ Miyámó é'o é'a kesáfé sé'a seyaafá-tántáá'á ímbo aáfaán-túwáanda tóné noné námae iyé'a ayáátááka'a úwoi mé'a onaná sirunkó kawé'á ína'a ménaumne sisaná

20 Maníkó simámena séna sáwí'o úmaemo iyónda-waasigo óne. Káfé'-no'waamba puwéma esáfemo makáanda-moparawimba túwénana nááwa máiniyo Maníkó siyáye.

21 Marapá'á kesáfé-mópáráwín-aantembo makáiyawi miyán-kwáásín-ófo marapá-tántáá'-aantemba marésa Maníkómpákén-tántáá'á ímba makáawe Ísu siyáye.

Maníkómpá'á imáyáa áméron-aai.

Mátíyu 6:25-34

22 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasisafena séna simátíme'a sùne. Miyaráán-úmai méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo iyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

23 Tómbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-íye. Unáánkwátóimo iyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-íye.

24 Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo Maníkó miwítí tómbá timísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a numamá káritantaa'an-ífo waási óraa-tantaa'a póna kentí tómbó éna timíniye.

25 Kembiwímó óraa'-imayaamo é'o é'a kemó maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

26 Mindá káritantaa'a isa'á ímba kanaa'ó iyamba pó'a fí'ofi'on-tantaatafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

27 Waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátói makáifo simátíme'a sùne. Naaófá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awí'a Soromoní sáwífa'-unankwatoíye ko'naariríyé makówi úwasa waási awánésa kawel'an-íye sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawel'an-íye wésewe.

28 Ufá'á ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáye. Umá ímba waé'wae'a ínifo káfé'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáye. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínifo kembiwí maarán-áái ímbo seráámbá Maníkó ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-íye wésewe.

29 Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

30 Moórá-mora-marafaken-kwaasi Maníkón-aai ímbo ísáán-kwaasi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tóné nonémó ímbo né'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo ímba óraa'-imayaa é'a

31 Maníkó wení waásimo kawáánintafe'a imáyáa íyana mintántáá'á timíniye Ísu siyáye.

Wíyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Mátíyu 6:19-21

32 Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kembó sirááiwaéwi káráwiyaumne. Kentáásifowamo simbá kesi waásimo kawáánonda kembiwíwará'á kawáánónááwe. Miyá iyana kesirunkó kawel'á íniye simbá póna ímba táá'a íno.

33 Kentí moparáwimbá wétimela méyámbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi tíméro. Miyámó iyana kentí kawel'-méyámbá wíyómpa'a wérainasa waási ímba umémbá iyana ímba ufóiyaraamba ínana kawel'-úmai aasiyaasí waé'wae'a ína'a minkáwé'-méyántáfé'a imáyáa é'a

34 marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáféna tinkáínífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáíníye Ísu siyáíye.

Kísau-waasimo to'mayaa on-áái.

35-36 Ísu simátimena séna óraa'-waasigo aaremó to'waai on-tánómbá komandánae séna wínasa wení kísau-waasi unáánkwtói úmaresa ómbá kúra'makesa amu'matuwé mérewana téna táántainasa minúwóiyáámbá ontá tiyankánááwe. Miwí to'mayaambó ontembá kembiwíwará'á to'mayaa é'a amu'maré'a méraaro.

37 Minóráá'-wáásígómó tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínasa aamoí ónááwe. Érai'a simátimela sune. Minóráá'-wáásígó kisaumo maíndasafena unáánkwtói faú'mai múra maréna minkwáásísóntáféna maanká'-méwa'a tómbá tíméro síníye.

38 Minóráá'-wáásígó nó'waan-afufuna'i siyatarórá'íyo tinda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínana tirunkó kawel'á íniye.

39 Simátímenda-aai imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásímó tinda-kanaamo isénaraa umén-kwáásímó timbá wétomayaan-ena awánéna watúwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máísino.

40 Miyáumai kemá waási úranko kúmóndasafe'a kembiwíwará'á ímba imáyáa iyanka'a kumúnafainifo wétomayaan-e'a simu'maré méraaro Ísu siyáíye.

Sáwí'a owasá kawel'á owasamó on-áái.

Mátíyu 24:45-51

41 Súwana Pítáa séna Fasi'aénkóo emó sénda-aai kentáásáfé aantena wése seyaafá'-wáásísáféwarara wéseno súwana

42 Fasi'aénkó séna kawel'-kísáúmó máéwi kawel'-imáyáawará'-wáásísáfé'a sune. Wení óraako séna kesi kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

43 Wení óraako téna kisaumo kawel'-úmaimo maínda taawánáinana kisaumo maíndawi arunkó kawel'á ínana

44 minóráákó sēna kesí moparáwíné seyaafá-tántááká'é káráwiyuwo síníye.

45 Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáa énamo kesí óraako ayáatááka'a ímba tīniye sēnamo kīsau-ininakwa'o tīnkamenamo tóné uwóí'-none wēnenamo uwóí'o énamo

46 wení óraakomo tīnda-kanaa ímbo ísarenamo ímbo imáyáa wéindara'a téna óraaka'a tatufú'mai Maníkón-aai ímbo wéisaan-kwaasimo méraapa'a móankainiye Ísu siyáíye.

47 Ísu simátimena sēna kīsau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai isésa wemó síndantemba ímbo íyamba mérewana óraa'-waasigo téna óraaka'a tatīnkaminiye.

48 Énifo kīsau-waasi miwítí óraa'-waasigon-aai ímba isésamo ombá sáwí'a ésa méraawana óraa'-waasigo téna kárika'a tatīnkaminiye. Maníkó kawel'-ímáyáá óraa'o tīmakaiyawí óraa-kisau máéro. Kawel'-ímáyáá óraa'o tokáiyawí waási túwa'nai oro Ísu siyáíye.

*Ísu waásimo tuwináínda-aai.
Mátíyu 10:34-36*

49 Ísu simátimena sēna iyamó kaintembá kisaumo máéndasafel'a marapá'á kumbéraunda minkísáú tai'áínana kawel'á íníye-imayaa wéune.

50 Kárika'a kembá sí'o índa-i'a íyantafena sirunkó umbái taisaná sí'o índa-i'o íyamba tai'áínana sirunkó kawel'á íníye.

51 Kentáfé'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáo úmai méraantafena marapá'á kunkáíye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-íye. Waási tuwínkaa'-ésa tuwímbai kesáái isáíyasa tuwímbai ímba isánááwe.

52 Káfé'wara ánaaenkwará'a moórá-naumpa'a séfataase-waasi mésa kesááisafesa miwítí imáyáa tuwínkaa'-urésa kaumbonárau moórá-imayaa íyasa kae'nárai fí'on-imayaa óyááye.

53 Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa íníye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa íníye. Anááfúkowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáa tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

*Tuwímbai-tantaakoni áwáumo isáán-aai.
Mátíyu 16:2-3, Máaka 8:11-13*

54 Ísu sáwífa'-waasisafena sēna ainámbó wéraina'o é'a sé'a aa'á tīniye siyana aa'á tīniye.

55 Fiyúndá to'mái tai'áína'o é'a sé'a aa'á káíníye siyana aa'á káíníye.

⁵⁶ Wíyómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káíniye. Aa'á t́íníyemo sembá mintántáá'á awánaraawe. Kaumbo-kae'-ááíwára'-wáási pó'a miyán-tántáákóní áwáu awánaambanifo Maníkó káfé'o wéin-tantaakoni áwáu ímba awánaraawe Ísu siyáíye.

Aaimó arupísemo íyan-aaí.

Mátíyu 5:25-26

⁵⁷ Ísu séna simátíménda-aaí ísásuwe'a minkáé'-ámpá'á tuwínkaa'a uré'a moórá-ampa'-aantemba koró.

⁵⁸ Moórá-aaí ísáaro. Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'á mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa i-wáásí timíyasa ándá-naumpa'a tinkánaáwe.

⁵⁹ Ímbo miyá íyasamo ésa ándá-naumpa'a mótinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa seyaafá'-mékámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáíye.

13

Sáwí-imayaa ímbo tuwáíyawimo puwíyan-aaí.

¹ Ísu wésimatimuwasa tuwímbai tasímamesa sésa Káriri-marafaken-kwaasi tuwímbai Maníkóntáfésa ísámai póímo tufú'maimo agáemba kámáni-waasiti óraakon-awi'a Páíratí tuwímbai ti'maráísasa t́inkamisasa pukáawe suwaná

² Ísu séna minKárirífákémbá pukáan-kwaasisafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Kárirífakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba íyáákaraintafesa pukáawewa wéseo.

³ Ímba miyá wéofu simátime'a sune. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwára'á puwónááwe.

⁴ Imáyáan-oro. Síróámufa'a ayáátáá'-namba tawiséna sáwífa'-waasi 18 waasi t́inkamisasa pukáawe. Mindásafe'o sembá miwítí sáwí-awaugo Yérúsaremufakemba seyaafá'-wáásítí sáwí-awaugomba íyáákaraintafena pukáawewa wéseo.

⁵ Ímba miyá wéofu simátime'a sune. Kentí sáwí-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwára'á puwónááwe Ísu siyáíye.

Taaigó ímba arambó iyáin-aaí.

⁶ Ísu waé'mai-aaí simátimena séna moóráwigo wení ándá-aran-kisaufa'a arambó naan-táímá áwí'a fígi u'makáisana áruma wíkáisana arambá komaénae séna koawánaimba ímba iyáísana

⁷ minkísáúrá'ó

káráwiyain-kwaasisafena séna kaumborá'á áú'o simbá mintáéramba komaénae'a koawánaúnda ímba arambá íyáísa'a úmpo mintái ayáísuwaa. Maragóni anombá nasúwáifainifo ayáísuwaa sisaná

⁸ miwá séna

óraakoo ímbanifo mintái áwáufa'a ó'á túmake'a

agamo'á maké'a

⁹ moórá-au'o sínda awánaanana arambó iyéna kawé'a ínifo miyámó ímbo ína'a ayáísuwanaumne siyáíye Ísu siyáíye.

Ísu sambaatiyá'á moórá-inimbo asófamankarain-aai.

¹⁰ Moórá-kanaa Yúndaa-waasi áamáán-aaimo

ísón-kanaara'a Ísu áamáán-daumpa'a iména aai wésimatimuwana

¹¹ moórá-ininko sáwí-amutamba arumpimbó méron-ininko ayáátáaka'a sáwí'a úmai ména 18 aatai maisuwéna miyáumai sáwí'a úmai mérowana arósááumba kaénkówana ímba kanaa'á koku'á mérowana

¹² Ísu minínínkómbá awánéna séna enái'a tai'áino séna

¹³ ane'á ta'ótorowana minúwóiyáámbá arósááumba arupíse úwana koku'á iyáfasinena Maníkón-áwí'a mósá marówana

¹⁴ Ísu saagon-kánaárá'á minínínkómbá asófankontafena áamáán-danka'o káráwiyowin-arunko sáwí'a úwana sáwífa'-waasisafena séna afa'mórée-kanaa kisaumo máénka'a sí'a asófasinkainkwae sé'o é'a té'a saagaan-kánaámó é'a ímba teró súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kaumbo-kae'-ááíwára'-wáásín-owe. Saagaan-kánaárá'á kentí purumakawára'á tónki-poiwara'a naaúmpakemba faú'anke'a áí'mae nompá'á kowaná nombá wénaiye.

¹⁶ Minínínkó Émbaramun-aísaafitantambo uráin-inimba isaná waántáwanko ayáátáaka'a 18 aatai ta'ótokaisa'a saagaan-kánaárá'á faú'anakauna'a sáwí'a óne wésewe Ísu súwasa

¹⁷ símaimo sáwí'o uwánkówi mináái isésa tigaemá uwaná kawé-kísáú wémauntafesa úwoi-waasi aamoí uráawe.

Taaérankon-aai.

Mátíyu 13:31-33, Máaka 4:30-32

¹⁸ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátíména'a isáaro.

¹⁹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-íye. Kári-taerankon-awí'a másítáti mintáéramba moóráwigo kisaufa'a u'makáisana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena wémaíye Ísu siyáíye.

²⁰ Simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawááníyómpo maarán-áái simátiména'a ísáaro.

²¹ Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maimaéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiye Ísu siyáíye.

Kári'-ontagon-aaí.

Mátíyu 7:13-14, Mátíyu 7:21-23

²² Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba naaó'-nao'a wenáái simátíma'mae kúwana

²³ moóráwigo séna óraakoo Maníkó moórá-mora-waasi aantena kawé'-ámpá'á métinkainiyo súwana Ísu séna

²⁴ tiyáántán-kwiyé'a kári'-ontafimba iyáferáaro. Simátíme'a sune. Sáwífa'nanka iyáferanae sésa iyambanifo ímba kanaa'á iyáferanaawe.

²⁵ Naankón-afowá iyáfasinena ontá úmaraina'a ontará'á imé'a áánte sé'a óraakoo ontasá tisinkaaó síyana séna ímbo tuwánáúnda-waasi nááfakewiya'o sína'a

²⁶ kentáásí naaópa'a té enáái tasimásimenata eséta tóné nonésá naráumne síyana

²⁷ wemá séna nááfakewiya'o. Ímbo tuwánáúnda-waasin- ofo kóro naankón-afowá síníye Ísu simásuwena séna

²⁸ Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ti'maráína'a máápakembo awánáiyamba kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe Maníkón-aaimo simátímakaawiye Maníkómó kawáánipa'a méwa'a tuwáné tíyántafe'a é'a ifí'á tánááwe.

²⁹ Seyaafá'-áémpákén-kwáásí Maníkómó kawáánipa'a tésa tamésa tómbá nánááwe.

³⁰ Minkánáará'á ánaaemba aifarááwí tínaaeni'a iyasa tínaaenkewi aifarí'a ónááwe Ísu Maníkómó kawáánintafena mináái siyáíye.

Ísumo arumbó uwátínkarain-aaí.

Mátíyu 23:37-39

³¹ Minkánáá ámáán-kawaa-waasi tuwímbai Ísumpa'a tésa sésa óraa'-wasigon-awí'a Éroti séna Ísumba tufúwónana puwíníye wésifo maanká'á tuwé fí'on-daopa'a kóuwo suwana

³² Ísu séna Érotimba áwáífiyaamo in-áfá'-iyánkáán-kwáásí kosimáme sé'a sáwí-amutamba waási tirumpinkémbá wémaitiyuwe'a tí'a on-wáásí asófatinkaunda-kisau káfé'e aafáyáawe maé'a aúnká kesí kísau tai'ánaumne.

³³ Maníkón-aaimo simátímakaawi Yérúsaremu-naopa'- aantemba tínkamowasa wépuwontafe'a káfé'e aafáyáawe

aúnkáwe aampa'á wéwe'a kísau maifá kónaumne siyé Érotimba kosimáméro Ísu simásuwena

³⁴ Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi tínkambae iyúwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tínkambae iyúwasa pukáawe. Kokórigó áráátombo ayóífá'ó tínkarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasiwewe.

³⁵ Ísáaro. Maníkó tiyuwáina'a tu'nankáámbá ónááwe. Simátíme'a sune. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráisana kunkáiwaimba Maníkó kawé'á uwánkáiye síyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

14

Ísu aiyayaambo intorón-kwaasimo asófankarain-aii.

¹ Moórá-kanaa saagon-kánáárá'á Ísu áamáán-kawaa-waasi óraa'-waasigoni naaúmpa'a tómbó náíndasafena imérowasa saagaan-kánáárá'ó Ísu nóramo índa awánánae sésa imésa awánowana

² moóráwigo aiyayaambo intorón-kwaasigo wení ewaa'á mérowana

³ Ísu minkwáásígómbá awánéna áamáán-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé tísai ena séna saagaan-kánáárá'á kanaará áí'o in-kwáásí asófankanaumno súwasa

⁴ isésa ímba aai suwana minkwáásígómbá áíkена kawé'á uwánkena séna éniyo waaó súwana kóúwana

⁵ tísai ena séna kempínkémbá kentí iyámpóíya'i kentí póráára'iyo maipímbo kúwáfekaina'o é'a saagaan-kánáárá'á ááéwa mósá fasinánááo Ísu súwasa

⁶ mináái ímba kanaa'a anondáá siyáawe.

Waási ímba kentúmo maimaé iyíyan-aii.

⁷ Aai ímba anondáá suwasá tómbó nánaesamo tun-kwáásí aifa'á iménaemo sumbá Ísu tuwánéna waé'mai-aai séna

⁸ moóráwigo séna aaremó to'waaí on-tánómbá taman-daaó sína ímba aifa'á imauwó. Aifa'ó iménanamo enáwí'o iyáakaraindawimo tínanamo éna

⁹ táántaindawi entáféna séna iyáfasinenana maankwáásígó maanká'á tamáino sínana aigaé uwásuwe tínaaempa'a kumbéñone.

¹⁰ Éniyo táántainamo tínaaempa'o iménanamo táántainda-waasigomo weyáárika'o entáféna séna kesí waásiyo iyáfasine aifa'á imauwó sínamo iménasa awánésa enáwí'a mósá maránááwe.

11 Óraa'-waasi úne síyawí Maníkó miwí túwí'a múra tiyuwáinífo kári'-waasi únemo síyawí Maníkó miwí túwí'a maimaé iyíniye Ísu siyáiyé.

12 Ísu simátimena áántarowaisafena séna óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa óntawara'-waasiye enamááraawe ení akúné ení waási aantemba ímba táántao. Miyámó inasamó ésa ánaaemba áántewa tómbó komandendá mindá ení tónkóní anondáán-iyé.

13 Énifo óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa ímbo óntamo makén-kwaasiye tiyayaamba sáwí'o urén-kwaasiye tógafitan-kwaasiye táántenasa tamandáiyambanifo

14 ení tónkón-ánóndáá ímba amíyambanifo enarunkó kawel'a ínana Maníkó ení tónkón-ánóndáá amíníye. Ánaaemba arupíse úmai mén-kwaasi pukémpinkembo iyáfasinaian-kanaa Maníkó amíníye Ísu siyáiyé.

*Óraa-tanombo kauráin-aai.
Mátiyu 22:1-10*

15 Mináái súwasa Ísuwe tómbó wénowi isésa uwaná moóráwigo séna Maníkó wení waásimo kawáánipa'a tómbó náiyawí tirunkó aamoí íniye súwana

16 Ísu séna érai'a simbánifo simátíménda imáyáan-oro. Moóráwigo óraa-tanomba kaufónae séna sáwífa'-waasi táántarena méraisana

17 mintánómbó náíyan-kanaa kárika'a tínana wení kísau-waasigomba ai'maráisana táántaraiwaisafena séna tómbó nembá wéto'mayaan-ifo teró sisasá

18 miwí ímbo tíyan-aai sewaná moóráwigo séna maramá méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbó kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

19 moóráwigo séna siyáánkai-poima méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbó kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

20 moóráwigo séna káfé'a aaré maiyáunda pó'a tanómbó kaúfópa'a ímba kónaumne siyé kosimámuwo sisaná

21 minkísáú-wáásígó wení óraakompa'a téna miyá sewé tasimámisana arunkó sáwí'a isaná séna minúwóiyáámbá naaó'-nao'a wéne tiyayaamba sáwí'o uráinda-waasiye túrambo kafíkáinda-waasiye óntama ímbo makén-kwaasiye tiyaafái úmai tí'mae tiyó séna ai'maráisana

22 minkísáú-wáásígó miyá kosímai kouweréna taséna simásimendantemba kosímai tí'mae'o túnda ení naaúmpa'a paaí tu'ma'á wéráiyé sisaná

23 wení óraako séna seyaafá'-wáásí kesí naaúmpata sisipáá oro. Seyaafá'-ámpá'á wéne waásimo tiyaafái e óraaka'a símai tí'mae tiyó siyáiyé.

²⁴ Ísu séna simátíme sé'a aifa'ó táántaraiwai ímba tésa wení tómbá ímba tamandánaáwe Ísu mináái waé'mai-aai siyáíye.

*Imáyáa kawel'a urésa Ísu-ánaaembo arááíwaiyan-aai.
Mátíyu 10:37-38*

²⁵ Súwasa Ísuwe aampa'á kuwaná méwaerena simátimena séna

²⁶ kembó sirááíwaenae síyawí aifa'á kembá imáyáa simésa ánaaemba tinófoiye tuwaainíné iyámpóíye tífárawaawiye túnafaraawine kesáfésawe imáyáan-oro. Ímbo miyámó iyamba uwófí'a ónááfo miyámó ésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁷ Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawí umbai-tántáá'á timíyasa minúmbái-tántáá'ó ímbo maimaésamo sirááíwáemba uwófí'a ombá pósa ímba kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

²⁸ Moórá-aai ísáaro. Ayáátáá'-nambo ónae síyawí aifa'á óntambo tuwésamo íyan-imayaa ésa óntamba toráumai awánáiyambo kanaamó ínasamo ésa mináyáátáá'-námbá ónááwe.

²⁹⁻³⁰ Ímbo toráumai awánaresamo mindámbó iyamba minóntámbá tai'áwinana mindámbá úwoi wérainasa waási awánésa ímba ásawimai uwásukaawe sésa tuwíyáái ónááwe.

³¹ Moórá-aai ísáaro. Moórá tiyáífin-óráá'-wáásígó tiyánae séna aifa'á wení i-wáásímó torausínda sáwífa'-waasi 10,000 waasi ínana fi'on-i-waasiti óraako wení i-wáásímó torausínda áfááraumai sáwífa'-waasi 20,000 waasi ínana imáyáa éna kembá iyáákanaa ína iyáákanaao séna

³² ímba kanaa'á iyáákanaumne-imayaa énamo éna óraa'-waasi némpa'a mérainana aantá-waasi ti'maréna séna mintíyáísá ifátá tuwánae siyé kosimáméro síníye.

³³ Ísu mináái simásuwena séna aifa'á íyan-imayaa urésa ánaaemba síyantemba ónááwe. Miyáumai kembá sirááíwaenae síyawí aifa'á makáan-tantaatafesa imáyáa urésa ímba mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá ímba sirááíwaenaafó mintántáá'á tuwánáúmne sésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe Ísu siyáíye.

Uwígón-áái.

Mátíyu 5:13, Máaka 9:50

³⁴ Ísu simátimena séna uwímá kawetántáá'án-ifo óraa'a tai'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káina'o é'a to'maránááwe.

³⁵ Ayáántámba ímba agamopá'á maráiyana kawel'a ínifo úwoifa'a tuwánááwe. Ísáan-kwaasi ísámai kawel'án-oro Ísu siyáíye.

15

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Mátíyu 18:12-14

¹ Taakisi-óntámbo máún-umen-kwaasiye sáwí'o un-kwáásíyé Ísumpa'a wenáái isánae sésa tuwasá

² áamáan-kawaa-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa keáimbá sésa sáwí-waasise'a tómbá wénena aaimó simbá sáwí'a wéiye suwaná

³ Ísu mináái iséna waé'mai-aai séna

⁴ sipisípiya'o káráwiyowimo on-áái isáaro. Moóráwigo sáwífa'a 100 sipisípiya'a káráwiyaisana moórá-sipisípi áwiyo'wisasa misáwífa-sípísípí ufá'á méraawana moórámo áwiyo'wimba kosaafá émena awánéna

⁵ aamoí éna áúwaata'maena

⁶ naaópa'a téna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná séna kesí sipisípi áwiyo'wisa'a kosaafá éme'a áí'mae túmpo aamoisá ónae sisasá aamoí uráawe.

⁷ Simátime sune. Miyáumai wíyómpa'o méraawi marapá'ó tuwánaamba arupíse úmimo méraan-kwaasi kawé'-úmimo méraamba tuwánésa aamoí owasá sáwí'a úmimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoí wéowe Ísu siyáíye.

Óntambo áwiyokain-aai.

⁸ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moórá-ininko siyáánkai-ontan-arumba makáisana moórá

áwiyowisana ómbá kúra'makena wení naaúmpa'a kankambá wéwiyufena kawé'á uwámai saafá éna

⁹ awánéna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná simátimena séna kesí óntamba áwiyowisa'a saafá éme'a maiyáumpo aamoí iyataao sisasá aamoí uráawe.

¹⁰ Simátime'a sune. Miyáumai sáwí'o úmimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tíyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraa'-aamoí wéowe Ísu siyáíye.

Moórá-ifoko afowámbá auwénamo kóurain-aai.

¹¹ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-iyámpóíwáráwí méraisana

¹² ánaaenkewi afowántáféna séna ení seyaafá-tántáá'á ímbo pukéndara káfé'a tuwí-simiyo sisaná tuwímbai ááninkai tímísana

13 ánaaenkewi kárika'a ména wembó ámakaim-boparawimba tíména óntan-aantemba maimaéna némpa'-marafa'a koména sáwí'a úmaena wéiyena wení óntamba tu'mái

14 taí'ásuwaisana

óraa'-aawaima taisaná tóntáféna saafá uwááena

15 mimbárafákén-kwáásígómpá'á wéna kísau maénae kosimámísana kesí marafá'á komé kesí póíya'a káráwiyuwo sisaná

16 póíya'a káráwiyena ááisafena úmae wéiyena póíti tómpínkémbá nánae séna sisasá ímba áméwana

17 ánaaemba kawé'-ímáyáá éna séna kesifoní kísau-waasi sáwífa-tomba wénesa tímú'a faisasá aráá'wara'a wémaraafo maanká'á mé'a sáái táína'a puwúnafaimpo'a

18 maanká'á tuwé'a kesifompá'á wé'a sé'a kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a úmpo

19 kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a ómpo kesí kísau-waasiye siyó kosénaumne séna

20 mifá'á tuwéna témena aampa'á tisaná némpakemba afowá awánéna aruntaféna uwánkena ainténa kotaparéna ifi'á wétaisana

21 ááninko séna kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a uráumpo kentáfé kesááninkowe sénda uwófi'a óne sisaná

22 afowá mináái ifátuwena wení kísau-waasi táántaisasa tewaná séna minúwóiyáámbá kawé'-únánkwátói maimaé máuwanke'a kesáánimba intáfé'a waiyambá wéuwanke'a aísamai ánáamba wéuwanke'a

23 ánóíwara-purumaka-araa'a maimaé'a mátufu'mai aamoi-tánómbá kaufiyata wéneta aamoisá uwánkáano.

24 Kesááninko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména timbá póta aamoisá ónaumne sisasá aamoí uráawe.

25 Aamoí owaná aifakéwí kisaufakembo timbá naankóni ewaa'á téna aamoimó on-áái taiséna

26 kísau-waasigomba áántena séna nóinka'-aamoíya wéoo sisaná

27 enáfá'a kawé'-úmai tiyáísana enafo séna ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kaúfóro sisasá miyá wéesa méraawe sisaná

28 mináái ísáísana arunkó sáwí'a isaná kaoréna ímba naaúmpa'a iyísana afowá máápa'a kuména aifakéwin-arumbá kusímai iyáísana

29 afowántáféna séna ayáátáaka'a esé mé'a sáwífa'-aatai wémaisuwe'a enáái ímbo taraisúnda emó séndantemba miyá wéuna óraa-poiye kári-poiye méme-araa'e ímba tufú-simena'a kesí waásise'a naráumne.

³⁰ Enááninko ení óraa'-ontamba maimaé koména aare tine'á minóntámbá mátu'mai tai'ásuwena tisá ánóiwara-purumaka-araa'a tufú'mai kau-améne sisaná

³¹ afowá séna ayáátáaka'a kesé'o méraanda kesí seyaafá-tántáá'á endén-iyé.

³² Enáfáko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména tintáféta aamoisá uwánkaumne siyáiyé Ísu siyáiyé.

16

Moóráwigo kísau sáwí'o uráin-aai.

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Moóráwigo moparáwínkwará'-wáásígó kísau-waasisafena séna kesí moparáwínká'á káráwiyuwo sisaná miyá isasá tuwímbai tésa sésa ení moparáwínká'á ímba kawel'-úmai káráwiyaisana ení óntamba áwiyokaiye sewaná

² miwá iséna káráwiyaiwaimba áántaisana tisaná séna enáái sewa'á isáúmpo kesí moparáwínká'á ímba káráwinompo kesí moparáwínká'á káráwinda-aufai agai-símína'a ení kisaugoni áwáu awánaano sisaná

³ wéwena imáyáa éna kesí óraakomo si'mátuwaína'a nóra ónaumno. Kemá ímba fasi'aénkó pó'a maramó uffí-kísáú ímba kanaa'á maénaumpo inaimó sísféna sigae ínifo

⁴ miyá é'a aasásóí'á úmae wénonana si'mátuwaínasa miwítí naaúmpa'a sínkaresa tómbá siménááwe-imayaa uwásuwena

⁵ wení óraakompakembo ánaaemba méyánónaumne sésa úwoimo maiyáan-kwaasi táántaisana moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono sisaná

⁶ séna sáwífa'-masawemba 100 masawemba ówitamai aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 50 iye símai agai-simiyó sisaná miyá isaná

⁷ moóráwigo tisaná séna kesí óraakomba nóraumai-meyana amínono sisaná séna sáwífa-ton-unamba 100 unamba aménaumne sisaná miwá séna ení aúfáífimba ímba 100 iye sindá 80 iye símai agauwó sisaná

⁸ minááímó simbá óraakomba simáméwana iséna wení moparáwínká sáwí'a úmai káráwiyaiwaintafena séna kawel'-ímáyááwará'-wáásímó ontembá miyá óne siyáiyé. Marapá'-wáásí kentí imáyáarakemba ásawimai miyámó ondawí kawel'a íníye símai wémaefo sámó kain-áémpá'ó méraan-kwaasi ímba miyá wéowe. Miyáumai óraako wení moparáwínká'ó káráwiyaiwaintafena séna kawel'-ímáyááwará'-wáásímó ontembá miyá óne siyáiyé Ísu siyáiyé.

9 Ísu simásuwena minááisáféna séna ísáaro. Marapá'a kentí óntantamba túwa'nai iyasa kentí waási-i'a iya'a kentí óntambo tai'áíndara'a wíyómpa'o ésa iyíyan-kanaa wíyómpa'a minkwáási tuwánésa aamoí uwátinkanaawe.

10 Kári-tantaaka'a kawel'-úmimo káráwiyowi óraa-tantaaka'wara'a kawel'-úmai káráwiyonaawe. Kári-tantaaka'a sáwí'a úmimo káráwiyowi óraa-tantaaka'a sáwí'a úmai káráwiyonaawe.

11 Marapá-tántááká'ó ímbo kawel'-úmimo káráwiyaiyawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména káráwiyoro síníye.

12 Marapá'ó Maníkómpákén-tántááká'ó ímbo kawel'-úmimo káráwiyaiyawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaa'a ímba tiména kendén-íye síníye.

13 Ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawel'-úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaráí ónááwe. Miyáumai Maníkóní kísau mo maé'o é'a sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaa ímba úmae iyónááwe. Sáwífa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénaáwe Ísu siyáíye.

14 Ísu mináái súwasa áamáán-kawaa-waasi isésa óntantafesa aamoí wéesa pósa Ísun-awíyáái uwaná

15 Ísu simátimena séna kembiwí waási túranka'a kawel'-kísau wémaewasa tuwánésa sésa kawel'-wáásín-owe wésefo Maníkó kentí imáyáa wétuwanaíye. Seyaafá-tántáákón-áúmo mósá máraán-tantaatafena Maníkó sáwísamban-íye wésiye Ísu siyáíye.

16 Ísu simátimena séna Mósesé Maníkóní áamáambo simátímakain-aiye Maníkón-aaímo simátímakaaawimo agaimakáan-aiye mindá aambó usukáín-ááímó éna Yónimo nombó maitínkarainka'a mináái tiyáíye. Káfé'a ásé-aii Maníkó wení waásimo kawáánin-aii wésimatimemba pósa waási Maníkómó kawáánipa'a tiyáántamba fasi'ámaesa wéíyaferaawe.

17 Marawé wíyóne tai'áínífo Maníkóní áamáamba kári'-amaane óraa'-amaane ímbo tai'áínda aasiyaasí waé'wae'a íníye.

18 Moóráwigo awaainímbá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo máimba umémbá wémaíye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo máimba wewará'á umémbá wémaíye Ísu siyáíye.

Óntawara'-waasigoe Rásarasite-taai.

19 Ísu séna moórá-aaí ísáaro. Óntawara'-waasigo ména kawel'-únánkwátói sáwífa'a makéna kawel'-tómbá náma'nama'-isaná

20-21 moóráwigo-awí'a Rásarasi ímba óntamo makáiwai óraa'-namomba kaisaná méraisasa ayáí-tómbá amínana náíníye sésa óntawara'-waasigoni ontará'á móankaraawana méraisana iyánkó téna mindámómbá tauwá'naraiye.

22 Ánaaemba ímbo óntamo makáin-kwaasigo púwísasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kunáí'maesa Émbaramumo kawel'-mápá'ó méraipa'a móankaraawana óntawara'-waasigo púwísasa utámakaawana

23 púwón-aempa'o iyamó wégaipa'a óraa'-ai'a isaná ména mósá awánaimba némpa'a Émbaramuwe Rásarasiye'a méraayana tuwánéna

24 aaemáífinkemba séna kesifóo Émbaramuwo iyamó wégaipa'a óraa'-si'a isa'á méraumpo arumbá uwásinke Rásarasimba ai'márénana kunkéna ayáámba nompí támai sínááfiya'a maráínana tasiyasi íno sisaná

25 Émbaramu séna kesááninko marapá'ó méraandara'a seyaafá-káwé-tántáá'á makáampo Rásarasi sáwí'a úmai méraifo mindásafe imáyáan-uwo. Káfé'a wemá kawel'-úmai méraifo embá ái'o ipa'á méraane.

26 Senda-ááíwará'á imáyáan-uwo. Afufumpimbá óraa-tunai wéraifo ímba wété ónááfo sisaná

27 óntawara'-waasigo séna kesifó Émbaramuwo emó sénda-aisafe'a simáme'úne. Rásarasimba ai'márénana kesifoní naaópa'a

28 séfataase kesífárawaisai méraafo kusimátimena sáwí-marupa'o iyamó kaipa'á tefó simátimino sisaná

29 Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaíye Maníkón-aimo simátímakaawi siyáan-aaíye aúfáífmbo agaimakáamba pósa toráumai isánááwe sisaná

30 kesifó Émbaramuwo ímbanifo moóráwigo pukáimpinkemba iyáfasinena kusimátiminasa sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á kónááwe sisaná

31 Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaíye Maníkón-aimo simátímakaawi siyáan-aaíye ímbo isésamo ésa pukáimpinkembo iyáfasinkaiwain-aaí ímba isánááwe Émbaramu siyáíye Ísu siyáíye.

17

Sáwí'o on-aaí.

Mátíyu 18:6-7, Mátíyu 18:21-22, Mááka 9:42-48

1 Ísu wení kísau-waasisafena séna fí'o-fi'on-tantaa'a waásifa'a tinasáa kesaái tuwánaáwe. Tuwímbai tesa kesaáimo wesaawi karo'-áái tasimátimiyasa kesaái tuwesa kóiyasa karo'ó síyawifa'a sáwí-meyamba tíniye.

2 Miwímó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fári'wimaresamo nompimbó túwáawasamo kumpuwésaraa karo'-áái ímba simátíméwasa kesaáimo ísaraan-iyampoi kesaái ímba tuwesa sáwí'a owisinó.

3 Mindásafe'a kentúra'a káráwiyoro.

Kentí waásimo kembó sáwí'o uwátinkaiya'o é'a kem-biwífa'á mindásafe simátimiyasa sáwí'a únemo síya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro.

4 Kentí waásigomo kembó sáwí'o uwántínkáfa'o iyésamo kempá'ó tésamo sáwí'a únemo símae iyíya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro. Mimbórá-kánaámó afakaetéra'o miyámó íya'o é'a ímba imáyáa é'a ifá'á túwáaro Ísu siyáíye.

Ísumpa'o timankúnkúmba on-áái.

5 Suwasá Fasi'aénkóní aantá-waasi wentáfesa sésa entáféta simankúnkúntaamo úndasa súwa'nai inatá entáféta simankúnkúntaamo úndasa fasi'ámaisa méraano suwaná

6 Fasi'aénkó séna moórá-taigon-awi'a másítáti kári'-aramba tu'makáawana áruma wíkéna óraa-tainambo intembá miyáumai kentáfé'a timankúnkúmba iyambo é'a óraa-taisafe sé'o taawí'wé óraa'-nompimba kunkaruwuwó síyanamo éna miyá íniye Ísu siyáíye.

Kísau-waasiti kisaugon-aai.

7 Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Kísau-waasigomba ai'marááwana kísau wémaena kisaufakena'i póiya'o káráwiyaindafakena'i timbá ení tómbá emá agaimái naaó ímbo síyamba

8 kafegafé úmai kawé'-únánkwátói uré tómbá agai-símína'a nasúwáana ánaaemba ení tómbá agaimái náínone miyán-áái wésewe.

9 Sintembá kísau-waasi miyá ésa úwoi miwítí kísau isasá miyá ombá pósa ímba túwí'a mósá wémaraawe.

10 Miyáumai kembiwí miyá é'a simátíméndantemba é'a tai'áiyanka'a sé'a úwoi wení kísau-waasisa úndasa póta úwoi kentáásí kisausa maiyáumne sé'a ímba kentú maimaé'a iyóro Ísu siyáíye.

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwátínkarain-aai.

11 Ísu Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba Sámériyaa-marawe Kárirí-marawe afufumpin-ámpá'á wéna

12 moórá-naopa'a kúwasa námombo kón-kwaasi siyáánkai-waasi wétesa némpa'o Ísumo túmba awánésa

13 aaemái sésa óraako Ísuwo kentáá arumbá uwásinkaaosuwana

14 Ísu tuwánéna séna áamáán-kisau-waasifa'a wé'a kentú máaraatimiyasa tuwánésa námomba kawáúwiye sénááwe súwasa aampa'ó kumbá túma kawe'á uwátinkowana

15 miwífinkémbá moóráwigo áuma kawe'ó uwánkomba awánéna kouweréna óraaka tasiyéna Maníkón-áwí'a mósá maréna

16 Ísu óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena súwi séna minkwáásí ímba Yúndaa-waasin-ifo Sámériyaa-marafaken-kwaasigo súwi súwana

17 Ísu séna siyáánkai-waasi túma kawe'ó uwátinkaunda afa'éiyain-kwaasi ímba kouwérááwana

18 kímborawigo fí'om-barafaken-kwaasigo kouweréna Maníkón-áwí'a mósá maráíye simásuwena

19 minkwáásígóntáféna séna kentáfé súwa'nai índawin-iyé sénda póna enáú kawe'án-ifo waaó Ísu siyáíye.

Maníkó wení waásimo kawáánin-aai.

Mátíyu 24:23-28, Mátíyu 24:37-41

20 Súwasa áamáán-kawaa-waasi Ísumba áísai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa nóin-kanaawa tınıyo suwaná Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba ímba kanaa'á túrantamba awánánááfo

21 Maníkó wení waásimo kawáánimba waási túra'a ómbaraimba pósa mifará'i maafá káráwiyaiye ímba kanaa'á sénááwe Ísu siyáíye.

22 Ísu simátiména wení kísau-waasisaféna séna ánaaemba kemá waási úranko kúmónnda-kanaa awánánae síyambanifo ímba miyán-kánáá suwánánááwe.

23 Tuwímbai sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síyasa fí'owi sésa maafá'á méraifo taawánaaromo síya'o é'a ímba érai'e sé'a wété oro.

24 Wíyómpa'o aafáyáumo tóráísasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

25 Misúnda-aai ímba paápé uráinasa aifa'á káfé'o méraan-kwaasi tínaaemba uwásinkesa sí'o índá-i'a uwásinkanaawe.

26 Naaófá'á moóráwigon-awí'a Nówaamo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kúmónnda miyá ónááwe.

27 Nówaamo méronka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wétó'waai-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowana piri'-nónkó seyaafá'-wáási tínkamuwasa putásaraawe.

28 Naaófá'á moóráwigon-awi'a Rótimo méronka'a ímba Maníkón-ímáyáá ésa noné tóné wénesa méyánúmae wénesa kísauwe naané úmae né'ómba

29 Róti Sónómu-naopa'o tiyuwónka'a Maníkó óntankwara iyarónkwárá'á wíyómpakemba tuwówana kuména tínkamuwasa putásaraawe.

30 Rótimo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba kemá waási úranko aneka'ó kumpaapé ondará'á miyá ónááwe.

31 Aneka'ó kúmóndara'a ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba moparáwímbá ifátuwanaawe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o tíyamba moparáwímbá ifátuwanaawe.

32 Róti awaainínkón-áái imáyáan-oro. Wení moparáwímbó tuwón-imayaa éna mówaerowana óntankwara iyarónkwárá'á kuména tufúwana pukáiyé.

33 Tirááímo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai ménaafo kentáfésa imáyáa ésa tirááímo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

34 Simátíme'a sune, Aneka'ó kúmóndara'a mindó'wáámbá kae'-wáásí mimbóráfá'á tuma wéreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíníye.

35 Minkánáá kae'-ínínkáí tómbó wéto'mayaan-iyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáíníye.

36 Kae'-wáásí kísaufa'o méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáíníye Ísu súwasa

37 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo emó sénda-aai nááfatafewa sénó suwaná póíye sawaiyémo kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana sunda-aai

paapé íníye Ísu siyáiyé.

18

Moóráwigo keto'-ínínkón-aaimo ísarain-aai.

1 Ísu séna aasiyaasí Maníkómpá'á inái wésesa túwáafo séna waé'mai-aai simátímena séna

2 moórá-naopa'a aaimó ísáín-kwaasigo ména ímba Maníkón-áároi inkaiséna ímba waási-imayaa éna méraisana

3 mindáópa'a keto'-ínínkó ména aasiyaasí aaimó ísáín-kwaasigompa'a tóso éna séna sáwí'a uwásinkanaesa wéfo aai súwa'nai uwásinkaaó sisaná

4 ayáátáaka'a wenáái ímba ísarena ánaaemba imáyáa éna séna Maníkón-áároi ímba inkaisé'a waási-imayaa ímba é'a wéumpo

⁵ minínínkó kempá'ó timbá suwesaraí ifáímpó'a áwa'nai ónaumne siyáíye.

⁶ Fasi'aénkó simásuwena séna aaimó ísáí-sawi-waasigon-aai imáyáan-oro.

⁷ Maníkóní waási wempá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna ímba ayáátááka'a úwoi ména miwí táái iséna

⁸ sáwí'o uwátínkénka'a ááéma túwa'nai íníye. Ánaaemba kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a méraiyan-kwaasifinkemba kesááisafesa timankúnkúmba ónaa ína ónaao tuwánánaumne Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó símae íyómba túwáafo séna mináái siyáíye.

Ámáán-kawaa-waasigonte taakisimó maún-kwaasigonte-taai.

⁹ Tuwímbai kawé'-wáásí úne sésa kentúma maimaé iyésa fi'on-kwaasi túma símai sáwí'o uwátínkén-kwaasisafena waé'mai-aai Ísu simátimena séna

¹⁰ kae'-wáásígórái moóráwigo ámáán-kawaa-waasigon-ifo moóráwigo taakisi-óntámbó máin-kwaasigo ésarai óraa'-amaan-daumpa'a inai séyae sésarai iyóyamba

¹¹ ámáán-kawaa-waasigo koku'á ména wenáú maimaé iyéna séna Maníkóo kemá tuwímbaimo ontembá ímba wéumpo entáfé'a súwi sune. Umémbó maésamo karo'ó sésamo aare-úmémbá ésamo ontembá kemá ímba miyá wéune. Maaméraiwai taakisimó máin-umen-kwaasigomo intembá kemá ímba miyá wéune.

¹² Aasiyaasi-sóndáará'á kae-kae-kánáá ámáántafe'a imáyáa é'a ímba tómbá wénaumne. Aasiyaasi-kísáúgóní sondaará'ó maúnda-tantaa'a tuwínke'a kemá afa'éiyaimba maé'a moórá embá áma'mae'a wéiyune sisaná

¹³ taakisimó máin-kwaasigo moóráfa koku'á ména aigaé éna kífaena séna Maníkóo kempímbá sáwí-imayaa wéraifo arumbá uwásinkaa siyáíye.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna ísáaro. Maníkó taakisimó máiwaini sáwí-imayaa maiyaúwáísana Maníkóe taankarotámai maéna wení naaópa'a wisaná ámáán-kawaa-waasigo wempímbá sáwí-imayaa úwoi wéraisana wení naaópa'a kuráíye. Óraa'-waasi únemo síyawí Maníkó túwí'a múra tuwáínífo Maníkón-áísamaifimbo méraawi Maníkó túwí'a maimaé iyíníye Ísu siyáíye.

Ísu iyámpóimo ayááfúmbo tátínkarain-aai.

Mátíyu 19:13-15, Máaka 10:13-16

¹⁵ Simátimuwasa tuwímbai Ísu ta'ótorena kawé'a uwátínkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kisau-waasi tuwánésa kóro suwaná

16 Ísu miniyámpóisáféna táántena séna teró. Ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpóimó kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimba iyámpóimo kempá'ó tiyan-amba ímba aambá faíyóro.

17 Érai'a simátime sune. Maníkóntáfésa sésamo iyámpóiyaan-úmai kenká'á wégawaanonemo siyanamo éna miwíyá'á kawáánínífo ímbo miyá síyawimo éna ímba kawááníníye Ísu siyáíye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mátíyu 19:16-30, Mááka 10:17-31

18 Súwana moóráwigo Yúndaa-waasiti óraako Ísumpa'a téna séna óraakoo kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

19 Ísu séna kentáfé nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimbóráwígó Maníkó weyáá kawekón-íye.

20 Maníkóni áamáamba é'a ísaraane. Minamáámbá aúfáífimba agaimaréna séna ímba aare-úmémbán-oro. Ímba waási tínkamiyasa púwóro. Ímba umémhá máéro. Ímba karo'-áái simátínkáaro. Kentínófoi-tuwi'a óraa'-i'an-oro siyáíye súwana

21 miwá séna minamáámbá kemá iyámpóiyakemba ísare'a kawel'á úmae wéiyune súwana

22 Ísu iséna séna kawel'á éma moórá-tantaa'a ímba kawel'á uráampo ení moparáwimbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawel'-mékámbá Maníkó wíyómpa'a ankáíníye. Tímatuwemo e kembá sirááíwainone súwana

23 mináái iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaa úwana arunkó sáwí'a uráíye.

24 Arunkó sáwí'a úwana Ísu awánéna séna sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbái táíníye.

25 Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóni afaapimbá ímba kanaa'á kóferainíye. Káámeri-poigomo waigóni afaapimbó kóféráínkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 mináái iséna áísai esa sésa umbái taifó nóran-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaao suwaná

27 Ísu séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbarésa kónááfo Maníkó úwoi kanaa'á wéíye súwana

28 Pítaa séna isaaó. Kentáásí naaópa'a tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

29 Ísu séna érai'a simátime sune. Maníkó wení waásimo kawáánintafesa imáyáa ombá naaópa'a tuwésa tuwaaininé tuwaaísáye tinófoiye táánine tiyáámúne tiyuwésa miyáumaimo túwááwin-anondaa

30 marapá'ó méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'a sáwífa'a mémaesa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mátíyu 20:17-19, Máaka 10:32-34

31 Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá naaófá'ó Maníkón-aaimo simátimakowimo waási úrankon-aai agaimakáan-aai paápé íniye.

32 Kembá sí'mai fí'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'a sinkésa símai sáwí'a uwásinkesa tuwiyáái wisinkésa

33 súwiyonku'-nésa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne Ísu súwasa

34 wení kísau-waasi nóin-aaisafenawa síyó sésa minááígóní áwáumo aúpá'ó wérontafesa ímba ísámai kawé'á ésa Yérúsaremu-nao'-ampa'a kuráawe.

Ísu aúrambo kafikówimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Máaka 10:46-52

35 Ísu aampa'ó kúmba Yériko-nao'-ewaa'a kúwana moóráwigo aúrambo kafikówi óntamba inái símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai séna

36 sáwífa'-waasimo té samo kínkimbo sumbá iséna nááwiya'o súwasa

37 Ísu Násaretifakewi wétiye suwaná

38 óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

39 aifa'ó tun-kwáásí aaisambá aéésa sésa aseraaó suwaná mináái ifátuwena aneka'á óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

40 Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'á koíyáfasinena séna áí'mae teró súwasa áí'maesa ewaa'á tuwaná Ísu áísai ena séna

41 nóin-tantaara embá arááímo táinda-tantaa'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawé'á uwásinkaaó súwana

42 Ísu séna kentáfé kanaa'á súwa'nai índawin-iye sémpo aúramba kawé'á íno súwana

43 minúwóiyáámbá aúramba kawé'-úmai awánéna Ísumba arááíwa'mae wéwena Maníkón-áwí'a mósá marówasa sáwífa'-waasi awánésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

19

Sákíyasín-aai.

1 Maníkón-áwí'a mósá márówana Ísu Yéríko-naopa'a kóyáákanae séna kúmba

2 moóráwígon-awí'a Sákíyasi taakisi-óntámbó máún-kwaasiti óraa'-waasigo éna sáwífa'-ontamba makéna

3 Ísumba awánánae séna úmba sáwífa'-waasi fáitukowana ampáán-kwáásígó éna ímba kanaa'á awánéna

4 maanámpá'á tíníye séna minkwáásí tínaaempakemba aifa'á iyáákéna moórá-taífa'a íyátena mérowana

5 Ísu mintáigóní áwáufa'a wéna mósá awánéna séna Sákíyasiyo ení naaúmpa'a kónaumpo minúwóiyáámbá marapá'á kumuwo súwana

6 aamoí uwásuwena minúwóiyáámbá marapá'á múra tuwéna kúwáái'maena wení naaúmpa'a kúwasa

7 minkwáásísómbá awánéna tirunkó sáwí'a úwasa sésa sáwí'o in-kwáásígóní naaúmpa'a wéwiye suwaná

8 Sákíyasi wení naaúmpa'a mósá ankéna Fasi'aénkóntáféna séna óraakoo kesí ónta afufuntambá tuwínke'a tuwímbai ímbo makén-kwaasi timé'a tuwímbai karo'á simátinke'a óntamba umémbó maiyáunda pó'a éiyain-eiyain-úmai tíma'mae'a kónaumne súwana

9 Ísu séna káfé'a maandáúmpá'ó méraan-kwaasi kawé'-ámpá'á métinkaumne. Émbaramun-aísaafitantambo uráandasafe'a miyá úne.

10 Kemá waási úranko kumpaapé uráundawi enkáán-kwáásí saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métinkáandasafe'a kunkaumne Ísu siyáíye.

Siyáánkai-waasi-taai.

11 Mináái isówana Ísu Yérúsaremu-naokoni ewaa'á kúwasa wesé'o kun-kwáásí imáyáa ésa sésa Maníkó wení waásimo kawáánimba kárika'a paapé íníye suntáféna waé'mai-aai simátiména

12 séna moórá-oraakon-aai isáaro. Kámáni-waasi némpa'-marafa'a méraawana kotísai onasamó kanaán-iyemo siya'o é'a kesí waásiya'a takáráwiyonae séna

13 wení kísau-waasi siyáánkai-waasi táántaisasa tewaná óntamba kae-táémo kae-táémo'a tiména séna koméraana'a minóntánkákémbá kísau wémaiya'a té'a tuwímbai-ontankwara'a tamáéno séna kóisasa

14 wenamááraa tiyántafesa uwánkesa kámáni-waasi kosimátíme sé'a kentáará'á ímba takáráwiyiniye kosimátíméro sewasá kuráawe.

15 Énifo minóráákómbá káráwiyi-kísau améwana kouweré téna ááémo óntambo tímakain-kwaasi táántaisasa tewaná

séna tímakaunda-ontankakemba nóraumai-ontana maiyáao sisaná

¹⁶ aifa'ó ámakaiwai téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a moórá kae-táemo'a maiyáumne sisaná

¹⁷ óraako séna kesí kísau-waasigo kawel'á óne. Káritantaaka'a kawel'-úmai káráwiyaampo siyáánkai-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

¹⁸ moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémae'a siyáánkai-taemo'-ontamba maiyáumne sisaná

¹⁹ éni'fó séfataase-naoraara'a káráwiyuwo sisaná

²⁰ moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontamba ampantafimbá mú'múmai aúpá'á makáumpo máínone.

²¹ Emá fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tanta'a wémae úwoi wéne fi'owiti kísaufaken-tomba wénaana pó'a enáároi inkaisé'a úwoi aúpá'á makáumpo máínone sisaná

²² óraako séna sáwí-kísau-waasigo ónda pó'a kentáfémo séndantemba aái simánkanaumne. Kentáfé sé fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tanta'a wémae úwoi wéne fi'owiti kísaufaken-tomba wénaane sémpo

²³ kesí óntamba seyaafá'-wáásítí óntambo máraán-daumpa'o makáandarakaa tiyé'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

²⁴ méraan-kwaasisafena séna maanóntámbá maiyé'a kae-táemo'-ontambo tokáiwaimba áméro sisasá

²⁵ miwí sésa ímbanifo kae-táemo'-ontamba é'a tokáiyé sewaná

²⁶ óraako séna simátíme sune. Sáwífa-tantaaka'o kawel'-úmimo káráwisinkaawi moórá-mora-tanta'a tíménasa káráwisinkanaafo ímbo kawel'-úmimo káráwisinkaawifinkemba makáan-tanta'a máéna'a

²⁷ kesí namuro-wáásí kentáará'á ímbo káráwinone siyáawi tí'mae'a kempá'á tiyé'a tínkamiyasa

púwóro siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

Mátíyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Yóni 12:12-19

²⁸ Ísu mináái simátímena aifa'á Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba

²⁹ Órífi-omapa'-ewaa'-naokai moórá Pétífasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáé'-náó'-ewaa'a wéna wení kísau-waasiyai kae'á máti'marena séna

³⁰ epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ándá awátuwekai áí'mae tekaiyó.

31 Moóráwigo tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a kónae siyé simámékaiyo súwasarai

32 kuyaná súntemba mimpóí mérowasarai koawánésarai

33 ándá koawátúwóyana mimpóígón-afowá awánéna séna nóra sékaiya mimpóígóní ándá wéawaaeyo súwasarai

34 mindárai sésarai óraako ayáá'maena wínkwaesimásuwesarai

35 áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóígón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

36 sáwífa'-waasi mésa óraa'-waasin-ye sésa paákákén-únánkwátói faú'mai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiya'a auwétamaena wéwena

37 Órífi-omapaken-ampa'o kumúmba Yérúsaremu-nao'-ewaa'a kúwasa Ísumba sáwífa'-waasi arááíwa'mae wéwesa aamoí ésa fi'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúmba awánontafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa óraaka'-oraaka'a sésa

38 Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó minkáwáágómbá kawé'á wéuwankaiye. Maníkó kentáásáféna séna aáno úmai méraaro wésimba póna wenáwí'a óraa'a wéiye óraaka'a suwasá

39 misáwífa'-wáásifínkémbá tuwímbai ámaán-kawaa-waasi sésa óraakoo embó arááíwa'mae wénon-kwaasisafe sé aséráaro siyó suwaná

40 Ísu séna simátime sune. Miwí ímba aaimó senkakaa maanóntánkó kentáfénawe séna aái sisinó Ísu siyáíye.

Ísun-arumbó uwátínkarain-aaí.

41 Ísu Yérúsaremu-nao'-ewaa'a wéna awánéna waási tífi'a téna séna

42 aáno úmaimo máéwini áwáu ímba ísámai kawé'á uráawe, Isékaa aáno úmai méraawisino. Káfé'a ímba kanaa'á wéisaawe.

43 Kentí namuro-wáásí tésa kentí naaópa'a taúkúresa maramá u'mái ontafímbá agari'á tásuwesa

44 kentí aare-iyámpóíwara'a tínkamesa kentí naambá tawísísuwanaawe. Maníkó kawé'-ámpá'á métinkanae séna tisa'á tínaaemba uwánkáámba pósa kentí namuro-wáásí tésa miyá ónááwe Ísu siyáíye.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aaí.

Mátíyu 21:12-17, Mááka 11:15-19, Yóni 2:13-22

45 Ísu mináái simásuwena Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámaán-daumpa'o méyámbó unkwáásí iti'mátuwena

46 simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna mindá kesí naambá Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbán-iyé agaimaréna siyáíye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáíye.

47 Aasiyaasí óraa'-amaan-daumpa'a Ísu simátíma'maena iyúwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé óraa'-waasiye Ísumbo tufiyan-aai suwasá

48 úwoi-waasi sáwífa'a Ísun-aai ísámae wéiyuwasa tu-fuwiyan-amba ímba kanaa'á saafá uráawe.

20

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátíyu 21:23-27, Mááka 11:27-33

1 Moórá-kanaa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aai simátimuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé Yúndaa-oraal-waasiye tésa

2 sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

3 Ísu séna aifa'á moórá-aai tísai ona'á simásíméro.

4 Ááéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkówa simámakaisanawa nombá maitínkarai waásiya simámakaawanawa nombá maitínkaraiyo súwasa

5 miwí keáímbá sésa nórasaawa sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkaraiye senanasáámó éna nóra séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síníye.

6 Waási simámakaawana nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaimo simásímakaiwai uráíye wéseмба pósa óntamba maiyésa sínkamonaawe.

7 Ísuntafesa sésa emó síesai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná

8 Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáíye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mátíyu 21:33-46, Mááka 12:1-12

9 Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo ándá-aran-kisau úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyaawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

10 arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí

ándá-aramba komauwó séna wení kísau-waasigomba ai'maráísana minkísáúrá'ó káráwiyowifa'a tisasá ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹¹ aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyowi ta'óto'mai tufú'maresa sáwí'a uwánkesa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

¹² aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana naaemá kúmísasa famétuwaawana kóísana

¹³ aanáfó séna nóra ónaumno. Kesááninko imáyáamo ámakauwawimba ai'maráánana wínasa wenáái isánaáwe séna ai'maráísana tisasá

¹⁴ minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáímbá sésa aanáfón-ááninko tifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímbo mainata kesáá maénae sésa

¹⁵ ta'óto'mai ándá-aran-kisauwakemba famétuwesa tufúwówana pukáíye. Ísu mináái simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íniye.

¹⁶ Téna kísaura'o káráwiyowi tínkaminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyoro síníye Ísu súwasa mináái isésa sésa ímbo miyán-oro suwaná

¹⁷ Ísu árimba tuwánéna tísai úmai isánae séna imáyáan-oro séna Maníkón-aai aúfáífimba maarán-áái agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéíye sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye

agaimaréna siyáimba minááísáfé'a imáyáan-oro.

¹⁸ Wíyamba minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a ónááfo minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu súwasa

¹⁹ óraa'-amaan-kisau-waasiye amáámbo sun-kwáásiyé simbá kentáásáféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásísáféna táá'a úwasa ifátukaawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aai.

Mátíyu 22:15-22, Máaka 12:13-17

²⁰ Ifátuwesa ta'ótoraiyan-kanaa káráwiyesa tuwímbai ti'marésa sésa Ísun-aaimo isáán-kwaasimo ontembá té'a áísai iyana sáwí-aaimo sínata ta'óto'mai kámáni-kawaagomp'a móankanaumne sésa ti'marówasa Ísumpa'a tésa

²¹ sésa óraakoo érai'-aai wése waási táároi ímbo inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímbo inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóní aambó arááíwáén-aai arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

²² Emá nóran-imayaawa ónó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáási amáána taraisónaum

íntaawa taraisónaumno. Timénaum íntaawa timénaumno suwaná

²³ Ísu miwítí imáyáa iséna séna

²⁴ moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

²⁵ Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkóndé Maníkómbá áméro súwasa

²⁶ mináái ísówana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe. Ísu waási túranka'a ména ímba sáwí-aaí súwasa pósa ímba aaí sésa ta'ótokaawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Mátíyu 22:23-33, Máaka 12:18-27

²⁷ Ímba ta'ótórówasa Sátúsi-amaan-kawaag-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáási pósa Ísumpa'a tésa

²⁸ sésa óraakoo naaófá'á Mósesé séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáíniye siyáíye.

²⁹ Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

³⁰ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana

³¹ wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáiimba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásaawana

³² minínínkó ánaaemba pukáíye simámesa

³³ Ísumba áisai esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínímbá afakaeté-waasi tuwaaínímbá éna nááwa máíníyo suwaná

³⁴ Ísu séna marapá'ó méraan-kwaasi aaré maíyasa waaí maíyasa tiyáámúmba to'waaí ésa wéowe.

³⁵ Maníkó táántena séna pukémpinkemba íyáfasine'a wíyómpa'a iménaawe siyáimba minínínákwa'á wíyómpa'o iméraiymba aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

³⁶ Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o mésamo ímbo púwóntemba minkwáási miyá ésa ímba aneka'á puwónááwe. Pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Maníkóní waásin-owe.

³⁷ Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Mósesé minááisáféna agaimakáíye. Aúfáíimba agaimaréna séna áru-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana

mintáífinkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Ēmbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáíye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

³⁸ mináái siyáimba pósa miwí úwoi méraawe. Maníkón-auranka'a seyaafá'nánká méraawe Ísu súwasa

³⁹ áamáambo sun-kwáásí sésa óraakoo kawé'-áái simásímakaane suwaná

⁴⁰ Ísun-aaigo táá'a úntafesa ímba áísai uráawe.

Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Mátíyu 22:41-46, Máaka 12:35-37

⁴¹ Ímba áísai uwaná Ísu séna Káráísiti Téfitin-andafaken-kwaasin-íye wésefo

⁴² naaófá'á Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimba imó agaimakón-aufaiimba Téfiti agaimaréna séna kesí Fasi'aénkóntáféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á

⁴³ mara'-ména'a ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánááwe

Maníkómó siyáin-aaí Téfiti siyáíye.

⁴⁴ Miyáumai Téfiti Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-íye siyáimbanifo nóraumaiya wemá Téfitin-andafaken-kwaasin-íye Ísu súmba Káráísiti Téfitini Fasi'aénkó éna Téfitin-andafaken-kwaasigon-íye.

Áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfomo siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Máaka 12:38-40, Rúku 11:37-54

⁴⁵ Sáwífa'-waasi mináái ísówana Ísu wení kísau-waasisafena séna

⁴⁶ áamáambo sen-kwáásítí aambá arááíwáéfo. Minkwáási ayáátáá-kuferai wiyésa naaópa'a afufumpa'á nówasa pósa waási tuwánésa sésa óraa'-waasin-owe wésewe. Minkwáási áamáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo máépa'a imésa tanómba kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawé-tómbá wénaawe.

⁴⁷ Minkwáási keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá maésa waási suwánésa súwí'a mósá maráíwqe sésa karokómba tafisímai inai wésewe. Miyámó on-ánóndáá óraa'-umbai maénááwe Ísu siyáíye.

21

Keto'-ínínkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aaí.

Máaka 12:41-44

¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména tuwánómba óntambo túwón-anafeumpimba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

² moórá-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-tóyaráámhá tuwómba Ísu awánéna

³ wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime sune. Minkétó'-inínkómó túwáin-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáin-ontamba iyáákaiye.

⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mütú'a túwáimba póna ónta-iyaimba méiniye Ísu siyáiyé.

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Mááka 13:1-2

⁵ Súwasa tuwímbai óraa'-amaan-dantafesa sésa kawé'-óntánkákémhá úmakaawe. Maníkómbá ámakaan-tantaa'a kó'naariri úmakaawata awánéta aamoisá úne suwaná

⁶ Ísu séna ánaaemba waási tésa awánaan-tantaa'a seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwará'é tawísísuwanaawe Ísu siyáiyé.

Sáwí-kanaa tíníyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Mááka 13:3-13

⁷ Ísu mináái súwasa áisai esa sésa óraakoo emó sénda nóin-kanaawa paápé ínío. Nóin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íníyesa sénaumno suwaná

⁸ Ísu séna karo'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro. Sáwífa'-waasi tésa kesúwí'a máwatesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únda póna minkánáá ampáánká'á tınıye sénááwe. Miyán-áái siyawí ímba tirááíwáéro.

⁹ Tíyááwemo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táa'a íno. Miyán-kánáámó tında mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-iyé.

¹⁰ Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena iyáfasine tíyáaromo sínasa iyáfasinesa tiyánááwe.

¹¹ Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-mari táiniye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawai táiniye. Sáwífa'-waasi tí'a íníye. Wíyómpa'a fí'o-fi'on-tantaa'a paápé ína'a awáné táátafe'a ónááwe.

¹² Mintántáá'ó ímbo paápé ínasa kembiwí ta'óto'mai sáwí'a uwátinkesa ámáan-daumpa'a kawáá-wáási aaifimbá maitinkésa ándáfa'a mótinkanaawe. Kentáfé'o fasi'ámaimo méraiyantafesa ta'óto'mai óraa'-waasífa'e kámáni-kawaa-waasífa'e mótinkesa aai simátinkaiya'a

¹³ minóráá'-wáási kesáái simátimenaawe.

¹⁴ Aaimó simátinkénka'a nóran-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a iyana tirunkó umbai táino.

¹⁵ Minkánáá kawé'-ímáyáá timé'a aai tááka tínkáana'a síyasa kentí namuro-wáási ímba kanaa'á kentáái taraisésa iyáákanaawe.

16 Kentinófoiye kentífá'awaawiye kentimááraawe kenti waásiye tí'maesa óraa'-waasiya'a iyésa aai simátinkaiyasa kempínkémbá tuwímbai tínkamiya'a puwónááwe.

17 Kentáfé fasi'ámaimo méraiylantafesa seyaafá'nánká tiyámba uwátinkanaawe.

18 Miyá ésa ímba timambá tínkambai tai'ánááwe.

19 Fasi'ámaimo mé'o é'a kawé'-úmai méranaawe Ísu siyáiyé.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mátíyu 24:15-21, Máaka 13:14-19

20 Ísu mináái simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a namuro-wáási taúkúmaraiya sé'a seyaafá-tántáá'á tawísísuwaiyan-kanaa tiyé sénááwe.

21 Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaan-tantésa iyónááwe. Naaópa'o méraiyan-kwaasi mindáópa'a tuwésa wété ónááwe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'a iyónááwe.

22 Minkánáá Maníkó sáwí-meyamba timínana Maníkón-aai aúfáifinken-aai paápé íniye.

23 Tímúka'-inine káfé'-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónááwe. Maníkó maankwáásísáféna aaisambá tiyínana óraa'-umbai táiniye.

24 Fí'om-barafakewi tuwímbai paepáétamba tínkamesa tuwímbai tí'maesa fí'o-fi'on-kwaasiti marafá'á mótinkesa fí'onkaa-waasi Yérúsaremu-naopa'a káráwiyesa sáwí'a iyana Maníkó séna kenti kanaa tai'áiye síníye Ísu siyáiyé.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátíyu 24:29-35, Máaka 13:24-31

25 Ísu mináái simátimena séna aafáúrá'é wiyónka'e oká'é fí'o-fi'on-tantaa'a paápé íniye. Marapá'á fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi tirunkó umbai táiniye. Uwí-nónkó óraaka'a áái wésena tufántááfan-ínasa waási inkaisónááwe.

26 Wiyónko tora'náára'a ínasa waási sésa nórawa'iyo sésa tinekembá tata'á ínasa táátafesa ésa óraa'-imayaa ónááwe.

27 Kemá waási úranko óraa'-fasi'aenkware sámó kainkwárá'á ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

28 Kemó sùnda-tantaa'a áwáu ómbarena paápé ína'a mósá awánánááwe. Maníkó kawé'-ámpá'á métinkainda-kanaa kárika'o tinda pó'a to'mayaa é'a mósá awánaaro Ísu siyáiyé.

29 Ísu mináái simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fiki mindáwara fí'on-taiwara'a imáyáan-oro.

30 Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tiniye sénááwe.

³¹ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a Maníkó wení waási kawáánimba kárika'a tíníye sénááwe.

³² Éraj'a simátíme sune. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íníye.

³³ Wíyóne marawé tai'áínífo kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íníye Ísu siyáíye.

³⁴ Ísu simátimena séna kentúra'a káráwiyoro. Uwóí'o on-dómbá né'a kafóná mé'a marapá-tántáá'á óraa'-imayaa ofáínifo. Miyá é'o é'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo káráwiyoro.

³⁵ Kífo'o aumakáawanamo waígo ímbo imáyáa ímbó tafááfíntemba fi'o-fi'om-barafaken-kwaasi ímbo wéisenka'a kumúnafainifo

³⁶ káráwiyoro. Inaí símae wéiyiyana kemó súnda-tantaa'a kempá'ó tína'o é'a fasi'ámai mé'a waási úranko súranka'a méranaawe Ísu siyáíye.

³⁷ Minkánááfímbá aasiyaasi-kánáá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména wenáái simátíma'mae wéiyena fenómpinka máapa'a kumbéna Órífi-omapa'a nó'waamba imaé'mae úwasa

³⁸ sáwífa'-waasi aafáyáara'a ááéma Ísun-aai isánae sésa óraa'-amaan-daumpa'a imaé'mae'a úmae iyáawe.

22

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mátíyu 26:1-5,14-16, Máaka 14:1-2,10-11, Yóni 11:45-53

¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótáimo

í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa kárika'a túwasa

² óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé Ísumbo tufíyan-aai suwaná úwoi-waasisafena táa'a úwasa ímba aforatá ta'ótoranaumne siyáawe.

³ Suwaná Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti éna waántáwanko wenarumpimbá koména imáyáa amúwana

⁴ óraa'-amaan-kisau-waasifa'e áamáán-daka'o káráwirowifa'e wéna séna túwa'nai ona'á Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

⁵ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná

⁶ Yúndasi ewé séna ímbo waásimo mépa'o é'a nóraumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena

úmae kuráiyē.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aaí.

Mátíyu 26:17-25, Mááka 14:12-21, Yóni 13:21-30

⁷ Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufúl'mai káúfúnk'a'a

⁸ Ísu Pítaante Yóninte'a ti'maréna séna tíyótaimo í-tánómbá kowégaufiyata komandaanó súwasarai

⁹ mindárai sésarai nááfara kogaufóyauyo suyaná

¹⁰ Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááíwáékaiyo. Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o

¹¹ naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áísai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wésiye kosimámékaiyo.

¹² Wemá afófumayaa'-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéráiyē. Seyaafá-tántáá'á to'mayaa úmarekai minká'á kausínkáakaiyo súwasarai

¹³ mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanómba kauwánkaraaye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 26:26-30, Mááka 14:22-26, 1 Kórinti 11:23-25

¹⁴ Tanómbó náíyan-kanaa túwasa Ísuwe wení aantá-waasiye tómbó náíyapa'a komérowana

¹⁵ Ísu simátimena séna kárika'a sí'o índá-i'a uwásinkaiyan-kanaa ímbo tíyáina'a ááéma tíyótaimo í-tánómbá kem-biwísé'a nánaumne-imayaa úmae iyáunda káfé'a minkánáá paápé imbá póta nánaumne.

¹⁶ Simátime sune. Marapá'á maantánómbá ímba aneka'á nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a maantánónkóní áwáuma afora'á wéraina'a nánaumne séna

¹⁷ ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá súwiyo séna maimái moórá-mora úmai naaró.

¹⁸ Simátime sune. Ándá-aran-domba ímba nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a aneka'á nánaumne séna

¹⁹ péréti maisoréna Maníkómpá súwiyo séna tafánkena tíména séna mindá kesún-ifo kembiwísáfé'a ísámai kesú tuwánáumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa

²⁰ tómbá násúwówana ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna pérétimo tímúntemba miyáumai ándá-aran-domba tíména séna mindá kesí naaén-iyē kesí naaemá

kembiwísáféna kumínda póna Maníkó séna kesé'a kááísamai méraiwae séna mináú-áái símai kááísamakaisa'a miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae íyóro.

²¹ Kembá namuro-wáásímó aráátimindawi keséta ména tómbá wénaiye.

²² Naaófá'lá Maníkó séna waási úranko puwíníyemo siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwí-meyamba máíníye Ísu súwasa

²³ wení kísau-waasi keáímbá sésa nááwa miyá ínísanawa síyó siyáawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aaí.

²⁴ Ísuni kísau-waasi mósimesi-aaí sésa kentááfínkémbá nááwa wéiyaakaiyo suwana

²⁵ Ísu séna marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai fasi'aén-áái simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka ésa sésa kentáási óraa'-waasi kawé'lá wéowe siyáawe.

²⁶ Kembiwí miyáumaimo óraa'-waasimo ontembá ímba miyán-oro. Kempínkémbá óraa'o ménae síyawí seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro. Íyáákanaemo síyawí fí'owiti wayó'lá maénááwe.

²⁷ Marapá'-wáásífínkémbá tómbó ménamo wénaiwai óraa'-waasin-ifo kúfu'o uwámíwai kári'-waasi ímbánifo kemá kentí óraako ímba miyá é'a kentí wayókóráámbá wéune.

²⁸ Miyá úna'a kembó sáwí'o uwásínkáanka kesé'a mé'a ímba síyukaawe.

²⁹ Kesifo kentáféna séna waási kawáánuwo siyáintemba kembiwísáfé'a miyán-áái simátimenaumne.

³⁰ Waási kawáámó ondará'á mé'a tómbá wéne'a kawáámó ondará'á mé'a Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-aanintonti minándáfákén-kwáási-taai isé'a

tuwínkaa'a ónááwe Ísu siyáíye.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:31-35, Máaka 14:27-31, Yóni 13:36-38

³¹ Ísu Sáímonimba arumbá uwánkena séna Sáímoniyo isaaó. Owái to'máímo tufimpí owanamó arú'ó marapá kúmísasamo anónka'o mósá máéntemba kawé-tántáá'á mósá maé'a sáwí-tantaa'a úwoimo wéraindasafena waántáwanko tísai úmai isánae sína'a

³² mindásafe Maníkómpá'á inai sé'a kesé'o kááísaimo méraanda siyuwáánafo sé'a inai siyáumne. Emá siyuwé kouweré kesí waási fasi'átinkaa Ísu súwana

³³ Pítaa séna Fasi'aénkóo ándáfa'o áí'mae wíya'o é'a kesé'a kóyauye. Tufuwíyamo puwína'o é'a kesé'a puwóyauye Pítaa súwana

34 Ísu séna Pítaao simáme sune. Káf'e'a kokórigó ímbo áái siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaantafena siyáiyé.

35 Ísu simásuwena wení kísau-waasisafena séna ááéma ti'maré sé'a óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé koró. Mináái ááéma sé'a ti'mákaunda moórá-tantaatafe'a aáfáán-tukáana'iyo súwasa miwí sésa ímbaniye suwaná

36 Ísu séna káf'e'a óntan-unambo makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Tón-únámbó makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Paepáé'a ímbo makáiyawi miwítí paákákén-únákwátói fi'owi tímésa óntamba maiyésa paepáé'a méyánuresa koró.

37 Simátíme sune. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba Áísáya agaimaréna séna

ái'maesa sáwí'a uráan-kwaasimo
mépa'a móankaraawe agaimaréna siyáimba kentáfénamo
siyáimba póna paápé íniye Ísu súwasa

38 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo kae-páépáé'a makáumne suwaná wemó sún-aaigoni áwáu ímba ísóntafena séna é'aniye

Ísu siyáiyé.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.

Mátíyu 26:36-46, Mááka 14:32-42

39 Ísu simátimena máápa'a kuména Órífi-omapa'a imaé'mae úntemba iyúwasa wení kísau-waasi arááiwa'maesa

40 iyúwana Ísu simátimena séna waántáwanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sífáínifo Maníkómpá inai seró séna

41 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iyé séna mara'á kumbéna inai fínkémbá

42 séna kesifóo emó kanaán-iyé sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé éni fo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwaéno súwana

43 Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi paápé éna fasi'ánkowana

44 arunkó óraa'-umbai tówana Maníkómpá'á inai fasi'ámai súwana umu'náamba naaeráámbá marapá'á kumúwana

45 inai simásuwena iyáfasinena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba tirunkó umbai tówana tún-kwaigurówana

46 tatúséna tasimátimena séna túmó wéraamba iyáfasine'a inai seró. Waántáwanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sífáínifo Maníkómpá'á inai seró Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Mááka 14:43-50, Yóni 18:3-12

47 Ísu mináái wésuwana sáwífa'-waasi wétuwana Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kum-baimái-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Yúndasi misáwífa'-wáásífimbá aifa'á téna Ísumba aaweyáámó uwánkaindasafena Ísuni ewaa'á téna

48 aasásóí'á úntafena Ísu séna Yúndasiyo kemá waási úrankomba kesí namuro-wáásímó aráátímíndasafe aaweyáá uwásinkaane súwasa

49 Ísuwe'o mérowi moórá-tantaa'o paápé índa-imayaa ésa sésa Fasi'aénkóo paepáétanta karánaumno suwaná

50 Ísuni kísau-waasifinkemba moóráwigo paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

51 Ísu étuwaaó séna minkwáásígón-ááka'a ta'ótorena áá'a kawé'á uwánkaraiye.

52 Kawé'á uwánkowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-danka-kawaa-waasiye óraa'-waasiye Ísumbo ta'ótoraianesa tamérowana Ísu simátimena séna kentáfé'a umén-kwáásín-iyé sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé kembá ta'ótoranqe sé'a wétewe.

53 Sáwífa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesé'o méraundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Káfé'a kentí kanaamá isa'á kumeukóní fasi'aembá iyáákaisa'a kembá ta'ótórááwe Ísu siyáíye.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáín-aai.

Mátíyu 26:57-58,69-75, Mááka 14:53-54,66-72, Yóni 18:12-18,25-27

54 Súwasa Ísumba ta'óto'maesa aifa'-ámáán-káwáágóní naaúmpa'a móankowana Pítaa tínaaemba nénka'o témomba

55 mindánkóní naamaáífa iyamá agaimarésa mérowana Pítaa miwísé mara'á tamérowana

56 iyamó wégonka'a moórá-kisau-arasigo téna Pítaamba takarákéna séna minkwáásígó wesé'o máíwain-iyé súwana

57 Pítaa séna ímbanifo kemá ímbo awánáúnda-waasin-iyé súwana

58 kárika'a moóráwigo Pítaamba taawánéna séna wení wáásifinkewi óne súwana Pítaa séna kemá ímbaniye súwana

59 kárika'a moóráwigo Pítaantafena óraaka séna érai'a súne. Káririfakewi éna wení kísau-waasifinkewin-iyé súwana

60 Pítaa séna emó sénda-aai ímba isáúmne súwana kokórigó áái súwana

⁶¹ Fasi'aénkó waeréna Pítaamba awánówana Pítaa Fasi'aénkó simámakon-aaí ááka'-maréna miyá siyónka'a káfé'o kokórigó ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone siyónka'a mináái ááka'-maréna

⁶² máapa'a kuména áfááraumai ifi'á taráiyé.

Ísumba karaánáá'o ánkaraan-aaí.

Mátíyu 26:67-68, Mááka 14:65

⁶³ Pítaa ifi'á tówasa Ísunka'o káráwirowi karaánáá'a ankésa tufuwésa

⁶⁴ aúrampa'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimiyo wésesa

⁶⁵ fi'o-fi'on-aaí símai

sáwí'a uwánkaraawe.

Ámáán-oraa'-waasifa'a Ísumbo áí'mae kuráan-aaí.

Mátíyu 26:59-66, Mááka 14:55-64, Yóni 18:19-24

⁶⁶ Aafáúmó iyáúsunka'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé túwaandu urówasa Ísumba áí'maesa iyúwasa

⁶⁷ sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitiya'onai simásimiyo suwaná séna simátíména'o é'a ímba kawé'-úmai isánááwe.

⁶⁸ Moórá-aaimo tísai ona'ó é'a ímba simásimenaawe.

⁶⁹ Kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á iménaumne súwasa

⁷⁰ seyaafá'nánká sésa ewá séwa Maníkón-ááninko úne sénó suwaná Ísu séna é'a sewé súwasa

⁷¹ miwí sésa wesáféna sífó minááísáféta aafintá maenkéta fi'on-aaimo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwánáúmne siyáawe.

23

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Yóni 18:28-38

¹ Minááísáfésa misáwífá'á iyáfasinesa Ísumba áí'maesa Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratimpa'a wésa

² aaí simánkesa sésa minkwáásígó Yúndaa-waasi karo'-áái simátimena miwítí imáyáa símai sáwí'a éna séna Rómu-kamani-aifa-kawaagomba taakisi-óntámbá ímba áméro séna wesáféna séna Yúndaa-waasiti kawáágó é'a Maníkómó iyáfasisinkaraiwai úne siyáiyé suwaná

³ Páíratí Ísumba áísai éna séna Yúndaa-waasiti kawáágówa ónó súwana Ísu séna é'a séne súwana

4 Páírati óraa'-amaan-kisau-waasisafenawe úwoi-waasisafenawe séna minkwáásigó ímba sáwí'a uráisa'a awánáúmne súwasa

5 óraaka sésa Káríri-aempaken-kwaasi tirumbá totuwéna minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a taména miyá wéiye siyáawe.

Ísumba Érotimpa'a áí'mae kuráan-aaí.

6 Suwaná Páírati mináái iséna séna Káríri-aempakewiya'iyo súwasa

7 ewé mináémpákéwín-iye suwaná imáyáa éna séna Éroti mináémpákén-káwáágó káfé'a maanká'á Yérúsaremu-naopa'a taméraifo ai'maráanana wempá'á wínana wemá isáíníye Páírati simásuwena ai'marówasa áí'maesa Érotimpa'a kuráawe.

8 Ayáátáaka'a Éroti Ísuntafesamo sun-áái iséna Ísumba awánaanana ímbo awánáúnda-kisau maina'a awánánae súwasa Ísumba Érotimpa'a kuwaná awánéna aamoí éna

9 fí'o-fi'on-tantaatafena áisai úwana Ísu iséna ímba aaimó súmba úwoi mérowasa

10 óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé mésa Ísumbo simánkón-aaí óraaka suwasá

11 Érotiye wení i-wáásiyé Ísumba símai sáwí'a uwánkesa karaánáá'a ankésa óraa'-waasiti unáánkwátói uwánkesa áí'maesa Páíratimpa'a anaká kuráawe.

12 Ááéma Érotiye Páíratiye aaisambó siyááyamba pósarai minkánáá kawé'-úmai méroyasa Ísumba áí'maesa anaká Páíratimpa'a kuráawe.

Ísumba tufiyana puwínomo siyáin-aaí.

Mátíyu 27:15-26, Máaka 15:6-15, Yóni 18:39-19:16

13 Kuwaná Páírati óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye táántena

14 séna minkwáási kempá'á té'a sé'a waásiti imáyáa símai sáwí'a wéiye wésewe. Kentúranka'a áisai únana simánkáán-aaigoni áwáu ímba wéraisa'a awánáúmne.

15 Érotiye áisai úyamba minááígóní áwáu saafá uwááekai úyana ai'maráísasa áí'maesa kempá'á tiyáawe. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo

16 i-wáási senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

17 Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá tóso úntemba moórá-waasi táántowana Páírati minkwáási faú'ankowana miwífá'á kúwana Páírati séna Ísumba faú'ankanae súwasa

18 seyaafá'-wáási óraaka sésa ímbanifo tufiyana puwínifo Párápásimba faú'ankaao siyáawe.

19 Ááéma tuwímbai kámáni-waasiye tiyómba moóráwigon-awí'a Párápási moóráwigomba tufúwana puwúwasa ándáfa'a ánkarrowasa sésa Párápásimba faú'ankaa suwaná

20 Páíratí Ísumba faú'ankanae-imayaa éna simátimuwasanifo

21 Óraaka'-oraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná

22 Páíratí aneka'á séna nóra-sawira uráiyó. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

23 Óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno símae iyún-aigo Páíratín-aagomba iyáákowana

24 Páíratí miwí táái iséna ewé séna kemó sentembá oro séna

25 moóráwigomba faú'ankena kámáni-waasi tiyómba moóráwigomba tufuwúwana puwúwasa ándáfa'o ánkarrowaimba táántowaimba Páíratí faú'ankena aaraa-táiyá'á tufiyana puwíniye-imayaa untáféna Ísumba i-wáásí tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Mááka 15:21-32, Yóni 19:17-27

26 Timúwasa i-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awí'a Sáímoni Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa i-wáásí ta'ótoresá Ísumbo tufiyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa Ísun-ánaaemba tiyó suwaná miyá úwasa

27 sáwífa'-waasi Ísumba arááiwa'mae wéguwasa aaresómbá tirumbá uwánkesa imá siyésa ifí'á támaesa arááiwa'mae kuwaná

28 Ísu waeréna séna Yérúsaremu-naopaken-inintono. Ímba kesífi'o tembá kentí iyámpóisafe'e kesáfé-ífi'á taaró.

29 Yérúsaremu-naopa'a sáwí-kanaamo tinda age-íniné ímbo iyámpóimo matinkésamo náámbo tímakaan-inine aamoí ésa iyámpói-íyaimba pó'a inkaisé'a kónaumne sésa aamoí wéowe sénááwe.

30 Minkánáámó tinda kári'-omakowe óraa'-omakontafesawe sésa ááéma pukónáifo faiwí'mae kufaráátaao sénááwe.

31 Kemá aú-taiyaamba únda pósa sáwí'a wéuwasinkaafó kembiwí aáénkaen-taiyaamba ombá pósa óraa-sawí'a uwátinkanaawe Ísu siyáiyé.

32 Ísu súwasa kae'-wáásí sáwí'o urááyan-kwaasiwara'a tí'maesa Ísunkwara'-úmai tínkamonaé sésa tí'maesa

³³ mimbárágón-áwí'a a'nónayaantapa'emo supa'á kurésa Ísumba aaraa-táiyá'á tufusésa séfasefa'-arausampa'a kae'-wáásí aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

³⁴ Ísu séna kesifóo maami owíní áwáu ímba awánaresa kembá sáwí'o uwásínkáamba ímba imáyáa e sáwí-meyamba ímbo tíminda sáwí-imayaa maitiyuwaaó súwasa i-wáásí sésa wení unáánkwátói maénae sésa ááfé tíyáananasa nááwamo iyáákaindawi máíniye sésa miyá uwasá

³⁵ waásisomba káá'a karátuwesa mésa Yúndaa-oraa'-waasi karaánáá'a ankésa sésa fi'owi túwa'nai ena Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo énamo éna wesáféna wenáú áwa'nai íniye suwasá

³⁶ i-wáásíyé karaánáá'a ankésa ikamó fón-domba maimaésa wempá'á tésa sésa naaó.

³⁷ Yúndaa-waasiti kawáágómó émo e

esáfé enáúma áwa'nai uwo suwasá

³⁸ ááéma aúfái agaimakésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iye sésa agaimái Ísun-a'nónká-táiyá'á mósá makáawe.

³⁹ Mósá márówana sáwí'o uyan-kwáásímó tufúsúmaroyan-kwaasigorai moóráwigo Ísumba karaánáá'a ankéna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo émo e enáú áwa'nai e kenkáíwará'á súwa'nai uwo súwana

⁴⁰ moóráwigo

séna ímba miyá siyó. Maníkón-áároimo inkaiséra

miyá ímba sésino. Wembó sáwí-meyambo ámentemba kenkáíwará'á miyá wéowe.

⁴¹ Wemá ímba sáwí'o uráiwaimba sáwí-meyamba wéamefo kerái sáwí'o uráuyawinkai sáwí-meyamba uwásínkááwe séna

⁴² Ísuntafena séna Ísuwo ení waásimo kawáá indará'á ken-ímáyááwará'á uwo súwana

⁴³ Ísu séna érai'a simáme sune. Káfé'a kesé'a kawé'-mápá'á iméínone Ísu siyáíye.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Máaka 15:33-41, Yóni 19:28-30

⁴⁴ Súwana wááwái seyaafá'-áémpá'á túnkwená aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁵ óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba tafááténa kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana

⁴⁶ Ísu óraaka séna kesifóo kesimambá enayáámpimba to'maráúmne simásuwena puwúwana

⁴⁷ i-wáásítí kawáágó Ísumo puwúmba awánéna Maníkón-áwí'a mósá maréna séna érai'a arupise-waasin-iye súwasa

48 sáwífa'-waasi koawánanaumne sésa túwaandu urón-kwaasi Ísumo puwúmba awánésa tirunkó umbaí tówasa miwítí naaópa'a wété uwasá

49 Ísuwe'o nún-kwaasiye Káriri-aemapakemba Ísumba arááiwa'maesa Yérúsaremufa'o tiyón-inine nénka'a tamésa seyaafá-tántáá'á awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Yóni 19:38-42

50-51 Awánowana moóráwigon-awi'a Yósepi Yúndiyaa-marafa'a Árimátíyaa-naopakewi kawé'-wáásí arupíse úmimo mérowi Maníkó wení waási kawááníníye séna amu'maréna póna Ísumbo tufuwónae sun-kwáásí tááisafena ímba ewé siyáiwai wemá

52 Páíratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana ewé súwana

53 Ísun-áúma aaraa-táíyákémbá tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena maimaéna waásimo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena waási ímbo makón-aifimba mámarena

54 tómbó fáká'maimo to'mayaa un-kánáá Yúndaa-waasi saagon-kánáá kárika'a tíne úntafesa Ísumba utámarowasa

55 Káririfakembo Ísumbo arááiwa'mae tiyón-inimba Yósepimba arááiwa'mae tésa Ísumbo utámárómbo taawánésa

56 tauwerésa áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa unká'á saagon-kánáá túwana áamáambo sunten-úmai úwoi méraawe.

24

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-10, Mááka 16:1-8, Yóni 20:1-10

1 Saagon-kánáá úwoi mérowana tai'ówasa aafáúmo íyáúsunka'a áúra'a máa'ankanae sésa asaa-wiyúm-básáwémbá to'mayaa úmakom-basawemba maimaésa Ísumbo utámaropa'a wésa

2 awánomba óraa'-ontamba óikakemba é'a fawátukowasa awánésa

3 minóntán-aifa'o íyúmba Fasi'aénkó Ísun-áúma ímba wérowasa awánésa

4 óraa'-ímayaa ésa awánomba kae'-wáásíyái tógáyagayaamo ún-unankwatoi urésarai ewaa'á méroyasa tuwánésa

5-6 táatafesa ésa kífaiyowasarai sésarai púwísa'o máánkaraan-ontan-aifimba ímba méraifo íyáfasinena

kóuraifo ímba maampímbá ayaafái oro. Wemá Kárírafa'a úwoimo méronka'a simátimakain-aai imáyáan-oro.

⁷ Maará siyáye. Kembá waási úrankomba sáwí-waasi timíyasa sínkamiya'a puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a iyáfasinanaumne siyáye suyasá

⁸ isésa simátimakain-aai tááka'a marésa

⁹ minóntán-aima tuwésa wésa Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fi'on-kwaasiye mináái kosimátimesa

¹⁰ minínimbá moórá Mágátáaraa-naopaken-ininkon-awi'a Máriyaa úwana moórá araamáó Yémisin-anówa úwana moórá Yóána úwasa miwísé'o méron-inimba Ísuni aantá-waasi mináái kosimátímúwasa

¹¹ isésa sésa úwoi karo'-áái sewé simásuwesa úwoi mérowananifo

¹² Pítaa iyáfasinena awaantanténa utámakon-ontan-aifimba kogífaena awánómba ampantasámbo kárá'umae máutamankon-ampanta aantemba wérowana awánéna kouweréna mindásafena óraa'-imayaa uráye.

Éméyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Máaka 16:12-13

¹³ Minkánáá Ísuni waásifinkemba kae'nárai Éméyási-naopa'a kóyae siyáaye. Mindáópa Yérúsaremufa'a ayáátáákakaamba wérowasarai Éméyási-naopa'a kóyae sésarai Yérúsaremufa'a tuwésarai aampa'á wéwesarai

¹⁴ Ísumbo éwiyon-aai símaesarai wéguyana

¹⁵ Ísu ewaa'á téna minkáé'náraise'a kúwasarai

¹⁶ awánoyana Maníkó túramba kumeu'á uwátinkowasarai ímba awíyéraaseraamba uyaná

¹⁷ Ísu séna nóin-aaiya aampa'á símae wégoyo súwasarai minká'á komésarai tirunkó sáwí'a úwasarai

¹⁸ moóráwigon-awi'a Kíríyópási séna káfé-kanaa Yérúsaremu-naopa'a tóso ésa paápé uráin-tantaa'a awánaraafo eyáá ína awánaraano áisai ena súwana

¹⁹ Ísu séna nóina'iyo súwasarai mindárai sésarai Ísu Násaretifakewintafekai súye. Maníkón-aai siyáiwai Maníkón-aúranka'a fasi'aén-kísáú maéna fasi'aén-áái simásimísata ísraumne.

²⁰ Kentáási

óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye Ísumba tufuwíyanesa Rómu-kamani-waasigomba améwana ewé sisasá aaraa-táiyá'á tufúwówana pukáye.

²¹ Kesáá Ísareri-waasisa séta kentáási kawáá-í'a éna Rómu-kamani-waasi iyáákainiye siyáundasa tufúwówana pukáye. Moórá-aaiwara'a wéraiye. Tufúwówana pukáimba kaumbo-kánáá maisukáye.

22 Tuwímbai-inimbo simásímén-aaisa sáátafeta úne. Káfé'-aafayaara'a ááéma utaráapa'o kombá

23 wenáú ímba wéraisasa koawánésa kouweré tésa sésa wiyómpakendarai tuwánáúnasaraí sésaraí pukáimpinkemba íyáfasinkaiye séye tasewatá

24 kentááfínkembá tuwímbai utámakaapa koawánaawana minínímbó sentembá miyá éna ímba wéraisasa awánaawe suyaná

25 Ísu séna sáwí-imayaawara'a óye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaawi agaimarésa siyáan-aaisafekai ímba ááéma érai'e séye.

26 Maníkó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyambanifo sámó kain-áémpá'á iméíniye miyám-biyan-aai Maníkó siyáíye.

27 Maníkón-aai aúfáífinkemba wentáfésa siyáan-aaigoni áwáu simátímakaiye. Mináái Mósesé agaimaréna siyáin-aaiwara minkákembá Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aaiwara'a simátímakaiye.

28 Simátimuwasaraí kuyan-dáókoni ewaa'á kuyaná Ísu kóyáákowasaraí

29 mindárai ta'ótoresaraí óraaka sésaraí kumeupá nó'waamban-ifo kesékai méraao suyaná mindáraise'a naaúmpa'a iména

30 tómbá náíyanesa uwaná tómbá maisoréna Maníkómpá súwi séna tafámbai timúwasaraí

31 awánésaraí Ísumba awíyéraase uyaná áwiyokuwasaraí

32 sésaraí aampa'ó túyanamo Maníkón-aai aúfáífinkemba simásímisanaraí sirunkó óraa'-aamoin-íye siyááye.

33 Mináái simásuwasaraí íyáfasinesaraí kouwerésaraí Yérúsaremu-naopa'o tuyambá Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fí'on-kwaasiye túwaandu urómba tuwánoyasa

34 miwí sésa érai'a Fasi'aénkó pukáimpinkemba íyáfasinena Sáímonimpa'a paápé isaná awánaraiye suwasaráí

35 mindárai aampa'ó kuyan-áái simátimesaraí sésaraí tómbá tafámbai símísakai Fasi'aénkómbá awíyéraase uráuye siyááye.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Mááka 16:14-18, Yóni 20:19-23

36 Mináái suyaná Ísu paápé éna miwítí afufumpimbá ména aáo úmai méraaro súwasa

37 inkaisésa waántá sewé sésa táátafesa uwaná

38 Ísu séna ímba táá'a íno. Ímba kae'-ímáyáámó íyamba

³⁹ siyáánarumpin-afiye sísamaifin-afiye awáné'a kentáfé'a wén-ye seró. Waántá-waasi ama'wára ayáántákwara'a ímba wéraifo kembá úwoi wéraifo suwáné'a sine'a ta'ótóráaro

⁴⁰ Ísu simásuwena ayáánarumpin-afiye aísamaifin-afiye aráátimuwasa

⁴¹ óraa'-aamoi ésa táátafesa ésa óraa'-imayaa uwaná waántán-ye sefó séna Ísu náíyan-tomba makáao tísai ena súwasa

⁴² agaimakóm-bofaa'a ámúwana

⁴³ maimái túranka'a naráye.

⁴⁴ Násuwena simátiména séna kesé'lo úwoimo maéwándara'a maará siyáumne. Kentáféna Mósesé agaimaréna siyáin-aiye Maníkón-aaimo siyón-kwaasi agaimaréna siyáan-aiye ímá agaimaréna siyáan-aiye érai'a paápé íniye simátímakaumne.

⁴⁵ Maníkón-aai aúfáifinkemba kawé'-úmaimo isáíyantafena miwítí ímáyaá kawé'á uwátínkaraiye.

⁴⁶ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'lo índa-i'a uwánkaiyana puwíndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna íyáfasinainasa

⁴⁷ wení fasi'aénkwará'á mésa aifa'á Yérúsaremu-naopa'a simátimesa minkákémbá fi'lo-fi'om-barafaken-kwaasi mósimatim-besimatin-esa sésa kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye agaimaréna siyáye.

⁴⁸ Awánaan-aai simátíma'mae koró.

⁴⁹ Kesifo óraaka'a séna tíméndawimba ai'maráanana kembiwísé'a kumbéiniye. Yérúsaremu-naopa'a méraiyaana kempímbá kumbéna wíyómpake-fasi'aemba tímína'a awánaan-aai simátíma'mae koró Ísu siyáye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Máaka 16:19-20, Aantá-waasi 1:9-12

⁵⁰ Simásuwena Ísu tí'maena Yérúsaremu-fa'a tuwéna Pétáni-nao'-ewaa'a koména ayáántamba aasumí'a uwátínkaraiye.

⁵¹ Uwátinkowana Maníkó aiyówana wíyómpa'a iyúwasa

⁵² Ísun-imayaa ésa áwí'a mósá maréna tirunkó óraa'-aamoi úwasa kouweréna Yérúsaremu-naopa'a tésa

⁵³ aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iyéna Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

Rúku kemó súnda-aai tai'áye.

Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Yóni Ísun-aaí agaimakái. Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yóni séna Ísun-aaisafesa érai'e síwae séna maarán-áái agaimakáíye. Maníkón-ímáyáámá aráátimindawi marapá'á ma'ánkaraimba wemá Ísun-íye. Yóni séna wemá Maníkón-aaigon-íye siyái. Ísu Maníkón-ááninko sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba awásiyukaiwain-íye síyantafena Ísu kawé-kísáú ímbo awánaron-kísau maiyái. Tuwímbai wenááisafesa érai'e sésa wení aampa'á arááíwáéwasa tuwímbai karo'é sésa símai sáwí'a uwánkaraawe. Ísu Maníkómpá'ó iyíyan-amba éna éraikoni áwáuma éna maé'mae'o íyawini áwáuman-íye-aaisafesa érai'e sewí Ísu aúí'a úmai maé'mae'a íyani'a wéuwatinkaiye. Aúí'a úmai maé'mae'o wéowini áwáuma ísáaro. Miyán-áái Yóni agaimakáíye.

¹ Áwáura'a maramá ímbo wéronka'a Maníkóní imáyáama aráátímiwaima wenáwí'a Maníkón-aaigon-íye. Maníkón-aaigo aasiyaasí ména Maníkóe ména wemá Maníkó póna

² áwáura'a Maníkón-aaigo Maníkóe ména

³ seyaafá-tántáá'á úmarowana Maníkó imáyáa amúwana seyaafá-tántáá'á minkánáa paápé uráin-tantaa'a úmakaiye.

⁴ Maníkón-aaigo waásimo maé'mae'o íyawini áwáuman-íye. Miyáumai wemá waásifimba sáma kátinkena

⁵ kumeu'ó in-áémpá'á sáma kaisaná kumeu'ó í-tántáákómá sámó kain-tántáákómbá ímba íyáákéna kumeu'á uwánkaraíye.

⁶ Moóráwigon-awi'a Yóni mérowana Maníkó ai'maréna

⁷ sámó kain-áái maimaé seyaafá'-wáásífá'á winasá mináái isésa sésa érai'a Ísu Káráísitima waási sáma kátínkáíwain-íye síwae súwana

⁸ Yóni wemá ímba sámó kátínkáíwai póna sámó kátínkaindawin-aaí maimaéna kuráíye.

⁹ Maníkón-aaigoma seyaafá'-wáásífímbá sáma kátínkáíwain-íye. Yóni simátímakonka'a Maníkón-aaigo marapá'-wáásífímbá kumpaápé uráíye.

¹⁰ Maníkón-aaigo maramá úmákéna marapá'á kumbérowasa marapá'-wáási wení áwáuma ímba kawé'-úmai awánaraawe.

11 Wenamáápa'a kumbérowasa wenamááraa ímba aaweyáá uwánkówasa

12 tuwímbai aaweyáá uwánkesa wenááisafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé suwaná póna miwísáféna séna Maníkóní iyámpóísomban-owe siyáiyé.

13 Waási kentí imáyáafinkeni'a úmai wématinkaafó Maníkóní iyámpói ímba miyáumai Maníkóní iyámpóíyaani'a wéowe. Maníkó wení imáyáafinkembo uwátínkáimba pósa Maníkóní iyámpóíyaani'a wéowe.

14 Maníkón-aaigo waási úkéna marapá'á ména kentááímbá mérowata awánaraumne. Farumó

í-tántáá'wará arupisemo í-tántáá'wará'á wempímbá sáwífa'a wéron-kwaasi póna sámó kainkwará'-wáásí úwata awánaraumne. Afowámá ááninkomba kímborawigomba póna sáma amúwana misáwará'á mérowata awánaraumne.

15 Yóni wentáféna seyaafá'-wáásí simátiména séna kembá ímbo masínkarónka'a kesínnaembo tındawí wenónkáámbá paápé uréna ména póna kembá iyáákaraiyé siyáunda-aaí minkwáásísáfé'a siyáumne siyáiyé.

16 Farumó í-tántáá'á wempímbá sáwífa'o wéráiwai póna kentáá kawé'a wéuwasinkamaena wéwiye.

17 Naaófá'á Maníkó Mósesemba ai'maréna séna kesí ámaámba simátimiyo siyéna ánaaemba Ísu Káráísitimba ai'maréna séna farumó í-tántáá'é arupisemo í-tántáá'é mútimiyo siyáiyé.

18 Naaófá'-naofa'e káfé'e marapá'-wáásí Maníkón-ane'á ímba awánaraambanifo kímborawigo ááninkoma wesé'a ména mimbóráí'a úmai ména póna kentáá wéaraasimiye.

Yóni nombó maitínkaraiwain-aaí.

Mátíyu 3:1-12, Máaka 1:7-9, Rúku 3:15-17

19 Yérúsaremu-naopakemba Yúndaa-kawaa-waasi ámaán-kisau-waasiye Rifáin-andafaken-kwaasiye ti'márówasa Yónimpa'a tésa áísai esa sésa emá nááwa'ono suwaná

20 Yóni ímba umémpa'a tuwómba afora'á séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísiti ímba kemá úne súwasa

21 sésa emá nááwa'o. Íráiyaa naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakaiwaiya'ono suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa miwí sésa naaófá'á Maníkó séna kesáái simátimindawí Móseseraan-kwaasi ai'maráanana kumíníyemo siyáimba wemá ewá'ónó suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa

22 miwí sésa nááwa'ono simásimiyo. Simásímínda-aaí si'mákaawisa kosimátiméno suwaná

23 Yóni simátimena séna Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Áísáya naaófá'á agaimaréna séna máásai-marafa'a moóráwigo ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambá wi'ankáiyamba wení aambá arupíse

íyana minámpá'á wíno

siyáimba mindá kemá úne Yóni súwasa

24 taáísai-un-kwaasifinkemba tuwímbai áamáan-kawaa-waasi miwí

25 Yónimba áisai esa sésa emó sémo Maníkómó iyáfasinankaiwai ímba kemá úne. Ímba kemá Íráiyaa úne. Maníkón-aaimo simátimindawi Móseseraan-kwaasi ímba kemá úne. Emó siyáandanifo nóintafewa nombá wémaitinkaano suwaná

26 Yóni séna kemá non-aantemba wémaitinkaunana kentí afufumpimbó moóráwigomo méraimba ímba wéawanaamba póna

27 ánaaembo kesínaaenka'o tındawi wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-íye. Wení kisaumo wémaundasafe'a kemá úwoi-waasi úne Yóni siyáíye.

28 Yóndani-nonkoni menáípa'á Pétáni-naopa'a Yóni nombá wémaitinkowasa áisai uwaná Yóni mináái simátímakaiye.

Ísun-aai Yóni simátímakain-aai.

29 Simátimena aafáyáaraamba Ísumo túmba Yóni awánéna simátimena séna kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Maníkómbó ámentemba wétin-kwaasi seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai maitiyuwáindasafena póna puwíniye. Mindásafena Maníkó ai'maráísana kúmimba póna puwíniye.

30 Kembá ímbo masínkaronka'a kesínaaembo tındawi wendónkáámbá ména kembá iyáákaraiyemo siyáunda-aai minkwáásísáfé'a siyáumne.

31 Maníkómó iyáfasinankaiwain-aai isé'a nááwantafesawa séo siyáunda isa'á nombá wémaitinkaunda pósa Ísareri-waasi wembá

kawe'-úmai awánánááwe Yóni siyáíye.

32-34 Yóni awánaron-aai simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaintafe'a sé'a nááwa'iyomo siyáunda wíyómpakemba Maníkóní ámútanko mááufu'-numagoraamba úmaena wenane'á kumbéraisala awáné'a sááka'a makáunda póna Maníkó si'mákaiwai séna nombá wémaitinkenana kesí ámútanko moórá-waasigon-ane'á kumbaína emá awáné sé Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'o uwátinkaindawin-íye siyáin-aai sááka'o makáundara'a póna miyámó

imbá awáné'a simátíme'a sune. Wemá
Maníkón-ááninkon-iyé Yóni siyáiyé.

Énduruwe Pítaae'a Ísumbo arááíwakaayan-aaí.

³⁵ Simátimena aafáyáaraamba Yóniye wení kísau-
waasiyaiye méresa

³⁶ Ísumo kúmba awánésa uwaná Yóni séna minkwáásí
Maníkó ai'mákain-kwaasi póna seyaafá'-wáásítí sáwí-
imayaasafena ísámai puwíníye. Kentí sáwí-imayaasafesa
ísámai sipisípi-araa'o tufú'maimo Maníkómbó ámentemba
seyaafá'-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye
súwasarai

³⁷ mindárai isésarai Ísun-ánaaemba arááíwáúyana

³⁸ Ísu faé'mai métuwanena séna nóintafekaiya'oyo
súwasarai miwí tááifinkemba sésarai Raapaiyo nááfara
méraano waé'mai sésarai óraakoo nááfara méraano suyaná

³⁹ Ísu séna taawánaakaiyo súwasarai wesé'a kuyambá
mindáúmpá'á koméresa aafáúmó taenónka'a koméraawe.

⁴⁰ Yónimo siyáin-aaí iséna Ísumbo arááíwakon-kwaasi
moóráwígon-awi'a Énduru wemá Sáímoni Pítaan-áfáko

⁴¹ aifa'á awaaó ayaafái úmai awánéna séna Maníkómó
íyáfasinankaraiwai Mésíyaa méraisa'a awánaraumne
siyáiyé. Mésíyaawe-awi'a waé'mai Kíríki-waasi-taifinkemba
Káráísitiye sembá mináwíkoní áwáuma Maníkómó
íyáfasinankaraiwain-iyé wésewe.

⁴² Sáímonimba áí'maena Ísumpa'a tuyaná Ísu awánéna séna
Yónin-ááninko óne. Enáwí'a Sáímoniye. Moórá-awi'a Pítaawe
simánkaumne Ísu siyáiyé. Miwí tááifinkemba Pítaawemo
sembá óraa'-ontankowe wésewe.

Fírípiye Nátániyeriye Ísumbo arááíwakaayan-aaí.

⁴³ Aafáyáaraamba Ísu séna Káríri-aempa'a kónae séna
Fírípimba ayaafái úmai awánéna séna kembá sirááíwauwo
siyáiyé.

⁴⁴ Wemá Pétésáitafakemba Éndurunte Pítaanteti
naaópaken-kwaasin-iyé.

⁴⁵ Fírípi Nátániyerimba ayaafái éna séna Mósese
Maníkón-aaí aúfáifimba agaimarówasa Maníkón-aaí
simátímakowiye aúfáifimba agaimarésamo siyáan-
kwaasigonta awánaraumne. Wemá Násareti-naopakemba
Yósepin-ááninkon-awi'a Ísun-iyé súwana

⁴⁶ Nátániyeri séna kesáámó súndasa Násareti-naopakemba
ímba kawé'-wáásín-iyé wésune súwana Fírípi séna
taawánaao súwasarai

47 kuyambá Ísu Nátániyerimba awánéna séna maandá érai'a Ísareri-waasigo éna ímbo karo'-ímáyáámó wérailwai wétiye súwana

48 Nátániyeri áisai ena séna nóra úmaiya kesí imáyáa suwánéwa sénó súwana Ísu séna Fírípi ímbo áántarainka'a ení naaópa'a piyáí-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súwana

49 Nátániyeri séna óraakoo emá Maníkón-ááninko e Ísareri-waasi kentáásí kawáágó óne súwana

50 Ísu séna piyáí-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súndasafe kentáfé sé érai'e Maníkón-ááninko óne wésene. Ení naaópa'a méraana'a imáyáafinkembo awánaraundasafe sénda po mintántáákómbó iyáákainda-tantaa'a ánaaemba awánáínone.

51 Érai'a simátime'a sune. Wíyómpa'a kampúaran-tawaai tuwínkaa'a ínasa wíyómpakemba waási úranko kumpaápé uráundawifa'a wíyómpaken-kisau-waasi iyé-kunke iya'a tuwánánááwe Ísu siyáíye.

2

Ísu non-úramba wáíni-nombo waé'makain-aai.

1 Aúnkáraamba Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a túwaandu urésa aaré wétó'lwaai-esa Ísun-anówa komérowasa

2 Ísune wení kísau-waasiye táántowasa komérowasa

3 ándá-aran-domba nowaná tai'ówana Ísun-anówa Ísuntafena séna ándá-aran-domba tai'áíye súwana

4 Ísu séna kesí kísausafe ímba simásimiyo. Seyaafá'nánká'ó kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáíye súwana

5 Ísun-anówa kísau-waasisafena séna simátimindantemban-oro siyáíye.

6 Yúndaa-waasi tiyáámbo non-kwíyúmba mindásafena afa'mórée óraa-sawema wérowana

7 Ísu kísau-waasisafena séna misáwéfímbá nombá fatímai ówitaaro súwasa fatímai ówitamarowana

8 Ísu séna tuwímbai-nomba umaé'a tónká'ó káráwiyaiwaimba mááméro súwasa miyá uwaná

9 mindómbá ándá-aran-domba urówana tónká'ó káráwiyowi néna séna nááfaken-dona'iyomo súmba kísau-waasi Ísun-aai isésa awánaraawe. Nááfaken-dona'iyó séna aaremó maún-kwaasigomba áántowana túwana séna

10 seyaafá'-wáási aifa'á kawé'-ándá-árán-dómbá tíméwasa násúwááwasa úwoi-anda-aran-domba wétimewe. Emá ímba miyá óndarakemba ánaaemba kawé'-ándá-árán-dómbá wésimene siyáíye.

11 Káriri-aempa'a Kéna-naopa'a Ísu minkísáú-wáámé'á úmba wení fasi'aémbá aráátimuwasa wení kísau-waasi awánésa timankúnkúmba ésa sésa Maníkómpákémbá kunkáiyé siyáawe.

12 Minkákémbá Ísuwe anówawe mináfáráwáínónndaawe wení kísau-waasiye miyáumai-waasi Kápaneamu-naopa'a kárika'a kumbéraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-13, Máaka 11:15-19, Rúku 19:45-46

13 Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótáimo í-tánón-kánáá tóso ún-kanaama ampáámbá wéunka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a wéna

14 óraa'-amaan-daumpa'a iyúmba mifá'á waásisomba mésa Maníkómbó amíyantafesa purumakawé sipisípiye mááufu'-numawe wémeyambaresa áamáán-dankoni óntamba wémeyanesa mérowana Ísu tuwánéna

15 ándásamba ufántuwena mindásamba purumakawé sipisípiye tusú uwásuwena áamáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

16 mááufu'-numamo méyámbárón-kwaasisafena séna maimaé'a kóro. Kesifoní naaúmpa'a ímba maaketí márémba maimaé'a kóro Ísu súwasa

17 wení kísau-waasi awánésa sésa naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkóo ení naambá sáwí'a ofó sé'a óraa'-imayaa wéune agaimaréna siyónka'a pósa mináái wení

kísau-waasi tááka'a makáawe.

18 Yúndaa-kawaa-waasi Ísuntafesa sésa nóin-kwaamera inatááwá awánéta séta Maníkó fasi'aémbá ámakaintafema óraa'-amaan-daumpa'a miyá ónesa sénaumne suwaná

19 Ísu séna maanáamáán-dámbá tawísísuwewa'a kaumbo-kánáará'á úmaranaumne súwasa

20 sésa maanáamáán-dámbá ayáátááka'a 46 aatai maisuwésa úmakaan-damba isamá emá sé kaumbo-kánáá úmaranaumne wésene sumbánifo

21 mindá áamáán-dantafenamo siyáimba wení áúsafena siyáiyé.

22 Ánaaemba pukáimpinkemba Maníkó Ísumba iyáfasinankonka'a wení kísau-waasi mináái tááka'a marésa sésa Ísu siyáin-aai érai'-aai siyáimbaniye sésa Maníkón-aai aúfáífinken-aai érai'-aain-iyé siyáawe.

23 Naaófá'ó Maníkómó Yúndaa-waasi tíyótáimo

í-tánón-kánáará'á Yérúsaremufa'a Ísu fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáú maúwasa waásisomba awánésa Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómpákembá kunkáiyé sumbánifo

²⁴ Ísu waási tirumpimbá awánéna séna mináái kentáfesa ímba tirumpinkembá wésefo tuwesaraí kembá uwásinkanaawe séna

²⁵ waási ímba simámun-qaifinkenban-ifo wemá waási tirumpimbá awánarontafena Ísu mináái siyáiyé.

3

Níkótímási Ísumbo áísai uráin-aaí.

¹ Moóráwigo áamáan-kawaa-waasi Yúndaa-waasiti kawáágón-áwí'a Níkótímási

² moórá-no'waamba Ísumpa'a téna séna óraakoo Maníkón-aaí simásímíndasafena embá ai'maráísama taméeraanata awánaraumne. Maníkómó embó fasi'aémbó ímbo ámakainkakaá fí'o-fi'on-kawé-kisau ímba kanaa'á maésino súwana

³ Ísu séna érai'a simáme'a sune. Ímbo aneka'ó aúraan-úmimo matinkáiyawimo ésa Maníkóní nombara ímba maénááwe súwana

⁴ Níkótímási séna óraa'a uwáguraafó nóraumaiya aúí'a ónaao séna tinóisai tirumpimbá ímba aneká ko-maiyasa matinkánaáwe súwana

⁵⁻⁶ Ísu séna érai'a simáme'a sune. Waásimo matinkáámba mindá waásin-ófo Maníkóní ámútankomo uwátínkáímba mindá Maníkóní ámútankowara'a aúí'a wéowe. Ímbo nonkwára Maníkóní ámútankowara'ó aúraani'ó úmimo méraiyaní'ó uwátínkááwi Maníkómó kawáánipa'a ímba méranaawe.

⁷ Aneka'á aúraan-úmai matinkáíníyemo súnda-aaisafena ímba áá'a íno.

⁸ Maarán-áái imáyáan-uwo. Fiyúndágo wení imáyáafinkemba wéwisasa ane'á ímba wéawanesa sésa nááfakena nááfara wéwiyo wésewe. Miyámó intembá Maníkóní ámútanko miyaráán-úmai waási wéuwatinkaiye súwana

⁹ Níkótímási séna nóra énáwa miyá íníyo súwana

¹⁰ Ísu séna Ísareri-waasifimba aaí wésimatimendawi óndanifo mináái ímba isááne.

¹¹ Érai'a simáme'a sune. Kesáámó awánaraunda-tantaa'e ísaraunda-tantaatafeta wésimatimunda isa'á ímba wéisaawe.

¹² Miyá wéon-tantaa'e marapá'ó wéon-tantaatafe'ó wésimamunda ímba érai'e séndanifo wíyómpaken-tantaatafe'ó simáméndamo e nóra séwa érai'e sínono.

¹³ Ímba wíyómpa'a iyésa kunkáafo keyáá wíyómpakemba kunké'a kumpaapé uráundawi wíyómpaken-tantaa'a kanaa'á aráátimune.

14 Naaófá'á Mósese óntamba iyaankafayaambá úmai taaiya'ó mósá marówasa puwónaesamo un-kwáásí awánésa ímba pukáawe. Miyámó uráintemba kembá waási úranko kumpaápé uráundawimba sínkambai aaraa-táiyá'á mósá maráiyamba pósa

15 kesááisafesamo timankúnkúmbo iyawimo ésa aúí'a úmai aasiyaasi maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

16 Maníkó marapá'ó méraan-kwaasisafena áfááraumai arun taféna éna póna wenáánimba kímborawigomba ai'marówana kunkáimba pósa wenááisafesamo timankúnkúmbo iyawi waásimo méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wení ewaa'á aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

17 Marapá'-wáásí aaifimbá maitinkaaó séna Maníkó ááninkomba ímba ai'marówana kunkáifo marapá'-wáásí sáwí-imayaafimbo méraawi kuntí'mai kawé'-ámpá'á métinkaaó séna Maníkó ááninkomba ai'marówana kunkáiyé.

18 Maníkó ááninkon-aaisafesa timankúnkúmbo iyawi ímba aaifimbá maitinkáínifo ímbo timankúnkúmbo iyawi é'a aaifimbá maitínkaraiyé. Maníkóni kímбора-aaninkon-aaisafesa ímbo timankúnkúmbo wéiyawisafena é'a aaifimbá maitínkaraiyé.

19 Sámó kátínkáíwai marapá'á kunkáimbanifo waási sáwí'a wéesa pósa kumeu'ó

in-áémpátáfésa imáyáa ésa sámó kátínkáíwaifa'o ímbo tentáféna aaifimbá maitinkáíníyé.

20 Sáwí'o wéowi sámó kátínkáíwaintafesa ímba wétinkaisasa kesí kísau paápé ífo sésa ímba sámó kátínkáíwaifa'a tawémaewe. Sáwí'o owí miyá wéofó

21 arupísemo owí sámó kátínkáíwaifa'a taméraamba pósa Maníkómó sintembó ombá wétuwanaawe.

Yóni Ísun-aaimo simátímakain-aaí.

22 Minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a Ísuwe wení

kísau-waasiyé komésa nombá wémaitinkowana

23-24 minkánáará'á Yónimba ándáfa'a ímba máánkaronka'a Ínóni-aempa'a Sérími-naokoni ewaa'-nónaumpa'a Yóni ména sáwífa'-nomba wéropa'a mérowasa waásisomba tóso uwaná Yóni nombá wémaitinkowasa

25 Yónini kísau-waasisonte moórá Yúndaa-waasigo-iyaise mésa nombó maitínkón-aaisafesa wesimán-kwesiman-esa

26 Yónini kísau-waasisomba wembá tasimámeša sésa óraakoo Yóndani-nonkoni menáipá'ó esé'o máíwaimba wenáwí'o mósá maráándawimba wemá nombá wémaitinkaisasa sáwífa'-waasi wétoso owe suwaná

²⁷ Yóni séna Maníkómó tímíساسamo ombá mindá miwínén-
iye.

²⁸ Kemó siyáunda Maníkómó iyáfasinankaraiwai ímba kemá
úmpo si'marówa'a wení aifa'á tiyáumnemo siyáunda-aai
ísaraawe.

²⁹ Maarán-áái imáyáan-oro. Aú-ininkomo awaaikómpá'ó
tisanamá awaaikó amááraasombo aamoimó onten-úmai
Ísumpa'a tewa'á aamoí wéune.

³⁰ Wemá óraa'-waasi ímbá póna wenáwíko iyáákainifo
kemá kári'-waasi únda póna kesúwíko kumíníye Yóni siyáíye.

³¹ Wíyómpakewi seyaafá'nánká iyáákaraiye. Maankákén-
kwáásí marapá'-wáásí pósa marapá'ó wéon-tantaatafesa
wésefo wíyómpaken-kwaasi iyáákarain-kwaasi póna

³² awánarain-tantaa ísarain-tantaatafena sisasá ímba
ísáámbanifo

³³ wenááisafesa érai'e sewí sésa Maníkó érai'-aaigoni
áwáun-iye sisasá tuwánésa sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-
iye wésewe.

³⁴ Maníkó ai'mákaiwaimba wení ámútamba ámakaimba
póna Maníkón-aai wésísasa minááísáfésamo érai'emo sewí
sésa Maníkó érai'-aaigoni áwáun-iye wésewe.

³⁵ Maníkó afowámá éna ááninkomba arumbá aména séna
seyaafá-tántáá'á kawáánúmai káráwiyuwo siyáíye.

³⁶ Ááninkon-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo wesé'o
kááísamaimo méraiylawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo
wenááimo ímbo ísámaimo kawé'ó iyawi ímba aúí'a úmai
mérewana Maníkóní áyánko miwísé'a aasiyaasí waé'wae'a
isasá méraawe.

4

Sámériyaaafaken-ininkon-aai.

¹⁻³ Yóni nombó maitínkáín-kwaasi Ísumo maitínkáíwai
kóyáákaraiye. Énifo Ísu ímba maitínkaraifo wení kísau-
waasi maitínkaraawe. Yónimo maitínkáín-kwaasi Ísumo
maitínkáímba kóyáákamai-waasi maitínkáín-aai amáán-
kawaa-waasimo ísón-aai Ísu iséna Yúndiyaa-aempa'a tuwéna
aneka'á Káíriri-aempa'a kónae séna

⁴ Sámériyaa-ampa'a kónae séna

⁵ kúmba Sámériyaa-aempa'a Sáíkaa-naopa'a naaófá'ó
Yékopumo ááninko Yósepimbo ámakom-barama ewaa'á
wéron-daopa'a kúmba

⁶ Yékopu nombó uwínenamo u'makóm-bai'a wérowana
aampa'á kúwana Ísumba awesarái úwana mimbáíká'á
wááwái komérowasa

7-8 wení kísau-waasi tómbá méyánónae sésa naaópa'a kuwaná Sámériyaa-ininko nombá uwínena túwana Ísu séna nombá usimiyó súwana

9 miníníńkó séna emá Yúndaa-waasi ómpo kemá Sámériyaa-inimba úmpo ímba nombá usimiyó siyó siyáíye. Yúndaa-waasiye Sámériyaa-waasiye ímba moórá-anafinkemba wénaafo ímba nombá usimiyó siyó súwana

10 Ísu séna Maníkómó kanaán-úmáimo amínda-tantaa'a ímba awánaraane. Nombá usimiyómó súnda-waasigosi áwáuma ímba suwánáanda-waasi úne. Kesí áwáumo suwánáandawiyaantasi aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá simiyó séna'a amúsino súwana

11 miníníńkó séna maandómbá káúńkáúmpá'ó kunkwéraimba náán-anafina aasiyaasimó maé'mae'o on-dómbá uwínono.

12 Kentáá síwá'nágo Yékopu maandóm-báí'á u'maréna wení sipisípiye wení akúnté'o tímakaimba isasá maandómbá wénaawe. Kemó súnda emá tímínda-nonko Yékopumo tímakain-donkomba ímba íyáákainiye wésune súwana

13 Ísu séna maandómbó wénaiyawimo éna aneka'á nontáféna tinkáínífo

14 kemó tíménda-nombo náíyawimo éna ímba aneka'á nontáféna tinkáíníye. Kemó tíménda-nombo náíyawimo éna tirumpimbá nonaumpinkémbó íyáúsenamo intenkáámbá ínaa pósa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwana

15 miníníńkó séna emó sénda-nomba símína'a naananá nontáféna ímba sinkáína'a ímba maampínkémbá tauwóno súwana

16 Ísu séna enawaaikómbá koáántamae tiyó súwana

17 séna kesuwaai'íyaimba úne súwana Ísu séna emá érai'a séndamanifo

18 séfataase-wamba maiyé miwísé'o maénda isamá káfé'o minkwáásígóe'o emó méraanda ímba enawaaí'á isamá pó érai'-aai simásimene súwana

19 miníníńkó séna kemó imáyáamo únda Maníkón-aai simátimendawi óne.

20 Sámériyaa-waasi kentáá síwá'ná sésa maanómáká'á Maníkón-imáyáá mósá máraaro siyáawa'a kembiwí Yúndaa-waasi sé'a Yérúsaremu-naopa'a Maníkón-imáyáá mósá máraaro wésewe súwana

21 Ísu séna kemó sendamá érai'e siyó. Moórá-kanaamo tinda ímba maanómáká'wára Yérúsaremu-naopa'wara'-aantembanifo seyaafá'-náópá'wará'á kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

22 Kembiwí Sámériyaa-waasi wen-imáyáá máraámbanifo wení áwáuma ímba awánare'a wéowe. Yúndaa-waasisa wen-

ímáyáá mósá maréta wení áwáusa awánaraumne. Maníko séna moóráwigo sáwí'o úmimo méraampinkemba kawel-ámpá'a métinkanae síndawi Yúndaa-waasifinkemba paápé íniye siyáíye.

²³ Kesifo séna ken-ímáyáámó mósá maráiyamba ímba toíkakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá ken-ímáyáá mósá máráaro siyáimba miyáumai moórá-kanaa wétisasamo érai'o kesifon-ímáyáámó mósá wémaraiyawí tirumpinkémbá arupíse úmai kesifon-ímáyáá mósá maránááwe.

²⁴ Maníkomá áuma ímba wéraisana ámútanko méraisasa pósa ímba túrantamba ane'a wéawanaafo miyaráán-úmai Maníkón-ímáyáámó mósá máráambo ombá wení ámútanko túwa'nai isasá tirumpinkémbá wen-ímáyáá mósá máráaro súwana

²⁵ minínínkó séna Maníkomó íyáfasinankaraiwai Káraísitiyemo sewí kumíniye. Kumíndara'a seyaafá-tántáátáféna simátiminiye sewa'á ísaraumne súwana

²⁶ Ísu séna minááímó séndawi maandá kemá úne Ísu siyáíye.

²⁷ Ísu mináái wésuwasa wení kísau-waasi kouwerésa Ísumo Sámériyaa-ininkontafenamo súmba Yúndaa-waasiti namuro-ínínkóntáféna wésuwana póna táá'a úwasa tirumpin-ímáyáá ésa minínínkóntáféna nóintafenawa wéankaisanawa iyó-imayaa ésa Ísuntafesa nóra sénawa minínínkóe'a wésiyo-imayaa ésa ímba taáísai uwaná

²⁸ minínínkó wení sawe-kúrámá tuwéna naaópa'a wéna simátiména séna

²⁹ seyaafá'ó uráunda-tantaa'a wépaape in-kwaasi méraiye. Maníkomó íyáfasinankaiwaiya'iyo taawánaaro súwasa

³⁰ naaópa'a tuwésa Ísumpa'a tumbá

³¹ Ísuni kísau-waasi Ísuntafesa sésa óraakoo tómbá naao suwaná

³² Ísu séna kemá ímbo awánaan-tomba makáumne súwasa

³³ wení kísau-waasi keáímbá sésa nááwa tómbá maimaénawa máámakaiyo suwaná

³⁴ Ísu séna tóntáfénamo tááimo taintembá si'mákaiwain-aaí isé'a wení kísau maimaé wéwe'a tai'áandasafena wésinkaiye.

³⁵ Kísau'fa'a wérain-tontafe'a éiyain-kwiyomba kóínana áfuma káínata fáká'mai túwaandu ónaumne wésefo kemá súne. Awánaaro. Káfé'a maankánáa tómbó áfumo kaintembá miyaráán-úmai waásisomba tí'mai Maníkompá'a túwaandu ónááwe.

³⁶⁻³⁷ Waásisombo tí'mai Maníkompá'ó túwaandu uwátinkaiyan-kwaasimo ésa miwí kawel-méyámbá maíyasa Maníkompá'ó tiyan-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súne. Tuwímbai kísau úmaraiyasa fi'owi fakaránááwe

wésewe. Miyáumai kísau iyawiwara'e fakaráiyawiwara'e aamoí ónááwe.

³⁸ Fí'owi kísau mo úmakaamba isalá kemá ti'maráúna'a fí'owiti kisaufaken-tomba wéfakaraawe Ísu waé'mai-aai simátimakaiye.

³⁹ Énifo minínínkó séna seyaafá'ó uráunda-tantaa'a paápé uráiyé siyáin-aai isésa pósa Sámériyaa-waasi mindáópaken-kwaasi Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwain-iyé sésa

⁴⁰ Ísumpa'a tésa sésa kentáásí naaópa'a taméraao suwaná Ísu kae-kánáá koména

⁴¹ aai simátimuwasa isésa sáwífa'-waasiwara'a sésa érai'a sáwí'o úmaimo méraundafinkenta kawé'-ámpátáámó mészinkaindawn-iyé sésa

⁴² minínínkómba simámesa sésa ímba enááísafeta aantembanifo wenááimo ísaraundasafeta séta marapá'-wáásí sáwí'o úmaimo méraundafinkemba kawé'-ámpátá mészinkaindawn-iyé siyáawe.

Ísu moórá-iyampoimo asófankarain-aai.

⁴³ Ísu kae'-nó'wáámbá waéna mindáópa'a tuwéna Káríri-aempa'a kónae séna wéna

⁴⁴ séna Maníkón-aai simátímíwain-awi'a wenamááraa ímba mósá maráafo fí'on-daopaken-kwaasi wenáwí'a mósá wémaraawe súwana

⁴⁵ miyáumai Káríri-aempa'a kúwasa mináémpákén-kwáásí aamoí uwánkaraawe. Ááema tíyótaimo í-tánón-kánáará'á miwí Yérúsaremu-naopa'a komésa Ísumo kísau mo maiyáimba awánaraamba pósa aamoí uwánkaraawe.

⁴⁶ Aamoí uwánkówana Ísu Káríri-aempa'a wénena Kéna-naopa'a non-úranko ándá-aran-dombo úkáin-daopa'o kúmba kámáni-waasi Kápaneamu-naopaken-kwaasigo ááninkomba áí'a wéuwana

⁴⁷ Ísu Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a tiyáin-aai iséna Ísumpa'a téna séna kesááninko puwíndasafena wéisa'a úmpo kesí naaópa'a kuré koasófankainono súwana

⁴⁸ Ísu séna ímbo fí'o-fí'on-kisau-waame'o awáné'o é'a

ímba kesááísafe'a timankúnkúmba ónááwe súwana

⁴⁹ óraakoo kesáánimba puwíndasafena wéimba minúwóiyáán-úmai tiyó súwana

⁵⁰ Ísu séna enáánimba asófawifo waaó súwana Ísun-aaísafena érai'e séna kúmba

⁵¹ aampa'á kúmba wení kísau-waasi tésa sésa enáánimba áí'a é'ánkaraiye suwaná

52 tísai ena séna kesáánimba nóin-kanaarara áí'a é'ánkaraíyo súwasa miwí sésa fénáimba wááwái áúiyamo kaimbá é'ánkaraíye suwaná

53 afowámá imáyáa éna séna minkánáá enáánimba asófawiyemo siyáimba érai'a siyáíye súwasa wení akúmpákén-kwáásí seyaafá'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

54 Yúndiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a koména moóráma kawé-kísáú-wáámé'á uréna minká'á miníyámpóigómbá asófankowasa wení akúmbá timankúnkúmba uráawe.

5

Nonkwaaúmpá'á Ísu moóráwigombo asófankarain-ai.

1 Ánaaemba Yúndaa-waasi áamántafesa tanómba kau-makónka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a kurái.

2 Yérúsaremu-naokoni óntan-kusaífa'a ontamá wéromba áwí'a sipisípigoni ontamá miwání ewaa'á nonkwaaúnkón-áwí'a Pétésíta-nonkwaaumba wérowana

3 mindónkón-áwáífa'a wááu-namba séfataase-namba wérowasa mindáúmpátá tí'o ún-kwaasisomba tuwímbai túgafitan-kwaasisone tíyayaambo kararón-kwaasisone mésa nonkómó úwaaúwaamo índá amu'makówana

4 moórá-mora-kanaa wiyómpakewi nonpímbá kumúwana nonkó úwaaúwa úwana aífa'ó nonpímbó kumúwaimba áí'a é'ánkaraíye.

5 Tí'o ún-kwaasisompimba moóráwigo ména ayáátááka'a 38 aatai áí'a ún-kwaasi mérowana

6 Ísu awánéna ayáátááka'a áí'a wéíye-imayaa éna áísai ena séna embá asófendasafena wéankaiyo súwana

7 we séna nonkómó úwaaúwaamo índara'o sí'maenamo nonpímbó sinkáíndawi ímba méraiye. Kemá kumónae'o úndanifo moóráwigo kembá kúwáákéna nonpímbá aífa'á kúmísana kesí'a úwoi wéraiye súwana

8 Ísu séna íyáfasinaao. Ení tuwaai'á maimaé waaó súwana

9 minúwóiyáán-úmai áí'a é'ankowana wení tuwaai'á maimaéna kuráiye.

Yúndaa-waasi áamáan-aaimo ísón-kanaara'a miyá úwasa

10 Yúndaa-kawaa-waasi asófankon-kwaasisafesa sésa káfé'a saagaan-kánáá isa ení tuwaai'á maimaé wégonda aaraamá makáawe suwaná

11 we séna asófasinkaraiwai séna ení tuwaai'á maimaé waaó siyáíye súwasa

12 miwí áísai esa sésa ení tuwaai'á maimaé waaómó siyáíwai nááwa'íyo suwaná

13 sáwífa'-waasifimba Ísu áwiyokuwana póna asófankowi séna áwí'a ímbo isáúnda-waasin-iyé siyáíye.

14 Simásuwena ánaaemba óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana Ísu ayaafái úmai awánéna séna áí'a é'ánkairimba po sáwíyamba sínkáífo sé sáwí-imayaa aneka'á ímba uwó súwana

15 iséna Yúndaa-kawaa-waasi kosimátimena séna asófaskinkaraiwai Ísun-iyé súwasa

16 Yúndaa-waasi áamáan-aaimo isón-kanaara'a Ísu asófankarontafesa Yúndaa-kawaa-waasi Ísumba sáwí'a uwánkamae iyúwana

17 Ísu séna kesifo aasiyaasi-kánáá kísau wémaimba pó'a miyaráán-úmai kísau maénaumne súwasa

18 saagon-kánáárá'á asófankarontafenawara Maníkó kesifomán-iyemo siyóntafenawara'a pósa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae símasima'a umbá Maníkó kesifomán-iyemo siyónten-úmai Maníkóe kesé'a mimbórái'a úmai mérauye siyóntafesa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae siyáawe.

Afowán-ááimo Ísumo siyáin-aaí.

19 Suwaná Ísu simátimena séna érai'a simátimé'a sune. Ááninko pó'a ímba kesí imáyáafinkemba únda kesifomó ímbá awáné'a miyá wéune. Kesifomó intembá ááninko wéune.

20 Kesifo ááninkomba arumbá siména seyaafá-tántáá'ó wéimba wéaraasimiye. Íyáákainda-kisaumo aráásimina'a minkísáú máéna'a táátafe'a ónááwe.

21 Kesifomá pukáampinkembo iyáfasintinkaintemba ááninko kesí imáyáafinkemba iyáfasintinkanae'a wéune.

22 Kesifo séna ímba aaifimbá maitinkánaumpo aaifimbó maitinkáinda-kisau kesááninkomba ámakauumne siyáíye.

23 Aaifimbó maitínkáanda-kisau símakaimba pósa kesifon-áwí'o mósá maráántemba ááninko súwí'a mósá maránááwe. Kesúwí'o ímbo mósá maráíyawimo ésa kesifo si'mákaiwain-awi'wara'a ímba mósá maránááwe.

24 Érai'a simátimé'a sune. Kesááimo isésamo érai'a ai'mákaiwai Maníkómá iyémó siyawí é'a áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a owe. Waási méraawini áwáuma Maníkóní némpa'o maé'ómbanifo Maníkóní ewaa'á taméraamba pó'a ímba aaifimbá maitinkánaumne.

25 Érai'a simátimé'a sune. Moórá-kanaa tinasá pukáíyan-kwaasi Maníkón-ááninko-saai isánááwe. Isáíyawí iyáfasinesa maé'mae'a ónááwe.

26 Kesifomá waásimo méraawini áwáun-iyé. Fasi'aémbá siména séna miyámó úndantemba waásimo méraawini áwáuma óne siyáíye.

27 Kemá wíyómpakemba waási úranko kumpaápé uráundawi únana póna kesifo kentáféna séna aaifimbó maitínkéndá-kisau amúne siyáíye.

28 Minááísáféna ímba táá'a íno. Moórá-kanaamo tinda utaráan-kwaasi seyaafá'á kesáái isésa

29 utarémpinkemba íyáfasinanaawe. Kawe'ó uréwimo íyáfasinesa aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo sáwí'o uréwimo íyáfasinaíya'a aaifimbá maitinkánaumne. Minááísáféna ímba táá'a íno Ísu siyáíye.

Ísu wení áwáumo siyáín-aaí.

30 Ísu simátimena séna ímba kesí imáyáafinkemba wéumpo si'mákaiwai simásímakaintemba miyá wéune. Ímba kesí imáyáafinkembo ondasáfé'a arupíse úmai aaifimbá maitinkánaumpo kesifo simásímakainten-úmai aaifimbá maitinkánaumne.

31 Kemó kesáfé'o súndarakaa karo'é sewaisinó.

32 Moóráwigowara'o kentáfénamo simbá érai'a wésiye.

33 Kembiwí tuwímbai ti'márówasa Yóni nombó maitínkáíwaimba koáísai uwaná Yóni kentáféna séna érai'-waasin-iyé. Kosimátíméro siyáíye.

34 Kesí áwáumo siyantafe'a ímba óraa'-imayaa úndanifo Yóni kentáfénamo siyáín-aaisafe'a érai'e síya'a sáwí'o úmimo méraampinkemba kawe'-ámpá'á métinkanae-imayaa wée'a mináái simátimune.

35 Ómbó aampa'ó kúra'mae konten-úmai Yóni kentí aampa'ó kúratinkowa'a kárika'a aamoí uráawe.

36 Moórá-tantaako Yóni kentáféna siyáín-aaigomba íyáákaraiye. Kesifomó simásímakain-kisau wémaunana minkisáúgó kesí áwáuma wépaape-iyé. Kesifomó siménamo si'mákain-kisau wémaunasa kesí áwáuma wéawanaawe. Mintántáákó Yóni kentáfénamo siyáín-aaigomba íyáákaraiye.

37 Kesifo si'mákaiwai wewará'á kentáféna simbánifo wenáái isámai ímba kawé'á é'a wenané'á ímba awánaraawe.

38 Si'marówa'o kunkáundasafe'a ímba timankúnkúmba ombá póna Maníkón-aaí ímba tirumpimbá wéraiye.

39 Kembiwí sé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónaumne sé'a Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai awána-awana wéowe. Mináúfáifimbá kesí áwáuma agaimarówa'anifo ímba kawé'-úmai ísaraawe.

40 Kawe'ó úmimo isé'o kempá'ó tenkakaa aúí'a úmai maé'mae'a owaisinó.

41 Waási kesúwí'a óraa'a uwásinkanaawe-imayaa ímba wéune.

42 Maníkómbó ímbo tirumbó áménka'a wétuwanaumne.

43 Kesifomá simásimakaintafe'a kunkáundanifo ímba kawe'á wéuwasinkaawe. Énifo moóráwigombo kesifomó ímbo simámakaindawimo tína'o é'a kawe'á uwánkanaawe.

44 Kembíwí sé'a waási kentáá súwí'a óraa'a uwásinkanaawe sé'a pó'a kesáái ímba érai'e wésewe. Maníkómá kentáá súwí'a óraa'a uwásinkainiye senkakaa kentáfé'a érai'e sewaisinó.

45 Kesifon-aúranka'a ímba aaifimbá maitinkánaumpo Mósesé naaófá'ó ámaán-aaimo agaimakáiwai aaifimbá maitinkáíniye. Mósesé súwa'nai iyémó sewímó éna wemá aaifimbá maitinkáíniye.

46 Mósesé kesáái agaimakáimba pó'a Mósesen-aaisafe'o timankúnkúmbo onkakaa kesááisafe'a timankúnkúmbo owisinó.

47 Mósesemo agaimakáin-aaisafe'a ímba érai'e sembá pó'a kesááisafe'a ímba érai'e sewé Ísu siyáíye.

6

Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 14:13-21, Máaka 6:30-44, Rúku 9:10-17

1-4 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánón-kánaá ampáámbá úwana Káíriri-waaunkoni menáípa'á Ísu nompín-táómpimba wéna minkwaaúnkóni moórá-awí'a Táípiriyasi nompá'á kúmba tí'o ún-kwaasisomba asófatinowasa awánésa pósa wenánaaemba aráái'wáúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye nompín-táómpinkemba marapá'á kumésa omápa'a imérowasa

5-6 sáwífa'-waasi Ísumpa'a íyúwana tuwánéna imáyáa éna séna ánaaemba miyá ónaumpo aifa'á Fírípimba áísai úmai isánae séna áísai éna séna nááfakena tómbá méyámba'maiya tíménara nánaao súwana

7 Fírípi séna sáwífa'-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúnasasa naawaisinó súwana

8 moórá-kisau-waasigo Sáimoni Pítaan-áfákon-awí'a Énduru

9 séna moórá-iyampoigo séfataase-tonkwara kae'-mófáá'wará'á makáifo sáwífa'-waasi méraawe súwana

10 Ísu wení kísau-waasisafena séna mara'á méraaro simátíméro súwasa simátímúwasa mara'á mérowana minkwáásísómbá sáwífa'a 5,000 waaíma mérowana

11 Ísu mintómbá maisoréna Maníkóntáféna súwiyo simásuwena tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi tímúwasa miwí tímúwana tómbó nontenkáán-úmai mófáá'a

miyáumai nowaná tímú'a fówasa miwítí imáyáagomo úni'a uwaná

¹² wení kísau-waasisafena séna mintón-ayai ímba úwoifa'a túwáaro súwasa

¹³ séfataase-tompinkemba nésamo túwón-ayaisomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitowasa

¹⁴ Ísumo úmba awánésa sésa Maníkón-aaimo šimátímíwai íntaamo awánáúnda-waame'a isatá awánáúmne sésa amu'maráúndawin-iyé sésa

¹⁵ kentáási kawáá-íta ínáyemo sumbá Ísu miwí tirumpimbó un-ímáyáá iséna ímba miyá ónaunasa sewé séna tiyuwéna omápa'a iyáiyé.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mátíyu 14:22-23, Mááka 6:45-52

¹⁶ Ísu omápa'a imérowasa fenómpinka'a wení

kísau-waasi nonkwaaúnkóní áwáífa'a kumésa

¹⁷ Kápaneamufa'a kónae sésa nompín-táómpimba iyátesa kuwaná Ísu ímba túwana nó'waamba fénkúwana

¹⁸ óraa-fiyunda toréna nonkó tufántááfan-úwasa

¹⁹ taántámbá nombá tuwíntámaesa ayáátááka'a kuwaná Ísu non-afófora'a maréna nompín-táónkoni ewaa'á túwasa awánésa táátafesa uwaná

²⁰ Ísu séna kemá úmpo ímba táátafe oro. Aáno'a méraaro súwasa

²¹ aamoí ésa sésa nompín-táómpimba iyátaao suwaná minúwóiyáámbá nompín-táónko nonáwáífa'a kúpa'a kuráiyé.

Ísumba ayaafái uráan-aai.

²² Aafáyáama menáipá'ó koméron-kwaasi sésa fénáimba nompín-táómba kimbora wéraisana Ísu ímba mimpímbá wiśasá wení kísau-waasi miwí aantemba kuráafo Ísu nááfara méraiyo siyáawe.

²³ Tuwímbai-waasi nompín-táómpimba Táipíriyasifakemba tóso ésa fénáínkaambo Ísumo Maníkóntáfénamo súwiyo súwasamo waásisombo tómbó néwiyopa'a tésa

²⁴ Ísuwe wení kísau-waasiye ímba mérontafesa tiyaafái ónae sésa mindómpín-táómpimba iyátesa Kápaneamufa'a kuráawe.

Ísu maé'mae'o íyan-tomba únemo siyáin-aai.

²⁵ Kápaneamu-naopa'o kumbá Ísumba awánésa sésa kesí óraakoo emá nóin-kanaawa maafá'á tiyáano suwaná

²⁶ Ísu séna isáaro. Ímba kawé'-wáámé'ó aráátimundasafe'a wésiyaafai-ofo tómbó naráantafe'a wésiyaafai-owe.

27 Tómbó ímbo aasiyaasimó waé'wae'o índa-tontafe'o é'a ímba kísau maé'a waásimo aasiyaasimó maé'mae'o íyan-tontafe'o é'a kísau máero. Mintómbó tíménda kemá waási úranko mintómbá timénaumne. Maníkó kesifomá kentáféna séna aamoí uwánkaumne. Kesí kísau mauwó simbá pó'a mintómbá timénaumne súwasa

28 áísai esa sésa nóraumaisaawa Maníkóní kísau maénaumno suwaná

29 Ísu séna kentáfé'o sé'o érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiwai iyémó sembá mindá Maníkóní kísau maé'a sewé súwasa

30 nórán-kwaamera'ini ímbo awánáúnda-waame'o inatáámó éta awánéta séta érai'a Maníkó embá ai'maráísama kunkáandawi ónesa sénaumne. Nóin-kisau-waamera ínono sésa

31 kentáá siwá'ná máásai-marafa'a mésa wíyómpaken-tonkon-awi'a máána-tomba né'ómbanifo emó uráandawimo éna ímba mindá íyáákaraiye. Naaófá'á Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna wíyómpaken-tomba timúwasa naráawe agaimaréna siyáíye suwaná

32 Ísu séna ísáaro. Mósesemo tímakain-tomba ímba wíyómpaken-tomban-ifo kesifomá wíyómpaken-tomba kawetómbá wétimiye.

33 Wíyómpakembo marapá'ó kunkáiwai wemá Maníkómó tímín-tomban-íye. Wentáfé'o wée'a maé'mae'a ónááwe súwasa

34 miwí sésa sénda-tomba aasiyaasi-kánáá simiyó suwaná

35 Ísu séna kemá aasiyaasí maé'mae'o íyan-tomba úne. Kempá'ó wétiyawi ímba tááima táíniye. Kenká'ó timankúnkúmbo wéiyawi ímba nontáféna tinkáíniye.

36 É'a simátímakaumne. Kesí kísau-waame'a awánaambanifo kesááísafe'a ímba érai'e sésa ímba kenká'á timankúnkúmbo wéowe.

37 Énifo kesifomó símín-kwaasimo é'a kempá'á ténááwe. Kempá'ó tíyan-kwaasisafe'o é'a ímba kóro sénaumne.

38 Kesí imáyáamo arááíwáéndasafe'a wíyómpakemba ímba kunkáumpo si'mákaiwaini imáyáamo arááíwáéndasafe'a kunkáumne.

39 Si'mákaiwai simásimena séna amúnda-waasi sáwí-ampa'a arááíwáéfo sé kawáánuwo. Ánaaen-kanaa pukémpinkemba íyáfasintinkaano.

40 Kesifomá simásimena séna kesááninkoo embá awánésa sésa Maníkón-ááninkoman-iyemo síyawí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáíye. Ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne Ísu siyáíye.

41 Kemá wíyómpaken-tomba úne Ísu súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa

⁴² miwí sésa wemá Ísuma Yósepin-ááninkoman-iyé. Anófoi étaamo tuwánáúndanifo nóra sénawa wíyómpakemba kunkáumne wésiyo suwaná

⁴³ Ísu simátimena séna ímba miyá mósimesin-oro séna

⁴⁴ kesópa'a ímba úwoima ténááfo kesifo kembá si'mákaiwaima táántaina'a kesópa'a tíya'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkanaumne.

⁴⁵ Mindásafesa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimarésa sésa Maníkó seyaafá'-wáási símai aráátiminiye siyáawe. Kesifon-aaimo ísámai kawé'ó iyawi kesópa'a ténááwe.

⁴⁶ Kesifombá ímba awánaraafo kemá Maníkónópakemba kunkáundawi keyááma kesifombá awánaraumpo kesifon-aaimo ísámai kawé'ó iyawi kesópa'a ténááwe.

⁴⁷ Érai'a simátimena sune. Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo iyawi áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴⁸ Kemá maé'mae'o iyan-tomba úne.

⁴⁹ Kentíwá'náma máásai-marafa'a mésa máána-tomba némesa úwoi putaráawe.

⁵⁰ Énifo wíyómpaken-tomba miyán-tómbó náíyawima úwoi maé'mae'a ónááwe.

⁵¹ Kemá wíyómpaken-tomba maé'mae'o iyan-tomba úne. Mintómbó nésamo ésa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Kesúma timúna'o naantafé'a pó'a aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu siyáíye.

⁵² Ísu súwasa Yúndaa-oraa'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa keáímbá sésa nóra sénawa miwá wenáuma simínataawa nánaumno suwaná

⁵³ Ísu simátimena séna érai'a sune. Kemá waási úranko pó'a kesúmo ímbo né'o kesí naaemó ímbo né'o é'a ímba maé'mae'a ónááwe.

⁵⁴ Énifo kesúwe kesí naaewémó naawí áwáuma ómbaresa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pó'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkanaumne.

⁵⁵ Kesúma kawé-tómbán-iyé. Kesí naaemá kawé'-nómbán-iyé.

⁵⁶ Kesúwe kesí naaewémó naawí kesé'a kááísamai méraawa'a kemá miwísé'a kááísamai méraumne.

⁵⁷ Kesifo si'mákaiwai aasiyaasí maé'mae'a iwáí isa'a pó'a kewará'á aasiyaasí maé'mae'a wéune. Kemá maé'mae'a úndasafe'a pó'a kesúmo newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

⁵⁸ Kentíwá'ná tómbá némesa úwoi putaráawe. Kemó sún-da-tomba wíyómpaken-tomba ímba miyán-tómbán-iyé. Kemó sún-da-tomba mintómbó newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu miyámá

59 Kápaneamu-naopa'a áamáán-daumpa'a simátímakaiye.

60-61 Ísu simátimuwasa wembó arááiwaún-kwaasi tirunkó sáwí'a úwasa imáyáa ésa sésa wemó sin-ááigó ínta sínkáín-aai póna umbaí wétaiye suwaná Ísu arumpin-imáyáa éna simátimena séna minááísáfé'a wégaoraawe.

62 Kemó wíyómpaken-waasi úrankomo kumpaapé uráundawimo kunuweré'o íyóna'o suwáné'o é'a nórán-imayaawa ónaao.

63 Waásiti fasi'aénkó ímba túwa'nai ínifo Maníkóni ámútankoni fasi'aénkó túwa'nai ína'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe. Miyámó intembá kemó súnda-aai mindá ámútankon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-ifo

64 tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu súmba Ísu karo'á siyé mó sun-kwáásiyé wení pintaru'ó índawiwara'a naaófá'á ísaronka'a póna séna tuwímbai kentáfé'a sé'a karo'á siyé wésewe Ísu simátimena

65 séna mindásafe'a é'a simátime'a sune. Kempá'á ímba úwoi ténááfo kesifomó táántaina'o é'a ténááwe simátímakaiye.

66 Ísu simátimuwasa wembó arááiwaún-kwaasisomba Ísumba ifá'auwesa wesé'a ímba wénuwana

67 Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasisafena tísai ena séna kewárará kembá siyuwaaó séna tísai úwana

68 Sáímoni Pítaa séna óraakoo kesáa nááfataawa kónaunawa sénó. Enááigo aúí'a uwátinkainasa aasiyaasi maé'mae'a ónááwe wésendawí óne.

69 Káfé'a entáféta simankúkumba éta séta Maníkómpákembá kawekó ónesa wésune súwana

70 Ísu simátimena séna kemá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasimo kemparí'a uráundanifo kempínkembá moórá sáwí-waasigo paapé íníye súmba

71 Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasintafena séna Yúndasi wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Ísuni pintaru'á maíndawin-íye. Wentáféna mináái siyáíye.

7

Ísun-áfárawaisai-taai.

1 Minkákembá Yúndiyaa-aempaken-kwaasi Ísumba tufuwónae suntáféna Ísu Yúndiyaa-aempa'a ímba númba Káríri-aempa'a wénuwana

2 Yúndaa-waasimo wááu-nambo ésamo tanómbo kaúfúnkanaa ampáámbá úwasa

³ Ísun-áfárawaisai karaánáa'a ankésa sésa maanáémpá'a tuwéma Yúndiyaa-aempa'a waásimo túwaandu íyapa'a ení kísau komáínasa pósa ení waási ení kawé-kísáú awánaaro.

⁴ Seyaafá'-wáási suwánáíwae síyawi ímba aúpá'a kísau maenááfo seyaafá'-wáási túranka'a kísau komauwó sésa

⁵ Ísun-áfárawaisai wentáfesa ímba imáyáa ésa sésa Maníkómpákembá kunkáíye sumbá mináái simámúwana

⁶ Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáífo kembíwí úwoi wíyasa tuwánésa

⁷ marapá'-wáási kembá ímba aaisambá tíkaafo miwímó on-áwáúsáfé'o súndasafesa kembá aaisambá síkaaawe.

⁸ Tanómbó opa'a ke koró. Seyaafá'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáífo káfé'a ímba tanómbó opa'a kúmpo kemá koró séna

⁹ Káíriri-aempa'a méraiye.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aai.

¹⁰ Ísu mérowasa áfárawaisai tanómbó upa'a kuwaná ánaaemba wemá aúpá'a kúwasa

¹¹ Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba ayaafái ésa sésa nááfara méraiyo sésa tísai uwasá

¹² Ísuntafesa úwoi-waasi sáwífa'-aai sésa tuwímbai sésa kawé'-wáásín-íye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo karo'-wáásín-íye sésa

¹³ Yúndaa-oraa'-waasi sáwí'a uwásínkáafo sésa ímba afora'a sumbá umémpa'a tukáawe.

¹⁴ Yúndaa-waasimo wááu-nambo úmakesamo tanómbó kaúfún-kanaa séfasesa úwana afufuntan-kánáa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a íména wenáái simátimuwasa

¹⁵ Yúndaa-oraa'-waasi isésa táátafesa ésa tóipimba tiyáámba faafésa sésa áamáan-aaimo uwáítái'-opa'a ímba koména ísaraimbanifo nááfakena ísaraiyo suwaná

¹⁶ Ísu minímáyáámó umbá iséna séna kesí imáyáafinkemba ímba simátimumpo Maníkó si'mákaiwaini imáyáafinkemba simátimune.

¹⁷ Kembíwí imáyáama é'a sé'a nááfaken-aaiya simásímakaiyo. Wení imáyáafinkena'i Maníkóni imáyáafinkena'iyoyimayaa wéowe. Maníkómó siyáintemba ónaemo síyawi miwímó ésa simátimunda-aagioni áwáuma isanááwe.

¹⁸ Kentí imáyáafinken-aaimo síyawi kesúwí'a mósá maráíwae sésa kentí imáyáafinkemba wésefo ti'mákaiwain-awí'a mósá maránae síyawi ímba

karo'a sembá érai'-aai wésewe.

19 Mósese áamáamba simátímakombanifo ímba ísámai kawel'a uré'e semba sínkamonaé wésewe súwasa

20 úwoi-waasisomba sésa ímba tufuwónae-imayaasa wéumpo enarumpimbá sáwí-amutamba méraisa miyán-áái sene suwaná

21 Ísu séné áamáan-aai ísáán-kanaara'a ímba awánaraan-kwaame'a uráunda pó'a kemá sáwífa'-imayaan-owe.

22 Kentíwá'nárakemba sésa iyámpói matínkaraawasa afakaumboé-no'waamba waésa túma kárámai araenáemba ónáawe suwaná ánaaemba Mósese mináái agaimakomba pósa tuwímbai-kanaa áamáan-aai ísáán-kanaara'a miyá wéowe.

23 Móseseni áamáamba ímba taráiyaamba pó'a saagaan-kánáará'lá miyán-kísáú iyámpói túra'a wéowe. Énifo saagaan-kánáará'lá moóráwigomba asófankaraunda pó'a kísau maénafo sé'a aaisambá wésiyowe.

24 Ímba awánéraase aaisáfé'a ímba simátínkáaro. Érai'a awánáíyan-aaisafe'a simátínkáaro Ísu siyáíye.

25 Ísu simátimuwasa tuwímbai Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sésa minkwáásísáfésawa tufuwónae wéseo sésa

26 wemá afora'lá wenáái simátímísa'anifo ímba aaifimbá maiyánkaraawe. Óraa'-waasisomba sésawa wemá Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-íye miyáwá wése ína wéseo.

27 Maankwáásígóní naaópa'a awánáúndanifo Maníkómó iyáfasinankaraiwaini naaópa'a ímbo awánáúndafakemba tíníye siyáawe.

28 Minkákémbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a simátimena séné kembá éra suwánéra kesi máápa'a éra awánéra miyáwá uráao. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo moóráwigo si'maráísa'a kunkáumne. Wemá éraite'o siwáín-íye. Wembá ímba awánaraafo

29 kemá é'a awánáúndawi si'mákaisa'a wempákémbá kunkáumne súwasa

30 minááímó súnkakemba wembá ta'ótoranae sésa umbánifo wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótorowasa

31 úwoi-waasifinkemba tuwímbai sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo tídara'a wení kísau-waameko seyaafá-kísáúgómbá iyáákainiye-imayaa wéeta Ísuni kísaugo miyán-kísáúgó póna Ísu Maníkómó iyáfasinankaraiwain-íye wésune siyáawe.

Ísumba kota'ótoraaro sésamo ti'mákaan-aai.

32 Úwoi-waasisomba mináái sumbá áamáan-kawaa-waasi isésa miwíyé óraa'-amaan-kísau-waasiye

i-wáásísáfésa sésa Ísumba kota'ótoraro sésa ti'márówasa kuwaná

33 Ísu sésa kárika'a kembiwísé'a mé'a si'mákaiwaimpa'a iyóna'a

34 siyaafái uwááe'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

35 Yúndaa-oraal-waasi keáímbá sésa nááfara wíndasafenawa síyómpo ayaafái uwááeta ínta awánánaumne. Kíríki-aempara Yúndaa-waasimo méraapara wénawa wenáái simátiminiyo sésa

36 wemá sésa siyaafái uwááe'o é'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba iyónááwemo simbá minááígóni áwáuma ínta ísaraumne siyáawe.

Maé'mae'o íyan-donkon-aaí.

37 Yúndaa-waasi wááu-nambo úmakesamo tanómba kaúfún-kanaara'a tai'ón-kanaa óraa-kanaa úwana minkánaará'á Ísu iyáfasinena óraaka sésa nontáfénamo tinkáíndawi kempákembá tamandaaró.

38 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna siyáintemba nonaumpinkémbó iyáúsenamo intenkáámbá kesááisafesa timankúnkúmbo iyawi tirumpinkémbá nonaumpinkémbó intembá íniye Ísu súmba

39 Maníkóni ámútankontafena siyáíye. Ísu ímba wíyómpa'o kunuwékáintafena Maníkóni ámútanko ímba kunkáíye. Ísu imáyáa éna sésa kemá púwóndafinkemba iyáfasine'o kesifompá'ó iyé'a Maníkóni ámútankomba ai'maráanana kuména kesááisafesa timankúnkúmbo iyawi tirumpimbá kumbéiniye-imayaa éna Ísu mináái simátímakaiye.

Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'o uráan-aaí.

40 Ísumo simátimumba waásisomba isésa tuwímbai sésa érai'a wemá Maníkón-aaímo simátímiwain-íye suwasá

41 tuwímbai sésa wemá Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-íye suwasá tuwímbai sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai ímba Káírífakemba paápé íniye.

42 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai Téfitin-andafakemba Téfitini naaópa'a Pétaaremufa'a ma'ankáíniye agaimaréna siyáíye sésa umbá

43 Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'a ésa

44 tuwímbai sésa ta'ótoranae sumbánifo ímba Ísumba ta'ótokaawe.

45 Ímba ta'ótoresá i-wáásí óraa'-amaan-kisau-waasifa'e ámaán-kawaa-waasifa'e kouwérówasa nóra sésa ímba ta'óto'mai áí'mae'a téo suwasá

46 i-wáásí sésa wenááigo seyaafá'-wáásí tááigomba íyáákaraiye suwasá

47 áamáán-kawaa-waasi tísai esa sésa kenkwárará karo'á simátínkáísara wéseo.

48 Óraa'-waasiye kesáá áamáán-kawaa-waasisaawe ímba érai'a wíyómpakemba kunkáiyesa wésumpo kewará'á miyá seró.

49 Úwoi-waasi aantemba érai'e wésewe. Miwí Móseseni áamáamba ímba wéisaamba póna Maníkó tínkaminiye suwaná

50 áamáán-kawaa-waasifinkemba moóráwígon-awi'a Níkótímási ááéma Ísumpa'a iyáiwai simátimena sένα

51 kentáásí áamáánko sένα ímba úwoi sé'a sáwí'a uráiyе sýamba wenáái ísare'a wení kísau awáné'a aaifimbá maénkáaro kentáásí áamáánko siyáiyе súwasa

52 Níkótímásimba karaánáa'a ankésa sésa Kárírifakewimba arááiwaino. Maníkón-aai aúfáifimba toráumai awánamai kawé'á uréo. Maníkón-aai simátímíwai ímba Kárírifakewin-ifo wemá ímba Maníkón-aai simátímíwain-iyе sésa

53 kentí naaó'-nao'a wété uwaná Ísu Órífi-ompa'a iyáiyе.

8

Moórá-ininko fí'on-kwaasise'o nín-aai.

1 Órífi-omapa'a Ísu iména

2 aafáyáara'a kuména óraa'-amaan-daumpa'a imérowasa waásisomba wempá'á túwaandu uwaná mara'á ména wenáái simátimuwasa

3 áamáambo sun-kwáásiyé áamáán-kawaa-waasiye aaregómbá áí'maesa minínínkó fí'on-kwaasise'o nímba pósa áí'mai seyaafá'-wáásítí túranka'a ankésa

4 Ísuntafesa sésa óraakoo minínimbá fí'on-kwaasise'a nísata awánéta ta'óto'maeta áí'maeta túne.

5 Áamáán-aufaifimba Mósesе agaimaréna sένα miyámó índawimba óntantamba tufúwónanasa puwíníye agaimaréna siyáiyе. Nóran-imayaawa óno sésa

6 Ísumba ma'mái awánánae sésa miyá senanasá paápé ínata wembá aaifimbá maiyankánae sésa suwaná Ísu kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

7 áísai aisai uwaná iyáfasinena simátimena sένα ímbo aoisaambó uráindawi aifarí'ena óntamba maiyé tufuwó simátimena

8 anekal'á kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfái agaimarówasa

9 isésa moórá-mora-waasi kúwákárúwasowana óraa'-waasi aifa'á kumúwasa miwán-ánaaemba arááíwa'maesa kúmúwana minínínkó aantemba Ísuwe'la mérowana

¹⁰ íyáfasinena áísai ena séna nááfara seyaafá'á méraao. Seyaafá'nánká ína aaifimbá maenkánaao súwana

¹¹ séna ewé ímba aaifimbá maisínkáánaawe súwana we séna kewará'á ímba aaifimbá maiyankáúna kómpo aneka'á ímba aoisaambá

uwó Ísu siyáíye.

Waási sáma kátínkáandawi únemo Ísu siyáín-aaí.

¹² Aneka'á Ísu wenáái simátimena séna waási sámo kátínkáandawi úne. Kembó sirááíwaiyawí ímba kumeu'á ínifo sáma kátinkaina'a maé'mae'a ónááwe súwasa

¹³ áamáan-kawaa-waasi sésa eyáárika'a ení áwáuma séndamanifo ímba érai'a wésene suwaná

¹⁴ Ísu séna ímbanifo kesááigoni áwáuma érai'a sune. É'a awánáúndafakemba kunkáundasafe'a é'a awánáúndafa'a íyóna pó'a kemó sunda-aaí érai'a sune. Kesí áwáuma ímba suwánaraawe.

¹⁵ Marapá'-wáásí kentí imáyáafinkemba aaimá maisínkáafo kemá ímba aaimá wémaitinkaumne.

¹⁶ Kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino. Ímba ke aantemba aaifimbá maitinkánaumpo kesé kesifoé'a aaifinkái maitinkáyauye. Miyáumai kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino.

¹⁷ Kentí áamáan-aufaihimba agaimaréna séna kae'-wáásíyái moórá-aaimo séyambo ékai mináái érai'a wéseye agaimaréna siyáíye.

¹⁸ Miyáumai kemá kesáfé'a simátimunana kesifoé kesé'a mimbórá-áái wésimatimuyamba póna érai'-aain-iye súwasa

¹⁹ enafomá nááfara méraiyo áísai esa suwaná séna kesí áwáumo ímba suwánaantafe'a kesifombá ímba awánaraawe. Kesí áwáumo suwánaankakaa kesifombá awánaawaisino Ísu súmba

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a óntambo túwón-daumpa'a mináái simátimuwasa ta'ótoranae sésa uwááesa wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótokaawe.

²¹ Minkákémbá Ísu simátimena séna tiyuwé'o íyóna'a siyaafái uwááe'a ímba suwánánaáwe. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe. Íyóndafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

²² Yúndaa-oraal'-waasi sésa wemó séna iyóndafa'a ímba kanaa'á iyónááwe simbá póna weyáárikara puwíndasafenawa siyó suwaná

²³ Ísu séna kembiwí maankákén-kwáásín-oyo kemá sanaankéwí úne. Kembiwí marapákén-kwáásín-oyo kemá wíyómpakewí úne.

24 Simátime'a sune. Puwíyamba kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe. Kemá wíyómpakewi úmpo kentáfé'o ímbo timankúnkúmbo é'o é'a kentí sáwí-imayaa wéraina'a puwónááwe súwasa

25 minááígóní áwáuma ímba isésa sésa emá nááwawa ónó suwaná Ísu séné aasiyaasi-kánáá é'a simátimakaumne.

26 Kembiwísáfé'a sáwífa'-aai kanaa'á sé'a aaifimbá maitínkáandanifo si'mákaiwain-aai aantemba seyaafá'-wáásísáfé'a wésimatimune. Wemó arupísemo iwáín-áái wésimatimune súwasa

27 Maníkón-aai sùmbanifo ímba ísówana

28 mindásafena Ísu séné kemá waási úranko kumpaapé uráundawimba sí'mae'a aaraa-táiyá'á mósinkamiyamba suwáné sé'a wemó siwái wení imáyáafinkemba ímba sífó afowamá simámakain-aaifinkemba siyáíye miyá sénááwe.

29 Si'mákaiwai aamoí ínkwaé-i'a úmae'a wéiyunda póna ímba siyuwéna kesé'a mérainiye súwasa

30 sáwífa'-waasi isésa wentáfésa timankúnkúmbo ésa wíyómpakewin-iyé siyááwe.

Ta'ótokaawanamo Ísu awátínkáín-aai.

31 Ísu Yúndaa-praa'-waasi wentáfésa timankúnkúmbo ésa wíyómpakewi iyémó siyówisafena séné kesááimo isámaimo kawel'ó é'o é'a kesí waási-i'a úmai méranaawe.

32 Érai'-aai ísévana ta'ótokaiyampinkemba minéráí'-ááígó awátinkainasa méranaawe súwasa

33 Émbaramun-andafaken-kwaasi únda póta ímba fí'on-kwaasi ta'ótokaawe. Nóra séwa awátinkainiye sénó suwaná

34 Ísu séné érai'a simátime'a sune. Aoisaambó owí mináóisáámbó owí kembá wéta'otoraiye. Kesí kísau úwoi máíwae sésa méyámba'mai tikaantenkaan-kwaasin-owe.

35 Miyán-kwáásí kawáágóní naaúmpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wenáánintomba maé'mae'a ónááwe.

36 Kemó Maníkón-ááninkomo awátínkáana'o é'a awátuwe'a méranaawe.

37 Émbaramun-andafaken-kwaasi ombánifo kesáái ímba tirumpimbá wéraintafe'a tufuwónae wésewe.

38 Kesifomó aráásímín-aai wésumpo kentifomó simátimín-aai wésewe súwasa

39 Émbaramu kentáásifowan-iyé suwaná Émbaramun-andafakewimo ékaa Émbaramumo uráintemba miyá owaisínó.

40 Maníkó érai'-aaimo simásímakaimba simátimuna'a tufuwónae wésewe. Émbaramu ímba miyá uráifo

41 kentifomó uráintemba miyá wéowe súwasa miwí sésa ímba kesínó aankaró'ó únkakemba kentáá masínkaraiye. Kentáásifowa mimbóráwígó Maníkón-iyé suwaná Ísu séné

42 Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a Maníkón-aráá'o ékaa kentirumbá síméwaisino. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo Maníkó si'maráísa'a kunkáumne.

43 Kemó súnda nóra séra ímba wéisaa. Kesááigo umbái wétiyaiye.

44 Kemá waántáwankon-araa'a pó'a wenarááíma waénae wésewe. Wemá áwáurakemba tínkamisasa waási puwél'ówin-iyé. Érai'o sí-tántáá'á ímba wempímbá wéraisana karokaro'-ááígóni afowáí'a wéiwain-iyé.

45 Miyáumai érai'-aaimo simátimundasafe'a érai'-aain-iyé ímba wésewe.

46 Kemá ímba sáwí'a uráunda wéisaawe. Arupíse-aaí simátimuna'a ímba érai'e wésewe.

47 Maníkón-aráá'a pósa wenáái isésa méraafo kem-biwí ímba Maníkón-aráá'maariní'a uré'a pó'a wenáái ímba ísaraawe Ísu siyáiyé.

48 Ísu simátimuwasa Yúndaa-oraa'-waasi karaánáá'a ankésa sésa éraitá súne. Sámériyaa-waasi ónana sáwí-amutanko enarumpimbá méraisampo mináái siyáane suwaná

49 Ísu séna sáwí-amutanko ímba kesirumpimbá méráiyé. Kesifon-áwí'a óraa'a úndanifo kesúwí'a sáwí'a uwásínkááwe.

50 Kesúwí'a ímba óraa'-i'a ónae. Maníkó kentáféna séna kawé-kísáú máénda pó'a enáwí'a mósá óraa'a uwánkanaumne siyáiyé.

51 Érai'o senda-áái kesáái ísámai kawé'ó iyawi ímba puwónááwe súwasa

52 Yúndaa-oraa'-waasi sésa sénda-aaí sáwí-amutambo enarumpimbó méraimba éta ísaraumne. Émbaramu puwúwasa Maníkón-aaí simátimakowi púwúmbanifo emá sé kesáái ísámai kawé'á iyawi ímba puwónááwe wésene.

53 Kentáásifowa Émbaramu puwúwasa Maníkón-aaí simátimakowi pukáambanifo miwí iyáákainono. Emó sénda nááfakewiya'ono suwaná

54 Ísu séna kesúwí'o mósá maráúndarakaa úwoisambanifo kesúwí'o mósá maráínda kesifomán-iyé. Wentáfé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-iyé wésewe.

55 Kemá wembá wéawanaumpo kembiwí ímba wéawanaawe. Kemó sé'o ímba wéawanaumnemo súndarakaa kembiwímó ontembá karo'-wáásí mérausino. É'a wéawane'a pó'a wenáái mósá wémaraumne.

56 Kentifo Émbaramu kemó marapá'ó kúmón-da-aaí iséna aamoí éna kembá suwánéna wenarunkó kawé'á uráiyé súwasa

57 Yúndaa-oraa'-waasi sésa emá ifó'-wáásígó éma ímba kae'-wáái úmai siyáánkai-aatai maisukáampo emá séma Émbaramumba awánaraumne wésene suwaná

58 Ísu séna érai'a simátíme'a sùne. Émbaramumbo ímbo ma'ánkaronka'a kemá maé'léúndaniye súwasa

59 minááísáfésa tufuwónae sésa óntamba máúwana Ísu aúpá'a óraa'-amaan-daumpakemba kárúwaguraiye.

9

Ísu aúramba kafíkówimba kawe'ó uwánkarain-aaí.

1 Ísu kúmba moóráwigomba anówama aúgafitamba ma'ánkarowimba awánésa

2 wení kísau-waasi áísai esa sésa óraakoo nááwani aoisaankóní anondáawa aúramba kafikáiyó. Wendégówá'í anófoinegowa'iyó suwaná

3 Ísu séna ímba wení aoisaankówé anófoiti aoisaankówén-ifo Maníkóní kawé-kísáú wenane'á paápé ínasa awánáiyantafena aúramba kafíkáiyé.

4 Si'mákaiwaini kísausa máéno. Sámó kajinká'ó kisaumo wémaewanamo nó'waambo isanamó kisaumo máénkanaamo tai'áíntemba miyáumai kísau maúnda-kanaa tai'áínda póta káfé'a Maníkóní kísausa maénaumne.

5 Marapá'ó méraunda waási sáma kátinkaundawí úne séna

6 marará'á awiyááíma wi'maréna mindásamba toiyaambá úmarena aúranka'a a'maréna

7 simámena séna nonkwaaúnkón-áwí'a Síróámu-waaumpimba máperaao súwana miyá uráiyé. Síróámuwemo súmba wenááifinkemba waé'mai séna ai'maráín-kwaune súwana mápetuwena aúramba awánamai kawe'á éna túwasa

8 wení naaópaken-kwaasiye fi'on-kwaasiye awánésa sésa wemá aampa'ó ménamo óntantafenamo inaimó símasima'o iwáiyá'iyó suwasá

9 tuwímbai sésa ewé wemán-iyé suwasá tuwímbai sésa ímbanifo wen-ói'maisan-kwaasin-iyé suwaná wemá séna ímbanifo kemá úne súwasa

10 áísai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawe'á uráiyó suwaná

11 moóráwígon-awí'a Ísu wemá awiyáái wi'maréna mindásamba toiyaan-úmarena súranka'a a'maréna simásimena séna Síróámu-waaumpimba máperaao sisa'á isé'a koperáúnana súramba kawe'án-iyé súwasa

12 áísai esa sésa nááfara kuráiyó suwaná ímba awánaraumne siyáiyé.

13-14 Simátimuwasa áí'maesa amáán-kawaa-waasifa'a máánkówana Ísu toímá aúranka'a a'maréna aúrambo

kawe'ó uwánkon-kanaa Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanaa kísau aaraamó makón-kanaa úwasa aúramba kawe'ó uwánkarowimba áí'maesa áamáán-kawaa-waasifa'a máánkówasa

15 áísai esa sésa nóra ónanawa aúramba kawe'á uráiyó suwaná séna toimá súranka'a asínkáisa'a máperaunana súramba kawe'á uwásínkaraiye súwasa

16 áamáán-kawaa-waasi tuwímbai sésa saagaan-kánáará'ó miyámó uráimba ímba Maníkómpákémbá kunkáiyé suwasá tuwímbai sésa sáwí-imayaawara'-waasigomo énarantasi ímba kanaa'á kawe-kísáú-wáámé'á isinó suwasá imáyáa tuwínkaa'a esa

17 sésa enaúramba kawe'á uwánkaraifo wentáfé nóin-imayaawa óno áísai esa suwaná Maníkón-aai simátimíwain-iyé súwasa

18 énifo minYúndáá-óráá'-wáásí aúrambo kawe'ó uwánkontafesa ímba imáyáa umbá anófoi táántowasa

19 tuyasá tísai esa sésa kenkáítí táánina'iyó. Énifo aúgafitana ma'ánkaraayana'iyó. Nóra énawa aúramba wéawanaiyo suwasaráí

20 sésarai kesáánimban-iyé. Ma'ankááwayamba aúgafitamban-iyé.

21 Énifo káfé'a nóra isanawá aúramba kawe'-úmai awánáiyómpo wemá óraakon-ifo áísai iyana weyáárika'a simátimino siyááye.

22 Ááéma Yúndaa-oraa'-waasi sésa Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iyé síyawí áamáán-daumpa'a ímba iyónááwe sumbá póna minánófóí Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasarai

23 sésarai óraakon-ifo wembá áísai oro siyááye.

24 Simátímúyasa aneka'á aúramba kawe'ó uwánkarowimba áántowana túwasa sésa minkwáásígó sáwí-imayaa wéiye sewatá ísaraunda po Maníkón-aúranka'a arupíse úmaisa simásimiyo suwaná

25 séna sáwí-waasiya'i kawe'-wáásíyá'iyó kemá ímba isáúmne. Moórá-tantaatafe'a isáúnda súramba kafikuraimbanifo káfé'a súramba wéawanaumne súwasa

26 nóraumaiya aúramba kawe'á uwánkaraiyo áísai esa suwaná

27 séna é'a simátímakaumpo ímba ísaraawe. Anekará simátimenara ísánááo. Wenaráái waénaemo sé'a wení kísau-waasi-i'a ónááwe súwasa

28 karaánáa'a ankésa sésa emá wenaráái wéwaempo kesáá Mósesé arááísa wéwaraumne.

29 Maníkó Mósesemba aai simámakaifo minkwáásí nááfaken-kwaasiya'iyó suwaná

30 miwá séna fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyē. Súramba kawel'á uwásínkaraifo kembiwí sé'a nááfaken-kwaasiya'iyō wésewe. Mindá fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyē wésune.

31-33 Wemó ímbo Maníkómpákémbó kunkénaraa ímba miyá uráisino. Maníkó sáwí-imayaamo owí táái ímba wéisaifo wení kisaumo wémaewi-taai wéisaiye. Maníkón-áwí'o mósá marááwi-taai wéisaiye. Maambárámó úmaronkakemba ímba moórá aúgafitan-kwaasi méraisana kawel'á uwánkaraiye sewa'á ísaraumne súwasa

34 enanó aampa'á ma'ánkaraisa po úwoifaken-kwaasi éma enáái kentáá kawel'-wáásísá wésimasimendasaanifo áamáán-daumpakemba kárúwaaō suwaná kárúwaguraiye.

35 Minkákémbá ai'mátukon-aai Ísu iséna ayaafái úmai awánéna áisai ena séna wíyómpakemba waási úrankonka'a amankúnkúmba wéono súwana

36 Ísuntafena séna óraakoo emó séndá nááwawa'iyō. Simásímína'a simankúnkúmba onó súwana

37 Ísu séna é'o suwánáánda kemá úne súwana we séna

38 Fasi'aénkóō enká'á simankúnkúmba úne séna kífaena wen-ímáyáá mósá makáiyē.

39 Wen-ímáyáá mósá marówana Ísu séna marapá'á kunkáunda pósa waási afufuntambá tuwínkaa'a ónááwe. Túrambo kafikáindawi túramba kawel'-úmai awánáiyasa túrambo awánaawi túramba kafiyíniye súwasa

40 áamáán-kawaa-waasi tuwímbaimo mérowi iséna áisai esa sésa ewá kentáásáféwa túramba kafikáiwai owéwá wéseno suwaná

41 Ísu séna túrambo kafikáiwaimo méraankakaa kentí sáwí-imayaagoni méyámbá ímba máéwaisino. Éta awánáúmnemo sentáféna kentí sáwí-imayaagoni méyámbá wéraiye

Ísu siyáiyē.

10

Sipisípigoni kusaifá'ó káráwiyaan-aai.

1 Ísu séna érai'a simátime'a sumpo ísáaro. Sipisípi kusaifá'ó kónae síyawi ímbo sipisípigoni ontafímbó iyáférémbo kusaiyákémbó iyámaatesamo ésa miwí umén-kwáásiyé sénááwe.

2 Sipisípiya'o káráwiyaiwai ontafímbá wéiyaferaiye.

3 Miyáumai ontarákén-káwáágó ontá tiyánkáisana iyáferena wení sipisípi túwí'a itáántaisasa wenáái iséna wempá'á kowaná

4 sipisípi kusaifákémbá tí'maena aifa'á wisasá wenáái iséna wéaraaiwaewe.

5 Énifo fí'on-kwaasi-taai ímba isésa arááíwaiyamba inkaisésa wété wéowe

6 Ísu miyá simátimuwasa minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

Ísu sipisípiya'o káráwiyain-aai.

7 Minááígóní áwáuma ímba isóntafena Ísu séna érai'a simátimé'a sune. Sipisípigoni ontamá kemá úne.

8 Ímbo kunkáundara'o tuwímbaimo tiyáawi umén-kwáásín-owe. Miwí táái sipisípsonko ímba ísaraawe.

9 Kemá ontamá úne. Kempá'ó tiya'o é'a iyáféraaro senasá iyáferaiya'a káráwiyonaumne. Tómbó náiyantafesamo ésa kúwákárúwaresa násuwesa aneka'á iyáferanaawe.

10 Umén-kwáásímó tiyawimo ésa waási tínkambai sáwí'a uwátinkaiyambanifo kemá kunkáunda pósa fí'onka'ma'mai kawé'á úmai ma'émae'a ónááwe.

11 Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Sipisípiya'o kawé'-úmaimo káráwiyaiwai séna kesí sipisípi túwa'nai ónaumne séna puwíníye.

12 Énifo óntantafesawe sésa sipisípiya'a káráwiyaawi áwáífiyaa in-iyánkómbá awánésa sipisípi ifátiyuwesa kówana sipisípisomba fámai watúwáísasa kóítawaa'a uwáguraawe.

13 Miwí sipisípiya'o káráwiyi-imayaa tuwésa óntamo maíyan-imayaa wéowe.

14-15 Sipisípiya'a kawé'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Kesifo kembá suwíyaisa'a kemá kesifombá awíyáúnana miyámó úndantemba kesí sipisípi seyaafá'á tuwíyáúnasa kembá wésuwiyaawe. Kesí sipisípi túwa'nai ondasáfé'a pó'a kemá puwónaumne.

16 Kesí sipisípi tuwímbai fí'on-kusaifa'a méraamba pó'a kotíyáanasa kesáái isésa tésa mimbórái'a úmai méraiya'a seyaafá-sípísípiyá'á káráwiyonaumne.

17-18 Púwóndafinkemba iyáfasinaanda-imayaa kesifomá símísa'a kemá ewé súndasafena wenarumbá wésimiye. Kemó ímbo ewémó súndarakaa ímba kanaa'á sinkamowisino. Kesí imáyáafinkemba pó'a kanaa'á puwónaumne. Púwóndafinkemba kanaa'á iyáfasinanaumne. Kesifomá simásimena séna miyán-uwo séna miyámó onda-fásí'áémbá símakaiye Ísu siyáíye.

19 Ísu minááímó súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi imáyáa ésa tuwínkaa'-uwasá

20 tuwímbai sésa sáwí-amutamba arumpimbá méraintafena uwó-í'a wéena siyé. Ke nóra séra wenáái wéisaa suwasá

²¹ tuwímbai sésa sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba miyán-áái sisinó. Sáwí-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba aúgafitan-kwaasi aúramba

kawe'-úmai awánéna méraisino siyáawe.

Yúndaa-oraa'-waasi tínaaembo uwánkaraan-aai.

²² Yúndaa-waasi óraa'-amaan-dambo uráan-kanaamo túntemba Yérúsaremu-naopa'a tanómba kaúfúnga'a minkánáá táwi-kanaa póna túwana

²³ Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména Soromoní áúwimai úmakopa'a kúwasa

²⁴ Yúndaa-oraa'-waasi túwaandu ésa taúkúmaresa áísai esa sésa entáféta sáwífa'-imayaasa wéune. Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawisaama ewá ónómpo arupíse úmai sinatá ísáano suwaná

²⁵ Ísu séna simátimuna'anifo ímba ísaraawe. Kesifo simásímakain-kisau wémaunda póna kesí áwáuma afora'á wépaai'ye.

²⁶ Kembiwí ímba kesí sipisípisomba pó'a kesááisafe'a ímba timankúnkúmba wéowe.

²⁷ Kesí sipisípi tuwíyáúnasa kesáái isésa wésiraaíwaewa'a

²⁸ imáyáa timúnasa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pósa ímba tai'ánááwe. Kawáánúndafinkemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

²⁹ Kesifomá símakaimba wení fasi'aénkó seyaafá-fási'aénkómbá íyáákaisasa kesifomá kawáánimpakemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

³⁰ Kesé kesifoé'a mimbórái'a wéuye Ísu siyáíye.

³¹ Súwasa Ísumo sún-aaisafesa Yúndaa-oraa'-waasi aneka'á tufuwónae sésa óntamba máúwana

³² Ísu simátimena séna kesifomá simásímakain-kisau kawekísáú wémauna'a wéawanaafo nóin-kisauwa maúndasafera sínkamonaao súwasa

³³ ímba kawe-kísáúsáféta tufumónaeta wéumpo Maníkómbá karaánáá'o ankáándasafeta tufuwónaumne. Marapá'-wáásigó séma Maníkó únemo séndasafeta tufuwónaumne suwaná

³⁴⁻³⁵ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimba ímbo karo'-ááímó wérain-aufai agaimaréna séna Maníkó séna kembiwí maníkón-owe siyáíye moóráwigo agaimaréna siyáíye. Maníkón-aai simátímakowisafena séna maníkón-owe siyáíye.

³⁶ Kesifomá simásinkena si'mákaisa'a marapá'á kunkáumpo Maníkón-ááninko úne súndasafe'a Maníkómbá ímba karaánáá'a wéankaumne.

³⁷ Kesifoní kisaumo ímbo wémaundarakaa kentáfé'a wíyómpakemba ímba kunkáíye sewaisinó.

38 Kesifoní kísau wémaumpo kentáfé'a wíyómpakemba ímba kunkáíye sé'a ímba timankúnkúmba ombánifo kesí kísausafe'a Maníkóní kísau wémaíye sé'o é'a mindásafe'a sé'a wesé afowáe'a mimbórái'a wéoye sénááwe Ísu súwasa
 39 aneka'á ta'ótoranae sésa umbá ta'óto'mai tofiyántuwowana kóuraiye.

40 Ísu miwí tiyuwéna Yóndani-nomba kofaténa ááéma Yónimo nombó maitínkaropa'a komérowasa

41 waásisomba túwaandu ésa sésa Yóni ímbo awánáúnda-kísau maiyáimbanifo minkwáásísáféna simásímakain-aai érai'-aai siyáíye suwasá

42 sáwífa'-waasi Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye siyáawe.

11

Rásarasimo pukáin-aai.

1 Moóráwígon-awí'a Rásarasi Pétáni-naopa'a mérowana áí'a úwasarai ámanaakai túwí'a Máriyaae Máátaae'a mimbóráfá'á mésa

2 Máriyaa ááéma ásé-wiyumbo úm-basawemba Ísun-aísamaiya'a fatíyena wena'nóntáusamba uwátukain-ininko éna tuwaawisáwágómbá áí'a wéuwasarai

3 minámánáákái moóráwigontafesarai sésarai Ísumba kosimáme sé óraakoo emó arumbó ámakaandawimba áí'a wéíye kosimámuwo suyaná kosimámuwana

4 Ísu iséna séna Rásarasimbo áí'o wéimba ímba éka'a puwíndasafena áí'a wéifo Maníkón-áwí'wara ááninko súwí'wara'o mósá maráíyantafena áí'a wéíye Ísu súmba

5 Máátaane Máriyaane Rásarasine wenarumbá tímakomba póna

6 áí'o wéun-aai iséna kae-kánáá aáo'a maéna

7 minká'á wení kísau-waasisafena séna aneka'á Yúndiyaa-aempata kónaumne súwasa

8 sésa óraakoo Yúndaa-oraa'-waasi óntantamba tufuwónae sésa wéopa'a isa aneka'á mináémpá'á kónae wésene suwaná

9-10 Ísu miwí simátimena séna kumeu'ó isasamó kombá ímba sáma kaisasá pósa tanaambá wéfaafo sámo kaisasamó kombá ímba tanaambá wéfaawe. Miyámó ontembá isa'á káfé-kanaa kawé'-úmai kísau maénaumne Ísu simátimena séna

11 kentáási waásigo Rásarasi aúma wéraimba pó'a íyáfasinankaandasafe'a kónaumne súmba

12-13 Rásarasi pukóntafena Ísu súmbanifo wení kísau-waasi imáyáa ésa aúu-kwéraimba póna íyáfasinainiye-imayaa ésa sésa óraakoo kawé'á ímbá póna áí'a é'ankainiye suwaná

14 Ísu afora'á séna Rásarasi pukáíye.

15 Áí'o ipa'á ímba wesé'o méraunda kawé'á ímbá póta wempátaámó kondá suwáné'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáíye simásinkanaawe súwana

16 wení kísau-waasifinkemba moóráwígon-awí'a Tómaasi moórá-awí'a Títímási mináwíkoní áwáuma amáántágae'a wemá simátimena séna Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba tu-fuwónáamba póta weséta puwónaeta mífátá kónaumne Tómaasi siyáíye.

Ísu puwíyampinkemba íyáfasinaiyawini áwáuma únemo siyáín-aai.

17 Súwana Ísu Pétáni-naopa'o kúmba Rásarasi puwúwasa utámárovana éiyaimba waúnka'a Ísu koísaraiye.

18 Pétáni-nao'a Yérúsaremufa'a ewaa'á pósa

19 Máátaante Máriaante tuwaawisáwágó pukóntafesa Yúndaa-waasisomba ifi'á kowétesa mérowana

20 Ísu wétiyemo sumbá Mááta iséna wétupa'a kúwana Máriaa naaúmpa'a mérowana

21 Mááta Ísuntafena koséna óraakoo emó maanká'ó méraandaraka kesuswaawisáwágó ímba púwísino.

22 Káfé'o Maníkómpá'ó inaimó sinanamó éna miyá íníye-imayaa wéune súwana

23 Ísu séna enawaawisáwágó pukáimpinkemba íyáfasinainiye súwana

24 Mááta séna ánaaen-kanaa tinda pukáindafinkemba íyáfasinainiye-imayaa wéune súwana

25 Ísu séna puwíyampinkembo wéiyafasinaawemo sewíní áwáuma kemá úne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáuma kemá úne. Kesááisafesamo érai'emo sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa puwíyambanifo íyáfasinanaawe.

26 Mésa kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa ímba puwónáawe. Mindásafe emá érai'ewa wéseno Ísu Máátaantafena súwana

27 séna Fasi'aénkóo emá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawi óne. Maníkón-ááninko óne. Marapá'á kúmíndawi emá óne Mááta siyáíye.

28 Mááta simásuwena wéna áúnkontafena ukutóipínkémbá simámena séna óraako wétena wéaantaiye súwana

29 Máriaa iséna minúwóiyáán-úmai íyáfasinena wétupa'a kúmba

30 Ísu Máátaamo taawánónka'a ména ímba naaópa'o túmba

31 Máriaa íyáfasinenamo kúmba Yúndaa-waasi ifi'ó wéton-kwaasi awánésa imáyaa ésa sésa Rásarasimbo

utámakaapa'o ifi'ó táíndasafena wiyé sésa arááiwa'maesa kumbá

³² Ísumo méronka'a Máriyaa wéna óraakon-iyé séné aísamaifimba kífaena séné Fasi'aénkóo emó maanká'ó méraandaraka kesuwaawisáwágó ímba púwísino súwasa

³³ Máriyaawe wenánaenka'o arááiwáún-kwaasiye ifi'ó tombá Ísu tuwánówana arumbá éna umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ tísai ena séné náánkara utámakao súwasa óraakoo taawánaao suwaná

³⁵ Ísu ifi'á tówasa

³⁶ Yúndaa-waasi awánésa sésa pukáiwaimba aruntaféna uwánkáiye suwasá

³⁷ tuwímbai sésa aúgafitan-kwaasi aúramba kawé'ó uwánkaraimbanifo nóra sénawa ímba asófankaisanawa pukáiyó siyáawe.

Ísu Rásarasimbo pukómpinkembo íyáfasinankarain-ai.

³⁸ Suwaná Ísu áfááraumai arumbá úwana utánkaropa'a kúmba óntan-áifimba mámakesa óika'a óntantamba awáá uwásukowana Ísu koawánéna

³⁹ séné óntamba maisúwáaro súwana Mááta pukówin-ámánaako séné Fasi'aénkóo éiyain-kanaara'o wáimba póna ánkúte'a íniye súwana

⁴⁰ Ísu séné é'a simámakaumne. Kesááisafemo érai'emo sémo kenká'ó amankúnkúmbo émo e Maníkóni kawé-kísáú awánáinne súwasa

⁴¹ óntamba maisúwówana Ísu wíyómpa'a awánéna séné kesifóo kesáái isáándasafe'a súwiyo sune.

⁴² Kesáái isáámpo maanáái súnna pósa maanká'ó méraan-kwaasi kentáfésa érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiye sénááwe simásuwena

⁴³ óraaka'a séné Rásarasiyo tiyó súwana

⁴⁴ pukówi íyáfasinenamo túmba ampantasámbá úsúmai ánaan-kwisuwesa aiyayaanka'a kárá'umaresa óika'a káátamaresa miyá úmakon-ampantawara'a túwana

Ísu séné awátúwéwana méraino siyáiyé.

Óraa'-waasi Ísumba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

Mátíyu 26:1-5, Máaka 14:1-2, Rúku 22:1-2

⁴⁵ Yúndaa-waasisomba Máriyaampa'o kun-kwáásí Ísumo úmba awánésa timankúnkúmbe ésa Maníkómpákémbá kunkáiye suwasá

⁴⁶ tuwímbai ímbaniye sésa amáán-kawaa-waasifa'a kosésa Ísumo ún-ai simátímúwasa

47 mináái isésa áamáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye aaimó ísón-kwaasi táántesa sésa ímbo awánáúnda-kisau wémaimba póta nórasaawa ónaumno.

48 Úwoimo túwáananasaamo éna miyán-kísáú wémainasa pósa seyaafá'nánká wenááisafesa timankúnkúmba ónááwe. Minká'á Rómu-kamani-waasi tésa óraa'-amaan-damba tatawísísuwesa kentáá seyaafá'nánká sáwí'a uwásínkáafonifo nórasaawa ónaumno suwaná

49 moóráwígon-awí'a Káyafaasi minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó póna wemá séna ímba kawé'-úmai wéisaawe.

50 Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíníye

Káyafaasi siyáíye.

51 Minááímó súmba ímba wení imáyáafinkemba siyáífo minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó mérontafena póna Maníkó imáyáa amúwana paápé úmai séna Yúndaa-waasi seyaafá'-wáásísáféna ísámai Ísu puwíníye.

52 Ímba Yúndaa-waasi aantemba Maníkón-aráá'an-oyo fí'ofi'om-barafaken-kwaasi mimbóráí'a úmai méraiwaé séna Ísu puwíníye.

53 Káyafaasi mináái súwasa minkákémbá Yúndaa-oraal-waasi Ísumbo tufuwíyan-aaí suwaná

54 mindásafena Ísu ímba Yúndaa-oraal-waasi túranka'lo númba tiyuwéna máásai-maragoni awáífá'á Éfáráímu-naopa'a kúmba

wení kísau-waasise'a koméraawe.

55 Komérowana tíyótaimo í-tánón-kánáá ampáámbá úwasa pósa tirumbó kawé'ó íyanesa naaó'-naokemba Yérúsaremu-naopa'a kotúwaandu ésa

56 Ísuntafesa móawana-meawana ésa óraa'-amaan-daumpa'a túwaandu ésa sésa tanómbo opa'á tını́ ina tını́yo siyáawe.

57 Óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-kawaa-waasiye sésa Ísumbo awánésamo ésa simásimiyata ta'ótóráano sumbá mindásafesa úwoi-waasi sésa tanómbo opa'á tını́ ina tını́yo siyáawe.

12

Máríyaa Ísun-aísamaiya'a asaa-wiyúm-básáwémbó a'áńkarain-aaí.

Mátíyu 26:6-13, Mááka 14:3-9

1 Tíyótaimo í-tánón-kánáá kárika'a túwana afa'móráe-kanaa úwoi wérowana Ísu Pétáni-naopa'a wéna

pukómpinkemba íyáfasinankaraiwain-awi'a Rásarasini
naaópa'a kúwasa

² Ísuni tómbá kúfu'umarowana Ísuwe Rásarasiye'a tómbó
náiyapa'a méroyana Mááta mintómbá maimái tíma'maena
kúwana

³ Máriyaa asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-
ontankakemba méyámbakena Ísun-aísamaiya'a sáwífa'a
fatimarena wena'nóntáusamba uwátuwowana mimbásáwén-
kwíyúnkó óraa'-wiyumba naaúmpa'a iyúwana

⁴⁻⁵ moóráwígon-awi'a Yúndasi-Ísakerioti séna nóra
sénawa mimbásáwémbá timénamo óraa'-ontamba 300 kina
maiýénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwín-timeraane
séna minááímó siyáimba Ísuni pintaru'ó maíndawi siyáíye.

⁶ Ímba ónta-iyain-kwaasi-imayaa éna siyáífo wemá
Ísuni waásiti óntanka'a káráwiyowi uménté'o úwai póna
minóntámpínkémbá maénae séna mináái súwana

⁷ Ísu séna minínínkómbá étúwéwana úwoi miyá íno.
Púwónanamo asinkáíndasafena miyá wéíye.

⁸ Ímbo óntamo makáan-kwaasi kesé'a aasiyaasí maé'mae'a
íya'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba
maé'mae'a ónaumne Ísu siyáíye.

Rásarasimba tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

⁹ Súwasa Pétáni-naopa'a Ísu méraiye sumbá
sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi isésa Rásarasi pukówana
íyáfasinankarowinte'a kotuwánánae sésa kuráa.

¹⁰⁻¹¹ Rásarasimba íyáfasinankarontafesa pósa Yúndaa-
waasi miwítí óraa'-waasi tiyuwésa Maníkómpákémbá
kunkáiwaimpata kónae sésa suntáfésa óraa'-amaan-kisau-
waasi Rásarasimba tufuwíyan-aaiwara'a siyáawe.

Ísu Yérúsaremufa'o kuráin-aaí.

Mátíyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Rúku 19:28-40

¹² Fénáíkaamba ásé-masawemba a'ánkaraifo káfékaamba
Yérúsaremufa'a Ísu tíniye sumbá waásisomba mináái isésa

¹³ taaénama tará'maesa aampakémbá koaiyésa óraaka'-
oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba
Maníkó kawé'á wéuwankaiye. Wení Ísareri-waasiti
kawáágón-íye wenáwíta mósá maráúmne suwaná

¹⁴ moórá-poigon-awi'a tónkigo Ísumba ayáá'maena túmba

¹⁵ naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Sáiyóni-naopaken-kwaasi táá'a ifó

kentí kawáágó wétiye. Tónki-araako

ayáá'maena wétiye

agaimarénamo siyóntemba miyáumai Ísu tiyáíye.

16 Minkánáá wení kísau-waasi ímba imáyáa úmai tááka'a makónka'a pósa Ísu pukómpinkemba wíyómpa'o iyúnka'a tááka'a marésa sésa aúfáífimba wérainka'a póna miyán-ye siyáawe.

17 Ísuma Rásarasi pukómpinkembo iyáfasinankomba awánésa tuwímbai-waasi simátímúwasa

18 isésa mindásafesa pósa aampakémbá koaiyówasa

19 óraa'-amaan-kisau-waasi keáímbá sésa seyaafá'nánká kentáá siyuwésa wenaráái-aantemba wéwaefo nórasaawa ónaumno siyáawe.

Kíríki-aempaken-kwaasi Ísumba awánánaemo siyáan-aaí.

20 Yérúsaremu-naopa'a áamáan-aaí isánae sésa Yúndaa-waasi kuwasá Kíríki-waasise'a wésa

21 Fírípi Káríri-aempa'a Pétésáíta-naopaken-kwaasigompa'a tésa sésa Ísumba awánánaeta wétune suwaná

22 Fírípi Éndurumba kosimámena áí'maesarai Ísumba kosimámúyana

23 Ísu séna kemá waási úrankomba kesúwíko óraa'o índasafena káfé'a wépaai'ye.

24 Érai'a simátíme'a sune. Ánáuntumbo úwoimo wérenamo éna ímba arambá iyáínifo ánáuntumba u'marááwana aaénkarena áruma wiyéna sáwífa'-aramba imái áfu káíníye.

25 Miyámó ontembá tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawel'-úmai méranaafo maambárárakén-ímáyáámó tuwáiyawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Kentáfésa ení kisaumo maénae síyawi kembá sirááíwáero. Miyámó iyawi kesé'a méranaawe. Kesí kisaumo maíyawi kesifo kentúwí'a mósá maráíníye

Ísu siyáiye.

Ísu wemó puwíndasafena siyáin-aaí.

27 Ísu simátimena séna kesirunkó umbaisé'a wétaimba pó'a nóra sénaumno. Kesifóo maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwaaó ímba miyá sénaumpo kemá mindásafe'a kunkáumne.

28 Kesifóo enáwíko óraa'a íníye súwana wíyómpakemba aaí séna é'a kesúwí'a óraa'a uráunda pó'a aneka'á ónaumne súwasa

29 méron-kwaasisomba isésa tuwímbai sésa wíyónaai siyé suwasá tuwímbai sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi aaí wésimamiye suwaná

30 Ísu simátimena séna minááímó isáámba ímba kembó súwa'nai índanifo kembó túwa'nai índaniye.

³¹ Marapá'-wáásímó aafimbó maitinkáínda-kanaa wétiye. Marapá'-wáásítí sáwí-kawaagombo watiyuwáínda-kanaa wétiye.

³² Aaraa-táiyá'ó mó tufusiyan-kanaa seyaafá'á imáyáa tíménasa kempátá ténááwe Ísu siyáíye.

³³ Miyámó siyáimba aaraa-táiyá'á tufiyana puwíndasafena súwasa

³⁴ waásisomba isésa sésa Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai aasiyaasi maél'mae'a íniye siyáifo emó sénda kemá waási úrankomba aaraa-táiyá'á mó tufusiya'a puwónaumne wésempo emá nááwawa sé ewá sénó suwaná

³⁵ Ísu séna waási sáma kátinkaundawi úndanifo kárika'a kesé'a méranaumne. Waásimo kumeu'ó in-áémpá'ó kombá nááfara'i wégowasa pósa ímba wéawanaawe. Kumeu'ó in-tántáákó kempá'á tifó sé'a sámo kátínkáípa'a méraaro.

³⁶ Sáma kaimbá pó'a kentáfé'a sé'a kentáásí ságoma óne sembá pó'a ságoni áráá'marimba ú'mai méranaawe Ísu siyáíye.

Yúndaa-oraa'-waasi Ísuntafesa ímba timankúnkúmba uráan-aai.

Ísu simátimena tiyuwéna aúpá'á méraiye.

³⁷ Túranka'a kawé-kísáú ímba awánaraan-kwaame'ó uráimbanifo wentáfesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye siyáawe.

³⁸ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyáin-aai érai'a siyáíye.

Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasa minááísáfesa ímba érai'e wésewe. Ení fasi'aémbá aráátimendanifo ímba awánaraawe

Áísáya agaimaréna siyáíye.

³⁹ Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáféna naaófá'á Áísáya agaimaréna séna

⁴⁰ Maníkó túramba kafitúwáísasa pósa túramba ímba awánaraawe. Maníkó táa'a káuntuwaisasa pósa ímba ísaraawe. Maníkómó simbá miyá uráunda pósa kempá'á ímba tíya'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawé'a uwátinkanaumne

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna séna

⁴¹ Ísuni sáma awánaraimba póna mináái agaimaréna siyáíye.

⁴² *Yúndaa-oraa'-waasi tuwímbai Ísuntafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye sésa áamáan-kawaa-waasi áamáan-daumpa'a iyófo sésa aambá fáí'maraafoniye sésa ímba afora'á sumbá*

43 Maníkó kesúwí'a mósá maráinkwae-imayaa ímbanofu waási tuwímbai kesúwíta mósá maráiwae-imayaa ésa miyán-ímáyáá umbá pósa Ísuntafesa érai'e ímba afora'á siyáawe.

Ísu simátimuwasa tuwínkaa'o uráan-aaí.

44 Ímba afora'á suwaná Ísu óraaka séna kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kentáfesa aantemba ofo si'mákaiwaintafesawara'a timankúnkúmbo wéowe.

45 Kesí áwáumo suwánaawimo ombá ímba ken-aantemba wésuwanaafo si'mákaiwainkwara'a wéawanaawe.

46 Marapá'ó kumúnda waási sáma kátinkaundawi únda pósa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kumeu'ó in-áémpá'á méranaawe.

47 Kesááimo ímbo isámai kawé'ó owí aaifimbó maitinkái ímba kemá úne. Marapá'-wáásí ímba aaifimbó maitínkáandasafe'a kumúndanifo sáwí'ó úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanae'a kunkáumne.

48 Ánaaen-kanaara'a kesáái isésa tínaaembo uwásinkaiyawí sésa kawé'-áái sínnaemba uwámakaundaniye sénááwe.

49 Ímba kesí imáyáafinkemba súmpo kesifo si'mákaiwai simásímakain-aaí súnda pó'a ánaaen-kanaa tínsa sésa kawé'-áái sínnaemba uwámakaunda ímbo oráámbá uráundaniye sénááwe.

50 Kesifon-aaí aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-iyé. Súnda-aaí kesifo simásímakain-aaí simátimune Ísu siyáíye.

13

Ísu wení waási tísamaimo non-kwitínkarain-aaí.

1 Tíyótaimo í-tánón-kánáa aafáyáraamba úwana káfékaamba Ísu imáyáa éna séna marapá'á tuwé'a kesifompá'ó kunuweré'o iyónda-kanaa tiyé séna marapá'-wáásí wenááimo isón-kwaasi áfááraumai imáyáa tiména miwísáfénawe séna puwíniye súwana

2 waántáwanko Sáímonin-áaninkomba áwí'a Yúndasi-Ísakeriotimba Ísuni pintaru'á uwó-imáyáá ámakowasa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá wénowana

3 afowámá seyaafá-fásí'áémbá ámakowana póna Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a kunuweré'a iyónaumne-imayaa Ísu éna póna

4 tómbá wénowana iyáfasinena paákákén-únánkwátói faú'marena táuri kárá'umaena

5 táufapimba nombá fatímarena wení kísau-waasi tísamai non-kwitínkéna táurisamba uwátuwena

6 Ísuma Sáímoni Pítaampa'a túwana séna Fasi'aénkóo ímba kesísamai non-kwisinkaaó súwana

⁷ Ísu séna kemó úndama káfé'a ímba wéisaanda po ánaaemba isáínone súwana

⁸ Pítaa séna kesísamaimo non-kwisínkéndasafe'a a'áo símasima'a ónaumne súwana Ísu séna enaísamaimo ímbo non-kwiýánkáanamo éma kesí waási-i'a ímba ínone súwana

⁹ Pítaa séna Fasi'aénkóo ení waási-i'a ónae súmpo ímbo sísamai aantemba non-kwínda síyayaankwara si'nónkwará'a non-kwiyuwó súwana

¹⁰ Ísu séna nombó pékáawimo ésa ímba seyaafá-túfá'a non-kwiýónááfo tísamai aantemba non-kwiýónááwe. Kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiýáiyemo súmba

¹¹ Ísu wení pintaru'-wáásígómbá ísarontafena séna kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiýáiyé siyáiyé.

¹² Ísu simátimena tísamai non-kwitiyuwéna paákákén-únáankwátóimo fau'maromba maimái úmaena ménamo tómbó némopa'a wéna tísai ena séna kemó úndawini áwáuma éra isaaó.

¹³ Kentáfé'a sé'a uwáítái'-iwái Fasi'aénkó ónemo sembá érai'a miyán-kwáásí úne.

¹⁴ Kemá kembó uwáítái'-úndawi kentí Fasi'aénkó pó'a tísamaimo non-kwitinkáúndasafe'a kemá moórá-mora non-kwitínkáaro.

¹⁵ Kemó kembó aráátimundantemba kembiwíwará'a miyán-oro.

¹⁶ Érai'a simátime'a sune. Kísau-waasimo ésa miwítí óraa'-waasigomba ímba iyáákanaawe. Ti'mákaiwain-aaí maimaésa kosimátímakaawimo ésa ti'mákaiwaimba ímba iyáákanaawe.

¹⁷ Miyáumai kemó únda é'a awánaafo miyámó iyambo iyana tirunkó kawé'a íniye.

¹⁸ Kempínkémbá ímba seyaafátáfé'a súmpo kendé-í'o uwátinkaunda-waasi é'a tuwánaraumne. Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kesé'a moórafinkembo tómbó naráiwai kesí pintaru'-wáásín-iyé agaimarénamo siyáimba érai'a siyáiyé.

¹⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna ánaaemba paápé ína'a kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sénááwe.

²⁰ Érai'a simátime'a sune. Ti'maráanasa wíyawí-taai ísámai kawé'ó iyanten-úmai kesáái ísámai kawé'a ónááwe. Kesááimo isáiyanten-úmai si'mákaiwain-aaí isánááwe Ísu siyáiyé.

*Moóráwigo kesí pintaru'a máíniyemo Ísu siyáin-aaí.
Mátíyu 26:20-25, Máaka 14:17-21, Rúku 22:21-23*

²¹ Ísu simátimena wenarunkó umbaí tówana séna érai'a simátimé'a sune. Kempínkémbá moóráwigo kembá namuro-wáásimá aráátiminiye súwata

²² wení kísau-waasi moórá-mora wenaúfínayaafimba éta nááwantafenawa síyó sêta

²³ wení kísau-waasigo Ísu kembá arumbá símakowi Ísuni ewaa'á méraawanana

²⁴ Sáimoni Pítaa kentáféna aúwá'náán-kwaame'a éna séna nááwantafewa sénó sé áísai uwo súwa'a

²⁵ wení ewaa'á kífai'e'a áísai e'a sé'a Fasi'aénkóo emó sénda nááwa'iyo séwánana

²⁶ Ísu séna kemó tómbó nompín-tu'maimo áménda-waasi wemán-ye séna tómbá maimaéna nompín-tu'mai miwámbá Sáimoni-Ísakeriotin-ááninkon-awi'a Yúndasimba amúwana

²⁷ mintómbá maúwana waántáwanko wenarumpimbá iyúwana Ísu simámena séna emó ónae sinda-í'a maaránka'a uwó Ísu súwasa

²⁸ tómbó wénesamo méron-kwaasi Ísumo sún-aaigoni áwáuma ímba ísámai kawé'á umbá

²⁹ sésa Yúndasi óntanka'o káráwiwintafena Ísu séna ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwímbai timiyó Ísu siyémá sésa tanómbó káúfón-kanaaratafesa sésa tómbá méyánuwo Ísu siyémá suwaná

³⁰ Yúndasi Ísumo amún-tomba maimaéna minúwóiyáán-úmai máápa'a kumúwana kumeu'á uráiyie.

Aú-amaambo simátímakain-aii.

³¹ Yúndasi máápa'a kumúwana Ísu séna káfé'a waási úranko súwí'a óraa'a isaná kesí kisaugo Maníkón-áwí'a óraa'a íniye.

³² Kesí kisaugo Maníkón-áwí'a óraa'o intembá káfé'a Maníkó kesúwí'a óraa'a uwásinkainiye.

³³ Kesí iyámpóisono. Kárika'a kesé'a mé'a tiyúwáana'a siyaafái ónááwe. Yúndaa-waasisafe'o é'o simátimé'o súndantemba kentáfé'a sé'a iyóndara'a ímba kanaa'á iyónááwe.

³⁴ Aú-amaamba simátiména'a kesirumbó timúndanten-úmai moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³⁵ Moórá-mora kentirumbó timíyasamo ésa tuwánésa sésa Ísuni kísau-waasin-owe sénááwe Ísu siyáiyie.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aii.

Mátíyu 26:31-35, Máaka 14:27-31, Rúku 22:31-34

³⁶ Ísu simátimuwana Sáimoni Pítaa áísai éna séna Fasi'aénkóo nááfara iyínono súwana séna iyóndara'a káfé'a ímba sirááiwainompo ánaaemba sirááiwainone súwana

³⁷ Pítaa séna Fasi'aénkóo nóra séra káfé'a ímba embá arááiwaenaumno. Ímba pó'a áwa'nai e'a púwónana kawé'a íníye súwana

³⁸ Ísu séna áwa'nai e'a puwónaumnemo sénda kemá érai'a simáme'a sune. Kokórigomo ímbo ááimo siyáindara'a kaumbo-íkál'á kentáfé séma ímba awánáúnda-waasin-iyé sínone Ísu siyáíye.

14

Maníkómpá'ó íyan-amba kemá únemo Ísu siyáin-ai.

¹ Ísu simátimena séna kentirunkó ímba sáwí'a ína'a ímba óraa'-imayaan-oro. Maníkómbá timankúnkúmba é'a kenkwará'á miyán-oro.

² Kesifoní naaópa'a sáwífa'-maru'a wéraiye. Ímbo miyámó uráinkakaa ímba simátimusino.

³ Kemó iyúnda kentí maru'á ito'mayaa uwátinkanae'a iyúne. Iyuweré'o kuntí'mae'o iyónda kemó méraundara'a íméranaawe. Miyá ona'á kesé'a méranaawe.

⁴ Kemó iyúnda-amba é'a awánaraawe súwana

⁵ Tómaasi simáména séna óraakoo emó iyónda-naopa'a ínta awánaraumne. Nóraumaaisaawa aantá awíyánaumno súwana

⁶ Ísu séna Maníkómpá'ó iyíyan-amba kemá úne. Kemá éraikoni áwáuma úne. Kemá maé'mae'o iyawini áwáuma úne. Kesifoní naaópa'a ímba úwoi iyónááfo kemá minámbá únda pósa iyónááwe.

⁷ Kesí áwáumo suwánékaa kesifombá awíyaawisino. Káfé'a wéawanaawe súwana

⁸ Fírípí séna óraakoo enafombá aráásímínanasa kentáá kanaa'á íno súwana

⁹ Ísu séna ayáátááka'a kesé'a méraundanifo emá kesí áwáuma ímba suwánaraane. Kesí áwáumo suwánaawi kesifombá é'a wéawanaafo nóra isawá enafombá aráásimiyo wésono.

¹⁰ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai méraiye. Minááísáfé'a érai'e seró. Ímba kesí imáyáafinkemba sumpo kesifomá kesé'a ména wení kísau isa'á sune.

¹¹ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai méraimba pó'a minááísáfé'a érai'e seró. Ímbo miyámó sé'o é'a kesí kísau awané'a sé'a érai'a wíyómpakemba Maníkómpákémbá kunkáíye seró.

¹² Érai'a simátíme'a sune. Kentáfé'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáíye síyawí kemó úndanten-kísau miwíwará'á maénááwe. Kesifompá'á iyé'a Maníkóní

ámútankomba ai'maráandasafena miwítí kisaugo kesí kisaugomba iyáákainiye.

¹³ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a miyá ónaumpo kentáfé'a ísámai kesifon-áwí'a mósá maránááwe.

¹⁴ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a

kemá miyá ónaumne Ísu siyáíye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráanana kumíníyemo siyáín-aai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna kentirumbó simé'o é'a kesáái ísámai kawé'a ónááwe.

¹⁶ Kesifombá áísai onaná karáá'á tutinkáíndawimba ai'maráínana kumbéna kesé'a aasiyaasi maé'mae'a íniye. Wemá éraikoni áwáun-íye.

¹⁷ Marapá'-wáásí wembá ímba awánésa wenáái ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'á sésa kesé'a tamauwó wésefo kesé'a ména kentirumpimbá maé'mae'a ímbá pó'a wembá wéawanaawe.

¹⁸ Kárika'a tiyúwáandanifo ímba áwíyaraa'-iyampoimo on-tembá ónááfo iyueránaumne.

¹⁹ Kári-kanaa marapá'-wáásí kembá ímba suwánánááfo kembiwí aneka'á suwánánááwe. Kesé'a méraunda pó'a kemá aúí'a úmai méranaawe.

²⁰ Minkánáá tína'a sé'a érai'a afowáe'a ména keséta méraisata weséta méraumne miyá sénááwe.

²¹ Kesááimo taawiyafésamo kawé'ó owí tirumbá siménááwe. Tirumbó simíyawí kesifoé kesé'a sirunkáí timéyauye. Kesirumbó timúndawisafe'a símai afora'á paápé úmai méranaumne súwana

²² Yúndasi-Ísakerioti araámáón-awí'a Yúndasi séna Fasi'aénkóo nóintafewe séwa úwoi-waasisafemase símai ímba afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó. Kentáásáfémase símai afora'á paápé úmai méranaumnewa sénó súwana

²³ Ísu séna tirumbá simíyawí kesáái ísámai kawé'á íyana kesifomá arumbá miwí timínakai kewé kesifoé miwísé'a kumbéyauye.

²⁴ Kesáái ísámai ímba kawé'ó owí tirumbá ímba símakaawe. Súnda-aai ímba kesí imáyáafinken-aain-ifo kesifo si'mákaiwaini imáyáafinken-aain-íye.

²⁵ Kesé'o méraundara'a mináái simátimune.

²⁶ Énifo kesifomá wení Ufaen-ámútánkómbá kenti karáákómbá ai'maráínana kumbéna ken-ánóndáa éna seyaafá-tántáá'á aráátimena súnda-aai timína'a táaka'a maránááwe.

²⁷ Tiyuwé'a faru uwátinke'a kentirumbó aáo'o uwátínkáandate úmai méraaro. Marapá'-wáásí ímba miyá wéuwatinkaafó kesirumbó aáo'o maráúndantemba

miyáumai timúne. Mindásafena kentirunkó ímba sáwí'a éna ímba táá'a íno.

²⁸ Tiyúwáandanifo kentópa'a iyuweránaumnemo súnda é'a wéisaawe. Kentirumbó simé'o é'a kesifompá'á íyóndasafe'a aamoí ónááwe. Kesifomá kembá iyáákaraintafe'a símai aamoí ónááwe.

²⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna paápé ína'a kentáfé'a sé'a érai'a siyáíye sénááwe.

³⁰ Waántáwanko maambáraraké-sáwí-káwáágó wétimba pó'a ímba aaimá ayáátáaka'a simátimumpo wení fasi'aénkó ímba kembá ta'ótorainiye.

³¹ Kesifomó simásímakaimba miyámó únda suwánésa sésa afowámbá arumbá ámakaiye sénááwe. Íyáfasinaiyata konó Ísu siyáíye.

15

Érai'a ándáma kemá únemo Ísu siyáín-aai.

¹⁻⁵ Ísu simátimena séna érai'a ándáma kemá úne. Kesifomá minándará'ó káráwiyaiwain-iye. Ándáma kemá úne. Ándágoni amaimá kemán-owe. Ímbo arambó iyáínda-amaimo éna ayááisuwainiye. Arambó iyáínda-amaimo éna ayááimarainana arágásáó agaimái arambá iyáíniye. Ayááimaráintemba simátímakaunda-aai go miyá éna tirunkó arupíse wéiye. Kesé'a kááísamai méraiya'a kemá kempá'á kááísamai méraano. Amai aantenkomo éna ímba arambá iyáíniye. Miyámó intembá kesé'o ímbo kááísamaimo méraiyanamo éna ímba arambá iyáíniye. Kemá kesé'a kááísamai méwa'a pó'a kesé'o kááísamaimo mérai yawimo é'a sáwífa'-aramba imái méranaawe. Kembó ifá'ó siyuwésamo ésa ímba arambá imái méranaawe.

⁶ Amaimó ayááisuwainda-amaimo aáénkáíndamo éna ayáímai agaisuwáíniye. Kesé'o ímbo kááísaiyawí miyá íniye.

⁷ Kesé'o kááísamaimo mérai yawí kesááimo kentirumpimbó ta'óto'maraiyawí áísai íyana póna miyá uwátinkainiye.

⁸ Sáwífa'-arambo imáímo méraiyan-kwaasimo tuwánésamo ésa sésa Ísumbo arááíwáén-kwaasin-owe síyana kesifon-áwí komo éna óraa'a íniye.

⁹ Kesifomó arumbó símakainten-úmai kesirumbá kembá timúne. Kemó é'a misírúntáfé'e símai méraaro.

¹⁰ Kesifoní áamámba ísámai wenarúntáfé'o símáimo méraundantemba kesí áamámba ísé'o é'a kesirúntáfé'a símai méranaawe.

¹¹ Mináái simátímakaunda pó'a kesí aamoigó kentirumpimbá óraa'a wéraina'a aamoí é'a méraaro.

¹² Kesirumbó timúndantemba moórá-mora-waasi tirumbá tíméro. Mindá kesí áamámba timúne.

13 Kentí waásisafesawe símai wétuwa'nai-e'o puwónae sésamo puwíyamba ímba moórá-aaí símai íyáákamai tirumbá tíménááwe.

14 Kesááimo isémaiyawimo é'a kesí waási-i'a ónááwe.

15 Óraa'-waasigoni kísau-waasi óraakoni kísau ímba awánaraambanifo wenáfárawaisai wení kísau wéawanaraawe. Miyámó ontáfé'a pó'a kesifomó seyaafá'-ááímó simásimakaimba simátimunda pó'a ímba kesí kísau-waasiye sendá kesífárawaisaiye sénaumne.

16 Kembiwí ímba kembá kendé-í'a uwásínkááwa'a kemá kembiwí kendé-í'a uwátinkaunda pó'a wé'a fasi'aén-árámbá koimái sáwífase úmai méraaro. Ken-ímáyáámó é'o kesi-fompá'ó áísai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

17 Moórá-mora-waasi tirumbá tíméro sé'a miyán-ámáámbá simátimune Ísu siyáíye.

Marapá'-wáásí tíyámbo uwátínkaraan-aaí.

18 Ísu mináái simátimena séna marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo tíyámbo uwátinkaiya'o é'a tááka'a maré'a sé'a aifa'á kentáásí Fasi'aénkómbá tíyámbo uwánkaraawe sénááwe.

19 Kemá marapá'-wáásífínkémbá kembá kendé-í'a uwátinkaunda pósa marapá'-wáásí tíyámbo wéuwatinkaawe. Kembó úwoimo marapá'-wáásímó onkakaa kentáfésa sésa kenkáán-kwáásín-owe sésa tirumbá tíméwisino.

20 Kísau-waasi miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákaraawemo súnda imáyáan-oro. Kentí óraako únasa pósa marapá'-wáásí karaánáá'a sinkésa sáwí'o uwásínkáanten-úmai kembiwí karaánáá'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo kesááimo isámaimo kawé'ó íyawi kentáái isánááwe.

21 Kembiwí kesí waási-i'a ombá pósa marapá'-wáásí karaánáá'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaawe. Si'mákaiwaimba ímba awánaraamba pósa sáwí'a ésa miyá ónááwe.

22 Kemó ímbo kusimátimundarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'á wéraisino. Kusimátimunasa miwítí sáwí-imayaa ifá'ó túwááraamba ímba ifá'á túwááwana úwoi wéraiye.

23 Tíyámbo uwásinkewi kesifonkwará'á tíyámbo wéuwankaawe.

24 Kemó fí'owimo íyáákamaimo ímbo fí'o-fi'on-kisaumo maúndarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'á wéraisino. Kesí kísau awánésa kené kesifoné tiyánkai wéuwasinkaawe.

25 Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna úwoisafesa kembá tíyámbo wéuwasinkaawe siyáinka'a póna mináái káfé'a wépaape-íye.

26 Kesifompá'á iyé'a kentí karáá'ó tutinkáíndawimba ai'maráanana kesifompákémbá wenámútanko kembiwísé'a kumbéna wemá éraikoni áwáugo póna kentáféna seyaafá-tántáá'á kusimátiminiye.

27 Kemó kisaumo ómbaraawandarakemba é'a suwánaraamba pó'a kentáfé'wara kesí kisausafe'wara'a simátímapa'a kónááwe.

16

1 Ánaaemba kesááisafe'a ímba fasi'ámai mé'a siyúwáafo sé'a mináái simátimunda imáyáan-oro.

2 Ánaaemba marapá'-wáásímó kembiwísáfésamo ámáán-daumpakemba watuwánaemo síyamba mindásafesa sésa Ísuni kísau-waasi tínkamiyawí Maníkóní kísau wémaewe karo'á sénááwe.

3 Kenté kesifonté'a ímba suwánaraamba pósa miyáumai sáwí'a uwátinkanaawe.

4 Káfé'a mináái simátimunda póna mindá paápé ína'a imáyáa é'a sé'a simásímakaimba wépaape-iyé sénááwe. Mindásafe'a simátimune Ísu siyáíye.

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kisaumo wémain-aaí.

Ísu simátimena séna kesé'a méraunda pó'a mináái ímba simátímake'a

5 sí'mákaiwaimpa'o iyóndasafe'a káfé'a simátímakaana'a nááfara iyónó sé'a ímba sísaí owe.

6 Iyónaumne súnda-aaí ísááwana tirunkó umbaí taisa'á pó'a nááfara iyónó sé'a ímba sísaí owe.

7 Érai'a simátíme'a sune. Ímbo iyúndaraka kentí karáá'ó tutinkáíndawí ímba kúmísino. Iyé'a wembá ai'maráanana kembiwísé'a kumbéna kawé'á uwátinkainiye.

8 Kumbéna marapá'ó méraan-kwaasi kentí sáwí-imayaagoni áwáuma aráátiminiye. Arupísemo úmaimo mérai yawini áwáuma aráátiminiye. Maníkómó aaifimbó maitinkáíndawini áwáuma aráátiminiye.

9 Kesááisafesamo ímbo timankúnkúmbo íyawisafena simátimena séna kentí sáwí-imayaa úwoi wéraiye síníye.

10 Kesifompá'ó iyúnda ímba suwánánááfo kentí karáá'ó tutinkáíndawí arupíse úmaimo mérai yamba kunaráátiminiye.

11 Maambáráraké-sáwí-káwáágómbá é'a aaifimbá maiyánkaraimba póna Maníkó aaifimbá maitinkáíníyema simátiminiye.

12 Sáwífa'-aaí simátimusina umbai-áái pó'a káfé'a ímba kanaa'á isánááfo ánaaemba isánááwe.

13 Maníkóní ámútanko kumbéna érai'-amba kawé'-ámbá aráátiminiye. Ímba wení imáyáafinkemba simátiminifo

simámakain-aai simátimena aáno'o paápé índa-tantaa'a simátiminiye.

¹⁴ Súnda-aai simátiminana kesúwíko óraa'a íníye.

¹⁵ Seyaafá'-ááisómbá kesifondé mindá kendén-íye. Miyáumai sé'a simámakaunda-aai Maníkóní ámútanko simátiminiye Ísu siyáíye.

Tirunkó umbaí taréna ánaaemba kawé'á íníyemo siyáin-aai.

¹⁶ Ísu simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawe súwasa

¹⁷ wení kisau-waasifinkemba tuwímbai sésa kesifompá'á iyúnda pó'a kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo simbá nóintafenawa síyó.

¹⁸ Kárika'emo simbá minááígóní áwáuma ínta isáúmne. Nóintafenawa síyó suwaná

¹⁹ Ísu áísai ónaesamo umbá iséna simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo súnda-aaisafe'a kembiwí áfááraumai kemó súnda-aaisafe'a símae wénowe.

²⁰ Érai'a simátimé'a sune. Kembiwí ifi'á táiyasa marapá'-wáási aamoí iyambanifo kentirunkó umbaí taréna ánaaemba kentirunkó fetói íníye.

²¹ Moórá-ininkomo iyámpóimo ma'ankáínda-kanaa tinaamo éna áí'a ínana arunkó umbaí táínana ánaaemba miniyámpói ma'ankéna áikomba ímba imáyáa éna aamoí íníye.

²² Miyámó ontembá kentirunkó umbaí táína'a ánaaemba suwáné'a aamoí ónááwe. Aamoimó í-tántáá'á ímba maitiyuwánaáwe.

²³ Minkánaámó tína'a ímba sísai ónááfo kesifompá'ó inaimó síyamba kentáfé'a ísámai áísai iyantafena póna miyá uwátinkainiye.

²⁴ Kesifompá'á ímba inai siyáafo káfé'a kentáfé'a ísámai inaimó síyamba miyá uwátinkainana kentirunkó óraa'-aamoí ína'a méraaro Ísu siyáíye.

Marapá-tántáá'á Ísu iyáákaraiyemo siyáin-aai.

²⁵ Ísu simátimena séna waé'mai-aai simátimunda pó'a ánaaen-kanaa tína'a kesifon-aai afora'á simátimenaumne.

²⁶ Minkánaámó tína'a ken-ímáyáámó ontáfé'a kesifompá'á inai síya'a kemá ímba inai senaná

²⁷ wemá úwoi tiména wenarumbó tímakaintafena póna úwoi timíniye. Kentáfé'a

sé'a Maníkómpákémbá kunkáíye sé'a tirumbá símakaantafena kesifomá arumbá tímakaiye.

²⁸ Kesifompákémbá marapá'á kumbéraunda pó'a káfé'a marapá'á tuwé'a kesifompá'á iyónaumne Ísu súwasa

²⁹ wení kísau-waasi sésa káfé'a ímba waé'mai-aaifinkemba sémpo aforatá simásimene.

³⁰ Kesáá séta áisai ónáísaiye ímba súnasaama emá ísaraandawi po afora'á wésene. Miyásá séta Maníkómpákémbá kunkáanesa sune suwaná

³¹ Ísu séné kentáfé'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sembánifo

³² kárika'a siyuwé'a kentí naaó'-nao'a wété owa'á keyáá mérausina kesifomá kesé'a méraiye.

³³ Mináái simátimunda pó'a kesé'a kááísamai mé'a aáo úmai wempa'á méraaro. Marapá'-wáási karaánáá'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaafo marapá'-tántáá'wára waásiwara'a íyáákaraunda pó'a kentirunkó aamoí ína'a méranaawe Ísu siyáiyé.

17

Ísu wení waásisafena ísámai Maníkómpá'á inaimó siyáin-aaí.

¹ Ísu simátimena wíyómpa'a awánéna séné kesifóo minkánáá wétiye. Kesúwí'a óraa'a ína'á enáwí'a óraa'-í'a uwánkáano.

² Seyaafá'-wáási káráwiyaundasafe fasi'aémbá símakaanda pó'a símakaanda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a uwátinkaunda mindásafe kesúwí'a óraa'-í'a ína'á enáwí'a óraa'-í'a uwánkáano.

³ Eyáá érai-Fasi'aenko óne. Kembá si'mákaandawi úne. Empá'é kempá'é tésa kenkáísááimo ísááwi aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴ Marapá'á enáwí'a óraa'a úmai símakaanda-kisau tai'áúmne.

⁵ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a esé'a méraawanana kesúwíko óraa'-í'o uráinka'a po aneka'á miyá ínkwa'e'a sune.

⁶ Marapá'-wáásífínkémbá ení waási-i'a uwátinke símakaana'a entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkaunasa enáái wéisaawe.

⁷ Símakandasafesa sésa mintántáá'á Maníkómó ámakaintantaa'e wésewe.

⁸ Símakaanda-aaimo simátimunda wéisaawe. Empákémbá kunkáunda-aaí isésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiyé wésewe.

⁹ Miwísáfé'a ísámai ínaí sune. Marapákén-úwóí-wáásísáfé'a ímba ínaí sumpo símakaanda-waasi ení waásisafe'a ísámai ínaí sune.

¹⁰ Ení waási kesí waásin-owe. Kesí waási ení waási ésa kesúwí'a óraa'-í'a wéowe.

¹¹ Marapá'ó ímbo méraanda empá'á iyónaumpo miwí marapá'á méranaawe. Kawe-késifóo miwíyá'á emá

káráwiynasa pósa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai méranaawe. Esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí kááísamai méranaawe.

¹² Miwísé'a mé'a káráwiyaunasa Maníkómbó áántaan-kwaasi-i'a úmai mésa ímba sáwí-amba arááíwakaawe. Énifo moóráwigo sáwí-amba arááíwainda póna mináái Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna siyáin-aai paapé íníye.

¹³ Empá'á ímbo iyúnda marapá'á mé'a miwí tirumpimbá kesí aamoigó óraa'o intáfé'a mináái simátimune.

¹⁴ Enáái simátimakaumne. Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásí ombá pósa marapá'-wáásí úwoi-waasi tíyámba wéuwatinkaawe.

¹⁵ Ímba sé'a miwí marapákémbá kuntiyaaó súmpo waántáwanko sáwí'a uwátínkáífo séma káráwiyuwo sune.

¹⁶ Kemó ímbo érai'o marapá'-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'-wáásín-owe.

¹⁷ Enáái érai'-aai póna tirumpimbá wérainasa ení waási-i'a úmai méranaawe.

¹⁸ Kembó si'maróna'o marapá'ó kunkáundantemba miwí ti'maráanasa marapá'-wáásíimbá méranaawe.

¹⁹ Miwísáfé'e sé'a enaráái aantemba wáúnda pósa enaráái aantemba waránááwe.

²⁰ Ímba maankwáásísáfé'-aantemba inai súmpo miwí táái isésa kentáfésa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáíye siyawisafe'wara'a inai sune.

²¹ Kesifóo inai sé'a esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí enté kenká'é kááísamai méranaawe. Miwí kááísamai méraamba pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'a Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáíye sénááwe. Mindásafe'a in-aífinkémbá simámune.

²² Esé kesé'o mimbórái'o úmaimo mérauyantemba símakaanda-fasi'aemba tímakaunda pósa mimbórái'a úmai méranaawe.

²³ Emá kesé'a kááísamai méraana'a kemá miwísé'a kááísamai méraunda pósa miwí kááísamai méranaawe. Marapá'-wáásí mindá tuwánésa sésa Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáíye sénááwe. Enarumbó símakaandantemba miwíwará'á tímakaunda pósa marapá'-wáásí tuwánésa sésa érai'e sénááwe.

²⁴ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a enarumbá siméma fasi'aémbá símakaane. Símakaanda-waasi kesé'a méraiwae sé'a sunda pósa kesí fasi'aémbá awánánááwe.

²⁵ Kesifóo usukáéwi óne. Marapá'-wáásí embá ímba wéawanaafo kemó awánáúnda símakaanda-waasi kentáfésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiwaiye wésewe.

²⁶ Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátimunasa enarumbó símakaandantemba miwí tirumbá simíya'a miwísé'a méranaumne. Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkare'a paápé úmai kónaumne Ísu inaifínkémbá miyá siyáie.

18

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Mátiyu 26:47-56, Máaka 14:43-50, Rúku 22:47-53

¹ Ísu simátimena wení kísau-waasise'a Kíndáróni-nomba kofatésa taai-kanáágúnéfímbá komérowana

² Ísu wení kísau-waasise'a mintái-kánaágúnéfá'á kógo upa'á Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó mintái-kánaágúnéfá'á awánópa'a

³ mifá'á kúmba ámaán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye i-wáásíwará ámaán-danka'-i-waasiwara'a ti'márówana Yúndasi tí'maena taánáínkware paepáé'wara'a maimaésa ómbá to'maésa mintái-kánaágúnéfá'á kumbá

⁴ Ísu wempá'ó tinda-tantaakomba iséna wení waásifinkemba iyáfasinena miwí túranka'a koména tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa sésa

⁵ Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná séna miwántáfé'ó sembá kemá úne súwasa Yúndasi Ísuni pintaru'-wáásígó póna miwísé'a méraiye.

⁶ Kemá úne Ísu súwasa miwí tauwérópa'a tanaambá fowaná

⁷ Ísu aneka'á tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa Ísu Násaretifakewintafeta wéayaafai-une suwaná

⁸ Ísu séna é'a simátímakaumne. Maandá kemá úne. Kembó siyaafái ontáfé'a maankwáási étinkaiyasa koró Ísu súmba

⁹ Maníkóntáféna siyáimba símakaanda-waasi ímba sáwí-amba arááiíwakaawe siyónka'a póna paápé úmai mináái súwana

¹⁰ Sáimoni Pítaa paepáé'a awáúfínkémbá taútuwena aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigon-áa'a fagáúsuwomba minkísáú-wáásígón-áwí'a Márakáasi wenáa'a fagáúsuwowana

¹¹ Ísu Pítaantafena séna ení paepáé'a awáúfímbá wiyuwó. Sí'ó índa-i'a uwásinkaiyambanifo

kesifoní kísau ímba tuwánáúmpo miyá ónaumne Ísu siyáie.

Ísumba áí'maesa Ánásimpa'o kuráan-aaí.

¹² Ísu súwasa i-wáásíyé miwítí óraa'-waasiye

ámáán-danka'-i-waasiye Ísumba ta'óto'mai ayáánka'a kárá'umaesa

13 áí'maesa aifa'á moórá-kawaagon-awi'a Ánásimpa'a tuwaná wemá Káyafaasin-ásáánko éna minkánáá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágó póna

14 ááéma simátimena séna Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigo puwíniye siyáiwain-ásáánkomp'a kuráawe.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

15 Kuwasarái Ísuni kísau-waasiyai moóráwigo Sáimoni Pítae moóráwigoe'a Ísumba arááiwa'maesarai kuyambá aifa'-ámáán-káwáágó moóráwigomba awánasuwowana aaimó ísópa'a Ísumbo máánkaropa'a imérowana

16 Pítaa máapa'-ontafimba mérowana aifa'-ámáán-káwáágó awánówi iyuweréna ontará'ó káráwiyon-arasigomba simámuwana ontá tiyankówana Pítaamba áí'maena iyáferowana

17 minárásigó Pítaamba awánéna áisai ena séna minkwáásigóni kísau-waasiya'ono súwana Pítaa séna ímbanifo kemá fí'on-kwaasi úne súwasa

18 táwitafesa ésa kísau-waasiye i-wáásiyé iyamá agaimakésa tiyáámba wégaufuwana Pítaa mináái simásuwena iyará'á koména ayáámba kauráiyé.

Aifa'-ámáán-káwáágó Ísumbo áisai uráin-aai.

Mátíyu 26:59-66, Máaka 14:55-64, Rúku 22:66-71

19 Pítaa iyamá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágó Ísuntafena séna simátímakaanda-aai simásimiyo. Ení kísau-waasisafewara'a simásimiyo súwana

20 Ísu séna Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpa'e simáti-simatimbo émaunda afora'ó sémaunda ímba aúpá'á simátímakaumpo

21 nóintafewa wésisai-ono. Kesááimo ísaraawi tísai inasá simátímakaunda-aai ísaraamba pósa sénááwe súwana

22 ámáán-danka'-i-waasigo Ísumba tufuwéna séna aifa'-ámáán-káwáágómó sinká'á ímba miyá siyó súwana

23 Ísu séna sáwí-qaimo súndarakaa misáwí-áái ááéma afora'á isinó. Kawe'-ááímó súndasafe nóintafewa sinkamono súwana

24 Ánási ai'marówasa ayáámpinken- anda ímba awátuwesa minándáwará'á áí'maesa Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágómpá'á kuráawe.

Pítaa ímba awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:71-75, Máaka 14:69-72, Rúku 22:58-62

25 Aifa'-amáán-káwáágómpá'á Ísumba kuwaná Pítaa iyará'á ména ayáámba wégaufuwasa iyará'ó máún-kwaasi áísai esa sésa ewárará minkwáásígóní kísau-waasiya'ono suwaná mináái umémpa'a tuwéna séna ken-ímbaniye súwana

26 aifa'-amáán-káwáágóní kísau-waasigo Pítaantafena séna emá minkwáásígóe'a taai-kanáágúnéfá'á méraaya'a tuwánérúnda éraira sūno séna Pitaamo áá'o fagáúsuwowini akún-ándáfákéwí súwana

27 Pítaa aneka'á séna ken-ímbaniye súwana kokórigó áái siyáiyé.

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Rúku 23:1-5

28 Kokórigó áái súwasa siyarónka'a Káyafaasini naaúmpakemba Ísumba áí'maesa kámáni-oraakoni pááimpa'a máankesa sésa ímba Yúndaa-waasiti naaúmpa'an-ifo fí'on-kwaasiti naaúmpa'a iyéta tíyótáimo í-tánómbá ínta náúnafo sésa ímba iyúwana

29 Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratí kúwákárúwena kuntísai ena séna minkwáásí nóra inkakena aaifimbá maenkánaera séo súwasa

30 sésa ímbo sáwí'o uráinkakaa ínta áí'maeta túsino suwaná

31 Páíratí séna keyáárika'a áí'mae'a kentí amáámbo makénten-úmai simánkáaro súwasa minYúndáá-óráá'-wáási sésa Rómu-kamani-waasi moóráwigombo tufú'maimo utáiyantafesa aambá fáí'makaawe sumbá

32 ááéma Ísu simátimena séna aaraa-táiyá'á sínkamiya'a uwónaumne siyáin-aai paápé úwasa áí'maesamo kumbá minááisáfésa uwaná

33 Páíratí naaúmpa'a kunuweréna iyéna Ísumba áántena séna emá Yúndaa-waasiti kawáágówá óno súwana

34 Ísu séna ení imáyáafinkena síasai ó waásiya simámakaawawa síasai óno súwana

35 Páíratí séna kemá ímba Yúndaa-waasi úne. Ení waásiye óraa'-amaan-kisau-waasiye áí'maesa kempá'á tiyááfo nóra ónasawa'iyó súwana

36 Ísu séna kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye. Kemó kawáá-í'o úndamo marapá'ó wérainkakaa kesí kísau-waasi tiyááwaisino. Yúndaa-waasi kembá ta'ótoraáfo sésa tiyááwaisino sésa ta'ótokaawe. Kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye súwana

37 Páíratí áísai ena séna kawáágówá óno súwana Ísu séna é'a séne. Mindásafe'a marapá'á kumúnana masínkaraimba pó'a arupíse-aai wésimatimune. Arupíse-aaisafesamo aamoimó owí kesááima wéisaawe súwana

38 Páirati séna nóin-aaiya arupíse-aain-iyó siyáíye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátíyu 27:15-31, Máaka 15:6-20, Rúku 23:13-25

Páirati simásuwena kúwákárúwena Yúndaa-waasisafena séna wemó sáwí'o uráimbo simásímakaamba saafá únana ímbanifo

39 tiyótaimo

í-tánón-kánáá tintembá moórá-waasi áántaawa'a ándáfakembo awá'ankaundantemba minkánaámó tinká'á Yúndaa-waasiti kawáágóná awá'ankanaumno tísai ena súwasa

40 óraaka sésa ímbanifo wembá ímba awá'ánkénda Párápásimba awá'ankaao suwaná Párápási tiyéna uménté'a in-kwáásín-iyé sésa

wembá awá'ankaao siyáawe.

19

1 Suwaná Páirati i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwíyandasamba áwiyonku'-nésa

2 óraa'-waasiti kámo'an-iyé sésa áwíyandama owepámai Ísu a'nómpímbá kufé'ankesa naae-únánkwátói óraa'-waasiti unááankwátóin-iyé sésa uwánkesa

3 karaánáá'a ankésa moórá-mora wempá'á tésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa tiyáántamba tufúto'naamai uráawe.

4 Tufúto'naamai uwaná aneka'á Páirati kúwákárúwena seyaafá'-wáásísáféna séna ísáaro. Ímba sáwí'o uráintafe'a áí'mae'a túranka'a máánkaraana'a awánaaro. Ímba sáwí'a uráíye súwana

5 Ísu kúwákárúwena a'nómpímbá áwíyandawara naae-únánkwátóiwara'a kúwákárúwowana Páirati simátimena séna minkwáásígómbá awánaaro súwasa

6 óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-danka'-i-waasiye awánésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táíyá'á tufíyana puwíno suwaná Páirati séna wemá ímba sáwí'a uráimba pó'a kemá ímba tufuwónaumpo kembiwí áí'mae'a aaraa-táíyá'á mátufuworo súwasa

7 Yúndaa-waasi sésa wemá séna Maníkón-áánimba úne sémáyáímbanifo kentáásí áamáánko séna miyámó síndawimba tufuwíyana puwíno símakaampimba póta tufuwónaumne suwaná

8 Maníkón-ááninko úne siyáin-aai Páirati isówana áfááraumai áá'a úwana

9 naaúmpa'a kunuweréna imaéna Ísumba áísai ena séna nááfakewiya'ono súwana Ísu iséna ímba aaí súwana

10 Páirati séna kemó áisai únda nóra séwa ímba aai wéseno. Kemó aaimó senasamó ésa awá'ankanaawe. Kemó senasamó ésa aaraa-táiyá'á tufuwíyama puwinone. Mifási'áémbá tokáumne súwana

11 Ísu séna Manikómó mifási'áémbó ímbo ámakainakaa ímba toráásino. Manikó ámakaifo sí'maenamo enká'ó másinkaiwaini sáwí-kisauگو ení sáwí-kisauگomba íyáákaraiye siyáiyie.

12 Ísu súwana Páirati mináái iséna séna nóra'iyo ke minkwáásí awá'ankanae'a wéune súwasa Yúndaa-waasi óraaka sésa emó awá'ankemo éma ímba Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási-i'a wéone. Ísu séna kemá kawáágó úne siyáintafena Rómu-kamani-aifa-kawaagomba íyáákanaemo siyáintafe mindásafewe séma ímba awá'ankaaو suwaná

13-14 Páirati mináái iséna Ísumba áí'maena máápa'a óntan-arumbo akwítukom-barupa'a Yúndaa-waasi-taaifinken-awí'a Kápata-marupa'a kumbéna aaifimbó maitínkáám-barupa'a kumbéna Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iye súwana tíyótaimo í-tánón-kánáá aafáyáaraamba úwana káfékaamba wááwái kárika'a tinená úwana Páirati Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-iye súwasa

15 Ímbaniye sésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno suwaná Páirati tísai ena séna kentí kawáágómbá aaraa-táiyá'á tufuwónaumno. Mindá tirááíya táiyó súwasa óraa'-amaan-kisau-waasi sésa Rómu-kamani-aifa-kawaago weyáá kentáásí kawáágón-iye suwaná

16 Yúndaa-waasi-taaigo íyáákontafena Páirati séna Ísumba aaraa-táiyá'á tufúwóro séna tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátíyu 27:32-44, Máaka 15:21-32, Rúku 23:26-43

17 Páirati timúwasa i-wáásí Ísumba áí'maesa tufuwíyan-aaraa-taima wembá ámuwana áúwaata'maena tufuwíyan-aempa'o kúmba mináémpá'-áwí'a a'nónayaantapa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Kórígótaafa mináémpá'á kuwasá

18 aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa kae'-wáásíyái Ísuni séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa Ísumba afufumpimbá tufúsúmarowana

19 Páirati wení kísau-waasisafena séna Ísu Násaretifakewi Yúndaa-waasiti kawáágón-iye sé'a agaimái a'nónká-táiyá'á máráaro súwasa

20 kaumbo-wáásí tááifinkemba Yúndaa-waasi-taaifinkene Rómu-waasi-taaifinkene Kíriki-waasi-taaifinkene agaimárówasa sáwífa'-waasi awánomba tufúwún-aempa'a óraa'-naopa'a ewaa'á wérowasa sáwífa'-waasi mináúfáímá awánésa toráumai ísówasa

21 Yúndaa-oraa'-amaan-kisau-waasi Páíratintafesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé

ímba miyá símai agáínda wemá séna Yúndaa-waasiti kawáágó úne miyá símai agauwó suwaná

22 Páíratí séna é'a agaimakáumne siyáíye.

23 I-wáásí Ísumba aaraa-táiyá'á aiyayaanka'a tufúsúmaresa wení unáánkwátói maimaésa éiyainka'a tuwímbaresa moórá-mora-i-waasi éiyain-kwaasi minúnánkwátói maimaésa moórá-ampanta paákákén-únánkwátói ímbo farúmakon-ampanta maimaésa sésa

24 ínta tafeónaumpo sésa ááfésa tíyáananasa nááwa iyáákenawa máíniyo sumbá Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

kesí unáánkwátói tuwímbari maimaésa moórá kesí ampantarátáfésa ááféma tiyaráawe

siyónka'a pósa i-wáásí miyá uráawe.

25 I-wáásí miyá uwasá Ísuni waási aaraa-táiyá'ó tufún-taigoni áwáufimba mésa Ísun-anówa úwana wenáúngo Kórópasi awaainínkón-áwí'a Máriyaa úwana Mágátáara-naopaken-ininkon-awí'a Máriyaa úwasa miyáumai-inimba aaraa-táigóní áwáufimba mérowana

26 Ísu wenanówamba awánéna kembá Yónimba suwánéna anówantafena séna miwá enáánimban-iyé séna

27 kentáféna séna miwá enanón-iyé súwa'a isé'a kesí naaúmpa'a móankare'a káráwiyaumne.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Máaka 15:33-41, Rúku 23:44-49

28 Minkákémbá Ísu imáyáa éna séna seyaafá-kísáú tai'áúmne súmba sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkaunda-kisau seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna Ísun-aai Maníkóní aúfáifinkemba paápé índasafena Ísu séna nontáféna sínkáíye súwana

29 ándá-aran-domba ika-nómbá anaféúmpimbá wérowasa faru-táénama mindómpimbá tu'maésa ofiyen-táemopimba sinúfqimaesa náínkwae sésa Ísun-óika'a mósá márówana

30 Ísu néna séna seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna a'nómbá kífaena afowan-ayáámpimba wenámútamba to'maréna pukáíye.

Ísuni awáúfimbá waantáámbó faiyáin-aai.

31 Ísu weyáárika'a puwúwasa Yúndaa-waasimo saagon-kánáa tíyótáimo í-tánón-kánáa aafáyáaraamba úwasa pósa sésa saagaan-kánáará'á puwíyan-kwaasi aaraa-táiyá'á

máéfo sésa Páiratimpa'a tésa sésa puwíyan-kwaasi ímba úwoi tiyúwéwasa aaraa-táiyá'á méraaro. Tísamai ankaisíyasa ááema puwíyasa taaiyakémbá marapá'á múratuwaaro suwaná

³² Páirati ewé súwasa i-wáásí Ísuni séfasefa'-arausampa'o tufúsúmaron-kwaasi tísamai koankaisésa

³³ Ísumba taawánomba é'a pukóntafesa wenaísamai ímba ankáísúwana

³⁴ moórá-i-waasigo Ísuni awáúfimbá waantáántámbá faúwana naawará nonkwará'á kunkáiyé.

³⁵ Mindámo awánáúndawi simátímaukumne. Awáné'a érai'-aai súnda pó'a isé'a sé'a érai'e sénááwe.

³⁶ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna wenayáátamba ímba ankaisónááwe agaimaréna siyónka'a pósa i-wáásí miyá uráawe.

³⁷ Moóráfa'a agaimaréna séna waantáántámbó fáiyamba afuwónááwe agaimaréna siyónka'a póna paapé uráiyé.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Máaka 15:42-47, Rúku 23:50-56

³⁸ Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aai isówi éna Yúndaa-oraa'-waasi táároi inkaiséna wenáwí'a áwiyotuwena Ísumo puwúnka'a Páiratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánaífo simiyó súwana Páirati séna kanaámpó máínone súwana Yósepi Ísun-áúma komaúwana

³⁹ Níkótímási ááema Ísumpa'o nó'waambo tiyáiwai asaa-wiyúmbó ún-basawemba óraa'-masawemba kae'á maimaéna Yósepimba kóái'maesarai

⁴⁰ Ísun-áúma komaimaésarai ampantafimbá minásáá-wiyúm-básáwénkwará'á kára'umaesarai tésarai Yúndaa-waasi miyáumaimo utaantembá pósarai miyáumai utarááye.

⁴¹ Ísumbo tufúkáan-aempa'a taai-kisáú wérowana utaráan-ontan-aima ímbo waási utarón-ontan-aima wérowasarai

⁴² saagaan-kánaámá ampáámbán-íye sésarai minóntán-aima ewaa'á wérontafesarai Ísumba mimpímbá máutaraaye.

20

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-8, Máaka 16:1-8, Rúku 24:1-12

¹ Sondaará'á siyarónka'a ímba sán-karowana Máriyaa Mágátáaraa-naopaken-ininko utámakopa'a wéna koawánómba óntan-aigoni óikaken-ontamba maisukówana koawánéna

² awaantanténa Sáímoni Pítaante kenté'a tasimásimena séna kentáásí óraqakon-áuma óntan-aifinkemba maimaésa nááfara makáao súwakai

³ Pítaae kesé'a utámakon-ontan-aifa'a kónae sékai

⁴ suwaantantékai kówayamba kemá Pítaamba kóyááke'a aifa'á óntan-aifimba kówánda

⁵ kifae'a ampanta aantemba wéromba awáné'a ímba óntan-aifimba iyáferaawanana

⁶ Sáímoni Pítaa téna óntan-aifimba iyáferena awánómba ampanta aantemba wérowana

⁷ Ísun-a'nónkákén-ámpántá moórá-aempa'a wérowana awánówa'a

⁸ óntan-aifimba aifa'ó kówándawi iyáfere'a awáné'a sé'a érai'a pukáimpinkemba iyáfasinkaiye séwándanifo

⁹ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna pukáindafinkemba iyáfasinainiye siyáimba ímba ísámai kawel'á ówáyamba

¹⁰ kenkáísí naaópakai kuráuye.

Ísu paápé úwana Máriaamo awánarain-aai.

Mááka 16:9-11

¹¹ Naaópa'a kówayana Máriaa óntan-aigoni óika'a ména ifi'á wétena kifaena óntan-aifimba awánómba

¹² kae'-wáásí waén-únánkwátóiwara'a Ísumbo utámakom-barupimba mésarai moóráwigo a'nómpá'a maúwana moóráwigo aísamaifa'a méroyana Máriaa tuwánówasarai

¹³ sésarai menínínkóo nóintafewa ifi'á wétaano suyaná Máriaa séna kesí Fasi'aénkómbá maimaésa nááfara makáao sé'a ímba wéraisal'a wéawanaumne

¹⁴ simásuwena waeréna awánómba Ísu úmbanifo ímba awánéraase úwana

¹⁵ Ísu séna menínínkóo nóin-ifira wétewa nááwan-ayaafaawa wéono súwana Máriaa séna taai-kisáúrá'ó káráwiyaiwai iyé-ímáyáá éna séna emó maimaémo nááfa'o maké simásimiyo. Komaénae súwana

¹⁶ Ísu séna Máriaaoo súwana méwaerena wenááifinkemba séna Raaponai súmba maanááifínkémbá waé'mai séna kesí Fasi'aénkóo súwana

¹⁷ Ísu séna kesifompá'ó iyóndasafe'a úmpo ímba ta'ótoraao. Kesífarawaisai kosimátine sé kesifoné kentifompá'á iyúne. Kesí Maníkóné kenti Maníkómpá'á iyúne súwana

¹⁸ Máriaa Mágátáara-naopaken-ininko Ísuni kísau-waasi kosimátimena séna Fasi'aénkómbá awánáúmne séna Fasi'aénkómó sùn-aai simátímakaiye.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49

19 Misóndaágóní fenómpinka'a Ísuni kísau-waasi Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasa naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

20 ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfiwará'á aráátimuwasa miwítí Fasi'aénkómbá awánésa pósa áfááran-aamoí uwánkówana

21 Ísu aneka'á séna aáno úmai méraaro. Kesifomó si'mákaintemba miyáumai kembiwí ti'maráana'a kesí kísau komáéro séna

22 wenááma áútímena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tíménana kesé'a mérainiye.

23 Sáwí-imayaamo maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá tai'áiniye. Ímbo maitiyuwáíyanamo éna misáwí-ímáyáá úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáíye.

Tómaasi Ísumbo awánarain-ai.

24 Ísu paápé úwasa wení kísau-waasi awánasuwonka'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkoní áwáuma amáántágae'a wemá fí'opa'o maémomba

25 túwasa simámesa sésa Fasi'aénkó paápé isatá awánáúmne suwaná Tómaasi séna ayáánarumpin-afiwara awáúfín-áfiwará'ó awáné'ó ta'ótorekaa sé'a pukáimpinkemba iyáfasinkaiye súsino súwasa

26 afakaeté-no'waamba maisuwésa Tómaasiwara'-úmai aneka'á wení kísau-waasiye naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

27 Tómaasintafena séna siyáánarumpimba ta'óto'mai awáné suwáúfimbá ta'óto'mai awáné sé kentáfé karo'é sénafainifo érai'e siyó súwana

28 Tómaasi séna kesí Fasi'aénkó emá kesí Maníkó óne súwana

29 Ísu séna ááéma ímba suwánarempo karo'é siyáandaniye. Káfé'a suwánaánda po érai'e wésene. Ímbo suwánaawimo ésa érai'emo sésamo timankúnkúmbo ésa aamoí isaná tirunkó kawé'á íniye Ísu siyáíye.

30 Ísu wení kísau-waasi súrankata fí'o-fi'on-kísau-waame'a aráásimuwata tuwímbai maankwándááífimbá ímba agaimakáundanifo tuwímbai agaimakáúmne.

31 Ísu Maníkón-ááninko póna wemó iyáfasinankaraiwainiye sé'a maanáúfái agaimakáúmbo Ísun-aisafesa timankúnkúmbo ónááwe. Miyámó timankúnkúmbo ésa Ísuwe'a kááísamai maé'mae'a ónááwe sé'a maanáúfái agaimaráúmne.

21

Afakaeté-waasi Ísumbo awánaraan-aai.

¹ Ánaaemba Táípiriyasi-waaunkoni áwáífa'a Ísu miyáumai paápé úwasa wení kísau-waasi awánaraawe.

² Wení kísau-waasi túwaandu uwái miwí túwí'a Sáímoni Pítaawe Tómaasi moórá-awí'a Titímásiye moóráwigo Káriri-aempakemba Kéna-naopaken-kwaasigon-awí'a Nátániyeriye Sépétin-ááninkaiye fí'on-kae'-waasiye miyáumai-waasi túwaandu uwaná

³ Sáímoni Pítaa simátimena séna mófáá'a kotoránae'a kúne súwasa kesááwárá'a montá kónáisiaye sésa nompín-táómpimba iyátesa kumbá nó'waamba mófáá'amai wima'wima'-umbá ímba mófáá'a torówana

⁴ siyarónka'a Ísu nonáwáífa'a mérowasa ímba awánéraase uwaná

⁵ Ísu séna iyámpóisono. Mófáá'a tokáao súwasa ímbaniye suwaná

⁶ Ísu séna mare'mare'-únámbá tiyáánúrapa'-aempa'a nompímbá túwéwana kumína'a mófáá'a tóráaro súwasa wemó súnten-umba sáwífa'-mofaa'a tórówana mindómpín-táómpimba ímba kanaa'á máraáraantamba éna ówitowa'a

⁷ kemá Pítaantafe'a sé'a epínda Fasi'aénkón-iye séwánana Pítaa mináái iséna kisaumo maíndasafena paákákén-únáankwátóimo faú'maromba minúnáankwátói maimái úmaena nompín-táómba tuwéna nompímbá ásáfena nonáwáífa'a kúwana

⁸ nonáwái ewaa'á wérowata fí'on-kwaasisa mindómpín-táómba maimaéta mare'mare'-únámbá tafisímaeta kówándasa

⁹ nonáwáífa'o ásáfaawandasa iyamá wégowana mófáá'wara tónkwárá'á wéagauwata awánááwánanasa

¹⁰ Ísu séna tóráám-bofaa'a tuwímbai maimaé'a teró súwana

¹¹ Sáímoni Pítaa nompín-táómpimba iyátena mare'mare'-únámbá tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana óraa'-mofaa'a 153 mofaa'a wéna sáwífa'-mofaa'a wérombanifo mare'mare'-únámbá ímba tararówana tafisímaena nonáwáífa'a mámarowana

¹² Ísu simásimenasa séna tamandaaró súwata nááwa'ono séta áísai ónae séta ówándasa ímba áísai eta Fasi'aénkó iyé-ímáyáá ówánanasa

¹³ Ísu mófáá'wara tónkwárá'á maimáísa símakaiye.

¹⁴ Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkena kae'-í'a paápé uréna kaumbogóntá aneká awánaraumne.

Ísu Pítaantafena kesí waásiya'a káráwiyuwomo siyáin-aai.

¹⁵ Tómbá násúwówana Ísuma Sáímoni Pítaantafena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Miwí iyáákewa enarumbá

wésimeno súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípi-araaka'a káráwiyuwo séna

¹⁶ aneka'á Ísu áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana séna ewé Fasi'aénkóo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo séna

¹⁷ kaumbo-í'a Ísu

áísai ena séna Yónin-ááninko Sáímoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana kaumbo-í'a áísai ena súntafena Pítaan-arunko umbai tówana séna Fasi'aénkóo seyaafá-tántáá'á é'a awánaraandasafe en-ímáyáámó úndawara'a é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo.

¹⁸ Érai'a simáme'a sune. Emá aú-waasi méraanda po ení unáánkwátói ane'maké ení imáyáafinkemba úwoi wénompo waurámbó kéma enayáamba fárútuwenasa ímbo embó arááímo táíndafa'a máankanaawe Ísu séna

¹⁹ minááímó súmba Pítaamo miyáumai puwéna mindá Maníkón-áwí'a mósá maráínone séna Pítaantafena séna kesirááíma wauwó siyáíye.

Ísunte Yóninte-taai.

²⁰ Ísu Pítaantafena súwana Pítáa kowaeréna moóráwigomba awánarai. Ááéma tómbó nopa'á Ísuni ewaa'á ména séna Fasi'aénkóo nááwa ení pintaru'-wáásí ínío siyáíwaimba

²¹ Pítáa kowaeréna awánéna Ísumba áísai ena séna Fasi'aénkóo minkwáásíndó súwana

²² Ísu séna kemó sé'o wemá úwoi maambárará'á méraina'a kemá kumónaumnemo sendamá ímba endén-ifo kendén-íye. Emá kesirááíma wauwó Ísu súwasa

²³ wení kísau-waasi ímba kawé'-úmai ísónkakemba sésa wemá ímba puwíníye sésa simátíma'mae kuwaná Ísu miyán-áái ímba siyáímbanifo wemá úwoi méraina'a kemó kumónaumnemo sendamá ímba endén-íye Ísu siyáíye.

²⁴ Ímba puwíníyemo siyáan-kwaasi kemá Yóni úne. Mináái simátíme'a aúfáífmiba agaisuwaúnda mináái érai'-aain-íye.

²⁵ Ísumo maiyáin-kisau tuwímbai agaé'a tuwímbai ímba agaiyáunda pó'a seyaafá'ó agaisuwé'o é'a seyaafá'-márámá faráátasuwaunafo sé'a sune.

Kemá Yóni súnda-aai tai'áíye.

Aantá-waasi

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáíye. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti áamáan-aai isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai méraan-amban-íye. Maníkóní ámutanko Ísuni kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásíyé fasi'aémbá timúwasa Ísun-aai aifa'á Yúndaa-waasi Yérúsaremufa'o mérowi simátímúwasa minááísáfesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'á fí'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. Minkákémbá tuwímbai fí'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fí'o-fí'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáíye.

Aantá-waasiti kísau mo máiyáan-aai.

¹ Tíófíráasiyo maankwándááífimbá moórá-aai sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááífimbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaiwara kísau kumbaiyáin-aaiwara aaimó siyáin-aaiwara afufumpimbá seyaafá-kísáúmó maiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'á tai'ówana

² Maníkó kunaiyówana wíyómpa'o iyáin-aaiwara'a aifa'-wándááífimbó agaimakáunda isa'á maankwándááífinkwárá'a agaimaráumpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wíyómpa'o iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkwárá'á ména aantá-waasi wení áamámba simátímakaiye.

³ Ísu pukómpinkemba iyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-mora-kanaa paápé uréna wenáúma kawe'-úmai aráátimuwasa awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba iyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'maena iyáíye.

⁴ Moórá-kanaa túwaandu urésa tómbá wénowana Ísu paápé éna séna maanká'á Yérúsaremufa'a ímbo túwémba aáno mé'a kesí kesí ámutamba timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'o méraanana úwoi timíno. Mináái é'a simátíme'a sune.

⁵ Yóni nombá maitínkaraimbanifo kárika'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáíye.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aai.

⁶ Órífi-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áísai esa sésa Fasi'aénkóo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawáánínono suwaná

⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tinda káféra'i aánora'iyó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íniye. Kawe-kánááwé sáwí-kanaawemo paápé índa Maníkó wení imáyáafinkemba miyá íniye. Miyán-kánáámó tinda kári'-aain-ifo

⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo isáaro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kempá'ó kuminda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesááiwara kentáfé'wara'a simátíme'a Yérúsaremu-naopa'e Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'-áémpá'á kosimátíma'mae'a nóro

⁹ Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káátaguwasa ímba awánowana

¹⁰ Ísumo iyúmba wiyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'-wáásí waén-únánkwátói úmaesarai ewaa'á mésarai

¹¹ sésa Káríri-aempaken-kwaasisono. Ímba wiyómpa'a karátuwe'a méraoro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáísanamo wiyómpa'o iyínten-úmai aneka'á miyáumai kumíniye siyááye.

Yúndasini kísaura'o iyámaiain-ai.

¹² Mindárai simásúwóyasa aantá-waasi Órífi-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa

¹³ méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a imésa miwí Ísuni aantá-waasi moórá-mora-waasi-tuwi'a Pítaawe Yóniye Yémisiye Ènduruwe Fírípiye Tómaasiye Pátóromiyuwe Mátíyuwe Áráfíásin-ááninkon-awi'a Yémisiye moóráwigo wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwain-awi'a Sáimoniye moóráwigo fí'on-Yemisin-aaninkon-awi'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi

¹⁴ tatúwaandu untembá inai sé'ómbani. Minkwáásísóné tuwímbai-inintone Ísun-anówawe Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inai sé'ómbani.

¹⁵ Inai símasima'a wéesa moórá-kanaa sáwífa'-waasi 120 waasi Ísuni waási tatúwaandu urówana Pítaa iyáfasinena simátimena séna

¹⁶⁻¹⁷ kesí waásisono. Naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'nágon-awi'a Téfitimba simámena Yúndasi-ai súwana agaimakáimba póna mináái paápé íniye. Ááéma kentáásáfénawe Yúndasintafenawe Ísu kesí kísau máéro séna saántowata aantá-kisaua maiyáumne. Ánaaemba Yúndasi tí'maena túwasa Ísumba ta'óto'maesa ándáfa'a ánkaraawe.

18 Yúndasi misáwí-kísáúgóní méyámbá óntamba maiyéna maramá méyánuwasuwena mimbáráfá'á ándáma maiyéna weyáárika'a waanda'á faréna ámu'a tufáнкуwana ayánaruntomba marapátá kunturáye.

19 Yérúsaremu faken-kwaasi isésa miwí tááifinkemba mimbárágón-áwí'a Akendamafa'an-iyé sésa waé'mai-awí'a naae-máráfá'an-iyé siyáawe.

20 Énifo imó agaimakón-aufaifimba Téfiti agaimaréna séna wení naambá tu'nambá ínasa mimpímbá ímba waási wéwaewe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna
wení kísaura'a moóráwigo íyámainiye
agaimaréna siyónka'a póta

21-22 moóráwigo Yúndasini kísaura'o íyámaindawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai weséta táásái úmai simátíma'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaitinkowana Ísu kísau mo ómbarena maiyówata kuré-tiyeta úmae wénowananasá Maníkó Ísumba kunaiyówana wíyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigomba aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kisau íyámainiye Pítáa simásuwowasa

23 isésa kae'-wáásí túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó simánkaraawi moórá-awí'a Yósepini moórá-awí'a Pásapasini moórá-awí'a Yásítasi úwana moóráwigo-awí'a Mátáyáasi mindárai-tuwi'a tásuwesa

24 inái sésa Fasi'aénkóo seyaafá'-wáásítí imáyáa awáné tirumbá tuwáné minkáé'-wáásífinkémbá nááwa Yúndasini kísau aantá-kisau íyámainiyo aráásímínata awánaano.

25 Yúndasi wení kísau ifátuwena puwéna wení kísaugoni méyámbá sáwí-marupa'a kunkáye sésa

26 inái simásuwesa kae'-wáásí túwí'a kae'-wándááífímbá agaimái anaféúmpímbá ufé'márówana moóráwigo moórá-wandaai mósá maiyéna awánómba Mátáyáasiye sésa agaimárówana aantá-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísau maiyáye.

2

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kunkáin-aai.

1 Ánaaemba tómbá fáká'mai Maníkóntáfésa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáa túwasa Ísun-aaisafesa tímankúnkúmbo uwáí seyaafá'á mimbórá-náúmpá'á túwaandu urówana

2 minúwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana

³ iyaronkáán-tántáá'á paapé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinepimpá'á wété úwana

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Maníkóní ámútanko fasi'aémbá timúwasa fi'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba siyáawe.

⁵ Tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánae sésa túwaandu un-kánáá túntafesa Yúndaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówi fi'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopa'a tatúwaandu urówana

⁶ fiyúndáraambo torónka'a isésa mindámbó wéropa'a tatúwaandu uwasá miwí tááifinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa

⁷ áfááraumai imáyáa ésa sésa wésewi seyaafá'á Kárírifakewi mináái wésewin-owe sésa

⁸ moórá-mora-waasi sésa kesááifinken-aaiye simásaraawe.

⁹ Kesáámá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Kápándósiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewisa únasa

¹⁰ tuwímbai Fírísiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíriyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa únasa tuwímbai Rípiyaa-marafakewisa Sáíríni-maragoni ewaakéwisá únasa tuwímbai Rómu-naopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu éta

¹¹ Rómu-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-waasisa únasa tuwímbai fi'on-ampa'a tuwéta Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta éniyo tuwímbai Kíríti-marafakewisa únasa tuwímbai Árépiyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa Maníkó kawé-kísáú maiyáin-aai wésesa moórá-mora-waasi kesááifinkenta sewatá wéisaumne sésa

¹² táátafesa ésa áfááran-imayaa ésa isaisa ésa sésa mintántáákóní áwáuma nóra íníyo suwasá

¹³ tuwímbai wiyáái ésa sésa miwí uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa fi'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba wésewe siyáawe.

Pítaamo simátimakain-aai.

¹⁴ Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi iyáfasinompimba Pítaa iyáfasinena túwaandu urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena séna kesí Yúndaa-waasisono. Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye fi'om-barafaken-Yúndaa-waasiye ísáaro. Kárírifakewi fi'o-fi'on-kwaasi-taaifinkembo wésewini áwáuma simátimumpo ísáaro.

15 Uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owémó sembá minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Waási nó'waamba uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a wéofó káfé'a aafáyáara'-aantembanifo minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-íye.

16 Naaófá'á Maníkón-aaí simátimakowin-awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-aaí wépaape-íye. Maarán-áái agaimaréna séna

17 Maníkó séna ánaaen-kanaa maará ónaumne. Kesí ámútambo seyaafá'-wáásímó tíménda kentáánintone kentiyáámúntone kesáái afora'á simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásíyé waurán-kwáásíyé kaaímbá awánánaáwe.

18 Éraj'a minkánaárá'á kesí ámútamba kesí kísau-ininakwa'o tíménda kesáái afora'á simátimenaawe.

19 Wíyómpa'e marapá'é fí'o-fi'on-kisau-waame'o ondá naaewará iyawará óraa'-umunkwara'a paápé íníye.

20 Aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko naaerírí'a ína'a miyámó ondá kesí fí'o-fi'on-kanaa sámó kain-kánaámó paápé índa

21 kentáfésamo Fasi'aénkówémó síyawí sáwí'o úmaimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á

métinkanaumne Maníkó siyáíye

Yóweri agaimaréna siyáíye Pítaa mináái simátimena

22 séna Ísareri-waasisono. Senda-áái ísáaro. Maníkó Ísumba Násaletifakewimba fasi'aémbá amúwana simámakain-kisau maéna kawé-kísáú fí'o-fi'on-kisau-waame'o uráimba kempimbó úmba awánaraawe.

23 Naaófá'á Maníkó imáyáamo éna miyám-biya ónaumnemo siyáinka'a pósa tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwí-waasi tímúwasa áí'maesa aaraa-táiyá'á tufúwana puwúmbanifo

24 Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótorowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba íyáfasinkaiye.

25 Mindásafena naaófá'á kentáá síwá'nágon-awi'a Téfiti Ísun-aaí agaimaréna séna

aasiyaasí Fasi'aénkó kesé'a méraisa'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáísa'a pó'a ímba sáwí-imayaa wéune.

26-27 Mindásafe'a kesirumbá kawé'á uré'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósíyuwainone. Kesirumbá ámakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawáá'a íníye. Mindásafe'a méraunda pó'a imáyáa é'a púwóndafinkemba íyáfasisinkainiye.

28 Púwíndafinkemba íyáfasine maé'mae'a ínone séma kesé'a méraanda póna kesirunkó kawel-úmai óraa'a ína'a ménaumne

Téfiti agaimaréna siyáíye Pítaa mináái simátimena séna

29 kesí waásisono. Kentáa síwá'nágon-awi'a Téfítin-aai afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáféna siyáíye.

30 Naaófá'á Maníkó séna Téfítimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigo minákúmpákéwí anondáara'a kawáámá méiniye Maníkó siyáimba Téfiti Maníkón-aai simátimakaiwai póna wemá séna Maníkómó siyáin-aai érai'a paapé íniye Téfiti siyáíye.

31 Téfiti Maníkómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráisiti puwíndafinkemba íyáfasinainiye súntafena séna pukén-aempa'a ímba móauwainana áuma kawáá'a íniyemo

Téfiti súmba

32 mindá Ísuntafena siyáíye. Énifo Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowata éta awánaraumne.

33 Maníkó kunáí'maena óraa'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena wení Ufaen-ámútámbá ámakaiye. Afowámó séna érai'a kesí ámútamba aménaumnemo siyáintemba ámakaisana wení ámútamba kembá símakaimba wéise'a suwáné'a wéowe Pítaa mináái simátimena séna

34 Téfiti ímba wíyómpa'o iyáíwai séna kesí Fasi'aénkóntáféna séna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á ména'a

35 ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánaáwe

Téfiti siyáíye. Wemá ímba wíyómpa'o iyáíwai póna wesáféna ímba siyáíye.

36 Énifo kembiwí aaraa-táiyá'á tufúkáawintafena Maníkó séna kemá íyáfasinankaundawi Káráisiti éna Fasi'aénkón-iyemo Maníkó siyáimba pósa Ísareri-waasi kawel-úmai ísáaro Pítaa simátimuwasa

37 ísómbe tirunkó umbaí tówasa Pítaane aantá-waasisafesawe sésa sáwita uráumpo nóra ondasáfénawa síyó suwaná

38 Pítaa séna kembiwí misáwí-ímáyáá tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á té'a Ísu Káráisitintafe'a ísámai nombá máero. Mindásafena kentí sáwí-imayaa maitiyuwéna Maníkóni Ufaen-ámútámbá úwoi timíníye.

39 Maníkó kempá'a terómó sindawí kesí ámútamba timénaumne Maníkó siyáimba pósa kembiwíyé kentiráátone fí'o-fi'om-barafakewiye fasi'aén-áái

siyáíye Pítaa siyáíye.

40 Pítaa simátimena fí'o-fi'on-aai kawé'-ááiwará'a simátimena óraaka'a séna káfé'o sáwí-waasi méraawimo é'a sáwí-meyamba maénááwe. Kemá káfé'a sáwí-ampa'a tuwé'o é'a ímba sáwí-meyamba maénááwe Pítaa súwasa

41 sáwífa'-waasi isésa wenááisafesa érai'e sésa nombá wémaesa minkánáá sáwífa'-waasi 3,000 waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Ísuni waási sáwífa'-waasi-i'a ésa

42 túwaandu uwáfa'a iyésa aantá-waasi Ísun-aai simátíma'maesa waafán-kwáási wéiyesa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa inái símae iyáawe.

43 Inái símaesa wéiyesa miyámó umbá aantá-waasi kawé-kísáú fí'o-fi'on-kisau máúwasa pósa seyaafá'nánká táátafesa uwasá

44 Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwái mimbórá-ímáyáa wéesa túwaandu wéesa imáyáa ésa kentáási moparáwímba waafáni'an-íye sésa

45 miwítí marawé miwítí moparáwíné fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi timésa

46 aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntáfésa ísámai túwaandu wéesa fí'owiti naaúmpimpa'a komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa tirumbá kawé'-úmai mésa tómba tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénesa

47 Maníkón-áwí'a mósá márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísáfésa kawé'a wéowe suwaná sáwí'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkó tuwímbai kawé'-ámpá'a métinkowasa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwáiyé túwaandu uráawe.

3

Pítaa aísamai kawé'ó uwánkarain-aai.

1-2 Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'maesa óraa'-amaan-dankoni ontará'a áwí'a sásá'-óntará'a móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o iyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi méronka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítaa Yóniye'a iyúyana aafáúmó andeiyónka'a Maníkómpá'a inaimó sen-kánáará'a iyúyana

3 tuwánéna séna óntamba símekaiyo súwasarai

⁴ túramba afuwésarai Pítaa séna kenkáí suwánaao suyaná

⁵ siméyááye-imayaa éna tuwánówana

⁶ Pítaa séna óntamba ímba tokáumpo Ísuni fasi'aéntámbá kawel'á uwánkanaumne. Ísu Káráísiti Násaretifakewin-awika'a sune. Íyáfasine aintaao sune Pítaa simásuwena

⁷ ayáánúrapa'a ta'óto'mai íyáfasinankowana aísane aísarune kawel'á úwana

⁸ íyáfasinkwena ásáfaraa táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwí'a mósá wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a

⁹ weyáárika'a marapá'á iyéna Maníkón-áwí'a mósá marówasa seyaafá'-wáási awánésa

¹⁰ sésa miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni sásá'-óntará'á ména óntan-inai símasima'o iwáín-íye sésa táátafesa ésa weyáárika'a marapá'ó iyúntafesa tiyáámba píkinésa táátafesa uráawe.

Pítaa simátimakain-aaí.

¹¹ Weyáárika'a iyéna aamoí éna Pítaante Yóninte tine'á ta'ótorowasa seyaafá'-wáási táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-daumpa'a Soromoní áúwimaimo úmakopa'a tóso uwaná

¹² Pítaa tuwánéna séna Ísareri-waasisono. Mintántáátáféna ímba táá'a íno. Ímba kenkáí káá'a súfífáero. Ímba kenkáísi fasi'aénkó kawel'-úmai arupíse úmai mékai wéúfo

¹³ Maníkóní fasi'aénkó miyá wéisana minkwáásígó weyáárika'a wéniye. Miyá uráintafena Maníkó Ísun-awí'a mósá maréna kentáá síwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopuwe miwítí Fasi'aénkó wení kísau-waasigon-awí'a Ísumba póna mósá makáíye. Énifo Ísumba áí'mae'a Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a kuwaná Páíratí séna faú'ankanae súwa'a a'áo siyáawe.

¹⁴ Kawel'-wáási arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'áo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'ankaao siyáawe.

¹⁵ Miyá uráantafe'a aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáu-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankowakai awánarauye.

¹⁶ Awánarauyawí Ísun-awíkoni fasi'aénkó aísamaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáísa'a wéawaraawe. Ísu kenkáísi simankúnkúmba wéuwasinkaisana minkwáási kawel'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítaa siyáíye.

¹⁷ Pítaa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásísé ímba awánamai Ísumba kawel'á uré'a tufúkáawe.

18 Naaófá'á Maníkó wenáái simátimakowisafena séna simátimé'a sune. Kemó iyáfasinankaandawimba sáwí'a uwánkanaawe Maníkó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paapé uráíye.

19 Mindásafe'a kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á tíyana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye.

20 Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o méraiyantafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a

Maníkómpá'á teró. Maníkó túwa'nai ínkwaé séna iyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maráínana kumíndasafe'a kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró.

21 Ísu wíyómpa'a iméraitimba póna ánaaen-kanaamo éna seyaafá-tántáá'á aúí'o índa-kanaa aneka'á marapá'á kumíniye. Naaófá'á Maníkó mináái simátimuwasa Maníkón-aaimo isón-kwaasi kawé'-wáásí isésa simátimakaawe.

22 Maníkón-aai simátimakowin-awí'a Mósesé séna Maníkó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísau mauwó séna si'mákainten-úmai Maníkón-aaimo simátimindawimba keándáfakemba moóráwigomba ai'maráínana wenáái simátiminasá isánááwe.

23 Ímbo isáíyawimo éna Maníkó wení waásifinkemba ti'mátuwena tínkaminasa puwónááwe Mósesé siyáíye.

24 Maníkón-aai simátimakowin-awí'a Sámúwéri simátimakonka'a ánaaen-kwaasi simátimé'ontemba maami kífé-kanaa wépaape-íye.

25 Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'nán-awí'a Émbaramuntafena séna enándáfakén-kwáásísáféna seyaafá'-máráfakén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumne Maníkó óraaka siyáíye. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáféna Maníkó mináái óraaka siyáíye.

26 Miyáumai Maníkó Ísuntafena kesí kísau mauwó séna ai'marówana kempímbá kunkáíye. Seyaafá'á kentí sáwí-imayaa tínaaemba uwámiyana aifa'á kembiwí kawé'á uwátinkaindasafena kempímbá kunkáíye Pítáa Ísareri-waasisafena siyáíye.

4

Pítaante Yóninte aaifimbó maitínkaraan-aai.

1 Óraa'-amaan-daumpa'a Pítáae Yóniye wésimatimuyasa ámáán-kísau-waasiye ámáán-danka'o káráwiyowiye Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásíyé tóso ésa

2 miwí táái taisésa aaisambá suwasarái mindárai Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aai simátímúyasa úwoi-waasi

isésa sésa Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkaintafesa seyaafá'-wáási pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá mináái isésa karo'é sésa aaisambá sésa

³ mindárai ta'ótoresá sésa fénáimba póta aafáyáarata aafintá maitinkánaumne sésa kawáá-wáási ándáfa'a tinkómbanifo

⁴ úwoi-waasi sáwífa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵ Aafáyáara'a aafimbá maitinkánaumne sésa waiyómba aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásiyé miyáumai-waasi miwí táái isánae sésa túwaandu ésa

⁶ aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánásiye wení akún-ándá-wáásiyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaandu ésa

⁷ Pítaante Yóninte táántowasarai tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nóra urááyo. Nááwani fasi'aéná kenkáífimbá wéraisakaiya kawé'á uwánkaraayo. Nááwan-awira sékaiya kawé'á uwánkaraayo suwaná

⁸ Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye isáaro.

⁹ Aísamaimo pukáin-kwaasi kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Nóra séra kawé'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o.

¹⁰ Afora'ó simátíménda kembiwíyé seyaafá'-Ísáréri-wáásiyé isáaro. Ísu Káráisiti Násaretifakewimba

aaraa-táiyá'á tufúwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaimba wenáwíka'a súyana wení fasi'aénkó minkwáási kawé'á uwánkáisana kempímbá kawé'-úmai méraisa'a wéawanaawe.

¹¹ Maníkón-aai aúfáífimba Ísun-aai agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáási moóra-ontantafesa sáwí'an-iyé sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráíye

mináái Ísuntafena agaimaréna siyáíye.

¹² We aantemba sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba wáási sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye

Pítaa siyáíye.

¹³ Pítaa mináái simátiména mindárai ímba táa'a úwasarai óraaka simátímúyasa minkáwáá-wáási tuwánésa táátafesa ésa mindárai úwoi-waasiyai ímbo uwáítái'-urááyan-kwaasin-oye sésa táátafesa ésa sésa Ísuwe'o núyantafesarai miyá wéoye sésa

14 awánomba Pítaante Yónintepa'a aísamai kawel'ó uwánkaroyan-kwaasi mérowasa awánésa mindáraimo simátimiyán-aaisafesa saafá uwááesa ifátuwesa

15 sésa máápa'a kúmókaiyo suwasarái kúmúyasa minkáwáá-wáási keáímbá sésa

16 mindárai nórasaawa ónaumno.

Fí'on-kisau kawel-kísáú maiyááyamba pósa Yérúsaremu-faken-kwaasi seyaafá'á isáámba póta ímba karo'ésá sēnaumpo

17 fí'o-fi'on-daopaken-kwaasi ímba isáíyanta-feta mindáraisafeta simátimeta sēta Ísun-awika'a ímba simátímékaiyosa sēnaumne sésa

18 táántowasarái íyúyasa sésa Ísun-aaí ímba simátímékaiyo. Ísun-awí'a ímba sekaiyó suwasarái

19 Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá simásinkaiyakaimo Maníkón-aaimo tuwékai Maníkón-aúranka'a kawerá ínáyai ke mináái aneka'á isáaro.

20 Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufu úwoi simátimēyauye suyasá

21-22 kawáá-wáási aneka'á óraaka simátimesa sésa éniyo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawel'ó uwánkaron-kwaasi kae'-wáái-áátáiyá'á ímba weyááríka'a wēnuwasarái kawel'á uwánkóyasa úwoi-waasi isésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindárai ímbo tínkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aaí.

23 Kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kentí waásifa'a tésarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-áái másimátímúyasa

24 isésa Maníkómpá'á inái sésa Fasi'aénkóo wíyóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone.

25 Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kisau-waasi kentáa siwá'nágomba Téfitimba kusimámuwana agaimaréna sēna

nóintafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sēsawa nóintafesawa tufuwíyan-aaí siyááesa áukaawe.

26 Fí'om-barafaken-kawaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó iyáfasinankaiwainte tiyátinkanae siyáawe

mináái Téfiti agaimaréna siyáaye.

27 Mináái paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páíratíye fí'onkaa-waasiye Ísareri-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aaí sésa emó

íyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáási Ísuntafesa tufuwíyan-aai siyáawe.

²⁸ Naaófá'ó emó miyá ónááwemo siyáanda pósa túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónááwemo siyáandaraka ímba Ísumba tufúkáawisino.

²⁹ Fasi'aénkóo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símáimo taráíyaamba ísaraanda po súwa'nai inonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenaumne.

³⁰ Ení fasi'aémbá símínata tí'o índa-waasisa asófatinakafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásígón-áwí'a Ísuwe súnanasa wení fasi'aénkó fí'o-fi'on-kisau kawe-kísáú paápé íniye

³¹ inai simásúwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náara'a úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aai óraaka simátima'mae kuráawe.

Moparáwimbó moórá-mora uwátímakaan-aai.

³² Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwíntáfésa ímba kendé aantembaniye wéesa úwoi moórá-mora tíma'maesa kuwasá

³³ aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwará'á mésa Ísu pukómpinkembo íyáfasinkain-aai óraaka simátima'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwa'nai úntafesa kawe-kísáú maimaé wéguwasa

³⁴⁻³⁵ Ísuni aampa'ó kuwái marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafo Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá-tántáá'á ímba aáfáán-túwówana

³⁶⁻³⁷ moóráwigon-awi'a Yósepiwara'a miyá éna moórá-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tiména wemá Rifáin-andafakewi Sáíparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moórá-awi'a simánkesa Kíríki-taafinkemba Páánápáasiye sésa waé'mai-awi'a tiráfaiyaiwain-iyemo suwái minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáyasinte Sáfáíraante-taai.

¹ Páánápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwigon-awi'a Ánánáyasi úwana awaainínkón-áwí'a Sáfáíraae'a mésarai moórá-marama fí'on-kwaasi tímésarai óntamba maiyésarai

² tuwináyauyo awaainínkómbá simámuwana miyá ínone súwana minóntámbá tuwínkaa'-uréna tuwímbai wesáféna maéna tuwímbai maimaéna aantá-waasi mótimena karo'a séna seyaafá'á tímúne súwana

³ Pítáa séna Ánánáyasiyo waántáwanko áísai úmai isánae sintáfé ewé sé mararákén-óntámbá seyaafá'á timúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane.

⁴ Mimbárámá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai timé ímba sáwí'a éma mararákén-óntámbá tuwímbai timúne ímbo sénda seyaafá'á timúne séndama sáwí'a ómpo ímba waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá karo'á simánkaane Pítáa súwana

⁵ Ánánáyasi iséna pu'maéna kuntúwasa minááímó isón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwasá

⁶ ifó'-wáási tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

⁷ Máwautowana awaainínkó kárika'a ména awaaikómó puwún-aai ímba ísarena Pítáa-iyáifa'a túwana

⁸ Pítáa séna kenkáítí mararákén-óntámbá seyaafará símakaayo súwana minínínkó séna ewé seyaafá'án-ye karo'á súwana

⁹ Pítáa séna enawaaikóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámai awánáyae siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítáa súwana

¹⁰ pu'maéna Pitaan-aísamaifimba kuntúwasa ifó'-wáási tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaaikómbó utopa'á máutowasa

¹¹ Fasi'aénkóní waásiye fí'on-kwaasiye isésa

táátafesa uráawe.

Fí'o-fi'on-kisau kawé-kísáúgón-aai.

¹² Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fi'on-kisau

kawé-kísáú maimaésa iyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái óraa'-amaan-damba Soromoní áúwimai úmakopa'a aasiyaasi túwaandu uwasá

¹³⁻¹⁴ fí'o-fi'on-akwa'a sáwífa'a Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa miwísé'a túwaandu é'ómbanifo fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawé'-wáásín-owe sésa táátafesa ésa ímba miwísé'a túwaandu uwasá

¹⁵ aantá-waasimo uráamba isésa tí'o ún-kwaasi taawiya'maésa marupá'á mátinkesa sésa Pítáa wéninana amankókonko taauwétáínasa asófáíwae suwasá

¹⁶ fí'o-fi'on-daopakemba tí'o ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwí-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesa Yérúsaremu-naopa'a mátínkówana Maníkó Pítaamba áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

Kawáá-wáási aantá-waasi sáwí'o uwátínkaraan-aai.

¹⁷ Miyá wéuwana aifa'-amáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aaimo sun-kwáásiyé sésa seyaafá'á ímba

kentáásiraaíma wáéfo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa
tiyántafesa ésa

¹⁸ ta'óto'mai ándáfa'a tiyúwówana

¹⁹ mindó'wáámbo waúnga'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo
wíyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a
mútinkena séné

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawel'-úmai maé'mae'o íyan-ankoni
áwáuma isimátíméro súwasa

²¹ isésa siyarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa mináái simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwasa
moóráfa'a aifa'-ámáán-káwáágówé wení waásiye tésa
ándá-waasi-taai isánae sésa Ísareri-óraa'-waasi táántowasa
tésa áamáán-danka'-i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a
méraafo kotí'mae'a teró suwasá

²² kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa

²³ ándá-namba ontamá wísuwésa i-wáási ontará'á
méraawata ontá tisuwéta awánáúndasa ímba méraawata
úne suwasá

²⁴ áamáán-kawaa-waasiye áamáán-danka'o káráwiyowiye
isésa táátafesa ésa sésa mindá nórasaawa ónaumno
simásuwesa sáwífa'-imayaa wéuwana

²⁵ moóráwigo téna séné ándáfa'o mátíyukaan-kwaasi
óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáúmne
súwasa

²⁶ áamáán-danka'o káráwiyowiye wembó áwa'nai un-
kwáásiyé kotí'maesa aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí
táái isésa sinkamofo sésa aáno úmai

²⁷ tí'maesa aaimó isái-wáásífa'á mátínkówana aifa'-
ámáán-káwáágó

²⁸ séné é'a simátíme séta minkwáásígón-aai wenáwíka'a
ímba simátíma'mae'a korósá siyáúndasa isa'á é'a
simátíméwasa Yérúsaremu-faken-kwaasi seyaafá'á
ísásaraawa'a ke karo-súfímbá sinkéta minkwáási tufúkáawe
sewé aifa'-ámáán-káwáágó súwasa

²⁹ Pítaawe aantá-waasiye sésa Maníkón-aai aifaráán-ááígó
póna waási-taagomba iyáákaraimba póta kentááisa ínta
iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne.

³⁰ Kembiwí Ísumba aaraa-táiyá'á tufúwana puwúwana
kentáá síwá'náti Maníkó Ísumba pukáimpinkemba
íyáfasinankena

³¹ séné óraa'-waasi póna sáwí'o úmáimo méraampinkemba
kawel'-ámpá'á métinkainiye séné ayáánúrapa'a fasi'aén-
áémpá'á móankena Ísareri-waasi kentí sáwí-imayaa tuwé'a
Maníkómpá'á tíyana kentí sáwí-imayaa maitiyuwáiniye

séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankena ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye.

³² Mináái iséta kawel'-úmaisá simátimunana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái kawel'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái isámai kawel'ó owí wení ámútamba wétimisana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái wésimatimiye aantá-waasi siyáawe.

³³ Simásúwówasa aaimó isáán-kwaasi isésa

tirunkó sáwíte'a úwasa tínkamona-e-imayaa uwaná

³⁴ miwífínkembá moóráwigo íyáfasinena ámáán-kawaa-waasigon-awi'a Kámérieri íyáfasinena miwí táái taráísuwena wemá Maníkón-aai aúfáífinkemba aasiyaasí simátimuwasa wenáwí'a mósá wémarowi íyáfasinena aantá-waasisafena séna kárika'a máápa'a kumónááwe súwasa máápa'a kúmúwana

³⁵ séna Ísareri-waasisono. Maaminkwáásísáfé'a miyá ónaemo síyamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro.

³⁶ Ááéma moóráwigon-awi'a Tíútasi íyáfasinena séna óraa'-waasi únda pó'a kesiráái aantemba waénááwe súwasa sáwífa'-waasi 400 waasi arááiwaúwana moóráwigo Tíútasimba tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.

³⁷ Minkákembá túwí'o faríyón-kanaa moóráwigo Kárírfakewin-awi'a Yúndasi íyáfasinena táántowasa sáwífa'-waasi wenarááima wa'maésa wéguwana moóráwigo tufúwana puwúwasa wembó arááiwa'maesamo nún-kwaasi wété uwáguraawe.

³⁸ Mindásafe'a imáyáa é'a maaminkwáásísómbá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a ifátúwéwasa méraaro. Miwítí kisaugoni áwáumo marará'-wáásítí imáyáafinkembo énamo éna tai'áíniye.

³⁹ Miwítí kisaugoni áwáumo Maníkóní imáyáafinkembo ína'o é'a ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a íniye. Maníkómpákémbó ína'o é'a minkwáásí sáwí'o uwátinke'o é'a Maníkónkwará'á sáwí'a uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó isáán-kwaasi isésa wenááísafesa ewé sésa

⁴⁰ aantá-waasi táántowasa íyúwasa túwiyonku'-nésa óraaka sésa Ísun-aai wení fasi'aémbá ímba simátíméro sésa ti'mákaawe.

⁴¹ Ti'marówasa wéesa tigaesáfésa uráawisina Maníkó imáyáa tímúwana tirunkó kawel'á úwasa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaisata Ísuntafeta fasi'ámáisa méraundasa pósa sí'o índa-i'o uwásínkentaanifo sirunkó kawel'á ínata méranaumne aantá-waasi simásuwesa

42 aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'e waásiti naúmpimpa'e Ísuni ásé-aaí simátíma'mae wénesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iye sésa simátíma'maesa kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aaí.

¹ Simátíma'mae kuwasá Ísun-aaí isésa sáwífa'-waasi wení aampa'á wéwesa méronka'a Yúndaa-waasi fí'om-barafaken-kwaasi Kíríki-taaifinken-aaimo sun-kwáásí Yérúsaremu'fa'a méron-Yúndaa-waasisafesa í'ai tínkésa óntamba tuwínkésa Kíríki-keto'-inimba ímbo tímúnkakemba í'ai tínkówasa

² mindásafesa aantá-waasi Ísuni aampa'ó kuwáí seyaafá'nánká táántowasa tuwasá sésa Maníkón-aaimo simátimunda-kisau tuwéta óntamba tuwínkaa'-úmai tímúnda-kisau maúnafo sésa

³ kempínkémbá afakaeté-waasi túwí'o síyata óntambo tuwinái-kísáú timénaumne. Miwí kawé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá óraa'o uwátínkáín-kwaasi túwí'a síyata óntambo tuwinái-kísáúsá timéta

⁴ kesáá Maníkómpátá inái wéseta Maníkón-aaí simátíma'maeta konó aantá-waasi suwasá

⁵ ísówana tirunkó kawé'á úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá moóráwígon-awí'a Sítífeni wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáńkowana Ísuntafena imáyáa éna fasi'ówi úwana moóráwigo Fírípi úwana moóráwigo Pórókórasi úwana moóráwigo Náíkéna úwana moóráwigo Táímóni úwana moóráwigo Páménasi úwana moóráwigo Níkóráasi wemá Ántíoku-naopaken-kwaasi éna fí'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuni aampa'ó túwai úwasa

⁶ miyáumai-waasi tí'maesa aantá-waasífa'a tuwasá Fasi'aénkóní kisaumo maíyanta'fesa tine'á ta'ótokesa Maníkómpá'á

inái siyáawe.

⁷ Maníkón-aaí simátíma'mae kuwasá Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwífa'a Ísuni aampa'á kuwasá Maníkóní ámáán-daumpa'a kisaumo máún-kwaasi sáwífa'a Ísun-aaí isésa wení aampa'á kuwasá

miyá úmae wéwesa sáwífa'-waasi-i'a uráawe.

Sítífenimbo ta'ótokaan-aaí.

⁸ Fasi'aénkó Sítífenimba áwa'nai úwana fasi'aénkwárá'á ména seyaafá'-wáásí túranka'a fí'o-fí'on-kisau kawé-kísáú wémauwasa

9 moórá-kanaa tuwímbai Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-esa miwí Yúndaa-waasi ésa tuwímbai Sáíríni-marafakewi uwasá tuwímbai Árékísándiriyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Sírísiyaa-marafakewi uwasá tuwímbai Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi mimbórá-ámáán-dáúmpá'á mésa Sítífenimpa'a tésa karo'-ááiyé-ímáyáá ésa wesimán-kwesiman-umbanifo

10 Maníkóní ámútanko Sítífenimba kawe'-ímáyáá amúwana póna Sítífenin-aaigo miwí táái iyáákowasa

11 ifátuwesa wésa aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-waasi timésa sésa Sítífeni Mósesemba símai sáwí'a uwánkena Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraisata ísaraumne. Kosimátíméro suwasá

12 minkáro'-áái tasimátímúwasa úwoi-waasiye óraa'-waasiye áamáambo sun-kwáásíyé ísówana tirunkó sáwí'a úwasa Sítífenimo úpa'a tésa tata'óto'mai áí'maesa áamáán-óraa'-waasifa'a máankesa

13 karo'-ááímó sun-kwáásí koti'maesa mátínkówasa karo'a sésa minkwáásígó óraa'-amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni áamáamba símai sáwí'a úmae iyéna

14 séna naaófá'á Mósesemo áamáambo simátímakain-amaamba Ísu Násaretifakewi ifátuwená fí'on-amaamba wésena Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-damba tawísísuwainiye Sítífeni siyáiyé. Miyán-káro'-áái suwasá

15 seyaafá'-wáásí Sítífenimbo awánomba wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasi tóikaamba úkówasa awánaraawe.

7

Sítífeni áamáán-óraa'-waasimo simátímakain-ai.

1 Miyá simásúwówana aifa'-ámáán-káwáágó Sítífenimba áísai ena séna sen-áái érai'-aiya'i karo'-ááiyá'iyo súwana

2 Sítífeni séna kesifoísái kesuwaaísáiyó simátíménda ísáaro. Naaófá'á kentáá síwá'nágo Émbaramu ímba Éraanifa'a koméronka'a Mésópótemiyaa-marafa'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwí kuména

3 Émbaramuntafena séna ení marawára enamááraawara'a tiyuwé wina'á moórá-maramo aráánáméndafa'a koméínone súwana

4 ísena mimbáramá Kárindiyaa-waasiti marafá'á tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá puwúwana Maníkó ai'marówana témena maafá'ó méraundafa'a túwana

5 minkánáá Maníkó ímba maramó amúmba óraaka séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaaftantambo iyawiwara'a timénaumne. Maníkómó súmba Émbaramu iyámpói ímbo ma'ánkaronka'a mináái simámena

6 moórá-aaiwara'a séna enaísaafitantambo iyawi fí'on-kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú timésa sáwí'a uwátinkéwana sáwífa'-aatai 400 aatai tai'áina'a

7 sáwí'o uwátinkaiyawí sáwí-meyamba tíménda pósa enaísaafitantambo iyawi mimbáramá tuwésa maafá'á tésa ken-ímáyáá mósá maránááwe séna

8 mináái naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ánaaemba maambáramá enkwára enaísaafitantambo iyawiwara'a tíménaumne siyáimba mináái símai kááísamarena póna túma kárámai araénáémba uwo Maníkó siyáiyé.

Súwana Émbaramu ména Áísáakimba ma'ankéna afakaumboé-kanaa maisuwéna áuma kárámai araénáémba uwáńkowana Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna áuma kárámai araénáémba uwáńkowana Yékopu óraa'a éna sísamaifakemba kae'á kumbaimái-iyampoi matinkéna túma kárámai araénáémba uwátínkáfa'a kuráiyé.

9 Miyá uwátínkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónnda tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínáaenkewi ímba kentáará'á káráwiniye sésa tirumbá sáwí'a uwáńkesa áí'maesa fí'on-kwaasiya'a mátinkesa óntamba máúwasa miwí Yósepimba áí'maesa wémesa Ísípi-marafa'a mááńkówana Maníkó wesé'a mérowasa

10 umbai-kísáú amésa sáwí'o uwáńkómbanifo Maníkó wesé'a ména áwa'nai ena kawel-ímáyáá uwáńkena wení umbai-tántáá'á tai'áńkowana mimbáramá Ísípi-marafaken-kawaago Yósepi kawel-ímáyáá awánéna séna Ísípi-marafa'a seyaafá'-wáásíyá'á kawel-úmai káráwiye kesi moparáwíńká'á miyán-uwo súwana wemó súntemba úwana

11 ánaaemba aawaimá téna Ísípi-marafa'e Kénaani-marafa'e seyaafá'-áémpá'á aawaimá tówasa tááísafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwífímbá wérowana

12 Yékopu séna Ísípi-marafa'a tómbá wéraiye-aaí isáúmpo koméyáńoro séna áánintomba ti'marówasa koméyáńumaesa

13 tifowámpá'á tamérowana mintómbá tai'ówasa aneka'á kuwaná Yósepi miwísé'a tamaéna séna kemá Yósepi kentífáko úne súwasa pukáanesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepi áwáuma iséna awaaísái tuwánówana

14-15 Yósepi awaaísái simátiména séna kesifómbá kosimámíyana wení akúmbá ti'maena Ísípífa'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana afowámá iséna wení akúmbá 75 waasi ti'maena Ísípífa'a kawel-úmai komésa púwúwasa

16 ánaaemba miwí tísaafitomba tiyáántamba maimaésa témesa Síkémufa'o máutomba naaófá'ó Émbaramu Émon-anaankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a máutaraawe.

17 Énifo kentáá síwá'násomba Ísípi-marafa'a komésa sáwífa'-waasi agaiyáawe. Maníkó Émbaramuntafena fasi'aén-áái séna Kénaani-marama enaísaaftiantambo iyawi timénaumne siyóntemba tímínda-kanaa ampáámbó únka'a

18 moóráwigo Ísípi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísau-aai ímba ísarowi póna

19 kentáá síwá'nása umbai-kísáú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

20 Iyámpóísomba púwúwana minkánaáfimbá Mósesemba kawel'-óí'wará'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'á naaúmpa'a ánkarrowana kaumbo-wiyómbá maisuwéna

21 máápa'a ál'maena múankarrowana Ísípifaken-kawaagon-ayáámúnko awánómba aráái tówana kesáánine séna káráwiyowana óraa'a úwasa

22 Ísípifaken-kwaasi

miwítí áwáuma simáma'maesa iyúwana Mósesé wéisena óraa'a éna wení kísaugowe wenááigowe kawel'á uráíye.

23 Mósesé miyá éna kael'-wáái-áátái maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi kotuwánánae séna kúmba

24 Ísípi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwáńkowana Mósesé tuwánéna Ísareri-waasi áwa'nai éna Ísípi-waasigomba tufúwana puwúwana

25 Mósesé imáyáa éna séna Maníkó minkísáúrátáféna iyáfasisinkaraimba pó'a Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsáfésa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-imáyáa uwaná

26 Mósesé kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tíyóyana tuwánéna tíyótainda-imayaa éna séna kael'náraiyo mimbórá-náóraan-ofo tiyááyafó súwana

27 aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Mósesemba famétuwéna séna nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáási kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno.

28 Fénáímbo Ísípi-waasimo tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwá ínono súwana

29 Mósesé iséna inkaiséna wéme wémena Míndiyaani-marafa'a fí'on-kwaasiti marafá'á koména

kael'-iyámpói matínkaraiye.

30 Mósese koména kae'-iyámpói matinkéna ména kae'-wáái-áátái maisuwéna moórá-kanaa máásai-marafa'a wéwena Sáínai-omapa'a ewaa'ó wéronka'a kúwana káritaiyakemba iyá kéna ímba mintái kówana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi mimpímbá mérowana mintái ímba kówana

31-32 Mósese awánéna óraa'-imayaa éna ewaa'á koména awánówana Maníkó séna enaiwá'ná Émbaramune Áísáakine Yékopune miwítí Maníkó úne súwana Mósese mináái iséna aiyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a kararówana

33 Fasi'aénkó séna méraandafa'a ufaem-báramá weraipa'an-ifo kawe'-máráfá'ó méraapa'an-ifo maambáramá sáwí'a ónafainifo aísamai ánáamba faútuwaa.

34 Ísípifa'a kesí waási sáwí'o wéuwatinkaawasamo ifi'ó wétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'nai ónaumpo iyáfasinena'a ai'maráana wéme wéme Ísípifa'a kuré kesí waási Ísareri-waasi kótí'mae Kénaani-marafa'a waaó Maníkó Mósesentafena siyáíye.

35 Wembá Mósesemba Ísareri-waasi tínaaemba uwámesa sésa nááwa embá iyáfasinankaraisawa kentáásí kawáái'a éwa aaisá wésimasimeno siyáawe. Siyáan-kwaasisafena Maníkó mináái siyáíye. Wembá Mósesentafena Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kári-taiyakemba aai simámakaiye. Wembá Mósesemba Maníkó kawáá-kísáú aména ai'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kótí'maena Kénaani-marafa'a kuráíye.

36 Wemá Mósesema Ísípifa'a ímbo awánon-kisau fí'on-kisau maúwasa sésa úwoi tí'mae kóuwo suwaná tí'maena kúmba nonkón-áwí'a naae-nóné supá'á wéna ímbo awánon-kisau kawe-kísáú komaéna tí'maena kúmba máásai-marafa'a kae'-wáái-áátái komérowana ímbo awánon-kisau kawe-kísáú maimaéna iyáíye.

37 Wemá Mósesema simátimena séna Maníkó kembó iyáfasisinkarainten-úmai ánaaemba moóráwigomba kentísaafitantambo iyawifinkemba iyáfasinankainiye. Maníkón-aaimo simátimindawimba iyáfasinankainiye.

38 Wemá Mósesema máásai-marafa'o Maníkóní waási Ísareri-waasimo méropa'a miwísé'a maéna kentáá síwá'násonte'a maéna Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi wesé'a maéna Sáínai-omapa'a imérowana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Maníkóní áamáamba simámuwana ímbo tai'áín-aai simámuwasa simátíma'maesa kuráanta wéisaumne.

39 Mósese aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímba isésa tínaaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaa uwaná

40 ánaaemba Maníkó Mósesemba áántowana omápa'a imérowasa Móse awaaón-áwí'a Éronintafesa sésa Móse Ísípifakembo síkaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánáúndafata kóuraifo moórá-manikomba uwámakewata wenarááisa wáéno sésa

41 óntantamba purumaka-aráákaamba úmaresa minkáro'-mánikóni aamoimá uwánkesa póima tufú'mai wénesa úmárón-tantaatafesa aamoí ésa tóní'a úmai wénowana

42 mindásafena Maníkó ánaaemba uwátiyuwowasa wíyóne aafáúwé otáfésa kesí

maníkón-iye siyáawe. Mindásafena naaófá'á

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'-wáái-áátái mé'a póima tufú'mai wéne'a ímba kentáfé'a ísámae wé'ómbanifo

43 kentí karo'-mánikóntáfé'a ísámai wení ampanta-námbá maimaé'a wénowe. Minkáro'-mánikón-áwí'a Mórókiye siyáawe. Okáán-tántáá'á úmake'a áwí'a Réfáániye wése'a to'maé'a wénowe. Minkáro'-káé'-mánikái úmare'a kesí manikówé karo'á sé'a áwí'a maimaé wéiyowe. Miyámó uráantafe'a kentí marafákémbá ti'maráana'a wéme'a moórá-marafa'a áwí'a Pépíróni-marafa'a koméranaawe

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna siyáíye.

44 Naaófá'á máásai-marafa'a Maníkó Mósesemba aráánamena Maníkóni naambó ampantasámbó iyamba maará ónááwe séna aráánamuwasa Manikómó súntemba miyán-dámbá úmai maimaésa máásai-marafa'a né'ómbaniye.

45 Ánaaemba miwí táánintomba kentáá síwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana Yósúwa tí'maena Kénaani-marafa'o kúmba Maníkó túwa'nai ena mimbáráfá'ó méron-kwaasi watuwówasa kóuwasa kotafiyesa mindámbá minká'á mámaresa mérowana ánaaemba Téfiti Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá úwoi wérowana

46 Téfiti kawé'-úmai mérowana Maníkó aamoí uwámkowana Téfiti Manikómbá áísai ena séna ení naambá ónaum ína ónaumno. Emá Yékopuni Manikómá po ewé sina'ó é'a ení naambá ónaumne súwana

47 Maníkó séna emá ímba ínompó enááninko Soromoní kesí naambá íniye siyáimbanifo

48 Maníkó wíyómpa'o méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

49 Fasi'aénkó séna wíyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárénda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

⁵⁰ Kesáfé'a mintántáá'á seyaafá'á
úmakaumne Fasi'aénkó siyáíye
agaimaréna siyáíye Sítífeni siyáíye.

Sítífeni mináái simátimena aaimó isón-kwaasisafena
simátimena sēna

⁵¹ kembiwí tirunté'a wémare'a pó'a Maníkóni aampa'ó
ímbo arááiwaén-kwaasiyaamba é'a Maníkón-aai isáámbanifo
ímba isámai kawé'á wéowe. Kentíwá'násomba Maníkóni
Ufaen-ámútánkómbá tinaaembo uwáme'ontemba kemá miyá
wéowe.

⁵² Kentíwá'násomba Maníkón-aai simátíma'maesa
wéguwai seyaafá'-wáási sáwí'a uwátinkesa Maníkóni kawé-
kísáú-wáási kumíniye-aaimo simátímakowi tínkamuwasa
pukáawe. Ánaaemba wemá kumúwa'a pintaru'á úmai
tufúwana pukáíye.

⁵³ Énifo wíyómpakewi Maníkóni áamáamba simátímakowa'a
kembiwí isaraambanifo ímba isámai kawé'á
uráawe Sítífeni siyáíye.

Sítífenimba óntantambo tufúkáan-aai.

⁵⁴ Sítífeni minááimó simátimumba aaimó isón-kwaasi
áfááraumai tirunkó kási'a úwasa tiyántafesa uwaná

⁵⁵ Sítífenimba Maníkóni Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a
uwánkowana wíyómpa'o awánómba Maníkóni sámó kaimbá
wérowana Ísu Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á
mérowana Sítífeni awánéna

⁵⁶ sēna awánaaro. Wíyómba tuwínkaa'-isaná Maníkón-
ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waási úranko méraimba
wéawiyaumne súwasa

⁵⁷ miwí wenáái ímba isánae sésa táaka'a awááesa óraaka'a
aai sésa Sítífenimba tuwaantantésa

⁵⁸ ta'ótokesa taawiya'maesa naaókoni awáífa'á mátuwesa
óntamba maiyésa tufúkáawe. Sítífenintafesa karo'-ááimó
siyáawi paákákén-únánkwátói faútúwówana ifó'-wáásigón-
áwí'a Sóro minúnánkwátói káráwiyowasa

⁵⁹ Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'aénkónká'á in-
aifínkémbá sēna Ísu Fasi'aénkóo kesimambá kumbáína'a
púwóno sēna

⁶⁰ arauntaúmbá faiyéna óraaka'a sēna Fasi'aénkóo sáwí'a
wéuwasinkaafo miwí ímba anondáá sáwí'a uwátinkaa
Sítífeni simásuwena pukáíye.

8

Sóro Ísuni waási sáwí'o uwátínkarain-aai.

¹⁻³ Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunko aamoí uráifo
tuwímbai Maníkón-aaisafesa fasi'owí Sítífenin-áuma

maimaésa máutesa óraa'-ifi'a towaná Sóro Ísuni aampa'ó kuwái tínkantanae séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'a kotafisímai ándáfa'a tiyupa'a kúwasa Yérúsaremufa'a Ísuni aampa'ó kuwái aifarí'ena sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremufa'a mérowasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaimo kosimátímakaan-aii.

⁴ Ísuni aampa'ó kuwái wété ésa Ísuni ásé-aii kosimátíma'maesa kuráawe.

⁵ Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísun-iye

⁶ Fírípi simátimuwasa

kawe'-úmai ísówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánowana

⁷ sáwí-amutamba tirumpimbó mérowisafena aaí súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawe'-úmai mérowana tiyayaambo pukón-kwaasi asófatinrowasa kawe'-úmai mérowana

⁸ Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tirunkó

kawe'á uráiyé.

⁹ Sámériyaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni óraa'-waasi úne séna aitambá éna fintó úmaena wéiyuwasa táátafesa ésa

¹⁰ óraa'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánésa we-naráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyarí'a uráiyé karo'á suwaná

¹¹ ayáátáaka'a aitambá éna fintó úmaena wéguwasa we-naráái waésa táátafesa uráafo

¹² ánaaemba Fírípi Maníkóní ásé-aii kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káráisitín-aii kosimátimuwasa isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'a nombá maitinkówana

¹³ Sáímoniwará'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráiyé.

¹⁴ Miyámó Sámériyaafa'o úmba Yérúsaremufa'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aii isésa minááímó méta'otokaan-aii isésa Pítaante Yóninte ti'márówasarai wémesarai

¹⁵ Sámériyaafa'a komésarai Ísuni aampa'ó kuwáísáfésarai inaiifínkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútámbá maénááwe siyááye.

16 Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Maníkóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yóniye inaiifinkémbá sésarai

17 tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

18 Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáimoni awánéna fasi'aémbá méyáambaranae séna Pitaante Yónintetafena séna óntamba maékai

19 mifási'aémbá símékaiyo. Kemá fi'on-kwaasi siyáámba ta'ótóráanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwae súwana

20 Pítaa séna Maníkó úwoimo wétimin-tantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewará'á iyafimbá tai'áyááye.

21 Maníkón-aúranka'a ení imáyáa ímba arupíse ímbá pó maankísáú kenkáísí kísau ímba súwa'nai ínone.

22 Ení sáwí-imayaagomba ánaaemba uwáme Fasi'aénkómbá áísai inaná ení sáwí-imayaagon-anondaa maiyauwáíníye.

23 Maníkó ímba fasi'aémbá ámakaintafe enarumbá sáwí'a uwásinkaana ení sáwí-imayaago óraa'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana

24 Sáimoni Pítaante Yónintetafena séna súwa'nai ekai Fasi'aénkómbá inaiifínkémbá áísai íyana emó sénda misáwí-tántáákó ímba kempá'á tíno Sáimoni siyáíye.

25 Súwasarai Pítaae Yóniye Fasi'aénkón-aaí simátimesarai Ísuwe'o né'óyan-aaí simátimesarai Yérúsaremufo'a kónae sésarai aampa'á wéwesarai Sámériyaa-aempa'a naaó'-nao'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Fírípinte Ítíópíyaaafaken-kwaasigonte-taai.

26-28 Mindárai Yérúsaremufo'a kuyaná Fírípi Sámériyaafo'a mérowana óraa'-waasigo Ítíópíyaa-marafakewi éna Ítíópíyaa-waasiti kawáá-ínínkón-áwí'a Káándésini óntanka'o káráwiyowi Maníkón-imáyáá éna Yérúsaremufo'a wéména Maníkón-áwí'a mósá maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafisímaena nún-taompimba kúmba Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Fírípintafena séna iyáfasine Yérúsaremufoakemba Késaafa'o kon-ámpá'á waaó súwana iséna iyáfasinena minámpá'á wéména máásai-marafa'o kúmba Ítíópíyaa-marafaken-óraa'-waasi wení táómpimba wéwéna aúfáifimba toráumai awánéna naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya agaimakón-aaí toráumai awánómba

29 Maníkóní Ufaen-ámútánkó Fírípintafena séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana

30 awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-ai toráumai wéawanowana Fírípi iséna áisai ena séna minááígóní áwáuma isaraano súwana

31 séna é'a moóráwigo simásimina'a isánaumpo kesí táómpimba iyátaao súwana Fírípi mintáómpimba iyátena imaúwana

32 mináúfáífínkén-áái torauséna séna sipisípi áyáumo karánae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aai siyáiyé. Sipisípi tufuwónae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásígó ímba aai siyáiyé.

33 Wenáwí'a múra tuwésa sáwí'a úmai aaifimbá maiyánkaraawe. Wení waási sáwí-kisau maiyésa tufúwówana marapá'ó mérain-kanaa taí'aráiyé. Mindásafesa miwítí sáwí-kisau ímba kanaa'á aforá simátimenaawe

agaimaréna siyáiyé.

34 Ítíópíyaafaken-kwaasigo mináái toráusuwena Fírípimba áisai ena séna Maníkón-aaimo simátímakowi nááwantafenawa mináái siyáiyó. Wesáfénawa siyái fí'owantafenawa siyáiyó súwana

35 Fírípi Maníkón-ai aúfáífínkembo toráumaimo simámakainten-úmai Ísuni ásé-ai wésimamena

36 aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai uyaná Ítíópíyaafaken-kwaasigo séna nombó wérainka'a maisinkáínkwae sé'a únana nóinkowa aambá fasiyíyo súwana

37 Fírípi séna Ísumpa'o arumbó amé wenááisafe amankúnkúmbo ina'ó é'a nombá maiyánkáano súwana séna Ísu Káraísitintafe'a érai'a Maníkón-áánimban-iye sune séna

38 táombo to'maé kúwaintafena séna táomba ta'ótorao súwana ta'ótorowasarai Fírípiye Ítíópíyaafaken-kwaasigoe nompímbá kunkésarai Fírípi nombá maiyankéna

39 íyúyana Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunái'maena kóúwana Ítíópíyaafaken-kwaasigo awánómba ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoí uráiyé.

40 Fasi'aénkóní ámútanko Fírípimba kunái'maena Ásítóti-naopa'a máankowana Fírípi mináémpá'-náópa'a Maníkóní ásé-ai simátíma'maena Sisááryaa-naopa'a kuráiyé.

9

Sóro Ísun-aisafena amankúnkúmbo uráin-ai.

1 Minkánáá Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáféna arumbá sáwí'a éna tínkamonaé símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'a

2 koáísai ena séna aúfái agai-símína'a maimaé'a Támásikasi-naopa'o Yúndaa-amaan-daumpimpa'o méraan-kwaasiti óraa'-waasi mátimeno súwana ewé séna mináái agaimaréna séna Sóro Ísuni aampa'ó wíyawi saafá éna ta'óto'maena témena Yérúsaremufa'a ándáfa'a mátiyuwainiye séna agaimaréna súwana

3 Sóro mináúfái maimaé wémena Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmba wíyómpakemba sámó kaimbá aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana

4 tanaa fówana aaigó aantemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono súwana

5 séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu súmpo kembá sáwí'a uwásinkaampo

6 íyáfasine Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-uwo súwasa

7 Sóroe'o kun-kwáási ímba aái sumbá mésa ímba waási ane'lá awánésa aaimó sún-aantemba ísówana

8 Sóro íyáfasinomba aúramba ímba kawel'-úmai awánówasa waási ayáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a máánkarowana

9 kaumbo-nó'wáámbá waéna ímba aúramba awánéna tóné noné ímba naráíye.

10 Sóro kaumbo waúwana moóráwigo Támásikasifa'a ména Ísuni aampa'ó kúwain-awí'a Ánánáyasi aúramba aréna kaainkáámbá awánómba Fasi'aénkó simámena séna Ánánáyasiyo súwana oó Fasi'aénkóo kemá úne súwana

11 íyáfasinema aampa'a waaó. Minánkón-áwí'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naaúmpa'a wée moóráwigo Táásási-naopakewin-awí'a Sóromba koawánaao. We inái wésiye.

12 Kaainkáámbá awánarainka'a moóráwigon-awí'a Ánánáyasi téna ane'lá ta'ótóráísana aúramba kawel'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana

13 Ánánáyasi séna Fasi'aénkóo sáwífa'-waasi wenáái simásímakaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'o uwátínkarain-ai simásímakaawe.

14 Aifa'-ámáán-káwáágó aúfái agaimái ámisana en-ímáyáámó mósá maráán-kwaasi ándáfa'o tiyuwáíndasafena Támásikasifa'a tiyáíye súwana

15 Fasi'aénkó séna kesí kísau áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fi'on-daopaken-kwaasiye kawáá-wáásiyé kesí waási Ísareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínifo íyáfasine wempá'a winaná

¹⁶ kesí kísau Sóro wémainasa waási sáwí'a uwánkanaawe. Mindásafe'a ke aráánamenaumne Fasi'aénkó siyáiyé.

¹⁷ Súwana Ánánáyasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayáamba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawí si'maráísa'a túne. Aúramba kawé'-úmai awánenana Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'o uwánkaindasafena si'maráísa'a túne súwana

¹⁸ Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawé'-úmai awánéna iyáfasinowana Ánánáyasi nombá maiyankówana

¹⁹ tómbá násuwena áúgoma kawé'á uráiyé.

Sóro Támásikasifa'o simátímakain-ai.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuni aampa'ó kuwáísé'a ména

²⁰ minúwóiyáán-úwana áamáán-daumpa'a iména Ísun-ai simátiména séna érai'a Ísu Maníkón-áánimban-iyé súwasa

²¹ wenáái isón-kwaasi táátafesa ésa moórá-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá maráán-kwaasi tínkamemayain-kwaasin-iyé. Ísun-imayaamo mósá maráán-kwaasi tí'mae ándáfa'a áamáán-kawaa-waasiya'o mátinkanáe séna maanká'ó tiyáin-kwaasin-iyé. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawe.

²² Suwaná Sóro óraaka simátíma'mae iyéna séna érai'a Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-iyé séna wenááigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi isésa wembá ímba anondáá simámakaawe.

²³ Ímba anondáá sumbá sáwífa'-no'waamba

waésa túwaandu ésa Sóromba tufuwónáe sésa

²⁴ tufuwíyanesa nó'waane wááwáiyé Támásikasi-naokoni óntan-kusaigoni aumépa'a mésa ontará'á takaráwi-karawi wéuwana moóráwigo iséna tufuwónáe-aaimo sumbá kosimámuwasa

²⁵ moórá-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwái Sóromba áí'maesa pofafimbá fáítumaresa óntan-kusaigoni afaapimbá túsúsuwesa ándára'a ta'ótorena túwówana kuméména marapá'á múra tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremufa'o komérain-ai.

²⁶ Sóro Yérúsaremu-naopa'a wéména wéna séna Ísuni aampa'ó kowísé'a méranae'a túne súwasa miwí sésa Ísun-ai ímba ísaraiwai karo'á siyé sésa wenáároi inkáísúwana

27 moóráwigon-awí'a Páánápáasi Sóron-aai iséna kawel'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-aai kosimátimena séna Sóro Támásikasi-ampa'o wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimó simámakain-aai simátimena Sóro Támásikasi-naopa'o Ísun-aaimo óraaka'o simátíma'maenamo kuráin-aai simátimuwasa

28 iséna érai'e suwaná Sóro miwísé'a ména Ísuni fasi'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'o Ísun-aai óraaka kosimátin-tasimatin-ena

29 fí'on-Yundaa-waasi Kíríki-waasi-taaifinkembo sun-kwáási simátimuwasa aai wesimán-kwesiman-esa tufuwónae sésa

30 sumbá Ísuni aampa'ó kuwái iséna Sóromba áí'maesa wémesa Sísááriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa ai'márówana mindáópa'a kóuraiye.

31 Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étínkówasa aáno úmai wempa'á ména Yúndiyaa-aempa'e Káríri-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwái aáno úmai wempa'á mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa fasi'ámai ména Ísun-aai simátímúwasa iséna érai'e sésa sáwifa'-waasi-i'a ésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá marésa wenaísamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-aai.

32 Pítaa naaó'-nao'a wénena Maníkóní waási tuwánáíndasafena Ríndaa-naopa'o kúmba

33 moóráwigon-awí'a Íniyasi ímba aíntamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'a wéuwana

34 Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráísiti asófankaifo íyáfasinke ení wandaai fawasaaó súwana íyáfasinkwena kúwasa

35 Ríndaa-naopaken-kwaasiye Séróni-naopaken-kwaasiye seyaafá'á awánésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'o kuráin-aai.

36 Yópaa-naopa'a moórá-ininkon-awí'a Tápítaa Kíríki-waasi-taaifinkemba mináwí'á Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyaasí kawe-kísáú wémaena moparáwimbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba

37 áí'a úwana puwúwasa wenáuma nombá pé'ankesa maimaésa afófumayaataan-daumpa'a móankaraawe.

38 Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'a ewaa'á pósa Yópaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'o taméron-aai iséna kae'-wáási tì'márówasarai Pítaamba kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa si'marááwakai túye suyaná

39 Pítaa íyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maesa minínimbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'a afófumayaataan-daumpa'a iyúwasa Pítaampa'a keto'-ínintómbá tatúwaandu urésa ifi'á tésa sésa Tókáasi ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoiyé sésa aráánámúwana

40 awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítaa kífaena Fasi'aénkómpá'á inai simásuwena méwae'mai minínimbá awánéna séna Tápítáao íyáfasinaao súwana aúramba éna Pítaamba awánéna íyáfasinena mérowana

41 Pítaa koisáúwankena Ísuni aampa'ó kun-kwáásíyé keto'-íniné táántowasa aúmó arómba iawánésa

42 Yópaa-naopa'a kosimátíma'maesa kuwasá isésa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uwaná

43 Pítaa Yópaa-naopa'a sáwífa'-no'waamba waéna moóráwígon-awí'a Sáimoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásígó waan-ásisambo wení kisaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóníríyasini naaúmpa'o iyáin-aaí.

1 Sísááríyaa-naopa'a moóráwígon-awí'a Kóníríyasi ména Rómufakemba sáwífa'a 100 i-waasiya'o káráwiyowi mérowasa miní-wáásí túwí'a Ítáári-i-waasiye sésa uwaná

2 Kóníríyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá maréna Yúndaa-waasimo ímbo moparáwímbó makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'á inai símaena iyúmba

3 moórá-kanáa fenómpinka'a inai wésuwana Maníkóni kísau-waasigo wíyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawel'-úmai awánówana séna Kóníríyasiyo súwana

4 áá'a úwana aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nóran-aaíya simásiminewa sénó súwana emó inaimó séndawiye waásimo túwa'nai óndawiye Maníkón-aúranka'a kawel'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá ímbá pó

5 ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwígon-awí'a Sáimoni Pítaamba koaíyáaro.

6 Wení araámáó Sáimonini naaúmpa'a ména minkwáásígó waan-ási-kisaumo máín-kwaasigoni naaúmpa'a uwí-nónkóni áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro

7 simásuwena áwiyokuwana Kóníríyasi wení kisaumo máún-kwaasifinkemba kae'-wáásíyáíyé moórá-i-waasi Maníkón-ímáyáá mósá marówinte'a miyáumai-waasiyau táántowasa

8 tuwaná wíyómpakewimo simámakon-aaí simátiména séna miyáumai Yópaa-naopakemba koaíyáaro séna ti'mákaiye.

9 Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa Yópaa-naopa'a ewaa'ó kumbá wááwái Pítáa naan-afófora'a iména Maníkómpá'á inai wésuwana

10 áái tówana tómbá nánae súwasa tómbá wéagauwana kaainkáámbá awánómba

11 wíyómba tuwínkaa'-úwana mimpínkémbá óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuménama marapá'á kumúwana awánómba

12 minámpántáfímbá wai-waane póíye iyaankafayaané numawé fi'o-fi'on-kwai-waane mérowana

13 aaigó aantemba séna Pítaa iyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana

14 Pítaa séna Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí amáámba Yúndaa-waasisa miyán-tántáá'a aambá fáí'makaawata póta ínta wénaumne súwana

15 minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawetántáá'émó siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwana

16 kaumbo-í'a kaainkáámbá awánówana wíyómpa'a minámpántá iyáíye.

17 Iyúwana Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma nórawa'iyó súmba Kóníriyasimo ti'marón-kwaasi Sáímonini naambá taawánésa ontará'á tamésa

18 táántesa sésa Sáímoni Pítaa maandáúmpará méraiyo suwaná

19 Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma saafá úwana Maníkóní amútanko séna kaumbo-wáásí embá ayaafái úmaesa tefo

20 iyáfasine kumuwó. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'ímáyáán-uwo. Úwoi miwísé'a waaó súwana

21 Pítaa kuména minkwáásísáféna séna wésiyaafaa-onkwaasi úmpo nóintafera wésiyaafaaó súwasa

22 kentáásí kawáágón-áwí'a Kóníriyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawé'-wáásí Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá máráísasa pósa Yúndaa-waasi seyaafá'á wentáfésa kawé'-wáásíyé wésewe. Moóráwigo Maníkóní kisaú-waasigo wíyómpakewi kusimámena séna ti'márénasa Pítaamba Yópaa-naopakemba koaiyéwana empá'á téna aaí tasína isaaó sisatá túne suwaná

23 Pítaa tí'maena naaúmpa'a tinkówasa wáúmba aafáyáara'a Pítaa iyáfasinena miwísé'a kuráíye.

Miwísé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuni aampa'ó kunkwáásí tuwímbai awíyo'maesa

24 aampa'á kówaesa wémesa Sísááriyaa-naopa'o kumbá Kóníríyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítaamba amu'makówana

25 Pítaa Kóníríyasini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóníríyasi aamoí éna óraakon-iyé séna aísamaifimba kífauwana

26 Pítaa séna emó óndanten-kwaasi úmpo íyáfasinaao séna íyáfasinakena

27 aaí simáma'maena Kóníríyasiye'a naaúmpa'o iyúmba sáwífa'-waasi túwaandu urómba ituwánéna

28 séna kentáási áamámba ísaraawe. Yúndaa-waasisa fi'onkaa-waasisé ímba moórárata taankarotámaisa wémaumne. Miwítí naaúmpata ínta wégundarata Maníkó aráásimena seyaafá'-wáási ímba sáwí-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwí-waasiyemo sendá úwoi kawel'-úmai ménaumne.

29 Mindásafesa sáántaamba ímba a'áo súnda túmpo nóintafera sáántaraao Pítaa súwana

30 Kóníríyasi séna éiyain-do'waamba waé'a káfékaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inai súnana minúwóiyáámba moóráwigo sámó kain-únánkwátói uréna súranka'a kumbéna

31 séna Kóníríyasiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Maníkón-aúranka'a kawel'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá ímba pó

32 ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwígon-awi'a Sáimoni Pítaamba koaíyáaro. Araámáo Sáimonini naaúmpa'a méraiye. Waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro súwa'a

33 minúwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koaíyáawa kawel'-úmai téne. Kesáa Maníkón-aúranka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aai simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníríyasi siyáíye.

Pítaamo simátimakain-aai.

34 Kóníríyasi súwana Pítaa séna káfé'a wéisaumne. Érai'a Maníkó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo

35 seyaafá'-áémpákén-kwáási Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawel'-úmai méraawi Maníkó miwí aamoí wéuwatinkaiye.

36 Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana Ísareri-waásisafena ásé-aai simátimakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-iyé. Minásé-ááísáfésa érai'emo síyawi tirumbá kawel'-úmai wempa'ó méraiymba

37 kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a nombá maenááwe siyáimba Ísun-

aai aifa'á Káríri-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráiyé.

38 Ísu Násaretifakewin-aai ísaraawe. Maníkó wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempimbá óraa'a uwáńkowana Maníkó fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'-nao'a kawé-kísáú wété éna waántáwankomo ta'ótoron-kwaasi kawé'á uwátínkáfa'a kuráiyé.

39 Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimba awánaraumne. Wembá aaraa-táiyá'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna

40 kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo

41 ímba seyaafá'-wáásí awánaraawe. Maníkó simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo iyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne.

42 Ísu óraaka'a simásimena séna Maníkó imáyáa siména pukén-kwaasiye tímó arén-kwaasiye aaifimbá maitínkáínone siyé simátíméro Ísu siyáiyé.

43 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi Ísun-aai simátimesa sésa wenááísafesa timankúńkúmbo iyawi Ísuni fasi'aénká'á Maníkó miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye naaófá'á siyáawe Pítaa siyáiyé.

44 Pítaa mináái simátimuwana wéison-kwaasifimba Maníkóní Ufaen-ámútáńkó miséyááfápimbá kumbéna

45-46 Maníkóní Ufaen-ámútáńkó kumúwasa fi'o-fi'on-aafinkemba Maníkón-áwí'a mósá márówasa Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí Pítaa-iyaise'a Yópaafakembo tuwáiyé táátafesa ésa sésa Maníkó fi'onkaa-waasiwara'a wení ámútamba úwoi wétimiye sésa táátafesa uwaná Pítaa séna

47 Maníkó wení Ufaen-ámútántáámó simakaintenta miwíwará'á wétimimba póta nombó maiyamba ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maénááfo

48 maitínkáaro súwasa Ísu Káraísitintafesa ísámai nombá maitínkówasa Pitaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta waínone suwaná miyá uráiyé.

11

Yérúsaremu'fa'a Pítaamo simátímakain-aai.

1 Fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa ta'ótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuni aampa'ó kuwáí Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye mináái isésa mérowana

2 Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéesa Yúndaa-waasi túma káramai araénáembo

wéontemba fi'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi
Pítaamba aaisambá aéesa

³ sésa emá fi'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo túmo
kárámai araenáémbo úmakaan-kwaasiti naaúmpakemba
tóbá imandaráne suwaná

⁴ Pítaa seyaafá-tántáá'ó uráimba simátimena

⁵ séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkómpá'a inaimó
séwándara'a kaainkáámbá awánááwánana wíyómpakemba
óraa'-ampanta éiyain-araiya'a ta'ótoresá túwówana kuména
méraawandara'a kumúwa'a

⁶ mimpímbá afuwé'a awánááwánda póíye waí-waane
iyaankafayaané numawé mérowa'a awánááwánana

⁷ aaigó aantemba séna Pítaao íyáfasinke tufú'mai agan-
daaó súwa'a isé'a

⁸ sé'a Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí áamámba miyán-
tántáá'á aambá fáí'makaawata póta ímba wénaumne
séwánana

⁹ minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawé-tántáá'é
siyáin-tantaatafe ímba aambá fáí'makaawe siyó súwa'a

¹⁰ kaumbo-í'a kaainkáámbá awánááwánana wíyómpa'a
minámpántá iyáíye.

¹¹ Minúwóíyáámbá Sísááríyaaafakemba kaumbo-wáásí ken-
táá'a ti'marówi tumbá

¹² Maníkóní ámútanko simásimena séna ímba kae'-ímáyáá
indá miwísé'a waaó súwa'a kówánasa Yópaafakemba
maankwáásí afa'mórée-waasi Ísun-aaimo ísááwi
suwíyórówata Sísááríyaa-naopata Kóníríyasini naaúmpata
kówánana

¹³ simásimena séna Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi
kesí naaúmpa'a kumbéraisá'a awánáúnana séna ti'márénasa
Yópaa-naopakemba moóráwígon-awí'a Sáímoni Pítaamba
koaíyéwana

¹⁴ téna aaí tawésimatimína'a ewará ení akúnkwará'á
seyaafá'á wéisewana Maníkó sáwí'o úmaimo
méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye wíyómpakewi
siyáíye Kóníríyasi súwa'a

¹⁵ aaí wésewanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó aifa'ó ken-
tááfímbó kunkáintemba miwífímbá miyá úwa'a

¹⁶ awáné'a moórá-aaí sááka'a makáumne. Ááéma
Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitinkaraimbanifo Maníkóní
Ufaen-ámútánkó kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye
Fasi'aénkó siyáin-aaí sááka'a makáumne.

¹⁷ Énifo kesáá Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-aaisafeta
simankúnkúnta ówánanasa Maníkó wení ámútambo
símakaintenta fi'onkaa-waasi miwí miyá owa'á
awánaraumpo kemá Ísuni kísau-waasi pó'a nombó máúmba

ímba aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa

¹⁸ mináái isésa aaisambó áúmba ifátuwesa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa Maníkó miyá éna ímba Yúndaa-waasi aantemba aaisá wésimasimifo fi'onkaa-waasiwara'a wésimatimisasawara'a miwiti sáwí-imayaa tinaaemba uwámesa Maníkémpá'á tésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáawe.

Ántiokufakemba Ísuni waási-taai.

¹⁹ Ááéma Sítífenimba tufúwana puwúwasa fi'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátínkówasa wété uráamba tuwímbai Fínisiyaa-marafa'a kuwasá tuwímbai Sáiparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántioku-naopa'a kuwasá miwí minkáumbó-maráfá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aii kosimátimesa

²⁰ miwífínkémbá tuwímbai Sáiparasi-marafakewi tuwímbai Sáiríni-marafakewi miwí Ántioku-naopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiyewara'a Fasi'aénkó Ísuni ásé-aii kosimátimuwana

²¹ Fasi'aénkóní fasi'aémbá miwisé'a wérowasa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'á tiyáawe.

²² Ántiokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa wempá'ó tiyáan-aii suwasá Fasi'aénkóní waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi mináái isésa Páánápáasimba ai'márówana Ántioku-naopa'a wémena

²³ koména Maníkó kawé'ó uwátínkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátiména séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntáfé'a méraaro séna

²⁴ Páánápáasi kawé'-wáási úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba fasi'ámai éna aai simátíma'maena iyúwasa sáwífa'-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba

²⁶ koawánéna koái'maena Ántiokufa'a tésarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóní waásise'a mésarai sáwífa'-waasi tatúwaandu untémbá Ísun-aii simátíma'maesarai iyúyasa Ísuni aampa'ó kuwáísáfésa sésa Káráisitini waásiye suwaná aifa'á Ántiokufa'a mináái paápé uráíye.

²⁷ Mináái paápé úwana minkánáá tuwímbai Maníkón-gaimo simátímakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántiokufa'a kuwaná

²⁸ miwífínkémbá moóráwígon-awí'a Áká páasi íyáfasinena Maníkóní ámutanko wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á táíniye siyónka'a póna ánaaemba Rómu-kamaniti kawáágón-áwí'a Kírondíyasi méronka'a minááwái paápé uráíye. Áká páasi mináái súwasa

²⁹ isésa Ísuni aampa'ó kuwái moórá-mora sésa óntamba túwaandu úmai Ísun-aaimo isááwi Yúndiyaa-marafa'o méraan-kwaasi timénae sésa

³⁰ miyá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi mátímakaaye.

12

Aneka'á sáwí'o uwátínkaraan-ai.

¹ Minkánáá Érotin-anáwainko araámáo Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuni aampa'ó kuwái tuwímbai sáwí'a uwátinkena

² moóráwigomba ai'marówana Yóni awaaón-áwí'a Yémísimba kota'ótokena anuwarambá kambísásuwowana puwúwasa

³ Yúndaa-waasi aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae séna moóráwigomba ai'marówana Pítaamba kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa Pítaamba kota'óto'maena

⁴ ándáfa'a máánkowasa siyáánkain-úmai afa'móráe-i-waasi wenká'á káráwiyowasa éiyain-eiyain-kwaasi kóyááka-tayaaka úmai káráwiyuwasa Éroti séna Maníkó Yúndaa-waasi tíyótai mo í-tánón-kánáá tai'áína'a Pítaamba áí'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a aaifimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba

⁵ Pítáa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási Fasi'aénkómpá'á inaí símai Pítaamba áwa'nai uráawe.

Pítaamba ándáfakembo faú'ánkarain-ai.

⁶ Inaí sésa Pítaantafesa ísámai áísai uwaná aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a Pítaamba aaifimbá maiyankánaumne súwana káfé'-no'waankaamba Pítaamba aiyayaanka'a kárá'umakesa kae'-í-wáásí séfasefa'a méroyana Pítáa aú-kwaigúwasarai kae'-í-wáásí ontará'á káráwiyoyana

⁷ minúwóiyáámbá Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kumúwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítaan-ayóiyá'á tufuwéna aúsúwana íyáfasinowana séna úwoiya íyáfasinaao súwana Pítáa ayáámpinken-anda weyáárika'a faú'wena marapá'á kumúwana

⁸ wíyómpakewi séna ení á'wáánkau uré enaísamai ánáamba maimái uwó súwana miyá úwana ení paákákén-únánkwátói kuférénakai kesékai koyó súwana

⁹ Pítáa ándá-naumpakemba wenánaaemba kuména ímba waásin-ye-imayaa uráifo kaaimbá awánáúmne-imayaa éna

¹⁰ i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá moórá-ontara'a i-wáásímó méron-ontara'a kúwáákesarai minkákémbá ándáfakembo naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a fasi'aén-óntará'á kúmúyana weyááríka'a tigúwasarai kuwákárúwesarai aampa'á kuyaná minúwóiyáámbá wíyómpakewi Pítaamba auwéna áwiyokuwana

¹¹ Pítáa imáyáa éna séna ímba kaaimbá awánáúmpo érai'a Fasi'aénkó wení kísau-waasigomba ai'maráísana kuména Éroti sínkamine isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a túne. Yúndaq-waasiwara'a sínkamonaesamo ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítáa siyáie.

¹² Pítáa minímáyáá uwásuwena Máriyaani naambó wéropa'a wéna Yóni-Máákaani anówani naambó wéropa'a kúwasa sáwífa'-waasi mindáúmpá'á túwaandu ésa Pítaantafesa ísámai Fasi'aénkómpá'á inaí wésuwana

¹³ mindánkóní ontamá paupau súwana moórá-arasi mindáúmpá'ó kísau mo maún-arasigon-awi'a Róta ontará'á kuména

¹⁴ séna nááwa'ono súwana Pítáa séna kemá úne súwana Pítaan-amóísáúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó tiyankómba awaantanténa sáwífa'-waasi isimátiména séna Pítáa ontará'á méraiye súwasa

¹⁵ miwí sésa emá uwóí'a éma karo'á séne suwaná minárásígó aneka'á séna érai'a Pítáa ontará'á méraiye súwasa miwí sésa Pítaan-amankon-ye

¹⁶ suwaná Pítáa ontamá óraaka'a paupau súwasa isésa ontá kuntiyésa awánomba wemá Pítáa úwasa táátafesa uwaná

¹⁷ káikarewa'a simátíméno simásuwena séna Fasi'aénkó ándáfakemba kembá sí'maena aampa'á másiyuwaifo Yémisine Ísun-aaimo isáán-kwaasiye kosimátíméro Pítáa simátiména tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráie.

¹⁸ Kúwasa aafáyáara'a i-wáásí Pítaambo káráwiyowi awánomba ímba mérowasa kantúmba marésa Pítáa nááfara kóuraiyo suwaná

¹⁹ Éroti iséna Pítaamba ayaafái oró súwasa ayaafái uwááesa ifátuwowana Éroti miní-wáásí aafimbá maitinkéna séna tínkamoro séna tuwímbai ti'marówasa tínkamuwasa

púwúwana Éroti miyá uwásuwena Yúndiyaa-marafa'a tuwéna kuméména Sísááríyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-aaí.

²⁰ Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyyaa-naopaken-kwaasiye áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu ésa sésa Érotimo káráwiyai-marafakemba kentáásí tómbá wémaumne sésa mináái símai kawé'á ónae sésa Érotimpa'o tumbá wení naaka'ó káráwiyowin-awi'a Párasítasimba másimamuwana isówasa minááisámbá másimai tukáawe.

²¹ Minkákémbá Éroti óraa-kanaa úwana wenká'ó káráwiyowini unáánkwátói úmaena káráwiyowí maé'mae'ó úpa'a íména ayáátáá'-aaí wésuwasa

²² Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sífó maníkó siyé óraaka suwaná

²³ Éroti minááisáféna ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpá'á tuwówana maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi tufúwana ufónkwanko arumbá unkutúwana pukáíye.

²⁴ Puwúwasa Fasi'aénkóní waási Maníkón-aaí kosimátin-tasimatin-uwasá isésa érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Ántiokufaken-kwaasi Yérúsaremufaken-kwaasisafesa óntamba tíménaumne siyómba pósarai Páánápáasiye Sóroe wétimuyana minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwí'a Yóni-Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántiokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápáasinte Sóronte kisaumo tímakain-aaí.

¹ Ántioku-naopa'a Fasi'aénkóní waásifinkemba Maníkón-aaí wésimatimen-kwaasiye uwáítái'o un-kwáásiyé mésa moóráwigo-awi'a Páánápáasi úwana moóráwigo fafután-kwáásígón-áwí'a Símiyoni úwana moóráwigo Sáíríni-marafaken-kwaasigon-awi'a Rúsiyasi úwana moóráwigo-awi'a Mánéyeni wemá Éroti kawáágóní naaúmpa'o maé'éíwai úwana moóráwigo Sóro úwana úmai mésa

² moórá-kanaa Fasi'aénkóní waási Maníkón-ímáyáá mósá marésa tómbá ímba nésa inai aantembo sunká'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó simátiména séna Páánápáasinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasintinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwasa

³ tómbá ímbo nombá inai aantemba sésa Maníkóní kísaurai máiwae sésa tine'á tiyáántamba ta'ótoresas ti'marówasarai kurááye.

Sáíparasi-marafa'o kosimátímakaayan-ai.

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápáasinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'maesarai Ántioku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwinónkóní afufumpim-báráfá'á áwí'a Sáíparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai wémesarai

⁵ Sáíparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti áamándaumpimpa'a Maníkón-ai simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmaena kúwasarai

⁶ kawel-áái simátíma'maesa marapá'á wémesa Péfosi-naopa'a kuwaná moóráwigo mindáópa'a Yúndaa-waasigo ména wenáwí'a Pááyísási Kíríki-taafinken-awí'a Érímasi aita-mbá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-ai simátimundawi úne súwana

⁷ moóráwigo kámáni-kawaagon-awí'a Sésiasi-Porasi ména kawel-ímáyááwará'-wáási póna Maníkón-ai isánae séna Páánápáasinte Sóronte táántowana Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo kámáni-kawaagoe aasiyaasí maé'mae'o úwai mérowana kámáni-kawaago Páánápáasinte Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwara'a téna

⁸ mindárai-taai tasímai taráísuwena kámáni-kawaago Ísun-aiisafena amankúnkumba ifó séna mindárai-taai tasímai taráísuwowana

⁹ Sóro moórá-awí'a Póro Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwáńkowana Póro fintómó ún-kwaasigomba káá'a afuwéna

¹⁰ séna waántáwankon-aráá'a po kawel-ánkóní namuro-wáási éma seyaafá-sáwí-ímáyáágó empímbá óraa'a uwáńkáimba po Fasi'aéńkóní kawel-ámbá sáwí'o úmae iyóndasafena

¹¹ káfé'a Fasi'aéńkó ení méyámbá amína aúrampa kafi'wína tuwímbai-kanaa sámó káinda ímba awánáínone Póro súwana minúwóiyáámbá Érímasin-aúrampa'a kumeu'á uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane séna waási tiyaafái úmae wénuwana

¹² kámáni-kawaago Fasi'aéńkón-ai iséna áátafena éna Fasi'aéńkómó úmba awánéna séna Fasi'aéńkón-ai érai'-ainiye séna amankúnkumba uráíye.

Písíndiyaa-marafa'a Ántioku-naopa'o kurááyan-ai.

¹³ Póro wesé'o wénuwaise Péfosi-naopa'a tuwésa nompín-táómba ta'ótoresas iyátesa wémesa Pámpíriyaa-marafa'a

Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Máaka tiyuwéna Yérúsaremu'a kóúwasarai

¹⁴ mindárai marapá'a wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántioku-naopa'a wésarai Yúndaa-waasi áamáan-aaimo isón-kanaara'a Yúndaa-amaan-daumpa'a mara'á iméroyasa

¹⁵ aúfáifinkemba Maníkóní áamáamba Mósesé agaimakómba simátimesa Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakón-ai simátímúwasa Yúndaa-amaan-kawaa-waasi moóráwigomba ai'márówana mindáraifa'a téna séna kentáási waásiyaiyo aaimó wérainakaimo ékai kentáási imáyáa símai asésinkaakaiyo súwana

¹⁶ Póro iyáfasinena séna isáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáámó mósá marááwiye isáaro.

¹⁷ Naaófá'á Ísareri-waasiti Maníkó kentáa síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'á Ísípimarafa'a mésa sáwífa'-waasi agáúwana Maníkó wení óraa-fasi'aemba wérontafena Ísípifakemba tí'maena

¹⁸ máásai-marafa'a mátinkowasa sáwífa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasi Maníkóntáfésa sáwí-imayaa umbánifo Maníkó miwíyá'á káráwiye na ímba tiyuwówasa

¹⁹ Kénaani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwaasi moórámora úmai mérowana Maníkó tínkambaena wéiyuwasa tuwímbai putásowana miwítí maramá maimaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa

²⁰ mimbárafá'á

mésa sáwífa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máúwana Maníkó moórámora-waasi kawáákísáurá'á iyáfasintinkafa'a kúwana Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Sámúwéri iyámauwasa miyán-kawááwáási taí'ásowasa

²¹ Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáará'á káráwiyinkwae sésa kentááfínkembá moóráwigomo éna kentáará'á káráwiniye suwaná Maníkó séna Pénisaminin-andafakewi Kísín-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyi-kisau máíniye súwana minkísáú wémaena 40 aatai maisuwówana

²² Maníkó minkísáú Sórompakemba Yésín-ááninkon-awi'a Téfitimba amúwana maúwana séna Téfiti kemó súndantemba wéifo aamoí uwánkaumne Maníkó siyáíye.

²³ Naaófá'á Maníkó séna Téfitin-andafakembo ánaaembo iyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwí'o úmimo mérempinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-áái siyáíye.

²⁴ Ísu ímba seyaafá'-wáási túranka'o paápé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísáréri-wáásísáféna simátimena

séna kentí sáwí-imayaa tínaaembo uwáme'o Maníkómpá'ó tíya'o é'a nombá maitinkánaumne súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna

²⁵ wení kísau ampáánká'á tai'áíne úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentáfé'o nááwa'iyomo sembá wéamu'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tindawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwí'an-iyé Yóni siyáíye

Póro siyáíye.

²⁶ Póro simátimena séna kesí waási Émbaramun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-imáyáá mósá máraáwiye ísáaro. Sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'ó métinkáimba kentáásáféna Maníkó siyáíye.

²⁷ Yérúsaremu-faken-kwaasiye miwítí kawáá-wáásiyé sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkainiyemo siyáin-aai Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráawe. Aasiyaasi-kánáá áamáan-aaimo ísón-kanaa Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakón-aai aúfáífinkemba toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráafo tufúwana pukáifo mináúfáífínkén-áái paápé uráíye.

²⁸ Tufuwíyan-ambo saafá umbá ímba sáwí'a uróntafesa Páíratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.

²⁹ Maníkón-aai aúfáífimba Ísun-aai agaimakómba seyaafá'á miyá uwasá aaraa-táíyákémbá maimái óntan-aifimba máutamakowana

³⁰ Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankowana

³¹ ayáátáaka'a moórá-mora-kanaa wení waási túranka'a paápé uráíye. Ímbo tufúkónka'a Kárírifakemba Yérúsaremu-fa'a wesé'o kuráawi pukómpinkemba iyáfasinenamo moórá-mora-kanaamo paápé urómba minkwáásí awánésa sésa awánáúndasaawe isáúndasaawe Ísareri-waasi kosimátíma'maeta kónae sésa kuráamba minkísáú paaí wémaewe.

³²⁻³³ Páánápáasiyekai minásé-áái simátíméyanekai túye. Maníkó kentáá síwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba kesáámó méraunda-kanaafinta miyá éna Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankaraiye. Mináái imó agaimakón-aufáifimba kaepímbá agaimaréna séna

emá kesáánimba óna'a

kesí kísaura'a ánkaraumne

agaimaréna siyáíye.

³⁴ Maníkó wembá pukómpinkemba iyáfasinankaraimba póna ímba aneka'á puwínana áuma kawáá'índasafena Maníkó séna

Téfítintafe sé'a érai'a kawe'á uwánkanaumne
siyáundantemba embá kawe'á uwánkanaumne

Maníkó siyáíye.

³⁵ Moóráfa'a imó agaimakón-aufaifimba agaimaréna séna
Maníkó wení kawe-kísáú-wáásígómbá
ímba auwáínana áuma kawáá'íníye

agaimaréna siyáíye.

³⁶ Mináái ímba Téfitintafena siyáifo Téfiti Maníkóní kísau
wémaena puwúwasa maimaésa aíwá'námo utámakompimba
máutamarrowana áuma kawáá'uraifo

³⁷ Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankarowimba
wenáuma ímba kawáá'uraiye Póro siyáíye.

³⁸ Póro simátimena séna kesí waásisono.

Ísámai kawe'án-oro. Ísu pukómpinkemba
íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá
maitiyuwáíníye Maníkó siyáíye. Minááímó simátimunda
ísámai kawe'án-oro.

³⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo
arááíwáéwimo ombá mináamáánkó kentí aoisaambá ímba
maitiyuwáínana arupíse úmai méraawin-owe Maníkó ímba
sínifo Ísumo éna wenááisafesa timankúnkúmba íyawiti
aoisaambá maitiyuwáínana miwísáféna arupíse úmai
méraawin-owe Maníkó síníye.

⁴⁰ Miyáumai Maníkón-aaimo simátímakowi siyáan-aaigo
kempá'á tifó sé'a káráwimai kawe'án-oro.

⁴¹ Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna sésa
érai'-aaisafe'a símai sáwí'o on-kwáási ísáaro.
Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máénda minkísáú mó
awáné'o ímbo kempá'ó té'o

é'a úwoi puwónááwe. Minkísáúsáfésamo simátimiya'a
minááisáfésa ímba
timankúnkúmba ónááwe

sésa agaimaréna siyáawe. Mináái kempá'á tifó sé'a
káráwimai kawe'án-oro Póro siyáíye.

⁴² Mináái simátimena Póroe Páánápáasiye áamáan-
daumpakemba máápa'a kumónae uyasá waási sésa aneka'á
ámáan-aaimo ísáán-kanaa tínakai mináái másíyata ísáano

⁴³ simásuwesa máápa'a kúmúwasa sáwífa'-waasi Yúndaa-
waasiye fi'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o kuwáíyé
Póronte Páánápáasinte tirááiwa'maesa kuwasarái sésarai
Maníkó úwoi kawe'á uwátinkainifo fasi'ámai wení aampa'á
koró siyááye.

44 Suyaná Yúndaa-waasi áamáán-aaimo ísón-kanáa túwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aai isánae sésa Yúndaa-amaan-daumpa'a imérowasa

45 Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa mináái arááiwaéfo sésa Póronte Páánápáasinte karaánáa'a tinkésa karo'-áái séye sésa símai taráísúwasarai

46 miwí táaroí ímbo inkáísúyamba óraaka sésarai aifa'á érai'a Maníkón-aai simátimuyamba mináái tínaaemba uwáme'a ímba sínkáíye sembá pó'a aúí'o úmimo maé'mae'o ondá uwófi'a ónaumne-imayaa ombá pókai tauwerékai fi'onkaa-waasi Maníkón-aai kosimátimeyauye.

47 Ááéma Fasi'aénkó simásimenasa sésa emá fi'onkaa-waasi sáma kátinke kesáái simátímínasa kesí aambá awánáíya'a

seyaafá'-márafákén-kwáásí sáwí'o úmimo méraampinkemba kawé'-ámpá'á métinkanaumne

Maníkó mináái simásimakaimba pókai fi'onkaa-waasi wenáái kosimátimeyauye Póro siyáíye.

48 Póro súwasa fi'onkaa-waasi isésa Fasi'aénkón-aaisafesa aamoí ésa tirunkó kawé'á úwana Maníkó sésa kesí waási é'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

49 Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmba ésa mimbárafá'á Fasi'aénkón-aai kosimátin-tasimatin-uwasá sáwífa'-waasi ísówasa

50 Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a uwátinkesa aare túwí'o wéron-inimba Yúndaa-amaan-aaimo fasi'ámaimo méron-inine mindáópaken-oraa'-waasiye tirumbá tórówasa Póronte Páánápáasinte sáwí'a uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá ti'mátuwowasarai

51 Maníkó minkwáásí ímba aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésarai tísamaifakem-barama uwá'maresarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Áíkóníyamu-naopa'a kuyasá

52 Ántíoku-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásí mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífímbá óraa'a uwátinkowana tirunkó kawé'á uráíye.

14

Póroe Páánápáasiye Áíkóníyamu-naopa'o kurááyan-aai.

1 Póroe Páánápáasiye Áíkóníyamu-naopa'a wésarai ááémo urááyantemba Yúndaa-amaan-daumpa'a imésarai ásé-aai óraaka simátímúyasa isésa sáwífa'-waasi Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

2 tuwímbai-Yundaa-waasi Ísun-aaisafesa tínaaemba uwámesa ímbo timankúnkúmbo uwái Póronte Páánápáasinte sáwí-ai simátínkówasa fí'onkaa-waasi isésa mindáraiye Ísun-aaimo ísówiye tirumbá sáwí'a uwátínkówasa

3 mindárai ayáátáaka'a mindáoopa'a mésarai miwí táaroí ímbo inkáísúyamba Fasi'aénkón-ai óraaka simátímúyana Fasi'aénkó waási úwoi kawel'ó uwátínkáimba awánáiwae séna mindárai wení fasi'aémbá timúwasarai ímbo awánaron-kisau kawe-kísáú máúyasa

4 mindáoopakewi kaeká tuwínkaa'-ésa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaisafesa érai'e siyáawe.

5 Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraa'-waasiye túwaandu ésa tínkamona-ai sésa óntantamba Póronte Páánápáasinte tínkamona-ai suwasarái

6 mináái isésarai kawel'ó íyapa'e sésarai Ríkíóniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'o-fí'on-daopa'e

7 ásé-ai simátíma'maesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépi-fa'emo kurááyan-ai.

8 Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-arumpinkemba aísamai sáwí'o uwáguromba ma'ánkarowana ímba aintómba ááemo maúnka'a ména

9 Póro wésimatimun-ai iséna érai'-ai wésimba póna kawel'á uwásinkainiye-imayaa úwana Póro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a afuwéna

10 óraaka séna koku'á íyáfasinaao súwana íyáfasinkwena aamoí éna weyáárika'a marapá'ó kúmba

11 sáwífa'-waasi Póromo úmba awánéna miwí tááifinkemba Ríkíóniyaa-taafinkemba sésa kentáásí maníkórái waásiyaan-úmai marapá'á kentááfímbá kumbéraaye sésa

12 miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa sésa Páánápáasintafesa Súsiye sésa Pórontafesa aaisé'ó simátímíwaiye sésa Émisiye siyáawe.

13 Marukón-awáífa'á minkáró'-máníkón-áwí'a Súsi wení ámaán-damba wérowana minkáró'-máníkóntáféna isámai póí'o uwándon-kwaasigo purumakamá wémaena mowáán-aramba wétarare úmaena mindáoókoni kusai-óntará'á mó marówasa sáwífa'-waasi miwítí maníkóntáfésamo póí'o uwándaantemba miyáumai Ísuni aantá-waasiyaiya'a póí'a uwándánaemo

14 sun-áái isésarai sáwí'an-iye sésarai kentí unáánkwátói tafétuwesarai tuwaantantésarai sáwífa'-waasifimba komésarai óraaka sésarai

15 kenkáí nóra ónaera wéoo. Kerái kemó onten-kwáási úye. Ásé-ai tasimátimuyamba miyán-káró'ó ombá tuwé'a

érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne marawé uwí-nóné mimpimbó wérain-tantaa'e úmarena fasi'aénkwáráwí méraiye.

16 Ááéma Maníkó úwoi tíyukowa'a kentí imáyáafinkemba seyaafá'-áémpákén-kwáásí wénesa

17 miyá é'éimbanifo Maníkó méraiye síwae séna aaí sisaná aa'á téna tónkó kawel'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-báníkó méraiye síwae séna Maníkó kawel'-í'a wéiye

18 mindárai mináái suyasá seyaafá'-wáásí fasiyésa mindáraiya'a póí'a uwándánae suwasarái ímba miyán-oro símai tufimbaesarai íyúyasa ifátukaawe.

19 Ifátuwowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóníyamu-naopakene tésa seyaafá'-wáásí tirumbá tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'a púwíye-imayaa ésa tafisímaesa mindáoókoni awáífá'á mátúwówasa

20 Ísuni aampa'ó kuwái taúkúresa awánowana íyáfasinena mindáoopa'a wéna kowaúmba aafáyáara'a íyáfasinesarai Póroe Páápápáasiye mindáoopa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kurááye.

Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'ó kurááyan-aaí.

21 Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'a ásé-aaí kosimátímúyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'a aneka'á kurésarai minkákémbá Áíkóníyamu-naopa'a kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á kurésarai

22 miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkumbo uwái miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Maníkó wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'o é'a minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónááwe sésarai

23 miyáumai mindáoópaka'a wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraa'-waasi íyáfasintinkafa'a kuyasá Maníkón-imáyáá ésa ímba tómbá nésa inaí aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkumbo uwáísáfésarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíníye simátímakaaye.

24 Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'a kóyáákesarai Pámpíriyaa-marafa'a wésarai

25 Pékaa-naopa'a komésarai ásé-aaí kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai

26 *nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a anaká tiyááye. Ááema mindáópa'a Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Maníkó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyááye.*

27 *Ántíokufa'a tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasarái Maníkómó simátimuntebo urááyan-aai sésarai Ísuni aampa'ó fí'onkaa-waasi aráátímúyasa minááisáfesa timankúnkúmba ésa minámpá'á kowé-áái tasimátimesarai*

28 *mindáópa'a Ísun-aaimo ísówi ayáátáaka'a méraaye.*

15

Yérúsaremufa'a túwaandu ésamo siyáan-aai.

1 *Ántíoku-naopa'a méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-aaimo ísówisafesa sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'o túmo káramai araenáembo iyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á ímba métinkainiye suwasarái*

2 *Póroe Páánápáasiye minááisáfésarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántíokufakewi Ísun-aaimo ísówi sésa Yérúsaremufa'a aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye minááisáfé'a kotísai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye ti'márówasa kuráawe.*

3 *Fasi'aénkóní waási ti'márówasa wémesa Fínisiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmba ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawel'á úwasa*

4 *naaó'-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopa'a komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye tiyáámba tímésa aamoí uwasá Maníkó kisaumo tímakain-kisaumo maiyáan-aai másimatimuwasá*

5 *isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbánifo ámaán-kawaa-waasiti aampa'ó kuwái iyáfasinesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí Mósesé simátimakon-amaamba isésa túma káramai araenáemba orómá kosimátíméro suwasá*

6 *aantá-waasiye óraa'-waasiye sésa mináái túwaandu uréta imáyáa úmaisa senó siyáawe.*

7 *Uwasá túwaandu urésa ayáátáaka'a mináái suwaná Pítaa iyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi*

ásé-aaí isésa Ísun-aaísafesa timankúnkúmba íwae séna ááéma Maníkó kempínkémhá íyáfasisinkena si'marówa'a kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá mináái é'a ísaraawe.

⁸ Maníkó seyaafá'-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbo simakainten-úmai miwíwará'ó tímakaimba awánaraumne.

⁹ Maníkó Yúndaa-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéifo Maníkó seyaafá'-wáásísá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo ontáféna miwítí sáwí-imayaa maitiyuwéna kawé'-ímáyáa uwátínkaraiye.

¹⁰ Mósesen-aaigo kentáá síwá'nása umbai tiyówasa ímba kanaa'á arááíwakaawe. Kentááwará'á miyá isatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'ó kowísáfésamo Mósesen-aaí arááíwáero siyasamo ésa umbai-ámbá arááíwaenaawe. Miyámó íyanamo éna Maníkó aaisambá sína'a ímba miyá ónááwe.

¹¹ Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa sáwí'ó úmimo méraundafinkenta kawé'-ámpátá méwésinkaiye. Minááisáféta érai'esa sénáísaiye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítaa siyáiyé.

¹² Pítaa súwasa isésa seyaafá'nánká érai'a siyé sésa ímba aaí suwasaráí Póroe Páánápásiye Maníkó tímakain-kisau fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aaí simátimesarai Maníkóní kísau ímbo awánaraan-kisau kawé-kísáúmó maiyááyan-aaí

¹³ simátímúyana Yémisi séna kesí waásisono. Kesáái ísáaro.

¹⁴ Ááéma Maníkó fí'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásífinkémhá tuwímbai íyáfasintinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aaí Pítaa káfé'a simásímakaiye.

¹⁵ Maníkón-aaí simátímakowi mináái aúfáifimba agaimarésa sésa

¹⁶ Fasi'aénkó séna ánaaemba kumé'a Téfitini naambó tawísísukaamba kunuwásuwanaumne. Sáwí-tantaa'wara'a kawé'ó kunuwásúwáanda pósa

¹⁷ fí'onkaa-waasi kempá'á ténááwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténááwe séna

¹⁸ Fasi'aénkó mináái naaófá'á siyáimba isaná káfé'wara'a miyá wésiye Yémisi siyáiyé.

¹⁹ Yémisi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaísafé'a imáyáa é'a sé'a fí'onkaa-waasi Maníkómpá'ó ten-kwáási umbai-kísáú ímba timénaumpo

²⁰ aúfái agaimái timéta séta karo'-máníkontáfésa imáyáa ésa póí'ó uwándaamba mimpóí ímba naaró. Aare-úméné

waai-úméné ímba oró. Póíma tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpóí ímba naaró. Naaewará'á ímba naaró. Mináái aúfáímba agaimaráúmpo toráumai ísáaro.

21 Ááemo maé'ón-kwaasiye káfé'o méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí áamáan-aaimo ísáán-kanaa mináái Mósesen-ai simátíma'maesa kuráawe. Mindásafeta aúfáímba agaimaráúmpo toráumai ísáaro Yémísi siyáíye.

Aúfái agaimái fí'onkaa-waasimo tímakaan-ai.

22 Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfímbá tuwímbai ti'maráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántiokufa'o wíyapa'a miwísé'a wíwae sésa miwífínkémbá kae'-wáásí túwí'a mósá makáan-kwaasiyai-tuwi'o sumbá moóráwigo Sáírasi úwana moóráwigo kae'-áwí'á Yúndasi Pásapasiye úmai

23 aúfái tímésa ti'marówasa kuráawe. Mináúfáímbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraa'-waasiye moórá-ai sénaumpo kentáási waási ísáaro. Fí'onkaa-waasi Ántioku-naopa'e Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'o méraan-kwaasi ísáaro.

24 Kentááfínkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímakaunda-ai miwítí imáyáafínkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwí'a úwa'a umbaimó taráanta iséta

25-26 túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-áái símai kae'-wáási íyáfasintinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafo-imayaa ímba ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau wémauye-imayaa ésarai fasi'ámai wémaeye.

27 Yúndasinte Sáírásinte ti'maráúnasarai migóyamba pósarai aúfáífíngen-aiiwará simátimiyán-aiiwará'a mimbórá-áái pósarai kosimátimeyaaye.

28 Maníkóní Ufaen-ámútánkówé kesááwé mimbórá-áái símaisa ímba umbai-ááísa simátimumpo maanáúfáífíngén-áái simátimundasa ísáaro.

29 Karó-mánikóntáfésa imáyáa ésa póí'o uwándaamba mimpóí ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póímo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Kesáámó súnda-aaimo isé'o é'a kawé'á ónááwe. Mináái taí'áíye. Aúfái agaimái tímésa siyáawe.

30 Suwasá mináúfái tímésa ti'marówasa maimaé wémesa Ántioku-naopa'a kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa mátímúwasa

³¹ mináúfáífkémbá toráumai simátímúwasa kawel'-áái isésa tirunkó kawel'á úwasarai

³² Yúndasiye Sáírasiye Maníkón-ai simátímakoyan-kwaasi ésa ayáátááka'a simátimesarai miwítí imáyáa arupise uwátímúyasa isésa fasi'owasarái

³³ tuwímbai-no'waamba miwísé'a méroyasa Ísun-aaimo ísówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaan-kwaasifa'a kawel'-áái kosimátímekaiyo suwaná

³⁴ Sáírasi fí'on-imayaa éna mindáoopa'a mérowasarai

³⁵ Póroe Páánápáasiye ayáátááka'a Antíokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-waasi mésa Fasi'aénkón-ai simátíma'maesa kuráawe.

Póroe Páánápáasiye'a tuwínkaa'o urááyan-ai.

³⁶ Ánaaemba Póro Páánápásintafena séna naaó'-nao'a Fasi'aénkón-aaimo simátímakauyamba Ísun-aaimo ísaraawi kawerá úmaiya méraawai tuwánamaekai kóyae Póro súwana

³⁷ Páánápáasi séna Yóni-Máákaamba áí'mekai kóyae súwana

³⁸ Póro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-marafa'a kenkáí másiyuwena wení naaópa'a tauwékáimba pókai ímba áí'mekai kóyauye Póro súwana

³⁹ minááísáféna kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwínkaa'-uyaná Páánápáasi Yóni-Máákaamba áí'maena nompín-táómba ta'ótoresarai iyátesarai wémesarai Sáíparasi-marafa'a kuyaná

⁴⁰ Póro Sáírásimba aiyówasa Ísun-aaimo ísówi inai simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawel'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírásimba áí'maena kúmba

⁴¹ Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e naaó'-nao'a wénesarai Fasi'aénkóní waási túwa'nai úmaesarai kuyasá kawel'á uráawe.

16

Tímóti mindáraise'o kuráin-ai.

¹ Póroe Sáírasiye miyá úmaesa Tépi-naopa'e Rísítara-naopa'e kuyaná moóráwigon-awi'a Tímóti mindáoopa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kún-ininko Yúndaa-ininko úwana afowá Kíríki-waasi úwasa

² Rísítara-naopakene Áíkóniyamu-naopakene Ísun-aaimo ísówi Tímótin-awi'a mósá makáawe.

³ Afowá Kíríki-waasi éna áuma ímba káramai araenáemba urómba pósa Yúndaa-waasi mináémpá'ó méraan-kwaasi miyán-áái ísówana Póro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-waasi aamoí íwae séna Tímótimba áuma karéna

4 ál'maena naaó'-nao'a wénesa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye Yérúsaremufa'o siyáan-
aai Fasi'aénkóní waásisafesa simátíma'mae wésa sésa
mináái ísáaro suwasá

5 Fasi'aénkóní waási Ísumpa'a fasi'ámai mésa fí'on-kwaasi
simátíma'maesa kuwasá isésa aasiyaasi-kánáá tuwímbai
Ísun-aaisafesa timankúnkúmba úmae wéwesa sáwífa'-waasi-
i'a uráawe.

Póro kaainkáámbó awánarain-aai.

6 Pórowe Sáírasiye Tímótiye Fírísíyaa-marafa'e Kárésíyaa-
marafa'e wénesa Ésiyaa-marafa'a ásé-aai kosimátimenae
sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa

7 isésa wémesa Mísíyaa-maragoni ófímbá kurésa Pítíníyaa-
marafa'a kónae sésa uwaná Ísuni ámútanko ímba kónááwe
súwasa

8 isésa wémesa Mísíyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa
Tóróasi-naopa'a kúmúwana

9 nó'waamba Póro kaainkáámbá awánówana
Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'á taména séna
Máséndóniyaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana

10 Póro awánéna simásimuwata iyáfasineta séta
Máséndóniyaa-waasisa ásé-aaisa kosimátíméndasafena
Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaafa'a kónaesa siyáumne.

Ríndíyaa Ísumpa'o tiyáin-aai.

11 Miyá séta Tóróasi-naopa'a nompín-táómba ta'ótoreta
iyáteta kówánanasa mindómpín-táónko arupíya'a kúwata
Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémeta
Níápórisi-naopa'a marapá kúwateta

12 minkákémbá Fírípái-naopa'a marapátá kuráumne.
Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraa'-naopa'a Rómu-kamani-
waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbai-no'waamba kówaeta

13 Yúndaa-waasi amáán-aaimo ísón-kanaa úwata imáyáa
éta Yúndaa-waasi nonáwáífa'a túwaandu ésa inái wésesa
owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáífa'o kumówándasa
aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa

14 isésa uwaná moórá-ininko Táyátáira-naopaken-ininkon-
awi'a Ríndíyaa wení

kísau óraan-tantaa'a ampantarálá tásuwena wétimena
óntamba wémaena wemá Maníkón-imáyáá éna wenáwí'o
mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáa amúwana Póron-aai
kawé'-úmai isówana

15 minínínkówará wení akúnkwará'á nombá maitinkówana
minínínkó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaisafena
amankúnkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-
iye sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení
naaúmpata kuráumne.

Póroe Sáírásiye ándáfa'o méraayan-aaí.

16 Moórá-arasi kisaumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwí-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aaí simátimuwasa óntambo ámúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'ómbaniye. Moórá-kanaa inai wésupa'a kumówánanasa minárásígó suwánénasa

17 Póronte kenté sirááíwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wiyómpa'o méraiwaini kisaumo maén-kwaasin-owe. Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métínkáín-aaímo simátíméwin-owe minárásígó séna

18 sáwífa-kanaa arááíwa'mae wénena miyá súwana Póron-arunko umbaí tówana méutausena wenarumpimbó méro-sawí-amutankontafena séna Ísu Káraísitini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka súne. Minárásí auwé kóuwo súwana minúwóiyáámbá auwéna kóúwasa

19 minárásímó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa ímba óraa'-ontamba maénaumne sésa Póronte Sáírásinte tiyááankwanda tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásíyá'á tiyésa

20 Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaa-waasiyai kentáásí naaópa'a sáwí-kisau wémaeye.

21 Kentáásí amáámba taraisésarai fí'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandáraimo séyan-amaamba ínta arááíwaenaumpo Rómu-waasiti amáánta arááíwaenaumne suwasá

22 sáwífa'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáásí mindáraití unááankwátói tafétuwesa sésa kunánaantamba tínkamoro suwasá

23 áfááraumai tínkambaresa tafisímaesa ándáfa'a fáfúsúsuwesa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawel'-án-uwo suwaná

24 afufumpin-dáúmpá'á mófafususuwena tísamaiyai taai imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.

25 Mésarai nó'waan-afufuntamba Póroe Sáírásiye inai wésesarai Maníkómpá'á imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi ísówana

26 minúwóiyáámbá óraa'-marima tówana naamayáámba korekáare uwágúwana seyaafá'-óntá tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi tiyayaampimpaken-anda weyáárika'a awákúwasa

27 ándá-naumpa'o káráwiyowi aúmá waiguréna iyáfasinena awánómba ontá tigurówana iyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaa éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení

paepáé'a mósá taúkéna wenáúfimba fagaifáíndasafena úwana

²⁸ Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-uwo. Kesáá seyaafátá úwoisa méraumne súwana

²⁹ ándá-naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúra-simero súwasa kúra'-amuwana minúwóiyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aiyayaankakemba tata'á úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena

³⁰ iyáfasinena tí'maena máápa'a kumbéna séna nóra onanawá sáwí'o úmimo méraundafinkemba Maníkó kawe'-ámpá'á mésinkainiyo súwasarai

³¹ mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkómpákémbó kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwí'o úmimo mérempinkemba kawe'-ámpá'á métinkainiye simámesarai

³² minkwáásísómbá Fasi'aénkón-aa simátímúyasa isésa

³³ mindó'wáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirósáaumpa'-afima wénon-kwitiyuwena minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

³⁴ Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mátínkarena tómbá timúwasarai wénoyasa wewé wení akúné Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawe'á uráíye.

³⁵ Mérowasa aafáyáara'a Rómu-kawaa-waasi i-wáási tí'márówasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútínkénasarai kókaiyo suwaná

³⁶ ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafena séna Rómu-kawaa-waasi

i-wáási tí'marááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútinkaaó sefó faútinkáanakai tirunkó kawe'á inakai kokaiyó súwana

³⁷ Póro i-wáásísáféna séna ímba kawe'-áái sésa kempímbá ímba wérain-aaí símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'a fáfúsúsukaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáuyan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwí'a ésa minámáámbá taráíyaawe. Káfé'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakái ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'á tésa ontá tatisúwéwakai kóyauye Póro súwasa

³⁸ i-wáási isésa kouwerésa Póron-aaí tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokááyan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa

³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa kerái Rómu-waasiti aúfáíma tokááyan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tínkankaunda mindá sáwíta éta tínkankaumne sésa tí'maesa máápa'a

kumésa aáo úmai sésa kentáásí naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasaráí

⁴⁰ Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiyaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaimo ísówi túwaandu urówasarai miwítí imáyáa kawel'á uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o koméraayan-aai.

¹ Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyaa-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti áamáán-damba wérowana

² Póro úntemba Yúndaa-waasi áamáán-aaimo sunká'á áamáán-daumpa'a iména Maníkón-aai aúfáífinken-aai simátimumba áamáán-aaimo ísón-kanaara'a kaumbo-íká simátimena

³ séna aúfáífinkemba séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índá-i'a uwánkaiyana puwéna íyáfasinainiye siyáimba minááígóní áwáuma afora'á simátimune. Mináái Ísuntafesa siyáawe Póro súwasa

⁴ isésa Yúndaa-waasi tuwímbai minááisáfésa timankúkumba ésa Póronte Sáírásinte tirááiwaesa Kíríkí-waasi Maníkón-ímáyáa mósá márówiye sáwífa'-inimba túwí'o wéron-ininte miyáumai-sawífa'-waasi arááíwakaawe.

⁵ Arááiwaúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa mináái arááiwaéfo sésa sáwí-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aai simátimúwasa Yésónini naambá taúkúmaresa Póronte Sáírásinte tata'óto'maeta seyaafá'-wáási túranka'a aafintá maitinkánae sésa tiyaafái umbá

⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaimo ísówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwí-aai wémaresarai seyaafá'-márafá'á wétesarai káfé'a maanká'wará'á kentáásí naaópa'a taméraayana

⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátínkaraiye. Rómu-aifa-kawaagoni áamáamba taraisésa sésa kentáará'ó káráwiyaiwai Ísun-iye wésewe suwasá

⁸ seyaafá'-wáásiyé kámáni-kawaa-waasiye isésa tirunkó sáwí'a úwasa tiyái-ímáyáa uwasá

⁹ kawáá-wáási Yésónimpin-kwimái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simíyata faútínkáana'a ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútínkówasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aai.

¹⁰ Faútínkówasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaimo ísówi Póronte Sáírásinte tinkamofa sésa ti'márówasarai

Périya-naopa'a wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti áamándaumpa'a imésarai Ísun-aai simátímúyasa

11 minkwáásísómbá ímba Tésáróníkaa-waasiyaamba ésa kawel'-ímáyáá ésa Póron-aai kawel'-úmai isésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáífimba toráumai isésa sésa Póro éraira wési karorá síyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aai aúfáífimba toráumai awánomba

12 Yúndaa-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'o wéron-inimba sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwífa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

13 Póro Périya-naopa'a Maníkón-aai simátímíyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésáróníkaafaken-kwaasi isésa Périya-naopa'a tésa miwí tirumbá torésa suwasá isésa Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá

14 minúwóiyáámbá Ísun-aaimo ísówi Pórontafesa tufúwófo sésa uwí-nómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírásiye Tímótiye mindáópa'a méroyasa

15 Póromba áí'maesa kumémesa Áténisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírásinte Tímótinte isimátimesa

sésa minúwóiyáán-úmai kúmókaiyo Póro siyé isimátímakaawe.

Póro Áténisi-naopa'o mérain-aai.

16 Póro Áténisi-naopa'a kuména Sáírásinte Tímótinte wétimu'marena awánómba mindáópaken-kwaasi sáwífa'a karo'-máníkómbá úmakesa miwán-áwí'a mósá wémarowana Póro tuwánéna arunkó umbaí tówana

17 Yúndaa-waasiti áamándaumpa'a iména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó mósá márówiye isimátimena Maníkóní ásé-aai isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó méron-kwaasi Maníkón-aai simátíma'maena iyúwasa

18 Épíkúriyaan-aai ísámaesa kuwáiyé Sítóikin-aai ísámaesa kuwáiyé Pórompa'a tésa wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'o símae nín-kwaasi nóintafenawa síyó suwasá tuwímbai sésa fí'om-barafakem-banikontafena siyé sumbá Póro Ísun-aai séna pukáimpinkemba iyáfasinkaiye simátímakaintafesa mináái suwasá

19 Póromba áí'maesa kawáá-wáásímó túwaandu ésamo tuwímbai-aaimo símaimo kawel'-un-áémpá'á áwí'a Áríópagasi-aempa'a Póromba áí'maesa máankesa sésa aú-aaimo simátimenda-aai simásímínata ísáano.

20 Kesáá minááisá ísáúnda minááiígó fí'oran-ifo aneka'á minááiígóní áwáuma simásímínata ísáano sésa

21 Áténisi-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-kwaasi mindáo'pa'o taméron-kwaasiye aasiyaasi-kánáá túwaandu ésa aú-aai aantemba wésewe. Mindásafesa minááígóní áwáuma simásímínata ísáano siyáawe.

22 Suwaná Póro iyáfasinena Áríopagasifa'a túwaandu un-kwáásísáféna séna Áténisi-naopaken- kwaasi ísáaro. Monotáfé'o fasi'ámaimo méraawi é'a tuwánaraumne.

23 Kentí naaó'pa'a wéne'a tuwánáúna'a tuwímbai-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'o mósá wémaraamba tuwánaraumne. Óntan-taarerera'a aúfái agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a maanóntán-táaré úmakaumne agaimarénamo siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbánikómbá ímbo awánaam-banikon-aai simátimune.

24 Wemá wíyóne marawé mimpímbó wérain-tantaa'e úmarena seyaafá-tántááká'á káráwiyena ímbo waásimo úmakaan-daumpa'a méraiye.

25 Weyáá waásimo méraawini áwáugo éna tááma tiména seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena wempímbá ímbo aawaimó taiwái éna ímbo waási wembá áwa'nai owín-iyé.

26 Maníkó aifa'á moórá-waasi úmakowasa wempínkémbá fí'o-fí'on-kwaasi sáwífa'a paápé urésa seyaafá'-márafá'á wété uráawe. Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-máramá tuwín-timena seyaafá'-wáásítí kanaamá makáiyé.

27 Kembá siyaafái úmai suwánáíwae séna Maníkó miyá uráiyé. Wemá ímbo némpa'a méraifo ewaa'á méraimba póta awánánaumne.

28 Moóráwigo séna wemá méraisata póta kesáá méraumne siyáiyé. Kempínkémbá moóráwigo agaimaréna séna érai'a wení iyámpóisa úne agaimaréna siyáiyé.

29 Maníkóní iyámpóisa póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo úmaken-tantaatafetaamo éta kesifowésá ímbo sénaumne.

30 Ááémo miwí mésamo sáwí'o umbá Maníkó miwísáféna ímbo sáwífa'-aai siyáifo káfé'a seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna séna sáwí-amba tuwé'a kempá'á teró Maníkó wésiye.

31 Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáási aaifimbó maitinkáinda-kanaa tíníye. Aaifimbó maisinkáinda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye. Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósa érai'a wemá aaifimbá maisinkáíníye sénááwe Póro siyáiyé.

32 Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai sésa moórá-kanaamo índa simásímínata ísáano suwaná

33 Póro tiyuwéna kóúwasa

34 tuwímbai arááiwa'maesa wésa wenáái isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo umbá miwífínkémbá moóráwígon-awí'a Táyonisiyasi Áríópagasi kánísórugo úwana moórá-ininkon-awí'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaisafesa timankúnkúmbe uráawe.

18

Póro Kórinti-naopa'o komérain-ai.

1 Póro Áténisi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana

2 moórá Yúndaa-waasigon-awí'a Ákwíra mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména ma'ánkarowana ména óraa'a éna Ítáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-áwí'a Pírísiraae méroyana mimbáráfá'ó káráwiyon-kawaagon-awí'a Kóróndiyasi Yúndaa-waasi aaisambá tí'mai Rómufakemba ti'mátuwowasa kuwasarái Ákwíraae Pírísiraae Kórinti-naopa'a koméroyana Póro mindáraifa'a wéna

3 wení moórá-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá ésa óntamba wémaesa

4 Yúndaa-waasi áamáán-aimo isón-kanáa túntemba Póro Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaisafesa érai'e sésa wempá'á tíwae séna

Ísun-ai simátíma'maena iyáiyé.

5 Simátimunka'a Sáírasiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Póro aasiyaasi-kánáá kawé'-áái simátíma'mae wéiyena Yúndaa-waasisafena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iye súwasa

6 wenáái taraisésa sáwí-ai simáncówana wení unááncwátóiyakemba kankambá fapífi éna séna Maníkó sáwí'o iyampinkembo kawé'-ámpá'ó ímbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwí'a ónááwe. Kemá ímba sáwí'a uwátinkaumpo keyáárika'a sáwí'o ontáfé tiyuwé'a fí'onkaa-waasifa'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simátimena

7 tiyuwéna moórá-waasigoni naaúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásígón-áwí'a Tísíyasi-Yásitasi wemá fí'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówi úwana wení naambá Yúndaa-waasiti áamáán-dankoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'á koména kawé'-áái kosimátíma'maena iyúwana

8 moóráwígon-awí'a Kírísipasi Yúndaa-waasiti áamáán-danka'-ora-a-waasigo Fasi'aénkón-aaisafena amankúnkúmbe

úwasa wení akúnkwará'á timankúnkúmba uwasá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwífa'nanka Póron-aai isésa Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyáawe.

⁹⁻¹⁰ Nombá máúwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méraumpo ímbo ifátúwénda kesáái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópakemba sáwífa'nanka kesáái isésa kesí waási-i'a iyamba

pósa ímba sáwí'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana

¹¹ Póro mindáópa moórá-aatai úmai afa'mórée-wiyomba ména Maníkón-aai simátíma'maena iyáíye.

¹² Simátimuwana ánaaemba Rómu-kamanigon-awi'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'lóto'maesa Káriyompa'a wésa

¹³ sésa maankwáásígó tuwímbai-aai simátimena Maníkómpá'ó iyíyan-amba moórá-ankwara'a wéaraatimiye. Minááígó kentáási áamámba wétaraisiye suwaná

¹⁴ Póro sénae súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásígó kámáni-waasi-taaimo sáwí'o énamo sáwí-kisaumo máínkakaa kentáái káfé'a kawel'-úmai isáúsina.

¹⁵ Énifo kentááiye kentúwí'e kentí áamáán-aantentafe'a tásisai ontáfé'a ifátuwe'a keyáárika mináái másimai kawel'-án-oro. Kemá ímba miyán-áái isánaumne séna

¹⁶ aaimó sí-náúmpákémbá ti'mátuwowasa

¹⁷ moóráwigon-awi'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti áamáán-danka'-oraa'-waasigomba ta'ótokesa aaimó isón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena ímbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Ántíokufa'a aneka'ó kuráin-aai.

¹⁸ Póro Kórinti-naopa'a ayáátááka'a Ísun-aaimo isówise'a ména tiyuwéna séna Pírísiraante Ákwíraante'a tí'maena Síriyaa-marafa'a kónae séna Sénkíriyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáféna érai'-aai séna a'nóntáu seyaafá'á kárásuwena mindárai tí'maena nompín-táómba ta'ótoresá iyátesa wémesa

¹⁹ Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírísiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti áamáán-daumpa'a iména aai wesimán-kwesiman-uwasa

²⁰ miwí sésa ayáátááka'a keséta mérainone suwaná a'áo kanaán-ifo méwaro

²¹ séna Maníkómó ewé sénamo si'maráína'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba ta'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wémena

22 Sísááriyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kunkéna Yérúsaremu'fa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waásisafena kawel'-áái simátimena Síriyaa-marafa'a Ántioku-naopa'a koména

23 tuwímbai-no'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésíyaa-aempa'a Fírísíyaa-aempa'a naaó'-nao'a wénena Ísun-aaimo ísówisafena simátíma'maena iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwigo-awi'a Ápórósin-aii.

24 Moórá Yúndaa-waasion-awi'a Ápórósi wemá Árékísándiriyaafaken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Maníkón-aii kawel'-úmai iséna aúfáifinken-aii kawel'-úmai simátíma'maena iyúwana

25 moóráwigo Fasi'aénkóní aampa'ó kun-áái simámakowana aamoí éna óraaka simátimena Ísun-aii arupíse úmai simátíma'mae iyéna Yóni nombó maitinkón-aii aantemba iséna Ísuni waási nombó maitínkón-aii ímbo ísómbo

26 Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti ámaán-daumpa'a óraaka simátimuwasarai Pírísiraae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Maníkóní aampa'ó kun-áái seyaafá'-áái kawel'-úmai simámakaaye.

27 Simámuyana Ápórósi iséna séna Ákáyaa-marafa'a kónae súwasa Éfésási-naopaken-kwaasi Ísun-aaimo ísówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaimo ísááwi Ákáyaa-marafa'o méraawi mátímínasa kawel'a uwánkáaro suwaná mináúfái maimaéna wéména kúmba Maníkó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai ena

28 afora'á Yúndaa-waasise aai wesimán-kwesiman-ena Maníkón-aii aúfáifinken-aii simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-iyé súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákwana miyáumai Ísuni aampa'ó kuwái túwa'nai uráiyé.

19

Póro Éfésási-naopa'o kuráin-aii.

1 Ápórósi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpimbáráfá'á wéména Éfésási-naopa'o kúmba Ísuni aampa'ó kun-kwáási mérowana

2 Póro tuwánéna tísai ena séna Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo uráan-kanaa éra Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbéraiyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Maníkóní Ufaen-ámútánkón-aii ínta ísaraumne suwaná

³ Póro séna nóran-aaiya wésesawa nombá maitínkaraao súwasa miwí sésa Yónimo simátimakain-aai simásimesasa nombá maisínkaraawe suwaná

⁴ Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaemba uwásuwe'a Maníkómpá'á teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigo kesínnaembo tindawin-aaisafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáiyé. Miwántáféna Ísuwe siyáiyé Póro súwasa

⁵ miwí isésa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai nombá máúwana

⁶ Póro tine'á ayáámba ta'ótorowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fí'o-fi'on-kwaasi-taafinkemba sésa Maníkón-aai simátimesa

⁷ sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

⁸ Miyá uwaná Póro miwísé'a ména kaumbo-wiyónká'á Yúndaa-waasiti ámaán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai óraaka simátíma'maena iyúwasa

⁹ tuwímbai tirunté'a marésa minááísáfésa ímba érai'e sésa seyaafá'-wáási túranka'a Fasi'aénkóní aantafésa símai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísuni aampa'ó kun-kwáási tí'maena moóráwigo-awí'a Tíránasi túwaandu un-dámbó úmakopa'a mótínkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aai simátíma'mae iyéna

¹⁰ kae'-áátái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'o méron-kwaasi seyaafá'á Fasi'aénkón-aai ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

¹¹ Fasi'aénkón-aai ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kisau fí'on-kisau maúwasa

¹² tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Póron-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí wáási tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwatinkowasa sáwí-amutamba kóuwasa

¹³ tuwímbai-Yúndaa-waasi wénesa wáási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitíyu'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'o Póro sin-áwíká'á kórosa sune suwaná

¹⁴ moóráwigo-awí'a Sífa Yúndaa-amaan-kawaa-waasion-áánintomba afakaeté mésa miyán-kísáú wémauwana

¹⁵ sáwí-amutanko simátiména séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'o súwana

¹⁶ sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tínkamuwana naaemá kumúwana unáánkwátói tarátíyuwena mináfákáété-waasi iyáákéna famétuwowasa unáánkwátói-iyaimba máápa'a kumúwasa

17 Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'á Éfésási-naopaken-kwaasi mináái isésa táátafesa ésa Fasi'aénkó Ísun-awi'a mósá makáawe.

18 Sáwífa'-waasi méronka'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uwái tésa waási túranka'a paápé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa

19 miwífínkémbá titambá ésa fintómó non-kwáási miwítí aúfái-wandaai tamaiyésa titambá ésa fintómó non-áái wérontafesa tamaimái iyafímbá agaisuwésa mináúfái-wándááímó méyánuraamba sáwífa'-waasi tíyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa

20 miyá óraa-fasi'aembo umbá pósa Fasi'aénkón-aaí simátíma'maesa kuwaná wété éna iyáákaraiye.

Éfésásífa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-aaí.

21 Miyá uwaná Póro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-aaí simátíma'mae nónae'e séna minkákémbá Yérúsaremufa'a kuré'a Rómu-naopa'a kónaumne séna

22 Tímótinte Érásítasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai tí'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

23 Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfésa tirumbá sáwí'a uwátinkesa mindáópakemba óraaka'-oraaka'a suwaná

24 moóráwigon-awi'a Témítiriyasi minkwáásígó óntantamba úmakena miwítí karo'-máníkóní kári'-amaan-dane séna minkáro'-mání-ínínkón-áwí'a Átémisiye sésa wení kísau-waasisomba úmakowasa sáwífa'-waasi óntamba mátimesa minkáro'-máníkóní naambá méyánuwana

25 Témítiriyasi mimbórá-kísáú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraa'-ontamba minkísáúrákéntá wémaumne.

26 Énifo Póro séna waásimo úmáraámba karo'-mání'á wémaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiye isésa érai'e wésewe. Kemá Póron-aaí é'a ísaraawe.

27 Póron-aaigo kentáásí kisaumo sáwí'o índasafena wéiye. Ímba miyá aantembanifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafá'-márafákén-kwáásíyé kentáásí maní'-ínínkón-áwí'a Átémisi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémisini áamáandamba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwíko kumíniye siyáíye.

28 Súwasa mináái isésa tirunkó sáwí'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a

wéiye sésa

29 aaemái suwasá mindáópa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaafaken-kwaasiyai moóráwigon-awi'a Káyási úwana moóráwigon-awi'a Árísítakasi mindárai tafisímaesa túwaandu urópa'a mátínkówana

30 Póro seyaafá'-wáásímó túwaandu íyapa'a iyónae súwasa Ísuni aampa'ó kuwái ímba waaó sésa ta'ótórówasa

31 mimbárafákén-óráá'-wáási tuwímbai Póroni waási pósa aaí tuwésa sáwífa'-waasimo túwaandu íyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

32 Suwasá túwaandu un-kwáásísómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fí'o-fi'on-aaí sésa tuwímbai sésa nóran-aaisafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa uwasá

33 Yúndaa-waasi miwífínkémbá moóráwigon-awi'a Árékísandaamba túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aaí siyó suwaná miwí táái taraisónae séna ayáámba mósá tuwówasa

34 awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-áái ayáátáaka'a tafisímai óraaka sésa Éfésási-

naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

35 Óraaka suwaná mindáópaken-ora'-waasigo aúfáimo agaúwai tuwááwí éna séna Éfésási-waasiono. Seyaafá'nánkátá awánáúnda Átémisini amáán-damba kawáánéta fí'onka'ma'mai-ontambo wíyómpakemba marapá'ó kunkáin-ontamba kawáánúne.

36 Mináái ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwí'an-oro.

37 Mindárai amáán-daumpakemba ímba umémbá ésarai kentáásí maní'-íníntáfésarai ímba símai sáwí'a uráaya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe.

38 Témitiriyasiye wení kísau-waasiye aaí simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi wéraiye. Óraa'-waasi méraamba pósa aaí símai kawel'á uwátinkanaawe.

39 Énifo kembiwímó fí'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásímó túwaandu ompímbá símai kawel'á uwásuwanaawe.

40 Kesáámó aafintáámó méraandasa káfé'o tiyáananasaamo Rómu-kamani-waasi tésamo tasisai ésasaamo nóin-aaiyakena tiyááomo síyata kesáámó senda-ááisá ímba wéraiye.

⁴¹ Aúfáímo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi ti'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndóniyaa-marafa'e Kíríki-marafa'emo kuráin-aai.

¹ Miwí táái tai'ówana Póro Ísuni aampa'ó kun-kwáásí táántowasa tuwaná miwítí imáyáa símai kawel'á uwátinkena séna Ísun-aai aantemba maimái tirumpimbá máraaro séna éniyo méwaro séna tiyuwéna Máséndóniyaa-marafa'a wéména

² mifá'á naaó'-nao'a wénéna Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáféna áfááraumai simátíma'maena núwasa tirunkó kawel'á úwana tiyuwéna Kíríki-marafa'a wéména

³ koména kaumbo-wíyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-marafa'a kónae séna úwasa Yúndaa-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna ifátuwená Máséndóniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa

⁴ maaráumai-waasi moóráwigo Périya-naopakewi Pírasin-áaninkon-awi'a Sópata úwana Tésáróníkaa-naopakendarai túwí'a Árisítakasiye Sékandasiye uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a Tíkikaasiye Tárófímasiye uyaná Tímóti úwasa úmai Póroe'a wésa

⁵ aifa'á Tóróasi-naopa'a komésa kentáásimu'a makówata

⁶ Yúndaa-waasimo ímbo intóráín-tantaa'wara-peretimo agáún-kanaamo tai'ónka'a Fírípái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wéména séfataase-no'waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóróasi-naopa'a marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta kométa

moórá-sondaasa maiyáumne.

Yútíkásimba pukáimpinkembo iyáfasinankarain-aai.

⁷ Sondaará'á Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáféta túwaandu uráawananasá Póro aafáyáa kónae séna simátíma'maena nó'waan-afufuntambo iyúmba

⁸ afófumayaataan-daumpa'a méta sáwífa'-omba kúra'maketa méraawananasá

⁹ moórá-ifokon-awi'a Yútíkási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-aai simátíma'mae wéiyuwana Yútíkásimba aúgáfaa'a úwana aún-kwéna meminkákémbá tanaa féna marapá'á kuntufamúwasa kunkésa awánomba puwúwasa uwaná

¹⁰ Póro kuména kunkífaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro. Pukéna aúnaraiye simátiména

¹¹ mindáúmpá'á iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timúwasa nowaná Póro simátíma'mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa

¹² puwúwanamo iyáfasinankon-kwaasigomba áí'maesa wení naaúmpa'a máankesa tirunkó kawe'á uráíye.

Póro Máiritasi-naopa'o kuráin-aaí.

¹³ Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-naopa'a wéwiya'a kemá marapá'á wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-táómba ta'ótore'a iyáte'a konó súwata aifa'á kunkéta nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wémeta Ásosi-naopa'a kówánanasa

¹⁴ Póro marapá'á wéména Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba ta'ótorowata kóai'maeta wémeta Mítíríni-naopa'a kówaeta

¹⁵ siyarówata wémeta Káyosi-marafa'a kóyáákaawananas fenówata kówaeta aafáyáarata wémeta Sémósi-marafa'a kóyáákaawananas fenówata kówaeta aafáyáara'a wémeta Máiritasi-naopa'a kówánanasa

¹⁶ tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánae sésamo túwaandu un-kánáá ampáánká'á tíne úwana Póro séna minúwóiyáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-naopa'a kóyáákanaumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátááka'a ménaumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyáin-aaí.

¹⁷ Máiritasi-naopata kówánanasa Póro moóráwigomba aí'marówana Éfésási-naopa'a wéména Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi kosimátiména séna Póro wétaantaifo teró siyáíye súwasa

¹⁸ tuwaná simátiména séna kesáái ísáaro. Kesí aifa-kánáá Ésiyaa-marafa'a kesé'a komé'a kemó ówánda suwánaraawe.

¹⁹ Yúndaa-waasi sínkamiyanesa suwaná sirunkó umbái tówa'a ímba imáyáa é'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo úne sé'a wenáísamaifimba mé'a wení kísau maiyáumne.

²⁰ Ímba aúpá'á tuwé'a seyaafá'-áái úwoi simátíme'a kembó túwa'nai í-áái túwaandu umpíné kentí naaúmpa'e simátíma'mae'o iyáunda é'a ísaraawe.

²¹ Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye áfááraumai simátíme sé'a sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á té'a Fasi'aénkó Ísun-aaísafe'a timankúnkúmba oro simátíma'mae'a iyáumne.

²² Énifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó Yérúsaremufa'a waaó simásímakaimba pó'a miyá ónaumne. Kesine'ó paápé índasafe'a ímbo isáúnda úwoi kúne.

23 Seyaafá'-náópa'o kúnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraaka simásimena séna umbai-tántáá'á uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásímimba mindá aantemba ísaraumne.

24 Sinkamiya'o púwóndara'a ímba káráwiyaumpo Fasi'aénkó Ísumo símakain-kisau maimái tai'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai

in-áái ásé-aaí simátíma'mae'o iyúnda-kisau maimái tai'ásuwanaumne.

25 Minkisáúmó maiyáunda kembiwífímbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátímakaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánáiyamba ken-ísaraumne.

26-27 Ímbo inkaisówánda Maníkón-aaí seyaafá'-áái simátímakaunda pósa kembiwífínkémbó tuwímbaimo kesááimo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo tésamo ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá íyantafe'a mináái káfé'a óraaka simátimune.

28 Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-oyo káráwiyo. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kembá iyáfasintinkaraifo kentúwawaa'wara Fasi'aénkóní waásiya'wara'a kawel'-úmai káráwiyo. Sipisípiya'o káráwiyonten-úmai káráwiyo.

29 Áwáfiyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo wáráintemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe.

30 Moórá-kanaa tínsa kembiwífínkémbá tuwímbai iyáfasinesa Ísuni aampa'ó kon-kwáásítí imáyáa táfisénæ sésa karo'-áái síyasa tuwímbai érai'e sésa arááíwaenaawe.

31 Mindásafe'a káráwimai kawel'-án-oro. Kaumbo-áátái kesé'a mére'a moórá-mora sirumbá uwátinke'a aafáyára'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasí simátínkáfa'a iyáumne. Minááisáfé'a imáyáa

úmai kawel'-án-oro.

32 Kawel'á iyana Maníkó káráwitinkamae iyína'a méraaro. Wenááigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawel'ó uwátínkáintemba kembiwíwará'á kawel'á uwátinkainiye.

33 Óntantafe'e unááankwátóisafe'e

ff'owiti moparáwíntáfé'e ímba súraniyamba úne.

34 Kísau wémae'a minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémae'a kembó súwa'nai on-kwáásítí tóné unááankwátóie maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraawe.

35 Fasi'aén-kísáúmó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aaí imáyáan-oro. Wemá séna wémaewi tirunkó kawel'á ímbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu siyáin-aaí Póro siyáie.

36 Póro simásuwena kífaena minóráá'-wáásiyé Fasi'aénkómpá'á inai simásuwowasa

37 seyaafá'-wáásí áfááran-ifi'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná

38 Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aisafena tirunkó umbaí tówasa nompin-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-ai.

1 Múauwowata minkwáásísáféta méwaro séta tiyuwéta nompin-táómpimba iyáteta arupíse úmaisa wémeta Kósi-naopa'a kóyááketa wémeta kówaeta aafáyáara'a Rósi-naopa'a kóyááketa wémeta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'á kuméta

2 awánaáwándasa Fínisiyaa-marafa'o wínda-nompin-taomba wérowata mimpimbá iyáteta wémeta

3 Sáiparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyááketa wémeta Síriyaa-marafa'o kówándasa Táyaa-naopa'a moparawímbá mowétuwowata marapá'á kumówánasasa

4 Ísuni aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moórá-sondaa miwísé'a méraawanasasa sésa Maníkóní ámútanko simátimakain-ai Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waaó simáma'mae iyúwata

5 miwísé'o méraawanda-kanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásísómbá miwítí aare-iyámpóise'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwí-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inai simásuweta ówánasasa

6 kentáásáfésa éni'fó koró suwatá miwísáféta éni'fó méwataao simásuweta nompin-táómpimba iyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí naaópa'a iyáawe.

7 Miwítí naaópa'a iyúwata nompin-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tórémesi-naopata marapá'ó kondasáféta Ísun-aaimo ísówi tuwánéta siyáánta timéta moórá-no'waamba miwísé'a waéta

8 iyáfasineta marapá'á wémeta Sísáariyaa-naopa'o kówándasa ááéma aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuni kisaumo tímakowifinkemba moóráwígon-awi'a Fírípini naaúmpata iméraawananasasa wemá Ísun-aaimo simátimuwai mérowasa

9 éiyain-ayaamumba mésa ímba waaí maiyésa úwoi mésa Maníkón-ai wésimatimesa tifowáe'a mérowata

10 tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waéwánanasasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwain-awi'a Ákápaasi Yúndiyaa-marafakemba

11 kuména Póroni á'wáánkau kumbaiyéna wení aiyayaanka'a kárá'umai aiyowái'a úmai aráánamena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáúgóní afowámó Yérúsaremufa'o iyínasamo ésa Yúndaa-waasi ta'óto'mai miyáumai kárá'uwankeša áí'maesa fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóní Ufaen-ámútánkó siyáíye Ákápaasi kusúwata

12 iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwáananasa

13 Póro séna nóintafera ifi'á téra kae'-ímáyáá uwásínkááwanawa kesirunkó umbaí wétaiyo. Yérúsaremufa'o iyónasamo kembó ta'ótoraiyamba ímba sáá'a wéíye. Fasi'aénkó Ísun-aaí simátimudasafesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Póro súwata

14 wenááisa ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóní imáyáara'a miyá ónááwe siyáumne.

15 Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáásí moparáwímbá to'mayaa úmaeta mindáópá'a tuwéta Yérúsaremufa'a iyówáanasasa

16 Sísááriyaafaken-kwaasi Ísuni aampa'ó kuwái tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwigon-awi'a Nésonini naaúmpata mósinkowana minkwáásígó Sáíparasi-marafaken-kwaasigo ayáátááka'a Ísuni aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémísiye aaímó simátímaakaayan-aaí.

17 Mósinkesasa kentí naaópá'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaímo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata

18 iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi Yémísi túwaandu uwátinkowasa méropata Póro sí'mae kúwata koméraawananasa

19 Póro ayáámba tíma'mai aaweyáá éna séna Maníkó ámakain-kisaumo fí'onkaa-waasifimbo maiyáin-aaí seyaafá'-áái simátimuwasá

20 isésa Maníkón-áwí'a mósá marésa Fasi'aénkóntáfésa sésa kesí waásiyo. Sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaísa fesa timankúnkúmba ésa Móseseni áamámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraamba é'a ísaraane.

21 Tuwímbai miwísáfésa sésa Póro fí'onkaa-waasiti naaó'-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáópaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni áamámba ifátuwe'a kentí iyámpói túma ímba kárámai araenáémba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááíwáéro Póro wésiye sewasá isésa

22 emó tiyáanda-aaí isésa aaisambá wésefo

23 simáméndantenta uwo. Maanká'á éiyain-kwaasi mésa Maníkómpá'á érai'-aai símakaamba po

24 ewará'á miyán-uwo. Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawel'ó í-tántáá'á e minéiyáin-kwáásítí póí'ó méyánuwatiyuwe áamáán-kawaa-waasi timé miwísé'a a'nóntáu kárasuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí sésa emá Móseseni áamáamba isé méraanasa entáfésa karo'-áái simáankaraawe seró.

25 Énifo fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uráawisafeta ááéma moórá'-aai séta agaimaréta séta karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa póí'ó uwándaamba mimpóí ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemá ímbo kumínda úwoimo wéraina'a mimpóí ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááéma mináái agaimaréta tukáumne suwaná Póro iséna

26 aafáyáara'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawel'ó í-tántáá'á uwásuwena Póro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna áamáán-kawaa-waasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti áamáamba ísámai kawel'ó í-tántáá'á úmai tai'ásuweta moórá-mora-waasi póí'a úmaeta Maníkómpá'á máamenaumne simátímakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo ta'ótokaan-aai.

27 Simátimena mérowana mináfákáété-no'waamba tai'ówana Póro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwí'-aai simánkesa tufuwíyan-imayaa ésa ta'ótokesa óraaka sésa

28 Ísareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásígó naaó'-nao'a wénena Ísareri-waasisafena sáwí'-aai simátinkena Móseseni áamáamba símai sáwí'a uwánkena maanóráá'-ámáán-dámbá símai sáwí'a wéiye. Káfé'a fí'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'-ámáán-dáúmpá'á Yúndaa-waasi aan-tembo íyón-daumpa'a mótinkaisana póna maankáwé'-námbá sáwí'a wéiye sumbá

29 Éfésási-naopaken-kwaasigon-awi'a Tárófimasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósa imáyáa ésa Póro ái'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaa karo'-ímáyáa ésa mindásafesa mináái siyáawe.

30 Mináái óraaka simátimuwasa mindáópaken-kwaasi mimbóráfímbá tawiyésa Póromba tata'óto'mai áamáán-daumpakemba tafisímaesa máá'arifa'a múra auwésa áamáán-dankoni ontá wimarésa

31 sáwífa'-waasi Póromba tufú'naafu'-uwaná moóráwigo Rómu-i-waasiti óraakomba isimámena séna Yérúsaremufa'a seyaafá'-wáási wétiyaawe súwana

32 minúwóiyáán-úmai i-wáásiyé miwítí kawáá-wáásiyé tí'maena awaantanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákáaraa'a úmaena kumúwasa i-wáásiyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómba úwoi mérowana

33 óraako Póromba tata'ótorena i-wáásísáféna séna kae'-ándásambá kára'oro simásuwena tísai ena séna maankwáási náawa'iyó. We nóra uráiyó súwasa

34 tuwímbai fí'o-fi'on-aaisafesa suwasá tuwímbai miyá suwasá uwaná óraako minááígóní áwáu ímba iséna

i-wáásísáféna séna miwámbá ái'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa

35 ái'maesa ontafín-karááká'ó iyúmba tufuwónaesa untáfésa i-wáási tiyáánka'a farámbaesa iyúwasa

36 tínaaemba tirááiwa'mae iyésa tufuwíyana puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-ai.

37 I-wáási Póromba ái'maesa miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simámena séna moórá-ai simámenae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taaifinkemba wésempo

38 emá ímba Ísipi-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásígó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwífa'-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyái-tántáá'a maimaésa máásai-marafa'o kuráamba ímba wemá óne súwana

39 Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembá Sírísiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraa'-naopa'a masínkaraiye simásuwena séna moórá-ai simátimenae súwana

40 óraako séna éniyo miyán-uwo súwana Póro ontará-karááká'a ména aseráiyantafena ayáamba mósá tuwéna séna kemó senda-áái isáaro súwasa aserówana Yúndaa-waasi-taaifinkemba

Ípúru-taaifinkemba simátímaiye.

22

1 Póro simátimena séna kesífárawaisai kesifoísáiyó maanááímó simásínkáamba anondáá sénaumpo isáaro séna

2 Ípúru-taaifinkemba súwasa miwí tááifinken-ai pósa isésa asékésa wenáái kawé'-úmai isówana Póro séna

3 kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírísiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masínkówa'a óraa'a é'a Yérúsaremufa'a Kámérierimo úpa'a taméraawanana kentáá síwá'náti áamámba fasi'ámai simásíma'maena iyáiyé. Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfésamo fasi'ámai méraantemba Maníkón-ai fasi'ámai méta'otokaumne.

⁴ Ísuni aampa'ó kun-kwáásí sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-waai mátinkaraumne.

⁵ Ááema aifa'-ámáán-káwáágowé áamáán-ora'a-waasiye aúfái simésa Támásikasi-naopa'a Yúndaa-waasi maimaé mátimuwo suwa'á Ísuni aampa'ó kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremufa ándáfa'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááemo mináúfáímó símakaan-kwaasi kotísai e'o é'a kentáfésa érai'a siyé seró.

⁶ Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a ewaa'á kówánana wááwái wíyómpakemba sama aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména sугáýáagaya úwa'a

⁷ marapá'á tanaa fááwánana aaigó aantemba isááwánana saántena séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a ónó súwa'a

⁸ emá nááwa sénó séwánana kemá Násaretifakewi Ísu únama sáwí'a wéuwasinkaane súwasa

⁹ kesé'o méron-kwaasi sama awánésa simásimun-aaí ímba kawe'-úmai isówa'a

¹⁰ áísai e'a sé'a Fasi'aénkó kemá nóra ónaumno séwánana Fasi'aénkó séna iyáfasine Támásikasi-naopa'a winaná moóráwigo Maníkómó embó ámakain-kisau-aaí simámino súwana

¹¹ ságo sугáýáagaya úwa'a ímba awánááwánasa kesé'o nún-kwaasi siyáán-to'maesa Támásikasi-naopa'a kuráawe.

¹² Kuwaná moóráwigoon-awi'a Ánánáyasi Maníkón-aaísafena fasi'ámai ména kentáásí áamáamba isówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-naopakewi wenáwí'o mósá márówi

¹³ kempá'á téna ewaa'á taména séna Sóroo kesí waásiyo. Aneka'á kawe'-úmai aúramba awánáínone súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai kawe'á ówánana

¹⁴ séna kentáá síwá'nási Fasi'aénkó embó iyáfasinankaintafe wení imáyáa arááíwáínone. Wení kawe-kísáú-wáásí awané wenáái iséma ónda po wenáái arááíwáínone.

¹⁵ Awánáánda-tantaa'e isáándawe seyaafá'-wáásí simátíma'mae nínone.

¹⁶ Ímba úwoimo máínda iyáfasine Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwí-imayaa maiyauwáína Ísuntafe isámai nombá mauwó Ánánáyasi simásimuwa'a miyá uráumne.

¹⁷ Miyá é'a kouweré'a Yérúsaremufa tamé'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkómpá'á inai wése'a kaainkáámbá awánááwánana

¹⁸ Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'o méraan-kwaasi kesáái simátímínasa ímba kawe'-úmai isánááfo

minúwóiyáámbá íyáfasine maanká'á tuwaaó Fasi'aénkó súwa'a

¹⁹ Fasi'aénkóo áamáán-daumpimpa'a wéne'a enááisafesa timankúnkumbo on-kwáásí ta'óto'mai tínkambai tafisímae'a ándáfa'o mátíyukaunda é'a suwánaraawe.

²⁰ Sítifeni enááimo simátímakaiwaimba tufúnka'a kemá mé'a sirunkó kawé'á úwa'a tufún-kwaasiti paákákén-únánkwátóiya'a káráwiyaawanasa tufúwana pukáiyé séwánana

²¹ Fasi'aénkó séna ai'maráana íyáfasine némpa'a fí'onkaa-waasi kesáái simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáiyé Póro siyáiyé.

²² Póro súwasa ánaaembo sún-aaisafesa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa tufuwíyana puwíno. Miyán-kwáási ímba maambáráfá'á mérainiye

²³ Óraaka'-oraaka'a sésa miwítí unáánkwátói faúkésa oférófé ésa ofái káuresa óipa'a tuwésa uwaná

²⁴ Rómu-oraako

i-wáásísáféna séna ái'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku'-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa

²⁵ Póromba ándásamba kárá'uwankesa áwiyonku'-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérowana Póro wentáféna séna kemá Rómu-waasiti aúfái-wandaaí tokáundawi úmpo ímbo sísaí ombá aaiimbó maisinkésamo súwiyonku'-nánae-imayaamo ombá áamáamba taraisésa uwófí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku'-nánááwe Póro súwana

²⁶ Iséna wení óraakomba kosímámena séna minkwáásígó Rómu-waasiti aúfái-wandaaí tokáiwaimban-ifo nóra ónaumno súwana

²⁷ Óraako iséna Pórompa'a téna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaaí tokáano súwana ewé súwana

²⁸ Óraako séna kemá óraa'-ontamba tuwé'a mináúfái-wándáái maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewará'á úwoi tokáumne súwasa

²⁹ áwiyonku'-nánaemo sun-kwáásí mináái isésa némpa'a kuwaná óraakowara'a áátafena éna séna Rómu-waasiti aúfái-wandaaí tokáiwaimbo kárá'umankaunda sáwí'a úne séna áátafena uráiyé.

Póromba ái'maena áamáán-ora'a'-waasifa'o kuráin-aaí.

³⁰ Áátafena éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aaigoni áwáu síya'a isánae séna óraa'-amaan-kisau-waasiye áamáán-ora'a'-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáféna Póro ayáámpinken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana ái'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

¹ Máankowana Póro áamáán-oraal-waasi káá'a tífifaena séna kesi waásisono. Kemá ááéwara káfél'wara'a Maníkón-aúranka'a kawel'úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbaí wétaiye súwana

² aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérowisafena séna ói'a turaráaro súwasa miyá uwaná

³ Póro wentáféna séna empímbá sáwí-imagaa wéraitmba póna Maníkó embá tufuwíniye. Emá méma imáyáa éma áamáamba arááiwa'mai aaifimbá ankáúmne sémpo mináamámbá taraisé ói'a turaráaro sénasa sói'o turaráamba áamáamba taraisóne Póro súwasa

⁴ wení ewaa'ó mérowi sésa Maníkóni aifa'-ámáán-káwáágómbá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná

⁵ Póro séna aifa'-ámáán-káwáágó iyémó sewa'ó isékaa ímba mináái súsino. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiyewi ímba símai sáwí'a uwánkáaro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáiyé.

⁶ Póro simásuwena áamáán-oraal-waasi tuwánéna imáyáa éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe-aai sen-kwáásí owasá tuwímbai áamáán-kawaa-waasi owé-imáyáa éna óraaka séna kesi waásisono. Kesifomá áamáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimba kemá áamáán-kawaa-waasi úne. Maníkó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafe'a káfé'a aaifimbá maisínkááwe Póro simátimuwasa

⁷ isésa áamáán-kawaa-waasi Sátúsi-amaambo sun-kwáásí keiyái aaisambá símai tuwínkaa'-uráawe.

⁸ Sátúsi-amaambo sun-kwáásí Maníkó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-ááín-iye sésa Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá áamáán-kawaa-waasi sésa Maníkó pukén-kwaasi iyáfasintinkainiye. Maníkóni wíyómpaken-kísau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááísáfésa tuwínkaa'-ésa

⁹ aaisambá sésa áamáán-kawaa-waasifinkemba áamáambo sun-kwáásí iyáfasinesa óraaka sésa kesáámó awánáúndasa Póro ímba sáwí'a wéifo Maníkóni kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wíyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá óraaka'-oraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aéesa tafisiyapa'a aiyayaamba tawíyófainifo i-wáásísáféna séna waásiti afufumpimbá komé'a koái'mae'a

kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowana mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'a kumbaéna séna fasi'ámái mé kentáfé Yérúsaremufa'a simátímakaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáíye.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-ai.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-ai sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o

¹³ sun-kwáásí kae'-wáái-wáásí mésa sésa

¹⁴ óraa'-amaan-kisau-waasiye óraa'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne.

¹⁵ Miyáumai áamáan-ora'-waasiye Rómu-oraakontafe'a karo'á kosimáme sé'a Póromba áí'mae kempátá tinatá áísai úmai minááígóní áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Mináái isésamo aampa'ó áí'maesamo tíyata tufuwónáísaiye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni áamáanaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba mináái isimámuwana

¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágómbá áántena séna miwámbá áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai kosimámino súwana

¹⁸ áí'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwaasigon-awi'a Póro sáántena séna minífó'á áí'mae óraakompa'a winaná moórá-ai simámino sisa'á empá'á áí'mae túne súwana

¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarena áísai ena séna nóran-aiya'iyo sina'á isáano súwana

²⁰ miwá simámena séna Yúndaa-ora'-waasiye áamáan-ora'-waasiye moórá-ai sésa aafáyáara'a empá'á iyésa karo'á iséna Póromba áí'mae kempátá kumínata áísai úmai minááígóní áwáusa isánae karo'á isenááwe.

²¹ Miwí táái ímba isaaó. Kae'-wáái-wáásí óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúp'á aampa'á káráwiyesa miwí tááísafe ewé sínono sésa káráwiyaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minífókó óraakomba miyá simámuwana

²² iséna séna simásimenda-ai ímba fí'on-kwaasi simátime óraakomba simámakaumne ímba siyó séna ai'mákaiye.

Póromba áí'maesa óraakompa'o kunkáan-aaí.

23-24 Minífókómbá ai'maréna i-wáásítí kawáágónkáí táántowasarai tuyaná séna káfé'-no'waamba Póromba áí'maekai Sísááriyaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwífa'-i-waasi 200 i-waasi to'mayaa íyasa tuwímbai-waasi ósifinka'o nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa íyasa sáwífa'a 200 waasi paepáé'o tokáan-kwaasi to'mayaa íya'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfé'-no'waamba Póromba kawé'-úmai káráwimai áí'mae'a kámáni-oraakon-awi'a Fíríkísimpa'a múauwaaro séna

25 aúfái agaéna maará simámena séna

26 kentáási óraa'-waasi Fíríkisiyo isaaó. Kemá Kóróndíyasi-Rísíyaasi kári'-aai simámenaumpo isaaó. Kawé'-úmaiya méraano.

27 Yúndaa-waasi minkwáásígón-áwí'a Póromba ta'ótokesa tufuwíyanesa owa'á Rómu-waasiti aúfáímo tokáin-kwaasigo isa'á isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí i-wáásí tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesa migowé.

28 Minkwáásígómbó simánkén-aaí isánae sé'a áí'mae'a miwítí óraa'-waasifa'a kunkáumne.

29 Ímba sáwí'a uráifo miwítí áamáán-aaigomo intáfésa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufúwónanamo puwínda ímba moórá-tantaa'a uráíye.

30 Yúndaa-waasi tuwímbai tufuwíyan-aaí sewa'á isé'a empá'á ai'maráanasa áí'maesa kumónááwe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátime sé'a wembó aaifimbó maénkáán-aaí enaúranka'a símai kawé'an-oro. Mináúfáifimbá agaimaréna siyáíye.

31 Agaimaréna súwasa i-wáásí simátimuntemba miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesa wémesa Ántípátirisi-naopa'a kunkwaésa

32 aafáyáara'a i-wáásí marapá'ó kun-kwáásí kunuwerésa miwítí naaópa'a íyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesa

33 wémesa Sísááriyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'á kumbaésa mináúfái óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana

34 mináúfái toráumai iséna Pórontafena séna emá náám-barafaken-kwaasiya'ono súwana Póro séna kemá Sírísíyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna

35 énífo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisafena séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawé'-úmai káráwiyoro súwasa miyá uráawe.

24

Yúndaa-waasi Pórombo simánkaraan-aaí.

¹ Káráwiyuwasa séfataase-no'waamba waésa aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánýasiye óraa'-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísááríyaa-naopa'a Fírikísimpa'o kúmúmba moóráwigo áamámba kawé'-úmaimo isón-kwaasigon-awí'a Tétárasí wesé'a Fírikísimpa'a kumbésa

² Póromba áántowana túwana Tétárasí aai simánkena óraakomba símai arumbá faiyaréna séna kentáásí óraakoo kawé'-ímáyááwárá'-wáásí po kawé'-úmai káráwiyonata ayáátáaka'a aáno úmaisa méraumne. Ení imáyáafinkemba kawé'-úmai súwa'nai ónata maé'éúndasaaniye.

³ Kesáá naaó'-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáféta aamoisá wéune.

⁴ Ímba ayáátáa'-aai sénaumpo embá awesaráí ifáínifo ampáán-áái sénaumpo usúká'mai isaaó.

⁵ Maankwáásígó aoisaambá wimái seyaafá'-márafá'á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyaráísasa Násaretifakewini aampa'á arááiwaesa owaná miyámó onkwáásítí aifarááwí éna miyá wéiye.

⁶ Miyá éna fi'onkaa-waasi áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraisana ména sáwí'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáásí áamáán-óraa'-waasifa'a aai simánkanae únansa

⁷ i-wáásítí óraakon-awí'a Rísíya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména

⁸ simásimenasa séna empá'á másénááwe sisatá wégumune. Maankwáásígómbó áísai inanamó éna aafimbó maénkaraunda-aai wemá sína seyaafá'-áái isaaó Tétárasí súwasa

⁹ Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai'-aai siyé siyáawe.

Póro Fírikísimbo mósímaamakain-aai.

¹⁰ Suwaná kámáni-oraako aúwáámé'a éna Pórontafena e siyó súwana Póro séna emó káráwiyonda ayáátáaka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enaúranka'a anondáá ke aaimó sendasáféna sirunkó aamoí wéiye.

¹¹ Maníkóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé'a siyáánkai úmai kael'-nó'wáámbá taí'áraifo tuwímbaimo tísai inasá érai'a siyé sénááwe.

¹² Óraa'-amaan-daumpa'e kári'-amaan-daumpimpa'e máapa'e ímba aaisankáámbá sé'a ímba waási símai tiyái-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwánaraawe.

¹³ Kembó simásínkáámba karo'á sefó minááígóní áwáu ímba wéraiye.

¹⁴ Afora'á ke simámenaumne. Ísuni aampa'á wéwe'a kentáá síwá'náti Maníkón-ímáyáa é'a áwí'a mósá maráúnasa

Ísuni aantafésa maankwáásísómbá sésa karo'-ámbán-
iye wésewe. Móseseni áamáamba isé'a Maníkón-aaimo
simátímakowi agaimakáan-aai isé'a érai'e súne.

15 Miwí sésa Maníkó seyaafá'nánká sáwí-waasiye
kawel'-wáásiyé pukémpinkemba iyáfasintinkainiye sésamo
amu'maráántemba kemá miyá wéune.

16 Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwí'an-ifo sé'a Maníkón-
aúranka'e waási túranka'e kawel'-úmai méraumne.

17 Énifo fí'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai
maisuwé'a Yérúsaremufa'a kesí waási ímbo tómbó makáan-
kwaasi óntamba timé'a Maníkóntáfé'a isámai pói'o
ondasáfé'a iyáumne.

18 Minkísáú wémae'a Yúndaa-waasiti áamáamba isámai
kawel'ó í-tántáál'a uwásuwe'a Maníkóntáfé'a isámai pói'o
ondasáfé'a óraa'-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá'á
sáwífa'-waasi ímba taméresa aaimó símae kumbá Yúndaa-
waasi suwánowasa

19 tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa
suwánaragawe. Sáwí'o uráanasamo suwánaresa enaúranka'a
simásínkáaro.

20 Ámáán-oraal'-waasifa'o méraawandara'o sáwí'o
uráanasamo suwánaresaraa moórá'-aai aantemba sewisinó.
Moórá'-aai aantembo senkakaa isáásino.

21 Ámáán-oraal'-waasifa'o méraawandara'a óraaka sé'a
Maníkó pukén-kwaasimo iyáfasintinkainiyemo siyáunda-
aaisafesa káfé'a aafimbá maisínkááwe séwánasa kemó
siyáunda-aaisafesa simásínkááwe

Póro siyáie.

22 Súwana Fírikísi Ísuni aampa'ó kun-áái é'a ísarena séna
i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kumína'a maanáái isámai
kawel'á ónái'fo koró simásuwena

23 Póromba káráwiyowintafena séna ándáfa'a kawel'-úmai
káráwiye ímba aiyayaanka'o kárá'umarenda ímbo wemó
makáinda-tantaa'a wení waásimo áwa'nai ónae síyamo e
úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fírikísi siyáie.

Póro Fírikísinte Túrúsíraante'o simátímakain-aai.

24 Fírikísi simásuwena ména tuwímbai-kanaa maisuwéna
awaainímbá Yúndaa-ininkon-awi'a Túrúsíraqamba áí'maena
taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráisitín-
aaisafesa timankúnkúmbo un-ááigóní áwáu simátimuwasarai
ísóyana

25 Póro kawel'-ááigóní áwáu séna miwí túra'o káráwiyiyan-
aai séna Maníkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aai
súwana Fírikísi áá'a úwana séna énifo waaó. Ánaaemba ímbo
kísaumo wéraindara'a áántanaiye séna

²⁶ imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwae séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aái símaesarai iyáaye.

²⁷ Aái símae iyúyana kae'-áátái maisuwéna moóráwigon-awi'a Pósiyasi-Fésítasi Fírikisin-anondaa kámáni-kisau iyámainda ampáámbá úwana Fírikisi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'á ínkwaé séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumnemo siyáin-aai.

¹ Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísááriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'wáámbó tawaúmba minkákémbá Yérúsaremufa'a imérowasa

² Yúndaa-oraal'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkaraundantenta anekatá simánkanae sésa

³ súwa'nai ésa Póromba kuai'marénnana Yérúsaremufa'a iyíno. Minááímó sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyesa tufiyan-imayaa ésa mináái suwaná

⁴ Fésítasi séna Póro Sísááriyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá ampáánká'á kumónaumpo

⁵ kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwí'o uráinda-aai siya'a ísáano simásuwena Fésítasi

⁶ afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'iyo waéna Sísááriyaa-naopa'a kumbéna aafáyáara'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesa tuwasá

⁷ Yúndaa-waasi Yérúsaremufakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áúiyain-aai simánkówana

⁸ Póro miwí táái anondáá simátimena séna kemá ímba Yúndaa-waasiti áamámba taráíye'a óraa'-amaan-damba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti áamámba ímba taráíyaumne Póro súwana

⁹ Fésítasi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'á ínkwaé séna Póromba áísai ena séna Yérúsaremufara iyínara simánkaraan-aai ísámai kawel'á ónaumno súwana

¹⁰ Póro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámai kawel'án-uwo. Yúndaa-waasiti áamámba ímbo taráíyaunda é'a suwánaraane.

¹¹ Áamáambo taráíye'o sáwí'o úndarakaa tufuwónaemo sembá ímba a'áo súsino. Úwoi sínkamowisino. Simásínkáán-aai ímba érai'-aai pó'a ímba iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawel'á íníye Póro súwana

12 Fésítasi iséna wení kawel'-ímáyááwára'-wáásiyé aaí simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésítasi siyáiyé.

Póro Ágírípaante Pénáisinte'o simátímakain-aaí.

13 Fésítasi simásuwena mérowana ánaaemba moóráwigo Yúndaa-oraa'-waasigon-awi'a Ágírípa úwana ámanaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísááriyaa-naopa'a kumésarai Fésítasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáámba amésarai

14 tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésítasi Ágírípaamba Póron-aaí simámena séna Fíríkisi moóráwigomba ímbo faú'ánkáiмба úwoi ándáfa'a ánkáisana méraiye.

15 Yérúsaremufa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-aaí sésa tufuwó suwa'á

16 simátíme sé'a Rómu-waasi íмба úwoisa tínkamonaumne. Aoisaankwára'-wáásímó éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-aaí anondáá siyómó senaná síníye. Rómu-waasiti áwáuma miyán-íye. Simátímewanasa

17 kúmúwa'a íмба úwoi maéwánda aafáyáara'a aaimó sendáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'mae iyúwasa

18 wembó simánkaraan-kwaasi iyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-aaí sénááwe-imayaa ówánasa

19 kentáái aantemba sésa moóráwigon-awi'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Póro séna wemá iyáfasinena úwoi méraiye siyáin-aaisafesa aaisambá siyáawe.

20 Kemá sé'a nóraumaíya minááígóní áwáu isánaumno sé'a Póromba áísai e'a sé'a Yérúsaremufara iyínara simánkaraan-aaí ísámai kawel'á ónaumno séwánana

21 Póro séna ímbaniye. Ándáfa'a méraunasa káráwiyaamba pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawel'á íníye súwa'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawel'á uréwana aambá paápé ina'a ai'maráanana wíníye siyáumne

22 Fésítasi súwana Ágírípa séna miwán-áái isánae súwana séna énifo aafáyáa isaaó Fésítasi siyáiyé.

23 Úwasarai Ágírípaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a iyáfasinesarai kawel'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraa'-waasiye mindáópaken-oraa'-waasiye áano úmai iyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sí-náúmpá'á iyúyana Fésítasi Póromba áántowasa áí'mae iyúwana

²⁴ Fésítasi séna óraako Ágírípaae'o méraan-kwaasiye ísáaro. Yérúsaremu-naopakewiye maafákéwiyé Yúndaa-waasi aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuíyana puwínomo óraaka'o símae'o iyáamba

²⁵ saafá úmae'o iyúnda ímba sáwí'a uráifo ímba puwíníye. Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'maráanana wínda

²⁶ kemó aúfái agaimáímo áménda ímba wéraiye. Mindásafe maaméraan-kwaasifimba Ágírípaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aai isé simásímína'a aúfái agaénaumne.

²⁷ Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímbo aúfáifimbo agaimáímo áménda uwófí'a ónaumne Fésítasi siyáíye.

26

Póro anondáámo simátímakain-aai.

¹ Súwana Ágírípa Pórontafena séna éniyo simánkaraan-aai anondáá simátimiyo súwana Póro ayáámba mósá tuwéna simánkaron-aagomba anondáámo síndasafena séna

² kentáásí óraako Ágírípaa Yúndaa-waasi simásínkaraan-aai enaúranka'a anondáámo sendasáféna sirunkó aamoí wéíye.

³ Yúndaa-waasiti áwáuwara áamáánkwará'a kawé'-úmai isáándasafena sirunkó kawé'á intáféna ímba suwesarái iyé sé kesáái kawé'-úmai isáínone.

⁴ Kemá iyámpóiyakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'a Yérúsaremufa'a komé'a kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'á suwánaraawe.

⁵ Ámáán-kawaa-waasiti aampa'á arupíse úmae kuráumne. Ámáán-kawaa-waasi Maníkón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááiwaeta minámpá'á arupíse úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósa sésáínasamo ésa kentáfésa érai'a siyé sénááwe.

⁶ Naaófá'á Maníkó kentáá síwá'násafena érai'-aai simátímakomba paápé índasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaisafesa aafimbá maisínkaraawe.

⁷ Kentáá síwá'ná sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-ímáyáá mósá marésá minérái'-áái amu'maráántemba miyámó úndasafesa aafimbá maisínkaraawe.

⁸ Yúndaa-waasisono. Maníkó waási pukémpinkemba kanaa'ó íyáfasintinkainda-aaisafe'a nóra isará ímba érai'e wéseo.

⁹ Ááema kemá imáyáa é'a Ísu Násaretifakewini aampa'ó kuwái sáwí'o uwátínkáanda-imayaa uráumne.

¹⁰ Yérúsaremufa'a miyá ówánana óraa'-amaan-kisau-waasi si'márówa'a Maníkóni waási sáwífa'nanka tí'mai ándáfa'a tinkaáwánasa tínkamiyasa púwóro sumbá kewará'a miyán-oro siyáumne.

¹¹ Aasiyaasi-kánaá ámaán-daumpimpa'a wéne'a Ísun-aai símai sáwí'a íwae sé'a tínkambae iyáumne. Sirunkó ika fówa'a némpa'-naopa'wara'a wéne'a tínkambae kuráumne.

¹² Óraako Ágírípaa mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maimaé'o kówánda

¹³ wááwái sama aafáúgóni sáwara'o iyáákaro-sama tuwówana wíyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'o kun-kwáási tinepakéné sán-kówata

¹⁴ marapátá tanaa fááwánanasa aaigó aantemba súwa'a isááwánana simásimena Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna Sóroo nóra séwa kembá sáwí'a wéono. Póimo ándámo wímakaawanamo ayáámbo nararáintemba emá miyá wéone súwa'a

¹⁵ Fasi'aénkóo nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'o wéuwasinkaandawi úne.

¹⁶ Íyáfasinaao. Kesí kisau mainkwae sé'a iyáfasinanke'a enaúranka'o paapé únda káfé'o suwánáandarakemba aráánáménda-aai simátíma'mae iyínone.

¹⁷ Ai'maráana Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímbai aaisambó aíya'a miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne.

¹⁸ Simátímínasa kumeu'ó índa-ampa'a ifátuwesa sámó káinda-ampa'a teró. Waántáwankoni fasi'aémbá tuwésa Maníkóni fasi'aémbá tamáéro. Simátímínasa kesááisafesa timankúnkumba íya'a miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'a Maníkóndé-i'o uwátínkaraunda-waasifimba mótínkáano Ísu simásímakaiye.

¹⁹ Óraako Ágírípaa wíyómpakembo simásímakain-aai ímbo tuwáúnda úwoi miyá wéune.

²⁰ Aífa'á Támásikasi-naopa simátíme'a ánaaemba Yérúsaremufa simátíme'a minkákémbá Yúndaa-waasiti marafá simátíme'a fí'onkaa-waasiti marafá simátíme sé'a

kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá té'a kawé-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Maníkómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátíma'mae'a kuráumne.

²¹ Mindásafe'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá ta'ótokesa sínkamona siyáambanifo

22 Maníkó súwa'nai úmaena káfé'wara'a íyísa'a maanká'á mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátimé'a Maníkón-aaimo simátimakowi agaimakáan-aai Mósesé agaimakáin-aai simátimunda-aai mimbórá-áái wésimatimune.

23 Maará siyáawe. Maníkómó íyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'o índa-i'a íyana aifarááwí pukáimpinkemba íyáfasinankainda-aai agaimakáamba pósa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai isésa sámó kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-aai kemá wésimatimune Póro siyáíye.

24 Pórombo simánkaraan-aai anondáá simátimuwana Fésítasi óraaka séna Póroo uwóí'a wéone. Aúfáíinkemba sáwífa'-imayaa uwáítái'-uráanana ení imáyáago embá uwóí'a wéíye Fésítasi súwana

25 Póro séna óraakoo ímba uwóí'a úmpo súnda-aai érai'-aai arupíse-aain-íye.

26 Súnda-tantaa'a ímba aúpá'á uráafo seyaafá'-wáási táaka'o siyáamba ewará'á mináái ísaraampo kemá ímbo inkaisúnda úwoi wésimamune.

27 Maníkón-aaimo simátimakowi-taaisafe érai'e wéseno. Érai'emo sembá'é'a ísaraumne Póro súwana

28 Ágírípa séna kári'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa ónó súwana

29 Póro séna ímba kári'-aaisafe'a ímba ayáátáá'-aaisafe'a sune. Maníkómpá'á maará sune. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kará'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwae sune Póro siyáíye.

30 Súwasa Ágírípaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásiyé íyáfasinesa

31 máápa'a kumbésa keáímbá sésa ímba sáwí'o uráintafesa ándáfa'a ankésa tufuwíyana puwíno siyáawe suwaná

32 Ágírípa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa faú'áúwáanana kóísina mináái siyáimba po ai'márénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágírípa siyáíye.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-aai.

1 Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáári-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkwara tuwímbai-anda-waasiwara'a móórá-waasigontafena káráwimae wíinkwae séna méankowana minkwáásígón-áwí'a

Yúriyasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawáágómbá méankowana

² moórá-nompin-taomba Ándámítiamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáífáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba iyáteta Máséndóniyaa-marafa'a Tésárónikaa-naopaken-kwaasigon-awi'a Árisítakasi weséta iyáteta wémeta

³ aafáyáara'a Sáíndóni-naopa marapá'á kúwátaawananasá Yúriyasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'a áméro súwana miyá úwata kouweréta

⁴ mindómpín-táómpimba iyáteta kówánanasa fiyúndá toréna nompín-táómba ta'óto'marowana ímba kúwata nonafufumpa'ó wérom-baragon-awi'a Sáíparasi-marama wéropa'a mináémpá'á fiyúndá ímba torówata mifátá wémeta

⁵ Sírísiyaa-marafa'a Pámpíriyaa-marafa'a kóyááketa Rísiyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawananasá

⁶ moórá-nompin-taonko Árékísándiriyaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae sún-taonko wérowana i-wáásítí kawáágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

⁷ Mósinkowata kówándasa kári-fiyunda toréna mindómpín-táonko ímba aintówata tuwímbai-no'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'-ewaata kówándasa óraa-fiyunda toréna nompín-táómba ail'á tosétuwowata sínáaempakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwí'a Kírítí-marafa'a fiyúndá ímbo torópa'a wémeta ayáífá'-márágón-áwí'a Sárímoni-marafa'a kóyááketa

⁸ uwí-nónáwáífakafamba suwesaraisáféta úmaeta wémeta Rásiya-naokoni ewaa'á kawel'-wáúné supa'á

⁹ ayáátááka'a koméraawananasá aifa'-amáán-káwáágó Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a afufumpin-dáúmpá'ó iyún-kanaa tai'ówana minkánáá fiyúndá torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaisésa ímba nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Póro imáyáa éna simátimena séna

¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwí-tantaa'a kesinetá paápé íniye. Ímba moparáwín-aantembanifo nompín-táóne waásiye áwiyoranaawe. Mináái kemá é'a ísaraunda póta aánota ménaumne Póro súwana

¹¹ i-wáásítí kawáágó Póron-aii ímba iséna nompín-táómba to'maé núwain-aaiye mintáónkoni afowán-áái aantemba iséna Póron-aaisafena ímba érai'e-imayaamo úmba

¹² mintáómba wérompa'a fiyúndámo tóráín-kanaa ímba kawel'ó ún-aempa'a mésa sáwífa'-waasi sésa tuwéta

Fíníkisi-naopata koméraananasa fiyúndámo toráínda-kanaa tai'áínata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopa'a Kíríti-marafa'o wéron-daopa'a kawe'-nónkwaaumpa'a ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa mináái siyáawe.

*Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-
aai.*

13 Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompímbó túwówanamo ta'ótokon-anda mósá tafisímai márówata Kíríti-maragoni uwí-nónáwáífata kówándasa

14 Kíríti-marafakemba óraa-fiyunda toréna

15 mindómpín-táómba ta'ótorowana ímba aintówana tuwintámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyáárika'a fáfúsúmaena kúwana

16 nonafufumpa'á káril-maragon-awi'a Kónda-mara wérowana ímba fiyúndá wétoropata kówándasa tínaaempa'o kará'umakesamo tafisímae íyún-taomba tafisímai

17 óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kará'umai kawe'á úmárówana Rípíyaa-marafa'-aempa'a uwí-nómpímbá nonáámáái-oma'a wérowasa minómáká'á aikó tawífo sésa fiyúndágo fáfúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra márówana wempa'á kúwana

18 aafáyáara'a mífíyúndá paaí wétorowasa moparáwímbá tuwímbai uwí-nómpá'á tuwésa

19 aafáyáara'a mintáómpimbo kisaumo máún-kwaasi kisaumo máún-tantaa'a nompá'á túwówana

20 óraa-fiyunda paaí wétorowata ayáátááka'a aafáúwé o'é ímba awánéta táónkomo wínda-amba ímba awánéta imáyáa éta kentáási marasá ímbo awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa uráumne.

21 Imáyáa ówándasa ayáátááka'a tómbá ímba wénowana Póro túranka'a taména séné Kíríti-marafa'a téta séwánda ímba kesáái ísaraawe. Isékaa sáwí'o í-tántáá'ó moparáwímbó tuwáí ínta úsino.

22 Énifo tirumbá fasi'ámai méraaro. Nompín-táón-aantemba sáwí'a ínifo waási ínta puwónaumne.

23 Maníkón-imáyáámó mósá maráúnda káfé'-no'waamba wemá wení kísau-waasigomba ai'maráísana wíyómpakemba kempá'á kuména

24 séné Póroo fasi'ámai méraago. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a winaná enáái isáíniye. Maníkó embá kawe'á uwánkáimba póna esé'o wégon-kwaasi káráwiyinasa ímba puwónááwe siyáíye.

25 Mindásafe'a fasi'ámai méraaro. Simásímíntemba Maníkó miyámó índa é'a isáúmne.

26 Fiyúndágo nompín-táómba fafúsúsuwainata nonafu-fumpa'á maragóni awáifátá kónaumne
Póro siyáíye.

27 Súwana uwí-nónkón-áwí'a Éndíriyaa-nompimba sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba fiyúndá toréna fafúsúmaena kúwasa nó'waan-afufuntamba táómpinken-kisau-waasi sésa maragóni ewaatá kúne sésa

28 ándá-ayaiya'a umbaimó tón-tantaa'a fári'wiyesa nompímba tu'mái tafisímai awánomba mindónkwááúmbá ayáátáaka'a 120-ya'a úwasa wéwesa aneka'á mótu'mai awánomba kárika'a 90-ya'a úwasa

29 maragóni awáifá'á óntambo wéraindara'a tanaa fáúnafo sésa táátafesa ésa

éiyain-anda faútúwówana ánaaempakemba nompímba kuména ta'ótorowasa minúwóiyáámbá siyaráínata nóin-tantaara wéraiya awánánae sésa

30 nompín-táómpinken-kisau-waasi imáyáa ésa aúpá'á kónaumne-imayaa ésa karo'á sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa kári-taomba nompá'á múra túwówana

31 Póro
i-wáásiyé miwítí kawaágóntáfénawe séna táómpinken-kisau-waasimo ímbo óraa-taompimbo méresamo ésa seyaafá'á tai'ánááwe Póro súwasa

32 i-wáási
kári-taonkoni ándá kárásuwowana kóuraiye.

33 Kóúwana siyarónka'a Póro séna sísamaifakemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba úwoi mé'a ímba tómba náráafo káfé'a tómba naaró.

34 Kemá óraaka simátime sé'a tómba newaná túgo kawé'a ína'a mé'a ímba tai'ánááwe

35 Póro simásuwena seyaafá'-wáási túranka'a tómba maiyéna Maníkóntáféna súwi séna tómba tafámbai nówasa

36 awánowana tirunkó kawé'á úwata tómba nááwándasa

37 mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276 waasi méraawanda-waasisa tómba nááwánanasa

38 simú'a fówanasa mintáómba umbái tówasa mimpímbó wéron-tonkon-awí'a wíti nompímba maisu'márówana fetói uráíye.

Nonkó tufántááfan-éna mintáómba tawísísukain-aaí.

39 Úwasa siyarónka'a awánomba ímba awánom-barama wérowasa awánomba mifá'á nonkó iyówana kawé'-áámáái wérowasa awánésa sésa mefátá iyónanasa kawé'-áámááifá'á póna táónko úwoi iyíniye sésa

40 táómba ta'ótóráín-anda kárásuwowana nompá'á kumúwasa fafúsúmaesa nún-taanka'o kará'umaron-anda

awátuwesa aipa'á ampantá fári'wimaresa fiyúndágo weyáárika'a fafusínata áámááifa'a kónae sésa

⁴¹ kuwaná nompimbá nonáámáái-oma'a wérowana mimpimbá mintáónkon-ai'a tawiyúwana nonkó ayámifa'a tufántááfan-émena tawísísukaiye.

⁴² Tawísísuwowasa i-wáási sésa ándá-waasi nombá tufámbaesa kófainifo tínkamona suwaná

⁴³ i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena sésa ímba tínkamoro simásuwena sésa nombó tufámbaimo kawé'ó iyawi nompimbá ásáfe'a tufámbae'a aápá'á koró.

⁴⁴ Tuwímbai ímbo nombó tufámbaimo awánewi nompín-táónkoni taaimá maiyé'a minká ta'ótoke'a fafúsúmae aápá'á koró súwata miyá éta seyaafá'-wáásísá kawé'á úmaisa aápátá kógosa uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-aai.

¹ Aápátá kawé'á úmaisa koméraawanasasa mindónáfúfúmpá'-márágón-áwí'a Mórita-marawe suwatá ísraumne.

² Aa'á téna táwi'a wéuwasa mimbárafákén-kwáási kawé'á uwásinkesasa iyamá agaisínkówata siyáanta wégaufowananasá

³ Póro iyáári'a komaimaéna mimpimbá máagaimarowana koko'á úwana waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa

⁴ waási awánésa keáímbá sésa moórá-waasi tufúwísana púwísana nompín-táómpimbo timbá nonkómá ímba tufúkáimba póna káfé'a wen-ánóndáá maéna waaifainkó fáinana puwíníye keáímbá suwaná

⁵ Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáífáinkó tará'maena iyafímbá ánkúfowana ímba Póromba áí'a úwasa

⁶ minkwáási Pórontafesa imáyáa ésa intoráinana puwíníyo. Marapá'á kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátáaka'a aúrampimba karákésa amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáa ésa sésa minkwáási maníkón-íye siyáawe.

⁷ Suwaná mimbárafákén-óráá'-wáásígón-áwí'a Pápíríyasi wení maramá ewaa'á wérowi kawé'á uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata kaumbo-nó'wáámba kowaéwánanasá

⁸ Pápíríyasi afowámbá áuíyankena ayánómbá naewará'á wéuwana mérowana Póro wempá'á wéna awánéna

Maníkómpá'á inái séna ayáántamba ane'á ta'ótorowana minái'á tai'águwasa

⁹ awánésa tí'o

ún-kwaasi tí'maesa Pórompa'a tuwaná miyáumai asófátinkafa'a kúwasa

¹⁰ aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a símúwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwánda-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a símúwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aai.

¹¹ Árékísándiriyaafakemba moórá-nompin-taonkon-awi'a keáfáráwái-károl'-mánikó éna fiyúndámo torái-kánáá mimbárágóní nonkwaaúmpimbá wérowata kaumbo-wiyómbá maisuwéta mindómpín-táómpimba íyáteta wémeta

¹² Sísari-marafa'a Sáirákusi-naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-nó'wáámbá waéta

¹³ nompín-táómpimba íyáteta wéta Rísíyamu-naopa'a kówaeta aafáyáara'a sínnaempakenta fiyúndá toréna fáfúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta Ítáari-marafa'a Piútíyorai-naopa'a marapá'á kumówánasasa

¹⁴ Ísun-aaimo ísówi mérowata kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaísa moórá-sondaa miwíséta maéta Rómu-naopata marapátá kówándasa

¹⁵ Rómu-naopakemba Ísun-aaimo ísówi kówánda-aaisa isésa aampakémbá kotiyánae sésa Ápíyasi-naopa'a maaketi-márúpá'á seyaafá'-wáásí wááumo wai-námbá kaumbo wéropa'a tuwaná Póro tuwánéna Maníkómpá'á aamoí úwana arunkó kawel'á uráíye.

Póro Rómu-naopa'o mérain-aai.

¹⁶ Póron-arunko kawel'á úwata Rómu-naopa'a kówánanasa mindáópaken-kamani-waasigo Pórontafena séna ímba ándá-naumpa'o máínda úwoi-naumpa'a ménana i-wáásígó enká'á káráwiyiniye súwana

¹⁷ kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Póro mindáópakemba Yúndaa-waasiti óraa'-waasi táántowasa wení naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí waásisono. Yúndaa-waasi ímba símai sáwí'a uráumpo kentáa síwá'náti áamámba ímba taráíyaundanifo Yérúsaremu-naopa'a kembá ta'óto'mai Rómu-kamani-i-waasi tíméwasa ándáfa'a sínkaraawe.

¹⁸ Sínkaresa sínkamiyanesa kesí áwáumo saafá ombá ímba isasá faú'ankanae sewasá

¹⁹ Yúndaa-waasi mináái taráisúwa'a kesí áwáuma ímba sáwí'a uróntafe sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáíniye. Kesí Yúndaa-waasi aái simátinkanae ímbo súnda kesáái isáínkwae sé'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a tiyáumne.

20 Yúndaa-waasisa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimbo amu'makáundawin-aai séwánasa ta'ótokesa siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai tuwáné'a simátimenae Póro súwasa

21 isésa miwí sésa Yúndiyaafakemba Yúndaa-waasi ímba entáfésa aúfái agaimái túwááwana tiyáíye. Ímba tuwímbai aai másimasimesasa entáfésa sáwí-aai ímba wésimankaawe siyáawe.

22 Seyaafá'-áémpá'á Ísuni aampa'ó kontáfésa sáwí'o uwátinkáamba wéisaumpo mináái simásímínata ísáano siyáawe.

23 Simásuwesa moórá-kanaa Póro simátiminda-kanaa marésa komésa minkánáá túwasa sáwífa'-waasi Póromo méropa'a tuwaná aafáyáarakemba ómbakena Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái simátíma'maena nó'waamba tai'áraiye. Naaófá'á Mósesemo agaimakáin-aafinkene Maníkón-aaimo simátímakowi agaimakáan-aafinkene Ísun-aaimo simátíma'maena tirumbá toréna iyéna Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna simátimuwasa

24 isésa tuwímbai sésa érai'-aaiye suwasá tuwímbai sésa karo'-ááiyé suwasá

25 miyáumai aaisankáámbá sésa tuwínkaa'-uwaná Póro séna naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó moóráwigomba Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáyaamba simámuwana kentíwá'násomba simátímakomba mináái érai'-aain-íye.

26 Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna minkwáásísáfé kosimátíme sé ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe.

27 Miwítí imayáago umbaí taisaná tááko aaimó isáísáféna tuwesaraí isaná túranko awánaisafena tógáfaa'a wéifo ímbo miyámó ésamo ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkaka sáwí-imayaa maitiyuwé'a kawel'á uwátinkausino Maníkó siyáíye

Áísáya agaimaréna siyáíye. Póro simásuwena

28 séna kemá miyá owa'a pó'a simátíme sé'a Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métínkáin-aai fi'onkaa-waasi kosimátímakaundasa Maníkón-aai wéisaawe

29 Póro mináái simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

30 kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátái maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwífa'-waasi wempá'á tuwaná aamoí éna

³¹ Maníkó wení waásimo kawáámó in-áái Fasi'aénkó Ísu Káraísitin-aai simátíma'maena iyáíye. Kámání-waasi minááísáfésa ímba aambá faiyúwana óraaka simátíma'maena iyáíye.

Kemá Rúku súnda-aai taí'áiye.

Rómu

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanáái agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moórá-ininkon-awi'a Fírimba amúwana mátímakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náópa'a Ítáári-marafa'a wéron-daopa'an-iyé. Póro Rómu-naopa'a wínena póna Ísuni aampa'ó kun-kwáásífimbá kísau máinena póna miwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-áái agaimái Fírimba amúwana mátímakaiye. Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'nánká sáwí'o úmaesamo

nú-fasi'aenko ta'ótokowana Ísun-aqisafesa timankúnkúmba owi aantentafena arupise úmai méraawe Maníkó siyáiyé. Sáwí'o úmaesamo nú-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba Maníkóni ámútankoma faútínkáísasa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Maníkóni áamáankoni kísau-aaiwara'a agaimái amúwana mátímakaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráisitini kísau-waasigo é'a maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

2 Naaófá'á Maníkó wenáái simátímakowisafena minásé-áái símai fasi'ámakain-aai súwasa aúfái-wandaaifimba agaimakáawe.

3 Minásé-áái Maníkón-ááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafesa símai agaimakáawe. Wemá waásimo kunúkáiimba óraakon-awi'a Téfitin-aísaafitantambo uráiwain-iyé.

4 Wení ámútanko Maníkómpákémbá póna Maníkó wembá pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafeta minóráá-fásí'áémbá awánéta séta Maníkón-ááninkon-iyé sune.

5 Fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi wenááisafesa timankúnkúmba ésa taawiyafiyantafena Maníkó Káráisitimba imáyáa amúwana kentáféna séna kesáái kosimátíma'mae núwo séna kawé-kísáú símakaiye.

6 Ísu Káráisitini waási-i'a iyantafena Maníkó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwara'a táántaraiye.

7 Minááísáfé'a imáyáa é'a maanáúfái agaimaráúmpo ísáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Maníkó we-narumbá tiména wení waási-i'a iyantafena táántaraiwai ísáaro. Maníkó kentáásífowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisiye úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaayantafe'a inái sune.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aai.

⁸ Kembiwí Ísu Káráisitimpa'a timankúnkúmbo on-ááígó seyaafá'-áémpá'-wáásífá'á wété isasá ísááwa'a Ísu Káráisitini kisausafe'a imáyáa é'a Maníkómpá'á súwi sune.

⁹ Maníkóní kísau fasi'ámai ma'é'a ááninkoni ásé-aaí simátíme'a kembiwísáfé'a inaí símae'o iyúnda Maníkó wéisaiye.

¹⁰ Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sé'a Maníkómpá'á áísai úmae iyé'a arááímo táínamo e aambá wisínkéna'a Rómu-naopaken-kwaasise'a koméraano sune.

¹¹ Maníkóní ámutanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenááísafe'a fasi'ámai imáyáa iyantafe'a kempá'á kónae sé'a úne.

¹² Miyámó ína'o é'a kembiwí túwa'nai ona'á kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe.

¹³ Kesí waásisono. Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sáwí-imayaa ofáínifo maanáái ísáaro. Sáwífa-kanaa kónae sé'o únda moórá-tantaako ta'ótóráísa'a méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó aráátimewanasamo arááíwáéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónae sé'a úne.

¹⁴ Maníkó súwa'nai uráintafe'a sáwífa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááímó ísaraawiye ímbo ísaraawiye túwa'nai onó.

¹⁵ Miyámó únda Rómu-naopa'o méraan-kwaasi ásé-aaí kosimátimenae sé'a úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

¹⁶ Ásé-aaisafe'o ímbo sigaesáfé'o únda maarán-ááín-iyé. Ásé-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wení fasi'aéntámbá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aífa'á Yúndaa-waasi ísaraawasa ánaaemba fí'onkaa-waasi wéisaaewe.

¹⁷ Ísu Káráisitín-aaisafetaamo érai'emo séta simankúnkúmbo úndasafenasa mindásafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'a arupíse úmaisa méraumne. Ásé-aaifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáféna Maníkó séna

arupíse úmai méraawe simbá pósa

aúí'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáíye.

Maníkómbá tínaaembo uwámakaan-aaí.

18 Maníkó maanáái aráásimakaiye. Marapákén-kwáásí sáwí-imayaa ésa sáwí'a ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fáí'makaamba póna Maníkó áyámba éna wíyómpakemba sáwí-meyamba timíniye.

19 Maníkóní áwáuma ímba aúpá'á wéraifo afora'á aráátimakaimba marapákén-kwáásí awánésa ímba imáyáa uráamba póna sáwí-meyamba timíniye.

20 Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kífé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésa wení fasi'aémbó waé'wae'o i-fási'aémbá kawel'-úmai awánésa Maníkón-ane'a túrantamba ímba wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe. Maníkó úmakain-tantaa'a awánésa pósa wemó mérain-aai kanaa'á wéisaawe. Mindásafesa sáwí'o ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'a wéowe.

21 Maníkó mérain-aai ísaraambanifo ifátuwesa wenáwí'o mósá marésamo érai'a méraiye mo seráámbá ímba mósá marésa súwí ímba sésa ifátuwesa kaentaén-imáyáa ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímáyáa ésa

22 karo'á sésa kawel'-ímáyááwárá'-wáásísá úne sembánifo sáwí-imayaawara'-waasi ésa

23 Maníkó maé'mae'o iwáín-imáyáa ímba mósá marésa waási áuwawaakaamba numamá wai-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáákóntáfésa imáyáa mósá wémaraawe.

24 Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaemba uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyáísasa miwí keyáárika'a miwí túma sáwí'a wéowe.

25 Maníkón-aai érai'-aai taraisésa

karo'-áái arááiwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímba imáyáa mósá marésa wení kísau ímbo máémba wemó uráin-tantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísau wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá marááraamba érai'a mindá ímba mósá wémaraawe.

26 Waási miyá-sáwí'ó ontáféna Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyáísasa aaré tuwaai'waimbá tiyuwésa keiyái kesuwaainíné sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa

27 waaí miyáumai tuwaainíntómbá tiyuwésa keiyái kesuwaainí kesuwaainíné símaesa wénesa miyá-sáwí'á úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

28 Maníkó wenáái érai'-aai taráísóntafenawe séna ánaaemba uwátímísana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkeni'o ombá uwófí'a wéowe.

29 Fí'o-fi'o-sawi-imayaago miwífimbá óraa'a isasá sáwí'o ombá ímba saagésa túraniyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tinkamowasa púwówasa aaisambá sésa karo'á simátiyuwesa símai sáwí'a uwátinkesa tíyo-aai símae nésa

30 túwí'a kumínkwae sésa karo'-áái sésa Maníkómbá tiyámba uwánkesa sáwí-aai simátinkesa karo'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maimaé iyésa aú-sawi-kisau maénae sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa

31 tirumpimbá kawe'-áái ímba wéraisasa símimo fasi'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imayaa ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá

32 Maníkó áamámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyáimba isésa ímba ifátúwáamba miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfésa aamoín-owe.

2

Maníkó aaifimbó wémaitinkain-aai.

1 Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sewí simátíménda isáaro. Miyámó sembá kem-biwíwará'á miyá-sáwí'ó ombá póna aaifimbá maitinkáína'a sáwí-meyamba maénááwe.

2 Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímimba wemó arupíse úmimo miyámó in-ááisá ísgraumne.

3 Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'o owí sáwí-meyamba maénááwe sembá miyá-sáwí'á ombá pó'a Maníkó aaifimbá ímba maisinkéna sáwí-meyamba simíníye ímba seró.

4 Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímimba timu'maréna méraiye. Mindásafe'a sáwísamban-íye ímba seró. Sáwí'o ombá tuwé'a Maníkómpá'á tiyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna méraiye.

5 Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'o ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'á ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae iyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo arupíse-sawi-meyambo tíminda-kanaa tínana Maníkó áfááraumai sáwí-meyamba tímínana óraa'a íníye.

6 Minkánáá tínana seyaafá'nánká miwítí kisausafena kawe'-méyané sáwí-meyane anondáá timíníye.

7 Kawe'á úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'o onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkainiye.

8 Kesáfé-ímáyáá aantemba ésa kawe'-áái tínaaeni'a uwámesa sáwí-aai arááiíwáéwi Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwí-meyamba tímíníye.

⁹ Sáwí'lo owí Maníkó tí'a índá-i'a uwátinkena umbaitántáá'á tiména Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye miyá éna

¹⁰ kawé'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna ááno uwátinkena Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye miyá éna

¹¹ ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

¹² Fí'onkaa-waasi Maníkó naaófá'ó Mósesembo simámakain-amaamba ímba isésa sáwí'lo ontáféna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo taráísontafena Maníkó minámáánkóní áwáuwara'a aaifimbá maitinkáíniye.

¹³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo ímbo arááíwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síníye.

¹⁴ Maníkó fí'onkaa-waasi wení áamáamba ímba simátímakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááíwaesamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe.

¹⁵ Miyámó ombá Maníkóní áamáamba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aái wéna kawé'ó ontáféna minááígó séna kawé'an-owe séna sáwí'lo ontáféna sáwí'an-owe wésiye.

¹⁶ Moórá-kanaamo títanamo éna Maníkó Ísu Káráísitintafena sínana wemá waásiti imáyáa aúpá'-ímáyáá tuwímbarena aaifimbá maitinkáíniye. Ásé-aaimo simátimunda minááíwará'á simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóní áamáamba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aaí.

¹⁷ Yúndaa-waasisa únemo sewí isáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawé'-úmaisaamo méraundasa Maníkóní waásisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe.

¹⁸ Minámáámbá ísaraantafe'a Maníkómbó arááímo tainí'lo on-áái isé'a kawé'ó on-tántáá'é sáwí'lo on-tántáá'é kanaa'a tuwímbare'a

¹⁹ óraaka sé'a kawé'-ámbó ímbo awángraan-kwaasi kanaa'á aráátimeta kumeu'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'á sáma kátinketa

²⁰ táá'lo ímbo isáán-kwaasi aráátimeta iyámpóíyaambo on-kwáásí aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáa é'a sé'a seyaafá'-áái iséta érai'-aaisa súne-imayaa é'a pó'a miyán-áái wésewe.

²¹ Tuwímbaimo aráátimemba kembíwíwará'á mináái arááíwáéro. Umémbá ímba orómó sembá kembíwíwará'á ímba miyán-oro.

22 Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kem-biwiwára'á ímba miyán-oro. Karo'-máníkó sáwí-tantaa'a iyémó sembá kembiwiwára'á sáwí'a é'a minkáro'-máníkóni naaúmpa'o sáwí'o ombá mindá ifá'á túwáaro.

23 Maníkó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósá máraámbanifo minamáámbá taraisé'a sáwí'o ombá waási tuwánésa sésa Maníkón-áwí'a sáwí'a uwánkááwe wésewe.

24 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Yúndaa-waasi sáwí'o ontáfésa
fí'onkaa-waasi tuwánésa Maníkómbá
símai sáwí'a wéuwankaawe
agaimaréna siyáíye.

25 Yúndaa-waasi ontáfé'a túma kárámai araénáemba wée'a sé'a Maníkóni waásisa únemo sewí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáemba Yúndaa-waasi ombá mindá kawé'a uwátínkáifo minamáámbá ímba arááíwáemba Yúndaa-waasi é'a túma kárámai araénáemba uráamba mindá ímba kawé'a uwátínkáísa'a úwoi-waasiyaamban-owe.

26 Fí'onkaa-waasi ímba túma kárámai araénáembo owí Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáéwanamo ímba Maníkó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo kárámimo araénáembo owíyáámbá é'a kesí waásiyaamban-owe wésiye.

27 Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araénáemba uráambanifo minamáámbá taráíyaamba pósa fí'onkaa-waasi ímba túmo kárámimo araénáembo owí minamáámbá arááíwáéwimo ésa aafimba maitinkánáawe.

28-29 Túmo kárámimo araénáembo owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Maníkóni waási-úramban-
ofó Maníkóni ámutanko miwítí sáwí-imayaa maitiyukaiwai Yúndaa-waasi Maníkóni waási-úramban-owe. Agaimakáin-amaanko ímba miyá uwátínkáifo Maníkóni ámutanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásísáfésa fí'on-kwaasi ímba aamoí wéuwatinkaafó Maníkó aantemba aamoí wéuwatinkaiye.

3

1 Ímba fí'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nóran-kawe-tantaara paápé uráíyo. Túmo kárámimo araénáembo uráamba mindá nóran-kawe-tantaara paápé uráíyo sembó

2 sísaí íya'o é'a anondáá sé'a kawé-tántáá'á paápé éna aifa'á Yúndaa-waasi Maníkón-aaímo ta'ótoraiyantafena simátímakaiye sénaumne.

3 Simátímakaimbanifo tuwímbai Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa wenáái ímba wétaawiyafowe. Miyán-
ofó

Maníkó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye.

⁴ Waási karo'-áái wésefo Maníkó érai'-aai aantemba wésiye. Maníkóntáféna símai aúfáifimba agaimaréna séna enááigo érai'-aai aantemba isasá waási ísaraawe. Ímba kanaa'á aaifimbá maenkánááfo enááigo seyaafá'-wáási táái wéiyaakaie agaimaréna siyáie.

⁵ Kesáámó sáwítaamo úndafinkemba Maníkóní kawe-kísáú afora'á wéraintafeta sáwíta únanasa Maníkó sáwí-meyamba símimba sáwí'a iyésá ímba senó. Miyán-áái waásiti imáyáafinkemban-ifo ímba miyásá senó.

⁶ Maníkómó ímbo arupíse úmaimo mérainkaka ánaaemba seyaafá'nánká'ó méraawini áwáusafena ímba tísai isinó.

⁷ Moórá-aai ísáaro. Kesáámó karo'-ááímó súndafinkemba Maníkóní érai'-aai afora'á paápé isaná wenáwí'a mósá óraa'o intáféta kesáámó sáwí'o úndasafenasa Maníkó aaifimbá maisinkáimba sáwí'a iyésá ímba senó.

⁸ Miyán-káro'-ááímó semba mimpínkémbá sésa kesáámó sáwí'o úndasa mimpínkémbá kawetántáá'á paápé ínana Maníkón-áwí'a iyíniye ímba miyán-áái seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkaiyantafesa kentáfesa karo'á sésa miyán-áái siyé wésefo Maníkó miwí aaifimbá maitinkéna arupíse úmai sáwí-meyamba timíniye.

Seyaafá'-wáási ímba arupíse úmaimo méraan-aai.

⁹ Kemá Póro mináái imáyáa é'a sune. Maníkón-aúranka'a ímba maarán-iye. Yúndaa-waasiya kawel'-wáásísá únasasa fí'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye sune.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupíse úmai méraawe.

¹¹ Énifo seyaafá'nánká'ó arupísemo í-tántáá'á ímba kawel'-úmai awánésa Maníkóe'a méranae ímba wésewe.

¹² Seyaafá'nánká Maníkómbá tínaaemba uwámesa sáwí-amba arááíwaesa kosaambaí ésa ímba kawel'á wéowe.

¹³ Waási puwésamo kawáá'o ontembá miwí tááigo miyá isasá karo'á simátiyuwaawana miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútíntemba isasá

¹⁴ Óraa'a símai sáwí'a uwátinkesa

¹⁵ Ááema tĩnkamowasa púwówi mésa

¹⁶ nópá'o tí'o úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa

¹⁷ ímba faru uwátinkesa

¹⁸ Maníkón-áaroí ímba inkaisésa ifátuwesa méraawe
agaimaréna siyáíye.

¹⁹ Maníkó seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna áamáamba
séna mináái arááiwaéro siyáimbanifo taraiséta
seyaafá'nánká Maníkón-aúranka'a sáwí'a éta súnda arupise
úmais méraumnesa ímba érai'a sune.

²⁰ Maníkómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká
ímba érai'e séta seyaafá'-amáámbá arááiwaundasa póna
Maníkó kentáásáféna séna arupise úmai méraawe síníye
súndasa karo'-ááísá sune.

Áamáamba iséta sáwí'a uráumnesa sune.

*Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupísemo
uwátínkáín-aai.*

²¹ Maníkó aú-amba aráásimenasa Maníkón-aúranka'o
waásimo arupísemo uwátínkáín-amba aráásimenasa
wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá
aráásímakaiye. Minááísáfésa naaófá'á Mósesee Maníkón-
aai simátímakowiye minámbá paápé índa-aai simátimesa
agaimakáawe.

²² Waási Ísu Káráísitafesa sésa érai'a kentáásí sáwí-
imayaafinkemba awásiyukaiye sewaná miwísáféna Maníkó
séna arupise úmai méraawe wésiye. Ísu Káráísitin-aaisafesa
timankúnkúmbo owí Maníkó arupise uwátínkáímba
mimbórá-ámbá wéraiye.

²³ Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Maníkómbó arááímo táínda-i'o
úmimo ménaesamo ombá káfé'a ímba miyáumai méraawana
póna

²⁴ Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátínkáísana
Ísu Káráísiti miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo
awátinkena Maníkón-aúranka'a arupise uwátinkaindasafena
pukáíye.

²⁵ Maníkó séna sáwí'o om-béyámbá maitiyuwáíndasafena
Ísu Káráísiti puwínana wení naaemá kumíniye siyáimba
minááísáféta séta érai'a miyán-íye súndasafenasa kentáásí
sáwí-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááémo sáwí'o uráamba
Maníkó ímba ááéma sáwí-meyamba tiména wemá arupise
imbá awánáiyantafena séna ánaaemba Ísu Káráísiti puwéna
miwítí sáwí-meyamba maitiyuwáíniye siyáíye.

²⁶ Káfé'a Maníkó arupísemo ímbá awánáiyantafena
waásimo sáwí'o ontáféna imáyáa éna maará wésiye. Ísu
Káráísiti miwítí sáwí-meyamba maitiyúwáín-aaisafesa

timankúnkúmbo owí Maníkó wenaúranka'a arupise wéuwatinkaiye.

²⁷ Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. Ímba kentáásí kawe-kísáúsáfénan-ifo Ísu Káráisitín-aaisafeta simankúnkúnta úndasafena mindásafena aantemba Maníkó wenaúranka'a arupise wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo iyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye.

²⁸ Simátimunda érai'-aain-iyé. Maníkóní áamáánta ímba arááiwaundasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupisesa wéuwasinkaiye.

²⁹ Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fi'onkaa-waasiwara'o túwa'nai índasafena Maníkó méraiye.

³⁰ Mimbóráwígó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupise uwásinkenasa fi'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwatinkaiye.

³¹ Wenááisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó arupise uwásínkáísata miyáumai Maníkóní áamáamba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraaiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena arupise úmai méraanemo Maníkó siyáin-ai.

¹ Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátíménda ísáaro.

²⁻³ Maníkón-aii aúfáífimba agaimaréna séna
Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo
amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupise
úmai méraane siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Émbaramuni kawe-kísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupise úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kisausafenamo áuma maimaéna iyúmba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Maníkó séna arupise úmai méraane siyáimba mindásafena Maníkón-aúranka'a Émbaramu áuma maimaéna iyúmba ímba wérombaniye.

⁴ Moórá-aii ísáaro. Moóráwigoni kísau wémaewana méyámbó tímimba ímba úwoi wétimifo miwítí kísau awánéna méyámbá wétimiye.

⁵ Maarán-áái érai'-aain-iyé. Kawe-kísáúmó maúndasafena arupise úmai méraawe-aii Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó séna

arupíse úmai méraawe wésiye. Sáwí'o uráundasaamo arupísemo uwásínkáinta Maníkón-iye.

⁶ Kawe-kísáúmó máéntafena Maníkó ímba imáyáa wéifo Maníkón-aaisafesamo érai'emo sentáféna imáyáa éna arupísemo uwátínkáiwain-iye Maníkó sisaná miwí tirunkó kawe'á wéiye. Minááísáféna naaófá'á Téfiti aúfáífimba agaimaréna séna

⁷ Maníkó sáwí'o owítí sáwí-imayaa maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawe'á wéiye.

⁸ Sáwí'o owí Maníkó ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawe'á wéiye agaimaréna siyáíye.

⁹ Mináái túmo kárámaimo araénáémbo uráawi Yúndaa-waasisafena aantemba ímba siyáífo ímbo túmo kárámaimo araénáémbo uráawisafenawara'a Téfiti séna miwítí sáwí-imayaawara'a maitiyúwáísana tirunkó kawe'á wéiye-aa siyáíye. Fí'omba mináái

sé'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáíye agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Émbaramu áuma ímba kárámai araénáémbo urónka'a Maníkó wentáféna séna arupíse úmai méraane séna

¹¹ Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraandawi ómpo enáuma kárámai araénáémbo uwó súwana miyá uráíye. Miyáumai túmo ímbo kárámaimo araénáémbo uráawiwara'a Maníkón-aaisafesa érai'e séna timankúnkúmbo ontáféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Miwí Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa pósa Émbaramuntafesa kentáá síwá'náraamban-iye wésewe.

¹² Súmo kárámaimo araénáémbo úndawisa wemá kentáá síwá'náma iyésá sune. Ímbo súmo kárámaimo araénáémbo úndasafeta aantembanifo Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafetaawe Émbaramuntafeta kentáá síwá'náma iyésá sune. Émbaramu áumo ímbo kárámaimo araénáémbo urónka'a Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo éna ména póna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí tiwá'nán-iye.

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo timúnda-aaí.

¹³ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-aaí séna ewé enaísaaftantambo iyawiye seyaafá'-máramá

kentí maramá wéraiye siyáiyé. Ímba Émbaramu Maníkóní áamámba arááíwakontafenan-ifo amankúnkúmbo úntafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraane súmbanifo Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-ai siyáiyé.

¹⁴ Maníkó símai fasi'ámakon-ai Mósesembo simámakain-amaambo arááíwáewisafena ímba siyáifo Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáféna siyáiyé. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó.

¹⁵ Ámáán-ai wéraisasa taráíyaantafena moórá-amba Maníkómó aaisambó sénamo sáwí-meyambo timínda-amba paápé uráiyé. Ámáán-aaimo ímbo wérainkakaa ímba taráísísina ámáán-ai wéraiye.

¹⁶ Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena símai fasi'ámakon-ai siyáiyé. Miyáumai Émbaramun-aísaafitantambo íyawí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo íyawí Maníkó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átínkáimba timíníye. Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ísaraawi aantembanifo Émbaramumo amankúnkúmbo uráintemba timankúnkúmbo owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndawisa Émbaramu kentáá síwá'náraamban-iyé.

¹⁷ Maníkón-aúranka'a Émbaramu mérowana maarán-áái símai agaimaréna séna
fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'náma
óne Maníkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Maníkó púwómpinkembo íyáfasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanamó ímbo wérain-tantaakomo paápé iwáín-ááisafena Émbaramu amankúnkúmbo uráiyé.

¹⁸ Waási ímbo paápé íyan-tantaatafena Maníkó Émbaramuntafena súwana Émbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'nán-iyé. Maníkón-ai aúfáífimba agaimaréna séna
enaísaafitantambo íyawí
sáwífa'-waasi paápé ónááwe

agaimaréna siyáinka'a pósa paápé uráawe.

¹⁹ Ááéma Émbaramu waurámbá kéná sáwífa'-aatai 100 aatai maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-ínímbá mérowana póna ímba imáyáa éna Maníkóntáféna fasi'ámai imáyáa éna

²⁰ Maníkó símaimo fasi'ámakon-aaisafena érai'e séna ímba kae'-ímáyáa éna fasi'ámai ména Maníkón-áwí'a mósá maréna

²¹ séna Maníkómó símaimo fasi'ámakainten-úmai kanaa'á iyámpói simíniye séna

²² miyáumai Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupíse úmai méraane siyáíye.

²³ Arupíse úmai méraane siyáimba ímba Émbaramuntafena aantemba siyáifo

²⁴ kentáásáfénawara'a miyán-áái siyáíye. Fasi'aénkó Ísumba pukáimpinkemba Maníkó iyáfasinankaraiwain-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba úndasafenasa séna arupíse úmai méraawe wésiye.

²⁵ Kesáámó sáwí'o uráundasafenasa kentáási sáwí-meyambo maisiyuwáíndasafenasa Maníkó Ísu Káráísitimba ai'marówana kuména kumpuwúwana Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkaindasafenasa pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye.

5

Maníkó arupísesaamo uwásínkáín-ai.

¹ Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásínkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau-imayaa éna faru uwásínkáísata mimbóráí'a úmaisa méraumne.

² Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba úndasafenasa Maníkó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraisata méta Maníkóe'a sámó kain-áémpátá méraandasafeta amu'maréta méraunanasa sirunkósá aamoí wéíye.

³ Umbai-tántáá'ó kempátáámó wéraimba sirunkósá aamoí isatá minúbái-tántáá'ó wéraintafeta fasi'ámai méta ímba suwesarái ínta

⁴ mindásafena Maníkó séna kawé'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunana sirunkósá aamoí wéíye.

⁵ Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáféna ímba awinkáinda póna ímba sigaesá íniye. Maníkó wení Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana keséta kumbéna Maníkómó kentáásáfénamo óraa'-imayaamo ímbá aráásímimba póta wesé'o méraandasafeta amu'maréta méraunanasa póna ímba sigaesá wéíye.

⁶ Kesáá ímba fasi'ámai méraawananasa Maníkómó siyáín-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkembo kusúwa'nai índasafenasa Ísu Káráísiti kumpukáíye.

7 Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáfé'a puwónaemo senkaka umbái taisinó. Kawe'-wáásígómbó áwa'nai ondasáfé'a wen-ánóndáá puwónae sésa púwówaisi ína púwówaisino ímba isáúmne.

8 Énifo kesáámó sáwítaamo úmaisaamo méraundasa súwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáíye. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba Maníkó arumbó símínta mindása wéaraasimiye.

9 Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá énamo pukáintafena Maníkón-aúranka'a arupíse uwásínkarainta pónasa Káráisiti érai'a kentáási sáwí-meyamba maisíyukaintafenasa Maníkó ímba aaisambá síníye.

10 Kesáá Maníkómbó síyámba uwánkaraundasa wenááninko kentáá-ímáyáá éna pukáimba póta Maníkóe'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawe'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyiye.

11 Ímba mináái aantembanifo maarán-áái wárá'án-íye. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Maníkónté mimbórái'a uwásínkáisanasa póna Maníkóntáféna kesirunkósá aamoí wéíye.

Ándámunte Ísunte-taai.

12 Maarán-áái isáaro. Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráiyaimba póna sáwí'o on-ámbá paápé uráíye. Sáwí'a uráimba póna púwón-amba paápé uráíye. Seyaafá'nánká sáwí'a ombá pósa púwón-ampa'a wégowe.

13 Maníkómó Mósesembo áamáambo ímbo simámakonka'a waási sáwí'a uráimba isaná Maníkó misáwí'ó uráan-aai ímba agaimakáíye.

14 Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Mósesemo iyámaunka'-waasisomba pukáawe. Ándámu Maníkón-aai taráiyowasa wempákén-kwáási tuwímbai ímba miyá umbá sáwí'a ésa pósa pukáawe.

Ándámu ánaaembo paápé índawimo índanteni'a éna Káráisitimo tuwímbai-tantaa'o índanteni'a ímba uráifo

15 sáwí'a uráimbanifo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-íye. Ándámu Maníkón-aai taráiyaimba pósa seyaafá'nánká pu'maésamo iyómba érai'-aain-ifo Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moóráwigomba Ísu Káráisitimba ai'marówana kuména kawe'á uwátínkáfa'a iyimba minánkó iyáákaraiye.

16 Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá sáwí'a úmaeta iyúnanasa Maníkó ímba

miyámó imbá kawetá uwásínkáíye. Aifa-kánáá aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráíyowana Maníkó séna sáwí'a ónda po puwínone séna ánaaemba sáwífa'-waasi sáwí'a uwaná séna úwoi túwa'nai e'a kesúranka'a arupíse uwátinkanaumne siyáíye.

¹⁷ Ándámu aifaráán-kwáásígó sáwí'o uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-ámpá'á arááíwáéwana minánkó ta'ótokaifo moóráwigo Ísu Káráisiti maarán-óráá-káwé-kísáú maiyáíye. Maníkóntáfésa súwa'nai uwómó sewí úwoi kawel'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupíse uwátinkáísana Káráisiti túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwí-kisaugomba wéiyaaakaawe.

¹⁸ Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááín-íye. Aifaráán-kwáásígó sáwí'o urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáféna séna sáwí'a ésa puwónááwe siyáimba póna moóráwigo Ísu Káráisiti kawel'a urónkakemba sáwí'o uráampinkemba faútinkena aúí'o úmimo maé'mae'o íyani'a wéuwatinkaiye.

¹⁹ Aifaráán-kwáásígó Maníkón-aai taráíyonkakemba seyaafá'nánká sáwí'a uráambanifo moóráwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba Maníkó wenaúranka'a sáwífa'nanka arupíse wéuwatinkaiye.

²⁰ Sáwí'o umbá Maníkó wení áamámba Mósesemba simámakomba mindásafena miwítí sáwí-imayaago óraa'a uráíye. Miyá umbánifo Maníkó arumbá uwátinkámaena iyúwana óraa'a uráíye.

²¹ Ááéma sáwí'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósa puwí-ámbá arááíwakaawe. Miyá uráambanifo káfé'a Maníkómó arumbó uwásínkáíwaisa ta'ótóráisata wenaúranka'a arupíse úmaisaamo méraundasa kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúítaamo úmaisa maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aai.

¹ Simátíménda ísáaro. Maarán-áái ímba seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae iyínana óraa'a índasafeta sáwí'a úmae iyéta méranae ímba seró.

² Púwón-kwaasimo miwítí sáwí-imayaagomo ímbo aneká'ó ta'ótotuwenamo wéraintemba kentááfímbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuvena wéraisata póta ímba sáwíta úmaeta iyéta ménaumne.

³ Maarán-áái é'a ísaraawe. Nombó maisínkáanta Ísu Káráisiti weséta kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba

úmaisa méraunanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena iyísata méraumne.

⁴ Nombó maisínkáanta kesáá Ísu Káráisitiyeta puwúnasasa utaráawataaraa únanasa kentáásí sáwí-imayaago ímba ta'óto'maena wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fí'onka'ma'maifasi'aentambo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba kentáá iyáfasisinkenaaraamba uráísata aúí'a úmaisa méraumne.

⁵ Ísu Káráisiti pukáimba wemó waásiti sáwí-imayaagomba iyáákaraintemba weséta kááisamai méraundasafenasa sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Káráisitimo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba weséta kááisamai méraundasafeta aúí'a úmaisa méraumne.

⁶⁻⁷ Maarán-áái ísaraawe. Púwówanamo imbá sáwí-imayaago ímba ta'ótotuwena wéraisana kentáásí sáwí-imayaagoni fasi'aémbá tai'áínana kesáámó sáwí'o úmae iyúndawisa ímba ta'óto'mae iyíndasafena Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'á pukáisana kentáásí sáwí-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye.

⁸ Ísu Káráisitiye'a pukétaaraanta úmaisa méraundasa póta mináái érai'-aai isatá weséta méraumne.

⁹ Maarán-ááisá ísaraumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba iyáfasinkaisana puwí-fásí'áénkó ímba ta'ótoraisana aneka'á ímba wépuwiye.

¹⁰ Aoisaambó ombó tai'áíndasafena mimbórá-kánáá pukáimba póna mindásafena ímba aneka'á puwéna iyáfasinena ména Maníkóntáféna imáyáa éna méraiye.

¹¹ Miyáumai imáyáa é'a sé'a pukétaaraanta úmaisa méraunanasa sáwí'o úndawisa ímba ta'ótotuwena wéraisata méta Ísu Káráisitiye'a kááisamaisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwa-e-i'a úmaisa méraumne.

¹² Kentí sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwí'o owí kembiwí ímba ta'ótoraino.

¹³ Kentúsane kentiyáánamaisane ímba ewé símai sáwí'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo iyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'á kentúwawaa'a amé'a wentáfé'a ewé é'a kentúsane kentiyáánamaisane wení kawe-kísáú aantemba máéro.

¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwái káráwiyisana póna kenti

sáwí-imayaago kentúma ímba ta'ótoraino.

Maníkó wení kísau-waasi-i'o uwátínkáín-aai.

¹⁵ Mináái imáyáa é'a simátíménda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáárá'á ímba

káráwiyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyisata mindásafeta ímba úwoi sáwí'a úmaeta íyóno.

¹⁶ Wení kísau maénaumnemo sembá wemá káráwiyisasa wení kísau-waasi méraawe-ai ísaraawe. Miyáumai sáwí'o íyanamo éna misáwí-ímáyáágó ta'ótokaina'a misáwí-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkón-aaimo isáíyanamo éna wemá káráwiyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye.

¹⁷ Ááemo sáwí'o uráawi ta'ótokowasa ánaaemba érai'-aai simátima'maesa iyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

¹⁸ Sáwí'o uwái ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpísé-ímáyáágó ta'ótokaiye.

¹⁹ Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aaí simátimune. Ááema sáwí'a ónae sé'a fí'o-fi'on-tantaa'wara'a sáwí'a uwaná ta'ótokaimbanifo káfé'a kawé'a ónae sé'a kawé-ímáyáa aantemba é'a Maníkóndé-i'a oro.

²⁰ Ááemo sáwí'o uwái ta'ótokonka'a kawé-ímáyáa ímbo umbá

²¹ sáwí'o uráamba káfé'a tigaemá wéiye. Sáwí'o untáféna ímba kawé-tántáá'á kentópa'a tiyáíye. Miyá-sáwí'ó úmae iyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe.

²² Maníkó sáwí'o umpínkémbá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátínkaraimba pó'a Maníkóndé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²³ Sáwí'o owí-ánóndáa puwíyambanifo Maníkó kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau-imayaa éna aúítaamo úmaisaaamo maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

7

Maníkóní ámútanko aráásímakain-antaamo arááiwaunda-aaí.

¹ Kesí waásisono. Seyaafá'nánká áamáán-aaí ísaraafo simátíménda ísáaro. Úwoimo méraanka'a áamáán-aaigo káráwiyaimba póna puwíyamba minááígó ímba káráwiyiniye.

² Áamáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá awaaikómó aúmó aráínka'a awaaínínkó wesé'a kááísamai méraisana awaaikómó púwisanamo ímba kááísamaimo méreyamba wétai'aiye.

³ Awaaikómó méraínka'o aaregómó fí'on-kwaasigonka'o wimbá mindá sáwí-inimban-iyé sefó awaaikómó puwínanamo éna áamáánkomo sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-iyé.

⁴ Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráisiti pukáimba Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba imáyáa é'a Ísu Káráisitiye'a kááisamaimo méraantafe'a pukékaambo úmaimo méraamba minámáánkó ímba ta'ótokaifo Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawe. Maníkó Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunde-i'a uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe.

⁵ Ááema sáwí-imayaasafeta sirááisafetaamo uráundarata ímba miyán-oro siyáin-amaamba iséta imáyáa éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta sirááisafeta éta sáwí'a

éta púwónda-amba arááiwaeta

⁶ miyásáámó uráunda káfé'a Maníkó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkenta faúsínkáisanasa Maníkómó Mósesembo simámakain-amaanko ímba ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo agaimakáin-amaankoni aambá ímba arááiwaeta

aú-amba Maníkóní ámútanko aráásimakain-anta wéaraiwaumne.

Maníkóní áamáambo ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino siyáin-aai.

⁷ Minááímó imáyáamo é'a simátíménda ísáaro. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-iye ímba seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímba isáúsino. Túraniyamba ímba oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaa súraniyambo úndasafe'a sáwí'a úne ímba súsino.

⁸ Minámáánkó séna túraniyamba ímba orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaa wérimba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyamba áfááraumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaa sáwí'o únda ímba imáyáa é'a sáwí'a úne súsino.

⁹ Áamáánko ímba miyán-oro siyáimba ímba isé'a kawé'-úmai méraumne-imayaa é'a mé'a ánaaemba minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráiyaunda

¹⁰ mindá púwóndawi úne. Minámáámbó arááiwakaundarakaa kawé'-úmai mérausino. Minámáámbó taráiyaundawi pó'a púwóndawi úne-aai ísaraumne.

¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oromo siyáimba kempímbá sáwí-imayaago wéna póna karo'á simásínkáísa'a mináái taraisónae sé'a taráiyaunda pó'a púwóndawi úne.

¹² Miyáumai Maníkómó Mósesembo simámakain-amaan-aai ímba miyá oró-áái Maníkón-aai arupíse-aai kawé'-ááin-iye.

13 Minkáwé'-ááigó ímba púwónda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí-imayaago aantemba púwónda-i'a uwásínkaraife. Sáwí-imayaasafe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'o taráiyaunda púwóndawi é'a kesí sáwí-imayaagoni áwáuma áfááraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oro siyáifo kemó sáwí'o uráunda kesí sáwí-imayaago aantemba óraa-sawi'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'o úndawisaamo ta'ótokain-ai.

14 Ámáámba Maníkómpákémbá kunkáifo kemá marapákén-kwáásí únana sáwí'o úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóni kísau wémaumne.

15 Kawe'ó úndasafena siráái taisa'á miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'o úndasafena ímba siráái taisa'á ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawe'-ímáyáá wéune.

16 Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawe'-ámáámbán-iye sune.

17 Sáwí'o únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

18 Marapákén-kwáásí únda kanaa'ó kawe'ó únda kempímbá ímba wérais'a awánaraumne. Kawe'ó úndasafena siráái taisa'á ímba kanaa'á kawe'á wéune.

19 Kawe'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwí'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwí'a wéune.

20 Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'ó únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wérais'a sáwí'a wéune.

21 Áwáuma maarán-iye. Kawe'á ónae sé'o úndanifo sáwí-imayaago tafisímaena íyísa'a

22 kesirumpímbá Maníkóní amáántafe'a aamoí úndanifo

23 moórá-awauma kempímbá wéraisana sáwí'o ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóní amáámba kawe'-ámáámbá pó'a arááíwaenae súndawi tafisisaná sáwí'o ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye.

24 Sésé'á únana sirunkó sáwí'a isa'á méraundasafe'a sé'a sáwí'a é'a púwóraantambo úndafinkemba nááwa siyáíniyo súnana

25 Fasi'aénkó Ísu Karáísiti síyáísa'a Maníkóntáfé'a súwi sune.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóní amáámba arááíwaenae súndanifo kesúgoma sáwí-imayaafinkemba sáwí'a wéiye.

8

Maníkóní ámutankomba arááímo tainí'o on-áái.

¹ Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraawi miwítí sáwí-meyamba maitiyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba ímba timíníye.

² Ááema sáwítaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Káráisiti faúsínkaraisata weséta aúí'a úmaisa méraunanasa Maníkóní ámutanko káráwiyisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwí-meyanta simíníye.

³ Maníkó wení amáamba siyáimbanifo sáwí'a ónae séta minamáámbá ímba kanaatá arááíwakaunda póna minamáánkó sáwita úmaisa méraundafinkemba ímba síkaisata méraunanasa ánaaemba Maníkó wenááninkontafena séna sáwí'a ombá po miwísáfewe sé kumpuwínone séna ai'marówana kesáámó sáwí'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáíye.

⁴ Maníkó miyá uráimba póta sáwí-imayaasafetaamo sirááísafetaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóní ámutankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóní amáánko siyáintemba miyásá úmaisa arupísesa ónaumne.

⁵ Sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo owí miwítí sáwí-imayaago ta'ótokaifo Maníkóní ámutankombo arááímo táínda-i'o owí wení kawel-ímáyáágó wégarawiyiye.

⁶ Miwítí sáwí-imayaasafesamo tirááímo tain-ímáyáá aan-tembo owí méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkóní ámutankombo arááímo tain-ímáyáá aan-tembo owí aáno úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁷ Sáwí-imayaasafesa tirááísafesa on-ímáyáá aan-tembo owí Maníkóní amáamba ímba kanaa'á taawiyafésa Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

⁸ Sáwí-imayaasafesamo tirááímo táínda-i'o iyawi Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

⁹ Maníkóní ámutankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwí-imayaasafe'o tirááímo táínda-i'a ímba é'a Maníkóní ámutankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Káráisitini ámutanko tirumpimbó ímbo méraiwai ímba wení waásin-owe.

¹⁰ Ísu Káráisitini ámutanko kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraimba pó'a kentí ámutanko maé'mae'a índawi é'a sáwí'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe.

¹¹ Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankowana wení ámutankomo kentirumpimbó méraimbo éna kenkwará'ó éna

puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye. Wení ámútanko kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá íniye.

12 Kesí waásisono. Mináái imáyáa iyata ímba kentáási imáyáafinkeni'a éta Maníkóní ámútankombo arááímo táínda-ita úmaisa méraano.

13 Sáwí-imayaasafe'o tirááisafe'o ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraaro siyáífo Maníkóní ámútankomo túwa'nai ína'o sáwí-imayaamo tuwé'o é'a aúí'a úmai ménaawe.

14 Maníkóní ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe.

15 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá méraiwei ímba inkáítinkaisana inkaisí-imáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafo Maníkó wenáánintoni'a uwátinkáísa'a Maníkómbá áánte'a sé'a kesifóo sé'a méraawe.

16 Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo súnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-iye wésiye.

17 Maníkón-aráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawe sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káráisitimo maíndanten-úmaisa maénaumne. Umbai-tántáákómó wembó uráintemba kentááfimbá umbai-tántáá'á wéraitemba póta ánaaemba weséta sámó kain-áémpátá ménaumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sasaamo aráásiminda-aii.

18 Maarán-áái imáyáa é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáa éta kentááfimbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune.

19 Maníkón-áánintone ayáámúntonese únasasa Maníkómó úmakain-tantaako wai-waankowe taaigówe seyaafá-karáán-tántáákwé kentáámó suwánáiyantafesa mósá titaawiyésa simu'marésasa méraawe.

20 Naaófá'á Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíniye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimba maarán-imáyáa éna séna

21 ánaaemba kawáá'índa-tantaa'a aambá fáitinkaanana uwámakaunda-tantaa'a aneka'á ímba kawáá'a íniye. Kesí iyámpóímo faútínkáanasamo kawé'ó úmimo méraiyantemba mintántáákó miyáumai kawé'-úmai wéiniye Maníkó minímáyáá uráíye.

22 Maarán-ááisá ísaraumne. Aaremó iyámpóímo matinkánaesamo sésé'ó ontembá Maníkómó seyaafá-tántáá'ó úmakain-tantaako sésé'á éna Maníkómó úmakain-tantaa'a paapé ínana awánánae séna amu'maréna méraiye.

23 Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesááwará'á miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tantaa'o simíndasafeta imáyáa ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunanasa Maníkó wenayáámúntone wenáánintone síkenasa aú-suwawaa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne.

24 Maníkó kawel'-ámpá'ó mészinkokata séta érai'a Maníkóni iyámpóíya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awánuwuanda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta ménaumpo

25 ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paapé íniye séta ímba suwesarái ínata fasi'ámai amu'maréta ménaumne.

26 Ímba fasi'ámai-waasi méta kawel'-ámpátá kúnanasa umbai-tántáákó ta'ótóráisana póna Maníkóni ámútanko súwa'nai isatá nóraumaisaawa Maníkómbá áisai onanasááwá súwa'nai íniyo séta sirumpintá sésél'-aantemba éta ímba kanaa'á aai súnanasa Maníkóni ámútanko kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á áisai isaná

27 Maníkóni ámútanko Maníkómbó arááímo tain-áái séna wení waási-imayaa éna miyán-áái simbá póna Maníkó kentáási imáyáa awánaiwai póna wení ámútankomo sin-áái wéisiaye.

28 Maarán-áái isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wemparí'a úmakaisata wen-imáyáa éta méraunanasa sáwí-tantaa'e kawel'-ántáá'élé kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawel'á wéuwasinkaiye.

29 Naaófá'á Maníkó wendé-í'a úmai wemparí'a úmakowaisafena séna kesááninkaamba ónááwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaa'o-i'a isatá wenáúnafaraawinta úne.

30 Naaófá'á wemparí'a úmakowisafenasa sáántenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáin-aii.

31 Maníkó miyáumai súwa'nai uráifo imáyáa é'a simátíménda isáaro. Sáwí'a uwátinkanae sésamo miyámó iyamba ímba kanaa'á kentáá iyáákanaawe.

32 Maníkó wenááninkomba ímba ta'ótorena kentáási sáwí-imayaa maisiyuwáinkwae sánasa ai'marówana kumpukáíye. Miyá uráifo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíniye.

33 Maníkó kentáá wemparí'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásínkarainta pósa tuwímbai-waasi ímba kanaa'a aaifintá maisinkánaáwe.

34 Tuwímbai-waasi kentáásáfésa puwíwae sésa ímba aaifimbá maisinkánaáwe. Ísu Káráísiti kentáásáfénasaawe séna puwéna iyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a ména kentáá súwa'nai ena Maníkómpá'a inai wésiye.

35 Miyá intáfésa tuwímbai-waasi ímba kanaa'a Káráísitiyetaamo méraundafakenta síyááwanasa Káráísiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáa ímba wétuwaiye. Umbai-tántáa'ó kempátáámó tındawe aoisaambó wisínkétaawe sáwí'lo uwásínkétaawe sááimo táindasaawe unáánkwátói-iyaintaamo on-dasááwé tuwímbaimo sínkamiyantaawe púwóndasaawe miyán-tántáa'ó kempátáámó tında Káráísitiyetaamo méraundafakenta ímba kanaatá síyááwanasa Káráísiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáa ímba wétuwaiye.

36 Naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáfésa sésa tínkamónasa puwíwae-imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípimo tufúwówanamo púwíntemba kentáásáfésa tínkamónasa

puwíwae símae iyówe
agaimaréna síyáíye.

37 Miyá-sáwí'ó uwásínkáanta ímba imáyáa únanasa Ísu Káráísiti arumbá símimba póna fasi'ásínkáísata miwísá wéiyaakaumne.

38-39 Maarán-áái érai'-aai isa'a ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpukáimba pósa Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Wiyómpaken-kisau-waasiye sáwí-amutane ífé'lo wérain-tantaa'e ánaaembo paápé inda-tantaa'e wiyómpakewiye waántá-waasiti marupákéwiyé Maníkómó úmakain-tantaa'e miyán-tántáátónkó ímba kanaatá Maníkómpá'ó méraundafakenta síyááwanasa Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáa ímba wétuwaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráísitini waási é'a érai'-aai aan-temba súnana Maníkóni Ufaen-ámútánkó kesirumpimbá ména káráwiyisa'a maarán-áái érai'-aai wésimatimune.

2 Kesí waási Ísareri-waasifinkembo kemá tiyáunda isa'a imáyáa únana sirumbá isaná sirunkó umbaí támae íyíye.

3 Miwí Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba érai'e sembá pósa érai'emo sésamo ken-ánóndáámó iyámaiyanamo Maníkómó siyuwáinanamo Ísu Káráísitimo ánaaembo uwásiyuwainda mindá kanaán-íye sune.

4 Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'a úmai wemparí'a úmakena wení sama aráátimena aaimá símai kááísatinkena wení amáámba simátimena simai fasi'ámakain-aai simátimena Maníkón-imáyáámó mósá máraán-amba aráátimuwasa

5 ááéraan-oraal'-waasi miwí tiwá'náma uwaná Ísu Káráísiti iyámpói ú'mai minándáfá'a kumbéna seyaafá'-wáásiyá'a káráwiyisata wenáwíta mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-íye.

6 Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'a wemparí'a úmakaifo tuwímbai wemparí'a úmakaimba Maníkó fasi'ámakain-aai taráiyaiye ímba sénáísaiye.

7 Émbaramun-aísaafitantambo uráawi ímba seyaafá'án-fof tuwímbai Maníkóni iyámpói owaná naaófá'a Maníkó Émbaramun-afena séna enááninkon-awí'a Áísáaki wenaísaafitantambo iyawí aantentafena séna enaísaafitantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáíye.

8 Minááígóni áwáuma maarán-íye. Émbaramun-aísaafitantambo uráawifinkemba ímba seyaafá'án-fof Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáíwai aantemba Maníkóni waásin-owe.

9 Naaófá'a Maníkó Émbaramun-afena símai fasi'ámakain-aai séna súnda-kanaa tína'a méraanana Séraa waaíyámpói ma'ankáíniye siyómba

10 mináái kentáa síwá'náma Áísáakintafena siyáíye. Wemá óraa'a éna aaré maiyówana awaainínkón-áwí'a Répéka amáántágae'-iyámpói

11 ímba matínkaroyasarai miníyámpói'yái ímba kísau maiyóyanka'a

12 Maníkó minínínkóntáféna séna ení iyámpói'yaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíniye siyáíye. Maníkó wení imáyáafinkemba wení waási-i'a úmai wemparí'a úmarena táántaraífo miwítí kísau ímba awánarena táántaraiye.

Miyáumai naaófá'á séna ení iyámpóiyaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máíniye siyáíye.

13 Maníkón-aaí aúfáifimba miníyámpóiyáísáféna agaimaréna séna

Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba
sínaaeni'a úmaraune Maníkó siyáíye
agaimaréna siyáíye.

14 Tuwímbai mindásafesa imáyáa ésa karo'á sésa Maníkó ímba arupíse iyémó sembá mindá karo'-ááín-íye.

15 Naaófá'á Maníkó Mósesentafena séna
sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a
sirumbá uwátinkaumne. Kawe'ó
uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune
siyáíye.

16 Miyáumai ímba waási tirááímo taintáfénawe waási kawe-
kísáúmó maíyantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba
séna sirumbá uwátinkanae siyáintafena wení waási-i'a
úmakaíye.

17 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
Mósese méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyowi wentáféna
Maníkó séna seyaafá'-márafákén-kwáásí kesí
fasi'aéntámbó enane'ó úndama awánésa
kesúwí'a isáíwae sé'a embá káráwiyi-kisaura'a
íyáfasinankaraumne Maníkó siyáíye
agaimaréna siyáíye.

18 Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba wembó
arááímo tainí'o énamo sirumbá uwátinkanaemo simbá
arumbá uwátinkena wembó arááímo tainí'o énamo tirumbó
máráántembo ímbá tirumbá máráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-áái.

19 Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-áái ímba seró.
Sáwítaamo úndasa nóra sénawa Maníkó aaifintá
maisinkáíyo. Maníkó imáyáa éna séna sáwí'a ónááwemo
siyáimba mindása sáwíta wéune. Miyáumai aaifimbó
maisínkáínta mindá sáwí'an-íye mináái ímba seró.

20 Kembiwí úwoi-waasi méraafo Maníkómó siyáin-aaí
anondáá ímba seró. Maarán-áái imáyáan-oro. Sawe-
ánáfeumbo ombá agarí'-máramá maiyésa sawe-ánáfeumba
úmárááwana misáwé-ánáfeunko ímba maarán-áái wésiye.
Nóra séra kembá miyá uwásinkaaio ímba wésiye.

21 Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágarí'-máramá
maiyésa kae'-ánáfeumba úmaresa moóráfimba úwoi-kísau
maésa moóráfimba kawe-kísáúmó máémba mindá miwínén-
íye.

22 Maníkó miyaráámhá wéiye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné awánáiyantafena sáwí'lo uráan-kwaasimo tínkaminda miwítí méyámhá póna ááéma ímbo tínkamimba timu'maréna ména ánaaemba tínkaminiye.

23 Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásínkáinta póta weséta sámó kaipatá méta wení fí'oran-kawe-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwí'lo uráan-kwaasi ímba ááéma tínkamimba timu'maréna méraiye.

24 Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a táántaraiye.

25 Miyáumai naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Ósíya agaimaréna séna

Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a ímbo sirumbó tímakaundasafe'a sirumbá timúne sénaumne.

26 Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'lo méraawisafe'a ánaaemba kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí síníye

Ósíya agaimaréna siyáíye.

27 Naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwífa'a ésa nonáamááíyaamba úmai sáwífa'-waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáínifo tuwímhai sáwí'lo úmaimo méraampinkemba tiyáíníye.

28 Fasi'aénkó seyaafá'nánká minúwóiyáán-úmai aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba timíníye
agaimaréna siyáíye.

29 Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímhai ímba tínkamonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánááwe siyáinkakaa Sónómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo putásaraantemba kesááwárá'á miyásá úsino
agaimaréna siyáíye.

Ísareri-waasi Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbó uráan-aaí.

30 Minááígóní áwáuma maarán-iye. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a arupíse úmaimo méraan-ambo ímbo saafá uráawi Ísu Káráisitín-aaí isésa timankúnkúmba ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

31 Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'lo úmakaiwai sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiye

siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-amaankoni áwáuma ímba isésa wenaúranka'a ímba arupíse úmai méraawe.

32-33 Maníkóní áamámba arááíwáénanasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkainiye siyáafo wenááisafesa ímba timankúnkúmbo uráantafena ímba arupíse uwátínkaraiye Maníkón-aai aúfáífimba Ísuntafena

símai agaimaréna séna

Maníkó séna isáaro. Sáiyóni-naopa'a moórá-ontamba maráúnda pósa minóntánká'á tisamaima turarésa tanaambá fánááwe. Óntantafenamo siyáintembo indawimpa'o timankúnkúmbo iyawi ímba tigaesáfesa

ónááwe siyáiyé

mináái agaimaréna siyáiyé. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáiyé. Óntanka'o tanaambó faantembá Ísu Káráisitín-aaimo taraisésa miyáumai tanaankáámbá fánááwe.

10

1 Maanááímó simátíménda isáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwí'o úmimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááíma wétaisa'a Maníkómpá'á inái símae'a iyúne.

2 Yúndaa-waasi Maníkóní kísau maénae sésa fasi'aambánifo Maníkón-aaigni áwáuma ímba isaraamba tuwánaraumne.

3 Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátínkáín-amba ímba awánésa karo'-ántáfésa érai'-amban-iyé sésa pósa Maníkóní érai'-amba ímba wéaraaiwaewe.

4 Áamámba arááíwaundasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkainiye sésa Yúndaa-waasi arááíwáén-amba Ísu Káráisiti séna minámbá tai'áífo kesááisafesa timankúnkúmbo owísáféna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátínkáímbanifo Yúndaa-waasi minámbá ímba wéaraaiwaewe.

5 Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááíwáénanasa Maníkó arupísesa uwásinkainiye sen-ááísáféna naaófá'á Mósesé agaimaréna séna minámáámbó seyaafá'ó arááíwaiyawí kawe'-úmai ménaawe siyáiyé.

6 Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owímó arupíse uwátínkáín-aaisafena agaimaréna séna maarán-áái ímba seró. Nááwa wíyómpa'a iyénawa Káráisitimba áí'maenawa kumíníyo.

7 Nááwa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráisitimba áí'maenawa tíníyo. Miyán-áái ímba seró.

⁸ Maníkón-aaí kentirumpimbá

ewaa'á wéraisá'a wésewe

agaimaréna siyáíye. Ísu Káráísitin-aaísafe'a
timankúnkúmba oró-áái simátimunda

⁹ mináái maarán-íye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-íye afora'ó
simátimé'o kentirumpinkémbó sé'o Ísu pukáimpinkemba
Maníkó iyáfasinankaraiyemo síyanamo éna sáwí'o úmaimo
méraampinkemba Maníkó faútinkainiye.

¹⁰ Maníkón-aaísafeta kesirumpintá simankúnkúnta
úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásínkáísata
afora'ó minááímó simátimundasa sáwí'o úmaisaamo
méraundafinkenta wéfausinkaiye.

¹¹ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
siyáintembo índawimpa'o timankúnkúmba
íyawi ímba tigaesáfésa ónááwe siyáíye.

¹² Mináái seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fí'onkaa-
waasiye Maníkón-aúranka'a mimbórái'a ontáféna siyáíye.
Maníkó seyaafá'nánká'ó káráwiyaiwai éna súwa'nai ínkwae
sésamo simámén-kwaasi óraa-kawe'a wéuwatinkaiye.

¹³ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Fasi'aénkóntáfésa sésa sáwí'o úmaimo
méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá
íníye

agaimaréna siyáíye.

¹⁴ Maníkó ímba méraiye-aaímo sewímó ombá súwa'nai
uwo ímba kanaa'á wésewe. Maníkón-aaímo ímbo isááwimo
ombá minááísáfésa timankúnkúmba ímba kanaa'á wéowe.
Maníkón-aaímo ímbo kosimátiméwasamo ombá mináái ímba
kanaa'á isááwe.

¹⁵ Ímbo ti'marááwasamo ombá ímba kanaa'á
kowásimatimewe. Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
ásé-aaímo kosimátiméwi
aamoí wéuwatinkaawe
agaimaréna siyáíye.

¹⁶ Minásé-áái isésamanifo tuwímbai taráíyaawe.
Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowin-awí'a
Áísaya agaimaréna séna
Fasi'aénkóo kawé'-áái kosimátimunasasa
minááísáfésa ímba timankúnkúmba owe
agaimaréna siyáíye.

¹⁷ Ísu Káráísitin-aaímo simátiméwasamo isésamo ombá
kanaa'á timankúnkúmba wéowe.

¹⁸ Yúndaa-waasi Ísu Káráísitin-aaí érai'a é'a isaraawe súne.
Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna
séna
seyaafá'-máráfá'á wénesa simátímúwana
minááígó wété uráíye

agaimaréna siyáíye.

¹⁹ Yúndaa-waasi mindá Ísareri-waasi minááígóní áwáuma é'a ísaraamba mindá érai'-aain-íye. Naaófá'á Mósese Maníkómó siyáin-aai agaimaréna séna Yúndaa-waasi fi'onkaa-waasisafe'a sé'a úwoi-waasin-owe siyáamba miwísáfé'a kesí waásin-owe sendasáfé'a aaisambá tiyé'a tirunkó sáwí'a uwátinkainiye

Maníkó siyáíye Mósese agaimaréna siyówana

²⁰ ánaaemba Áísáya ímba áá'a úwana agaimaréna séna Maníkó séna nóra símaisaawa Maníkómpá'á ténaumno-aai ímba sewífá'á paápé uráumne. Maníkómbá aráásíméro-aai ímba sewífá'á paápé uráumne séna

²¹ Ísareri-waasisafena séna túwa'nai ónaumne sé'a kempá'á teró símae'a iyúnasa kesáái taraisésa kembá tínaaeni'a wéowe

Maníkó siyáíye Áísáya agaimaréna siyáíye.

11

Maníkó Ísareri-waasi arumbó uwátínkáin-aai.

¹ Simátíménda ísáaro. Érai'a Maníkó wení waási Yúndaa-waasi ímba ánaaemba tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a Émbaramun-aísaafitantambo úndawi é'a Pénisaminin-andafakewi úne.

² Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaemba ímba ti'mátukaiye. Íráiyaan-aai agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa Ísareri-waasisafena í'ai séna Maníkóntáféna séna

³ Fasi'aénkóo enáái simátímakaawifinkemba sáwífa'nanka tókamuwasa púwúwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo ésamo póimo tufú'maimo agaimaráan-taarema tawísísukaawe. Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda pósa kenkwará'á sínkamonaawe

Íráiyaa súwana

⁴ Maníkó simámena séna ímbanifo kesí waási méraiyantafena sáwífa'nanka 7,000 waasi ta'ótokaunasa karo'-máníkón-áwí'o Péárimba wenáwí'a ímba mósá makáawe Maníkó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kífé'wara'a Maníkó arumbá uwátínkáíwaisafena Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaisasa méraawe.

6 Miwítí kísausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenasafena wemparí'a úmakaiye. Miwímó kawekísáú mó maiyáawin-anondaa ímba wemparí'a úmakaifo wemá arumbá uwátinkenasafena wemparí'a úmakaiye.

7 Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátínkáín-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tuwímbai awánaraawe. Maníkó táántaraimba táá-kautan-kwaasiyaamba ésa ímba isááwasa tuwímbai ísaraawe.

8 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba kanaa'á aai ísaraamba miyámó uráantemba ifé'wara'a miyá wéowe

agaimaréna siyáísana

9 Téfiti agaimaréna séna tóntáfésa aantemba óraa'-imayaa ésa sésa kawel'úmaisa méraumne síyambanifo minímáyáágó karo'á simátinkainasa sáwí'a úmai mésa sáwí-meyamba maénááwe.

10 Miwí túramba kafíkurainasaraamba ímba awánánááwe. Miwítí umbai-tántáákó waé'wae'a éna ímba tai'áíniye Téfiti siyáíye.

11 Mináái imáyáa é'a simátíménda isáaro. Yúndaa-waasi karo'-ámbá arááiwaémbanifo ánaaemba ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaanka'a fi'onkaa-waasi Maníkómó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'ámpá'ó métínkáín-aai isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe.

12 Yúndaa-waasi sáwí'a ésa sáwí-amba arááiwaémba mindásafesa fi'onkaa-waasi kawel'ámbá arááiwaesa kawel'úmai méraawe. Miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa érai'e sésa kawel'ámbó arááiwaiyamba sáwífa'nanka tuwánésa áfááraumai kawel'úmai ménaawe.

Fi'onkaa-waasi kawel'ámpá'ó métínkáín-aai.

13 Ímba Yúndaa-waasin-ófo fi'onkaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda isáaro. Maníkó kentáféna séna fi'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo séna si'mákaimba minkísáú óraa-kisaun-íye sune.

14 Fí'onkaa-waasi simátimunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáíyana tirunkó sáwí'a ínasa kewárátá miyáumai arááiwaenae sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá íyana Maníkó kawel'ámpá'á métinkaindasafe'a fi'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne.

15 Maníkó Yúndaa-waasi ánaaemba uwátímakainka'a fi'onkaa-waasi sáwífa'nanka wení waási-i'a uwátinkaraisasa miyáumai ánaaemba Yúndaa-waasi Maníkómp'á tiyana Ísu Káráisitini waási-i'a uwátinkainda pukésa íyáfasinesaraamba ónááwe.

16 Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááimó tafámbaimo Maníkómbó ámémba mintómbá mútú'a Maníkóndén-iyé. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'á Maníkóndén-iyé sembá mintáimá seyaafá'á wendén-iyé.

17 Moórá-taigon-awi'a órífima kisaufa'a wérain-taima mintáiyáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífí-táigó ayáánamai anai'uwásuwena amo'náfakemba afáá'-órífé-táigó ayáánamai anai'úmai máafusu'maraisana áfóiyaken-anomba tasiséna óraa'a uráíye. Afáá'-órífí-táigó ayáánamaiyaamba kemá fi'onkaa-waasin-owe.

18 Mindásafe'a kentúwí'a ímba maimaé iyé'a anai'uwásukain-ayaanamaisafe'a sáwísamba owatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintáigó fasi'aémbá wétimifo kembiwí mintáigómbá ímba fasi'aémbá wéamefo kentúwí'a ímba maimaé íyóro.

19 Kentúwí'a ímba mósá maré'a sé'a Maníkó kentáá máafusu'maraíndasafena ayáánamai anai'uwásukaiye ímba seró.

20 Maarán-áái érai'-aain-iyé. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáféna anai'uwásukaisa'a kembiwí timankúnkúmba uráantafena miwi-tinóndáá méraawe. Mindásafe'a ímba kentúwí'a mósá máréwana táá'a ína'a káráwiyoro.

21 Yúndaa-waasi ayáánamai-úramban-oyo Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ontáféna anai'uwásúwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó íyanamo éna Maníkó miyá íníye.

22 Maníkó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwí-meyambo timínda imáyáan-oro. Sáwí'o uráawi sáwí-meyamba tiména kembá kawé'á uwátínkáíye. Kawé'ó uwátínkáípa'o ímbo maé'mae'o íyanamo éna ayáánamaimo anai'uwásukaintemba kembiwí miyá íníye.

23 Yúndaa-waasimo sáwí-ambo tuwésamo Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba íyanamo éna Maníkó fasi'aémbó tokáíwai tiyéna ááemo maé'ópa'a mótinkainiye.

24 Fí'onkaa-waasi afáá'-órífí-táigó ayáánamaiyaamba owaná Maníkó anai'uwásuwena kawé'-órífí-táífímbá máafusu'makaimba mindá umbái taráíye. Yúndaa-waasi kawé'-órífí-táiyáámbá owaná Maníkó minkáwé-táigó

ayáánamai anai'uwásukaifo aneka'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbaí táinda kanaa'á íníye.

Maníkó seyaafá'nánká arumbó uwátínkáín-aai.

²⁵ Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafo sé'a afora'ó simátíménda ísáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Maníkómó wemparí'o úmakaiwaimo Maníkómpá'ó tiyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe.

²⁶ Miyáumai Maníkó Ísareri-waasi sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métínkáíwai Sáiyóni-naopa'a paápé éna Yékopun-aísaafitantamba uráawiti sáwí-imayaa maitiyuwáíniye.

²⁷ Sáwí-imayaa maitiyúwáandara'a símaimo kááísamakaunda-aai paápé íníye Maníkó siyáíye

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitantambo uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awí'a Sáiyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáíye.

²⁸ Yúndaa-waasifinkemba sáwífa'nanka Ísu Káráísitin-aai taráíyaamba pósa Maníkóní namuro-wáásíyáámbá ompínkémbá fí'onkaa-waasi wenáái isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tíwá'náma Maníkó símai kááísamakaintafena miwí tísaafitantambo uráawi wení waási-i'a úmakaiye.

²⁹ Maníkó wení waási-i'a úmakena kawel'á uwátínkaraimba ímba ifátuwená fí'on-imayaa íníye.

³⁰ Ááéma kemá fí'onkaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawasa ánaaemba Yúndaa-waasi miyá uráamba póna káfé'a Maníkó kembiwí arumbá wéuwatinkaiye.

³¹ Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátínkáíntemba ánaaemba miwí arumbá uwátinkainiye.

³² Seyaafá'nánká Maníkón-aai taráísúwana Maníkó séna sáwí'o ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena mináái siyáíye.

Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-aai.

³³ Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawel'-ímáyáá éna seyaafá-tántáátáféna ímáyáa isaná miyám-baaran-aaimo Maníkómpá'ó wéraimba ímba kanaatá isáúnanasa miyám-baaran-kisaumo máimba ímba kanaatá wéawanaumne.

³⁴ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkómó imáyáamo imbá ímba kanaa'á wéisaawe.
Fasi'aénkómó máin-kisau ímba kanaa'á táísái úmai
wémaewe.

³⁵ Moórá-tantaa'a simíya'a kemá anondáá tíménoma ímbo
siwái póna wemá ísarena tímiwain-iyé
agaimaréna siyáíye.

³⁶ Maníkó seyaafá-tántáá'á úmáraísana wení fasi'aémbá
wéraintafena seyaafá-tántáá'á wéraimba pósa wenáwí'o
mósá maráiyantafena seyaafá-tántáá'á wéráíye.
Mindásafeta Maníkómó kisaumo máimba ímba kanaatá
seyaafá'á wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenáwí'o
óraa'o úmae íyimba érai'-aain-iyé.

12

Maníkóní kisaumo máén-aai.

¹ Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó
uwátinkáintafe'a maarán-áái óraaka simátimune. Kembíwí
kentúma Maníkómbá amé'a wentáfé'a imáyáa é'a wení
kísau aantemba maíyana aamoí uwátinkaino. Miyámó é'o
é'a wen-imáyáa érai'a mósá maránaáwe.

² Marapá'-waásímó sáwí'o ontembá ímba miyámó iyamba
Maníkómó sin-ááisáfé'a ewé síyana kentí imáyáa aúí'a
uwátinkaina'a aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'o é'a
Maníkómbó arááímo tain-áái isé'a Maníkómó aamoimó in-
áái isé'a kawé-kísáú-áái isé'a wení sásá'-imáyáámó imbá
ísánaáwe.

³ Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'a maarán-áái
simátimune. Kentúma ímba maimaé iyé'a óraa'-waasisa
úne ímba seró. Maníkó túwa'nai isa'á ímba waásiti
fasi'aénká'an-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kisaumo
máemba mindásafe'a imáyáa é'a kentúma ímba maimaé
íyóro.

⁴ Kentúwawaa'a imáyáan-oro. Tíyayaanko wení kísau
máisana moórá-mora-tantaako miyá isatá

⁵ miyáumai kesáá sáwífa'-waasi méta Ísu Káraísitiyeta
kááísamaísa mimbórá-súwawaa'a ma'máísa méraunanasa

⁶ Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórá-mora-waasisa ken-
táái kisausa máendasafenasa Maníkó fasi'aémbá siménasa
Maníkó fasi'aémbó timénamo kesáái simátíma'mae nóromo
siyáinda érai'-aain-iyé sé'a miyán-oro.

⁷ Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-
oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo
siyáindawi miyán-oro.

⁸ Fasi'aémbó timénamo fasi'átínkáaromo siyáindawi
miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawé'an-
ofo miyán-oro. Káraíwiyaawi kawé'an-
ofo miyán-oro. Kawé'ó uwátinkááwi aamoimó iyapakemba
miyán-oro.

⁹ Moórá-moramo tirumbó tímémba ímba karo'ó síyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a kawe-kísáú ta'ótóráaro.

¹⁰ Ísu Káráisitini waási ontáfé'a mimbórá-ákúnkáání'a é'a pó'a moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a moórá-mora-waasi túwí'a mósá máraámba aamoí é'a méraaro.

¹¹ Fasi'aénkómpá'a imáyáa é'a ímba tuwesaraí ína'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóni kísau kawe'án-oro.

¹² Ísu Káráisitimo kumíndasafe'o amu'maré'o méraamba tirunkó aamoí ínana umbai-tántáá'ó kentópa'o wéraitmba ímba imáyáamo iyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'a ínai símae iyé'a ímba saagaaró.

¹³ Maníkóni waási ímbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasimó tíya'o é'a tóné naané tíméro.

¹⁴ Sáwí'o uwátínkááwisafe'a Maníkóntáfé'a sáwí'a uwátinkaaao ímba síyamba kawe'á uwátinkaaao seró.

¹⁵ Aamoimó owísé'a kewará'á aamoín-oro. Ifi'ó taawísé'a kewará'á ifi'á taaró.

¹⁶ Mimbórá-imáyáa é'a óraa'-waasisa úne ímba síyamba moórá-mora-waasi túwa'nai e'a úwoi-kisauwara'a máero. Kesáfé-imáyáámó ombá keyáása kawe'-ímáyááwará'-wáásísá úne ímba seró.

¹⁷ Sáwí'o uwátínkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátínkáaro. Waási túranka'a kawe'-aantemba úmai méraaro.

¹⁸ Seyaafá'-wáásíímbá faru úmai ménae sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro.

¹⁹ Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba miyá iyamba méwana Maníkó anondáá sáwí-meyamba timíníye. Mindásafena Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna sáwí'o iyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-íye. Sáwí-kisausafe'a méyámbá tíménaumne siyáíye

agaimaréna siyáíye.

²⁰ Mináái imáyáa é'a maarán-oro. Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna

namuro-wáásimó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásimó nontáfénamo tínkáimbo é'a tíméro. Miyámó íyasamo ésa sáwí'o uwátínkáántafesa tigaemá íníye agaimaréna siyáíye.

²¹ Sáwí'o owíní áwáuma ímba iyáákainifo kentí kawe-kísáúgó sáwí-kisauomba iyáákaino.

13

Káráwiyaan-kwaasi tísamaifimba kífaero-aai.

1 Seyaafá'nánká marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkómó fasi'aémbó ímbo tímakainkaka ímba káráwiyon-kisau máéwaisino. Maníkó miyáumaimo káráwiyaawi iyáfasintinkaraiye.

2 Marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi Maníkó iyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráisóro. Taraisíyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maénááwe.

3 Kawe'ó owí káráwiyaan-oraa'-waasisafena ímba táá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-oraa'-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-oraa'-waasi táároi ímba inkaisónaemo sé'o é'a kawe'-aantemba íyasa aamoí uwátinkanaawe.

4 Káráwiyaan-oraa'-waasi túwa'nai íya'a kawe'-úmimo méraiyantafena Maníkó miwí iyáfasintinkaraiye. Sáwí'o é'o é'a miwí táároi inkáisóro. Fasi'aémbá tokáamba pósa sáwí'o iyawi sáwí-meyamba timénááfo inkáisóro. Maníkó iyáfasintinkaraimba pósa sáwí'o owí sáwí-meyamba timénááwe.

5 Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sífo sé'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpísé-ímáyáásáfé'a káráwiyaan-oraa'-waasi tísamaifimba kífaero.

6 Miwí miyán-kísáúmó máémba miyán-kísáú maíyantafena Maníkó iyáfasintinkaraimba pó'a taakisí

7 fí'o-fi'on-takisí
orómó síya'a arupíse úmai miyá é'a óraa'-waasi-tuwi'a mósá máráaro.

Moórá-mora-waasifimba tirumbó tímén-aaí.

8 Óntambo tímakaiya'a ayáátááka'a ímba mé'a ááéma tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá timé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

9 Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'e ímba oró. Ímba tinkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-íye.

Kesáfé-ímáyáámó ontembá
kenti waási-imayaawara'a oró.

10 Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaewe.

11 Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kárika'a tína'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyoro. Ísu Káráisitin-aaisafeta érai'e séta

simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáínda-kanaa kárika'a tinda póta méraundasa káfé'a minkánáá kárika'a tíniye.

¹² Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraamba taí'áimba pó'a kárika'a wíyómpa'o sámó kaipa'á ménaafo mindásafe'a sáwí-kisau tínaaemba uwáme'a tiyáántán-kwimái kawé-kísáú maé'a méraaro.

¹³ Sámó kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawé'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwóí'o on-dómbá wéne'a uwóí'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawé-kísáúmo maíyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkáaro.

¹⁴ Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá ímba ewé síyamba tínaaemba uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafe'a sé'a kentáará'á káráwiyo seró.

14

Waásiti kisaugomba ímba símai sáwí'a oró-áái.

¹ Ísáaro. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámaimo arááíwáéwisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro síyamba miwítí fí'o-fi'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro.

² Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba owífínkémbá tuwímbai sésa seyaafá-tómbó náundasa kanaán-iyé sewasá tuwímbai Maníkóní aampa'ó ímbo fasi'ámaimo arááíwáéwi sésa kisaufaken-ton-aantemba néta póí-ama'a ínta nánaumne sewasá

³ seyaafá-tómbó naawí póí-ama'o ímbo naawísáfésa ímba símai sáwí'a uwátinkáaro. Wenááísafesa timankúnkúmba ésa póí-ama'o naawísáfésa Maníkó séné kesí waásín-owe siyáimba pósa kisaufaken-ton-aantembo naawí póí-ama'o naawísáfésa sáwí'a wéowe ímba seró.

⁴ Moóráwígóni kísau-waasigontafe'a sáwí'a óne ímba seró. Ímba kendén-ifo wení óraa'-waasigonde póna weyáárika'a séné kawé-kísáú maé sáwí-kisau maé óne wení óraa'-waasigo wésiye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawé-kísáú maéna fasi'ámái méíniye.

⁵ Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafá-kánáá úwoi-kanaan-iyé sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánáá mimbórá-kánáaráání'an-iyé wésewe. Seyaafá'nánká imáyáa ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa mináái miyán-oro.

⁶ Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-iyé sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tómbá Maníkómpá'á súwi sésa

wénaawe. Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósá maránae sésa tuwímbai-tontafesa ímba nánaumne sésa naan-tóntáfesa Maníkómpá'a súwi wésewe.

7 Métaamo púwóndasaawe ímba kendésáánifo Maníkóndén-iyé.

8 Méraundasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta méraunda póta púwóndasa Fasi'aénkóntáféta imáyáa éta puwónaumne. Méraundasaawe púwóndasaawe Fasi'aénkóndé-ita wéune.

9 Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiwindasafena pukéna íyáfasinkaiye.

10 Mindásafe'a imáyáa é'a Ísu Káráisitini waási ontáfé'a moórá-mora-waasiti kísau ímba tuwiné'a sáwí'a uwátínkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísai índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasafenasa póna sísai índasafe'a mindásafe'a waási kísaugomba ímba símai sáwí'an-oro.

11 Minááísáféna Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna méraundasafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífaesa ken-imáyáa mósá marésa afora'a sésa érai'a emá Maníkó óne sénááwe Maníkó siyáiyé

agaimaréna siyáiyé.

12 Miyáumai minkánaámó tínda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáási kísaugoni aambá kawé'-án-aantemba awánésa ímba sáwí-ambo arááíwaiwae siyáin-aai.

13 Mindásafeta imáyáa éta moórá-mora-waasiti kísau ímba tuwinéa sáwí'a uwátínkáafo maarán-imáyáa éta séta kesí waási kesí kísau awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawé'-aantemba ónae séta miyásá ónaumne.

14 Fasi'aénkó Ísuwe'a kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-aain-iyé ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba ímba sáwí'a isasá náíyanamo éna ímba sáwí'a uwátinkainifo karo'ó sésamo naananá sáwí'a uwásinkainiye sésamo náíyanamo éna sáwí'a uwátinkainiye.

15 Tuwímbaimo mintómbá ímba nánaumnemo sentómbó náíyasamo ésa minááímó sewí tuwánésa mintómbó náíyantafesa sáwí-amba arááíwaenaawe. Miyámó ombá sáwí'a é'a tirumbá ímba wétimewe. Miyán-tómbó naambá miwísáfénawe séna Káráisiti pukáiwai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a káráwiyo.

16 Kawe-tántáá'án-iyé sé'o ombá tuwímbai tuwánésa símai sáwí'a uwásínkáafo sé'a káráwiyo.

17 Miyám-baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó ombá ímba Maníkó kentáará'ó káráwiyain-awaun-ifo Maníkó kentáará'ó káráwiyaimba maarán-iyé. Wenaúranka'a arupíse úmai aáo úmai méraunanasa Maníkóní Ufaenámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéiye.

18 Miyámó ombá Ísu Káráisitini kísau máéwana Maníkó aamoí uwátínkáísasa tuwánésa sésa kawé'án-owe wésewe.

19 Mindásafeta imáyáa éta aáo úmaisa méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae séta siyáántán-kwimáisa kísausa máéno.

20 Tuwímbaimo karo'ó sésamo mintómbá naananasá sáwí'a uwásinkainiye sewa'ó ombá mintómbá nánae sé'o né'o ombá tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfainifo káráwiyoro. Maníkómó kentirumpimbó máín-kisau gomba sáwí'a ifáínifo káráwiyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá kanaán-ifo tuwímbai-tombo naambó tuwánésa sáwí-amba arááíwáémba sáwí'a uwátínkáámba mindá sáwí'an-iyé.

21 Póí-ama'e ándá-aran-done fi'o-fi'on-tone náúndamo suwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a miwísáfé'a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawé'án-owe.

22 Mintántáátáfé'o imáyáamo ombá Maníkó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-imáyáásámbó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirunkó kawé'ó iní'a wéowe.

23 Tuwímbai-tontafe'a kae'-imáyáá toké'a nánaum ína nánaumno sewí kentirumpinkén-imáyáágó ímba naaó sína'o né'o é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a ónááwe. Kentirumpinkén-imáyáágó kawé'án-iyé ímbo

sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesáfé-imáyáámó uráintemba miyán-oro-aai.

1 Kesáa Maníkómpá'ó simankúnkúmbo fasi'ámaisaamo úndawisa Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ímbo fasi'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááimo taintembó úndasa aantemba ímba imáyáa éta

2 kentáásí ewaa'ó méraawi Maníkómpá'a timankúnkúmbo fasi'ámae íyantafeta miwísáfé'wárá'a imáyáa éta túwa'naisa onó.

3 Ísu Káráisiti ímba wesáfé-imáyáá úmba waásisafena imáyáa uráíye. Mindásafena naaófá'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Káráisiti Maníkóntáféna séna

símai sáwí'o uwánkaraawi pósa kembá

sáwí'a uwásínkaraawe siyáíye

agaimaréna siyáíye.

4 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimbo agaimakáamba maarán-ááísáfesa agaimakáawe. Súwa'nai ínanasa ímba ááéma suwesaraí ínata Maníkón-aaísafeta fasi'ámai imáyáa éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

5 Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Maníkó túwa'nai iye. Ísu Káráísitimo méraintemba miyáumai mé'a kempímbá mimbórá-ímáyáán-oro séna Maníkó túwa'nai isa'á

6 pó'a mimbórá-ímáyáa é'a mimbórá-áái sé'a Maníkón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowán-áwí'a mósá maráamba mindásafe'a ínai sune.

Ísu Ísareri-waasiye fi'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aaí.

7 Ísu Káráísitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempímbá moórá-mora-waasisafe'a aamoí é'a miyá owaná Maníkón-áwí'a óraa'a wéiye.

8 Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasiisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Maníkómó siyáintembo índasafena mifási'áén-ááímó paápé índasafena Ísu Káráísiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa

9 fi'onkaa-waasi sésa Maníkó arumbá uwásínkáísata wenáwí'a mósá maráúmne síyantafena Ísu Káráísiti kunkáíye. Minááísáféna Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

fi'onkaa-waasifimbo méraunda enáwí'a mósá maré'a imó súnda enáwí'a mósá maráúmne

agaimaréna súwana

10 moóráfa'a agaimaréna séna

fi'onkaa-waasisono. Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tirunkó aamoí ína'a

kentirunkówárá'á aamoí íno

agaimaréna súwana

11 moóráfa'a agaimaréna séna

fi'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a

mósá maráaro. Seyaafá'-wáásísé'a

wenáwí'a mósá maráaro

agaimaréna súwana

12 Maníkón-aaí simátímakowin-awí'a Áísáya agaimaréna séna

Téfítin-afowan-awí'a Yési wenándáfakemba moóráwigo paápé ínana fi'onkaa-waasiya'o káráwiyíndasafena

Maníkó íyáfasinankainasa wembá amu'maréna ménaawe

agaimaréna Ísu Káráísitintafena siyáíye.

13 Wesé'o mérai'yamba amu'maré'a méraaro séna Maníkó wétuwa'nai-ye. Wesé'a kááísamai méraantafena aáo uwátinkena tirumbá kawel'a uwátínkáísana wení Ufaen-ámútánkó fasi'átínkáfa'a iyísa'a wesé'o mérai'yamba amu'maré'a méraamba mindásafe'a inái sune.

Maníkóní kisaumo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-ai.

14 Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo simátíménda ísáaro. Kawel'-wáási-úrumba pó'a kawel'-ámbó arááíwáén-ai seyaafá'nánká isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a miyán-imáyáá úne.

15-16 Maanáúfáímbá tuwímbai-ai fasi'ámaimo simátimunda mináái imáyáa iyantafena ímba sáá'a isa'á sune. Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráisitini kísau máéndasafena Maníkó si'mákaimba póna ímba sáá'a isa'á fasi'ámai maanáúfáímbá simátimune. Maníkóntáfé'a sé'a maafi'ónkáá-wáási ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-i'a uwátínkaraiye senaná Maníkó aamoimó índasafe'a wení ásé-ai simátimune.

17 Ísu Káráisitíye'a kááísamai mé'a Maníkóní kísau maúndasafe'a aamoí úne.

18 Ísu Káráisiti fasi'aén-imáyáá símísa'a fí'onkaa-waasi Maníkón-aisafesa érai'e síyantafe'a kísau miwífímbá maiyáunda mináái ímba sáá'a ína'a pó'a simátíménda ísáaro. Aái simátíme'a kisaumo maiyáunda

19 Maníkóní ámútanko fasi'aémbá símísa'a fí'o-fi'on-kísau ímbo awánaraan-kísau maimaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fí'o-fi'on-daopa'a wéne'a Káráisitini ásé-ai simátíma'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne.

20 Kemá sé'a naaó'-nao'a Ísu Káráisitín-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-ai kosimátimenae. Kosimátímakaan-kwaasifimba ímba kosimátimenaumpo fí'on-daopimpa'a kosimátíma'mae'a nónaumne sé'a minásé-áái ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

21 Naaófá'a Maníkón-ai

aúfáímba miyán-áái agaimaréna séna

ímbo simátímúwasamo ísaraawi ánaaemba Maníkóní aambá awánánááwe. Ímbo ísaraawi ánaaemba Maníkón-ai isánááwe

agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráisitín-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-ai.

22 Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-ai simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwífa-kanaa kembá ta'ótokaiye.

²³ Kempá'á kónae sé'a únda sáwífa'-aatai maisuwé'a ímba kanaa'á kúndasafe'a káfé'a maandáópimpa'a kesí kísau tai'ásuwe'a

²⁴ kempá'á kónae-imayaa úne. Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kotuwáné'a koméraana'a súwa'nai íya'a Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁵ Aífa'á Yérúsaremu-naopa'a Maníkóní waási kotúwa'nai ónaumne.

²⁶ Maníkóní waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákáyaa-marafakewiye sésa aawaí taisasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo makáawi túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósa simíya'a maimaé'a Yérúsaremufa'a wé'a mátimenaumne.

²⁷ Miwítí imáyáafinkembo miyámó ombá mindá kawel'án-iyé. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitín-aai kosimátímakaamba pósa imáyáa ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímémba mindá kawel'án-oro miyán-oro.

²⁸ Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátime'a Sípéni-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaó'a kómé'a minkákémbá Sípéni-marafa'a kónaumne.

²⁹ Kentí naaópa'a koméraanana Ísu Káráisiti áfááraumai kawel'á uwátinkainiye-imayaa úne.

³⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a imáyáa é'a Maníkóní ámútanko arumbá uwásínkáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátíme'a sune. Maníkómpá'á inai sumpo kewará'á súwa'nai úmai fasi'ámai inai seró sune.

³¹ Yérúsaremu-naopa'o kondá Yúndiyaa-aempaken-Yundaa-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa ímba érai'emo sewí sínkamofó sé'a súwa'nai úmai inai seró. Mifá'á Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántáfésa aamoí íyantafe'a inai seró.

³² Minkísáú tai'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a aúí'a úmai ménaumne.

³³ Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa kesé'a méraiye sé'a inai sunda érai'-aain-iyé.

16

Kawe'-úmai méraaromo siyáin-aai.

¹ Moórá-ininkon-awi'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíriyaa-naopakewi túwa'nai isa'á wenáái simátimune.

² Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a keséta méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o

wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwífa'nanka túwa'nai ena kenkwárá'ó súwa'nai intáfé'a pó'a áwa'nai oro.

³ Moórá-ininkon-awi'a Pírísiraawe awaai-kón-áwí'a Ákwíraante'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kisausa wémaumne.

⁴ Ááéma sinkamiyakai puwúyafó-imayaa ímba ésarai súwa'nai uráaya'a aamoí uwátinkaumne. Ímba ke aantemba aamoí uwátinkaumpo fi'onkaa-waasi fi'o-fi'om-barafakewi Maníkóni waásiwara'a aamoí wéuwatinkaawe.

⁵ Mindáraití naaúmpa'a Maníkón-ímáyáá ésa túwaandu owísáfé'a kawé'-úmai méraaro sune.

Moóráwígon-awi'a Épinitasi kesí waási-i'a intáfé'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá Ésiyaa-marafakewi aifa'á Ísu Káráisitín-aaisafena amankúnkúmba uráiwain-iyé.

⁶ Moórá-ininkon-awi'a Máriyaantafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kentáféna imáyáa éna óraa-kisau wémaiye.

⁷ Kae'-Yúndáá-wáási túwí'a Ándónaikasiye Yúníyasintetafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Kemá Ísu Káráisitiye'a ímba kááísamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba kááísamai maé'óyambani. Ísuni aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraan-kwaasiyai ésarai ááéma kesé'a ándáfa'a kuráaye.

⁸ Moóráwigo Ámpíríyetasintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiye.

⁹ Moórá Épáanintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Wemá kesé'a Ísu Káráisitini kisaurai wémauye. Moóráwigo kesí waási-i'a iwáín-áwí'a Sítékisintafe'a kawé'-úmai méraao sune.

¹⁰ Moóráwigo Ápérísi Ísu Káráisitini aampa'a fasi'amai aráái-wáiwaintafe'a kawé'-úmai méraao sune. Árísitopurasini akúntáfé'a kawé'-úmai méraaro sune.

¹¹ Moórá Yúndaa-waasígon-awi'a Érotiyonintafe'a Násísáasini akúmbá Ísu Káráisitini waásisafe'a kawé'-úmai méraaro sune.

¹² Moóráwigo Táráífinae moóráwigo Táráífosaye mindárai Fasi'aénkóni kisaui wémaeyawisafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune. Moóráwigo Pésísi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kisau wémaiwaintafe'a kawé'-úmai méraao sune.

¹³ Moóráwigo Rúfaasi Ísu Káráisitini kisaumo maénamo iyáakaraiwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawé'-úmai méraakaiyo sune.

14 Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírígoniye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwísé'a Fasi'aénkóní waási méraawisafe'a kawé'-úmai méraaro sùne.

15 Tuwímbai-tuwi'a Fírórógasiye Yúriyaawe Nériyasiye wenámaánaakowe Órímpasiye miwísé'a Maníkóní waási méraawisafe'a kawé'-úmai méraaro sùne.

16 Kempínkémbá moórá-mora-waasi imáyáa é'a tiyáámba tíméro. Ísu Káráísitini waási seyaafá'nánká kentáfésa sésa kawé'-úmai méraaro sewé.

17 Kesí waásisono. Maarán-áái óraaka simátimune. Tuwímbai simátímakaunda-aaí ímba arááíwasesa sésa karo'-áái simátíméwasa isésa tuwínkaa'-ésa tuwímbai kawé'-ámbá tuwésa sáwí-ampa'a wégowe. Káráwiye'a miyán-kwáási tínaaemba uwátíméro.

18 Miyán-kwáási kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kísau ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááísafesamo on-kísáú maésa karo'a simátinkanae sésa aai simátimesa símai tirumbá faiyarááwasa ímbo kawé'ó úmaimo aaimó isááwi minkáró'-ááísáfésa érai'e wésewe.

19 Kembiwímó ásé-aaimo fasi'ámaimo taawiyáfón-aaí seyaafá'nánká isáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkaumne. Kawe-kísáúsáfé'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááíma wétaiye.

20 Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa túwa'nai ína'a káríka'a waántáwankomba iyáákanaawe. Kentáási Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae íyíntafe'a ínaí sùne.

21 Kesé'a kísau mo máíwain-awi'a Tímóti kawé'-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yundaa-waasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawé'-úmai méraaro sewé.

22 Kemá Tétiyasi Póro sin-áái maanáúfái agaé'a kembiwisé kesé'a Fasi'aénkóní waási úndasafe'a kawé'-úmai méraaro sùne.

23 Moóráwígon-awi'a Káyási kawé'-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéwaunasa Maníkóntáfésa imáyáa on-kwáási mindáúmpá'á túwaandu wéowe. Moóráwígon-awi'a Érásítasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiyaiwai kawé'-úmai méraaro siyé. Moóráwígon-awi'a Kótasi Maníkóní waásigo kawé'-úmai méraaro siyé.

24 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úmaena íyímba érai'-aain-iye sé'a ínaí sùne.

25 Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóno. Ísu Káráisitín-aai ásé-aai simátimun-aai ísare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'á fasi'átínkáimba pó'a wenááísafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaófá'á Maníkó minásé-ááísá aúpá'á makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaafitantamba uráawiye minááígóní áwáuma ímba ísaraawe.

26 Maníkón-aai simátímakaawi mináái agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfé'a paápé íniye simbá pósa seyaafá'-márafákén-kwáásí minááígóní áwáuma isánááwe. Minááísáfésa timankúnkúmba ésa taawiyafíyantafena minááígóní áwáuma paápé uráíye.

27 Ísu Káráisitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Maníkó ména weyáá seyaafá-tántáátáféna ísaraiwai wenáwí'a óraa'a úmaeta iyúndasa

érai'-aain-íye.

Kemá Póro súnda-aai taí'áíye.

1 Kórinti

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi mátímakaiye. Kórinti-naopa'a óraa'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kíríki-waasi sáwífa'a mérowasa tuwímbai-Yundaa-waasiwara'a máúpa'an-iyé. Ááéma Póro Ísun-aii kosimátíma'maena iyúwasa Ísuni aampa'á wéwesa ánaaemba tuwínkaa'a ésa sáwí'a urówana Póro mináái iséna maanáái agaimái tuwówasa mátímakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitin-aii kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanááfái wéagaiye.

² Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi ísáaro. Maníkó wendé-í'a uwátínkaraisa'a Ísu Káráisitiye kááisamaimo méraawi ísáaro. Seyaafá'-márafákéwí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaimó sewiyé kembiwiyé Maníkó wemparí'a uwátínkaraiye. Káráisiti miwiyá'á káráwiyaiwai éna kentáará'wará'á káráwiyaiye.

³ Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inái sùne.

⁴ Kembiwísáfé'a ísámai aasiyaasí Maníkómpá'á súwi sùne. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sùne.

⁵ Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraantafena Maníkó kawel'ó uwátínkáimba kempímbá óraa'o uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawel'-úmai wésimatimewe.

⁶ Ísu Káráisitin-aii simátímakaunata tirumpimbá ta'ótoke'a fasi'ámai mé'a pó'a wenáái kawel'-úmai simátíme'a

⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo marapá'ó kumínda amu'maré'o méraamba Ufaen-ámútánkó tímí-fasi'aemba maimái ta'ótokaawe.

⁸ Fasi'átínkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kempímbá sáwí-aii ímba wéíniye.

⁹ Maníkó sintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitinte'o kááisatinkaindasafena táántaraimba sintení'o

iwáí póna miyá íniye.

Tuwín-tuwimbo uráan-aai.

¹⁰ Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitini fasi'aémbá símakaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-áái wése'a ímba tuwínkaa'-é'a mimbóráfímbá mé'a mimbórá-ímáyáá wée'a mimbórá-kísáú máero.

¹¹ Kempínkémbá moórá-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keiyái aaisambá sésa tuwínkaa'-úmai méraawe tasimásímakaawe.

¹² Mináísánkóní áwáuma maarán-iyé. Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Pítaa kentáásí óraakon-iyé sewa'á tuwímbai sé'a Ísu Káráísiti kentáásí óraakon-iyé wésewe.

¹³ Ísu Káráísiti mimbóráwígó óraako méraifo ímba tuwínáaro. Kemá Póro ímba kembiwísáfé'a ímáýáa é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáfé'a ísámai nombá maiyáafo Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawe.

¹⁴⁻¹⁵ Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraa'-i'o índasafena nombá maisínkaraíye sefó sé'a sáwífa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune. Kempínkémbá ímba sáwífa'an-ófo kae'-wáásí túwí'a Kírísipasinte Káyásinte minkáé'nárai aantemba nombá maitinké'a sáwífa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

¹⁶ Énifo moóráwigon-awi'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitinké'a ímáýáa é'a fi'owima ímba maitínkaraumne.

¹⁷ Ísu Káráísiti ímba simásimena séna nombá maitínkámae núwo simásímakaífo ásé-aai simátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaigoni áwáuma ímba ísáafo sé'a Káráísitin-aai afora'á simátíme'a waásiti kawé'-ímáyááfínkén-áái ímba sé'a táfisúnda-aai ímba simátímumpo afora'á Káráísitin-aai wésimatimune.

Ísumo pukáimba Maníkóní fasi'aénkón-iyé-aai.

¹⁸ Sáwí'o úmáimo méraawini aambó arááiwaéwí Ísu Káráísiti waásisafenamo ímáýáa énamo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaisafesa sésa úwoi-aain-iyé wésefo Maníkómpá'ó kon-ámbó arááiwaundawisa minááisáféta séta Maníkó súwa'nai í-fási'aémbá iyésá wésune.

¹⁹ Sáwí'o úmáimo méraawini aambó wéaraaiwaewisafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna marapá'-wáásí kawé'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá taí'ásuwe'a fí'o-fi'on-imayaawara'-waasiti

ímáyáa maitiyuwánaumne
agaimaréna siyáíye.

20 Marapá-tántáátáfésa kawel'-ímáyáámó owísáféna Maníkó séna minímáyáá sáwísamban-iyé siyáíye. Kawel'-ímáyááwáráwí ímba aifa'á wíyasa pósa áamáambo ísaraawi ímba aifa'á wíyasa pósa marapá-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónááwe.

21 Maníkó kawel'-ímáyáá éna séna marapá'-wáásí miwítí kawel'-ímáyááfínkémbá ímba kanaa'á kesí áwáuma suwánanááwe súmbanifo imáyáa éna séna kesááisafesa timankúnkúmba íyawí sáwí'o úmáimo méraampinkemba faútinkanauadne Maníkó súwata minásé-áái simátimunasasa tuwímbai úwoi-aain-iyé wésewe.

22 Yúndaa-waasi sésa ímbo awánaanda-i'o inatá Ísu Káraísitin-aaisafeta éraí'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawel'-ímáyáán-iyé sen-ímáyáá saafá ombánifo

23 kesáá Ísu Káraísitimo kentáásáféna imáyáa énamo pukáin-aaisa simátimunasasa Yúndaa-waasi mináái isésa Ísu Káraísitin-aai tínaaemba uwáméwasa Kíríki-waasi mináái Maníkóní kawel'-ímáyááfínkén-áái isésa úwoi-aain-iyé se-watá

24 Yúndaa-waasifinkene fí'onkaa-waasifinkene Maníkó wemparí'o uwásinkaraiwaisa séta Maníkóní kawel'-ímáyááfínkémbá Ísu Káraísiti pukáisana Maníkóní fasi'aénkó sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

25 Marapá'-wáásí sésa Maníkóní imáyáa úwoi-imayaan-iyé sen-ímáyáágó kawel'-ímáyáágó póna waásiti kawel'-ímáyáágómbá iyáákaraiye. Waási sésa Maníkó aamoisaémbá iyémó sen-áámóísáénkó waásiti fasi'aémbá iyáákaraiye.

26 Kesí waásisono. Maníkómó wení waási-i'o uwátinkonka'o máuwaini áwáuma imáyáan-oro. Kempímbá marapá'-wáásí túranka'a kawel'-ímáyááwárá'-wáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a fasi'aén-kwáásí ímba sáwífa'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'-wáásí túranka'a túwí'o wéron-kwaasi sáwífa'a ímba méraafo moórá-mora méraawe.

27 Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásífínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'-ímáyááwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí kawel'-ímáyáá sáwísamban-iyé síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa aamoisaén-kwáásín-owe sen-kwáásífínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fási'aénkwárá'-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí fasi'aémbá sáwísamban-iyé síyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye.

28 Marapá'-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'o uwátinkááwiye ímbo méraawiye Maníkó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'-wáásí sésa óraa'-waasin-owe sen-kwáásí tai'áiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wem-parí'a uwátinkaraiye.

29 Maníkón-aúranka'a miwí kentúwí'a ímba mósá maráiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

30 Maníkó Ísu Káraísitinte'a kááísatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káraísiti kentáásí kawé'-ímáyáágóní áwáu-ita Maníkó uwánkaraiye. Ísu Káraísiti pukáintafena Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta maisiyuwéna siyáísata méraumne.

31 Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna sένα moóráwigomo kesúwí'o mósá maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósá maráíno agaimaréna siyáíye.

2

Ísu aaraa-táiyá'ó pukáin-aai.

1 Kesí waásisono. Kentópa'o komaéwánda Maníkón-aai paápé uráin-aai kosimátimewandara'a kesúwí'a maimaé iyíwae-aai ímbo simátimewanda Maníkón-aai afora'a simátímakaumne.

2 Ááema imáyáa é'a sé'a kentópa'o komáénda ímba miyám-baaran-tantaakoni imáyáa é'a simátíménda Ísu Káraísitintafe'a imáyáa é'a kentáásáfénawe sένα aaraa-táiyá'ó pukáin-aai aantemba imáyáa é'a kosimátimenaumne sé'a

3 kentópa'o komaéwándara'a sáa'a úwana tata'á úwa'a aamoisaén-kwáásí mé'a

4-5 aaimó simátimewandara'a Maníkón-aaisafesamo érai'emo síyawini áwáuma ímba waásiti kawé'-ímáyááfínkémbán-ifo Maníkóní fasi'aémpínkémbán-íye sé'a simátime'a Ufaen-ámúntánkóní kísauwe fasi'aéné aráátimewana'a awánaraawe.

Maníkóní kawé'-ímáyáágón-aai.

6 Maníkóntáfé'o fasi'ámaimo méraawisafe'a kawé'-ímáyááfínkémbá kawé'-áái simátimune. Minkáwé'-ímáyáágó ímba marapá'-wáásífínkéné marapá'ó káráwiyaawimo tai'áiyawifinkemban-ifo

7 minkáwé'-ímáyáágó Maníkómpákémbán-íye. Maníkó maramó ímbo úmakonka'a sένα to'mayaa é'a ánaaemba

paápé onaná miwá kawé'a uwátinkainasa ságaen-aempa'a ménaawemo siyáimba kentáásáféna séna minkáwé'-ímáyáa aúpá'a makáimba póna wérowasa

⁸ marapá'ó káráwiyaawi ímba kawé'-úmai ísaraawe. Ísaresaraa Fasi'aénkó fi'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'a ímba tufúwana pukáisino.

⁹ Minááísáféna naaófá'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-

kwaasi timíniye. Túrantamba ímba awánésa táá'a ímba isésa

ímba imáyáa uráan-tantaa'a Maníkómó to'mayaa

úmakaimba timíniye

agaimaréna siyáiyé.

¹⁰ Énifo Maníkó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Maníkómó to'mayaa úmakainta aráásimakaiye. Maníkóní ámútanko seyaafá-tántáá'a awánéna Maníkómó wenarumpin-ímáyáa énamo to'mayaa úmakaimba awánaraiye.

¹¹ Waásimo ombá moóráwigoni imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiyé. Miyáumai Maníkóní imáyáa ímba wéawanaafo wení ámútanko aantemba wéawanaiyé.

¹² Maníkó marapáké-fási'áémbá ímba siménasa wení ámútankomba ai'marówana keséta ména fasi'aéntá símakaiye. Maníkómó to'mayaa úmaimo símínta awánáúndasafenasa wení ámútankomba ai'marówana keséta kumbéraiye.

¹³ Minááísáámó wésimatimunda ímba waásiti kawé'-ímáyááfínkén-ááín-ifo Maníkóní ámútanko simásímakain-aaisa wésimatimune. Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérain-kwaasisafeta Maníkóní érai'-aaisa wésimatimune.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó ímbo méraiwai wemó wétimin-tantaa'a ímba kanaa'a maésa mintántáátáfésa sésa sáwísamban-iye sésa marapá'-wáási Maníkóní ámútankomo wétimin-tantaa'a ímba kanaa'a wéisafo Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai aantemba mintántáá'a isésa kawé-tántáá'án-iye wésewe.

¹⁵ Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai kanaa'a seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwínkaa'-úmai sáwí-aaiye kawé'-ááíyé wéisafo marapá'-wáási Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai tuwánésa miwítí kisaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

¹⁶ Naaófá'a Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba pósa ímba kanaa'a wení

imáyáa arupíse wéuwankaawe
 agaimaréna siyáimbanifo Maníkóní ámútankomo
 sirumpimbó méraiwaísa Ísu Káraísitini imáyáasa wéisaumpo
 marapá'-wáásí kentáásí kisaugoni
 áwáuma ímba wéawanaawe.

3

Maníkóní kísau-waasi-taai.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní ámútanko tirumpimbó óraa'o
 úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'o
 koméraawandara'a kembiwí ímba miyá simátimé'a Ísu
 Káraísitintafe'o ímbo fasi'ámaimo méron-kwaasi untáfé'a
 tuwíntuwe-tuwíntuwe'a simátímakaumne.

² Umarambó fasi'aén-tómbá ímba timé'o náambo
 tíméntemba Káraísitin-aaí ímba fasi'aén-ááífimbán-ifo
 fetóimó in-ááífínkémbá simátímakaumne. Ááéma ímba
 kanaa'á isáántafe'a miyán-ááífínkémbá Káraísitin-aaí
 simátímakaumne. Káfé'wara'a miyá uré'a mé'a pó'a ímba
 kanaa'á wéisaawe.

³ Ísu Káraísitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-
 tántáátáfé'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwí'o wéuwatinke'o
 aaisambó sembá marapá-tántáátáfé'a imáyáa é'a marapá'-
 wáásímó méraanten-úmai miyá uráawe.

⁴ Tuwímbai Póro kentáásí óraakon-iyé sewasá tuwímbai
 Ápórosi kentáásí óraakon-iyé sembá marapá'-wáásímó
 méraanten-úmai miyá uráawe.

⁵ Kenkáí súwí'a mósá maré'a tuwínkaa'-úmai
 méraambanifo Maníkóní kísau-waasiyai aantemba úye.
 Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísau mauwó séna
 kentáféna kesí kísau mauwó súwakai wení kísau maéwáya'a
 Fasi'aénkón-aaisafe'a timankúnkúmbo uráamba wení kísau-
 waasiyai úye.

⁶ Kísau'falo ánáuntumbo ontembá Fasi'aénkón-aaí
 simátimewanana námáimo úmaimo fiyútúwáantemba
 Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo
 óraa'o uwátínkáintemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái
 tirumpimbá ta'ótokaawe.

⁷ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo uwátínkáíwaiye
 mindárai ímba óraa'-waasiyai ofo Maníkó óraa'o
 uwátínkáíwai wemá óraakon-iyé.

⁸ Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbórái'a
 úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kisaugoni méyámbá
 timíníye.

⁹ Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kem-
 biwí Maníkóní kísauraamba owatá miyásáámó úndasa

Maníkóndésa úmpo miyán-ímáyáá kenkáísáfé'a ímba ombá kembiwí wétuwinaawe. Ímbo tuwínkaa'-oráámbá isa'á wétuwinaawe. Ísáaro. Kembiwí Maníkómó in-dánkáání'a wéowe.

10 Maníkó súwa'nai úwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Naambó on-kwáásiyá'ó káráwiyaiwaimo kawel'-ímáyáámó énamo áfombo fáintemba Ísu Káráisitín-aaimo simátímakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiyoro.

11 Fí'on-afomba ímba faénááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'o faimakáimba mináfómbá Ísu Káráisitín-iye.

12 Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaísané owáísané iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntáfésa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaa'a korí-óntántané fí'o-fí'on-ontantamba ónááwe.

13 Waásiti kísau ánaaemba paápé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'o kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráisitimo kumíndara'a waásiti kísau paápé ínana tuwímbai-kísau tai'áínana tuwímbai-kísau úwoi wéíniye.

14 Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawel'-mékámbá maénááfo

15 wááu-tantaatambo owí miwítí kísau tai'áínasa minkísáúgóní méyámbá ímba maésa miwí aantemba kawel'-úmai ménaawe. Waásiti moparáwímbó káwisasamo miwí aantembo kawel'-úmaimo méraantemba miwí miyá ónááwe.

16 Kembiwí ímbo tuwínkaa'-oráámbá tuwínkaa'-uráafo Maníkóní ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóní ámaán-dankaamba ombá imáyáan-oro.

17 Maníkóní ámaán-damba ufaen-dámbá isa'á kembiwí mindánkáámbá owasá tuwímbaimo kembó sáwí'o uwátínkááwa'o méraambo éna Maníkó miwí tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaa'-oráámbá wétuwínkaa'-owe.

18 Kentí imáyáago karo'á simátínkáífo sé'a káráwiyoro sune. Marapá'-wáásí túranka'a kawel'-ímáyááwará'-wáásísá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawel'-ímáyáá íyantafesa marapákén-káwé'-ímáyáá ímba aifaráámbán-iye seró sune.

19 Marapá'-wáásí kawel'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna Maníkó séna sáwí-imayaan-iye wésiye. Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna marapá'-wáásí miwítí imáyáa mósá márááwana Maníkó sisaná miwítí imáyáago karo'á wésimatinkaiye

agaimaréna súwana

²⁰ moóráfa'a agaimaréna séna

kawe'-ímáyááwémó sen-ímáyáásáféna

úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyáíye

agaimaréna siyáimba

²¹ mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'maé íyóro. Seyaafá-tántáá'ó túwa'nai índa wéraiye.

²² Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'ó wéraine puwíyana'i úwoimo méraiyaana'i mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye.

²³ Kembiwí Káráísitini waási owaná Káráísiti Maníkóndén-íye.

4

Fasi'aénkóní aantá-waasi-taai.

¹ Kembiwí kentáásáfé'a imáyáa é'a sé'a Káráísitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'ó makáimba aráátimena séna mináái simátíma'mae nóro. Minkísáúrá'á káráwiyo-ro siyáíwai owé-ímáyáán-oro.

² Moóráwígóni kísaura'o káráwiyaiwaimo sisasamó on-tembá miyán-oro.

³ Maníkóni kísaura'a káráwiyaundawisafe'a kembiwíyá'ó fi'owiya'o sé'a kawe-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo sé'o sembá ímba óraa'-imayaa é'a kesí kísausafe'a ímba awáné'a kawe-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo sune.

⁴ Kesirumpinkén-ímáyáágómó séna kawe'-aantemba uráanemo sínda kawe-kísáúwá'i sáwí-kisauwa'iyo-aai ímba kendén-ifo Fasi'aénkóndé póna wésuwanaíye.

⁵ Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáin-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímba tuwínáaro. Fasi'aénkómbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'ó áwiyo kaimba sára'a maréna waási imáyáa afora'á makéna seyaafá'-wáási miwítí kísausafena tuwínéna túwí'a mósá maráíníye.

⁶ Kesí waásisono. Arupíse íyantafe'a simátímakaunda-aai Ápórosiye kesé'o siyáunda ímba kerái aantembanifo seyaafá'-wáásísáfé'wara'a siyáumne. Maníkón-aai aúfái-wandaafimba agaimaréna siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'a maimaé iyé'a moórá-oraakon-awi'a símai sáwí'a ombá kentúma maimaé'o wéiyomba miyá ímbo oráámbá wéowe.

⁷ Kembiwí ímbo íyáákaraawin-oyo miyámó

on-kwáásí-í'a Maníkó uwátínkaraiye. Maníkó miyán-kwáásí-í'a uwátínkaraifo kentúma ímba maimaé iyé'a sé'a kesáá keyáárikata miyán-kwáásísá méraumne ímba seró.

8 Kembiwímó maarán-ááímó semba karo'á sé'a kawel'-wáásí-í'a úmaisa méraumne. Ímba Apórosiye Póroe'a simásímakaayan-imayaafinkemban-ifo kentáásí imáyáafinkenta Maníkóní imáyáa iséta mindáraisá iyáákaraumne karo'á wésewe. Kembiwímó iyáákaraankakaa keráíwará'á miyáumaiyai iyáákauyaisino. Sáwí-tantaakomba iyáákaiwae sé'o súnda ímba iyáákaraawe.

9 Imáyáamo únda Maníkó wení aantá-waasisa seyaafá'-wáásí tínaaempata sínkarainta tínkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'o mótinkesamo tínkamontemba wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Maníkó kentáá miyá uwásínkaraiye-imayaa wéune.

10 Ísu Káráísitin-aaimo simátimundasafesasa sésa sáwí-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembiwí kesáfé'a sé'a Ísu Káráísitiye kááísamaisa méta kawel'-imáyááwará'-wáásísá úne wésewe. Kesáá aamoisaén-kwáásísá ún'a kembiwí kesáfé sé'a fasi'aén-kwáásísá úne-imayaa owí pó'a kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwíta wétuwaawe.

11 Maníkóní kísau maimaéta wénundasa ááéwe káfé'e nontáfénawe tóntáfénawe sáái taisatá ímba naambá makéta ímba kawel'-únánkwátói makáunasasa sínkamowata

12 tómbá ímba úwoi máéndasafeta óraa-kísau maéta óntamba máúnasasa símimo sáwí'o uwásínkáanta Maníkó kawel'á uwátinkainiye-aai simátimunasasa sáwí'o uwásínkáanta fasi'ámai méta ímba ifátuwaunasasa

13 kentáá súwí'a kumínkwae sésa karo'-ááímó semba anondáá kawel'-áái simátimunasasa ááéwe káfé'e kentáásáfesa sésa ofaiyáán-kwáásín-oyo miwí táái ímba isáaro wésewe.

14 Kesí iyámpóísone sé'o imáyáamo úndawi tááko péé sína'a isé'a kawel'ó iyantafe'a maanáúfái wéagaumne.

15 Káráísitini waási owasá sáwífa'nanka Ísu Káráísintin-aai simátímémba ímba sáwífa'nanka kentifoísái méraafo aifa'á Káráísitin-aai simátimewana'a Káráísitiye'o kááísamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne.

16 Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro sune.

17 Mindásafe'a moóráwigomba Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wéména wíniye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiwai ímba siyuwéna fasi'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-imáyáá úndawi kempá'á wéna Ísu Káráísitin-aúranka'o méraunda-aaiye Maníkóní waási naaó'-

nao'o méraawi simátimunda-aaiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-aai kosimátiminiye.

¹⁸ Kempínkémbá tuwímbai sésa Póro úwoi aúfáífinken-aai wésifo kentáá aaimó simásimindasafenasa ímba tíniye semba kentúma maimaé wéiyowe.

¹⁹ Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a kárika'a kentópa'a wé'a túmo maimaé iyówi siyáan-aai aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpákéná'íyo awánaandasafe'a kónaumne.

²⁰ Maníkómó kentáárá'ó káráwiyaimba maarán-iyé. Ímba aaisáféna aantemba káráwiyaifo Maníkóní fasi'aénká'ó méraawi miwíyá'á káráwiyaiye. Mindásafe'a Maníkóní fasi'aénkárá méraa ína Maníkóní fasi'aénká'á méraao sé'a kotuwánánaumne.

²¹ Imáyáan-oro. Kembiwí'fá'ó ímbo kuráandara'o sáwí-imayaamo tuwé'ó kawé'-úmáimo méwa'a ken-ímáyáá é'a faru úmaisa koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasi'ámai arupíse kouwátinkanaumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

5

Afowán-awaainimbo maiyáin-aai.

¹ Kempínkémbá moóráwigo óraa-sawí'a éna afowán-awaainimba maiyáíye sewa'á isáúmne. Kembiwí Maníkóní waási miyá-sáwí'ó uráiwaintafe'a étuwaaó ímba sewaná úwoi miyá ímbánifo waántáwankoni aambó aráái'wáéwi ímba miyá ésa miyámó owísáfésa sáwí-meyamba maénááwe wésewe.

² Kempímbá moóráwigo ména óraa-sawí'a wéisa'a kawé'á úmaisa méraumne karo'á sé'a kentúma maimaé wéiyofó sáwí'ó uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táina'a minkwáási ai'mátuwaaro.

³ Kemó kentópa'o komékaa minóráá-sáwí'ó uráiwaimba aaifimbá maenké'a sáwí'a wéiye súšina. Kemá némpa'a mé'a kesí imáyáago kentópa'a wérais'a misáwí'ó uráiwaimba é'a aaifimbá maiyánkaraumne.

⁴ Túwaandu íyampimba kesí imáyáago kentópa'a wérainana Fasi'aénkó Ísuni fasi'aémbá kembiwísé'ó wéraintafe'a misáwí'ó uráiwaimba aaifimbá maénkáaro.

⁵ Maníkóní waási káráwiyampinkemba ai'mátuwenana waántáwanko umbai-tántáá'á amínana sáwí-amba tuwáinana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáíndasafe'a miyá é'a aaifimbá maenké'a aúwáaro.

⁶ Kawé'á úmaisa méraumne sé'a makáawanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo ímba seyaafá-kísááfá'ó wété intembá

kempímbá moóráwigo miyáumai sáwí'o índawi kempímbá tifó sé'a ai'mátuwaaro.

⁷ Tíyótaimo

í-tánón-kánaámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráín-tantaa'a tuwésa aú-tomba marésa sipisípi-araa'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aúí'a úmai mé'a mindásafe'a misáwí'ó uráimba tuwé'a kawé'-úmai méraaro.

⁸ Sáwí'o é'a sáwí-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawé-tántáátáfé'a érai'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

⁹ Ááéma moórá-aufai agaimái simátime'a sé'a aare-úméné waai-úménémó owisé'a ímba méraaro siyáunda

¹⁰ minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owisé'a ímba méraaro siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáási aare-úméné waai-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene túrande-urande ésa marapá-tántáátáfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfésa aamoí ésa miyámó on-kwáásísáfé'a ímba sé'a Maníkóní waásifakewimo miyámó isáfé'a siyáumne. Waántáwankon-imayaamo on-kwáási seyaafá'-máráfá'ó méraamba ímba tiyuwé'a miwisé'a úwoi méraaro.

¹¹ Énifo agaimakáunda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fí'o-fi'on-tantaa'-umene aúrande-urande éna marapá-tántáátáféna aamoí éna Maníkóntáféna ímba aamoí éna símai túwí'a sáwí'o uwátinkena uwóí'o on-dómbá néna uwóí'o owisé'a ímba mé'a wesé'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aaigoni áwáuma miyán-áásísáfé'a siyáumne.

¹²⁻¹³ Ímbo Maníkómpá'ó tiyáawi kemá ímba aaifimbá maitinkánaumpo Maníkó aaifimbó maitinkáinda mindá wendén-iyé. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwí'o uráawi aaifimbá maitínkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misáwí'ó uráindawimba ai'mátuwaaro.

6

Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'ó wérainda arupíse uwátínkáaromo siyáin-aaí.

¹ Moórá-aaimo sáwí'o ombá simátíménda isáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí'o ombá ímbo waántáwankon-imayaamo on-kwáásífá'á mátinkare'a aaifimbó maitínkáamba sáwí'a wéofa Maníkóní waásiti óraa'-waasiya'a mátinkare'a símai arupíse oro.

² Ánaaemba Maníkóní waási óraa'-waasi-i'a ésa seyaafá'-máráfákén-kwáási táái isésa kawé-kísáúwé sáwí-kisauwe

sésa tuwínkaa'-ésa ánaaemba miyá ónááfo káfé'a kári'-aai kanaa'á símai arupíse oro.

³ Ánaaemba wíyómpaken-kisau-waasi-taaimo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'ó méraan-kwaasi-taaimo arupísemo iyamba mindá kári-tantaa'an-iyé.

⁴ Moórá-tantaa'o arupísemo ónae sé'o é'a Maníkóni waásifimbo túwí'o ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásínkáaro ímba sé'a túwí'o wéraindawisafe'a arupíse uwásínkáaro seró.

⁵ Sáwí'a úne sé'a misáwí'ó ombá ifátuwe'a kawé'ó iyantafe'a maanáái agáúmne. Kembiwí sé'a kawé'-ímáyááwará'-wáásísá úne sembánifo ímba aái ísámai arupíse wéuwatinkaafo

⁶ Ísu Káráísitin-aaisafesamo ímbo timankúnkúmbo iyawiya'a mátinke'a sé'a moórá-aai arupíse uwásínkáaro sé'o ombá mindá sáwí'an-iyé.

⁷ Waántáwankon-imayaamo on-kwáásíyá'ó mátinke'a aaifimbá maitínkáamba sáwí'a é'a Maníkóni aambá ímba kawé'-úmai wéaraaiwaewe súne. Kentí óraa'-waasimo isátinkaiyan-aagomo éna ayááímó úwoimo wéinda mindá kárika'a sáwí'an-ifo Maníkó waántáwankon-imayaamo on-kwáásíyá'ó aaifimbó maitínkáamba mindá óraa-sawí'an-iyé.

⁸ Miyámó ombá Maníkóni waási kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a kentúwí'wara'a sáwí'a wéowe.

⁹ Sáwí'o owímó Maníkómó káráwiyaipa'o ímbo wíyantemba wéowe. Karo'-ímáyáá ímba é'a simátimunda-aai ísáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáátáfésa aamoí wéesa Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa waai keiyái kesuwaaininé sewasá kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa aaré miyáumai keiyái sáwí'a úmae wénesa

¹⁰ umémbó ombá túraniyamba ésa uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a ésa símai túwí'a sáwí'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáásí Maníkómó káráwiyaipa'a ímba kónáawe.

¹¹ Kempínkémbá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéofa kentáásí Maníkóni ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káráísitini fasi'aéntámbá misáwí-tántáá'á maitiyuwéna Maníkóndé-i'a uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátínkaraiye.

Túsamba Fasi'aénkóni kisaumo maíyan-aai.

¹² Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iyé sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á wéuwatinkaiye sé'a moórá-aai seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'o únda miwá kembá talótoraindasafe'a a'áo súne.

¹³ Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tómbó náíndasafena ímbá póna Maníkó minkáé-tántáá'á

taí'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo imáyáamo ombá maarán-iyé. Túwawaatamba ímba aare-úmémbo íyambanifo mintúwáwáátámbá Fasi'aénkóni kísau máero. Miyámó iyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-iyé.

¹⁴ Maníkó Ísumbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámbá kentáá súwawaa'a íyáfasisinkainiye.

¹⁵ Kentúwawaa'a Káraísiti aiyayaankaamba ímbá pó'a sáwí-anka'o nín-da-inimba ímba maiyé'a mimbórá-túma ma'mái méraaro.

¹⁶ Moóráwigo sáwí-anka'o nín-da-ininkoe'a méraimba mimbórá-túma ma'mái méraaye. Mindásafena naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna minkáé'nárai mimbórá-túma ma'mái méraaye

agaimaréna siyáíye.

¹⁷ Énifo Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraiwei wení ámútanko wesé'a méraisana mimbóráí'a úmai méraiye.

¹⁸ Aare-úméné waai-úménémó ombá tínaaemba uwáméro. Fí'o-fí'on-tantaa'o sáwí'o wéomba túgo ímba sáwí'a wéifo aare-úmémbo wéomba túgo sáwí'a wéíye.

¹⁹ Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraitamba póna kentúma Ufaen-ámútánkóni naambó wéraitamba é'a ísaraawe. Kentúma Maníkóndé isa'a kesúma kendésáámá póta sirááimo táinda-í'a úwoi ónaumne ímba seró.

²⁰ Ísu Káraísiti kembiwísáfénawe sénamo pukáimba mimbéyámbá kembiwí wendén-oyo marapá'ó méraamba Maníkón-áwí'a óraa'a úmae iyóro.

7

Aaremó máén-aaí.

¹ Tuvímbai-aaímo agaimáímo sísai uráan-aaísafe'a simátimune. Awá'-wáásí aaré ímba maésa úwoimo méraiymba mindá kawé'án-iyé.

² Énifo kembiwí úwoi wáásífimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'o ompímbá méraantafe'a umémbá únafo sé'a aaré maíyasa waai maíyambo íyamba mindá kawé'án-iyé.

³ Waaigó wenáúma ímba ta'ótorainifo mindá awaainínkóndé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótorainifo awaainínkóndé isaná miyáumai wenawá'nai wenawá'nai úmai méyaaye.

⁴ Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaainínkó káráwisana awaainínkó wenáúma awaainínkó káráwiyaíye.

5 Ímba aambá faiyésarai énifo kanaán-ye sésarai Maníkóntáfésarai imáyáa ésarai inai símaesarai íyantafesarai kári-kanaa saagáyáaye. Minkánáa tai'áinasarai mimbórafímbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiyewana ayáatáaka'a nénka'a méyana kawé'ó úmimo méraiya-fasi'aemba tai'áinana waántáwanko sáwí'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

6 Minááísáfé'a ímba fasi'ámai simátimé'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááísáfé'o síasai omba simátimé'a sé'a miyámó íyamba kawé'án-ye sune.

7 Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó íyamba siráái wétaiye. Énifo ímbo miyámó íyamba Maníkó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aémbá wétimiye.

8 Simátíménda awá'-wáásíyé keto'-íniné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó íyamba kawé'án-ye.

9 Énifo ímbo kanaa'ó kentúra'o káráwiye'o é'a aaré maíyasa waaí maíyamba ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba mindá ímba sáwí'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafo sé'a aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba kanaán-ye.

10 Aaré máéwasa waaí máémbo owí simátimé'a sune. Ímba kesí imáyáafinkemban-ifo Fasi'aénkóní imáyáafinkemba simátimune. Aaregó awaaikómbá ímba auwéna kóino.

11 Énifo awaaikómbó auwénamo éna fi'omba ímba waaí máino. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaaikómpá'á tíno. Waaí ímba kentuwaaíníntómbá ti'mátuwaaro.

12 Moórá-aaimo simátíménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwakómó ékai awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaínínkó ímba miyá in-ínínkó awaaikóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

13 Énifo awaaínínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyá iwáí awaaínínkóntáféna esé'a mérayae sínanamo éna ímba ai'mátuwaano.

14 Waaigó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba iwáí awaaínínkó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba in-ínínkóe'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaikó isaná póna kanaán-ye wésiye. Aaregó Maníkón-aaisafena ímba amankúnkúmba in-ínínkó awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba iwáíye'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaínínkó isaná póna kanaán-ye wésiye.

Ímbo miyámó inkakaa miwítí iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóíyaamba ímba owaisinó. Énifo miwísáféna Maníkó séna kesí waásiti iyámpóíyaamban-owe séna kanaán-ye wésiye.

¹⁵ Keákwákómó ombá awaaikó Maníkón-aaisafena amankúnkúmba isaná awaaínínkó ímba miyá isaná awaaínínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae sésa miyá íyamba kanaa'á wété ónááwe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owíyé ímba kááísamai méraamba pósa wété íyamba kanaán-ye. Maníkó faru úmai méraiylantafena táántaraimba pósa auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-ye.

¹⁶ Aaré ísáaro. Enawaaikómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína íniyo. Mináái ímba ísaraawe. Énifo waaí ísáaro. Enawaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaisafena amankúnkúna íni ína íniyo. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááéma tuwé'a wété oro.

Maníkó wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai méraaromo siyáin-ai.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáási tínkámae kuráimba wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'-nao'a méraan-kwaasi mináái simátimune.

¹⁸ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'o mé'o Yúndaa-waasi kentúmo kárámái araenáémbo owasamó fi'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámái araenáémbo owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fi'on-kwaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro.

¹⁹ Túmo kárámaimo araenáémbo owasá ímbo túmo kárámaimo araenáémbo owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-ye.

²⁰ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro.

²¹ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo ombá ímba óraa'-imayaa ombánifo minkísáúmó túwén-ambo wéraina'o é'a tuwánááwe.

²² Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáúmó maiyáawimo é'a Fasi'aénkóe'a kááísamai mére'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'a úwoimo tu'maká'ó méraawimo é'a Ísu Káráisiti méyámbakaisa'a wení wayó'-wáásín-owe.

²³ Ísu Káráisiti pukáimba kentáféna mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa ta'ótoranae siya'o é'a a'áo seró.

²⁴ Maníkómó wení waási-i'o uwátínkarainka'o méraanten-úmai Maníkóe'a kááísamai méraaro.

Awá'-wáásí táái.

²⁵ Awá'-wáásísáféna Fasi'aénkó ímba fasi'aén-áái simásímakaisa'a kesí imáyáafinkemba sune. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáintafe'a sunda-aai pó'a kawé'-ááiyémó síyantafe'a simátimune.

²⁶ Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a súmpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó íyamba kawé'án-iyé.

²⁷ Aaremó makáawi ti'mátuwanæ ímba síyasa aaremó ímbo makáawi aaré maénæ ímba seró.

²⁸ Énifo aaremó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. In-aamarúmo waaimó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo íyamba marapá'ó méraan-umbai-tantaa'a wéraimba mindá imáyáa é'a miyán-oyo sé'a aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyambo íyamba kawé'án-iyé sune.

²⁹ Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánká'á tai'áínifo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáátáfésa ímba óraa'-imayaa ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóni kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

³⁰ Tirunkómó umbaimó taiwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwái mésamo Maníkóni kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwái mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwái mésamo Maníkóni kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóni kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro.

³¹ Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáa ésa miyán-kísáúmó ímbo máéwi mésamo Maníkóni kisausafesamo imáyáa ésamo méraantemba miyán-oro. Marapá'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áinda pó'a sunda-aai marapá'ó wérain-tantaatafena ímba aifaráán-tántáá'án-iyé seró.

³² Marapá-tántáátáfé'o ímbo óraa'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóni kisausafesa imáyáa ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéoyo

³³ aarewáráwi marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaainíntómbó aamoimó íyan-kisau máéwana

³⁴ kae'-ímáyáágó wétafisiye. Ímbo waaimó maiyéwiye awá'-ínáámárúwé Fasi'aénkóní kisausafesa imáyáa ésa sésa súwawaa'e imáyáawe Fasi'aénkómbá aménae sefó waaiwará'-ínimbá marapá-tántáátáfésa imáyáa ésa tuwaa'i'waimbá aamoí íwae sésa miyán-kísáú wémaewe.

³⁵ Aaré ímba maíyasa waai ímba maíyamba oró-áái ímba súmpo túwa'nai onda-áái simátime'a kawel'-úmai méraiyantafe'a mináái simátime'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a wení kísau aantembo maíyantafe'a mináái wésimatimune.

³⁶ Moóráwigomo aaré maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna ánaaemba wentáfénamo maénae-imayaa óraa'a énamo séna ímba kawel'-úmai méraumpo maénaemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máíniye. Maíndamo éna kanaán-iyé.

³⁷ Moóráwigomo aaremó maénae sénamo aaimó tarímakenamo éna wení imáyáamo fasi'ámaimo énamo wenáúra'o káráwiyenamo séna ímba maénaumpo úwoi méniye sínanamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawel'án-iyé.

³⁸ Miyáumai moóráwigo aaremó aaí tarímakaindawimo maínda kawel'án-ifo moóráwigomo aaremó aaí tarímakenamo ímbo maínda áfááraumai kawel'án-iyé.

³⁹ Ámáánko séna keákwákómó ésarai awaaikómó méraindara'a kááísamai mérai yana awaaikó puwínana waisáfénamo ankáínana Fasi'aénkóní waásiya'-aantemba wíno.

⁴⁰ Énifo imáyáa é'a ímbo waaimó maénamo úwoimo méraínda arunkó kawel'á ínana méraíniye. Maníkóní ámúntanko minááisáféna mimbórá-áái wésiye-imayaa úne.

8

Pói tufú'mai karo-fási'áénkómbó amén-aaí.

¹ Agaimái sísai e'a sé'a póimo wétufu'nesamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó máraámba minámá'á méyámba'maimo naandasá kanaawá'íyó-aaímo sísai e'o sen-áái simátíménda ísáaro.

Miyám-baarankoni áwáuma awánasaraundasa póta miyásá ónae-aaí ááéma ímba seró. Miyámó ombó é'a kentúma maimaé íyófo waásimo tirumbó tímémbo wétuwa'nai-omba mindá kawel'án-iyé.

2 Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa imáyáamo ésamo sésamo é'a awánasaraumnemo síyawí ímba kanaa'á awánasaraafo

3 Maníkómbó tirumbó améwanamo ímbá Maníkó miwí tuwánasaraíye.

4 Mináái imáyáa é'a aneka'-áái póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó wémaraamba minámá'á méyamba'maimo náíyan-aaimo sendá isáaro. Waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásín-ofo mimbóráwígó fasi'aénkwáráwí Maníkó iyé-ááisá ísaraumne.

5 Wiyómpa'e marapá'é sáwífa-tantaa'a wéraisasa tuwímbai sésa kentáásí fasi'aénkwáráwí ména kenká'á káráwiyaiye sewaná miyámó sen-tántáá'á sáwífa'a weraífo

6 kesáá mimbóráwígóntáféta séta kentáásí Maníkó éna kentáásifowa iyésá sune. Seyaafá-tántáá'á úmakaimba póta wenáwí'a mósá maréta wení waási-i'lo úndasafeta méraumne. Mimbórá-Fásí'aénkó méraimba Ísu Káraísiti póna Maníkómó siyáintemba seyaafá-tántáá'ó uráimba wení fasi'aénkátá méraumne. Miyáumai waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásí owé-áái ísaraumne.

7 Minááisá ísaraumpo seyaafá'nánká ímba ísaraawe. Tuwímbai póí tufú'mai wénesa waántá-waasi-imayaa ésa tímé'ómbanifo Maníkómpá'ó tiyáanka'a ááéraan-imayaa paaí ésa waántá-waasi tímém-poiman-íye sésa mimpóímó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ésa sésa mimpóímá ímbo naaráámbá náúmne wésewe.

8 Mintómbó ímbo néta nétaamo úndasa Maníkó ímba imáyáa éna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímba miyá wéíye.

9 Waántá-waasi tímém-poimo né'o ímbo né'o ombá mindá kanaán-ífo Maníkóntáfésa ímbo fasi'ámaimo méraawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ésa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyoro.

10 Kembiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáásí waántá-waasiti amáán-daumpa'o tómbó naambó ésa Maníkóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sésamo wénaamba tirumpinkén-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá wéowe.

11 Miyáumai mintómbó náúnda kanaán-íye wésemba mindá Maníkóntáfésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Káraísiti miwísáfénawe séna

pukáiwai kentífá'awaawi sáwí'a uwátínkááwasa sáwí-amba wéaraaiwaewe.

¹² Kentífá'awaawi sáwí'a uwátinke'a miwímó ímbo fasi'ámaimo méraan-imayaa sáwí'o uwátínkáámba Káraísitimba sáwí'a wéuwankaawe.

¹³ Kemá Póro sùne. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesífá'awaisai suwánésa sáwí-amba arááiwáéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámbá ímba arááíwaenaawe.

9

Póro aantá-kisau wémaena méyámbá ímbo maiyáin-ai.

¹ Waási kembá ímba wéta'otoraafó Maníkó kesáái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásínkaraiwai é'a súrantaamba kentáásí Fasi'aénkó Ísumba awáné'a wení kísau kempímbá komaéwánda suwáné'a Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba uráamba mindá kesí kisaugoni áwáuma paápé uráiyé.

² Tuwímbai kentáfésa sésa ímba Fasi'aénkóní aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iyé sewa'a kembiwí ímba kanaa'á miyán-áái wésewe. Fasi'aénkó si'marówa'a kembiwí wenáái kosimátimewana'a timankúnkúmba uráafo mindásafe'a imáyáa é'a kentáfé'a sé'a

érai'a Fasi'aénkóní aantá-waasin-iyé seró.

³ Tuwímbai kempínkémbá kentáfé'a sé'a Fasi'aénkón-ai simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iyé sembá maarán-áái anondáá simátimune.

⁴ Ásé-ai kosimátimewandara'a tómbó ímbo méyámbare'o úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁵ Fasi'aénkóní aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítaawe tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aaimo kosimátíma'mae nóntemba kemó kesuwaainímbó áí'mae'o ásé-aaimo kosimátíme'o kentí tómbó úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

⁶ Tuwímbai ásé-ai kosimátímakaamba tómbó méyámba'mai náiyantafesa ímba kísau wémauwa'a tómbá úwoi tímúwasa naráafo Páánápáasiye kenkáísáfé aantemba imáyáa é'a sé'a tómbó náiyantafesarai kísau wémaesarai óntamba maiyésarai tómbá wémandaaye-imayaamo ombá mindá sáwí-imayaa wéowe.

⁷ Maarán-áái imáyáan-oro. I-wáásí miwímó kisaumo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai wénaafo miwítí óraakomo tímín-tomba wénaawe. Kisaumo owí minkisáúfakén-tómbá wénaawe. Póimo awíyówi mimpóimá tufú'mai úwoi wénaawe. Miyáumai kisaumo wémaewi méyámba wémaewe.

⁸ Mináái waásiti imáyáafinken-aaí simátimumpo Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba miyán-ááímó wéraitmba simátíménda ísáaro.

⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba agaimaréna séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena
 purumakagón-áísamái támai mapándáampa úmai
 ásimá fitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba
 kárá'umakewana úwoi ména tuwímbai náíniye

siyáimba minkísáúgóní méyámbá póna mintómbá
 tuwímbai úwoi náíniye. Maníkó ímba purumakasáfénawe
 séna mináái agauwó siyáifo

¹⁰ kentáásáfénawara'a mináái siyáíye. Kísaumo owí
 mifákén-tómbá nánaumne-imagaa ésa wémaewe. Námaímo
 owí minkísáúfákén-tómbá nánaumne-imagaa ésa wéowe.

¹¹ Miyáumai kempímbá Maníkón-aaí kosimátimakaundasa
 pó'a tóné tuwímbai-tantaa'emo úwoimo simíyanta kawé'án-
 iye.

¹² Kentáásínaaemba tuwímbai kempímbá Maníkóní
 kísau kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi
 tímúwasa naráawe. Miwímó tóné tuwímbai-tantaa'e
 úwoimo maiyáantemba kesááwará'ó úwoimo méraandasa
 kanaán-iyé. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e
 máénda-amba wéraitfo kemó simíyan-tomba siyáán-umai
 máénata Ísu Káráísitin-aaí ímba ísáafo séta kemó kísaumo
 maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta
 óraa-kísau wémaeta ímba

ifátuweta óraa-kísau maiyáumne.

¹³ Maarán-ááísáfé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a
 óraa'-amaan-daumpa'a kísaumo máéwi mindáúmpákén-
 tómbá úwoi wénaawasa óntan-taarera'o Maníkóntáfésa póí
 tufú'mai wéagaewi mimpínkén-tómbá úwoi wénaan-aaí
 ísaraawe.

¹⁴ Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aaí
 kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timíyasa

nánáawe siyáíye.

¹⁵ Kempímbá komé'a Ísu Káráísitini ásé-aaí
 kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-
 tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba
 siyé'a maéta káfé'wara'a simíwae sé'a ímba maanáúfái
 agáúmne. Áfááraumaimo sááimo táina'o puwónae'o é'a
 tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai kesí kisauraken-
 tomba wénaandasafe'o é'a ímba aambá fáísinkaaro.

16 Maníkó óraaka simásímakaisa'a ásé-aai simátíme'a minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbai-tántáá'a paápé isinó. Mindásafe'a minásé-áái wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimaé wéiyune.

17 Kesí imáyáafinkembo ásé-aaimo wésimatimekaa méyámbá maénae súšina. Ímba miyá é'a Maníkó simásímakaintafe'a wésimatimune.

18 Mindá érai'-aai póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-iyé. Ásé-aai wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kanaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda pósa ímba maarán-áái sénááwe. Ásé-aaimo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaimo úwoimo wésimatime'o aamoimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

19 Kembiwí kembá ímba ta'óto'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo ímba maéta miyán-tántáá'ó maiyáundarakaa sesimái-waasi Maníkómpá'a tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwífa'nanka túwa'nai únasa Maníkómpá'a wétewe.

20 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo mináamáánkómó ta'ótokain-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyá uráumne.

21 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a fi'onkaa-waasi Maníkóní áamáambo ímbo ísaraan-kwaasifimba mé'a miwímó onten-kísáú maé'a Maníkóní áamáamba Ísu Káráísiti siyáin-amaamba ímba taraisé'a úwoi wétaawiyafune.

22 Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáásí túwa'nai únasa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyán-tómbá ímba né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune.

23 Ásé-aai wété ínana Maníkó kawé'a uwátinkena kenkwará'a miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

24 Maarán-áái imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kóyáákéna méyámbá kowémaena aamoí uráíye sen-áái wéisaawe. Miyáumai Maníkómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'a miyáumai koró.

25 Kesúma fasi'áínkwae sésa tuwaantantésamo nómba tiyáántán-kwímái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa

tai'áinda-meyambo maiyantafesa miyá wéfo wa'e'wae'o índa-meyambo máendasafeta Maníkóni aampatá wégune.

²⁶ Miyáumai ímba úwoi wégumpo nempa'o wérain-beyantafe'a imáyáa é'a Maníkóni aampa'á wégune.

²⁷ Ímba kesúra'o sirááimo taintembánifo Maníkómbó arááimo taintembá arááiwaéendasafe'a kesúra'a káráwiye'a áse-aai simátimunana ánaaemba Manikó ímba aamoí uwásinkáifo sé'a kesúma wégarawiyune.

10

Waántá-waasi-imayaa ímba mósá máráaromo siyáin-aai.

¹ Kesí waásisono. Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Yúndaa-waasi síwá'nása Ísipi-marafa'a ándáfakemba Manikó faútinkowasa miwí túma ímba káráwiyesa sáwí'o uráamba imáyáan-oro. Manikó faútinkowasa Ísipi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá aráátimena ainámbá seyaafá'-wáási túrampa'a makówasa mináínánkó kún-aempa'a wéguwana Manikó óraa'-nomba tuwínkaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpímbá kofatésa máásai-marafa'a wéwesa

² miwítí óraako Mósesee'a kááisamai mérowana Móse mináínámbá arááiwa'maena wéguwasa kentáa síwá'náma miyá uwaná Manikó nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpímbá Móse kofatowasá miwíwará'á mimpímbá kofatésa

³⁻⁴ noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Manikó tóné noné timúwasa seyaafá'nánká nowaná Manikó óraa'-ontamba fairarówana minóntámpínkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'á wérowasa naráawe. Minóntántáféta séta Ísu Káráisitin-iye sune.

⁵ Máásai-marafa'a wéme wémesa Manikón-aaimo arááiwaéraamba sáwífa'nanka ímba arááiwaesa sáwí'a uwaná mindásafena Manikó ímba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tínkámaena wénuwasa pukáawe.

⁶ Sáwí-imayaa aantemba ésa sáwí'o untáfésa aamoí uráafo kesáa miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imáyáa éta kentáásúra'a káráwiyono.

⁷ Miwífínkémbá tuwímbai karo'-mánikómbá úmakesa wen-imáyáa mósá makáafo kesáa ímba miyá ónáisaiye. Minááisáféna Manikón-aai aúfáifimba agaimaréna séna waási mara'á mésa tóné noné násuwesa iyáfasinesa tiraimá makáawe.

Karo'-mánikóntáfésa imáyáa ésa miyá uráawe agaimaréna siyáie.

⁸ Miwífínkémbá tuwímbai

aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáféna mimbórá-kánaáfimbá Maníkó sáwífa'-waasi 23,000 waasi tínkamuwasa pukáawe.

⁹ Miwífínkémbá tuwímbai Fasi'aénkómbá ma'mái awánésa sésa Maníkó kentáará'á ímba kawel'-úmai káráwiyaiye karo'á sésa sáwí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáféna Maníkó iyaankafayaantómbá ti'marówasa fowasá pukáawe.

¹⁰ Miwífínkémbá tuwímbai Maníkómbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá síyataao. Miyámó untáféna Maníkómó wíyómpakembo ai'marówai tínkamuwasa pukáawe.

¹¹ Miwífímbá miyán-tántáá'á paápé úwana Maníkón-aai aúfáífmbo agaimakáimba kesáá tai'áínda-kanaafinta méraundawisa mináái iséta imáyáa éta ímba miyá éta káráwiyono.

¹² Miyáumai kesáfé'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórá-tantaako tafisína'a sáwí'a únafo sé'a káráwiyoro.

¹³ Sáwí'o íyan-umbai-tantaa'o kempá'ó tiyáimba mindá seyaafá'-wáásífa'á tiyáíye. Maníkó áfombo faiyáíwai sésa sáwí-fasi'aen-tantaako kempá'á téna tafisína'a sáwí'a ofó sésa miyán-tántáá'ó tuwáíyan-amba áámáá-ontama aráátimina'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwí'a ónááwe.

¹⁴ Kesí waásisono. Yúndaa-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karo-fási'aénkwáráwí-imáyáámó mósá maráámba tínaemba uwáméro.

¹⁵ Kawel'-imáyáámó on-kwáásí owa'á óraaka simátime sé'a simátimunda-aai kawel'-úmai imáyáan-oro.

¹⁶ Ísu Káráísitimo kentáásáfénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imáyáa éta aráá-tombo náúndasa ándá-aran-domba Maníkómpá'á súwi séta mindómbó náúndasa maará séta Ísu Káráísitini naaemá isatá kááísamaisa méraumne. Minaráá-tómbá tafámabaisa náúndasa maará séta Ísu Káráísiti áúma isatá kááísamaisa méraundasa

¹⁷ minaráá-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkentaámó seyaafá'nánkátá náúndasafeta mimbórá-wáásí-í'a úmaisá méta sáwífa'nankata úndanifo mimbórá-wáásíyáántá úmaisá méraumne.

¹⁸ Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Maníkóntáfésa imáyáa ésa óntan-taarera'a póí tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááísamai méraawe.

¹⁹⁻²⁰ Súnda-aagioni áwáumo simátíménda ísáaro. Waántá-waasimo tómbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-íye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-

tantaa'an-iyē. Súnda-aaigoni áwáuma maarán-iyē. Póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo tímésamo méraamba ímba Maníkómbá amésa méraawe. Waántá-waasi tímé'o miwisé'o kááísamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba siráái wétaiye.

²¹ Fasi'aénkóe'a kááísamai mésa waántá-waasise'a kááísamai mésamo ombá ímba kawé'á uwásuweša méraawe. Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamo mintómbó naapa'á ímba komé'a naaró.

²² Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifarááwín-iyē síyanamo éna aaisambá tiyíniye. Maníkóní fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá iyáákaraifo ímba miyán-oro.

²³ Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-iyē sefó kemá Póro súne. Tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á uwátínkáísana tuwímbai-tantaa'o ombá ímba túwa'nai iye súne.

²⁴ Miyáumai kesáfé'o túwa'nai íyan-kisau aantemba ímbo maíyamba fí'owiwará'o túwa'nai íyan-kisauwará'a máero.

²⁵⁻²⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

marawé minká'ó wérain-tantaa'e
seyaafá'á Fasi'aénkóndén-iyē

agaimaréna siyáimba Maníkó kentáásáféna imáyáa éna makáimba pó'a maaketiyákém-pói-ámá'á úwoi méyánure'a ímba óraa'-imayaa é'a sé'a sáwíra'u kawerá'únó ímba sé'a úwoi naaró.

²⁷ Moóráwigomo Maníkón-aaisafenamo ímbo amankúnkúmbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'a tómbá naarómó sína'o ewémó sé'o é'a komé'a ímba áísai e'a nááfaken-tona'iyó ímba síyamba úwoi né'a sáwíra'u kawerá'únó ímba síyamba úwoi naaró.

²⁸⁻²⁹ Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa ombánifo minááímó sin-kwáásígó imáyáa éna séna Ísu Káraísitini waási waántá-waasimo póimo tímémba kanaán-iyē sífó ímba naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náúndasa mindá kanaán-iyē. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwái wemá kentáásáféna naafó ímba sisinó.

³⁰ Tóntáféta Maníkómpá'á súwi séta náúnanasa moóráwigo séna ímba naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfé'a

³¹ kemá Póro sune. Maníkón-áwí'a mósá máraán-kisau aantemba maé'a tóné noné né'a kisaumo máemba Manikóntáfé'a imáyáa é'a wenáwí'a mósá máraaro.

³² Yúndaa-waasisafe'e fi'onkaa-waasisafe'e Manikóni waasisafe'e imáyáa é'a kawé'an-oro. Tuwánésa aoisaan-ámá arááíwáéfo sé'a káráwiyoro sune.

³³ Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé aantemba kawé'ó í-kísáú ímba wémaumpo seyaafá'-wáásiwárá'ó kawé'ó uwátínkáin-kisau wémaunda póna Manikó sáwí'ó úmaimo méraampinkemba tiyáínasa kawé'-úmaimo

11

méraiyan-kisau wémaumne.

¹ Ísu Káráisitimo uráintemba miyá wéumpo kemó úndantemba kewárá'á miyán-oro.

Manikóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-aaí.

² Kentáfé'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aaimo simátímakaunda-aaimo taawiyáfóntafe'a aamoí uwátinkaumne.

³ Simátíménda ísáaro. Káráisiti seyaafáká'á káráwisasa waaimó ombá tuwaainíntónká'á káráwiyowana Manikó Káráisitinka'a káráwiyaiye.

⁴ Miyáumai Manikóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá waaimá inái wésesa Manikón-aaí simátímémba ti'nónká'ó káátaresamo ésa Káráisitín-awí'a sáwí'a ónááwe.

⁵ Túwaandu ombá aaremá inái sésa Manikón-aaimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraamba tuwánésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'ó on-ínimbó tigasáfésa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímba káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósa tigasáfésa wéowe.

⁶ Aaremó ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa ti'nóntáu kárásuwaaro sune. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigasáfésa ésa pósa ti'nónká'á káátaro.

⁷ Manikó fasi'aénkwáráwí seyaafá-tántááká'ó káráwiyaiwaimo intembá waaí miyá ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á ímba káátaraawe. Manikó tuwaai'wainká'á káráwiyaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósa túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawe.

⁸ Manikó aifaráán-ínimbá awaai'kó arausantámá úmakaifo waaí ímba aaregó arausantámá úmakaiye.

⁹ Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímba úmakaifo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Manikó úmakaiye.

10 Mindásafesawe wíyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káátaaro. Tuwánésa sésa tuwaai'waimbá káráwiyaawe sénááwe.

11 Énifo Fasi'aénkón-aúranka'o méraamba aaré waaí áfomba faiyááwasa pósa ímba keyáá méraawe.

12 Maníkó aifaráán-ínimbá waaigó arausantámbá úmakaisasa aaré mésa waaí matínkááwasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugon-iyé.

13 Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátareza inaimó sembá kanaawá'i ína kanaán-iyó imáyáan-oro.

14 Waásiti áwáuma imáyáa é'a sé'a waaí miwí ti'nóntáu ayáátáaka'o wérantafesa tigeasáfésa owasá

15 aaré kentí ayáátáa-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó tímakaisana ti'nóntáugo ti'nónká'á káátariye wésewe.

16 Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'nárú'-ááimó síya'o é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fí'o-fi'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fí'on-awauma ímba wéraiye sénaumne.

Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tombo naan-áái.

17 Sáwí'o on-ááísáfé'a simátíménda isáaro. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'a umátinke'a sáwí'a wéuwatinkaawe.

18 Túwaandu ompínkémbó tuwínkaa'-úmaimo méraan-aaimo sewa'ó isáúnda érai'-aain-iyé.

19 Tuwínkaa'-úmai mé'a tuwímbai fí'on-imayaa owasá tuwímbai fí'on-imayaa owa'á érai'-aaimo sen-kwáási wéisaawe.

20 Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánaumne sembánifo Fasi'aénkóntáfé'a ímba imáyáa é'a

aráá-tomba né'a

21 tuwímbai kentí naaúmpakembo maimaé'o tiyáan-tontafe'a imáyáa é'a naawasá tómbó ímbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwí'a úmai wénaawe.

22 Miyámó ombá tómbá ímba tuwínkaa'-é'a tómbó ímbo makáawi timé'a sáwí'a uwátínkááwasa tigeasáfésa ombá mindásafe'a ímba aamoí uwátinkaumpo sáwí'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tomba naaró.

23 Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímakaunda maarán-ááin-iyé. Moóráwigo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení

namuro-wáásí ímbo aráátímakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráísiti péréti maisoréna

²⁴ Maníkómpá'á súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kembiwísáfé'a ísámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro súwasa

²⁵ tómbá násúwówana pérétimo maüntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-iyé. Kesí naaemá kembiwísáféna kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraawe séna mináú-áái símai kááísamakaiye. Maandómbó naambá kentáfé'a imáyáa é'a námae iyóro Ísu Káráísiti siyáíye.

²⁶ Mimpérétíyé mindónémó naambá kentáásáféna Fasi'aénkó pukáíye-aaí wésimatimewe. Miyá úmae iyíyana Fasi'aénkó marapá'á kumíníye.

²⁷ Miyáumai Fasi'aénkóntáfésa imáyáa ésa aráá-tomba nánae sésamo ombá aifa'ó ímbo kawel'-ímáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáa ésamo sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naaewé sáwí'a íyana sáwí-meyamba tinkáíníye.

²⁸ Mindásafesa méraawini áwáuma kawel'-ímáyáá ésa tuwímbai ísásuwesa sáwí'o úmaimo méraamba kawel'-ímáyáá ésa aráá-tomba nánááwe.

²⁹ Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáin-aaigoni áwáumo ímbo imáyáa urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfésa aaifimbá wíyana Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

³⁰ Kempínkémbá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímba imáyáa é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-ímáyáá ombá pó'a tuwímbai aamoisaénkwáásí méraawasa tuwímbai tí'o iwáí méraawasa tuwímbai pukáawe.

³¹ Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawel'ó étaamo tuwinétaamo sáwí'o únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwí-meyamba ínta símísino.

³² Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwí-meyamba símínta póna marapá'-wáásímó sáwí-meyambo waé'wae'o índa-meyambo timíndara'a miwísé'a sáwí-meyanta ínta simíníye.

³³ Kesí waásisono. Minááísáfé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a aráá-tombo náíyantafe'a túwaandu uráamba timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

³⁴ Tááímo táína'o é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba

ímba timíniye. Fí'on-aaisafe'wara'o agaimáimo sísai uráan-
aai kempá'á wéme'a kosimátimenaumne.

12

Maníkóni ámútanko fasi'aémbó wétimin-aai.

¹ Kesí waásisono. Fí'o-fi'on-kisaumo maíyantafena Maníkóni ámútanko fasi'aémbó tímimba ímba ísámai usúkáafo sé'a simátíménda ísáaro.

² Waántawankoni aambó arááiwaúuka'a waántawanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwi-amba arááiwae'a waánta-waasi karo-fási'áénkwáráwí ímba aai sewí-ímáyáá mósá makáamba ísaraawe.

³ Maníkóni ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwi-ambo arááiwakaantafe'a imáyáa é'a maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiyaiwai iyémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwai wésefo tuwímbai sésamo Maníkó Ísumba sáwí'a uwánkainiyemo sembá

Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

⁴ Maníkóni waási-i'o owí wení kisaumo máéntafena Maníkóni ámútankoma fí'o-fi'o-fasi'aembo tímimba mimbóráwígómá wétimiye.

⁵ Maníkóni kísau fí'o-fi'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai minkísáú wémaewe.

⁶ Maníkóni kisaumo máéntafena wemá fí'o-fi'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe.

⁷ Seyaafá'nánká kawé'a uwátinkaiyantafena Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi tirumpimbá ména Maníkóni fasi'aémbá wéaraatimiye.

⁸ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi kawé'-ímáyáá tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi ímbo ísaraan-aai simátímísasa wésimatimewe.

⁹ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntáfesa timankúnkúmba ésa sésa érai'a Maníkó siyáintemba íniye wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o imbá wéasofatinkaawe.

¹⁰ Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi fasi'aémbá tímísasa

ímbo awánaraan-kisauwara'a kawé'-úmai wémaewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátímakain-aai wésimatimewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa fasi'aénkómbá

tuwinésa sésa moórá Maníkóni ámútankompinke-fasi'aemban-iyé sésa moórá waánta-waasiti fasi'aémbán-iyé wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo ísáán-aaifinkemba wésewe. Maníkóni ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwímó

siyáan-aaí miwíwará'á ímbo ísáán-aaí finkemba pósa waé'mai wésewe.

¹¹ Maníkóní ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi
fí'o-fi'o-fasi'aemba wétimiye.

Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-aaí.

¹² Moórá-aaí senuumpo ísáaro. Waási túfimba sáwífa-tantaa'o wéraimba mimbórá-áumán-iyé. Miyámó intembá kesáá Ísu Káraísitini waásisa sáwífa'-waasimo méraundasa weséta kááísamai mimbórá-waásiyáántá uráumne.

¹³ Tuwímbaisa Yúndaa-waasisa únasasa tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá tuwímbai wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá tuwímbai úwoimo tu'maká'ó méraankwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááísasinkenasa mimbórá-waásiyáántá uwásínkaraiye.

¹⁴ Kesáá mimbórá-waásiyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwífa-tantaa'a wéraimba

¹⁵ aísamaigomo séna kemá ímba ayáámba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁶ Áákomo séna kemá ímba áuramba úmpo ímba mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁷ Seyaafá'-áúfá'ó aúran-aantembo wérainkaka ímba áá'a ísáísino. Seyaafá'-áúfá'ó

áá'-aantembo wérainkaka seyaafá'-wíyúmbá ímba ísáísino.

¹⁸ Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá'-tántáá'á wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráiyé.

¹⁹ Áúwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkaka áúwawaa'a ímba wéraisino.

²⁰ Seyaafá'-tántáá'á wéraimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

²¹ Miyáumai aúranko ayáánkонтafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba sínana a'nónkó aísamaigontafena ímba kanaa séna emó ímbo méraandaraka úwoi mérausino ímba síníye.

²² Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkaka áúwawaa'a ímba kawé'-úmai wéraisino.

²³ Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawé'-úmaisá wégarawiyune. Afora'á ímbo aráátíménda-tantaa'a aúpá'á makéta wégarawiyune.

24-25 Afora'ó wérain-tantaa'a ímba wégarawiyune. Áúwawaapinken-tantaako seyaafá'á kawel'-úmai kísau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaúra'a káráwiyaintafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-iyé súnda-tantaa'a wégarawiyiye.

26 Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á áí'a uwásáíníye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawel'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwará'á kawel'á uwásáíníye.

27 Túwawaatafe'ó súnda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Kembiwí Ísu Káráísiti áúwawaakaamba uré'a moórá-mora-waasigo wenáiyayaankaane wenáurankaane miyaráámbá uráawe.

28 Maníkó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tíména miyán-kísáúmó maíyantafena fasi'aémbá wétiména wení aantá-waasi aifa'á íyáfasintinkena miwí tínaaemba simátímakain-aaimo simátimiyawi íyáfasintinkena miwí tínaaemba uwáítái'-íyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba ímbo awánaraan-kisaumo maíyawí íyáfasintinkena tí'o índawaasimo asófatinakaiyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba túwa'nai íyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'o-fí'on-kisaura'ó káráwiyiyawí íyáfasintinkena miwí tínaaemba fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyawí íyáfasintinkena miyámó íyawí íyáfasintinkafa'a kuráíye.

29 Maníkó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Maníkó simátímakain-aaimo simátímémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Uwáítái'ó ombá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe.

30 Maníkóní fasi'aéntámbá tí'o ímbó asófatinkaamba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémaewe. Fí'o-fí'on-aaí ímbo ísáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímba miyá sewasá tuwímbai wésewe. Minááígóní áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímba miyá owasá tuwímbai wéofó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá-fásí'áémbá wétimiye.

31 Maníkómó tímí-fasi'aemba maénaemo sembá imáyáa é'a sé'a Maníkóní kísau íyáákamai-kísau maénaemo sé'a tiyáántán-kwiyé'a kísau máéro.

Mináái kemá imáyáa é'a sé'a kawel'-ááín-ifo waásimo tirumbó tímémba minánkó seyaafá'-ánkómbá íyáákaraimba

minánkóní áwáumo simátíménda ísáaro.

13

Waásimo tirumbó tíméwini áwáuman-iyemo siyáin-aai.

¹ Maníkóní ámútankomo fasi'aémbá simínataamo fí'o-fi'on-aaimo ímbo isáúnda-aafinkembo séta wíyómpaken-kisau-waasi-taafinkenkwara'o sétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éta mináái úwoi-aai séta kámene però'emo úwoimo tufúwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'á uwátinkanaumne.

² Maníkó fasi'aémbó simínata simásímakain-aaimo simátimetaamo Maníkó aúpá'ó makáin-aai isétaamo ímbo ísaraunda-aai Maníkó simásímakain-aai isétaamo Maníkóntáféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'a Maníkó siyáintemba íníye sétaamo Maníkómó siyáintemba umbai-kísáúmó maétaamo miyá aantembo éta ímbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

³ Makáunda-tantaa'o seyaafá'ó tuwín-timetaamo Maníkóní kísau wémaundasafesasa sáwí'o uwásínkenta aamoí éta kanaán-íye sétaamo miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aago ínta súwa'nai íníye.

⁴ Waásimo tirumbó tíméwini áwáuma maarán-íye. Waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o wéuwatinkaamba anondáa ímba miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tíméwi túwí'o wérain-kwaasisafesa tirumbá ímba sáwí'a uwátinkesa waásimo tirumbó tíméwi miwí túwí'a ímba maimaé iyésa

⁵ waásimo tirumbó tíméwi kesáfesa seyaafá-tántáá'á kawé'á wéune ímba sésa sáwí-aai ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi kesáái iyáákainkwae ímba sésa waásimo tirumbó tíméwi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o uwátínkáamba ímba imáyáa úmae iyésa

⁶ waásimo tirumbó tíméwi sáwí'o ontáfesa ímba aamoí ésa kawé'ó ontáfesa aamoí ésa

⁷ waásimo tirumbó tíméwi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémaesa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-wáásísáfesa ímba inkaisíyan-imayaa ésa seyaafá'nánkátá kawé'ó iyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tíméwi seyaafá'-úmbái-tántáápímbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáamba miyáumai méraawe.

⁸ Waásimo tirumbó tímén-anko waé'wae'a éna ímba tai'áínana Maníkó simátímakain-aaimo simátímén-kisau tai'áínana fí'o-fi'on-aaimo ímbo isáán-aafinkembo

sen-kísáú tai'áínana ímbo ísaraan-aaimo Maníkó simátímakain-aai simátímén-kisau tai'áíníye.

⁹ Ímbo isáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aai ínta kanaatá isásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaimo simátímakaunda ínta kanaatá simátímataraumne.

¹⁰ Maníkó kawel'-úramba ónaumnemo siyáimba ánaaemba paápé índa póta ímbo isásaraunda-aaiwarata tai'áwinata seyaafá'á áwáusa awánánaumne.

¹¹ Iyámpóimo méraawandara'a iyámpóimo sentembá miyán-áái wése'a iyámpóimo ontembá miyá wée'a iyámpóimo ontembá miyán-ímáyáá uráumpo waási-úramba iyáé'a iyámpóíya'o uráunda-tantaa'a tukáumne.

¹² Iyámpóimo ímbo kawel'-úmaimo isáántemba Maníkóní waásisa ímba kawel'-úmaisa Maníkóní áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tóí'o ímbo awánamaimo kawel'ó úndantenta káfé'a miyaráántá wéundasa Maníkóní áwáuma ímba kawel'-úmaisa wéawanaumpo waási tóí'o aforatáámó awánáúndantemba ánaaemba miyásáámó ondasá Maníkóní áwáuma kawel'-úmaisa awánánaumne.

Káfé'a ímba awánasaraundasa Maníkó kentáámó suwánasaraintemba ánaaemba Maníkóní áwáusa awánánaumne.

¹³ Miyá ínifo káfé'a Maníkómpá'á simankúnkúnta únda-amba isaná érai'a Maníkóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáumbó-ámbá wéraifo iyáákarain-amba Maníkómbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-iyé.

14

Maníkómó simátímakain-aaimo wésimatimen-aai.

¹ Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai arááíwae'a Maníkómó wétuwin-timi-fasi'aemba maénae sé'o Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró.

² Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímíساسamo fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá ímba waásisafesa wésefo Maníkóntáfesa sésa waásimo minááígóní áwáumo ímbo isáántafesa waásisafesa ímba wésewe. Maníkóní ámútanko fasi'aémbá tímíساسa aúpá'-áái wésefo

³ tuwímbai Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba fasi'ámai arupíse úmai kawel'ó uwátínkáámba mindásafe'a sé'a Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba óraa-tantaa'an-ifo mifási'áémbá maénae seró wésune.

⁴ Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sewí kesáfesa símai wéfasi'aifo Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi Maníkóní waási seyaafá'á fasi'aémbá wétimewe.

⁵ Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímíسا'o fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo síyamba siráái wétaifo Maníkómó simátímakain-aaimo simátímé-fasi'aemba maé'a

simátimiyamba áfááraumai siráái wétaiye. Túwaandu ombá fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá minááímó waé'mai sindawi ímbo ménamo simátiminasamo ésa minááígóní áwáuma ímba kawel'úmai íséwana minááígó ímba túwa'nai íníye. Miwí tááigo ímba túwa'nai índasafesa Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwasa afora'á simátíméntafesa miwí fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí íyáákaraawe.

6 Kesí waásisono. Kentópa komé'a fi'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo sendamó é'a ímba ísáiyana kesááigo ímba túwa'nai ínífo Maníkómó paápé uráin-aaiya'i ímbo ísáúnda-aaimo Maníkó simásímakain-aaiya'i Maníkómó simásímakain-aaiya'i Maníkóní aambó arááíwáén-aaiya'i miyán-áwáúmó afora'ó simátíméndamo é'a ísáiyana kesááigo túwa'nai íníye.

7 Fontóímó ímbo kawel'úmaimo áái sínasamo ésa ímba ísámai kawel'á ónááfo kawel'úmaimo sínasamo ésa ísámai kawel'á ónááwe.

8 Moóráwigo ímbo kawel'úmaimo aaemáímó sínasamo ésa ímba ísésa tatúwaandu ónááwe.

9 Miyáumai túwaandu uráiyampimba fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síya'o é'a minááígóní áwáuma ímba ísáiyamba keáínkáámbá sénááwe.

10 Seyaafá'-márafá'á sáwífa'-waasi mésa fi'o-fi'on-aaimo sembá minááígóní áwáuma wéraifo

11 moóráwigo wenááifinken-aaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fi'on-daopaken-kwaasiye senaná kentáféna imáyáa éna fi'on-daopaken-kwaasiye síníye. Miyámó sen-ááígó ímba túwa'nai íníye. Miyáumai túwaandu uráamba fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá minááígó ímba túwa'nai íníye.

12 Maníkóní ámútankomo tuwín-timi-fasi'aembo maíyamba aamoí é'a pó'a Maníkóní waási kawel'ó uwátínkáí-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a

Maníkóní waási kawel'á uwátínkáaro.

13 Mindásafe'a fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí Maníkómpá'á áísai íyana minááímó waé'maímo simátimiyantafena fasi'aémbá timíníye.

14 Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaisataamo fi'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo Maníkóntáféta inaimó súndasa sóikakenta sumpo kentáásí imáyáago sáwísankaamba uráiyé.

15 Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaimba fi'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkemba Maníkómpátá inai séta kentáá sááifinkenkwara sénaumne. Fí'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinken-ima séta kentáá sááifinken-iwarata sénaumne.

16 Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inai sé'a wenáwí'a mósá máraámbo moóráwigomo úwoi-waasimo minááígóní áwáumo ímbo ísaraiwaimo kembiwímó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááígóní áwáuma ímbo ísarena póna ímbo kanaa'á érai'e síníye.

17 Fí'o-on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawel'an-ifo minááígóní áwáuma ímbo ísaraindawimba minááígó ímbo áwa'nai íníye.

18 Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo súnda sáwífa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

19 Énifo Maníkóní waási túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo ísáúnda-aaifinkembo ayáátáá'-aaimo súnda káritantaa'an-ifo ísáán-aaifinkembo fasi'aémbá timínda-aaimo ampáán-ááímó súnda mindá óraa-tantaa'an-íye.

20 Kesí waásisono. Iyámpóímo ímbo kawel'-ímáyáámó ontembá ímbo miyá é'a táákaefaen-kwaasimo onten-ímáyáán-oro. Umarambó ímbo sáwí-imayaamo ontembá miyán-oro.

21 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímbo ísáafo simátimenamne. Fí'on-aaimo sewí simátíménasa miwí tááifinkemba simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósa kentáfesa ímbo imáyáa ésa kesáái ímbo isánááwe agaimaréna siyáíye.

22 Naaófá'á Maníkó miyá éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba iyawi fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sen-áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátimakain-aai simátímémba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyawi isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba iyawi isésa ímbo miyán-áái wésewe.

23 Maníkóní waási túwaandu urémpimba seyaafá'nánká'ó fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo iyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-owe sénááwe.

24 Énifo seyaafá'nánká'ó Maníkómó simátimakain-aaimo afora'ó síyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaisafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo iyáferesamo isáíyanamo éna minááígó tirumbá faiyaráínasa sáwí-waasi úne sésa

²⁵ miwítí aúpa-sáwí-ímáyáá afora'á mégufigesa Maníkón-aúranka'a kífaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempímbá Maníkó méraiye sénááwe.

Maníkóntáfésa imáyáa ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méraaromo siyáin-aai.

²⁶ Kesí waásisono. Kemó súnda-aaigoni áwáuma maarán-iyé. Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigo maarán-ímá sénaumne sínana moóráwigo Maníkón-aaifinken-aai simátiminana moóráwigo Maníkómó aráánaminda simátiminana moóráwigo fi'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sínana moóráwigo mináái waé'mai sína'a miyáumai Maníkóní waási fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a iyóro.

²⁷ Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo síyambo é'a kaumbo-kae'-wáásí aantemba sé'a aifa'á moóráwigo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaemba moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sénááfo

²⁸ minááímó waé'mai síndawimo ímbo méraína'o é'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sewí seyaafá'-wáásí túranka'a ímbo síyamba imáyáafinkemba Maníkóntáfé'a seró.

²⁹ Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémba kaumbo-kae'-wáásímó iyáfasinkesamo simátímémba tuwímbai isé'a mináái tuwímbai ísáaro.

³⁰ Minááímó ísáán-kwaasifinkembo Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'áínana moóráwigo iyáfasinena simátiminiye.

³¹ Maníkómó aaimó simátímakaiwai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maénááwe.

³² Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi sembá kentí imáyáara'-aantemba káráwiyaafó miyán-oro.

³³ Kawe'-ímáyáámó é'o faru úmaimo méraamba Maníkómbá aráái taifó simátímén-aai káráwiyoro.

Maníkóní waási seyaafá'-náópa'o túwaandu uráamba maarán-owe.

³⁴ Túwaandu urémpinkemba aaré ímba aái seró. Maníkón-aai aúfáifinkembo siyáintemba aaré ímba káráwiyonaawe.

³⁵ Mindásafe'a túwaandu urémpinkemba aaré aái sefó sésa moórá-aaigoni áwáumo tísai ónae sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísai ónááwe.

³⁶ Kentí imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aai kempínkén-aantemba ímba paápé isa'á ímba kembiwí aantembanifo fi'o-fi'om-barafaken-kwaasiwara'a ísaraafó miwímó túwaandu urésamo ontembá

miyán-oro.

³⁷ Kempínkémbá tuwímbai kesáfésa sésa Maníkómó siyáin-
aai ísaraundawi únemo síyawíye tuwímbai kesáfésa sésa
Maníkó fasi'aémbá símakaiwai únemo síyawíye miyámó sewí
maanáúfáímó agaimáimo timúndafimba toráumai awáné'a
sé'a mináái Fasi'aénkó áamáamba siyáin-aain-íye sénááfo

³⁸ maanáúfáímó agai-timúndamo ímbo íséwa'o é'a
miwísáfé'a sé'a ímba Maníkóní áamáanko kentirumpimbá
wéraiye seró.

³⁹ Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-aaimo
simátímémba fasi'aén-ímáyáá é'a simátíma'mae'a iyé'a fí'o-
fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímba aiyowáí'a
úmáráaro.

⁴⁰ Énifo seyaafá'-ááímó sembá ímba sáwífa'-aaimo síyamba
aáno úmai arupíse úmai méraaro.

15

Ísumba pukómpinkembo íyáfasinankarain-aai.

¹ Kesí waásisono. Ásé-*aai* kosimátímakaunda-*aai* aneka'o
simátíménda ísáaro. Minásé-áásáfé'a érai'e sé'a ta'ótoke'a
fasi'ámai méraawe.

² Fasi'ámaimo ta'óto'mae iyé'o é'a kawel'-ámbá
arááíwa'mae iyónááfo tóikaken-aantemba érai'emo síyambo
é'a kawel'-ámbá ímba arááíwa'mae iyónááwe.

³ Aifa'á Maníkó mináái simásimuwa'a kembó
simátímakaunda óraa'-aai póna Maníkón-*aai*
aúfáifimba agaimarésa siyáantemba sáwí-imayaasa
maisiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwúwasa

⁴ utámárovana kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó
pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Mináái Maníkón-*aai*
aúfáifimba agaimarésa siyáawe.

⁵ Ísu Káráisiti pukómpinkemba íyáfasinena Pítaan-
aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé
éna

⁶ moórá-kanaa sáwífa'-waasi wesé'o núwai 500 waasi
túranka'a paápé uráíye. Minkwáásífinkémbá sáwífa'nanka
úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáási túranka'a
paápé éna

⁷ Yémisin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti
túranka'a paápé éna

⁸ ánaaemba kemá Póro súranka'a paápé éna Ísu Káráisiti
wení waási-i'a uwásinkainkwae-imayaa ímba uráunda kembá
wení waási-i'o uwásinkaraiwai súranka'a paápé uráíye.

9 Ááéma Ísu Káraísitini waási sáwí'a uwátínkaraumpo Fasi'aénkóní aantá-waasifinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósa kentáfé'a Fasi'aénkóní aantá-waasi ónemo semba uwó-áái sewé-ímáyáá wéune.

10 Énifo Maníkó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Maníkómó kesáái simátiminkwae séna si'mákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kisaugo fi'owiti kisaugomba iyáákaraifo keyáá minkísáú ímba maéwánana Maníkó súwa'nai ena kesé'a mérowa'a minkísáú maiyáumne.

11 Kemó ásé-aaimo simátimewanda-aai isé'a miwímó simátímún-aai mimbórá-áái pó'a isé'a timankúnkúmba uráawe.

Púwón-kwaasimo iyáfasinaiyan-aai.

12 Maníkó Ísu Káraísitimba pukómpinkemba iyáfasinankarain-aaisa simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba iyáfasinanaawe semba nóra séra wéseo.

13 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Ísu Káraísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

14 Maníkó Káraísitimbo pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkakaa simátimunda-aaisa sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááisáfé'a timankúnkúmba owisinó.

15 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Káraísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino. Maníkó Káraísitimba pukómpinkemba iyáfasinankaraiyemo simátimundasa énifo minááímó karo'-ááímó inkakaa Maníkómó uráintafeta karo'-ááiyésá simátimusino.

16 Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Káraísitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

17 Maníkómó Káraísitimbo pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkakaa úwoi-aaisafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

18 Moórá-aaiwara'a simátimenaumne.

Maníkómó Káraísitimba pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkakaa Káraísitinka'o timankúnkúmba ésamo pukáawi pukáampinkemba ímba iyáfasinesa Maníkóní ewaa'a ímba mésa sáwí-aempa'a méraawisino.

19 Marapá'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba iyáfasineta wíyómpa'a Ísu Káraísitiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaimo karo'-ááímó súndarakaata marapá'-wáási kentáá suwiyáái ésa tirumbá uwásínkááwisino.

20 Érai'-aai maarán-ááin-iye. Maníkó Ísu

Karáísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósa ánaaembo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe.

21 Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándámu sáwí'a uráimba pósa púwón-amba seyaafá'nánká wéaraaiwaefo moórá-waasigon-awí'a Karáísiti kawé'á uráimba póna seyaafá'nánká puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye.

22 Seyaafá'nánká Ándámun-aísaafitantambo uráundawi póta púwóndasaanifo Ísu Karáísitini waásisa póta púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

23 Maníkó siyáin-kanaa tínata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Maníkó Karáísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Karáísiti marapá'ó kumíndara'a Maníkó Karáísitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa

24-26 mindá tai'áinda-kanaa Ísu Karáísiti káráwiyinana Maníkó sínana Karáísiti wení namuro-wáásí íyáákéna fí'owimo sáwí-kisaura'o káráwiyaan-kisauwe fí'o-fi'o-sawí-fasi'aene tai'ásuwena puwíyan-amba tai'ásuwena miyámó índa wení namuro-wáásítí fasi'aémbá tai'ásuwena Maníkóntáféna séna kesifóo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo síníye.

27 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó wembá seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Karáísiti Maníkómbá ímba íyáákainiye. Maníkó sínana Karáísiti seyaafá-tántáá'á íyáákainiye.

28 Maníkó Karáísitimba seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'o uwánkaraindara'a Karáísiti Maníkón-ááninko Maníkóntáféna séna emá seyaafá-tántáá'á íyáákamai-i'a uwásinkaandawi po kenká'á káráwiyinone sínana Maníkó seyaafá-tántáá'á káráwiyiniye.

29 Tuwímbai sésa puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáa ésa nombá maiyáawe. Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáa ésa nombá máéwaisino.

30 Púwóndafinkembo íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonaé wéopa'a ásé-aai ímba kosimátíma'mae'a núsino.

31 Kesí waásisono. Kembiwíyé kewé kentáásí Fasi'aénkó Ísu Karáísitiye'a kááisamai méta kentáfé'a aamoimó únda

miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfékaamba sínkamiya'a púwóno-imayaa únda mindáwara'a érai'-aain-iyé.

³² Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba súne. Afáá-póigómó waási fándaifo sésamo arááíwáéntemba kembá miyaráámbo uwásínkáamba maanká'á Éfésási-naopa'o méraunda óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tisa'á óraa-kisaumo maúnda úwoisafe'a wéune súsinó. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo káfé'a kawé-tómbá néta sirááímo taintentá ónaumnesa súsinó.

³³ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawemo sembá minkáró'-ááísáfé'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aai isé'a káráwiyoro. Tuwímbai érai'a sésa sáwí'o on-kwáásísé'o méraambo é'a kawé'-ámbá ifátuwe'a sáwí-amba arááíwaenaawe sefó

³⁴ puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe minkáró'-ááísáfé'a sáwí-imayaaawe

sáwí-awauwe ifátuwe'a kawé'-imáyáán-oro. Miyámó íyantafe'a sé'a kempínkémbá tuwímbai Maníkómpá'á ímba tiyáawe súne.

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuman-iyé-aai.

³⁵ Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-imayaa é'a síesai e'a sé'a púwón-kwaasi nóra úmaiya íyáfasinesawa nórantúwa ma'máíya íyáfasinanaao-aaimo

³⁶ síesai omba sáwí-imayaaafinken-aain-iyé. Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maararáámbo uráífo isé'a kísau-anauntunka'a imáyáán-oro. Ánáuntumba u'marááwana minánáúntúnkó ímba úwoi áruma wéwiyaífo u'marááwana ánaaemba mapánkena áruma wéwiyaiye.

³⁷ Tómbá fákákesamo nempínkémbá ímba aneka'á wéu'maraafo ánáuntumba maiyésa kísau fúmáráawana aneka'á áruma wíkéna wéanon-iyé.

³⁸ Maníkó sisaná moórá-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna óraa'o imbá Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá-tómbá fí'o-fí'on-auwara-tomba makáífo

³⁹ seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímba maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna wai-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófáá'a fí'on-tuwawaa'wara'a makáíye.

40 Wíyómpa'a fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'á fí'on-tantaa'a wéraiye. Wíyómpa'o wéraimpimba fí'on-to'waaí wéraisana marapá'ó wérainka'a fí'on-to'waaí wéraiye.

41 Aafáúfimbá fí'o-sama wéraisana wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpimbá fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraíye.

42 Miyámó intembá puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbo utámaráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkémbó íyáfasinaiyan-tuwawaa'a waé'wae'a íníye.

43 Utámaráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a sáwí-tuwawaa'an-ifo puwíyampinkemba íyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a kawé-túwawaa'an-ifo

44 utámaráán-tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo púwómpinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'an-íye. Marapá'ó méraan-tuwawaa'o intembá wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a wéraiye.

45 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séné

Maníkó aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámumbo úmakaimba úwaaúwa éna waásin-íye

agaimaréna siyáíye. Ánaaen-kwaasigon-awí'a Ísu Káráísiti waásimo aúí'o úmaimo maé'mae'o íyan-amba wikáíwai paápé uráíye.

46 Wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráífo marapá'ó méraan-tuwawaa'a aifa'á paápé uráíye.

47 Maníkó aifa'-wáásígómbá marasámbá úmakaífo ánaaen-kwaasigo Ísu Káráísiti wíyómpakemba kunkáíye.

48 Ándámumbo marasámbó úmakain-auwawaa'o wéraintemba seyaafá'-wáásí miyán-túwawaa'a wéraífo Káráísiti wíyómpaken-auwawaa'o wéraintemba wení waási miyán-túwawaa'a wéíniye.

49 Maníkómó marasámbó úmakain-kwaasiyaambo úndantenta Káráísiti wíyómpakewimo intentá ónaumne.

50 Kesí waásisono. Simátíme'a súné. Maníkómó wíyómpa'o káráwíyaipa'a marapákén-túwawaawara'a ímba méraiýana waé'wae'o índa-tantaa'o wéraindafa'a tai'áínda-tantaako ímba mimpímbá wéíniye súné.

51 Maníkómó aúpá'-makénamo aráátímakain-aaimo simátíménda ísáaro. Seyaafá ímba puwéta úwoi méta súwawaata fí'o-suwawaata faufínata

52 mimbórá-kánáá wíyómpakemba uwíyemba sínana minúwóiyáámbó aafáyáumo tawáíntemba minúwóiyáámbá

pukén-kwaasi íyáfasintinkainasa maé'mae'a íyata súwawaata fí'o-suwawaata faufíniye.

⁵³ Marapá'ó méraunda-suwawaata púwón-da-suwawaatan-ifo wíyómpa'o méraanda-suwawaata ímba púwón-da-suwawaata faufíniye.

⁵⁴ Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-tuwawaa'an-ifo wíyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba puwí-túwawaa'o faufindara'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáin-aai paápé íniye. Maará siyáiyé.

Púwón-amba tai'áínana maé'mae'o íyan-anko

púwón-ankomba íyáákainiye

agaimaréna súwana

⁵⁵ moóráwigo séna

púwón-anko ímba íyáákaraimba póna púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenke tai'áíníye

agaimaréna siyáiyé.

⁵⁶ Maníkóní áamáambo ísámaimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye. Miyámó ontáféna púwón-ambo sáwí'o uwátinkainda-fasi'aenke ta'ótokaifo

⁵⁷ Maníkó púwón-amba kentáá íyáákamai-ita wéuwasinkaiye. Kentáásí Fasi'aénké Ísu Káraísiti púwón-ankoni fasi'aémbá tai'éna íyáákaraimba póna Maníkó miyá wéuwasinkaisata súwisa sune.

⁵⁸ Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a ímba tuwesarái ína'a Fasi'aénkóní kísau maimaé wéíye'a ímba ifátúwáaro. Fasi'aénkóní kísau wémaemba ímba úwoi-kisaun-ifo áúwara-kísau wémaefo maimaé íyóro.

16

Fasi'aénkóní waási túwa'nai on-óntánkón-aai.

¹ Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwa'nai íyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Káresíyaa-marafa'a Maníkóní waásimo méraawi simátímakaundantemba miyán-áái simátimumpo miyán-oro.

² Moórá-mora-sondaara'a moórá-kisau-fin-ontamba tuwímbai Maníkóní waási túwa'nai íyapa'a maré'a kentí naaúmpimpa'o maráiyamba óraa'a ína'a ánaaemba kempá'á komáéna'a Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá íyamba úwoi maitiménááwe.

³ Kempínkémbá tuwímbai íyáfasintewa'a kempá'á komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináúfáiyé torupámaraiyan-ontane maimaésa mátimenaawe.

⁴ Minkánáá kemó komáénda-kisaumo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónááwe.

Kórinti-naopa'a kónae siyáin-aaí.

⁵ Máséndóniyaa-marafa'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'mae'a nónae únda pó'a miyá kósimatime'a kempá'ó kondá

⁶ ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fiyúndámó mafaiyáíndarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'ó é'a súwa'nai íya'a kónaumne.

⁷ Kempá'ó ayáátááka'o koménae'o súnnda Maníkómó ewé sína'o é'a ayáátááka'a koménaumne.

⁸⁻⁹ Maanká'á Éfésási-naopa'a ásé-aaimo simátíménda-waasi sáwífa'a méraamba pósa isésa érai'e sésa fasi'ámai ménaawi máéwasa kesí kísausafesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwífa'a méraawe. Minkísáúmó maúnda tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa isámai kaundánae sésa túwaandu ombá minkánáa ímba tiyáisa'a mé'a minkísáú maúnda póna

mintánón-kánáa tai'áina'a kónaumne.

¹⁰ Moóráwigo Tímótimo kentópa'o komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóní kísau wémaifo

¹¹ wentáfé'a úwoi-waasin-iyé ímba sé'a tínaaemba uwáméro. Kembiwí tiyuwénamo kempá'ó tínda áwa'nai íyana kempá'á kawé'-úmai tíno. Wesé'o Maníkóní waási kentáási waási kempá'ó tíyantafe'a timu'maré'a méraumne.

¹² Kentáási waásigon-awi'a Ápórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáási waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnnda póna káfé'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíníye.

¹³ Kentúra'a káráwiye'a Maníkómpá'á timankúnkúmba úmae iyé'a ímba táa'a ína'a fasi'ámai méraaro.

¹⁴ Kísau mo máémbe waási-imayaa úmai kísau máéro.

¹⁵ Kesí waási isáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefanasini akúmba aifa'á Maníkómpá'ó tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-áái isaraawe. Óraaka simátíme'a sé'a

¹⁶ miyán-kwáásímó sen-áái taawiyafé'a miwísé'a Maníkóní kísau fasi'aén-kísáúmó wémaewi-taai isáaro.

¹⁷ Kempínkémbá kaumboráu-tuwi'a Sétefanasiye Fótíyúnetasiye Ákáíkasiye mindárau kempá'á tewa'á aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárau kempá'ó tembá aamoí úne.

18 Mindárau kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kenti imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáásí túwí'a mósá máráaro.

19 Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moóráwígon-awí'a Ákwíra awaainínkó Párisiraawe mindáraití naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi aamoí ésa kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

20 Maanká'ó méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáámba tíméro.

21 Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáánaufi'a isaná wenááin-iye sé'a ísáaro.

Kemá Póro sune. Kawel'-úmai méraaro sune.

22 Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó améwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáásí Fasi'aénkó kumíníye sune.

23 Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

24 Ísu Káraísitiye'a kááísamai méraawa'a kembá sirumbá tímúne.

Kemá Póro sunda-aai tai'áíye.

2 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásí tímakaiye. Póro Máséndóniyaa-marafa'a mérowana Táítási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wémena Kórinti-waasi-taai kosímámuwana Póro iséna séna aúfáíma agaimái tímakaunda isasá iséna tuwímbai sáwí'o ombá tínaaemba uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfésa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-iyé síwae séna maanáúfái agaimarówasa mátímakaawe.

¹ Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Moóráwígon-awi'a Tímóti kentáásí waásigo kesé'a méraisa'a agaimaráúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi éma Ísu Káráísitin-aaí kosímátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro. Kórinti-naopakewi Maníkón-aaisafe'a érai'emo sewí ísáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fí'o-fi'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóní waási ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai aáo'o uwátinkaayantafe'a inái sune.

³ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowa Maníkón-áwí'a mósá maráúmne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásínkáiwai siráfaenasa súwa'nai iwáin-áwita mósá maráúmne.

⁴ Fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a seyaafá'á kentááfá'ó timbá Maníkó siráfaiyaimba póna fí'o-fi'on-umbai-tantaa'o tuwímbaífa'o tinda Maníkómó siráfaiyaintenta úmai kesáa miwí kanaa'á arásáfaitinkanaumne.

⁵ Káráísitimba áí'o úní'a uwánkówasa Káráísitini waási-i'o úndarakemba sí'a índa-i'o uwásínkáamba miyáumai Maníkómó Káráísitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye.

⁶ Kembiwísé'a méta túwa'nai ówánanasa sáwí'o urómpinkemba Maníkó tí'maena kawepá'á métinkaraiye. Miyá ówándarakemba sí'o únita uwásínkónta Maníkó siráfaiyaiye. Keséta méraawanasasa sí'o únita uwásínkónta ímba ifátuwaundasa fasi'ámaisa méraumne. Miyáumai tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'o ímbo ifátuwe'o fasi'ámaimo méraiyaambo éna Maníkó kenkwará'á tiráfaitinkainiye.

⁷ Sí'lo úni'lo uwásínkaraantenta tí'a índá-i'lo uwátínkáámba miyáumai Maníkómó siráfaiyaintemba tiráfaitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'ámai

ménaawe óraaka séta timu'maréta méraumne.

⁸ Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentááfá'ó túmba mináái isáíwae séta simátimumpo isáaro. Minúmbái-tántáá'ó fí'oran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentááfá'ó túmba póta puwónaumne séta súnareta

⁹ sínkamiyata púwóna-kanaan-iye séta súnareta ímba kentáásí fasi'aéntámbán-ifo Maníkóní fasi'aéntámbá kísima wémaeta méraumne. Maníkó pukáampinkembo iyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kísima wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbái-tántáá'á kentááfá'á tiyáíye.

¹⁰ Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Maníkó síyótaisa uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba íníye. Sávísampinkemba síyótaisa úmaena iyíníye séta méraumne.

¹¹ Kewará'á kentáásáfé'a Maníkómpá'á súwa'nai e'a inái seró. Sávífa'nanka inái siyana Maníkó súwa'nai índá mindásafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátímakain-aaí.

¹² Waási túranka'lo méraundasafeta imáyáa úndasa sirumpinkén-imáyáágó séna kawé'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapá'-ááígóní áwáuma ímba imáyáa éta Maníkó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáa éta Maníkóní kísau aantemba maéta ímba kae'-ááíwará'-wáásiyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne.

¹³⁻¹⁴ Agaimái timúnda-aufaiimba ímba kaumbo-kae'-áái simátimumpo toráumaimo awáné'lo ísaraan-aaí aantemba tafisímai sune. Kentáásí áwáuma kárika'a suwánaafo suwánamai kawé'a íwae sé'a únda miyámó é'lo é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfétaamo aamoimó ondantembá kentáásáfé'a aamoí ónááwe.

¹⁵⁻¹⁶ Kembiwí kentáásáfé'a aamoí uwásínkááwe-aaí imáyáa uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiyuwé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a aneka'á kentópa'a tiyé'a tiyuwé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánaámó kawé'ó uwátínkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a mináái siyáumne.

17 Miyámó ónae uráunda ímba miyá uráundasafesa kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa kae'-ááíwará'-wáásín-íye siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapá'-wáásímó ontembá ímba miyámó únda mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne.

18 Maníkó érai'-aai aantembo siyáintemba simátímakaunda-aai ímba kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-áái afora'á simátímakaumne.

19 Sáírásíye Timótiye kewé kentópa'o maéwánda Maníkón-ááninko Ísu Káráisitin-aaiša simátímakaunda wemá moórá-aai afora'á séna moórá-aai aúpá'á tuwéna miyá ímbo iwái póna seyaafá'-áái afora'-aantemba siwáín-aai simátímakaumne.

20 Maníkó seyaafá'-áái símai fasi'ámakaimba Ísu Káráisitintafena siyáimba póna paápé uráíye. Ísu Káráisiti miyá-séyááfá-kísáúmó maiyáintafeta Maníkó siyáín-aaisafeta érai'-aaiye súnanasa Maníkón-áwí'a óraa'a wéraiye.

21 Maníkó Ísu Káráisitimba kentááwé kembiwíyé kááísasinkaraisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena

22 kesí waásín-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraitmba mindásafeta séta to'mayaa uwásínkarainta miyá íníyesa sune. Miyámó uráintafe'a ímba kae'-ááíwará'-wáásíyáámbá úne.

23 Maníkó kesí kisaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátimunda-aai érai'-aain-íye. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwánda óraaka simátíménana tirunkó umbái taifó sé'a ifátuwe'a ímba kuráumne.

24 Maníkón-aaisafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'á timankúnkumbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaisafe'a timankúnkumba oró-ááísá ímba aneka'á sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kisausa komaénaumne.

2

1 Imáyáa é'a sé'a aneká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáfé'a óraaka simátíménana tirunkó umbái taifó sé'a káfé'a ímba kónaumne siyáumne.

2 Kentirumbó umbái tátínkáanasamo ésa kesirumbó kawé'ó uwásínkaiyawí ímba ménaawe.

3 Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáífmiba toráumai awáné'a sáwí'o ombá kawé'á uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbái táíníye sé'a mináúfái agai-timé'a

kawe'-úmaimo méraantafena kesirunkó kawe'ó indawi mináúfái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawe'ó inanamo éna kentirunkówará'á kawe'ó inda mindá érai'-aain-iyé.

⁴ Mináúfái agai-timéwánda sirunkó umbai tówa'a kentáfé'a óraa'-imayaa é'a áfááraumai ifi'á tátinke'a tirunkó umbai táindasafe'a ímba mináúfái agai-tímakaumpo Póro wenaruntá áfááraumai símakaiye síyantafe'a mináúfái agai-tímakaumne.

Sáwí'o uráin-kwaasisafe'a enáái tai'áiyé serómó siyáin-aai.

⁵ Kempinkémbá moórá-waasigo sáwí'o uráintafena ímba kempín-aantembanifo kembiwífínkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye. Seyaafápímbá umbai-tántáá'á wéraiye-aai miyán-óráá'-áái ímba sénæ sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'á wéraiye-aai súne.

⁶ Tímakaunda-aufai toráumai awáné'a símai moórá-aaiya'-maré'a fasi'aén-áái minkwáásígómbá simánke'a wení ewaa'á ímba mé'a sáwí'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fí'om-beyamba áméro.

⁷ Káfé'a wentáfé sé'a enáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa úmae iyé'a aráfáéro. Kemó ámé-sawi-meyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawe'-ámpá'á kónaumne séna ifátúwáífainifo

⁸ wentáfé sé'a embá siruntá amúmpo kawe'-úmai méraao seró-áái óraaka súne.

⁹ Ááema kentáfé sé'a simátimunda-aai isánaa Ína isánaáo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináúfáifímbá agai-tímake'a timu'makáumne.

¹⁰ Sáwí'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímbo aneka'ó imáyáamo ontembá kewará'á miyá úne. Sáwí'o uráintafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáa é'a Ísu Káráisitín-aúranka'a kentáfé'a imáyáa é'a miyá úne.

¹¹ Waántáwankoni sáwí-kisaugoni áwáuma awánéta kentáá iyáákaifo séta sáwí'o uráintafeta aneka'á ímba imáyáa úmae iyéta séta wenááima tai'áiyé súne.

Tóróasifa'a ména Póro óraa'-imayaamo uráin-aai.

¹² Ísu Káráisitín-aai ásé-aai kosimátimenæ sé'a Tóróasi-naopa'a komaéwánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awáné'a ásé-aai simátimenæ sé'o ówánda

¹³ kesí waásigon-awi'a Táitási kentí naaópakemba Tóróasi-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímintafe'a ayaafái uwááe'a ímba awáné'a óraa'-imayaa é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-marafa'a tiyáumne.

Ísuni fasi'aéntámbá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-aai.

14 Maarán-ááísáféta Maníkómpá'á súwisa sune.

Ísu Káráísiti iyáákaraintafena Maníkó wentéta kááísasinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráísitin-aaí seyaafá'-máráfá'á kosimátimunasa ísááwana wenááigo asaa-wiyúnkáámbá úmaena seyaafá'-máráfá'á wété wéiye.

15 Maníkó séna Ísu Káráísiti kentáféna imáyáa éna kesí kisaumo máimba asaa-wiyún-kánámó agáéntemba wéiye simbá miyámó intembá Ísu Káráísitin-aaí simátimunanasa Maníkó kentáásáféna séna Ísu Káráísitimo intembá asaa-wiyún-kánámó agáéntemba owé wésiye. Maníkón-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísááwasa waántáwankon-arááímo wáéwi minkwíyúmbá ísáámba wéowe.

16 Waántáwankon-arááímo wáéwi puwésa Maníkóni némpa'a maé'mae'o iyawi Ísu Káráísitin-aaí simátimunda-aaísafesa ánkúkaamban-iye sewasá Maníkón-arááímo wáéwi minááísáfésa sésa asaa-wiyúnkáámbá wéiye sésa maé'mae'a ónááwe. Maníkón-aaí simátímén-aaí óraa-kisaun-ifo waási aantemba ímba kanaa'á wémaewe.

17 Maníkó si'marówata Káráísitini kísau-waasi méta wenaúranka'a Maníkón-aaí érai'-aaí simátiméta ímba kae'-ááíwára'-wáásiyáántá únasasa méyámbáréwa'a óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá tuwímbai Maníkón-aaí simátíménasasa méyámbá simíwae sésamo ontembá kesáa ímba miyásá éta Káráísitini kísau-waasi

méta Maníkón-aaí érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí.

1 Minááímó simátimundasafeta ímba kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a toráumai awáné'a kawé'án-owe siyáafo kesáa ímba miyá éta kentáási kísaura'-aufai agai-tíménata toráumai awáné'a aamoí uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáási kísaura'-aufai agáéro sumpo Maníkó si'maráísata wení kísaua wémaumne.

2-3 Tuwímbaimo fí'owiti kisaugoni aúfái awánésamo aamoimó uwátínkáántemba tuwímbai-waasi kembiwí tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráísiti Póroe'a kísau máén-kwaasiye wenté'a tí'marówasa wenáái tasimátímúwasa ísésa érai'e suwaná Káráísiti wení waási-i'a uwátinkowana Maníkó fasi'aénkwáráwini ámútanko miwítirumpimba méraisasa méraawe wésewe. Mindásafe'a kembiwí Káráísiti agaiyáin-aufaiyaamba owe. Ísu Káráísitini kisaugoni aúfái ímba óntanka'o agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'á wérain-kísau tuwánaantafeta aamoisá uwátinkaumne.

4 Ísu Káráísiti kentáá fasi'aémbá símísata Maníkón-aúranka'a fasi'ámai méta minááísá sune.

5 Kentááfimbá fasi'aémbá ímba wéraisata minkísáúsá wémaumpo Maníkóní fasi'aéntántá minkísáúsá wémaumne.

6 Maníkó aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí kosimátimewananasá wenaúranka'a arupíse uwátinkainasá méraiylantafena fasi'aéntá símakaiye. Mináú-áái símaimo kááísamakain-aaí maarán-iyé.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraisata wemó siyáaintenta únda-aain-iyé. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ímba kanaa'á arááiwaéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofó Maníkóní ámútanko imáyáasa símísata Káráísitin-aaísafeta érai'e séta aúí'a úmaisá maé'laeta wéune.

7 Naaófá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaamba agai-ámakaimba minámáámbá arááiwaenae sésa umbá ímba kanaa'á arááiwaesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó Mósesembo amáámbo simámakonka'a Maníkómpákémbá sama paápé éna Mósesen-óika'a sama paápé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambo agaimarómba maimaéna Ísareri-waasifa'a kumúwasa Mósesen-óika'a sama wéna póna tógáyáagaya úwasa ímba kanaa'á awánowana ánaaemba uwákuraiye.

8 Naaófá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambo simámakonka'a Maníkóní sama paápé uráifo káfé'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráísana wení waási tirumpimbá méraiye-aaí paápé ímbá póna Maníkóní sama óraa'an-iyé.

9 Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaamba simámakaimba pósa ímba kanaa'ó arááiwaéntafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó minámáán-ááímó paápé únka'a wení sama wérowana káfé'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátínkáín-aaí paápé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye.

10 Káfé'a aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí wéraisana iyáákarai-sagoni fasi'aémbá wéraitmba póta séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambo simámakai-sagoni fasi'aémbá sáwísamba iyésá sune.

11 Maníkó Mósesembo simámakain-aaí wááu-aaín-ifo aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí waé'wae'o índa óraa'-aaín-iyé. Wááu-aaí simámakonka'a ságoni fasi'aémbá wérombanifo káfé'a waé'wae'a índa-aaí paápé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

12 Mináái fasi'aén-áái waé'wae'o índa-aaí

ísaraunda póta ímba sáá'a isatá óraaka'a minááísá wésimatimune.

¹³ Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Móseso Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérari-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káátaraiye.

¹⁴ Ísareri-waasi táá'-aantemba

isésa tirunté'a marésa maé'ómba pósa káfé'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakon-aai aúfáífinkemba toráumai isésa minááígóni áwáuma ímba kawé'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámó ímbo awánaraantemba káfé'a Maníkón-aai aúfáífimbo toráúsómbo miwítí imáyáago fáíkuraísana kumeu'á isasá pósa mináúfáígóni áwáuma ímba awánamai kawé'á wéowe. Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi Maníkón-aai-aufai torausésa minááígóni áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

¹⁵ Káfé'o méraan-Isareri-waasiwara'a Maníkón-aai Mósesemo agaimakáin-aaimo toráúsómbo miwítí imáyáago fáíkuraísana kumeu'á isasá pósa minááígóni áwáuma ímba ísáafo

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitimpa'o tembá minkúméú'á tai'áínkakemba minááígóni áwáuma kawé'-úmai wéisaawe.

¹⁷ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o súnda wení ámútankontafe'a sune. Fasi'aénkóni ámútanko tirumpimbó méraiwei sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkáísasa kawé'-úmai méraawe.

¹⁸ Ísareri-waasiti imáyáago ímbo kawé'-úmaimo ísaraantemba kentáásí imáyáago ímba miyá isanasá Fasi'aénkóni ságo kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini ámútanko kentáásirumpimba ména wenkáání'a uwásinkenasa wení sáma siménasa miyá úmae wéiyiye.

4

Sawefimbó wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyaráántáámó únda-aai.

¹ Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena kesí kísau máéro séna símakaisata wenáái simátimundasa ímba suwe-saraín-iyé séta wétuwaumpo

² wenáái simátíméndasafeta aúpá'ó tigesáfésamo ombá sínaaemba uwáméta ímba karo'á simátiyuweta Maníkón-aagomba waé'mai-aai ímba simátiméta Maníkón-aúranka afora'á érai'-aai simátimunasasa suwánésasa érai'-aai aantemba wésewe tirumpinkémbó síyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá sune.

³ Ásé-aai afora'ó simátimundasa minááígóni áwáu ímbo isésamo ésa miwí Maníkóni némpa'a mésa puwí-ámpá'ó wégowin-owe.

4 Waántáwanko marapá'ó káráwiyaiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Ísu Káráísitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba wéowe. Waántáwanko séna Káráísitin-aaiigo sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátínkáísasa Káráísitini sama ímba wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráísiti miyá isaná waántáwanko séna Káráísiti sama kátínkáífo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye.

5 Kesáá ímba óraa'-waasi úmpo Ísu Káráísitintafe'a kentáási óraakon-ye síyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa méraunda póta wétuwa'nai-une.

6 Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sama kaaó súwana samo karáimba wemá samo kásínkáíwaisaan-ye. Ísu Káráísiti ói'-imayaa úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

7 Kesáá ímba fasi'aréta ásé-aaisa ta'ótokaumpo sawefímbó wímakaawanamo ááémo kará'wintemba miyá éta ásé-aaisa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó iyáákarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímba miwífinkémbán-ifo Maníkómpáké-fási'áémbán-ye síyantafeta ímba fasi'éta mifási'áéntá ta'ótokaumne.

8 Namuro-wáásímó tínkamiyantafesamo úkóntemba fí'o-fi'on-umbai-tantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wérainpinkenta mótuweta wégune. Tuwímbai-kanaa séta nóra sétaawa Maníkóní kísau wémaumno séta ímba ifátá tukáumne.

9 Sáwíta uwásínkáámbanifo Maníkó ímba siyúwáísata méraumne. Sínkamomba ímba tai'ásuwaawata úwoisa súnaraumne.

10 Ísumbo sáwí'o uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósa Ísu maé'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfímbó wérain-aai wéisaawe.

11 Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuni waási-i'a úndarakemba káféra sínkamiyata puwónaumno súndasa pósa kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áínda-sufimba méraiye-aai wéisaawe.

12 Ásé-aai simátimundasa sáwíta uwásinkesa sínkamiyata púwóna-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aai isé'a aúí'a úmai méraan-ampa'a wégowe.

13 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba é'a pó'a wenáái wésimatimune

siyáintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta wésimatimune.

14 Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááísasinkenasa púwóndafinkenta íyáfasisinkenasa kentááwé kembiwíyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíniye.

15 Kísauša wémaundasa sáwíta uwásínkáámbanifo túwa'nai eta ímba ifátuwaunasasa fi'o-fi'on-kwaasi Maníkó úwoimo túwa'nai in-áái isésa sáwífa'nanka Maníkómpá'á súwi símae iyésa wenáwí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Maníkóní fasi'aénkátaámó méraunda-aai.

16 Mináái imáyáa úndasa ímba suwesaraín-íye séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae íyísana Maníkó kentáási imáyáa aúíta wéuwasinkaiye.

17 Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu wéraiye súnanasa ánaaemba minúbáífínkémbá fi'oran-kawe-tantaa'a íyáákaimba waé'wae'ó índa-kawe-tantaa'a paápé íniye.

18 Mindásafeta marapá'ó awánáúnda-tantaa'a ímba óraa'-imayaasa éta wíyómpa'ó ímbo awánáúnda-tantaatafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáúnda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wíyómpa'a ímbo awánáúnda-tantaa'a waé'wae'a íniye. Mindásafeta umbai-tántáátáféta séta sáwísamban-íye súne.

5

1 Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawaa'warata marapátá méta maarán-áái súne. Maankwááu-námbá taw-ísínata Maníkómó wíyómpa'ó úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási ímbo úmakaan-damban-ifo Maníkó wení imáyáafinkemba úmakaimba waé'wae'ó índa-namba mindá wíyómpa'ó méraanda-suwawaa'an-íye.

2 Marapá'ó méraundasa óraa'-imayaa éta wíyómpa'ó méraanda-suwawaata simínkwaesa séta

3 maarán-áái ínta séta puwéta súwawaa'-íyainkaanta úmais méraumne ímba súmpo maarán-áái séta wíyómpa'ó méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa súne.

4 Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáá'ó wéraintafeta óraa'-imayaa éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aai ímba séta wíyómpa'ó méraanda-suwawaata máénda-aaisa súne. Miyásáámó ondá marapáké-súwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne.

5 Miyásáámó ondasáfénasa Maníkó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásínkarainta miyá íniyesa súne.

6 Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbérintafeta kentáási imáyáa fasi'ámais méraumne.

Marapá'ó méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráísitiyeta ímba wíyómpakaani'a úmaisa méraumne.

⁷ Káféta marapá'ó méraundasa wenane'á ímba awánéta wenááisafeta simankúnkúmba éta

⁸ kentáásí imáyáasa fasi'éta puwétaamo wíyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o métaara aamoí úsino.

⁹ Maanká'ó méraundasaawe wíyómpa'o iméraandasaawe Maníkómbó arááímo tainí'a

ónae súndasa póna aamoisá uwásinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'nánkátá Ísu Káráísitin-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwáusafena sísai ena marapá'ó méraamba kawé'ó owí kawé'-mékámbá tiména sáwí'owí sáwí-meyambo timínda póta wembó arááímo wétaini'a ónaesa súne.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisaamo méraunda-aai.

¹¹ Fasi'aénkó méraundawini áwáuma sísai índasafeta wentáféna sáá'a wéisata wempá'a tiwae séta waásisa wétafisune. Maníkó méraundawini áwáusa suwánaisa'a kembiwísé'o méraundawini áwáusa suwánaamba kawé'a wéiye súne.

¹² Kentáá súwí'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwáusafe'a aamoí iyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwí-aaimo sen-kwáásí táái kanaa'á anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paáká-túwawaa'-aantemba tuwánésa kawé'-wáásín-owe sésa tirumpin-imáyáá ímba awáresa kawé'-wáásín-owe wésewe.

¹³ Tuwímbai kentáásáfésa uwóí'a wéowe sewatá kanaán-iyé séta Maníkóntáféta imáyáa éta miyásá únasasa tuwímbai kentáásáfésa kawé'-imáyááwárá'-wáásín-owe sewatá kanaán-iyé séta kembiwísáféta imáyáa éta miyásá wéune.

¹⁴ Seyaafá'nánká sáwí'owí ombá mimbékámbá maésa púwófo séna Ísu Káráísiti mimbóráwígó kentáásáfénawe séna pukáimba póta Káráísiti

arumbó símíwaini kísau aantenta wémaumne.

¹⁵ Seyaafá'nánkátá sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáimba póta

kentáá sirááímo táínda-i'a ímba éta wembó arááímo táínda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séna puwúwana Maníkó iyáfasinankaraiye.

¹⁶ Ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááiwaeta tuwímbaisafeta kawé'-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwí-waasin-owe siyáumpo káfé'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ó méraan-kwaasiti áwáuma arááiwakaunda

Karáísitintafeta úwoi-waasin-iyé siyáundasa káfé'a ímba miyásá sùne.

17 Mindásafeta Ísu Karáísitiye'o kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisa méta ááémo uráundanten-imayaa ímba éta káfé'a aú-imayaa úmaisa méraano.

18 Maníkó miyá wéifo ááéma Maníkóní namuro-wáásiyáámbá úmaisa méraawananas Maníkó kesí waási-i'a íwae séna Ísu Karáísitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpuwúwana wení waási-i'a uwásinkenasa séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata minkisáúsá wémaumne.

19 Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Ísu Karáísiti seyaafá'-wáásísáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Maníkó imáyáa éna waásimo sáwí'o ombá ímba aaifimbá wémaitinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentáásáfénawe séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata wésimatimune.

20 Kesáá Ísu Karáísitini aantá-waasisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatimune. Maníkó kembiwísáféna óraaka siyáísata siyáin-aaisa wésimatimune. Karáísiti pukáintafena Maníkóní namuro-wáásiyáámbá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááisafe'a ewé seró.

21 Ísu Karáísitimpimba sáwí'o í-áái ímba wérowana Maníkó kesáámó sáwí'o únda-aai wembá ámakaiye. Karáísitiye'a kááísamai méta Maníkón-aúranka'a arupise ondasáfénasa Maníkó miyá úwana Karáísiti kesáámó sáwí'o únda-aai maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Maníkó wení namuro-wáásiyáání'a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

1 Maníkóe'a taankarótámai méta kísau wémaeta óraaka simátíme séta Maníkó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááiimo tainí'a oro sùne.

2 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba Maníkómó siyáin-aai agaimaréna séna

úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái

isé'a sáwí'o urómpinkembo

tikaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Maníkó siyáíye agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káfé'a Maníkó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tíyáin-kanaa imbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááiimo tainí'a oro.

3 Kentáási kisaugomba awánésa sáwí-amba arááiwáéfo séta kawé-kísáú aantembo maúndasa pósa ímba érai'a sésa sáwí-kísau máéwe wésewe.

⁴ Seyaafá-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Maníkóní kísau-waasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ó kentááfá'ó tisasamó sí'o índa-i'o uwásinkesasa sáwí'o uwásínkáanta ímba ifátuweta fasi'ámaisa méraumne.

⁵ Maníkóní kísaua maúndarakemba sínkambai ándáfa'o mósinkesasaamo úkúresamo sáwí-aai simásinkesa miyámó ontá óraa-kisau maéta nó'waamba ímba súsá waúnda úwoi kísau maéta sááimo taintá ímba ifátuwaunda fasi'ámaisa méraumne.

⁶ Kentáásáfésa Maníkóní kísau-waasin-owe síyantafeta kawé-kísáú aantemba maéta kawé'-ímáyáá éta faru úmaisa méta kawé'á uwátinkaunanasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-ímáyáá éta

⁷ érai'-aai simátimunanasá Maníkó fasi'aémbá simísata miyán-kísáú maéta Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá wenónkáámbá fafériyaunanasa sáwí-aaiigo kentááfímbá ímba

tisatá Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá paroiyáámbá uwásoketa umbai-tántáá'ó kempátáámó tintá wéiyaakaumne.

⁸ Tuwímbai kentáá súwí'a mósá máraáwasa tuwímbai kentáá súwí'a símai sáwí'a owasá tuwímbai kawé'-ááísá simásíméwasa tuwímbai sáwí-aaisa simásíméwasa érai'-aaimo simátimundasafesasa tuwímbai kentáásáfésa karo'á sewé sewasá

⁹ tuwímbai kawé'-úmai suwánésasa karo'á sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai kentáásáfésamo puwónaesá owémó sembá ímba puwúndasa úwoisa súnaraumpo suwánaaro. Maníkó arupísesa uwásínkáimba ímba sínkamisata wépuwune.

¹⁰ Sáwífa-tantaako kentáásirumba umbai wétasinkainta kentáásirunko kawé'á wéiye. Kesáá óntama ímbo makáundawisa éta Maníkón-aai sáwífa'-waasisa simátimunasasa kawé'-úmai méraawe. Ontaiyaiwai éta Maníkón-aai ta'ótokaundasafeta kawé'-úmaisa méraumne.

¹¹ Kórinti-naopaken-kwaasi ísáaro. Ken-ímáyáá éta kentáásirumpinken-aai afora'á simátímakaundasa

¹² kembiwísáféta ímba kaoráúna'a kentáásáfé'a kaókaawe.

¹³ Kesí iyámpóimo simátimundantenkaamba simátimumpo ken-ímáyáámó úndantemba kentáá-ímáyáá é'a kentirumpinkén-áái simásíméro.

Maníkóní naankaantáán-únemo siyáin-aai.

¹⁴ Ísáaro. ó'ó tombá moórá óraa-purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba fátóto úmai wégara'ofó awaiya-púrúmakarái tinuwarampimbá kará'umakaawasarai ó'á wétoye. Miyámó ontembá kembiwí Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo owíyé ímbo timankúnkúmbo owíyé ímba

taankarotaré'a kísau máéro. Arupíse owisé Maníkón-aai taráíyaawise ímba kanaa'á taankarotámai mésa kísau wémaewe. Sáwara kumeu'wará'á ímba mimbóráfímbá wéraiye.

¹⁵ Ísu Káráísitiye waántáwankoe ímba mimbórá-ímáyáá óyasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba mimbórá-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Maníkóní naaúmpa'a waántá-waasi mimbóráfímbá ímba méranaawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba méraísata wení naankaantáán-úne. Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáíimba agaimaréna séna Maníkó séna kesí waásise mé'a miwífímbá wéne'a miwítí Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe Maníkó siyáíye.

¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna úwoi-waasifinkemba tiyuwé'a moórá-aempa'a mé'a sáwí-awaugomba tínaaemba uwátimiya'a tike'a

¹⁸ kentifo-í'a ona'á kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai siyáíye agaimaréna siyáíye.

7

¹ Kesí waási ísáaro. Maníkó kentáásáféna imáyáá éna mináái símai kááísamakaintafeta kesúrake-sawitanta'e kentáási imáyááfinke-sawi-tanta'e sínaaemba uwámeta kawé'-úmaisa méta Maníkón-aúranka'a sáá'a isatá Maníkóndé-i'a éta kawé'-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aai.

² Kentáásáfé'a ímba kaórémba kentáá-ímáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááiwwakaawe. Ímba karo'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne.

³ Mináái mó simátimunda ímba aaifimbá maitinké'a sune. Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta aneka'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwónda-kanaa tínda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne.

⁴ Érai'a kawé'-úmai méraawe óraaka sé'a kentúwí'a mósá wémaraumne. Óraa'-umbai-tanta'a kentááfá'ó timbá mindásafe'a ímba imáyáá é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásínkáísana sirunkó áfááraumai aamoí wéíye.

⁵ Tóróasi-naopa'a tuwéta Máséndóniyaa-marafa'lo tamaéwánda ímba kawé-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimpa'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáási kísausafena kentáásirunko umbai tówana

⁶ Maníkó tirunkó umbaimó tain-kwáásí tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táításimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentááfá'á téna

⁷ maafá'ó túntafeta aamoí éta kembiwísé'o maún-kawe'-aai simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáa suwánánaemo siyáamba tasimásimenasa sáwí'o uráantafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karo'-ááímó sen-kwáásí táái anondáá simátímakaamba tasimásimenasa miyán-ááísómbó tasimásimuwata isááwánanasa kentáásirunko aamoí uráíye.

⁸ Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a aneka'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana kárika'a kentirunkó umbái tówa'a mináái isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káfé'a sirunkó ímba umbái téna

⁹ kawé'á wéíye. Kentirunkó umbái tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbái tówa'a sáwí'o ombó tínaaembo uwámakaantafe'a aamoí úne. Sáwí'o ontáféna tirunkó umbái táino Maníkó wésiye. Mindásafe'a mináúfái agai-tímakaunda ímba sáwí'a uwátinkarumne.

¹⁰ Maníkó tirumbá umbái tátinkáíwai sáwí'o ombá tínaaemba uwáméwana sáwí'o úmimo méraampinkemba Maníkó tiyéna kawepá'á mówétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwí'a wéifo marapá'-wáásí Maníkóntáfésa ímba imáyáamo owí tirunkó umbái tainká'á sáwí'o ombá ímba tínaaemba uwámesa úwoi sáwí'a ésa Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sáwí'o uráantafena Maníkó kentirumbá umbái tátinkaraimba pó'a kawé'ó uráamba imáyáan-oro. Kembiwífínkémbá moóráwigo sáwí'o uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupíse uwátinketa kawé'-ámbá arááiwaéno sé'a sáwí'o uráantafe'a tigaesáfé é'a sáwí-meyambo kentópa'o tındasafe'a táátafe é'a sé'a arupíse uwátínkáanana Póromo ménamo éna súwa'nai íniye sé'a sáwí'o uráiwaimba ááéma sáwí-meyamba amé'a kembiwífínké-sáwí-imáyáá arupíse uwátinke'a miyámó uráamba taí'áraiye-aai ísaraumne.

¹² Mináúfái agai-tímakaunda sáwí'o uráin-kwaasigontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a sáwí'o uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á imáyáa é'a miyá uráumpo Maníkón-aúranka'a kentáásáfé'a óraa'-imayaa é'a kentáásáfé'a sé'a miwísáféta óraa'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne.

¹³ Mináúfáímó tímakaundantembo uráamba kentáási imáyáa kawé'á uwásínkaraawe.

Táításimba ai'marááwánanasa kempá'á koména wenarunkó umbái tówana túwa'nai úwa'a kawé'á uwaná

aamoí éna wenarunkó kawe'á úwana kentááfá'á téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne.

¹⁴ Ááema Táításin-aúranka'a kentúma maimaé iyáunana simátímakaunda-aai érai'-aaimo siyáundantemba Táításimbo kentááimo simámakaunda-aai érai'an-iye. Táítási kembiwísé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aai siyáie siyáimba mindásafe'a ímba sigaesáfé'a úne.

¹⁵ Táítási kembiwísé'a komérowa'a wentáfé'a aamoí é'a táátafe'a é'a tinekembá tata'á é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táítási imáyáa éna arumbá wétimiye.

¹⁶ Kembiwísáfé sé'a seyaafá-kísáúmo ésa kawe'á ónááwe súnana sirunkó kawe'á wéiye.

8

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráan-aai.

¹ Kesí waásisono. Máséndóniyaa-marafa'o naaól-nao'o méraawi Maníkóní waási wemó túwa'nai ín-aai simátimenaumpo ísáaro.

² Óraa'-umbai-tantaa'a miwífá'á téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntáféna tirunkó kawe'á úmae íyísasa miwí kesáfésa óntaiyain-kwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási méraawisafesa imáyáa ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwífa-tantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe.

³ Érai'-aai simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'á kanaa'á timénaumpo fi'omba túwaandu úmai timénae sésa miwítí imáyáafinkemba miyá ésa sáwífa'a tímakaawe.

⁴ Kentáásáfésa óraaka símae iyésa sésa Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe.

⁵ Imáyáa aantembo únda-tantaa'-aantemba ímba tímakaafó fi'o-fi'on-tantaakwara'a tímésa aifa'á Fasi'aénkóntáfésa sésa ení waási-i'a éta ení kísausa wémaumne siyésa Maníkón-imáyááfinkembá kentáásáfésa sésa Maníkóní kísau simásimiyata kembiwísé'a méraano sésa

⁶ maanká'á Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáamba póta Táításimba simáméta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási túwa'nai íyan-kisau Kórinti-naopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyana tai'áíno Táításimba simámakaumne.

⁷ Fi'o-fi'on-kisau kawe'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúnkumba é'a wenáái kawe'-úmai simátíme'a wenááigoni áwáuma kawe'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó on-kwáási ontáféta simátíme séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawi túwa'nai iyamba kawe'-úmai timenááwe sune.

8 Maanká'á Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawe'-úmai tímakaan-aai tímenda miyán-oro ímba sumpo timenáá ina timenááo sé'a kentirunkómbá tísai úmai isáúmne.

9 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiiti úwoi túwa'nai imbá isaraawe. Wiyómpa'a fi'oran-kawe'a úmai ména kembiwísáféna imáyáa éna wiyómpa'a tuwéna kawe'-úmaimo méraiylantafena úwoi-waasiyaan-úmai marapá'á kumbaé'éímbaniye.

10 Kesí imáyáafinkemba sumpo isáaro. Ááéma Maníkóní waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai timénae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisukáafo káfé'a minkísáú tai'ásuwaaro.

11 Ááéma aamoí é'a to'mayaa é'a káfé'a miyá é'a sáwífa-tantaa'o makéwi sáwífa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá íyana tai'áino.

12 Sáwífa-tantaa'o máréne kári'o máréne Maníkó tuwánáinifo timénaemo síyan-tantaa'a sáwífa-tantaapinkemba sáwífa'a maré'a káripinkemba kári'a maré'o timíyamba Maníkó awánéna kanaán-íye síníye.

13 Túwa'nai íyamba ímba seyaafá'ó túwémba kesáfé'a wémare'a oro.

14 Énifo káfé'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo makémba miwí kembá túwa'nai íya'a awaiyarí'a ónááwe.

15 Miyáumai naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna moórá-tonkon-awi'a máána mintóntáféna séna tóntáféna séna sáwífa'a tú'maimo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maimo nowí tímú'a fówana ímba táái taráíye

agaimaréna siyáíye. Miyáumai káfé'o makén-tantaatafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táitási Kórinti-naopa'o kuráin-aai.

16 Maníkó Táitásimba imáyáa ámisana kemó túwa'nai úndantemba wewará'á túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

17 Táitásimba simámeta séta kotúwa'nai inasá Yúndiyaa-marafaken-kwaasimo túwa'nai íyantafesa tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmai maránááwe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwara'a séna aneka'á miwísé'a koménaumne Táitási siyáíye.

18 Táitásimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a winíye. Wemá ásé-aai simátíma'mae

nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási wenáwí'o mósá máraáwi wemá Táításiye'a wíniye.

19 Fasi'aénkóní waási naaó'-naokemba wembá íyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisaua máisasa kentáási kisaugomba awánésa sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

20 Minkísáú mó maúndasa sáwí'an-owe sefó séta

21 Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawel'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáraán-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáféta úne.

22 Minkáé'nárimo ti'maráandarata moóráwígonkwará'a ai'maráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwífa-kanáa áisai úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásigó isatá awánaraumne. Kembiwí kawel'ó on-áái iséna póna kotúwa'nai ónae siyáiyé.

23 Táításin-aai súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai índasafena kesé'a kísau wémaíye. Wesé'o wíyan-kwaasitaaimo súnda minkísáú maíyantafesa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási kerái íyáfasintinkaraayasaraí Ísu Káraísitin-awí'a mósá wémaraaye.

24 Mindárau kempá'á koméraiya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawel'-úmai méraawe sésa ángaemba naaó'-nao'a Fasi'aénkóní waási kosimátíma'mae níyasa kentáái isánaáwe.

9

Fasi'aénkóní waási túwa'nai ónaemo siyáan-aai.

1 Tuwímbai-tantaa'o túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waásimo timíyan-aai é'o ísaraantafe'a maanáúfáífimbá ímba ayáátáaka'a simátimenaumne.

2 Túwa'nai ónaemo siyáan-aai ísaraumne. Máséndóniyaa-marafaken-kwaasi kentáaimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwisé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukáawe séwánasa isésa sésa kesááwará'á túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'a túwaandu uráawe.

3 Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa súnda-aai úwoi-aain-iyé sefó séta kaumboráu ti'maráanasá kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmboráu ti'maráanasasa kotúwa'nai ónááwe.

4 Ánaaemba kempá'á konasá Máséndóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'o wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo

kotuwánaiyamba tigaesáfé'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaisafe'a sigaesáfé'a ónaumne.

⁵ Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátíme sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwífá'á koméwasa símáimo fasi'ámakaantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátímakaumne. Ánaaemba kempá'á kona'á kentí imáyáafinkembo túwaandu úmárémba úwoi maisiménááfo ímba tísai ónaumne.

⁶ Maarán-áái imáyáan-oro. Kísaumo ombá moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaaemba miyaráán-úmai maénááwe.

⁷ Miyáumai moórá-mora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímba tíménae-imayaa é'a tíméfainifo. Óraa'-aaimo simásímakaine sé'a tíméfainifo. Imáyáa úmai kawé'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó iyawi miwí Maníkó aamoí uwátínkáífo timíyantafe'a aamoín-oro.

⁸ Maníkó kanaa'á áfááraumai kawé'ó uwátínkáimba seyaafá-tántáátáfé'a kawé'-úmai mé'a fi'o-fi'on-

kawe-kisau maíyantafena Maníkó áfááraumai kawé'á uwátínkáífo miyán-káwé-kísáú kanaa'á maénááwe.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi

miwítí kawé-kísáú waé'wae'a íníye

agaimaréna siyáíye.

¹⁰ Maníkó seyaafá'-ánáúntúmbá tímísasa maiyása wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáúntúnkómbá óraa'a úmáráísasa wéfaka'-naawe. Miyáumai Maníkó kawé'á uwátinkaina'a túwa'nai íyana mimpínkémbá kawé-kísáú óraa'a paápé íníye.

¹¹ Maníkó kawé'á uwátinkaina'a aasiyaasí kanaa'á túwa'nai íyasa simíyataamo tíménda-tantaatafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

¹² Miyáumaimo túwa'nai iyamba Fasi'aénkóní waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwífa'-waasi tirunkó kawé'á ínasa Maníkómpá'á súwi símae iyónááwe.

¹³ Kembiwísáfésa sésa Ísu Káráísitin-aaisafesa éraile sésa fasi'ámai imáyáa ésa pósa súwa'nai uráawe sésa Maníkón-áwí'a mósá marésa miwíyé seyaafá'-wáásíyé úwoi timíyantafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa

¹⁴ Maníkómó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfésa kembiwísáfésa imáyáa ésa túwa'nai esa Maníkómpá'á inai sénááwe.

¹⁵ Maníkó seyaafá'-wáásísá fí'oran-kawe'a uwásínkáísata póta wenáwíta mósá wémaraumne.

10

Póro wení kísausafenamo simátímakain-aai.

¹ Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa sésa Póro keséta taména faru úmai aai siyáifo némpa'o méraínka'a fasi'aén-áái simásímíye wésewe. Ísu Káráísiti marapá'ó méronka'a faru úmai ména ímba aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune.

² Kempá'ó kondá ímba óraaka sénae sumpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfésa karo'á sésa marará'-wáásítí áwáuma wéaraaiwaewemo sentáfé'a óraaka simátimenaumpo káráwiyoro.

³ Marapá'ó méraundasa namuro-wáási íyáákanae sésamo tiyáántemba ímba miyá éta marapá-sáwí-tántáá'á íyáákanae séta Maníkóní kísausa wémaumne.

⁴ Taané paroíyé úmakesamo tiyé'a íyáákanae sésamo on-tembá ímba miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fí'o-sawi-fasi'aenta wéiyaakaumne.

⁵ Kentáá sááisafesa karo'-ááíyémó sewí tááigomba kesááigosa wéiyaakaiye. Tuwímbai miwí túwí'a mósá marésa Maníkón-aai isáafo sésa símai aambá fáí'maraawata aambó fáí'maraan-aai íyááketa kentáásí imáyáago Ísu Káráísitin-aai isáínkwae símaeta wéiyune.

⁶ Kentáá sáái isáíwae séta timu'maréta mérauna'a miyá íyata tuwánéta kentáá sáái ímbo isááwi sáwí-meyamba timénaumne.

⁷ Kembiwímó méraawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káráísitini waásisa úne sentembá kesááwará'á Ísu Káráísitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro.

⁸ Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímba sáwíta uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átínkáándasafenasa mifási'áéntá símakaiye. Mifási'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúnda-aai mindá érai'-aai isatá póta mifási'áémbó símakaimbo simátíma'mae iyúndasa mindásafeta ímba sigaesáféta úne.

⁹ Aúfáímo agai-timúnda ímba maarán-imáyáá é'a inkáísóro sénasa maanáúfái agaimái símíye sefó-imáyáá é'a agáúmne.

10 Tuwímбай kentáfesa sésa aúfáifimba fasi'aén-áái simásimenasa ááéma keséta taména aamoisaén-kwáási ména úwoi-aaisa simásimakaiye sewi

11 miwí maarán-áái imáyáan-oro. Némpa'a méraunda póta aúfáifimbo simátimunda-aai kempá'ó wéta mimbórá-áái póta kosimátimenaumne.

12 Kentáfesa miyán-ááímó sewi miwí túwí'a mósá marésa óraa'-waasisa úne sewatá ímba mimbórá-wáásiyáántá éta miwímó méraawini áwáuma awánéta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawel'úmaisa méraumne. Sáwí'a úmaisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánésa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawel'án-iyé wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe.

13 Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-aai sénaumpo ímbo símakainda-aai ínta sénaumne.

14 Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátíméro simásímakaisata úwoisa Ísu Káráísitini ásé-aai kosimátímakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáikaisata úwoisa kosimátímakaumne.

15 Maníkómó aambó fáisinkarain-kisausafeta fí'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsá maimaé iyúne. Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'o fasi'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó íyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne.

16 Miyámó íyata kanaám-póta tiyuwéta fí'o-fi'om-barafa'a Ísu Káráísitin-aai simátíma'maeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráísitin-aaimo simátímaken-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátímakaumne séta kentáá súsá maimaé iyónaumne.

17 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwí'o mósá maráiyamba

Fasi'aénkóní kisausafesa
wenáwí'a mósá maráaro
agaimaréna siyáíye.

18 Wáási kesáfesa kawel'-wáásí únemo sembá Maníkón-aúranka'a ímba kawel'-wáásín-oyo Fasi'aénkó kawel'-wáásín-owemo siwái mindá Maníkón-aúranka'a kawel'-wáásín-owe.

11

Karo'-áántá-wáásí táái.

1 Kesúma maimaé iyé'a kári'-aaimo sendá ímba aambá fáisinkaiya'a úwoi senó.

² Kembiwí

sáwí-amba arááiwáéfo sénamo Maníkó káráwiyaintemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawel'-ínáá'árúmó

moórá-waasionka'o símáráantemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráisitimpa'a mátínkáana'a wesé'a ménaawe súne.

³ Naaófá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'á simáankowana minááisáféna érai'e siyáie. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkaiya'a Ísu Káráisitintafe'a fasi'ámai imáyáamo ombá ifátúwááfaiye sé'a mindásafe'a óraa'-imayaa úne.

⁴ Ááema afora'á Ísu Káráisitín-aai kosimátimewana'a ísówana Maníkóní ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempá'á wésa Ísu Káráisitín-aagomba kaentaén-áái simátimesa Maníkóní ámútankontafesa karo'-áái simátímúwa'a aamoí é'a minámbá arááíwaenae siyáawe.

⁵ Minkwáásísáfé'a karo sé'a Maníkóní aantá-waasi pósa óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáásí kembá ímba iyáákaraawe.

⁶ Aaimó wésimatimunananamo sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aagioni áwáuma kawel'-úmai ísaraunda mindá óraa-tantaa'an-iyé. Sáwífakanaa érai'-aai seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

⁷ Maníkón-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátímakaumne. Miyámó ówánda kentúwí'a maimaé iyé'a kesúwí'a sáwísankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentáfé sáwí'a uráiey sumbánifo ímba sáwí'a uráumne.

⁸ Kempímbá Maníkóní kisaumo maéwánda Maníkóní waási fi'o-fi'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a simúwa'a kempímbá kísau maiyáumne. Miwí sésa ánaaemba kentáá simíníye ímba sunkákémbá úwoi miwí tuwímbai-tantaa'a simúwa'a kembiwífímbá kísau maiyáumne.

⁹ Kesé'o komaéwánda kesí óntamba tai'ówa'a súwa'nai oró ímba séwánda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Maníkóní waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe. Minká'ó uráudantemba ánaaemba miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénauumne.

¹⁰ Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Maníkón-aai simátímakaundarakemba kembiwí Ákáyaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aai símae iyónasa minááisáfésa karo'-ááín-iyé ímba sénááwe.

¹¹ Miyámó únda sirumbá timú ina wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Maníkó wésuwanaie.

¹² Maníkóní aantá-waasi owémó kemó sen-kwáásí miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Maníkóní kísau maénamo

kempákémbó óntambo máintemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónaumne.

¹³ Miwí mérowana Maníkó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kísau-waasisa úne karo'á sésa wení kísau máúmne wésewe.

¹⁴ Miyán-kísáúmó máémba ímba sáá'a wéiye. Waántáwanko wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasigoni sáraamba wéiye.

¹⁵ Wení kísau-waasi wemó intembá ésa arupíse-waasiyaamba ésa waé'mai karo'á wésewe. Mindásafena ímba sáá'a wéifo kembiwí ímba táá'a íno. Miwítí sáwí-kisaurakemba sáwí-meyamba maénáawe.

Ísuni kísau mo maúndarakemba umbai-tántáá'a kempímbó tiyáin-ai.

¹⁶ Maarán-áái aneka'ó súnda kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasi iyé-áái ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáíya'a kárika'a kesúma maimaé iyóno.

¹⁷ Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwí-imayaafinkeni'a úne.

¹⁸ Sáwífa'-waasi marapákén-tántáátáfésa imáyáa ésa miwí túma maimaé wéiyoyo kewará'á kesú maimaé iyónaumne.

¹⁹ Kembiwí kesáfé'a karo sé'a kawé'-ímáyááwará'-wáásísá únemo sembá sáwí-imayaawara'-waasisafe'a kanaán-iye sé'a aamoí wéowe.

²⁰ Tuwímbai kesé'a komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesa kentúwí'a símai sáwí'a ésa sáwí-ai simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-iye wésewe.

²¹ Sáwí'o uwátínkáántemba kesé'a kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátínkaraumpo sirunkó sáwí'a isa'á mináái sune.

Tuwímbai miwí túmo maimaé iyóntemba ímba sáá'a ína'a miyáumai kesú maimaé iyónaumne. Miyámó ondá sáwí-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne.

²² Miwí túmo maimaé iyówi sésa Ípúru-aiifinkemba sune sewa'á kewará'á minááífinkémbó súndawi úne. Miwí sésa Ísarerin-andafaken-kwaasi úne sewa'á kewará'á minándáfákén-kwáási úne. Miwí sésa Émbaramun-aísaafitantambo uráundawi úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaafitantambo uráundawi úne.

²³ Miwí sésa Ísu Káráisitini kísau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwí-imayaawarawiyaamba sune-imayaa é'a Ísu Káráisitini kísau wémaunda óraa-kísau wémae'a miwítí kísau wéiyaakaumne.

Maníkón-aaimo simátimundarakemba ándáfa'o sínkáámba sáwífa'-i'an-ifo miwímó ándáfa'o tínkáámba ímba sáwífa'an-ye. Sáwífa'-i'a sínkááwa'a púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'á kempá'á sáwífa'-i'a tiyáifo miwífa'á ímba sáwífa'-i'a tiyáíye.

²⁴ Ísu Káráísitini kisaumo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'a áwíyandasambo súwiyonku'-nomba sáwífa'-i'a 39-i'a súwiyonku'-naraawe.

²⁵ Ísu Káráísitini kisaumo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-íká'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfesa puwínkwae sésa óntantamba sinkamuwa'a marapá'á tanaa-faráumne. Kaumbo-íká'á nompín-táómpimba nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'a miyáumai nompín-táómba kúwáferowa'a mindómpimbá ayáátááka'a moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo puwówánda úwoi méraumne.

²⁶ Ísu Káráísitini kisaumo maúnda fí'o-fi'om-barafa'o núnda piri'-nónkó maé'máéraantamba isa'á aampa'á uménkwáásí sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fí'onkaa-waasiwara'a miyá owa'á fí'o-fi'on-oraa'-naopimpa'a núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fí'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á óraa'-nompá'o táómpimbo núnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfesa karo'á sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne.

²⁷ Ísu Káráísitini kisaumo maúnda óraa-kisaumo maúnda suwesaraí isa'á minkísáú wémae'a sáwífa'-no'waamba ímba sún-kwaé'a Ísu Káráísitini kísau wémae'a sáwífa'-i'a sááimo taimbá noné tón-iyaine mé'a sáwífa'-i'a táwi'a siyáísa'a sáwi-unankwatoi uré'a méraunana

²⁸ ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fí'o-fi'on-daopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasí wétiye.

²⁹ Fasi'aénkóní waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámaimo arááiwaémba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye. Kawe'-ámbó arááiwaéwanamo moóráwigo tafisisasamó sáwí'o ombá sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye.

³⁰ Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-ye sen-ááímó simátíménda isáaro.

³¹ Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-afowan-awi'a mósá ma'maé iyónaumne. Simátimunda-aai ímba karo'-ááín-ifo Maníkó ísaraiye. Tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisasá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásín-ye sen-ááímó

simátíménda ísáaro.

³² Moórá-oraal-nao'-awi'a Támásikasifa'a méraawanana káráwiyowin-awi'a Árétási wení kísau-waasi óraa'-waasigo kentáféna simátiména séna áí'mae'a ándáfa'a móauwaaro súwasa mindáókoni sí'-óntará'á káráwiyowasa

³³ tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba fáitumai sí'-afaapimba máapa'a túsúsinkesa ándára'a ta'ótokowa kuméme'a

marará'á kumówánasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakain-aai.

¹ Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááígó ímba kentáá súwa'nai ínifo kentáfé'a Maníkóní aantá-waasin-iyé síyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaimo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakaimba simátíménda ísáaro.

² Ísu Káráisitini waási méraawanana Maníkó kusí'maena wiyómpa'a sanaan-úrambo iyúmba kesimankóná kunáikái mütú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.

³ Maníkó kusí'maena wení kawel-mápá'ó iyúmba kesi-mankóná kunáikái mütú'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraiye.

⁴ Kusí'maena wení kawel-mápá'á mósinkowa'a mifá'-mé'a tuwímbai-tantaakon-aai ísarauumpo simátíméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'á simátimenaumne.

⁵ Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kísausafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó ti-sasamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásín-iyemo sen-ááísáfé'a kesú maimaé wéiyune.

⁶ Kesúmo maimaé iyónae sékaa érai'-aaisafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáfé'a sáwí-imayaawara'-waasin-iyé ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa mináái isésa tuwímbai kentáfésa sésa óraa'-waasin-iyé sewisinó. Mindá ímba siráái wétaiye. Kesí kísau awáné'a simátimunda-aai isé pó'a méraundawini áwáuma suwánaawana siráái wétaimba mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

⁷ Maníkó siyówa'a fí'oran-kawe-tantaa'a sáwífa'a awánaáwánana Maníkó kentáféna séna wenáú maimaé íyífo séna moórá-tantaa'a sí'o í-tántáá'á súfimba fairarówana mindásafena waántáwanko sáwí'a uwásínkáísana kesú ímbo maimaé iyóndasafena Maníkó miyá uwásínkaraiye.

8 Kaumbo-íká'á Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inai sé'a maantántáá'á maisiyúwéna'a kawe'-úmai méraano séwánana

9 minkáúmbó-íká'á séna ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iyé. Ímbo fasi'ámaimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mifásí'áénkó embá iyáákaina mélnone símaena iyáíye. Ísu Káráisitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimba pó'a

ímbo fasi'ámaimo méraundasafe'a aamoí úne.

10 Ísu Káráisitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámaimo méraundawe símaimo sáwí'o uwásínkááne sáwí-aaimo simásínkááne umbai-tántáá'ó wéraine sáwí'o uwásínkááne miyán-tántáátáfé'a ímbo imáyáa únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámaimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símisa'a fasi'ámai méraumne sune.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáa arupísemo uwátínkarain-aai.

11 Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-imayaawara'-waasiyaamba úne. Kembiwí karo'á sé'a Maníkóní aantá-waasin-owe sen-kwáásí miwí kembá ímba iyáákaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímba iyáákaraawe. Póro Maníkóní aantá-waasi iyé-áái kembiwí karo'-ááímó sen-kwáásísáfé'a simátíméraamba ímba simátímakaafo kemá Maníkóní aantá-waasi úne-aai imáyáa iyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aai maanáúfáifímbá simátimune.

12 Maníkóní aantá-waasiti kísau maarán-iyé.

Fí'oran-kawe-kísau ímbo awánaraan-kísau Maníkóní fasi'aéntámbá wémaewe. Kempímbá komé'a miyán-kísáú wémae'a ímba ifá tuwááwána'a suwánaraawe.

13 Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóní waási fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiya'a kawe'-úmai káráwiyenawa kentáará'á ímba miyáumai wégarawiyo sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwíyá'á káráwiyaumne. Fí'o-fi'on-daopa'o Maníkóní waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímba séwándarakemba miyán-úmbái-áái ímba simátínkaraumne. Miyán-úmbái-ááímó simátínkaraundarakaa kawe'á ówána pó'a aamoí uwásínkaraawisino. Miyán-imáyáámó ombá ifátúwáaro.

14 Kae'-í'a kentópa'a kuré'a káfé'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'á ímba timé'a kentí óntambo simíyantafena ímba wésinkaifo kentirumbó simíyantafena wésinkaifo kónaumne. Iyámpói ímba tinófoiya'a káráwiyesa wétuwa'nai-ofo tinófoi iyámpóiya'o káráwiyesa túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo

15 túwa'nai ondasáfé'a makáunda-tantaa'o túwa'nai úmimo tai'ásuwe'o óraa-kisau maé'o miyámó ondafimbó púwóndasafe'a aamoí úne. Kesirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'o wésimemba mindáwara'a tai'ááfainifo imáyáa úmai kawel'án-oro.

16 Súwa'nai oro ímba séwándarakemba umbai-tántáá'á ímba tímakaunda-aaisafe'a érai'-aain-ye seró. Kempinkémbá tuwímbai kentáfésa karo'á sésa kentáásí óntamba maénae séna karo'á simásínkaraiye wésewe.

17 Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaundawiya kenti óntamba maimaésawa kembá másímakaao.

18 Táitásimba fasi'aén-áái simáme'a ai'mákaunda moóráwigo Ísu Káráisitini waásiwara'a ti'mákaundarai mindáraiya karo'á símai óntamba maimaé másímakaayo. Táitási ímba miyá-sáwí'á uráíye-aai ísaraawe. Wesékai mimbórá-imáyááfínkémbá kísau wémauye.

19 Kesí waásisono. Maanáúfáímó torausiyamba maarán-káro'-ímáyáa é'a kentáa súranka'a Póro wenáái arupíse ónae séna maanáúfái agaiyáíye sénááwe-imayaa úne. Ímba miyán-ááísáfé'a agaé'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkón-aúranka'a kenti imáyáa túwa'nai ónae'a miyán-áái wésimatimune.

20 Kentópa'o kondamó ímbo kawel'-úmimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáfé'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondamó óraa'-aaimo simátiméndamo isé'a ímba aamoí iyantafe'a óraa'-imayaa úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwínkaa'-é'a símai sáwí'a uwátinke'a tíyo-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fí'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwí'á íya'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune.

21 Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úménémó on-ímáyáa ímba tínaaemba uwámake'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'o owímbá ímba tínaaemba uwámakenka'a kotuwánáúnafo sé'a mináái simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwí'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwísáfé'a sigaesáfé'a onaná sirunkó umbai táíniye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá káráwiyon-aai.

1 Kae'-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'á kónaumne. Kaumbo-kae'-wáásímó mimbórá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááígómbá arupísesa ónaumne.

2 Ímba aifa-kánáán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwí'o uráawiye seyaafá'é fasi'aén-áái simátimakaumne. Káfé'a némpa'o méraunda mináái simátime'a sune.

Kentópa'o kondá sáwí'o uráantafe'a kowésimatime'a ímbo étínkáanda sáwí-meyamba tíménaumne súne.

³ Kentáfé sé'a Ísu Káráisiti simámisanawa wési wení imáyáafinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwí-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráisitimo simámintemba simásímíye sénááwe. Wemá Káráisiti kentirumpimbá kísau wémaena ímba aamoisaéwí éna wení fasi'aéntámbá kísau wémaiye.

⁴ Ááéma wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásiyáámbá úwasa aaraa-táiyá'á tufúwana Maníkó íyáfasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesááwará'á aamoisaén-kwáási úndanifo Ísu Káráisitiyeta kááiseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

⁵ Kembiwí Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ína wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráisiti kentirumpimbá mérari ína mérariyo imáyáan-oro. Méraina'o é'a Ísu Káráisitini waásisa úne sé'a

⁶ kentáásáfé'a Maníkón-ai simásíméwin-owe sénááwe-imayaa wéune.

⁷ Kentáásáfé sé'a Maníkón-ai simásíméwin-owe síyantafeta ímba inaisá sumpo kembiwí kawel'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaimó súndasa Maníkóo túwa'nai inasá kawel'an-oro súne. Ímba sáwí'a íyamba póta ímba sáwí-meyamba mátimenasasa tuwímbai kentáásáfésa sésa ímba Maníkón-ai simásíméwin-owe síyamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawel'-úmaimo mérariyamba mindá óraa-tantaa'an-iyé.

⁸ Érai'-aaigo íyáákaino séta kísausa maéta wétuwa'nai-une.

⁹ Kentópa'o kondasá Maníkóntáfé'o fasi'ámaimo mérariyambo éta aamoisá ónaumne. Miyámó íyambo éta ímba sáwí-meyamba tíméta aamoisaén-kwáásiyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwí'o ompínkémbá kawel'ó íyantafeta Maníkómpá'á inaisá súne.

¹⁰ Kentópa'o kondá sáwí'o ontáfé'a fasi'aén-áái kosimátimunafo sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúne. Ímba sáwí'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átínkáándasafena Fasi'aénkó íyáfasisinkowa'a kenká'á káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-timúmpo torausé'a súndantemba oro.

¹¹ Kesí waásisono. Kawel'-úmai mé'a kawel'-ámbá arááiwa'e'a súndantemba é'a mimbórá-imáyáa úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó arumbá tíména farumó uwátínkáíwai kembiwísé'a méiniye.

¹² Maníkóní akúní'o ontáfé'a moórá-mora tiyáamba tíméro.

¹³ Maníkóní waási maanká'ó méraawi kembiwísáfésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti úwoi túwa'nai isaná Maníkó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwisé'a méraisa'a mimbóráí'a úmai méraantafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai taí'áye.

Kárésíya

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'mórée-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási agaimái mátímakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-
 ofo fí'onkaa-waasifa'a Ísun-aai simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuni aampa'á kuráawe. Ánaaemba Póron-aai símai sáwí'a uwánkaron-kwaasi Kárésíyaa-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sínkwae sésa Móseseni áamámba arááiwwáéro karo'á wésewe. Tuwímbai minkáro'-ááisáfésa érai'e sésa pósa Ísuni aampa'á ímba kawé'-úmai arááiwakaawe. Póro iséna maarán-
 ááímá agaimaréna séna Ísun-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmba owí aantentafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááisáfésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kawé'-úmai arááiwáéro séna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'a méraan-kwaasi mátímakaiye.

1-2 Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésíyaa-marafa'a méraawi ísáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'o méraawiye kembiwísáféta séta kawé'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwítí imáyáafinkemba si'mákaafó Maníkó

wení imáyáafinkemba si'mákaiфо ísáaro.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune.

4 Sáwí'o úmaimo méraampinke-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwítaamo wéundafinkemba maisiyuwáíndasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráisiti pukáiyé. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráiyé.

5 Maníkón-áwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-íye.

Ásé-aai mimbórá-ááímó wérain-aai.

6 Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántowa'a isé'a ááéma Maníkómbá wéauwe'a fí'on-aaima wéisaantafena mindásafena sáá'a wéíye.

7 Minááíma ímba kawel'-ásé-ááín-iyé. Tuwímbai Ísu Káráísitini áse-aai waél'mai karo'á wésesa kentí imáyáa wétafisewe.

8 Kesááwá'i wíyómpaken-kisau-waasiya'i ímbo simátímakaunda-aaisaamo fí'on-aaimo simátíménanasaamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba simíniye.

9 Siyáunda-aaima aneka'á sénaumpo ísáaro. Moóráwigomo ímbo simátímakaunda-aaimo fí'on-aaimo simátiminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba amíníye.

10 Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááíma ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááíma wésune. Ááemo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba káfé'a ímba miyá wéune. Káfé'o waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráísitini kisauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo iyáfasinankarain-aai.

11 Kesí waási ísáaro. Áse-aaimo simátímakaunda ímba waási imáyáafinkemban-iyé.

12 Ísu Káráísiti paápé éna simásímakaifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

13 Ááéma Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewandara'a Ísuni aampa'ló wéaraaiwaewi tai'ánááwe sé'a áfááraumai sáwí'a uwátínkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawe.

14 Kentáa síwá'námo uráantemba fasi'ámai arááiwaewa Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewanda aaweyáá wée'a kesimantoísái iyáákaraumne.

15 Miyá uráumpo ímbo kesinómo masínkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáimba póna arumbá uwásinkena wení kisauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye.

16 Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba wenááninko aráásimena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátima'mae núwo súwa'a isé'a minkánáa ímba waási kotísai e'a sé'a nóran-aaiya simátima'maera nónaumno ímba sé'a

17 Yérúsaremu-naopa'a ímba wé'a Maníkóni aantá-waasi ímba kotísai e'a aantá-waasiti kísaura'o kesí aifarí'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísai uráumpo Árépiyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaaemba aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

18 Komé'a kaumbo-áátái maisuwé'a Yérúsaremu-naopa'a wé'a Pitaampa'a komé'a sísamaifakemba séfataase-no'waamba waé'a

¹⁹ minkánáá Fasi'aénkón-áfákon-awi'a Yémísimba awáné'a ímba fí'on-aanta-waasi tuwánaraumne.

²⁰ Maníkón-aúranka'a wéagaunda-aaima ímba karo'-ááín-ifo érai'-aain-iyé.

²¹ Minkánáá ímba fí'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérúsaremu-naopa'a tuwé'a Siriyaa-marafa'e Sirísiyaa-marafa'e koméraawanasa

²² Ísu Káráísitini waási Yúndiyaa-marafa'o mérowi ímba kembá suwánésa

²³ kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'o wéaraaiwaiyawimo ésa tai'ánááwe séna áfááraumai tókambaena kuráiwai káfé'a Ísun-ai simátíma'maena wéniye suwasá isésa

²⁴ kentáfésa aamoí ésa Maníkón-áwí'a mósá makáawe.

2

Pórowe fí'on-aanta-waasiye mimbórá-ímáyáámó uráan-ai.

¹ Maníkón-áwí'a mósá márówa'a sísamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigo Páánápáasiye kesé'a Yérúsaremu-naopa'a wékai moóráwigomba Táításinkwara'a áí'maekai wékai

² Maníkó kentáféna siyáintafe'a Yérúsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraa'-waasi aantemba túwaandu é'a fí'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátímakaumne. Ááémo simátímakaundawe káfé'o simátimundawe ásé-ai simátimunda-kisauo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda isaraawe.

³ Táítási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áúma kárámai araénáemba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe.

⁴ Tuwímbai karo'á sésa Káráísitini waási úne sésa miwísé'a túwaandu uráawanasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti áamáanko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráísitin-aiigo faútínkáín-ai kotúfifaimai isánae

sésa kesé'a kotúwaandu ésa sésa Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaesa túma kárámai araénáemba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráísitin-aiigo ímba faútinkainiye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táítási áúma kárámai araénáemba uwó-ááímá ímba siyáawe.

⁵ Miwítí karo'-ááímá ímba arááiwaundasa póna ásé-ai érai'-aaima kempímbá fasi'ámai waé'wae'a íniye.

⁶ Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa sésa ásé-aaimo simátímakaanda-ai aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráá'-wáásísáfésa tuwímbai sésa túwí'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafena ímba imáyáa wéintafena kewará'á ímba imáyáa é'a sé'a túwí'wara'-waasiya'o ína

túwí'a wérain-kwaasiya'o wésune. Minóráá'-wáásísómbá kentáfésa moórá-aaíwara'a simátimiyo ímba sembá

⁷ maarán-ááímá sésa Maníkó Pítaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-aaí wésimatimintemba Maníkó entáféna siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-aaí wésimatimene kentáfésa siyáawe.

⁸ Maníkó Pítaamba fasi'aémbá amúwana Yúndaa-waasi ásé-aaí wésimatimintemba kewará'á fasi'aémbá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatimune.

⁹ Yémisiye Pítaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waásiya'o káráwiyaawi kentáfésa sésa Maníkómó ámakaini'a uwo sésa Páánápáasinte kenté'a miwí tiyáámba símakaawe. Maarán-ááísáféta mimbórá-ímáyáá éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-aaí kosimátiméyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatimewe.

¹⁰ Ísuni óraa'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyain-kwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimátimiyo suwa'á mindásafe'a kewará'á é'a

ímáyáa wée'a aaweyáá uráumne.

Póro Pítaantafena séna sáwí'a ónemo siyáin-aaí.

¹¹ Aaweyáá wée'a Ántíoku-naopa'a koméraawanana ánaaemba Pítaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Pítaantafe'a sé'a sáwí'a uráne siyáumne.

¹² Ááéma Pítaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásísé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Yémisimpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma káramai araenáemba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasise'a tómbá ímba naaró suntáféna Pítaa áá'a úwana ifátuwená fí'onkaa-waasise'a ímba tómbá néna

¹³ póna kae'-ááíwará'-wáásíyáání'a úwasa fí'on-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásí Pítaamo úmba awánésa miwíwará'á miyá-sáwí'á uwaná miyá-sáwí-áwáúgó Páánápáasini ímáyaá tafisúmba wewará'á miyá uráíye.

¹⁴ Miyámó ombá érai'-ase-aaigoni aampa'á ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáásí túranka'a Pítaantafe'a sé'a emá Yúndaa-waasigo éma fí'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fí'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-áái sénafó ímba siyó

Pítaantafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmba owí Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sín-áái.

¹⁵ Simásuwe'a Pítaantafe'a maarán-áái siyáumne. Kentáásinofoisa Yúndaa-waasi pósa kentáá masínkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fí'onkaa-waasi éta miwímó sáwí'o ontentá ínta wéumpo

¹⁶ Yúndaa-waasiti áamáantaamo wéaraaiwaundawisafenqsa Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe sínífo Ísu Káráísitin-aaisafeta érai'emo séta simankúnkúmba úndawisafenasa séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá isáúmne. Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúnta wéune. Kentáási áamáambo arááiwaéenanasaamo éna Maníkó suwánénasa arupíse úmai méraawin-owe ímba sínífo Ísu Káráísitin-aaisafeta érai'esaamo wésendawisafenasa Maníkó arupíse úmai méraawin-owe síníye.

¹⁷ Káráísitiyetaamo kááísamaisaamo méraundasa Maníkó kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá méraunda fí'onkaa-waasimo sáwí'lo ontentá sáwí'a wéundasa Káráísiti misáwí-ímáyáa símakaisata sáwí'a wéune ínta sénaumne.

¹⁸ Yúndaa-waasiti áamáamba tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'lo é'a sé'a Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaenae. Minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo sékaa sáwí'a úsino.

¹⁹ Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti áamáamba arááiwaéenanamo éna minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemimayaamo ímbo ontembá miyáumai mé'a Maníkóntáfé'a ímáyaá wée'a wení kísau wémae'a méraumne.

²⁰ Ísu Káráísitimba aaraa-táiyá'a tufúwana puwúnkanaara'a sáwí'lo uráundawini áwáuma tai'árainmba póna káfé'a Káráísiti kesé'a méraisa'a káfé'lo méraunda ááéraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'a méraunda ímba úwoi mé'a Maníkón-ááninko kentáféna ímáyaá éna pukáiwain-aaisafe'a érai'emo sé'a simankúnkúmba úndasafe'a aúí'a úmai méraumne.

²¹ Maníkómó símakain-amaambo arááiwaéwisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráísiti pukáimba úwoisafena pukáisino. Mindásafe'a sé'a Maníkómó úwoi wétuwa'nai-ímba ímba úwoisamban-íye wésune.

3

Áamáán-aai arááiwaesa timankúnkúmba owasamó on-áái.

¹ Kárésíyaa-marafaken-kwaasi sáwí-imayaamo owí isáaro. Ísu Káráísitimba tufúwana pukáin-aaima afora'a simátimewana'a ísómbo kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé-úmai isaraambanifo tuwímbai tésa kentí ímáyaá tafisewa'a uwó-ímáyáá wéowe.

² Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentrumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaima tísai ónaumne. Áamáambo arááiwakaantafenawa'i ásé-aai isé'a érai'emo

sentáfénawa'iyó mindásafena Maníkó wení ámútamba tímakaiye súndanifo

³ ímba kawel-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraisala pó'a aúí'o iyawini áwáuma ómbare'a káfé'a imáyáa ombá Yúndaa-waasiti áamáanko arupíse uwásinkainiye-imayaa wée'a ímba kawel-ímáyáá wéowe.

⁴ Kawel-ámbo arááiwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ímba sáwísamban-iyé.

⁵ Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempimbá fí'o-fi'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáiyé. Áamáambo arááiwakaantafena ímba miyá éna ásé-aai isé'a érai'emo sé'o timankúnkúmbo uráantafena
miyá uráiyé.

⁶ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna

séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba

⁷ miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaisafesa érai'emo sewí Émbaramun-araa'marimban-owe.

⁸ Naaófá'á Maníkó imáyáa éna séna ánaaemba fí'onkaa-waasi kesááisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo iyawisafela sé'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó ímbo miyámó uráinka'a moóráwigo aúfáífimba ásé-aai agaimaréna séna Maníkó Émbaramuntafena séna en-ímáyáá é'a seyaafá'-máráfákén-kwáásí kawel'á uwátinkanaumne Maníkó siyáiyé agaimaréna siyáiyé.

⁹ Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawel'á uwánkaraintemba wenááisafesamo érai'emo sésamo timankúnkúmbo owí kawel'á wéuwatinkaiye.

¹⁰ Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáámbá ímbo arááíwa'mae iyíyawí Maníkómpákémbá miwítí sáwí-meyamba maénááwe

agaimaréna siyáiyé. Mindásafena áamáamba kawel'-úmai arááíwáénana Maníkó aamoí íníye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye.

¹¹ Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísaféna Maníkó séna arupíse úmai méraawe simbá pósa aúí'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáíye. Mindásafena áamáambo arááiwaenaemo sewísáféna Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe séna wenááisafesa érai'emo sewísáféna arupíse úmai méraawin-owe wésiye.

¹² Moóráfa'a agaimaréna séna

ámáamba seyaafá'-ámáámbó
arááíwaiyawi miwí méranaawe

agaimaréna siyáíye. Mindásafesa áamáambo arááiwaesamo Maníkón-aaisafesa érai'e sésamo timankúnkumbo ombá ímba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-íye.

¹³ Moóráfa'a agaimaréna séna

aaraa-táiyá'ó tínkamowasamo púwón-kwaasi
sáwí-meyamba maésa puwónááwe

agaimaréna siyáíye. Minááisáféna seyaafá'-ámáámbó ímbo kanaa'á arááíwakaundasafenasa Maníkómpákémbá kentááf'á sáwí-meyamba tifó séna Ísu Káráisiti faúsinkenasa misáwí-méyámbá we maéna pukáíye.

¹⁴ Maníkó Émbaramuntafena séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí kawe'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fi'onkaa-waasi kawe'á uwátinkaindasafena Ísu Káráisiti kentáásí sáwí-meyamba maéna pukáíye. Wenááisafeta simankúnkumbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafena Ísu Káráisiti faúsinkowana Maníkó kentáásí sáwí-meyamba ímba siménasa Ísumba amúwana pukáíye.

Maníkó símai kááísamakain-aaiye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-áái.

¹⁵ Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oro. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigo minááímá ímba taraiséna fi'on-aaima áúwimai síníye.

¹⁶ Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaima siyáinka'a Émbaramuntafenawe aísaaftafenawe éna ánaaembo paápé índawintafenawe siyáíye. Aúfáífimba agaimaréna séna aísaaftantambo iyawisafena ímba siyáifo aísaaftantambo índawintafena siyáíye. Aísaaftantambo ínáyemo siyáíwai Ísu Káráisitin-íye.

¹⁷ Agaimaráúnda-aagioni áwáuma maarán-íye. Aífa'á Maníkó Émbaramuntafena símai kááísamarena séna fasi'ámakaunda-aaima miyá ónaumne séna sáwífa'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba áamáamba ámakaiye. Énifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramuntafenamo símaimo kááísamakain-aigo ímba tai'éna waé'wae'a wéíye.

18 Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááiwaundasafenasa ímbanifo Maníkó kawé'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanaumne óraaka'a siyáintafena kawé'á uwánkarena póna kentáá kawé'á wéuwasinkaiye.

19 Maarán-ááísáféna Maníkó Mósesemba áamáamba ámakaiye. Sáwí'o owí Maníkóní áamáamba isésa sésa sáwí'o wéunda káfé'a isáúmne siyantafena Maníkó Mósesemba áamáamba ámakaiye. Minámáámbá wérainana Émbaramun-aísaafiko paápé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakaiwai paápé éna minámáámbá tai'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-waasi Maníkóní áamáamba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye.

20 Énifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáíye. Kae'nárimo siyáamba afufumpin-kwáásígó ména wésimatimimbanifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáféna siyáíye.

21 Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaima Maníkóní áamáánko ímba tararáíniye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámaimo wénamo waásimo aúí'o uwátínkáinkakaa minámáámbá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupíse úmai méraawin-owe sisinó.

22 Énifo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáási ta'ótokaiye siyáíye. Maníkó séna Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmba íyawima kawé'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaima siyáintemba Ísu Káráísitin-aaisafeta simankúnkúmba éta kentáási sáwí-imayaago ta'ótokaímpinkemba faúsínkáíye súndawisa kawé'á wéuwasinkaiye.

23 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a ímba simankúnkúmba uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráísiti kumúnka'a simankúnkúmba onda-ámbá Maníkó wéwisinkena áamáánko kentáá ta'ótokain-amba tai'ásinkaraiye.

24 Ísu Káráísiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ína'o é'a ánaaemba Ísu Káráísitin-aaisafesamo timankúnkúmba íyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne Maníkó siyáíye.

25 Káfé'a Ísu Káráísiti é'a kunkáinka'a wenááisafeta simankúnkúmba únanasa póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ímba aneka'á wéta'otoraiye.

26 Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'a wesé'a kááísamai méraawisafe'a Maníkóni iyámpóin-owe.

27 Kembiwí nombó máémba Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi wenkááni'a wéowe.

28 Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawisafe'a mimbórái'a úmai méraamba póna maarán-ááimá ímba óraa'-aain-iyé. Tuwímbai Yúndaa-waasi owa'á tuwímbai fi'onkaa-waasi owa'á tuwímbai wayó-kísáúmó wémaewi owa'á tuwímbai úwoimo méraawi owa'á waaimá owa'á aaremá owa'á wéofa seyaafá'nánká mimbórái'a úmai méraawe.

29 Ísu Káráísitini waásimo é'o é'a Émbaramumo uráintemba Maníkón-aaisafe'a érai'e wésemba pó'a Émbaramu aisaafi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aisaafi'e kawé'a uwátinkainda-aaima símaimo tarímakaintemba

kawé'a uwátinkainiye.

4

1 Simátíménda-aaima ísáaro. Moóráwigo puwéna kesááninko kesí moparáwímbá máíniye sínana wemá aanáfó póna iyámpói méraindasafena úwoi-waasiyaamba úmai méraimana

2 afowámó simámakainda-waasigo wení moparáwínká'é miniyámpói'yá'é káráwiainana afowámó siyáintemba óraa'a éna mimbópáráwímbá máíniye.

3 Ááema kesáá miyáumai iyámpóiyaamba úmai méta waántá-waasiti aambá wéaraaiwaewananasa minkwáántá-wáási tááigo kentáa ta'ótokowana

4 Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'á kumúwana moórá-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména

5 minámáánkó kentáa ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa Maníkóni iyámpói-ita uwásinkaindasafenasa marapá'á kunkáiyé.

6 Maníkó kembiwí wení iyámpói-i'a ontáféna ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbérimba pó'a Maníkóntáfé'a kesifowé wésemba

7 mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timíniye.

Póro Kárésíyaa-waasisafena óraa'-imayaamo uráin-aii.

8 Ááema ímba Maníkónópa'a té'a ísaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kembiwí ta'ótokaimbanifo

9 káfé'a Maníkómpá'a tiyáawana kembiwí wemá wétuwanaisa'a nóra séra sáwisan-tantaa'e aamoimó tain-tántáá'é mifá'a tirumbá waéré'a minkwáántá-wáási-ímáyáá mósá maré'a miwítí kisaumo wémaentafe'a ewé wéseo.

10 Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákóntáfé'a karo'á sé'a óraa-kanaawe wése'a óraa'-imayaa wéomba

11 kempímbá nófí'naafi'a wéowana'a káfé'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otoraawana póna kempímbá kesí kisaugo miwání anómba ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbaí wétaiye.

12 Kesí waásisono. Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kembiwí kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwánda ímba sáwí'a uwásínkaraawe.

13 Sí'a úmbanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-aai simátimewana'a ísaraawe.

14 Sáwí-sí'o úmba kesúma sáwí'a úwa'a miyá-sí'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyúmómba kawé'-úmai káráwiyaawe. Wíyómpaken-kisau-waasiya'i Ísu Káráisitiya'iyo komérowa'o káráwiyaantemba kenká'á miyáumai káráwiye'a

15 áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'máímo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawé'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfé'a miyán-áámóí-tántáá'á ímba wéraimba nóintafenawa'iyo.

16 Érai'-aaimo simátímakaundasafe'a kentáfé'a kesí namuro-wáási iyé-ímáyáá wéowe.

17 Ísu Káráisitini ásé-aagombo karo'ó waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiyaresa sésa wenáái ísáafonifo kesááisa ísáíwae sésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

18 Kawé'-ámpá'á métinkanae sésamo kentirumbó fai-yaráiyambo éna mindá kawé'-án-iyé. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáúndawemo kawé'-ámpá'á métinkanaemo síyanamo éna kawé'-án-ifo miwí ásé-aagomba karo'á waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

19 Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpóímo matinkánaesamo umbaimó máéntemba kembiwísáfé'o imáyáamo únda sirunkó umbaí wétaifo Káráisitinkaani'o iyamba minúmbái-tántáá'á tai'áíniye.

20 Óraa'-imayaa é'a kempímbó komé'o aaimó simátíménda kawé'-úmai ísáíyan-imayaa wéunana sirunkó aamoí wéiye.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-aai.

21 Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósese
siyáin-amaamba arááiwaundasa Maníkó aamoí
uwásinkainiyemo wésewi minámáánkóní áwáuma ímba
kawe'-úmai wéisaafó simátíménda ísáaro.

22 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
Émbaramu kae'-iyámpói matinkómba moórá-iyampoi
kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa'-ínínkó
ma'ankówana

23 kísau-ininkoni iyámpói miwítí imáyáafinkemba
ma'ánkaraifo aifa'-ínínkóntáféna Maníkó séna iyámpói
ma'ankáínone símai fasi'ámakonka'a ma'ánkaraiye.

24-25 Minááígómbó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá
kae'-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaima Árépiyaa-
marafa'a Sáínai-omapa'a Maníkó Mósesembo simámakain-
amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna
wenaráátomba kísau-waasi pósa áamáánko ta'ótokaipa'a
méraawe. Minááígóní áwáuma maarán-iyé. Yérúsaremu-
naopa'a marapá'á wérain-daopa'a isasá mindáópaken-
kwaasi áamáánko ta'ótokaipa'a méraawe.

26 Énifo moórá-aaima símai tarímakain-aaima maarán-iyé.
Aú-nao'a Yérúsaremu fakaan-dao'a wíyómpa'a wéraipa'a
ámáánko waási ímba ta'ótokain-daopa'an-iyé. Énifo
minááígóní áwáuma maarán-iyé Maníkón-aaisafeta érai'e
súndawisa kentáá sinówaraamba uráiyé.

27 Minááísáféna Áísáya

Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
age-ínínkó iyámpóimo ímbo matínkáín-ininkon-arunkó
kawe'á íno. Waaigómó aúkain-ininkon-araatomba
sáwífa'a méraafó waiwárá'-ínínkón-aráá'a sesimái
méraamba póna ímbo áí'o wéisanamo iyámpóimo
ma'ánkáín-ininkon-arunkó kawe'á isaná aamoí wéiye
agaimaréna siyáiyé.

28 Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ankáínone símai
fasi'ámakonka'a ma'ánkaraintemba kembiwísáféna Maníkó
símai fasi'ámakainka'a pó'a wení iyámpóín-owe.

29 Naaófá'á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-
iyampoigo éna Maníkóní ámútankoni imáyáafinkemba
ma'ánkaron-iyampoigomba sáwí'a uwánkaraimba pósa
miyán-kwáási mésa miyá-sáwí'á wéowe.

30 Naaófá'á aúfáífimba agaimaréna séna
kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda
aifa'-ínínkón-ááninko
wení moparáwímbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba
máíniye

agaimaréna siyáíye.

³¹ Kesí waásisono. Kesáámá ímba kísau-ininkon-
araa'marinta úmpo aifa'-ínínkón-aráá'marinta úne.

5

Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba
faútínkaraindafa'a mé'a miyáumai méraaromo siyáin-aaí.

¹ Ísu Káráisiti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba
faútinkanaumne séna faúsínkaraimba pó'a kembiwí
faútínkaraindafa'a mé'a aneka'á ta'ótorainda-ampa'a ímba
arááíwáéro.

² Kemá Póro simátimumpo kawel'-úmai isáaro. Arupíse
úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai
araenáémbo oro wéseмба minááísáfé'o ewémó síyanamo éna
Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe sénamo pukáin-anko ímba
túwa'nai íníye.

³ Túma kárámai araenáémbo orómó wésewísafe'a afora'á
súmpo isáaro. Yúndaa-waasiti áamáambo arááíwae'o túmo
kárámaimo araenáémbo é'o é'a Yúndaa-waasiti áamáamba
seyaafá'á arááíwa'mae'a koró.

⁴ Kempínkémbá tuwímbai sé'a áamáambo arááíwaunda
Maníkó suwánéna arupíse úmai méraawin-owe síníye-
imayaa wéowi Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba
ifátuwe'a Maníkómó úwoimo wétuwa'nai-imba tínaaeni'a
uwámakaawe.

⁵ Kembiwí miyá wéofó kesáá maará éta Ísu Káráisitiye'a
kááísamai méraunanas Maníkóni ámutanko súwa'nai ímba
pónasa kentáásáféna séna arupíse úmai méraawin-owe sínda
amu'maréta méta séta érai'a miyá síníyesa wésune.

⁶ Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa moóráwigomo
áúmo kárámaimo araenáémbo ínana ímbo áúmo kárámaimo
araenáémbo ínanamo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo
Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraundasa túwa'nai úmai
méraundasa mindá óraa-tantaa'an-íye.

⁷ Ísu Káráisitini aampa'á aamoí ésa wéaraaiwaemba
moóráwigo minámbá fásituwaísa'a káfé'a Ísu Káráisitini
érai'-aaima ímba wéaraaiwaewe.

⁸ Maníkó wemparí'o índasafena táántaraiwai minámbá
ímba fáítukaífo waási fáítukaawa'a ímba wéaraaiwaewe.

⁹ Waási maarán-ááímá wésewe. Kisaamó moórámo
kawaá'isana seyaafá'á wégawaaliye wésefo kentúra'a
káráwiyoro.

¹⁰ Kembiwíyé kesááwé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa
méraundasafeta óraaka'a simátíme'a sune. Kemó imáyáamo

úndantemba miyán-ímáyáá íyata mimbórá-ímáyáásá ónaumnesa wésunda póna karo'-ááímá séna kentirumbá wéfaiyaraiwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwí-meyamba máíníye-aaima wéisaumne.

11 Kesí waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karo'a sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma káramai araénáemba oró-ááímá wésiyemo karo'ó wésemba minááímó paaímó wésundarakaa ímba sáwí'a uwásínkááwisino. Kemá simátíme'a sùne. Ísu Káráísitimba aaraa-táiyá'a tufúwana kentáásáfénawe séna pukáíye-aaima wésimatimunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma káramai araénáemba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá síyówaisino.

12 Karo'-ááímó simátímesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma káramai sáwí'a uwásuwaaro-imayaa wéune.

13 Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faútinkaindasafena Maníkó táántamai miyá uráimba pó'a é'a faútinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempa'a tirumbá tímé'a túwa'nai úmai méraaro.

14 Mindásafena naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kenti waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyáíye. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáún-íye.

15 Énifo kembiwí keiyái aaisan-aaisambó sé'a íyambo é'a sáwí'a úmai tai'ánááfo káráwiyoro.

Maníkómbó arááímo tainí'a ésa sáwí-imayaagomba tirááísafesa ésamo on-áái.

16 Simátíménda isáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkómbó arááímo tainí'o é'o é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbó ímba arááíwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

17 Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá isaná Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o ombá isaná minkáé'-ímáyáágórái wétiyaifo Maníkóní ámútankomo kentúra'o káráwiyaimbo é'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o on-ámbá ímba arááíwaenaawe.

18 Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó é'o é'a sé'a Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'a wéunana póna Yúndaa-waasiti amáánko kembá ímba ta'ótokaiye wésewe.

19 Waási miwítí ímáýáafinkemba afora'a maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawí'a ésa sáwí'o wéon-tantaatafesa ímba tigesáfesa ésa

20 kisaumo uwándaan-tantaakon-awi'a mósá marésa waántá-waasion-imayaa mósá marésa úwaa'a wéfesa fintón-kwénesa tiyámba wéuwatinkesa aaisambá wésesa tirumbá sáwí'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwí tááigo iyáákainkwae sésa ímba taankarotámai kawé'-úmai mésa tuwínkaa'-úmai mésa

21 túrande-urande wéesa uwóí'o on-dómbá wénesa uwóí'a wéesa uwóí'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'á waásiti imáyáafinkemba wéowa'a símai wákátime'a aneka'á símai wákátime'a sé'a miyámó wéowi Maníkóní nombara ímba maénááfo káráwiyo ro wésune.

22 Énifo Maníkóní ámútanko tirumpimbá méraiwai maará uwátinkáísasa méraawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawé'á ésa faru úmai mésa fasi'ámai mésa ímba tuwesaraí ínsa mésa túwa'nai úmai kawé'á uwátinkesa miwítí kísau kawé'-úmai wémaesa

23 miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawé'á ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáikaiye.

24 Ísu Káráísitini waási sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo wéon-imayaago kentáá ta'óto'mai tafisifó sésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo on-ámbá tínaaeni'a uwámesa tukáawe.

25 Maníkóní ámútanko aúí'a uwásínkaraisata aúí'a úmai méraundasa póta wení ámútankomo sintentá úmaisa arááíwáéno.

26 Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo iyáákainkwae ímba sé'a kawé-tántáá'ó índasafe'a ímba símai sáwí'an-oro.

6

Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-ai.

1 Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwimbaimo sáwí'o wéombo ésa wétuwanaamba pósa kempínkémbó Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó wéowi wempa'á arupise uwátinkanaawe. Kembiwíwárá'á miyá-sáwí'á ónááfo káráwiyo ro.

2 Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'o é'a Ísu Káráísiti siyáintemba miyá ónááwe.

3 Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo síyamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye.

4 Kentí kísauwe fí'owiti kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'i sáwíra'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawé'ó ína'o é'a aamoí ónááwe.

5 Seyaafá'-wáásífá'á umbai-tántáá'á títanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

6 Maníkóní ásé-aaí ísámae wéiyowi miwítí kawé-tántáá'á seyaafá'á tuwínkaa'-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-aaí wésimatimewifa'a tíma'mae'a íyóro.

7 Ímba kanaa'á Maníkómbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawé'-ánáúntúmbó úmáraáwimo ombá kawé-tómbá wéfakaraafo sáwí-anauntumbo úmáraáwimo ombá sáwí-tomba wéfakaraawe.

8 Miyámó ombá sáwí-tantaatafesa tirááisafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondááma puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondááma aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

9 Mindásafeta kesáá kawé'á úmaeta wéiyundasa ímba suwesaraí ínata ifátúwáano. Kawé'ó úmaetaamo wéiyundasaamo ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaen-kanaamo tínda kawé'-mékántá maéta ménaumne.

10 Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraimbo éta seyaafá'nánká kawé'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaísaafesamo timankúnkúmbó wéowiseta mimbórá-ákúní'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-íye.

11 Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-íye seró.

12 Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísáfésa sésa túma kárámai araénáémba oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétafisiye. Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáíye-aaí aantembo senkakaa tuwímbai ísámai sáwí'a uwátínkááwisino. Ímbo sáwí'o uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araénáémba oró-ááíwará'á wésewe.

13 Túma kárámai araénáémba orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwaewe. Kentúmo araénáémbo mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araénáémba íwae wésewe.

14 Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'á pukáíye-aaíma mósá wémaraumne. Ísu Káráísiti kentáásáfénawe séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátáfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-íye wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétafisiye.

15 Moóráwigomo áúmo kárámaimo araénáémba ínanamo moóráwigomo ímbo kárámaimo araénáémbo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásínkaraimba mindá óraa-tantaa'an-íye.

¹⁶ Simátimunda-aaimo arááiwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waási seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Ísun-aai simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéraintafe'a Ísu Káráisitini kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímba síméro.

¹⁸ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a érai'-aain-iyé sé'a inái sune.

Kemá Póro súnda-aai taí'áiyé.

Éfésási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Éfésási-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó kun-kwáásifá'á agaimái amúwana Títikaasi maimaéna mátimakaiye. Maanáái isésa fí'o-fí'on-daoraa tíméro séna agaiyáiyé. Ísun-aaimo simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a únkarowana ména maanáái agaimarówana mátimakaiye.

¹ Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo isáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-í'a éma Ísu Káráísitin-aii kosimátíma'mae núwo séna sí'mákaifo isáaro. Éfésási-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamai méraawi ímba ifátuwe'a fasi'ámaimo méraawi isáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inai sune.

Káráísitinte'a kááísasinkenasa wemparí'o úmakain-aii.

³ Maníkó Ísu Káráísitin-afowámá éna Ísu Káráísitinteta kááísasinkenasa wiyómpa'a wenópakemba fasi'aémbá siménasa kawé'á uwásínkáísata póta wentáféta súwiyo sune.

⁴ Naaófá'á Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráísitinteta kááísamaisa méraandasafenasa wenaúranka'a wendé-í'a onanasá kentááfimbá ímba sáwí-aaimo wéraindasafena wemparí'a úmakaiye.

⁵ Maníkó kentáásáféna imáyáa éna naaófá'á séna Ísu Káráísitini kisausafe'o é'a kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe séna wení imáyáafinkemba aamoí éna miyán-ááímá siyáimba póna miyá uráiyé.

⁶ Ááninkomba arumbó ámakaiwainte'a kááísasinkenasa óraa-kawé'a uwásinkenasa úwoi súwa'nai uwásínkaraimba póta wení áwáuma fí'oran-awauma mósá wémaraumne.

⁷⁻⁸ Pukáintafena sáwí-imayaasa maisiyuwénasa misáwí-imáyáágó ta'ótokainta faúsinkenasa kentáásáféna fí'oran-imayaa wéimba úwoi áfááraumai súwa'nai enasa póna kentáásí sáwí-imayaa maisíyukaiye.

⁹ Naaófá'á wení kawé'-imáyááfínkémbá aúpá'á to'mayaa úmakaimba káfé'a wépaape-isata wéawanaumne. Káráísiti ken-imáyáá íniye siyáintemba póna

10 Maníkómó siyáin-kanaamo tínda seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wíyómpakene marapákéné komáétamae úmarainana Káráisiti óraako mindára'a káráwiyiniye.

11 Maníkó wení imáyáafinkembo to'mayaa úmakaimpinkemba miyá wéiye. Imáyáa éna to'mayaa úmakaimba póna Yúndaa-waasi wení waási-i'ó úndasafenasa Káráisitinte'a kááísasinkenasa wemparíta uwásínkaraiye.

12 Aifa'á Káráisitimba amu'maréta méraundawisa wení áwáuma fi'oran-awauma isatá mósá wémaraumne.

13 Miyáumai fi'onkaa-waasi érai'-aaima kawel'-ámpá'á métinkainiye minásé-ááímá isé'a Ísu Káráisitin-aaisafe'ó timankúnkúmba ombá Maníkó kesí ámútankomba timénaukne símai fasi'ámakaintemba miyá uráimba pó'a wení waási-i'a úmai mé'a ísaraawe.

14 Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraintafeta séta érai'a Maníkó wení waásisafena símai fasi'ámakainta kesópata tíniye. Érai'a Maníkó wení waásisa ta'lótokaampinkemba faúsinkainiyesa wéseta mindásafeta wení áwáuma fi'oran-awauma mósá wémaraumne.

15 Agaúnda érai'-aaima pó'a kembiwí Fasi'aénkó Ísumpa'a timankúnkúmba é'a Maníkóní waási-imayaa é'a méraawe-aaima isé'a

16 Maníkómpá'á súwi símae iyé'a kembiwí túwa'nai úmai inái súnda

17 Maníkómpá'á maarán-ááísáfé'a áísai une. Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowámá kentáásifowama fi'oran-awauma wéráiwai wemá wení ámútamba tímínana kentí imáyáa kawel'á uwátinkena Maníkóní áwáuma aráátimina'a pó'a kawel'-úmai awánánáawe.

18 Kentí imáyáa saagátinkena táántaraintafe'a wesé'ó méraiyaambo amu'maré'ó méraantafe'a mindásafe'a inái súne. Wemá wení waási kawel'ó úmaimo méraiyaambo to'mayaa úmarena símai fasi'ámakaimbo awánáiyantafe'a inái súne.

19-20 Wenááisafeta simankúnkúmba wéundawifinta wení fasi'aénkó kisauma wémaimba mifási'áémbá iyáákarai-fasi'aenke isa'á awánáiyantafe'a inái súne. Maníkó mifási'áéntámbá Káráisitimba pukómpinkemba iyáfasinankena wenayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á wíyómpa'a móankaraiye. Mifási'áémbá wenááisafeta simankúnkúmba wéundawisa símakai-fasi'aenta mimbórá-fási'áémbán-iyé.

21 Káráisiti seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyena wíyómpa'ó káráwiyaawiya'e fasi'aénkwáráwiyá'é aifarááwiyá'é káfé'ó

túwí'o wérailwaiya'e ánaaembo túwí'o wéraindawiya'e káráwiyaiye.

²² Maníkó seyaafáká'ó káráwiyindasafena wembá iyáfasinankena wení waásisafena imáyáa éna simámena séna iyáákae-Fasi'aenko-i'a uréma seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo siyáiyé.

²³ A'nómpínkén-imáyáágómó seyaafá-túrá'ó káráwiyaintemba Maníkóni waásisa Káráisitín-áúraamba únanasa wemá si'nónkáántá éna káráwiyaiye. A'nónkó weyáára'a ímba méraisana áúwawaako ímba miyá uráifo mimbórá-túwawaa'o wéraintemba Káráisiti seyaafá-túwawaa'a aaómíyamai-i'a uwásinkenasa wewará'á aaómíyamai-i'a úmai méraiye.

2

Maníkóni némpa'o méraundafakenta aúí'o úmaimo méraunda-ita uwásínkáín-aai.

¹ Ááéma sáwí-imayaa wée'a sáwí'o urón-kanaafimba méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a mé'a pó'a

² marapákén-kwáásítí sáwí-amba arááiwa'e'a waántáwanko waántá-waásiti óraakomba arááiwa'e'a wemá Maníkón-aai ímba ísámai kawé'ó wéowiya'a káráwiyaiwaimba arááiwakaawe.

³ Miyámó ontembá ááéma miyásá uráunda sáwí-tantaatafeta sirááisafeta éta sáwí-imayaa arááiwaewananasa Maníkó sáwí-meyamba seyaafá'nánká'ó tímínten-úmai kanaa'á simíndasafenasa ifátuwenasa

⁴ arumbá afaáraumai uwásinkenasa kentáásáféna óraa'-imayaa éna póna

⁵ úwoi súwa'nai enasa kawé'-ámpátá mésínkaraiye. Sáwítaamo étaamo méraqwandawini áwáura'a Maníkóni némpa'a méraawandarata Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba aúí'o úmaimo méraanda-ita uwásinkenasa

⁶ Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena wíyómpa'a móankarena Ísu Káráisitinte'a kááísisinkenasa aúí'a uwásínkaraisata Káráisitimo wíyómpa'o ménamo káráwiyaintemba wíyómpata imáyáa éta méraumne.

⁷ Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna kentáási sáwí-imayaa maisiyuwéna miyáumai óraa-kawé'a uwásinkenasa úwoi óraa'a súwa'nai uráísata póta wení kawé-kísáú awánamae iyóndasafenasa miyá uráiyé.

⁸ Maníkó úwoi túwa'nai úwa'a wenááisafe'a timankúnkumba uwaná sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawé'-ámpá'á métínkaraiye. Ímba kentí

imáyáafinkemba wenááisafe'a timankúnkúmba uráafo Maníkó imáyáa timúwa'a timankúnkúmba uráawe.

⁹ Túma maimaé iyésa sésa kawe'á wéunda póta kawe'-ámpátá wégune sefó séna ímba kawe-kísáúgóní méyámbánifo Maníkó úwoi túwa'nai énasafena sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'á métinkaraiye.

¹⁰ Maníkó kentáámó uráiwai séna

kawe-kísáú maimaé wéiyesa méranaawe siyáimba póna kawe-kísáú máéndasafenasa úmakena Ísu Káráísitinteta kááísasinkaraiye.

Mimbórá-wáásí-ítaamo uwásinkarain-aai.

¹¹ Mindásafe'a imáyáan-oro. Kentinófoi ímba Yúndaa-waasi ofo kembiwíwárá'á ímba Yúndaa-waasi owatá Yúndaa-waasisa Maníkóní waásisa úndasafeta súma kárámai araénáenta wéeta kembiwísáfeta úwoi-waasi owé-imáyáá éta séta ímba túma kárámai araénáemba owí owésá wésumpo mindásafe'a imáyáan-oro.

¹² Minkánaáfímbá kembiwí Káráísitini némpa'a mé'a fí'owima é'a ímba Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi é'a Maníkó símai fasi'ámarena kááísamakain-kwaasi ímba é'a marapá'á mérowana Maníkó kesé'a ímba mérowa'a wesé'o méraiyyantafe'a ímba amu'maré'a mérowana

¹³ ááéma Maníkóní némpa'o mérowi Ísu Káráísiti kembiwísáfénawe séna puwéna póna tí'maena wení ewaa'a tínkaraisa'a pó'a wesé'a kááísamai méraawe.

¹⁴ Ísu Káráísiti puwúntafena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye kentáásí afufumpimbó wénamo tuwínkaa'-úmaimo namuro-wáásí-í'o uwásinkemonta maisiyuwéna mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa

¹⁵ Yúndaa-waasisa kentáásí áamáamba tuwéna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye aúí'a úmai mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa wempá'á kááísasinkenasa póna faru uwásinkaindasafena miyá uráíye.

¹⁶ Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáintafena síyámbo wéunda-tantaa'a taí'ásinkenasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa sí'maenasa Maníkómpá'á mósinkenasa

¹⁷ miyá éna téna ásé-aai faru wéuwasinkain-aaisa simátimena kembiwí fí'onkaa-waasi Maníkóní némpa'o méraawi tasimátimena kesáá Yúndaa-waasi Maníkóní ewaa'ó méraundawisa tasimásimenasa

18 Ísu Káráisiti miyá uráintafena Maníkóní ámútanko súwa'nai isanasá Káráisiti kentáá Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye sí'maenasa kentáásifowampa'a wéwisata wení ewaatá méraumne.

19 Mindásafe'a ááéma wááu-waasiyaamba uré'a káfé'a ímba miyá ombá Maníkóní waásiye kembiwíwará'a Maníkóní waási-i'a úmai méraamba kesááwé kembiwíyé Maníkóní akún-kwáási-íta úmaisa méraumne.

20 Maníkómó naankáámbó wéumaraimba Ísu Káráisiti áfonkaamba isasá Maníkóní aantá-waasiye Maníkón-aai simátíméwiye naamayáánkaamba owa'á kembiwí naankáámbá wéowe.

21 Áfonkomo seyaafá'-náánámímó kárá'uraintemba kesáá Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraunda Maníkó wení ufaendámbá waási súsanta naankáámbá wéumaraiye.

22 Kembiwíyé kesááwé weséta kááísamaimo méraundasa Maníkóní ámútanko waási súsanta naankáámbá wéumarena mimpímbá méraiye.

3

Póro fí'onkaa-waasifimba kísau mo maiyáin-aai.

1 Mindásafe'a kemá Póro fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-aai simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a mósínkarowa'a Ísu Káráisitini kísau-waasi é'a kembiwísáfé'a inai sune.

2 Maníkómó úwoi túwa'nai índasafena minkísáú símakowana minkísáúgó kawel'ó uwátínkáimba é'a ísaraawe.

3 Maníkómó to'mayaa úmimo aúpá'ó makáimba aráásimuwa'a ááéma minááífinkémbá ampáán-áái aúfáifimba agaimakáumne.

4 Ááéma Ísu Káráisitin-aai aúpá'ó makáimba simásimuwa'a ísaraumne. Maanáúfáímó agaúnda ísámai kawel'án-oro.

5 Maníkó naaófá'ó mérowi minááímá ímba simátimena káfé'a Maníkóní ámútanko wení aantá-waasisaawe wenáái simátíméwiye simásímakaiye.

6 Minásé-áái maarán-ááin-iyé. Yúndaa-waasisaamo ásé-aaimo ísaraundanten-úmai fí'onkaa-waasi ísaraantafena Maníkó kawel'á uwátínkáísasa fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye mimbórái'a úmaisa méraumne. Maníkó séna Ísu Káráisitini kísausafe'a miyá ónaumne símai fasi'ámakaimba póna ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasisafenawara'a símai fasi'ámakaiye.

7 Ásé-aaimo simátíméndasafena Maníkó úwoi súwa'nai ena wení fasi'aémbá siména wení kísau-waasi-i'a uwásínkaraiye.

8 Maníkóní waási kembá íyáákaraawa'a kári-waasi pó'a fí'onkaa-waasi ásé-aaí Ísu Káráísitini kísau fí'on-kísau íyáákarain-kísau-aaímo simátíméndasafena íyáfasisinkaraiye.

9 Maníkó simásimena séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó tuwé'o miyá ónaumne siyáunda-aaíma símai paápé uwátimiyo Maníkó simásímakaiye. Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwai aifa'á minááímá aúpá'ó tukáimba waé'wae'o émáyáimba

10 káfé'a káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwíyé wíyómpa'o méraawi Maníkóní waási tuwánésa sésa Maníkó fí'oran-kawe'-imayaawarawin-íye wésewe.

11 Áwáura'a Maníkó imáyáa éna to'mayaa éna séna miyá ónaumne séna Ísu Káráísiti kentáásí Fasi'aénkómbá imáyáa amúwana miyá uráíye.

12 Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafetaawe wenáásafeta simankúnkúmbo wéundasafenawe ímba sáa'a isatá Manikónópata úwoisa wégune.

13 Mindásafe'a simátíme'a sune. Kembiwí ásé-aaímo simátímewandarakemba aísambá sésa sí'a úní'a uwásínkaraafo fasi'ámai mé'a ímba ifátúwáaro.

Umbai-tántáá'ó kesópa'o wéraimba kanaán-ifo úwoi aamoín-oro.

Káráísiti aruntáámó símín-aaí.

14 Minááísáfé'a imáyáa wée'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kífae'a inái sune.

15 Seyaafá'-ákúmbá marapá'ó méraawiye wíyómpa'o méraawiye miwítí áwáuma Maníkó isa'á wenaúranka'a kífae'a mé'a maarán-inái sune.

16 Maníkóní ámútanko kentirumpimbá ména fí'oran-oraako póna fasi'aémbá timína'a fasi'ámai mé'a

17 Ísu Káráísitin-aaísafe'a timankúnkúmbo ontáféna kentirumpimbá ména wemá tirumbó wétimewini áwáuma isa'á wentáfé'a fasi'ámai tirumbá wéame'a méraiyantafe'a inái sune.

18 Káráísiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimiye. Káráísiti fasi'aémbá timína'a kembiwíyé Maníkóní waásiye seyaafá'á sé'a Káráísiti kentááfimba arumbá wésimimba óraa'a wésimimba póna ímba tai'áíniye síyantafe'a inái sune.

19 Ísu Káráísiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimimba ínta kanaa'á úmais awánaşaraundasaanifo káfé'a kárika'a awáné'a ánaaemba awánamái kawe'ó iyantafe'a inái sune. Fasi'aémbá Manikómpímbá óraa'a wéena kembiwífímbá óraa'a wéintafe'a inái sune.

20 Imáyáamo wéetaamo Maníkómbó wéaisai-undasa káritantaa'an-ifo wení fasi'aéntámbó wésuwa'nai-enasaamo wéimba mindá iyáákarain-tantaa'an-ye.

21 Maníkóní waásisa Ísu Káráísitiyeta kááísamaisa méta káfetaamo méraunda-waasiye ánaaembo paápé iyan-kwaasiye séta wenáwí'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aaima iyésá símaeta iyónaumne.

4

Káráísiti áúwawaata únemo siyáin-ai.

1 Fasi'aénkóní kísau wémaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanááimá wa'wisé'a simátimune. Maníkó táántena séna maarán-úmai méraaro siyáifo miyán-oro.

2 Kentúma ímba maimaé iyé'a aáo úmai mé'a imáyáa wée'a túwa'nai e'a sáwí'o uwátínkáambo é'a ímba imáyáamo iyamba úwoi túwa'nai oro.

3 Maníkóní ámútanko imáyáa tímisa'a mimbórá-imáyáará'á mé'a miyá é'a aáo úmae'o iyíyantafe'a ímba ifátúwáaro.

4 Maníkóní ámútamba mimbórá méraisata kesáá mimbórá-súraámbá úmais méraunanasa sáántaraimba póta wesétaamo méraandasafeta amu'maréta méta mimbórá-tántáátáfeta amu'maréta méranaumne.

5 Fasi'aénkó mimbóráwígó méraisana Maníkón-aaisafeta simankúkumbo wéunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó maúndasa mimbórá-ámbá isaná

6 Maníkó mimbóráwígó ména seyaafá'-wáásísá kentáásifowama ména seyaafá'-wáásíyá'á káráwiyena seyaafá'-wáásísá kawé'á uwásinkenasa wení waásifimba méraiye.

7 Maníkó méraisana Ísu Káráísiti wení imáyáafinkemba wení kísausaamo máéndasafenasa wení fasi'aémpínkémbá moórá-mora-waasisa fasi'aéntá símakaiye.

8 Mindásafena naaófá'á Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna

sanaambó iyúnka'a ta'ótokowi tí'maena iyéna waási aamoi-tántáá'á tímakaiye agaimaréna siyáiyé.

9 Iyúnka'o siyáin-aaigoni áwáuma maarán-ye. Aifa'á marapá'á kunkéna mara-aifa'-úramba kunkéna

10 wíyómpa'o iyáimba mimbóráwígómá póna seyaafápímpá'á wení fasi'aémbá wéraiye.

11 Aamoi-tántáá'á tímakaiye siyáin-aaigoni áwáuma maarán-ye. Wení kisauma maíyantafena fasi'aémbá waási tímúwasa tuwímbai-waasimo

timú-fasi'aentamba aantá-waasiti kísau máúwasa tuwímbai-waásimo timú-fasi'aentamba Maníkó simátimakain-aaima simátimúwasa tuwímbai-waásimo timú-fasi'aentamba Maníkón-ai ímbo ísaron-kwaasi simátima'maesa kuwasá tuwímbai-waásimo timú-fasi'aentamba Maníkóní waásiya'a káráwiyuwasa tuwímbai-waásimo timú-fasi'aentamba Maníkón-ai uwáítái'-uwasá miyáumai Ísu Káráisitini kísaua maiyáawe.

12 Maníkóní waásisa wení kísaua wémaeta moórámora-waásisa túwa'nai úmai mimbórái'a úmaisa méta fasi'átinkaundasafenasa fasi'aéntámbá miyá uráiyé.

13 Mindásafeta méta Maníkón-ááninkon-aaisafeta simankúnkúmbo wéundasafetaawe wembá awánamai kawelá wéundasafetaawe mimbórá-ímáyáá éta kááísamai méta sáá'a kaefaréta Káráisitinkaani'a úmaisa méranauumne.

14 Miyásáámó onasasáámó ésa iyámpóímo karo'ó simátiyuwaantemba kentáá ímba miyán-kárótá simásiyuwanaawe. Miyám-baaran-ai ínta arááiwaeta waási sáwí-ampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaafinkembo wésiyan-aaima ímba iséta miyán-áái ínta arááiwaenaumpo

15 érai'-aai aantemba wéseta waási-imayaa wéeta seyaafá-tántáá'á sáákaefamai-waasi-i'a úmai méta Káráisitinkaani'a úmaisa méranauumne. Wemá kentáárá'á káráwiyaisata

16 kesáá Káráisiti áúwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráisiti éna seyaafá-súwawaakata káráwiyaiye. Tiyáámba tísamaima tínúnkoma ta'ótokaisana ti'nónkómó ímba seyaafá-túwawaapa'a imáyáa tímísana tiyáánko wení kísau máisana tísamaigo wení kísau máisana miyámó wéenamo óraa'o wéimba miyáumai Káráisiti wení waási imáyáa tímísasa moórámora-waasi wétuwa'nai-esa wéfasi'atinkesa méraawe.

Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátínkarain-ai.

17 Fasi'aénkón-aúranka'a fasi'ámai simátimumpo ísáaro. Maníkóní aambó ímbo arááiwaéwimo méraantemba ímba miyán-oro. Miwí sáwí-imayaafimba mésa

18 ímba ísámai kawelá ésa Maníkón-aaisafesa tirumbá márááwana ti'nómbá umbái taisasá méraantafesa miwítí imáyáago kumeu'a isasá Maníkómó aúí'o wéuwatinkain-aempa'a ímba mésa

19 sáwí'o on-ímáyáá aantemba ésa fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá aamoí ésa miyámó ontáfésa ímba tigaesáfésa wéowe.

20 Miwí miyá wéofa kembiwí Ísu Káráisitimpa'a té'a wení aampa'á wéwe'a

21 wenáái isé'a érai'e sumbá Ísumpakemba érai'-aaima simátima'maesa íyúwa'a ísaraawe.

22 Ááéraan-imayaagomo sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o uwanamó karo'ó simátíyukaimba ifátuwe'a

23 miyámó íyanamo éna Maníkó kentí imáyáa aúí'a uwátinkena

24 wembó arááímo táinda-i'o íyantafena aúí'a Maníkónkáání'a uwátinkaina'a érai'a Maníkóntáfé'a imáyáa é'a arupíse úmai méranaawe.

25 Mindásafe'a karo'-ááímá tínaaemba uwáme'a kentí waásifimba érai'-aai aantemba seró. Ísu Káráísitini akún-ándá póta mimbóráí'a úmai méta póta miyásá onó.

26 Aaisambó síyamba ímba sáwí'a é'a ááéma aáo úmai mé'a aaisambá waé'wae'a ifó sé'a ifá'á túwáaro.

27 Waántáwanko tafisína'a sáwí'a únafo sé'a aaisambó síyamba ifá'á túwáaro.

28 Umémbó íyawi maarán-oro. Ímba umémbá é'a tuwímbai-tantaa'o maíyantafe'a kísau wémae'a minkákémbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi túwa'nai e'a tíméro.

29 Sáwí-aaima ímba sé'a kaweló uwátinkainda-aai aantemba seró. Miyámó é'o é'a minááímó isáíyan-kwaasi kawé'a uwátinkaiyasa fasi'ámai méranaawe.

30 Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwí'an-oro. Maníkó seyaafá-tántáápínkémbó faúsinkainda-kanaamo tínda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá mérairesafe'a sé'a Maníkóní waási úne síyantafena Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwí'an-oro.

31 Kempímpá'á maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba uwáméro. Kaorái-tántáá'é tirumbó sáwí'o iyé aaisambó siyé símaimo sáwí'o uwátínkáíye seyaafá-tántáá'ó sáwí'o iyé

32 ímba miyámó íyamba tirumbá uwátinke'a túwa'nai e'a Ísu Káráísitimo kentí sáwí-imayaamo maitiyúwáísanamo Maníkómó ímbo anondáamo sáwí-meyambo tímíntemba fí'owimo sáwí'o uwátínkémba ímba

imáyáa é'a anondáá sáwí-imayaa uwátínkáaro.

5

Sámo kain-áémpá'á méraaromo siyáin-aai.

1 Maníkó arumbá wétimisa'a wení iyámpói ontáfé'a pó'a wemó intembá miyáumai wée'a

2 moórá-mora-waasi kentirumbá wétime'a méraaro. Ísu Káráísitimo kentááfímbó arumbó wésimenasaamo kentáási sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasaamo puwúwanamo Maníkómó aamoimó uráintemba moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

3 Maníkóní waási ontáfé'a maa'u-tántáá'é sáwí'o íyé túraniyamba únafo sé'a miyán-tántáákón-áái ímba seró.

4 Sáwí-aaiye uwónao-aaiye karaánáá'-aaiye súnafo sé'o Maníkómpá'ó súwimo síyamba mindá kawé'án-íye.

5 Érai'a maa'u-tántáá'ó owíyé sáwí'o owíyé túraniyambo owíyé miyámó on-kwáásí Ísu Káraísitiye Maníkóe'o káráwiayapa'a ímba mésa túraniyambo owí marapá-tántáátáfesa aamoí ésa ímba Maníkóntáfesa aamoí owí Káraísitiye Maníkóe'a káráwiayapa'a ímba méranaawe.

6 Miyá-sáwí'ó on-tántáátáfésamo síyamba karo'a simátíyúwáfainifo káráwiyo. Maníkón-aai ísámai sáwí'o owí miyá-sáwí-ááímó sembá póna Maníkó aaisambá tiyínifo káráwiyo.

7 Miyámó síyawise'a ímba mé'a miwí ímba tirááíwáéro.

8 Ááéma kumeu'-áémpá'ó maé'ómbanifo káfé'a Fasi'aénkóní waási ontáfé'a sámó kain-áémpá'á méraamba pó'a sáraan-kwaasiyaamba úmai méraaro.

9 Sámó kain-áémpá'ó mé'o é'a arupíse úmai kawé'-úmai mé'a érai'-aai wése'a mé'a

10 imáyáa é'a sé'a Fasi'aénkó aamoí ínkwaé-i'a úne sé'a miyán-oro.

11-12 Kumeupá'ó méraawi ímba áúwara-kisau wémaefo ímba miwísé'a miyámó íyamba afora'á simátíme'a sune. Sáwí'a owé sé'a aúpá'ó ombó sé'o é'a tigesáfé'a ónááfo afora'á simátíme'a sune. Sáwí'a owé sé'a

13 afora'á aráátimiyasa mintántáákóní áwáuma awánasuwesa kouwerésa

14 sámó kain-áémpá'á taméranaawe. Mindásafesa sésa túmó waésamo pukésara úmimo mémpinkemba íyáfasinewana Káraísiti sán-kátinkainiye

wésewe.

15 Mindásafe'a káráwiye'a sáwí-imayaamo arááíwáéwimo ontembá ímba íyamba kawé'-ímáyáa wée'a méraaro.

16 Káfé'a kentááfá'á umbai-tántáá'ó wéráintafe'a Maníkómpá'á tiyantafe'a úwoi máúnafo sé'a Maníkóní kisau máéro.

17 Mindásafe'a ímba sáwí-imayaa é'a Fasi'aénkómbó arááímo táínda-i'a úmai méraaro.

18 Mindásafe'a sáwí'a ónááfo uwóí'o on-dómbá né'a uwóí'a únafo sé'a Maníkóní ámútanko kentááfímbá óraa'a uwásinkainkwae sé'a méraaro.

19 Kempímbá Maníkón-aai aúfáífmaba agaimakáan-aaima sé'a imá wése'a Fasi'aénkóntáfé'a tirumpimbá aamoí wée'a imá seró.

20 Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntáfé'a imáyáa wée'a seyaafá-tántáátáfé'a Maníkó kentáásifowampa'a súwima símae'a iyóro.

Aarakwá-táái.

21 Kembiwí Ísu Káráisitin-awi'a mósá wémare'a Ísun-akúní'a úmai mé'a minákúmpákén-kwáási táái ísáaro.

22 Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkón-aaimo wéisaanten-úmai kentuwaai-táái ísáaro.

23 Ísu Káráisitimo wení waásiya'o káráwiyainten-úmai waaimá kentuwaainíntónká'á káráwiyoro. Káráisiti wení waási kawel'-ámpá'á métínkaraiye.

24 Ísu Káráisitini waásimo wenááimo ísáanten-úmai aaremá seyaafá-tántáátáfé'a kentuwaai-táái ísáaro.

25 Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó timénamo miwísáfénawe sénamo pukáinten-úmai miyáumai waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro.

26 Ísu Káráisiti wení waási nontámbá kawel'a uwátinkena wenááisamba Manikóndé-i'a uwátinkaindasafena

27 wení waási kawel'a ésa miwífímbá sáwí-aaima ímba wérainana fi'onka'ma'mai-sasa'o uwátinkaindasafena pukáiyé.

28 Miyáumai Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tímíntemba waaimá kentuwaainíntómbá tirumbá tíméro. Waási kentúsafesamo imáyáamo onten-úmai kentuwaainíntón-ímáyáá oro. Tuwaainíntón-ímáyáámó onten-úmai kesáfé-ímáyááwárá'á wéowe.

29-30 Waási kentúwawaatafesa ímba týántafesamo ombá kawel'-úmai káráwiyesa tómbá námaesa wéiyowe. Kesáá Káráisitini waási-i'a éta wenáúwawaakaamba únanasa póna wemá miyáumai kentáará'á kawel'-úmai káráwiyaiye.

31 Naaófá'á Manikón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna mindásafena waaigómó ímbá anófowi tiyuwéna awaainínkóe'a taankarotámai mimbórá-túwawaa'a ma'maésarai méraaye siyáiyé.

32 Minááífímbá moórá óraa'-aaimo wérainba minááígóní áwáuma maarán-iyé. Ísu Káráisitiye wení waásiye moórái'a úmai méraawe siyáiyé-imayaa wéune.

33 Ímba mindásafena aantemba siyáifo kembiwímó kesáfé-ímáyáámó ontembá kentuwaainíntón-ímáyáá oro. Aaresómbá

kentuwaai-táái ísáaro.

6

Tinófoiye tíráá'marin-taai.

¹ Iyámpóisomba ísáaro. Fasi'aénkóní iyámpói-i'o ontáfé'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyamba mindá kawé'án-iyé.

²⁻³ Naaófá'á Maníkó ámaámba séna kentinófoi-tuwi'a óraa'an-oro aifa'á símai fasi'ámakaintafena séna miyámó é'o é'a kawé'-úmai ayáátááka'a marará'á méranaawe siyáiyé.

⁴ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóiya'a kawé'-úmai káráwiyewana miníyámpói tirunkó ímba sáwí'a ína'a Fasi'aénkó Ísun-aai simátíma'mae'a wéiyé'a arupíse uwátinkaiyasa óraa'a ónááwe.

Kísau-waasiye miwítí kawáá-wáásíté-taai.

⁵ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Ísu Káráisitín-aaimo ísáánten-úmai kentí óraa'-waasi-taai isé'a táátafe'a é'a tiyákáímó wétaamba kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáámó iyamba miwí táái ísáaro.

⁶ Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantentafe'a ímba miyán-káwé'ó iyamba úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á wée'a Ísu Káráisitini kísau-waasi ontáfé'a Maníkómbó arááímó táínda-i'a úmai kawé'án-oro.

⁷ Kesí óraa'-waasiti kísau aantemba ímbanifo Fasi'aénkóní kísau-waasísa úne sé'a tirunkó kawé'á wéina'a kísau máero.

⁸ Maanááimá imáyáan-oro. Wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miwítí óraa'-waasiye kawé-kísáúmó wémaentafena Fasi'aénkó kawé'-mýámbá timíníye.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasiti óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó'ó wéon-kwaasiya'a kawé'-úmai káráwiye'a ímba inkaisíyan-aaima wésimatime'a maarán-ímáyáán-oro. Miwítí óraakowe kentí óraakowe mimbóráwígó éna wíyómpa'a ména ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

Fasi'aénkóní fasi'aénká'á méraaromo siyáin-aai.

¹⁰ Maanááímó simátíménda ísáaro. Fasi'aénkóe'o kááísamáimo méraamba wení fasi'aémbá wétimisa'a fasi'ámai méraawe.

¹¹ Waántáwanko tafisímai karo'á simátiyuwaifainifo fasi'ámai méraiyyantafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímimba máero.

¹² Ímba marapákén-dámúró-wáásísé'-aantemba tiyéwata kumeu'-áémpá'ó káráwiyaawiye waántá-waasiye sáwí-fasi'aenkwariyiye miyá-sáwí'ó owíséta tiyáano.

¹³ Mindásafe'a tiyái-tántáá'ó Maníkómó tímimba káfé'a maiyé'a sáwí-kanaamo tinda fasi'ámai mé'a ímba

waántáwankon-aaisafe'a ewé sé'a ímba inkaisé'o kóiyamba fasi'ámai méraaro.

14 Miyáumai to'mayaa uré'a méraaro. Tú'wáánkaumo uráantemba érai'-aaima tirumpimbá ta'ótóráaro. Wenómbó fafériye'o méraantemba arupíse úmai fasi'ásuwe méraaro.

15 Tísamaimo ánáan-kwiye'o nóntemba ásé-aai tasí wéuwatinkain-aaima kosimátíméro.

16 Wenómbó fafériyaawanamo paroigómó túfimbo ímbo táféréántemba Maníkón-aai ta'ótokewana waántáwankon-aai go ímba túfimba táferainiye.

17 Ti'nónká'ó kámo'o wimáímo káráwiyaanten-úmai kawel'-ámpá'á métinkena wégarawiyiye. Paepáétambo túfimbo waantáfaénten-úmai Maníkóní ámútángo wenááimo siyáimba kosimátimiyasa minááigó tirumbá faiyaráíniye. Miyáumai Maníkómó tímimba maiyé'a to'mayaa úmai méraaro.

18 Maníkóní ámútángo fasi'aéntámbá inaifínkémbá Maníkó wétuwa'nai-intafe'a áisai úmae'a iyóro. Miyámó iyantafe'a ímba fi'o-fi'on-imayaa é'a Maníkóní waásisafe'a seyaafá'á inai símae iyé'a ímba ifátuwe'a

19 kentáfé'wara'a súwa'nai e'a inai seró. Ásé-aaimo simátíménda Maníkó aai simínana ímba sáá'a ína'a afora'á simátimé'a Maníkómó aúpá'ó makáin-aaima afora'á simátimenaumpo mindásafe'a súwa'nai e'a inai

seró.

20 Minááímó simátíméndaafena Maníkó iyáfasisinkowa'a simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a másinkaraawe. Ásé-aaimo simátimunda mindá kesí kisauman-ifo mindásafe'a súwa'nai e'a inai síyana ímba sáá'a ína'a simátíméno.

21 Kemó mé'o wéunda-aaima isáiyantafe'a moóráwígon-awi'a Tíkíkaasi kosimátimíniye. Wemá kentáásí waási Fasi'aénkóní kísau-waasi póna ímba tuwéna kawel'-úmai méraiye.

22 Tíkíkaasimba ai'maráúnana kentópa'a wéména kentáásái kosimátiména kentí imáyáa kofasi'átinkaina'a fasi'ámai méranaawe.

23 Kesí waásisono. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi tirumbá wétimesarai faruaru wéuwatinkaayantafe'a

inai sune.

24 Fasi'aénkó Ísu Káráísitimbo tirumbó wéamesamo ímbo aúwáan-kwaasi Maníkó úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro sunda-aai taí'áíye.

Fírípái

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Fírípái-naoraa-waasifa'a agaimái tuwówana moóráwigo maéna mátímakaiye. Póro ásé-aai kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-aufaifimba 16:11-40-fimba wéraiye. Póro fí'o-fí'on-daopa'a Ísun-aai simátíma'maena iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkárowana mérowasa Fírípái-naopaken-kwaasi Póromba áwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a ámúwana súwiyo séna maanáái agaimarówana mátímakaiye.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáifímbá agai-timúmpo ísáaro. Tímóti kesé'a méraisakai Ísu Káráisitini kísau-waasiyai úye. Fírípái-naopakewi Fasi'aénkóni waási Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawiye kembiwíyá'ó káráwiyaawiye wétuwa'nai-owiye maanááimá ísáaro.

2 Maníkó kentáásifowae Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inái sune.

3 Kembiwísáfé'a imáyáa únda-kanaa Maníkómpá'á súwi sune.

4 Kembiwísáfé'a Maníkómpá'á inaimó sunda-kanaa aasiyaasí sirunkó kawé'á wéiye.

5 Aifa'á Maníkóni ásé-aai simátimuna'a isé'a súwa'nai úmai wésimatíma'mae wéiye'a káfé'wara'a wésimatimentafe'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

6 Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáúgóni áwáuma ómbarena maimaé iyéna káfé'wara'a wéiyimba póna Ísu Káráisitimo kumínda-kanaara'a minkáwé-kísáú tai'áíníye. Minááimá ísáúmne.

7 Ísu Káráisitín-aaimo simátímakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a méraundafakenkwará'a ásé-aai simátíme'a miwí táái anondáa simátimunana Maníkó úwoi wésuwa'nai-ena kembiwíwará'á úwoi wétuwa'nai-isa'a pó'a Maníkó kentirumpimbá kawé-kísáú maimaé wéiyiye-imayaamo únda mindá kawé'án-íye. Ken-ímáyáámó wéundasafe'a miyán-áái sune.

8 Imáyáamo tímakaunda ímba kesí imáyáafinken-aantembanifo Ísu Káráisitini imáyáafinken-aaima tímakaunda érai'-aai isaná

Maníkó wésuwanaiye.

9 Maanááisáfé'a Maníkómpá'á inái sénaumne. Imáyáa tíma'mae wéne'a kawé-tántáá'á awáné'a kawé'-í'a é'a

10 seyaafá-tántáá'á tuwínkaa'-é'a kawé-tántáá'ó awáné'a kawé'-ámbá arááíwae'a Ísu Káráísiti kumínda-kanaa kawé'-úmai méwana kentí sáwí-meyamba ímba wérainana

11 Ísu Káráísiti imáyáa timína'a kawé'-úramba úmai méwasa tuwánésa miyámó íyamba Maníkón-áwí'a mósá marésa súwimo síyantafe'a mindásafe'a inái sùne.

12 Kesí waásisono ísáaro. Umbai-tántáá'á kesópa'o tiyáimba mindásafesa sáwífa'-waasi ásé-ai ísaraawe.

13 Ísu Káráísitin-aaimo simátímakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawasa kenká'ó káráwiyaawiye tuwímbaiye Ísu Káráísitin-ai ísaraawe.

14 Ándáfa'o méraunda mindásafena Fasi'aénkó kentáási waási sáwífa'a fasi'aémbá tímísana ímba táá'a ísasá Maníkón-ai fasi'ámai simátíma'maesá wégowe.

15 Súwí'o wéraintafesa tuwímbai tirumbá sáwí'a ésa kentáfesa wenáwí'a kumíníye sésa Ísu Káráísitin-ai wésimatimembanifo tuwímbai kawé'-ímáyááfínkémbá Káráísitin-ai wésimatimewe.

16 Ásé-ai simátíme'a

miwí táái anondáá sendasáféna Maníkó ewé sisasá ándáfa'a sínkaraawe. Ándáfa'o méraunda-aaima tuwímbai ísésa imáyáa uwásinkesa Ísu Káráísitin-ai wésimatimewe.

17 Tuwímbai ímba kawé'-ímáyááfínkémbán-ifo sáwí-imayaa tokésa sésa Ísu Káráísitin-aaimo simátíméndamo ésa kesúsa maimaé iyónááwe sésa Ísu Káráísitin-ai wésimatimewe. Kentáfesa sésa ándáfa'a ména isáínana arunkó umbai táíniye sésa Káráísitin-ai wésimatimewe.

18 Mindásafe'a ímba óraa'-imayaa wéune. Kawé'-ímáyááfínkémbá Káráísitin-ai wésimatimewana sirunkó kawé'á wéifo sáwí-imayaa tokáawiwara'a Káráísitin-ai wésimatimewana úwoi sirunkó kawé'á wéiye.

19 Maníkómpá'á inái wésewana póna Ísu Káráísitini ámútanko wésuwa'nai-isasa faúsinkaiyambo isáúnda sirunkó kawé'á wéiye.

20 Sínkamiyara puwónaum úwoiya méranaumno. Mindásafe'a timu'maké'a inái wése'a Ísu Káráísitintafe'a ímba sigaesáfé'a é'a ímba sáá'a ína'a fasi'ámai Ísu Káráísitin-awi'a mósá maránaumne. Miyá úmae'o iyúndantemba Káráísitin-awi'a mósá maránaumne sùne.

21 Marapá'ó méraundamo é'a Ísu Káráísitin-awi'a mósá maránae sé'o méraundanifo puwé'o wiyómpa'o iyónda mindá marapá'ó mére'o úndawimba iyáákanaumne.

22 Marapá'ó úwoimo mé'o é'a áúwara-kisau maénaumne. Úwoimo méraandasafena siráái táinana púwóndasafena siráái táinana miyá ina'a miyámó ondawimbá ímba isáúmne.

23 Minkáé'-ímáyáágó kembá wétafisiye. Puwé'a wiyómpa'a Káráisitiye'o méraandasafena iyáákarain-tantaa'a póna siráái wétaifo

24 marapá'ó méraundamo é'a kawé'-úmai kembá túwa'nai únda póna kawé'á íniye.

25 Minááímá érai'-aaima isa'ó isáúnda pó'a marapá'á mé'a kembiwísé'o komáénda túwa'nai ona'á Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba úmae iyiyana tirunkó kawé'ó índa minááímá isáúmne.

26 Kembiwísé'a aneka'á koméraandasafe'a kentáfé'a imáyáa é'a

Ísu Káráisitin-awi'a mósá maránááwe.

27 Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda isáaro. Kawé'-úmai mé'a Ísu Káráisitini ásé-aaima mósá maráiyasa tuwánanááwe. Miyámó wéiya'o é'a kentópa'o komé'o é'a tuwánánaumne. Énifo maanká'ó mé'o é'a kentáái aantemba isánaumne. Maarán-ááímó isáándasafe'a sune. Mimbórá-ímáyáá wée'a fasi'ámai mé'a tiyáántán-kwiyé'a fasi'ámai mé'a ásé-ai simátíma'mae'a wiyasa minááísáfésa tuwímbai timankúnkúmba ónááwe.

28 Kentí namuro-wáási túranka'a ímba moórá-tantaatafena táá'a índa

pósa kembiwísáfésa sésa Maníkó wení aampa'á mótínkaraisasa méraawe-imayaa ésa kesáfésa Maníkóní némpata maé'maeta wéune-imayaa ónááwe.

29 Maníkó imáyáa tímisa'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe. Maníkó ímba tíyótaiima isa'á kembiwí Ísu Káráisitini waási-i'a onkákémbá tí'o

íní'a wéuwatinkaawe.

30 Ááéma Ísu Káráisitini kísau siyáántán-kwimáímo maéwánda é'o suwánaraamba káfé'wara'a miyámó únda wéise'a tiyáántán-kwimái méraawe.

2

Káráisiti Maníkón-áísamaifimba mérowana áwí'a óraa'o uwánkarain-ai.

1 Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba wemá áfomba wéfaie. Maníkómó wenarumbó tímimba fasi'aémbá wétimiye. Maníkóní ámútankomo arumbó wétimimba mimbóráfímbá méraawe. Tirumbá uwátínkáfa'a wéne'a túwa'nai úmai méraawe. Miyámó íya'o é'a

² mimbórá-ímáyáá úmai mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o níyamba mindá sirunkó óraa-kawe'a íníye.

³ Kísaumo wémaemba ímba kentúma maimaé iyé'a kesúwí'a maimaé iyíwae ímba sé'a Maníkón-aísamaifimba mé'a fi'owisafe'a sé'a kentáá iyáákaraawe seró.

⁴ Ímba kesáfé aantembo túwa'nai iyamba seyaafá'nánká túwa'nai oro.

⁵ Ísu Káráísitimo imáyáamo intembá maarán-ímáyáán-oro.

⁶ Ísu Káráísiti Maníkóráámbá uréna wení fasi'aénkómó intembá uréna mifási'áémbá ifátuwana

⁷ umarankáání'a múra úwana moórá-ininko ma'ankówana óraa'a éna wayó'-wáásiyáámbá éna

⁸ waásiyaamba úmai mérowasa awánowana Maníkón-aísamaifimba kífaena puwínda-aaisafena ewé séna kátúfena ímba úwoi pukáifo sáwí'a ésa aaraa-táiyá'á tufúwana pukáiyé.

⁹ Miyámó uráintafena Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankena sanaan-úramba móankena seyaafá'-wáási túwíka'a wenáwí'a óraa'a uwáńkowasa

¹⁰ pósa Ísun-awi'o síyambo ésa óraa'an-iyé sésa seyaafá'-wáási kífaesa wíyómpakewiye marapákéwiyé waántáfakewiye kífaesa

¹¹ afora'á Ísu Káráísitintafesa sésa Fasi'aénkón-iyé sésa Maníkómbá kentáásifowan-awi'a mósá maránaáwe.

Waásifimba sáma kátinke'a méraaromo siyáin-ai.

¹² Mindásafe'a kesí waási ísáaro. Kembiwísé'o méraawandara'a kesáái ísámae'o iyáantemba káfé'a ímba kembiwísé'a méraundara'a kesáái isé'a Maníkómó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawe'-ámpá'ó métínkarain-ai imáyáa é'a wentáfé'a wée'a wenáái tuwáúnafo sé'a táátafe'a wée'a fasi'ámai wení kísau máéro.

¹³ Maníkó aamoimó wéin-kísau maénae sé'o wéontafena kentirumpimbá kísau maimaé wéiyisa'a pó'a táátafe'a wée'a kawe'-ámpá'á arááiwa'mae wégowe.

¹⁴ Ímba í'ai tinké'a ímba aaisambá tiyé'a miyáumai méraaro.

¹⁵ Miyámó é'a kawe'-úramba úmai méraiyaana póna kentí sáwí-meyamba ímba wéiniye. Marapá'ó sáwí-ambo arááiwaesamo kaetónáántó úmae nón-kwaasifimba kembiwí Maníkóní waási mé'a sáwí-imayaa kempímbá ímba wéraina'a pó'a sáma kátinke'a

¹⁶ maé'mae'o íyan-aaima kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokewa'a pó'a Ísu Káráísiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a koméraawanda pó'a maé'mae'o íyan-aaima tirumpimbá

fasi'ámai ta'ótóráámba p'ó'a sé'a ímba áú-iyain-kisau wémae'a kesí fasi'aémbá ímba úwoi tukáumne sénaumne.

17 Maníkóní aamoi-tántáá'ó ámenteni'a úmai wenká'á kááísamai méraawe. Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo ándá-aran-dombo fatímaraanteni'o úmai kembó sinkamiyanamo kesí naaemó kumína'o púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíniye. Miyámó ondamó éna kesirunkó kawe'á ínana póna kentirunkówárá'á kawe'á íniye.

18 Miyáumai kesirunkómó kawe'ó índantemba kentirunkówárá'á miyáumai kawe'á íniye.

Tímótiye Épafarotaitasinte-tai.

19 Ampáánká'á Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wíndasafe'a Ísu Káráisitimpa'a inaifínkémbá wéaisai-unda póna kentópa'a kuréna kouweréna kesópa'o téna kentáái másimasimina'a isé'a aamoí ónaumne.

20 Wesé kerái aantemba kembiwísáfékai óraa'-imayaa ékai sékai kawerá úmaiya méraa sáwíra úmaiya méraao wésufo

21 tuwímbai kesáfé-imáyáá aantemba ésa Ísu Káráisitín-imayaa ímba wéowe.

22 Énifo ááninkomo afowání kisaumo áwa'nai intembá ásé-aaisafena Tímóti kembá wésuwa'nai ín-áái ísaraawe.

23 Kesópa'o tinda-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wína'a

24 kemá ampáánká'á kentópa'o kondasáfé'a Fasi'aénkómpá'á wéaisai-e'a wéamu'maraumne.

25 Imáyáa é'a kesí waásigon-awi'a Épafarotaitasi ai'maráanana kentópa'a wíniye. Miyá ónaumne sune. Ai'marówana kesópa'a téna kentáái másimasimena kesí umbai-kísáú tasúwa'nai ena kesé'a fasi'aén-kísáú wémaisana

26 áí'a isa'á wenáái ísááwana wemá iséna óraa'-imayaa éna sí'o ímbá asófasinkain-aaima kosimátimenae simbá p'ó'a ai'maráanana wíniye.

27 Érai'a áí'a isaná puwíndasafena wéisana Maníkó arumbá uwánkena asófankaraiye. Umbai-tántáá'á kempímbó wérainka'a póna puwínana fí'on-umbai-tantaa'a tifó séna Maníkó arumbá uwásinkena asófankaraiye.

28 Mindásafe'o ai'maráanda aamoí únana kentópa'a wína'o awáné'a aamoí íya'a ímba óraa'-imayaa ónaumne.

29 Kentópa'a wína'a awáné'a aamoí uwánke'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo síyana tirunkó óraa-kawe'a íniye. Miyán-kwáási táái mósá maráaro.

³⁰ Ímba kanaa'á tasúwa'nai ontáféna kentí anondáá wemá téna kopuwúnafo ímba simbá úwoi tasúwa'nai ena Ísu Káráísitini kísau wémaimba puwíndasafena uráifo wembá awáné'a wenáái mósá máraáro.

3

Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí arupíse-waasin-owemo siyáin-ai.

¹ Kesí waási senda-ááímá isáaro. Fasi'aénkóntáféna tirunkó kawé'á ino. Siyáunda-aaimo aneka'ó sendá ímba suwesarái ínana minááígó kembiwí túwa'nai íniye.

² Tuwímbai sésa túmo káramaimo araenáémbo é'lo é'a Maníkóní waási-i'a ónááwe wésefo minááímá ímba isáaro. Miwí iyánkáán-kwáási sáwí-kisaumo wémaen-kwaasi-taain-ifo ímba isáaro. Miwí túma káramai araenáémbo ésa Maníkóní waásisa úne sembánifo

³ kesáá ombá érai'a Maníkóní waási-úranta úne. Maníkóní ámutanko kentáá imáyáa simakaintafeta Maníkón-imáyáá éta wenáwíta mósá maréta Ísu Káráísitimba aamoí uwánketa kentáási kisausafeta inta aamoí wéeta séta kentáási kisaugo kentáási sáwí-imayaa ímba kanaa'á tai'ásuwainifo Ísu Káráísiti kentáási sáwí-imayaa tai'ásuwainiye sune.

⁴ tuwímbai sésa kentáási kisaugo kentáási sáwí-imayaa kanaa'á tai'ásuwainiye wésewe. minááímó érai'-aaimo inkakaa kemá kawé'á úsina. kesí imáyáafinken-kisau óraa-kisauman-iyé siyáunda

⁵ kesinó masinkówa'a afakaumboé-no'waamba maisuwááwánasa súma káramai araenáémbo uráawe. Kemá Ísarerin-aísaaftantambo uráundawi é'a Pénisaminin-andafakemba ówánasari kesinófoi Ípúru-waasi-taaifinkemba wésuya'a minááífínkémbá siyáumne. Yúndaa-waasiti áamámba áamáán-kawaa-waasi fasi'ámai wéaraaiwaemba kemá áamáán-kawaa-waasiti aambá arááíwakaumne.

⁶ Maníkó aamoí uwásinkainkwae karo'á sé'a Ísuni aampa'ó kun-kwáási sáwí'a uwátinkaraumne. Seyaafá'-ámáámbo arááíwaewanda suwánésa sésa kawé'á wéiye siyáawe.

⁷ Minkísáúsáfé'a kesí imáyáafinken-kisau óraa-kisaun-iyé siyáundanifo minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a

érai'e súndasafe'a ááémo maiyáunda-kisausafe'a sáwísamban-iyé sune.

⁸ Ísu Káráísiti kesí Fasi'aénkóe'a kááísamai méraunda pó'a sé'a mindá aifaráán-tántáá'á éna seyaafá-tántáákómbá iyáákaraiye. Fí'on-tantaatafe'a sáwísamban-iyé sune. Ísu Káráísitintafe'a imáyáa é'a sé'a Káráísiti aifarááwí isa'á

wesé'a kááísamai méraunda pó'a ááémo óraa-kisaumo maiyáundasafe'a mindá sáwísamban-iyé sé'a ifátukaumne.

⁹ Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwakaundasafe'a sé'a minááígó kawé'a uwásinkainana Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iyé síníye miyá siyáundanifo káfé'a minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a simankúnkúmbo úndasafena Maníkó kentáféna arupíse-waasin-iyé wésiye sune. Miyán-ááígó sirááíma taisa'á méraumne.

¹⁰ Ísu Káráísitintafe'a imáyáa únana miyán-imáyáágó óraa'a isaná sirááíma taisa'á méraumne. Ísu Káráísiti pukáimpinkemba iyáfasinena fasi'ámai méraimba pó'a kemá miyá ónaumne-imayaamo únda sirááíma wétaiye. Ísu Káráísitimba áí'lo úní'a uwánkaraamba pósa kembó sí'lo índa-i'lo uwásinkaiya'lo é'a wenááigoni áwáuma isánae sé'a wéunana sirááíma wétaiye. Káráísitimo pukáimba kawé'-imáyáá wéena pukówa'a miyán-imáyáá ónae sé'a wéunana sirááíma taiyé.

¹¹ Púwóndafinkemba Maníkó iyáfasisinkainiye-imayaa únana sirááíma taisa'á amu'maré'a méraumne.

Póro ayáántán-kwiyéna kisaumo maiyáin-aii.

¹² Sirááímo taiyémo súnda-aaima Ísu Káráísitini áwáuma é'a isáúmne-imayaa ímba wéune. Ísu Káráísiti wení waási-i'a uwásinkowa'a kanaa'á uráumne ímba súnda miyán-kwáásímó uráandasafe'a fasi'ámai siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹³ Sirááímo taiyémo súnda-aaima é'a isáúmne-imayaa ímba wée'a maará úne. Seyaafá'-wáásímó tuwaantantámae wéwesamo mimbórá-imáyáámó arááiwaéntemba kemá miyá wéune. Kesínaaempa'lo wérain-tantaa'a ímba imáyáa é'a ánaaembo paápé índa-tantaa'-aantemba wéaraaiwae'a

¹⁴ ayáiyá'ó

wérim-beyamba maénae sé'a suwaantan-kwétaumne. Maníkó Ísu Káráísitini kisausafena imáyáa éna

séna wíyómpa'lo maé'mae'lo iyamba mindá kentí méyámbániye siyáintafe'a mindásafe'a siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹⁵ Miyán-imáyáámó úndantemba sáákaefaen-kwaasisa mimbórá-imáyáá iyataao. Tuwímbai fí'on-imayaa owaná Maníkó afora'á miyámó owíní áwáuma aráátiminiye.

¹⁶ Maníkón-aii wéisaamba póna minááígó kentúra'a káráwiyina'a méraaro.

¹⁷ Kesí waásisono. Úndantemba miyán-oro. Kesáámó úndantembo on-kwáásí tuwáné'a miyán-oro.

¹⁸ Ááemo símae'o iyáunda-aaimo é'a sirunkó umbaí taimbá pó'a aneka'á simátime'a sune. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaima tuwímbai isésa ímba aamoí ésa namuroráání'a wéowe.

¹⁹ Tómbó naí-tántáákó áuma mósá marésa tigaemó í-tántáá'á miwí ímba wéisasa aamoí wéesa marapá-tántáátáfésa aantemba imáyáa wéiyana Maníkó miwí tai'ásuwainifo

²⁰ kesáá wíyómpataamo iméraanda-waasi únanasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti wíyómpakemba kuména kusiyáíndasafeta mindásafeta amu'makáananasa

²¹ kuména mararákémbá a'nú-súwawaakomba fí'ora-suwawaata faúsinkainiye. Fasi'aémbá tokéna seyaafá-tántáá'á kanaa'ó káráwiyai-fasi'aentamba wení fí'oran-auwawaakaanta kentáásúwawaa'a faúsinkainiye.

4

Kawe'-ímáyáa aantemba úmae iyóro-aai.

¹ Kesí waásisono. Ken-ímáyáa wéunda-waasisomban-owe. Maníkón-aaimo kosimátimakaundarakemba Maníkónópa'a tiyáantafena sirunkó kawel'á wéisa'a kotuwánánae sé'a wéune. Fasi'aénkóe'o kááisamaimo méraamba fasi'ámai méraaro.

² Kemá Póro kae'-ínínkáí túwí'a Yúótiyaae Síntikite óraaka'a simátime'a sune. Fasi'aénkóntáfékai imáyáa ékai aaisambá ifátuwekai mimbórá-ímáyáa okaiyó sune.

³ Kesé'o mimbórá-kísáúmó wémaíndawi simáménda isaaó. Minkáé'-ínínkórái ásé-aaisafesarai súwa'nai urááyamba po minínínkáí túwa'nai inasarái aaisambá ifátuwesarai mimbórá-ímáyáa okaiyó sune. Minínínkáíyé moóráwigon-awi'a Kérémentiye tuwímbaiye ásé-aaisafesa kesé'a fasi'aén-kísáú wémaesa aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a Maníkó wení aúfái-wandaaifimba agaimakáíye.

⁴ Fasi'aénkóe'o kááisamaimo méraamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. Aneka'á minááímá sé'a tirunkó aamoí íno sune.

⁵ Aáno úmai mé'o túwa'nai iyamba seyaafá'nánká tuwánánááwe. Fasi'aénkó ampáánká'á kumíníye.

⁶ Seyaafá-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a Maníkómpá'á áisai e'a inai sé'a súwi seró.

⁷ Miyámó iyanamo éna Maníkó faru uwátinkainiye. Maníkóní farugómá seyaafá-fárúgómbá iyáákaraiye. Ísu

Káráísitiye'o kááísamaimo méraamba mifárúgó tirumpiné imáyáafine káráwiyniye.

8 Kesí waásisono. Senda-ááímá ísáaro. Érai'-aaiye aifa-tántáá'í arupíse-tantaa'e kawel'-aantembo

í-tántáá'í amoimó wéon-tantaa'e sásá-tántáá'í kawel'-ááímó wésen-tantaa'e áwí'o mósá wémaraan-tantaa'e miyáumai-tantaatafe'a imáyáa úmae'a iyóro.

9 Simátímakaunda-aaima wéise'a ta'óto'mai kawel'a úmae'a iyóro. Kísaumo maiyáunda suwánaraafo miyá úmae'a iyóro. Miyámó íyanamo éna Maníkó faru uwátinkena kembiwísé'a mérainiye.

Súwa'nai owe séna Póro súwiyomo siyáin-ai.

10 Ááema kentáfé'a imáyáa uráamba súwa'nai íyan-amba ímba waé'éimbanifo káfé'o wésuwa'nai-on-amba wérais'a wésuwa'nai-owana sirunkó aamoí wéisa'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo sune.

11 Ímbo makáunda-tantaatafena ímba sirunkó sáwí'a wéiye. Sáwífa-tantaa'o makáunda-kanaa kanaa'án-iyé sé'a sáwífa-tantaa'o ímbo makáunda-kanaa úwoima kanaán-iyé sune.

12 Ímbo makáunda-tantaakoni aambá é'a awíyé'a makáunda-tantaakoni aambá é'a awíyé'a wéunana Maníkó imáyáa símisana sirunkó kawel'a isa'á méraumne. Seyaafá-tántáá'ó kesópa'o tiyáimba tuwímbai-kanaa tómbá wéne'a tuwímbai-kanaa sáái taisa'á tuwímbai-kanaa sáwífa-tantaa'a maré'a tuwímbai-kanaa ímba sáwífa-tantaa'a maré'a miyáumai mé'a kanaán-iyé sé'a méraumne.

13 Ísu Káráísiti fasi'aémbá símakaisa'a seyaafá-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba fasi'aénkwará'á toké'a méraumne.

14 Énifo umbai-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba kembiwí súwa'naimo uráamba kawel'a uráawe.

15 Aifa'á ásé-aii kosimátíma'mae'a wéiye'a kenti maramá Máséndóniyaa-marama tuwé'a fí'o-fi'om-barafa'a kosimátíma'mae'a wénowanda-kanaafimba kembiwí Fírípái-naopaken-kwaasi aantemba wésuwa'nai-e'a tuwímbai-tantaa'a násímakaawe. Maníkóní waási fí'on-daopimpakewi ímba násímún-aaima ísaraawe.

16 Tésáróníkaa-naopa'o komaéwándara'a tuwímbai-ika'a kembiwífínkémbá tuwímbai timé'a ti'márówasa mánásímakaawe.

17 Nááwiya mánásimenaa-imayaa ímba wéunda pó'a násimiyawi Maníkó kawel'-mékámbó timínda-meyanko iyíniye-imayaa wéune.

18 Épafarotaitasimba amé'a ai'márówana másímakain-tantaa'a aráá'a makáumne. Másímakain-tantaa'a Maníkómbá ámakaamba asaa-wiyúmbá iséna aamoí wéin-tantaakaamba makáumne.

19 Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraantafena kesí Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáuma póna kembiwísáféna wembó arááímo tain-tántáá'á timíníye.

20 Maníkó kentáásifowa wení fí'oran-awaumo waé'wae'a índa érai'-aain-iye.

21 Maníkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasisafe'a sé'a kawé'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási kesé'o méraan-kwaasi kembiwísáfésa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

22 Maníkóní waási Rómu-naopa'o méraawiye Rómu-kamani óraakoni waásiti kísau wémaewi kembiwísáfésa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

23 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai taí'áíye.

Kórósi

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáíye. Póro Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana méropa'a moóráwígon-awi'a Épáfarasi téna séna Kórósi-naopa'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásímbá karo'-áái wésimatimewe siyáíye. Maarán-káro'-áái sésa Maníkó isasá waási owasá afufumpimbá fasi'aéntómbá méraawi-tuwi'a mósá máráro sésa Ísuntafesa ímba Fasi'aénkómá póna wíyómpaken-kisau-waasiyaamban-íye sésa tuwímbai-tontafesa ímba naaró sésa kentú-aoisaamba wíyóro símai miyán-áái wésewe kosúwana Póro iséna miyán-áái tuwáíwae séna maanáúfái agaimái tuwówasarai Tíkikaasiye Ónísímasiye mátímakaaye.

¹ Kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwígon-awi'a Tímóti kentáásí waásigo kesé'a méraisa'a agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiфо ísáaro.

² Kórósi-naopakewi Maníkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi wembá ímba aúwáamba fasi'ámaimo méraawi ísáaro. Maníkó kentáásífowa úwoi túwa'nai ena faru wéuwatinkaintafe'a inái sune.

³ Kembiwísáfé'o imáyáamo é'o inaimó sunda Maníkó Ísu Káráísitin-afowámpá'á súwi sune.

⁴ Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'o Maníkóní waási seyaafá'-wáásímbó kentirumbó wétimen-aaima isé'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi sune.

⁵ Aifa'á moóráwígon-awi'a Épáfarasi érai'-aai áse'-aai simátimuwa'a ísaraanka'a wíyómpa'o Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'o méraamba pó'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a Maníkóní waásímba kentirumbá wétimewe.

⁶ Aifa'á Maníkó úwoi túwa'nai in-ááímá simátimuwa'a isé'a sé'a érai'-aain-íye suwaná minááígó kawé'ó uwátínkaraintemba minásé-ááígó seyaafá'-márafá'á wété éna kawé'á wéuwatinkaiye.

⁷ Épáfarasi minásé-ááímó simátíma'mae iyáíwai wembá sirumbó ámaundawi keséta kawé-kísáú wémaíwai súwa'nai ena kembiwímbá Ísu Káráísitini kísau kowémaena ímba ifátuwna

⁸ tasimásimena séna Maníkóní ámútanko Kórósi-waasi imáyáa tímísasa waási tirumbá timésa wétuwa'nai-owe siyáiyé.

⁹ Súwa'a isé'a inai símae wéiyé'a inaifínkémbá maarán-áái sune. Maníkó wembó arááímo wétaisama sama kátinkaina'a awánewana Maníkóní ámútanko kawé'-ímáyáa timína'a

¹⁰ Fasi'aénkómbó arááímo wétaintemba íyana tuwánéna aamoí ina'a miyáumai mémpinkemba fí'o-fi'on-kawe-kisau wémae'a Maníkómbá kawé'-úmaimo wéawanaantafe'a inai sune.

¹¹ Maníkó wení fasi'aémbá fí'onka'ma'mai-fasi'aentamba fasi'átinkainana umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda ímba mindásafe'a imáyáa é'a fasi'ámai méraiýantafena wení fasi'aémbá timínana

¹² Maníkó wení waásisafena to'mayaa úmai sámó kain-áémpá'ó káráwiýain-aempa'a makáimba kawé'á uwátinkena to'mayaa úmakaimba timíniye. Mindásafena kentirunkó kawé'á ina'a Maníkó kentáásifowampa'a súwi síyantafe'a inai sune.

Karáísitini áwáuwe wení kisaugon-ai.

¹³ Waántáwanko kumeu'ó in-áémpákéwíní fasi'aénkó ta'ótokaimpinkemba Maníkó siyénasa ááninko wen-ímáyáámó iwáí káráwiyaipa'a mósinkowanasa

¹⁴ ááninko sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkenasa kentáási sáwí-imayaa maisíyukaiye.

¹⁵ Maníkón-ane'ó súrantantaamo ímbo awánáúndasa Maníkómó méraintemba Ísu Karáísiti méraiwaitaamo awánáúndasa mindá Maníkóntá wéawanaumne. Maníkó wíyóne marawémó ímbo úmakonka'a Ísu Karáísiti ména úmakon-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

¹⁶ Maníkó súwana Ísu Karáísiti seyaafá-tántáá'á úmarena wíyómpa'o wérain-tantaa'e marapá'ó wérain-tantaa'e étaamo awánáúnda-tantaa'e íntaamo awánáúnda-tantaa'e wíyómpa'o káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwíyé óraa'o méraawiye miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye. Ááninkon-awi'o mósá maráiyantafena Maníkó súwana ááninko miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye.

¹⁷ Seyaafá-tántáá'ó ímbo wéronka'a ááninko maé'éimba isaná seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wení fasi'aéntámbá ta'ótokaisana wenamááramaa'a wériye.

¹⁸ A'nómpínkén-ímáyáágó seyaafá'-áúrá'ó káráwiýaintemba Maníkóní waási Karáísitin-áúraamba owaná wemá ti'nónkáámbá éna káráwiyaiye. Wemá aifarí'a éna seyaafá'nánká iyáákaindasafena wení waásiya'o káráwiyaiwai póna wení waási aúí'a úmai méraawini

áwáuma póna Maníkó pukáimpinkemba íyáfasinankaraiye. Mindásafena wemá úmakain-tantaakomba seyaafá'á íyáákaraiye.

¹⁹ Maníkóní imáyáafinkemba wení fasi'aémbá seyaafá'á Ísu Káráisitimpimba wéraisana

²⁰ Maníkó imáyáa éna séna kesááninko aaraa-táiyá'á puwínana wení naaemó kumínda seyaafá'nánká faru uwátínkáanasa wíyómpaken-tantaa'e marapákén-tántáá'é símai kááísatinkaanasa kesópa'a faru úmai ménaawe séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsínkaraiye.

²¹ Maníkó minááímá kembiwísáfénawara'a siyáíye. Ááéma sáwí'a é'a sáwí-imayaa wée'a pó'a Maníkóní némpa'a mé'a wení namuro-wáásíyáámbá úmai maé'ómbanifo

²² ááninko marapá'á kumbéna pukáimba póna mindásafena símai kááísatinkena Maníkóndé-i'a uwátínkarainana sáwí-aaima kempímbá ímba wérainana aaifimbó maitínkáínda-aai ímba wérainana Maníkómpá'ó mótinkaindasafena pukáíye.

²³ Ááninko miyá uráífo aifa'á Ísu Káráisitin-aai ásé-aai ísaraanka'a timankúnkúmbo é'a Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'a méraamba póna minááímó fasi'ámáimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o wenká'ó timankúnkúmbo íyanamo éna Maníkón-ááninko kembiwí Maníkómpá'á mótinkainana kempímbá sáwí-aaima ímba wérainana aaifimbó maitínkáínda-aaima ímba wéíniye.

Fasi'laénkóní waásimo túwa'nai uráin-aai.

Kemá Póro minásé-ááígóní kísau-waasi únasa seyaafá'-márafá'á simátíma'maesa wété wéowe.

²⁴ Wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáámbanifo sirunkó kawé'á wéíye. Ísu Káráisiti kentáféna séna kesí waási kesúwawaakaamba úmai méraan-kwaasi wétuwa'nai-indara'a áí'o inda-i'a uwánkanaawe siyáínka'a minúbái-tántáá'á kempá'á tiyáisa'a minkísáú maúndanifo wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásínkáámba sirunkó kawé'á wéíye.

²⁵ Maníkóní waásiya'a kísau maé'a wenáái seyaafá'á simátíma'mae iyé'a kawé'á uwátinke'a túwa'nai ondasáféna Maníkó íyáfasisinkaraiye.

²⁶ Ááéma Maníkó minááímá aúpá'ó makáimba ááémo paápé urón-kwaasiye minká'ó paápé uráan-kwaasiye ímba ísaraawana káfé'a Maníkó wení waási wéaraatimiye.

²⁷ Maníkó to'mayaa úmai aúpá'á makáimba imáyáa éna séna seyaafá'-wáásísáfé'a fi'oran-kawe-tantaa'o to'mayaa

úmakaunda aráátimenaumne siyáíye. To'mayaa úmai aúpá'ó makáimba maarán-íye. Káráísiti kempímbá méraimba pó'a wesé'a fí'ora-samo kaipa'á méranaawe. Maníkó miyán-ááímá isáíwae séna káfé'a wení waásisa wésimasimiye.

28 Mindásafeta seyaafátá Ísu Káráísitin-aaisa wésimatimune. Seyaafá'á Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo mésa táákaefaen-kwaasiyaamba úmai mésa Maníkón-aaisafesa fasi'ámai imáyáa wéesa méraiylantafeta Maníkómó símakain-kawe'-imayaasanta simátíma'maeta wéiyeta séta káráwiyoro súne.

29 Minkísáú áúwara-kisau intáfé'a siyáántán-kwiyé'a wémaumne. Ísu Káráísiti fí'ora-fasi'aemba wésimisana mifási'áénkó kawe'á uwásínkáísa'a siyáántán-kwiyé'a minkísáú wémaumne.

2

1 Maanááímó simátíménda isáaro. Kembiwísé Réóndísíyaa-naopakewiye kembó ímbo suwánaraawiye óraa'-imayaa é'a inai sé'a kawerá úmaiya méraao-imayaa wée'a óraa-kisauraamba úmai wémae'a

2 kesé miwísé'a fasi'ámai méraiylantafena sirááíma wétaiye. Moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a mimbórá-imáyáa é'a Maníkón-aai isámai kawe'á é'a ímba kael'-ímáyáa é'a fasi'ámaimo méraiylantafena sirááíma wétaiye. Maníkómó aúpá'ó makénamo aráátímakaimba minááígóní áwáuma ísu Káráísiti isaná minááígómbó kawe'-úmimo isáíylantafena sirááíma wétaiye.

3 Maníkóní kawe'-ímáyáawé kawe'-ááíyé Káráísitimpimba wéraimba Káráísiti weyáá imáyáasa símísata wéisaumne. Minááímó isáíylantafe'a wésimatimune.

Fasi'aénkóe'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro-aai.

4 Tuwímbai karo'-ááímá kentirumbá faiyaráíya'a kawe'-ááín-íye sé'a arááíwáéfo sé'a minááímá wésimatimune.

5 Kembiwísé'a ímba méraumpo ándáfa'a némpa'a méraundanifo kembiwísáfé'a imáyáa wéune. Ísu Káráísitin-aaisafe'o fasi'ámai timankúnkúmbo é'o mimbórá-imáyáámó é'o méraantafe'a kembiwísáfé'a imáyáa únana sirunkó kawe'á wéiyé.

6 Minááímá isáíylantafe'a óraa-kisau maiyáunda pó'a Ísu Káráísitiye'a tamé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-íye sembá pó'a wesé'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro.

7 Taaigó ánú'o marafímbó kuménamo taaimó ta'ótóráísanamo fasi'ámimo wéraintemba Ísu Káráísiti

kembiwísé'a méraína'a fasi'ámai mé'a wenááísafe'a timankúnkúmba úmae iyiyana kentirumpimbá óraa'a íniye. Moóráwígon-awi'a Épáfarasi Ísu Káráísitin-ai simátimuwa'a isé'a fasi'aén-ímáyáá wée'a aamoí úmae íyóro.

⁸ Tuwímbai karo'-ááímá simátimesa ááéraan-kwaasiti aambá arááíwaesa waántá-waasiti aambá arááíwaesa mindá ímba Ísu Káráísitin-aiifinkemban-ifo waásiti

máyáafinkemba úwoi-aaima pósa karo'á simátinkesa ta'ótóráafo káráwiyoro.

⁹ Maníkóni fasi'aémbá seyaafá'á Káráísitimpimba wéraisana waási kunúkáisa'a

¹⁰ wesé'a kááísamai méraawana fasi'aémbá tímisa'a mifási'áénkwará'á sásá'-í'a úmai méraawe. Wemá káráwiyaawiya'e fasi'aénkwaráwiyá'é seyaafáká'é káráwiyena fasi'aémbá tímisa'a sásá'-í'a úmai méraafo tuwímbai karo'á simátinkesa ta'ótóráafo sé'a káráwiyoro.

¹¹ Yúndaa-waasisa Maníkóni waásisa úne séta súsá kárámaisa araenáenta wéumpo kembiwí ímba miyá wéofa kembiwísáféna Ísu Káráísiti maará uráiyé.

Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena we-nane'á mékááísatinkaimba pó'a Maníkóni waásin-owe.

¹² Ísu Káráísiti pukáísasa utámakaafo kembiwí nombó máemba púwówasamo utámaráánteni'a wéowe. Maníkó Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankowa'a mindásafe'a sé'a érai'a fasi'aémbá tokéna miyá uráiyé sé'a Káráísitiye'a kááísamaimo méraantafe'a iyáfasintinkaanteni'a wéiye.

¹³⁻¹⁴ Kembiwí fí'onkaa-waasi ombá sáwí'a wée'a sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o wéon-ambo arááíwakaantafe'a Maníkóni némpa'o máúmbanifo Maníkó Káráísitinte'a kááísatinkena aúí'a uwátínkaraiye. Kesáá Maníkóni áamámba ímba ísámai kawetá wéowananasá kesáámó sáwí'o ówándasa aúfáífimba agaimarówana kentáási sáwí-meyamba kentááfá'á ímbo tíndasafena Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'á pukáimba póna kesáámó sáwí'o ówándasaawe sáwí-imayaawe Maníkó maisiyuwénasa Ísu Káráísitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba iyáfasisinkenasa aúí'a uwásinkenasa kentáási sáwí-imayaasafena ímba ímáiyáa úmae wéiye.

¹⁵ Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáinka'a waántáwankoni fasi'aéné wení kísau-waasiti fasi'aéné maisuwéna iyáákaraimba tiyésamo waásimo tínkankesamo tiyáántámbo taantembá Ísu Káráísiti miyáumai seyaafá'-wáási túranka'a iyáákaraiye.

16 Ísu Káráisitimo kembiwísáfénawe sénamo uráintafe'a karo'-ááímá simátínkáafo sé'a káráwiyoro. Tuwímbai-waasi tuwímbai-tomba aambá faiyésa óraa-kanaa aambá faiyésa wiyómbó taeyain-kánáá aambá faiyésa sambaatiyá'á aambá faiyésa miyán-tántáá'á aambá fáíkaafo kembiwímó miyán-tántáákómbó ímbo arááíwaiyasamo aaifimbó maitinkáiyamba ímba ísáaro.

17 Mintántáá'á ánaaembo paápé índa-tantaakoni waamé'a úmai aráátímakaimba mintántáákóní áwáuma Ísu Káráisiti éna é'a paápé uráiyé.

18 Tuwímbai karo'á sésa waási sáwísamban-iyé sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaa mósá maré'a aamoín-oro karo'ó sembá miwí táái ímba ísáaro. Miwí kaainkáámbó awánaan-aaima wésimatimesa sésa mindásafeta seyaafá'á iyáákaraumne sésa miwítí

sáwí-imayaafinkemba karo'-ímáyáá wéesa miwí túma maimaé iyésa

19 Ísu Káráisiti kentáará'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. A'nónkó seyaafá'-áúwáwááká'ó káráwiyaisanamo ánúnkomo seyaafá'-áúfá'ó ta'ótokaisanamo óraa'o intembá Káráisiti wení waásiya'a káráwimai ta'ótokaisasa Maníkóní imáyáafinkemba óraa'a wéofó minkáró'-wáásí Káráisiti kentáará'ó káráwiyaiwaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. Mindásafe'a miwí táái ímba ísáaro.

Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátínkarain-aaí.

20-21 Ísu Káráisitimo pukáintemba kembiwí wemó uráintembo uráamba waántá-waasiti aambá arááíwauwana minánkó ta'ótokompinkemba Káráisiti faútínkaraiye. Marapákén-kwáásí aambó fáí'makaan-tontafesa sésa ímba né'a ímba uwá'namai awáné'a ímba ta'óto'mai awánaaro sen-ááímá nóra séra wéaraaiwaeo.

22 Minááímá waásiti imáyáafinken-aaima marapákén-tántáá'á póna náiyamba úwoi násuwanaawe.

23 Miyán-áái sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaa mósá marésa karo'á sésa waási sáwísamban-iyé sésa kentú-aoisaamba wiyóro sewasá tuwímbai tuwánésa karo'á sésa kawé'-ímáyááwáráwín-owe sembánifo miyán-ámbó arááíwáémba sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ombá ímba kanaa'á maisuwáínana tai'áínifo úwoi waé'wae'a íniye. Mindásafe'a ímba kawé'-ímáyááwárá'-wáásín-owe seró.

3

1 Maníkó kembiwí iyáfasitinkena Ísu Káráisitinka'a kááísatinkena aúí'a uwátínkaraimba pó'a wiyómpaken-

tantaatafe'a imáyáa é'a aamoí é'a Káráísiti Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérain-aempaken-tantaatafe'a imáyáa é'a aamoín-oro.

²⁻³ Púwón-kwaasimo imáyáamo ímbo ontembá kembiwí miyáumai marapákén-tántáá'á ímba imáyáan-oro.

Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraamba Maníkó miyáumai wentáféna fasi'ámai méraiwaé séna wégarawiyiye. Mindásafe'a marapákén-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a wíyómpaken-tantaatafe'a imáyáa úmae iyóro.

⁴ Ísu Káráísiti aúí'a úmai méraawini áwáugoma pó'a kumíndara'a wesé'a mé'a fí'ora-sagaen-aempa'a méranaawe.

Aúí'a uwátínkáfa'a wéiyiyemo siyáin-ai.

⁵ Mindásafe'a tai'áíndasafe'a sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o wéowanamo wétafisin-tanta'a túwáaro. Mindá maarán-tántáá'án-iyé. Maa'u-tántáá'ó owiyé tigesáfé'o owiyé sáwí-tantaatafe'o tirááísafe'o

owiyé túrande-urandemo owiyé miyámó ombá túwáaro. Túrande-urandemo owí marapá-tántáátáfésa aamoí ésa Maníkóntáfésa ímba aamoimó wéomba túwáaro.

⁶ Maníkón-ai ímba ísámai kawel'ó ombá miyá-sáwí'á wéomba póna Maníkó aaisambá séna sáwí-meyamba timíniye.

⁷ Ááéma kewará'á miyá-sáwí-ámbá arááíwae'a miyá uráawe.

⁸ Miyá umbánifo káfé'a tínaaemba uwáméro. Mindá maarán-iyé. Aaisambó sewiyé tiyántafesamo owiyé sáwí-tirumbo márááwiye símaimo sáwí'o uwátínkááwiye sáwí-aaimo sewiyé miyán-tántáá'á tínaaemba uwáméro.

⁹⁻¹⁰ Sáwí-waasi mére'a miyá-sáwí'á uráambanifo é'a ifátuwe'a aúí'a úmai mé'a Maníkóní áwáumo kawel'-úmaimo awánáiyantafena wenkáání'a úmai aúí'a uwátínkena miyáumai aúí'a uwátínkáfa'a wéiyifo kempínkémbá karo'-ááímá ímba seró.

¹¹ Maníkó miyá uráintafena maarán-ááímá ímba aifaráán-ááín-iyé. Tuwímbai Yúnda-a-waasi owasá tuwímbai fí'onkaa-waasi owasá túmo kárámaimo araénáémbo owí owasá tuwímbai ímbo túmo kárámaimo araénáémbo owí owasá óraa'-amo'nafaken-kwaasi owasá wayó-kísáúmó máén-kwaasi owasá úwoimo méraan-kwaasi owasá miyá wéofó minááímá ímba aifaráán-ááín-ifo Ísu Káráísiti aifarí'a éna wení waási seyaafámpá'á méraiye-ai aifaráán-ááín-iyé.

¹² Maníkóní waási-i'a owaná arumbá tiména simámarena séna kemparí'a uráamba pó'a maará iyasa tuwánánáawe. Tiruntafé'a é'a kawel'á uwátínke'a kentúma ímba maimaé

iyé'a faru uwátinke'a umbai-tántáá'ó wérainpimba fasi'ámaimo méraamba ímba ifátuwe'a

¹³ ímba nóraraamba aaisambá sé'a tuwímbaimo sáwí'o uwátinkémba ímba imáyáa é'a anondáa miyán-oro. Fasi'aénkó kentí sáwí-imayaamo maitiyuwéna ímbo anondáamo sáwí-meyambo tímintemba kembiwíwará'a miyán-oro.

¹⁴ Miyámó ombá kembiwífímbá seyaafáímpá'á tirumbá wétime'a miyámó é'o é'a mimbórá-imáyáa wée'a miséyááfá'-ááísáfé'a kawé'-úmai méranaawe.

¹⁵ Mimbórá-ákúni'a úmai mé'a aáno úmai méraiylantafena Maníkó simámakaimba pó'a Ísu Káráísitimo farumó uwátinkáimba kentáásirumpimba waé'wae'a ínkwaé-imayaa é'a súwiyo seró.

¹⁶ Ísu Káráísitini fí'oka'ma'mai-aaigo kentirumpimbá óraa'a íno. Kembiwífímbá kawé'-ímáyááfínkémbá wenáái mósíam-besimamba úmae wéiye'a arupíse uwátinke'a Maníkómpá'á súwiyo wése'a Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakáan-aaíma sé'a imá sé'a Maníkóní ámútanko simátímakain-ima sé'a Maníkóntáfé'a tirumpín-áámói wée'a imá seró.

¹⁷ Kísaumo wémae'o aaimó sembá Fasi'aénkó Ísuni fasi'aéntámbá miyá wée'a wemá kembiwisé'a méraintafe'a Maníkó kentáásifompa'a súwiyo seró.

Aarakwá'é tíráá'marine miwí táái.

¹⁸ Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkóndén-oyo kentuwaai-táái ísáaro.

¹⁹ Waaímá ísáaro. Kentuwaainíntómbá tirumbá tímé'a ímba sáwí'a uwátinke'a kawé'a uwátínkáaro.

²⁰ Iyámpói-inaamaru ísáaro. Seyaafá- tántáátáfé'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó íyanamo éna Fasi'aénkó aamoí íniye.

²¹ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóimo arupíse uwátinkanaemo sembá kentí iyámpói sáwí'a úmaesa íyófo-imayaamo é'a ímba sáwí-aaífinkemba síyasa miwí tíyámba oro.

²² Wayó-kísáúmó máén-kwaasi ísáaro. Seyaafá-tántáátáfé'a kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantemba ímba miyán-káwé'á wée'a úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á é'a Fasi'aénkóntáfé'a táatafe-imayaa wée'a kentí óraa'-waasiti kisausafe'a ímba kae'-ímáyáa é'a kawé'-úmai máéro.

²³ Kísaumo wémae'a sé'a ímba kesí óraa'-waasiti kísau aantembanifo Fasi'aénkóní kísau wémaumne sé'a kawé-kísáu wémae'a kawé'an-oro.

²⁴ Miyámó wéomba maarán-áái imáyáan-oro. Fasi'aénkó wení waásisafena to'mayaambó úmakaimba mimbéyámbá timíníye. Fasi'aénkó Káráisiti kentí óraako-úramba ména kentí méyámbá tiména

²⁵ sáwí'o uráawi sáwí-meyamba timíníye. Ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínífo arupíse úmai-meyamba timíníye.

4

¹ Wayó'-wáásítí óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó-kísáú-wáásiyá'á arupíse úmai kawe'-úmai káráwiye'a maarán-áái imáyáan-oro. Miwítí óraakoe kentí óraakoe mimbóráwígómá éna wíyómpa'a méraifo arupíse úmai káráwiyo.

Inaí sésa arupíse ésamo on-áái.

² Seyaafá'-wáási ísáaro. Inaí símae wéiye'a miyámó wéomba ímba fi'o-fi'on-imayaamo iyamba inaimó sen-ímáyáá é'a Maníkómpá'á súwiyo seró.

³ Inaimó wésemba kentáásáfé'wara'a súwa'nai e'a seró. Maníkómbá áisai iyana aambá wiyínata áse-aaisa simátimenaumne. Minááímá aúpá'á makéna aráátímakaimba minááígóní áwáuma Ísu Káráisitin-íye. Aúpá'ó makéna aráátímakain-aaimo simátimewandarakemba aaisambá siyésa ándáfa'a mósínkaraawe.

⁴ Maníkó minkísáú símakowa'a maiyáundanifo wenáái afora'ó simátíméndasafe'a súwa'nai e'a inaí seró.

⁵ Maníkómpá'á ímbo taméeraan-kwaasifimba

kawe'-ímáyááfínkémbá kawe'-úmai mé'a kanaamó wéraindara'a miwífímbá Maníkóní kísau maimaé iyóro.

⁶ Aaimó wésemba sásá-ááiye áse-aai aantemba wésemba pósa tísai iyamba anondáámo simátimiyan-aaima ímba saafá é'a áse-aai aantemba simátíméro.

⁷ Kentáási waásigon-awi'a Tíkikaasi wen-ímáyáá wéundawi kentópa'a wéména kesáái seyaafá'á kosimátiminiye. Kesáámó úndantemba Fasi'aénkóní kísau-waasi ména minkísáú ímba ifátuwena kawe'-úmai wémaena

⁸ kentáásáái kosimátiména fasi'átinkaindasafe'a ai'maráúnana kentópa'a wéména wíníye.

⁹ Moóráwigo kentí naaópakewin-awi'a Ónísímasi wemá kentáási waásigo éna wen-ímáyáá wéundawi kawe-kísáú wémaiwai wesé'a wémesarai kentááfímbó paápé uráin-tantaakon-aai kosimátimeyaaye.

¹⁰⁻¹¹ Moóráwigon-awi'a Árísítakasi kesé'o ándáfa'o méraiwai kembiwísáféna séna kawe'-úmai méraaro sisaná Páánápáasi anááfáigon-awi'a Máaka kembiwísáféna

séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwígon-awí'a Yósúwa moórá-awí'a Yásítasi kembiwísáféna séna kawel'-úmai méraaro wésiye. Aneka'á maanááimá simátimé'a sune. Máákaamo kentópa'o wémenamo wíndamo é'a kawel'á uwánkáaro sune. Yúndaa-waasi Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraampinkemba minkáúmbó-wáásí aantemba kesé'a kísau wémaesa Maníkómó káráwiyaipa'o waásimo méraiylantafesa kesé'a

kísau wémaesa wéfasi'asinkaawe.

12 Moóráwigo kentí naaópakewi-awí'a Épáfarasi kembiwísáféna séna kawel'-úmai méraaro séna wemá Ísu Káráísitini kísau-waasi éna kembiwí túwa'nai ena fasi'ámai inai símae wéiyena Maníkómpá'á maarán-ááimá wésiye. Maníkón-aai fasi'ámai ta'óto'mai kawel'á é'a Maníkómbó arááimo táinda-i'a seyaafá'á wée'a táákaefaen-kwaasiyaamba úmai fasi'ámai méraiylantafena mindásafena inai wésiye.

13 Kembiwí Kórósi-naopaken-kwaasiye Réóndísiyaa-naopaken-kwaasiye Írápórisi-naopaken-kwaasiye túwa'nai índasafena óraa-kisaumo wémaimba awáné'a simátimune.

14 Moóráwígon-awí'a Rúku wen-ímáyáá wéundawisa kentáásí tíyofain-kwaasi éna kembiwísáféna séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwígon-awí'a Tímasi kembiwísáféna séna

kawel'-úmai méraaro wésiye.

15 Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopakewisafeta séta kawel'-úmai méraaro séta Maníkóní waási Nímpaani naaúmpa'o túwaandu owísáféta séta kawel'-úmai méraaro súnda kosimátíméro.

16 Maanáúfaífinkén-ááimá toráumai síya'a seyaafá'á ísásuwe'a ti'maráiyasa maimaésa Maníkóní waási Réóndísiyaa-naopa'o méraawi mátimiyasa toráumai ísáaro. Miwísáfé'o tímakaunda-aufai timíya'a mimpínkén-ááimá ísáaro.

17 Moóráwigo Ákípaasimba simáme'a sune. Fasi'aénkó ámakain-kisau fasi'ámai wémae tai'aaó siyé simáméro.

18 Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awíyé'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-iyé sé'a ísáaro. Kemá Póro sune. Kawel'-úmai méraaro sune. Kemó ándáfa'o méraunda-imayaa wée'a Maníkómpá'á inai símae íyóro.

Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

1 Tésáróníka

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyó
miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái
Tésáróníkaa-naoraa-waasifa'a agaimái mátímakaiye.
Póro ásé-aaí kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a
timankúnkúmba uráawe. Mináái Aantá-waasi-taai-
aufaifimba 17:1-9-fimba wéraiye.

Ísun-aaí Póro fí'o-fí'on-daopa'a kosimátimena Kórinti-
naopa'a koméronka'a Tímóti Tésáróníkaa-naopaken-
kwaasi-taai kosimátimena wéaisai-un-aaíma kosimámuwana
anondáa-aaí agaimái timúwasa mátímakawe.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo
ísáaro. Moóráwigon-awi'a Sáírásiye moóráwigon-awi'a
Tímótiye kesé'o méraayanka'a moórá-aaí sénaumpo ísáaro.
Tésáróníkaa-naopakewi Maníkóní waási ísáaro. Maníkó ken-
táásifowae'o kááísamaimo mé'o Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o
kááísamaimo méraawi ísáaro. Maníkó úwoi wétuwa'nai-ena
faru wéuwatinkaintafe'a inái sune.

Tésáróníkaafaken-kwaasi Maníkómpá'á timankúnkúmba
uráan-aaí.

2 Inaimó súndarataamo únda kembiwísáféta imáyáama éta
Maníkómpá'á aasiyaasí súwiyosa wésune.

3 Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba é'a pó'a wení kisauma
kawe'-úmai wémaewe. Maníkómbá tirumbó wéametafe'a
pó'a kawe-kísáúmá fasi'ámai wémaewe. Kentáásí Fasi'aénkó
Ísu Káráísiti érai'a kumíníye sentáfé'a pó'a fasi'ámai mé'a
wéamu'maraawe. Miyaráán-úmai méraantafeta imáyáama
éta Maníkó kentáásifowampa'a súwiyosa sune.

4 Maníkó arumbá tiména wení waási-i'o uwátínkaraimba
éta tuwánaraumne.

5 Ímba kentáásí imáyáafinkemba úwoi-aaisa
kosimátimewandanifo Maníkóní Ufaen-ámútámkó keséta
mérowata Maníkóní fasi'aénkwárá'á ásé-aaí kosimátimeta
ásé-aaisafeta simankúnkúmba fasi'ámai uráundasa minásé-
áái kosimátimewanata ísaraawe. Ísowata sétá Maníkóní
waásin-owesa siyáumne. Kesétaamo maéwáandarata
wétuwa'nai-éta méraawana'a suwánaraawe.

6 Fasi'aénkómó úntenkwara kesáámó ówándantenkwara'a
miyá uráawe. Miyámó umbá umbái tiyómbanifo ímba
ifátuwanáe sumbá simátímakon-aaíma méta'otokaawe.
Maníkóní Ufaen-ámútámkó imáyáama timúwa'a tirumbá
kawe'-úmai mé'a ásé-aaí méta'otokaawe.

7 Miyáumai mérowasa pósa Maníkón-aaisafesamo
timankúnkúmba on-kwáásímá Máséndóniyaafakene

Ákáyaafakene miyáumai-naoken-kwaasi kembá tuwánésa kemó untembá miwí uráawe.

⁸ Fasi'aénkón-aaí kentópakemba simátíma'maesa kuráawe. Ímba Máséndóniyaa-waasiwara Ákáya-waasiwara aantembanifo seyaafá'-áémpákén-kwáásiwárá'á ísaraawe. Maníkón-aaísafe'o timankúnkúmbo on-áái seyaafá'-áémpákén-kwáási ísaraawe. Maníkémpá'ó kááísamai méraan-aaí é'a ísáámbe póta ímba anekató simátimenaumne.

⁹ Kempátáámó komaéwándara'a kawetáámó uwásínkarontafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Waántá-waasiti aambá tuwésa Maníkémpá'á tiyóntafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Maníkó fasi'aénkwáráwí érai-Fasi'aenko wení kísau wémaentafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

¹⁰ Aneka'á wiyómpakemba Maníkón-ááninko Ísu kumíniye sé'a wéamu'maraantafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkena séna Maníkó aaifimbó maitinkáíndara'a faútinkaundawí ímba maitinkáíniyemo siyáiwaimba amu'maráantafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

2

Tésárónikaafa'a Póro kisaumo maiyáin-aaí.

¹ Kentáási waásisono. Kesé'o komaéwándarata áúwara-kisaumo maéwándasa éta suwánaraawe.

² Ímbo kentópa'o kówánda-kanaafinta Fírípái-naopa'a komaéwánasasa suwánésa sínkamesasa sáwítaamo uwásínkón-aaí é'a ísaraawe. Maníkó wení fasi'aémbá símakowanasa póna ímba sáá'a úwata ímba tiyawembá ówándasa Tésárónikaafata kentáá Maníkóní ásé-aaísa kosimátímaukumne. Sáwí'o uwásínkówisa umbaisá siyómbanifo ímba tuwááwándasa

³ Ímba karo'-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba aare-úmén-ímáyááfínkémbá simátimeta ímba waé'wáé-ááífínkémbá simátimewandasaanifo

⁴ Maníkó kentáásáféna séna kesí waási ontáfé'a ásé-aaí kosimátíma'mae'a koró súwata simásímakáin-aaí kosimátíma'maeta kuráumne. Maníkó wen-ísarena kesiruntá tuwináinda póta kísau wémaeta séta waásimo suwánésasaamo ésa tuwímbai aamoí iyasa tuwímbai ímba aamoí iyamba póna Maníkó suwánénasa aamoí íniye-imayaa éta kísau wémaeta

⁵ kentópa'a ásé-aaí kosimátimeta ímba tirunkáámbá ko-faiyá'mai-aaifinkemba kosimátimewandasa ísaraawe. Ímba símai

fí'owani moparáwíntáféta súraniyamba wéeta kosimátimewandasa Maníkó suwánaraiye.

⁶ Ímba símaimo kembiwíwára'á fí'on-kwaasiwara'a kesúwíta óraa'a ónae-imayaan-oyo sèta kosimátimakaumne. Kesé'o maéwándarata Ísu Káráísiti si'marón-kwaasisa ówándanifo ímba óraa'-waasi-ita úmai méta

⁷ wempatá úmai méta aaregómó wení iyámpóimo káráwiyintenta uráumne.

⁸ Kembiwí kesiruntá tímaketa Maníkóní ásé-aai kosimátimeta sínkamiyata puwúnafo-imayaa ínta ówándasa Maníkóní ásé-aaisa kosimátimakaumne.

⁹ Kentáásí waásisono. Kesé'o maéwándarataamo fasi'aén-kísáúmó maéwándá tááka'a makáawe. Maníkóní ásé-aaimo simátimewandasa aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane kisausa maiyáumne. Tómbá ímba úwoi simíwae séwándasa tómbá méyánúmai wéneta maiyáumne.

¹⁰ Kembiwí Maníkómpá'á timankúnkúmba uráawise'a maéwándarata kawé'-úmai arupíse úmai méta ímba sáwí'a ówándasa maéwána'a suwánontemba Maníkówárátá suwánaraiye.

¹¹⁻¹² Tifoísáímo kentí iyámpóimo káráwiyonten-úmai moórá-mora kesáámá káráwiyeta méta faru uwátinketa Maníkón-aai kawé'-ááímá wésimatimeta sèta miyaráámbá iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana Maníkó aamoí íniiyesa siyáumne. Maníkó wésimba pó'a wemó kawáánipa'o wení sámó kaipa'á táméranaawe. Miyámó iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana wemá aamoí íniiye.

¹³ Maarán-ááíwárátá Maníkómpá'á aasiyaasí súwisa sune. Maníkón-aai simátimewandarata kembiwí sé'a waási-taain-iye ímba sumbá Maníkón-aain-iye sé'a tirumpimbá fasi'ámai méta'otokaawe. Simátimakaunda-aai érai'a Maníkón-aain-iye. Simátimakaunda-aaisafeta timankúnkúmba ombá póna minááigó wétuwa'nai-iye. Mindásafeta isèta Maníkómpá'á aasiyaasí súwiyosa sune.

¹⁴ Kentáásí waásisono. Yúndaa-aempaken-kwaasi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasifa'o paápé uráintemba kembiwíwára'á miyá uráiiye. Yúndaa-aempaken-kwaasimo miwífínkémbá Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmba wéompinkemba sáwí'o uwátínkaraantemba kentí waási kembá sáwí'a uwátínkaraawe.

¹⁵ MinYúndáá-waási tíwá'náma naaófá'á Maníkón-aai simátimakowi tínkanto'naamai úmae wéiyuwasa putásowasa maimaé wéiyesa matínkámae iyówasa miwí tísaaftantamba ésa káfé'o méraawi Fasi'aénkómbá Ísumba tufúwana puwúwasa kentáámá sáwí'a uwásinkesa arááíwakaawe.

Miyámó untáféna Maníkó ímba aamoí uwátínkaraiye. Miwí seyaafá'-wáásítí namuro-wáásíyáámbán-owe.

¹⁶ Maníkó sáwí-ampakemba kawé'-ámpá'ó métinkaindasafeta fí'onkaa-waasisafeta Maníkón-aai simátíma'maeta wégundasa Yúndaa-waasi aambá fáisinkesasa seyaafá'-wáásítí namuro-wáásíyáámbá wéowe. Tíwá'náti sáwí-kisauwara'a káfé'ó méraan-kwaasi maimaé wéiyowana káfé'a Maníkó aaisambá wétiyiye.

Póro aneka'á kotuwánánaemo siyáin-aai.

¹⁷ Kentáásí waásisono. Kembá tiyuwéta maanká'á ampáanká'á taméta kembiwísáféta imáyáa áfááraumai wéeta kembó kotuwánaanda-antafeta wésaafa-eta

¹⁸ aneka'á kotuwánánae séta kemá Póro sé'a aneka'á kotuwánánae símasima'a wéunana waántáwanko aambá fáisinkaraiye.

¹⁹ Ánaaemba Fasi'aénkó Ísumo kumínda aúranka'a kométa nóintafetaawa amu'maránaum nóintafetaawa aamoisá ónaumno. Kembiwísáféta imáyáa éta aamoisá ona'á

²⁰ kentáá súwí'a mósá maráiyana sirunkósá aamoí íniye.

3

¹ Kentáfékai óraa'-imayaa wéekainifo maankákái maékai kembiwí fí'opa'o méraantafekai Áténisi-naopa'a kerái maékai

² Tímótimba ai'marááwáyana kentópa'a kuráiyé. Tímóti kentáásí kawé'-wáásí póna wesé keséta Maníkóní kisausa wémaunanasa póna Ísu Káráisitini ásé-aai simátíma'maena wéwiye. Koáfomba faiyáína'a Maníkómpá'á timankúnkúmba fasi'ámai íwae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé.

³ Maníkón-aai ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkaiya'a Maníkómbá aúwáafo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé. Maníkó séna kesááimo ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkanaawe siyáimba pósa kentáá sáwí'o wéuwasinkaamba é'a ísaraawe.

⁴ Kesé'ó maéwándarata séta sáwí'a uwásinkanaawemo siyáundasa káfé'a mápaape-isa'a wéawanaawe.

⁵ Kemá imáyáa é'a waántáwanko séna Maníkómbá auwésa kesáái isáíwae sintáfé'a miyá uráawe. Maníkómpá'á timankúnkúmba wéoo sé'a kentáái isánae sé'a Tímótimba ai'marááwánana kentópa'a kuráiyé. Kentópa'a kisaumo ko-maéwánda áúwara-kisauma maiyáunda káfé'a minkísáúgón-áuma áwiyowí'wifo sé'a Tímótimba ai'marááwánana kuráiyé.

⁶ Tímóti kentópa'a koména kouweréna kesópata téna kembiwísáféna séna Maníkómpá'á tirumbá timésa wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai owé séna ásé-aaisa tasímásímakaiye. Kembiwí kentáfé'ó sé'ó kawé'-áái siyémó

senkwará'á tasimásímakaiye. Kesáámó sэтаamo kembiwí kotuwánánaemo súna'o kentáásáfelo tatuwánanaemo senkwará'tá tasimásímakaiye.

⁷ Maníkón-ai simátimundarakemba tuwímbai sáwíta uwásínkáánka'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba fasi'ámai on-áái tasimásímakaimba póna áfombo faiyáin-ai tasimásímakaiye.

⁸ Fasi'aénkómpá'ó kááísamaimo fasi'ámaimo méraan-ai iséta póta kawetá úmai méraumne.

⁹ Maníkómpá'á fasi'ámai méraawata póta Maníkónópata kentáásirunko kawel'a wéisata Maníkómpátá súwi sune.

¹⁰ Kentópataamo konda-ámbá Maníkó wi'maráindasafeta fénáímpinka'e aafáyáara'e Maníkómpátá fasi'ámai áisai úmae wéiyune. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo moóráfa'a wétuwaantafeta kotúwa'nai ónae sэта Maníkómpá'á fasi'ámaisa sune.

¹¹ Inai súndasa pósarai Maníkó kentáásifowae Ísu kentáási Fasi'aénkóe úmai kentópataamo konda-ámbá wisinkáyááye.

¹² Inai súndasa póna kesiruntá áfááraumai tímakaundanten-úmai Fasi'aénkómá imáyáa timína'a moórámora kentirumbá timé'a seyaafá'-wáási kentirumbá timé'a ménaawe.

¹³ Miyá iyana Maníkó kentirunkómbá fasi'átinkaina'a Ísu kentáási Fasi'aénkómó wení waásise'o kumíndara'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kawel'-úmai méraiyaana sáwí-ai kempímbá ímba wéraindasafeta inai sune.

4

Miyásáámó wéunanasaamo Maníkómó aamoisáámó wéuwasinkain-ai.

¹ Kentáási waásisono. Moórá-aiwara'a isáaro. Fasi'aénkó Ísuwe'o kááísamaimo méraundasafeta wa'wiséta óraaka'a simátimeta sэта Maníkómbó arááimo taiwáini áwáumo aráátimundasa arááiwa'mae'a wéwiyana Maníkó tuwánéna aamoí uwátinkainiye. Minááígóni áwáuma é'a wéaraaiwaefo miyáumai arááiwa'mae'a koró.

² Fasi'aénkó Ísu simásímakain-amaanta simátimewanda é'a isé'a wéaraaiwaewe.

³ Maníkó maarámó iyantafena aráái wétaiye. Kembiwí Maníkómpá'á té'a wendé-í'a taúraro. Aare-úméné inaamaru-úméné aseráaro.

⁴ Waaímó é'a aaremó maíyamba arupíse úmai máero. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena aráái wétaiye.

⁵ Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá ímba miyán-oro. Pói-iyankomo waafán-inímbó máéntemba ímba miyán-oro.

6 Maníkóní áamámba miyáumai wéraintafe'a aaremó maíyamba kentí waási ímba sáwí'a uwátínkáaro. Ááema óraaka'a simátimeta séta miyá-sáwí-ámpá'ó wíyanamo éna Maníkó umbai-méyámbá timíniye.

7 Maníkómó wení waási-i'o uwásínkáinta kawel'ó úmaimo méraandasafenasa wéuwasinkaiye. Ímbo sáwí'o úmaimo méraan-ita wéuwasinkaiye.

8 Mindásafesa súnda-aai isésa tínaaeni'o uwátimiyawima ímba waási aantemba tínaaeni'a uwátimenaafó Maníkó wení Ufaen-ámútámbó tímiwainkwará'a tínaaeni'a uwámenaawe.

9 Kembiwí kentí waási Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo on-kwáási moórá-mora kentirumbó tímén-aai Maníkó aráátimakaimba pó'a é'a miyá wéofó moórá-mora kentirumbó tímén-aai maankwándááíimbá ímba agaénaumne.

10 Kembiwí Máséndóniyaa-aempaken-kwaasi Maníkóní waási é'a kentirumbá tímakaawe. Óraaka'a séta moórá-mora kentirumbá tíma'mae'a iyóro sumpo

11 fasi'ámai imáyáa wée'a faru úmai mé'a kentúra'a káráwiye'a tómbó maíyantafe'a kísau máéro. Minááímá éta simátímakaunda

12 miyá é'a kísau maíya'a Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasi tuwánésa kembiwísáfésa kawel'-waási owémá sénááwe.

Miyá é'a kísau maíyana ímba táái táíniye.

Fasi'aénkómó kumínda-aai.

13 Kentáási waásisono. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo un-kwáásímó púwówasamo utámakaan-kwaasisafe'a tirunkó sáwí'an-ifo séta

érai'-aaimo simátíménda isáaro. Maníkómpá'ó ímbo kááísamaimo mésamo Ísu kumíndara'o pukáampinkembo iyáfasinaiyantafesamo ímbo amu'maráan-kwaasi tirunkó sáwí'a wéifo kembiwí miyán-ofó séta senda-ááísá isáaro.

14 Ísu pukáimpinkemba iyáfasinkaintafeta érai'esa sumpo Ísun-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi Maníkó miwíwará Ísunkwara'o tiyáínda-aaisafeta érai'esa sune.

15 Simátíménda-aaima Fasi'aénkómá siyáin-aain-iye. Fasi'aénkómó kumíndara'a úwoimo túmó aráan-kwaasi pukéwi aifa'á ímba iyáákanaawe.

16 Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi aái sínana Maníkóní uwíyenko óraaka'a aái sínana Fasi'aénkó óraaka'a wésindafinkemba wíyómpakembo kumínda Ísu Káraísitin-aaisafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi aifa'á iyáfasinaiyata

¹⁷ Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúmbo étaamo úwoimo súmó aráandawisa kufarámbainata ainámpimbá aifa'ó iyáawise'a itúwaandu éta Fasi'aénkómbá iawánéta miyáumai aasiyaasí Fasi'aénkóe'a maé'mae'a ónaumne.

¹⁸ Mindásafe'a simáti-simati wée'a fasi'átinke'a méraaro.

5

Fasi'aénkó kumíndasafetaamo to'mayaa onda-áái.

¹ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísumo kumínda-kanaa ímba ísare'a maankwándááfímbá ímba agaiyáumne.

² Kemá ísaraawe. Nó'waamba umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmai Fasi'aénkó Ísumo éna miyáumai kumíníye.

³ Waásimo maarámó sentembá káfé'a kawé-kánaáfímbá aáno úmai méraumne síyambanifo minúwóiyáámbó éna sáwí-kanaago téna tasáwí'a uwátinkainiye. Aaregoní kanaamó tisanamó ímbá iyámpói wéma'ankaiye. Miyámó ontembá misáwí-kánaágómó éna ímbo asétinkainda seyaafá'nánká ta'ótorainiye.

⁴ Kentáásí waásisono. Umén-kwáásígómó kenti moparáwímbó tamaimaiyáina'o awáné'o é'a táátafe'a iyambanifo ímba kumeupá'á méraamba póna Fasi'aénkó Ísumo kumínda ímba táátafe'a ónááwe.

⁵ Kembiwí sámó kaiwáín-aráátomba owatá kesááwárá'á ímba kumeukóndésá úmpo sámó kaiwáíndésá úne. Ímba saátafeta ónaumne.

⁶ Tuwímbaimo ombá Ísumo kumínda-imayaa ímbo ombá kaátumo wáentenkaamba wéofó kesáá ínta miyásá éta káráwimaisa kawé'-ímáyáásá úmaisá ménaumne.

⁷ Waási nó'waamba tún-kwáéwasa uwóí'o on-dómbó naan-kwáásí nó'waamba nésa uwóí'a ónááfo

⁸ kesáá sámó kaiwáín-aráátomba póta ímba miyaráántá ondasá kawé'-ímáyáá úmaisá ménaumne. Miyáumai méta wenókáámbó fáférimaisaamo méraundantemba Maníkómpá'á simankúnkúmbo éta waásisomba siruntá wétimeta méraumne. Wenótámbó súsamo fáituwaundantemba Ísu Káráisiti kusiyáíndasafeta amu'maréta méranaumne.

⁹ Maníkó wení waási-ita uwásínkaraimba kentáásí sáwí-kisaurakemba Maníkó ímba áyánta uwásínkainifo Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásí

sáwí-kisaugomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósínkaindasafena Maníkó wení waási-ita uwásínkaraiye.

¹⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba póta kumínataamo éta úwoisaamo méraunda-waasiwara pukáan-kwaasiwara'o éta weséta ménaumne.

11 Mindásafe'a moórá-mora túwa'nai e'a kawē'-áái símasima'o iyamba pó'a fasi'ámai ménaawe. É'a wéomba pó'a miyá úmae iyónááwe.

12 Kentáási waásisono. Moórá-aaimo óraaka'o simátímenda ísáaro. Kempímbá kísau maésa kawē'-áái simátimesa fasi'ámai arupíse uwátinkaiyantafena Fasi'aénkó miwí íyáfasintinkarain-kwaasi-taai taawiyáfóro.

13 Kembiwífímbá miwí kísau wémaentafe'a pó'a miwí táái mósá maré'a kentirumbá wétime'a méraaro. Kembiwísé'a faru úmai méraaro.

14 Kentáási waásisono. Óraaka'o súndasa kafóná-waasisafe'a óraaka sé'a arupíse uwátinkáaro. Táátafesamo íyan-kwaasi tirumbá fasi'átínkáaro. Aamoisaén-kwáásiwará'á túwa'nai oro. Seyaafá'-wáási wempa'á aáo úmai méraaro.

15 Kembó sáwí'o uwátínkéwa'a anondáa miwí sáwí'a uwátínkáafo sé'a aambá fáitinkáaro. Aasiyaasí miyáumai kembiwísé úmai fí'on-kwaasiwara'a kawē'á uwátínkáaro.

16 Aasiyaasí tirunkó aamoí ína'a mé'a

17 Maníkómpá'á inái símae wéiye'a ímba saagaaró.

18 Kentópa'a fí'o-fi'on-tantaa'a kawē-tántáá'é umbai-tántáá'wará'ó tinda Maníkómpá'á súwi seró. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye. Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkómpá'á seyaafá-tántáátáfé'a súwimo wéseмба Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye.

19 Maníkóní ámútankomba ímba aambá fáí'anke'a

20 Maníkóní ámútankomo simátímakain-aai wésimatimiya'a mináái ímba tínaaemba uwáméro.

21 Seyaafá-tántáá'á tuwíntuwe'a kawē-tántááká'á fasi'ámai méta'otoraaro.

22 Seyaafá'á fí'o-fi'o-

sawí-tantaatafe'a aséráaro.

23 Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-iye. Wemá kembiwí wefári'o índasafeta inái sune. Maníkó kentí imáyáara'e túwawaaka'e tímanka'é káráwiya'a kawē'-úmai méraiyaamba Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kumíndara'a ímba sáwí-aai kempímbá wéraindasafeta inaisá sune.

24 Maníkó éraikoni áwáuma póna wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántaraiwai wemó siyáintemba miyá uwátinkainiye.

²⁵ Kentáásí waásisono. Maníkómpá'á kentáásáfé'a súwa'nai e'a inai seró.

²⁶ Maníkóní akúmbá tiyáamba tíméro sune.

²⁷ Fasi'aénkó simásímakaintafe'a óraaka'a simátime'a sune. Maankwándááífínkén-áái toráumai Maníkóní akúmbá seyaafá'nánká simátiméro.

²⁸ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti aasiyaasí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

2 Tésáróníka

*Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'iyó
miyáumai-aatai maisuwéna maanááímá agaimái
Tésáróníkaa-naoraa-waasi Ísuni aampa'ó
kun-kwáásí'fá'á agaimái tuwówana moóráwigo
mátímakaiye.*

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwígon-awí'a Sáírásíye moóráwígon-awí'a Tímótiye kesé'a méraayanka'a moórá-aaí sénaumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Fasi'aénkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'a kááísamai Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi ísáaro.

2 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a úwoi wétuwa'nai-esarai faru uwátinkaayantafe'a inái sune.

3 Kentáásí waásisono. Ááema Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba é'a káfé'a fasi'ámai Maníkóe'a kááísamai méraawe. Ááema moórá-mora kentirumbá timakaamba ísá'á káfé'a kentirumbá tíma'mae'a wégowe. Miyámó wéomba mindásafeta Maníkómpá'á súwisa símae wéiyeta inaisá súndasa kawetá úne.

4 Ísu Káráísitini waási ontáfésa sáwí'a uwátinkesa tí'a iní'o uwátinkáamba Maníkómpá'á timankúnkúmba é'a ímbo aúwémba wentáfé'a ísámai fasi'ámai méraamba póta Maníkóní waási moórá-mora-naopimpa'o méraanta simátimeta kentúwíta mósá makáumne.

5 Miyáumai fasi'ámai méraamba pósa tí'a iní'o uwátinkáamba iséta séta Maníkó arupíse-meyamba timínda póna kawetóní'a uwátinkena wégarawíyiye sune.

6 Maníkó arupíse úmai méraiwei sáwí'o wéuwatinkaawi sáwí-meyamba tiména

7 kentí umbai-tántáá'é kentáásí umbai-tántáá'ésá tai'ásiyuwainiye. Fasi'aénkó Ísu wíyómpakembo kumíndara'a wení fasi'aén-kísáú-wáásiwárá'á iyaráámbó kúra'mae kumíndara'a kentí umbai-tántáá'é kentáásí umbai-tántáá'é Maníkó tai'ásiyuwenasa

8 Maníkómpá'ó ímbo tésamo nénka'o méraawi sáwí-meyamba tiména Fasi'aénkó Ísuni áse-aaí ímbo taawiyafiyawi sáwí-meyamba timíníye.

9 Miwítí sáwí-meyamba maarán-íye. Sáwí-meyambo waé'wae'o índa-aempa'a aasiyaasí maé'mae'a íyana Fasi'aénkó aambá fáitinkainasa wenópa'a ímbo iyíyamba wení fí'ora-fasi'aemba ímba awánánááwe.

10 Minkánaá kumíndara'a wení waási wenááisafesa timankunkumbo owí wenáwí'a óraa'a uwánkesa áwí'a mósá marésa aamoí ónááwe. Ísun-aai simátimewanata kembiwíwára'á érai'e sé'a wempá'a timankunkumba uráamba pó'a miyá ónááwe.

11 Mindásafeta kembiwí túwa'nai eta maarán-áái inaisá símae wéiyune. Manikó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántena kawetóní'o uwátinkaindasafeta inaisá sune. Manikó fasi'aémbá timína'a kentí imáyáafinkemba kawekísáú maimaé iyíyantafeta inaisá sune. Manikó fasi'aémbá timína'a wempá'a timankunkumba fasi'ámai iyamba pó'a kawekísáú maiyantafeta inaisá súndasa pó'a

12 kembiwífimbá Fasi'aénkó Ísun-awí'a óraa'a íyana Ísu wení waási-i'a ontáféna kentúwí'a maimaéna iyíniye. Kentáási Manikóe Fasi'aénkó Ísuwe'a úwoi túwa'nai iyamba pó'a Fasi'aénkó Ísun-awí'o mósá maráiyantafeta inaisá sune.

2

Sáwí-kisaugombo afowái'o owín-áái.

1 Kentáási waásisono. Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kuména kuntúwaandu uwásinkainata weséta méraanda-aaisa aforatá simátimenaumne.

2 Tuwímbai sésa Fasi'aénkó Ísuni kanaamá é'a paápé uráiyemo siyáan-aai ímba óraa'-imayaa íyana tirunkó sáwí'a íno. Minááímó simátímakaawi kentí imáyáafinkena siyáa miyámó sembá Manikó simásímakaiyewa siyáa kentáfesa aúfáifinkemba simásímakaiyewa siyáa nááfaken-aaiyewa siyáao.

3 Minkaró'-áái simátíméwa'a érai'a siyé sefáímpó'a maanááímá afora'á simátimenaumpo isáaro. Fasi'aénkó Ísu kumínda-kanaa ímba úwoi kumínifo aifa'á sáwífa'nanka Manikómbá tínaaemba uwámiyana sáwí-kisaugomba afowái'o uráiwai sáwí-marupa'o iyamó kámakama'o wéipa'o kumbéndawinonkaamba paápé íniye.

4 Tuwímbai-tantaatafesamo waásimo sésa kesí manikóniye sésa mintántáákón-imáyáá mósá wémaraambo éna aambá faiyéna séna sáwísamban-ifo keyáá óraa'a úne séna Manikóní áamáan-daumpa'a iména karo'á séna kemá Manikó úne síníye.

5 Kesé'o maéwándara'a mináái simátímakaunda ímbo tuwinkaráámbá isa'á tuwinkaráawe.

6 Káfé'a sáwí-kisaugomba afowái'o uráiwaimba aambá fáí'ankaraimba wéisaawe. Manikó séna sáwí-kisaugomba

afowáí'o uráiwaini kanaamá wétiye sínda-kanaa miwá paápé íniye.

⁷ Káfé'a sáwísáwí-kisau aúpá'á wémaewana sáwí-kisau gomba afowáí'o uráiwaimba aambá tawísíyankainana paápé índara'a sáwísáwí-kisau afora'á paápé ínana

⁸ sáwí-kisau gomba afowáí'o uráiwaiwara'a paápé ínana Fasi'aénkó Ísu sámó kainkwárá'á kuména áama áútinkena tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

⁹ Sáwí-kisau gomba afowáí'o uráiwai paápé índara'a waántáwankoni fasi'aénkwárá'á paápé éna fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaraan-kisau karo-kísáú wémaena

¹⁰ fi'o-fi'on-tantaatafena karo'-áái simátiminasa sáwí-meyambo waé'wae'o índá-aempa'o koméraiyan-kwaasi minááisáfésa érai'e sénááwe. Érai'-aaisafesa

ímba aamoí iyamba Maníkó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínkáiwain-aaisafesa ímba aamoí iyamba póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'á métinkainiye.

¹¹ Miyá-sáwí-wáási pósa minkáro'-ááisáfésa érai'e sénááwe. Miyá-sáwí-wáási póna Maníkó étinkainana karo'-áái gó miwí fasi'ámai ta'ótorainasa karo'-ááisáfésa érai'-aain-iye sénááwe.

¹² Miyáumai érai'-aaisafesa karo'-áái yé sésa sáwí'o wéontafesa aamoimó iyawi sáwí-meyamba timíniye. Kemá Póro sune. Aifa'á sáwí-kisau gomba afowáí'o uráiwai paápé ínana Fasi'aénkó Ísu kuména tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

Fasi'ámaimo méraan-ai.

¹³ Kentáási waásisono. Fasi'aénkó arumbá wétimiye. Aifa'á Maníkó kembiwísáféna séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútínke'a kawé'-ámpá'á métinkanaumne séna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana Maníkóni waási-í'a kunuwátinkowa'a érai'-aaisafe'a timankúnkúmbo uráantafeta

aasiyaasí Maníkómpá'á súwisa sune.

¹⁴ Ásé-ai kosimátimewananasá wení waási-í'a uwátinkaina'a Fasi'aénkó Ísu Káráísiti sámó kainkwárá'ó méraipa'a iméraiyantafena Maníkó táántaraiye.

¹⁵ Mindásafe'a fasi'ámai mé'a kosimátímakaunda-aaiye aúfáifimbo agaiyáunda-aaiye tirumpimbá ta'ótoráaro.

¹⁶ Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye Maníkó kentáásifowawe kentáá-ímáyáá ésarai úwoi súwa'nai esarai aasiyaasí kentáá-ímáyáá kawé'á wéuwasinkaayata Ísu Káráísitiye'o méraandasafeta wéamu'maraumne.

17 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowawe kenti imáyáa kawel'a uwátinkesarai fasi'átinkaiyamba póna kenti kísauwe kentááiyé kawel'ó índasafeta inai sune.

3

Súwa'nai e'a inai serómó siyáin-aaí.

1 Kentáási waásisono. Moórá-aaí simátimenaumpo isáaro. Kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inai seró. Fasi'aénkón-aaí simátíménana seyaafá'-áémpá'á minúwóiyáámbá wété ínasa minááímó ta'ótoraiyantafe'a Maníkómpá'á inai seró. Kembiwífimbá Fasi'aénkón-aaigo é'a miyán-úmai ta'ótokaiye.

2 Moórá-tantaatafe'a Maníkómpá'á inai seró. Tuwímbai Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba owasá tuwímbai karo'é wésesa miwífínkémbá sáwí-waasi sáwí-kisaumo wémaewi sínkamofainifo kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inai seró.

3 Waántáwanko ta'ótoraifo séna Fasi'aénkó wemó sintembó miyámó iwái póna káráwimai fasi'átinkainiye.

4 Kembiwísáféta óraaka séta Fasi'aénkóe'a kááísamai méraamba pó'a simátimunda-aaisa taawiyafé'a miyá úmae'a iyónááwe sune.

5 Fasi'aénkó imáyáa timína'a sé'a Maníkó arumbá wésimiye sé'a méraiylantafeta inaisá sune. Ísu Káráisiti imáyáa timína'a wemó fasi'ámaimo méraisanamo ímbo awesaraimó intembá kemá miyámó iyantafeta inaisá sune.

Kísau máéromo siyáin-aaí.

6 Kentáási waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísausa wémaundasafeta óraaka'a simátimeta séta kembiwífínkémbá tuwímbai Ísu Káráisitini waási simátímakaunda-aaisa ímba arááíwaesa kafóná-waasiyaamba úmai méraawata séta tiyuwé'a miwísé'a ímba méraaro sune.

7 Kesé'lo maéwándarata kafóná-waasiyaamba ímba úmai maéwánata suwánaraamba kesáámó uráundantemba miyán-oro.

8 Kentí tómbá ímba úwoi nááwándasa méyánuwasuweta wéneta aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane siyáántán-kwiyéta kísausa wémaeta minkísáúfínkén-tóntá maiyáumne. Kembiwí nófí'a uwátinkaunafo séta tómbá síméro ímba séwándasa kisaufinken-ontantanta maiyáumne.

9 Maníkóní ásé-aaí kosimátímakaunda-anondaa tísai úmaimo tómbó maiyékaa kawel'a éta úsina ímba tísai ówándasa maiyáumne. Kísauwo fasi'ámaimo maéwándasa suwáné'a kembiwíwará'á miyá iyantafeta kosimátímakaunda-anondaa ínta úwoi maiyáumpo méyámbakaumne.

10 Kesé'o maéwándarata maarán-áái simátimeta sêta kafóná-waasi kisaumo ímbo wémaen-kwaasi tómbá ímba timérosa simátimakaumne.

11 Kembiwífínkémbá tuwímbai kafóná-waasi kisaú ímbo máemba tiyo-aai símae wénowata ísaraumpo

12 miwísáfêta óraaka simátimeta sêta Fasi'aénkó Ísu Káráísitini kisaú wémaundasafeta sêta ifátuwe'a kawé'-úmai mé'a kisaú wémae'a kentí kisaufinkemba tómbá naarósá sune.

13 Kentáásí waásisono. Kawe-kísáú wémaemba ímba tuwesarái ína'a miyán-káwé-kísáú máero.

14 Maanáúfáíimbó agaimaráúnda-aaisa tuwímbai ísámai tinqaembo uwásúwéwi tuwáné'a miwítí nénka'a méwasa imáyáa ésa tigaesáfésa ésa kouwerésa teró.

15 Namuro-wáásímó ontembá miyá ímbo íyamba kentí waásimo ontembá mináái símai sama katíméro.

16 Fasi'aénkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-íye. Wemá kawé-kánaáwé sáwí-kanaawe faru uwátínkámaena iyíndasafe'a ínaí sune. Kembiwísé'a Fasi'aénkó méraíndasafe'a ínaí sune.

17 Ayáiyá'á

kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-íye sé'a ísáaro.

Seyaafá'-áúfáíimbá miyáumai wéagaumne.

18 Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi wétuwa'nai-intafe'a ínaí sune.

Kemá Póro sún-da-aai tai'áíye.

1 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'mórée-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'maena iyúnkakemba ándáfafa'a ánkarrowana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

1 Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáífimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáíwaiye Ísu Káráísiti kumíniye sé'a amu'maráúndawiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaiifo

2 Tímótiyo Ísu Káráísitimpa'a amankúnkúmbo óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráísiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inai sune.

3 Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwánda-kanaa entáfé'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méraao. Maníkón-aaigomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-áái seró simátimiyo.

4 Aasiyaasí ímba imáyáa úmai maní'-ááíyé tíwá'náwe tinááfúísáiyé túwí'wara'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waásiti imáyáa táfiséna ímba túwa'nai ínasa pósa Maníkómpá'á ímba timankúnkúmbe úmaesa iyónááwe.

5 Énifo simámunda-aaimo seyaafá'-wáásímó arááíwaiyanamo éna miwítí tirunkó kawé'á ínasa aáo úmai mésa Ísumpa'a timankúnkúmbe fasi'ámai ésa miyámó iyawi tirumbá timénááwe.

6 Túwímbai mináái ifátuwesa úwoi-aai símae wénesa

7 Maníkóní amáámbe simátimenge sésa ombánifo minamáámbe ímba kawé'-úmai isésa óraaka'o sen-ááigóni áwáuma ímba isááwe.

8 Amáámbe kawé-tántáá'á póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi amáánko wétuwa'nai-ímba isáúmne.

9 Kesí amáámbe arááíwáero senga amáámbe tiména sáwí'o uráan-kwaasi kawé'-ámpá'ó wiyantafena amáámbe

tímakaiye. Ámáámbo taráísón-kwaasiye aaimó ímbo ísáán-kwaasiye Maníkóntáfésamo ímbo imáyáamo on-kwáásiyé sáwí'o on-kwáásiyé Maníkón-aaisafesa kosaambaimó on-kwáásiyé tinófoi tínkamowasamo púwón-kwaasiye tuwímbai tínkamowasamo púwón-kwaasiye

10 aare-úmémbo on-kwáásiyé waai-úmémbo on-íniné umén-ánká'ó nón-kwaasiye iyámpói-umembo on-kwáásiyé karo'-ááímó sen-kwáásiyé karo'-ááímó simátínkáán-kwaasiye Maníkóní érai'-aaimo taráísón-kwaasiye miyámó

on-kwáásímó kawel'-ámpá'ó wíyantafena áamáamba tímakaisata isáúmne.

11 Minááímá ásé-aaifimba wéna Maníkó kawel'-aantembo iwái wení áwáuma fí'oran-awauwarawini érai'-aain-iyé. Kembá Póromba simásimena séna mináái simátíma'mae núwo

siyáíye.

Maníkó arumbá uwásínkaraiyemo siyáin-aaí.

12 Ísu Káráísiti kentáásí Fasi'aénkó simásimena

séna kesí kísau kawel'-úmai maimaé núwo séna minkísáúmó máéndasafena fasi'aémbá símísa'a súwi simánkaumne.

13 Énifo minkísáú ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátínke'a wembá símai sáwí'a uwánkaraumne. Minkánáárá'á Ísuma Fasi'aénkómá iyé-ááísáfé'a ímba érai'e sé'a ímba ísámai kawel'á é'a pó'a sáwí'o uráunda mindásafena arumbá uwásinkena

14 Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena íyísa'a Ísu Káráísitiye'a kááísamai mé'a wenááísafé'a simankúnkúmba é'a wen-ímáyáá wéune.

15 Sáwí'o on-kwáási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráísiti faútinkaindasafena marapá'á kunkáíye siyáífo mináái érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánká'ó sáwí'o uráamba iyáákaraumne.

16 Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátááka'a simu'marómba waási mindá awánésa wenááísafesa timankúnkúmba ésa aúí'a úmai maé'mae'o iyantafena ímba sínkamimba simu'maréna ména arumbá uwásínkaraiye.

17 Maníkó káráwiyaiwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá anel'á súrantamba ímbo awánáúndawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fí'oran-awauuma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéíye.

18-19 Tímótiyo kesááninko maanáái óraaka simámenaumpo isaaó. Ááema Fasi'aénkóni kísau máínda-ai entá simámakaundasaama isa'á imáyáa é'a pó'a óraaka simáme'a sune. Minááísáfé imáyáa úmai arááíwaema Fasi'aénkómpá'á amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aai isé méma i-wáásímó tiyáántán-kwimáímo fasi'aén-kísáúmó maésamo máéntemba Maníkón-aaisafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáú wémae méraao sune. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aai tínaaemba uwámesa pósa Fasi'aénkón-ai tínaaemba uwámesa méraawe.

²⁰ Miwífinkémbá kae'nárai-tuwi'a moóráwígon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwígon-awi'a Árékísanda isa'á ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'á sáwí-ai símai tuwáyááye sé'a ti'maráúnana waántáwanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

¹ Maarán-áái simátimiyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaa'an-ye. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáásí túwa'nai ínkwae sésa áísai esa súwi wésewe.

² Maníkó óraa'-waasiye kenká'ó káráwiyaan-kwaasiye túwa'nai ínasa inai síyamba faru úmais moóráfinta méta Maníkóntáféta imáyáa éta arupíse úmais méranaumne.

³ Miyán-ínáímó sembá Maníkón-aúranka'a kawé'-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsínkáiwaisa póna aamoí wéiye.

⁴ Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkemba faútinkainasa wení érai'-aaimo isáíyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásísáfésamo imáyáa ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawé'an-ye.

⁵ Maníkó mimbóráwígó méraisana Manikówé wení waásiseti afufumpimbó méraimba mimbóráwígó ména minkwáásígón-áwí'a Ísu Káráísiti ména waási Maníkónté'a kááísatinkena

⁶ seyaafá'-wáásí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraa-táíyá'á pukáiyé. Maníkó seyaafá'-wáásí kentí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna miyán-kánáa tíniye siyáimba póna Ísu Káráísitimba ai'marówana kumpukáiyé.

⁷ Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fi'onkaa-waasi simátíma'mae núwo séna si'marówa'a wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba iyantafe'a simátíma'mae'a iyúne. Minááímó súnda ímba karo'-áái sumpo érai'a sune.

⁸ Naaó¹-naoken-kwaasi túwaandu ésa Maníkóntáfésa imáyáa ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-aaí síyamba inaimó síyantafe¹a miyán-oro sune.

⁹ Túwaandu ésamo Maníkón-ímáyáámó mósá maráiyamba aaremá maarámó iyantafena sirááima wétaiye. Ímba túma maimaé iyésa kawel¹-úmai unáánkwtóí ésa waási súfífáefo sésa ímba to¹waaí ésa

¹⁰ ímba miyá-sáwí¹ó iyamba kawel¹-kísáú aantemba maíyasa tuwánánaáwe. Aaremó kesáfésamo sésa Maníkóntáfé¹a imáyáa úne sen-ínímbó kawel¹-kísáú mó máentemba miyán-oro.

¹¹ Aaré ímba túma maimaé iyésa aáo úmai mésa Maníkón-aaimo sen-kwáásí táái isánaáwe.

¹² Aaremá ímba waaiyá¹á káráwiyaawi mésa waai túranka¹a ímba komésa aaimó simátimiyamba aáo úmai méraanaawe sune.

¹³ Naaófá¹á Maníkó Ándámumba aifa¹á úmarena ánaaemba awaainínkómbá Ífimbo úmakaintafe¹a mináái sune.

¹⁴ Waántáwanko ímba Ándámuntafena siyáífo Ífintafena karo¹-áái simámuwana érai¹e séna aifa¹á Maníkón-aaí taráiyaiye.

¹⁵ Énifo aaremá iyámpóímo matinkáiyambo éna sáwí¹a úmai méraampinkemba Maníkó tiyáíniye. Aaremó Maníkómpá¹ó timankúnkumbo ésamo wen-ímáyáámó ésamo arupíse úmimo aáo úmimo maé¹mae¹o úmae iyésamo miyámó iyanamo éna Maníkó sáwí¹o úmimo méraampinkemba tiyáíniye.

3

Fasi¹aénkóní waásiya¹o káráwiyaawi-taai.

¹ Tuwímbaimo Maníkóní waásiya¹o káráwiyan-kisau maénae síyawimo ésa tirááímo táínda-kisau kawel¹-kísáún-iye siyáamba mináái érai¹-aain-iye.

² Maníkóní waásiya¹o káráwiyawiti kisaumo máéwi maarán-kwáásín-owe. Miwífimbá ímba sáwí¹-aaimo wéráiwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi ésa arupíse úmai kawel¹-ímáyáá aantembo owí ésa miwí túwí¹o mósá maréwi ésa namu¹-waasí naambá timésa tómbá timésa owí ésa Maníkón-aaí kawel¹-úmai simátíma¹maesa wéiyowi ésa

³ ímba uwóí¹o on-dómbá námæe nésa uwóí¹a owí ésa ímba aaisambá sésa aáo úmimo méraawi ésa ímba óntantafesa túrande-urande owí ésa

⁴ miwítí naaúmpa¹o méraan-kwaasiya¹a kawel¹-úmai káráwiyawiti ésa miwítí iyámpóí tifoísáísafesa ésa miwí táái wéisaiyawiti ésa miyán-kwáásímó ésa Maníkóní waásiya¹o káráwiyawiti kisaú maénááwe.

⁵ Aare-iyámpóíya'o ímbo kawel'-úmaimo káráwiowimo ésa Maníkóni waásiya'a ímba kanaa'á káráwiyoaawe.

⁶ Káfé'o Maníkóntáfésamo ísámaimo tiyawimo ésa Maníkóni waásiya'a káráwiowiti kísau ímba maénááwe. Miyán-kwáásímó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyiyana waántáwankomo sáwí-meyambo maiyáintemba miyá ónááwe.

⁷ Símai sáwí'a uwátínkáafo waántáwanko tamaimái wemparí'a ifáínifo Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawel'-aantemba úmai méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáási aantemba Maníkóni waásiya'o káráwiowiti kísau maénááwe.

⁸ Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásín-owe. Arupíse úmaimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kael'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwóí'o on-dómbó námae níyawí ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéiyawí ésa

⁹ tirumpinkémbó érai'-aaimo isésamo ombá Maníkóni érai'-aaigoni áwáuma ta'ótóráawi ésa

¹⁰ miyán-kwáási ésa Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-owiti kísau maénááfo aifa'á miwítí kísau tuwánewasamo kawel'ó íya'o é'a minkísáú tíméro.

¹¹ Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntómbá maarán-ínímbán-owe. Kawel'-úmaimo mérai yawí ésa ímba tíyo-aaí sen-ínímbá pósa arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémaewe.

¹² Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kisau wémaewi maarán-kwáásín-owe. Kímbora-inimbo ma'maé kuráawi ésa miwítí iyámpóíya'e miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawel'-úmaimo káráwiyaawi ésa miyán-kwáásímó Maníkóni waásiya'o káráwiyaawi wétuwa'nai-on-kisau maénááwe.

¹³ Minkísáúmó kawel'ó úmaimo maíyawí ésa Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraan-aaí fasi'ámai simátimiyasa isésa miwí túwí'a mósá maránááwe.

Maníkóni áwáu-aaigoni áwáu-aaí.

¹⁴ Tímótiyo kemá Póro ampáánká'á embá koawánanae sé'a wée'a maanáúfái agaimái tuwáúmpo toráumai isaaó.

¹⁵ Empá'a kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáúfái toráumai isé sé kesáá Maníkóni akúntá únanasa agaimái símakaimba póta miyásá ónaumne sínone. Áfonkomo taaímó farámíntemba kesáá Maníkó mérai waini waásisa éta wení érai'-aaisa taawiyafónaumne.

¹⁶ Érai'a Maníkóni áwáu-aaigoni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-íye.

Ísu Káráísiti marapá'a waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóni ámutanko wentáféna séna arupíse úmai mérainwain-
iye súwasa Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewi awánowasa waási fí'o-fi'om-barafakewi wenáái
simátíma'mae kuwasá wenááisafesa timankúnkúmba
uwaná Maníkó kunái'maena wíyómpa'a móankaraiye.
Mináái Maníkóni áwáu-aaigoni áwáun-iye.

4

Karo'-ááímó simátimiyán-kwaasimo paápé íyan-aaí.

¹ Maníkóni ámutanko afora'a séna ánaaen-kanaa tinasá tuwímbai Ísu Káráísitimba tinaaemba uwámesa waántáwankowe wení kísau-waasiyemo síyan-aaí isésa karo'-ááímó síyamba arááiwaenaawe siyáíye.

² minkáró'-wáási miwítí sáwí-tirumpinken-karo'-aaí simátinkesa érai'e síwae sésa miwítí sáwí-awau ímba awánésa karo'á sésa

³ aarewé waaiyémo maíyamba aaraa matinkésa tuwímbai-tomba aaraa matinkésa miyán-káro'-áái siyasa ánaaen-kanaa tinasá tuwímbai miyán-ámbá arááiwaenaawe. Mintóntáféna Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkúmba iyawisafena séna miyán-tómbá uwátinkaunda wéne'a súwi síwae sé'a uwátinkaraumne Maníkó siyáíye.

⁴ Seyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawé-tántáá'án-ifo aaraa matínkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáfé'a súwi seró.

⁵ Inaisá súndanifo Maníkó kawé'an-iye siyáimba pósa mintómbá aaraa matínkááfonifo.

Ísuni kawé-kísáú-wáási ónemo siyáin-aaí.

⁶ Tímótiyo simáménda-aaimo Maníkóni waásimo simátímínda Ísu Káráísitini kísau-waasi-i'a éma po kawé'-wáási uráínone. Tómbó nésamo fasi'ámaimo méraantemba Ísu Káráísitini érai'-aaí arááíwae kawé'-úmai simátíma'mae íyínana minááigó fasi'ánkainiye.

⁷ Úwoimo maní'ó sen-áái ímba Maníkón-aaín-ifo úwoi-aaín-ifo ánaaeni'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóni áwáuma arááíwae enáuma káráwiyuwo.

⁸ Sógomo kawé'ó ínkwaé-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyesamo kisaumo maíyamba mindá kawé'an-ifo Maníkóni áwáuma arááiwaenae sésamo imáyáamo ésa tiyáántán-kwiyesa Maníkóni kisaumo maíyamba mindá óraa-kawé'an-iye. Miyámó ésamo ésa káfé'wara ánaaenkwar'a mérain-aaempe'a minkísáúgó túwa'nai iye.

⁹ Mináái érai'an-ifo isámai tirumpimbá ta'ótóráaro.

¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá'-wáásíyá'ó káráwiyaiwai éna wenááisafeta simankúnkúmba úndawisa

sáwí-imayaafinkembo faúsínkáiwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyéta kisausa maénaumne.

¹¹ Tímótiyo mináái simátíme sé miyán-oro siyó.

¹² Ifó'-wáásí óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwí'a uwánkáafonifo kawel'-úmai mé kawel'-áái sé imáyáa timé arupíse úmai mé kawel'-aantemba wéinasa Maníkón-aaisafesa timankúnkumbo owí awánésa indantembá miyán-oro.

¹³ Empá'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóni aúfáifinken-aii toráumai simátíma'mae wéiye aráátimiyo.

¹⁴ Ááéma entáféna Maníkómó siyáin-aii simátímúwasa Maníkóni waásiti óraa'-waasi tiyáámba enane'á ta'ótoresasa sésa Maníkóni kisaú mauwó suwamá minkísáú maéndaSAFE ónana Maníkó fasi'aembá ámakaiфо ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó.

¹⁵ Simámunda-aii aantemba imáyáa é miyá úmae íyínasa seyaafá'á awánésa sésa Maníkóntáféna fasi'ámai méraimba póna mifásí'áénkó iyíniye sénááwe.

¹⁶ Enáúma káráwiye méma simátímínda-aii imáyáa úmai kawel'-úmai simátimiyo. Miyámó ónda kawel'-ámpá'á kónasa enááimo

ísáán-kwaasi kawel'-ámpá'á wégowe.

5

Fasi'laénkóni waásiti imáyáa arupíse uwátinkaaomo siyáin-aii.

¹ Tímótiyo waurántómbá iyafákémbá ímbo sindá ena-fontáfémo aáo úmáimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfamarimbo óndantemba

ifó'-wáásí miyá uwátinkaaao.

² Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaaao. Enáúmarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawel'-aantemba uwátinkaaao.

³ Keto'-íníntí tíráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Énifo keto'-ínímbó timááraamo ímbo méren-inimba túwa'nai uwo.

⁴ Énifo keto'-íníntí tíráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Miwítí aifaráán-kísáú miwí tinófoi túwa'nai oro. Miyámó íyambo ésa káráwimaesamo iyáambeyambo timíyamba Maníkó aamoí íniye.

⁵ Keto'-ínímbá timááraa ímba méraan-inimbo ésa sésa Maníkó kenká'á káráwiyiye sésa Maníkómpá'á inai símae wéiyesa súwa'nai ínkwaé sésa inai wésewe.

⁶ Énifo keto'-ínímbó marapá-tántáátáfésamo tírááisafesamo ésamo ombá Maníkóni némpa'a méraawe.

7 Keto'-íníntáfésa sésa sáwí'a úmai méraawe sefáínifo simámunda-aai simátimiyo.

8 Maníkón-aaisafesamo karo'émó sembá mindá sáwí'a ombánifo tuwímbaimo ésamo miwítí akúnká'è miwí timááraara'emo ímbo kawé'-úmaimo káráwiyombo ésa Maníkón-aai tínaaemba uwámakaamba mindá óraa-sawí'a wéowe.

9 Keto'-ínímbó Maníkóní kísau mo máén-inimba saafá úmai túwí'a agauwó. Mindá maarán-ínímbán-owe. Áráankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kimbora-wambo maimaé kuráan-inintomba ésa

10 miníníntóntáfésa kawé-kísáú wémaewe sen-ínímbá ésa miwí tíráá'marinka'a kawé'-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu'-waasí tómbó tímén-inimba ésa Maníkóní waasí kawé'ó uwátinkáan-inimba ésa umbai-tántáá'ó makáan-kwaasi túwa'nai on-ínímbá ésa miyán-káwé-kísáú mó wémaen-keto'-in-in-tuwi'a agauwó.

11 Aú-keto'-in-in-tuwi'a ímba agauwó. Miwí Maníkóní kísau wémaesa ánaaemba waaí maénae-imayaamo ésa Ísu Káráísitinka'o fasi'aén-ááímó símaresa ímba imáyáa ésa waaí maíyasa

12 tuwímbai tuwánésa sésa Ísu Káráísitinka'o fasi'aén-ááímó simakaan-aaima taraisésa sáwí'a uráawe sénááwe.

13 Miyáumai maaráwárá'á ésa ímba kísau maésa nambá'-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-aai símae wénesa moparáwíntáfésa wendé wenden-iyé-áái simátima'mae nésa aanáfómó ímbo siyénka'a ke simásuwesa sénááwe.

14 Mindásafe'a simáme'a sune. Aú-keto'-inimba waaí maésa iyámpói matinkésa kawé'-úmai káráwiyesa miyámó iyamba kesáámá ímba sáwí'a úmaisa méraunda pósa Maníkóntáfésamo ímbo aamoimó iyawi kentáásí áwáumo saafá ésamo ésa ímba simai sáwíta uwásinkanaawe.

15 Tuwímbai-keto'-inimba kawé'-ámbá é'a ifátuwesa waántáwankoni sáwí-ampa'o wéaraaiwaentafe'a súnda-aai simámune.

16 Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmba on-ínímbá miwí timááraafinkembo keto'-ínímbó méraamba túwa'nai oro. Maníkóní waasí keto'-ínímbá timááraamo méraan-inimba Maníkóní kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáínifo keto'-ínímbá timááraamo ímbo méren-inimba minóntántámbá túwa'nai oro.

17 Maníkóní waasí miwítí óraa'-waasi kawé'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásifínkémbá tuwímbai Maníkón-aai fasi'ámai simátimesa óraa-kísau wémaewisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro.

18 Minááísáféna naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna purumakagóní kísaura'-meyantafena séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena
 purumakagón-áísamái támai tafandaafá úmai ásimá
 ufitúwáínka'a purumakagón-óika'a ímba kárá'esa
 ifátúwéwana úwoi ména tuwímbai náíniye

agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna

kísaumo máéwi méyámbá máéro

agaimaréna siyáíye. Maníkóni waási minááímá imáyáa ésa
 miwítí óraa'-waasiti méyámbá tíméro.

¹⁹ Maníkóni waásiti óraa'-waasi tíyo'o fáíyan-aai ímba
 isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásímó tésamo síyan-aai miwí táái
 isaaó.

²⁰ Sáwí'o úmae iyówisafe seyaafá'-wáási túranka'a
 fasi'aén-áái simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-
 wáási táatafesa ésa miwí túma káráwiyonaawe.

²¹ Maníkón-aúranka'e Ísu Káráísitin-aúranka'e Maníkóni
 wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a
 sune. Simámundantemba uwo sune. Aaigóni áwáumo
 ímbo ísarendarakembo e ímba aai simátiminone. Aaigóni
 áwáumo ísarendarakembo e kawé'-úmai simátiminone. Ímba
 waási tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááímá afora'-aantemba
 simátimiyo.

²² Moóráwigomo Maníkóni kisaú maínkwae sémo e
 ímba ááéma iyáfasinankenda awánasuwe ánaaemba
 iyáfasinankaaó. Sáwí'o wéiya ímba ewará'á tiráái wáinda
 kawé'-úmai káráwimai kawé'-án-uwo.

²³ Tímótiyo enarumpinkémbó áí'o énamo tuwímbai-
 kanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba ímba nendá
 taaérampinken-domba naaó sune.

²⁴ Tuwímbaimo sáwí'o ombá tuwánaawasa sáwí-meyamba
 wémaefo tuwímbaimo sáwí'o ombá miwítí áwáuma
 ánaaemba paápé íniye.

²⁵ Miyáumai tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba
 tuwánaawasa tuwímbaimo kawé-kísáúmó máémba ímba
 tuwánaamba miyámó owítí áwáuma ánaaemba paápé íniye.

6

¹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Maníkóni waásisafe
 maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a
 uwátinke'a miwítí kisaú kawé'-úmai máéro simátimiyo.
 Miyámó íyasamo ésa Maníkón-áwí'e Maníkón-aaiye ímba
 símai sáwí'a ónááwe.

² Káráwiyaan-kwaasi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo
 owísáfesa miwítí wayó-kísáú-wáási sésa Ísu Káráísitini

waásimo úndantemba miwíwará'á Ísu Káráisitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'a uwátinkanaumne sefáínifo maarán-áái seró. Maníkón-aaisafe'o simankúnkúmba úndantemba miwíwará'á Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba wéowa'a sirumbá timé'a pó'a miwíti kisau kawel-úmaimo maénda minkisáúfinkémbá kawel-tántáá'á maenááwe sé wayó-kisáú-wáásísáfé mináái simátimiyo.

Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-tantaari'o on-áái.

Tímótiyo simámunda-aai óraaka simátimiyo.

³ Tuwímbaimo fí'on-aaimo simátimesamo kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitini-aaimo kawel-ááímó ímbo arááiwaesamo Maníkóni áwáu-aaimo ímbo wéaraaiwaewi

⁴ miwí túma maimaé wéiyesa seyaafá-tántáákóni áwáuma ímba ísaraawe. Miwífimbá sáwí-imayaa wéraisasa aagóni áwáusafesa sáwífa'-aai sésa kesááiigo iyáákainkwae-aai se-wasá miyá-sáwí-ááífinkémbá tirumbá sáwí'a uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwí'a uwátinkesa sáwí-imayaa uwátinkesa

⁵ aaisambá símae wénowe. Miyámó on-kwáási miwíti imáyáa símai sáwí'a ésa érai'-aai ifátuwesa karo'-ímáyáá ésa sésa sáwífa'-ontama maénae sésa Maníkóni aambá wéaraaiwaewe-karo'-imayaa wéowe.

⁶ Miyán-káro'-ímáyáámó ombánifo Maníkóni aambó érai'o arááiwaéwi imáyáa ésa sésa Maníkóntáfé'o imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaa'an-ifo makáunda-ontama mindá kanaán-iyé wésewe.

⁷ Kesinóisaisa óntaiyainta masínkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata maimaéta kónaumne.

⁸ Unáánkwátóiyé tóné makétaamo éta mindá kanaán-iyesa sénaumne.

⁹ Óntasafe-imayaamo owí misáwí-ímáyáágó tafisínana sáwí-tantaatafesamo tirááisafesamo íyan-tantaako miwí talótorainasa sáwí'a úmai tai'ánááwe.

¹⁰ Fí'o-fí'o-sawí-imayaagoni áwáuma óntamba maénae-imayaasafesa aamoí wéowe. Tuwímbai óntamba maénae-imayaa aantemba wéesa Maníkón-aai ifátuwesa umbai-tántáá'á maésa tirunkó umbai taisasá méraawe.

Maníkón-aúranka'a arupíse úmai méraaomo siyáin-aai.

¹¹ Tímótiyo emá Maníkóni waási éma miyán-tántááákómbá ánaaemba uwáme Maníkón-aúranka'a arupíse úmai mére wentáfé-ímáyáá wéema seyaafá-kisáú kawel-úmai wémae imáyáa wétime Maníkóntáfé fasi'ámai aáno úmai mére miyán-tántáátáfé ayáántán-kwiye méraao.

¹² Waásimo méyámbó maénaesamo tuwaantantésamo kontembá emá Maníkón-aaisafe amankúnkúmba e

ayáántán-kwiye minámbá arááiwa'mae aúí'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááiwa'mae iyuwó. Ááéma sáwífa'-waasi túranka'a paápéema séma Maníkón-aai érai'-aai pó'a wenká'á kááisamai méraqumne sundará'á Manikó entáféna aúí'a úmai maé'mae'a wéone siyáíye.

13 Manikó seyaafá'ó méraawiti áwáugon-íye. Ísu Káráisiti aaimó sí-náúmpá'á óraa'-waasigon-awi'a Póntiyasi-Páiratimba kawel'-ááímó simámakaiwain-íye. Minkáé'nárai túranka'a embá óraaka simáme'a sune.

14 Kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-aai arááiwa'mae wéíye kawel'-aantemba wéinasa awánésa sésa mináái érai'-aain-íye sénááwe sune.

15 Manikó Ísu Káráisitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíniye. Manikó kawel'-aantembo iwái éna weyáá seyaafá'nánká káráwiyaiwai éna seyaafá-fási'áénkwará'-wáási wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásíyá'á kawáán-uráiwai éna

16 weyáá ímba puwíndawi éna fí'ora-sara'o méraiwai isasá miyá-sará'á ímba waási kanaa'á koméranaawe. Manikómbá seyaafá'-wáási ímba túrantamba wéawanesa ímba kanaa'á túrantamba awánánááwe. Wenáwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o ímbá mindá érai'-aain-íye.

17 Tímótiyo moparáwíngwára'-wáásísáfé óraaka simátime sé ímba túma maimae iyé'a ímba moparáwíntáfé'a aamoín-oro. Mindá tai'áínda-tantaa'an-ifo ímba amu'márémba Manikó seyaafá-tántáátáámó wésimiwaintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátimiyo.

18 Moórá-aai moparáwíngwára'-wáási simátime sé kawel'-kísáú wémae'a túwa'nai úmae wéíye'a moparáwímbá tuwíngaa'-úmai tíma'mae iyóro.

19 Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaemba kembiwímó túwa'nai inda-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawel'-úmai méranaawe simátimiyo.

20 Tímótiyo Manikó simámakain-aaiye aráánámakain-aaiye káráwimai kawel'-án-uwo. Manikómbó ímbo arááiwaén-kwaasi úwoi-aai wésefo mináái ánaaemba uwátimiyo. Karo'á sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaimo síyamba ánaaemba uwátimiyo.

21 Tuvímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósa Manikómpá'ó timankúnkúmbo on-ámbá ifátukaawe.

Manikó seyaafá'-wáási úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inái sune.

Kemá Póro súnda-aai tai'áiyé.

2 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aaí simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana ména Tímóti Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráiyé.

1 Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáúfáímbá agaimaráumpo isaaó. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáféna séna aantá-waasi-í'a éma Ísu Káráisitín-aaí kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye. Maníkó óraaka'a séna Ísu Káráisiyiye'a kááísamai méraamba pó'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáin-aaí kosimátíma'mae núwo séna si'mákaiye.

2 Tímótiyo kesáanimba óna'a sirumbó wéamundawi ómpo maanáái maanáúfáímbá agaimaráumpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáási Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inai sune.

3 Kesíwá'námo Maníkómbó arááíwakaantemba kemá miyá únana mindásafena kesirumpimbá ímba aaí wéraiye. Maníkómpá'ó inaimó sunda entáfé'a imáyáa é'a aasiyaasi áísai e'a súwi simánkaumne.

4 Ifi'ó tasínkaraanda imáyáa é'a anekal'á awánánae-imayaa úmae wéiyé'a embó awánaanda sirunkó óraa-kawe'a íníye.

5 Ísu Káráisitín-aaísafemo amankúnkúmbo ónda ímbo óikakembo óndamo arumpinkémbó óndasafe'a imáyáa úne. Aifa'lá enaráarán-áwí'a Róisi Maníkón-aaísafena amankúnkúmbo úwana minkákémbá enanón-áwí'a Yúnisi Maníkón-aaísafena amankúnkúmbo uráimba ewará'á miyá wée Maníkómpá'ó amankúnkúmbo ónda érai'a mindá ísraumne.

6 Mindásafe'a simáme'a sune. Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó. Maníkóni kisaumo máindasafe'a siyáámba ane'lá ta'ótoraawanana Maníkó fasi'aémbá ámakaiye.

7 Maníkó imáyáasa símakowata fasi'ámaisá méta ínta saátafeta éta imáyáasa wétimeta kesúrata káráwimai kawe'lá uréta úndasa po Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísau mauwó.

8 Mindásafe kentáásí Fasi'aénkó siyáin-aaimo simátimendasafena ímba áá'a íno. Fasi'aénkóní waási-i'lo úndarakemba ándáfa'a sínkaraawa'o méraundasafena ímba áá'a íno. Maníkó fasi'aémbá ámimba po áse-aai simátímínasamo áí'o índa-i'lo uwánkaiyamba sí'o úni'lo uwásínkaraantembo uwánkaiyamba ímba imáyáamo indá fasi'ámai méraao.

9 Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba faútínkáana'a kawel'aantemba úmai méraaro siyáíye. Kesáá

kawe-kísáúmó maúndasafenasa ímbanifo wení imáyáafinkemba séna úwoi túwa'nai ónaumne siyáimba póna kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsinkenasa séna kawel'aantemba úmai méraaro siyáíye. Áwáura'a Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitini kisausafena imáyáa éna séna úwoi túwa'nai ónae'a to'mayaa úne siyáíye.

10 Maníkó kentáásáfénawe séna to'mayaa úmakaimba paápé úwana Ísu Káráisiti marapá'á kuména kentáásí sáwí-imayaafinkemba wéfausinkaiye. Waási púwówini áwáuma wemá íyáákéna taí'ásuwowasa wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a ésa ímba puwónáawe.

Minásé-áái paápé úwata ísaraumne.

11 Minásé-ááímó simátíméndasafena Maníkó simásiména séna aantá-waasi-i'a éma ai'maráana maanáse-áái simátíma'mae núwo súwa'a

12 miyámó ówándarakemba sí'o úni'a úmai ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a ímba sigaesáfé'a úne. Moóráwígon-aaisafe'o érai'emo sé'a wenká'ó simankúnkúmbo úndawimba awáné'a simakain-kisau káráwisa'a mináái érai'-aain-íye súnnda pó'a ímba sigaesáfé'a úne. Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa ímbo tiyáindara'a simakain-kisau wégarawiye.

13 Tímótiyo érai'-aaimo simámakaunda arumpimbá ta'lótore arááiwaé Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé wenááísafe amankúnkúmbo wée wembá arumbá amé miyá úmae iyuwó.

14 Maníkó érai'-aaimo simámakaimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba méraimba po wení fasi'aéntámbá minéráí'-áái káráwiyuwo.

15 Ésiyaa-marafaken-kwaasi seyaafá'á tínaaeni'lo uwásiyukaampinkemba kae'-wáásí moóráwígon-awi'a Físérasí isaná moóráwígon-awi'a Émósénisi isamá mináái ísaraane.

16 Moóráwígon-awi'a Ónésíforasi kesópa'a tóso éna kawel'-áái simásiména kesí imáyáa aúí'a uwásinkéna ándáfa'o méraunda ímba aigaesáféna isa'a mindásafe'a

Fasi'aénkómpá'á inai súnda Ónésíforasi wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye kawel'á uwátinkainkwae sé'a inai súne.

¹⁷ Wemá Rómu-naopa'a taména siyaafái émena ándáfa'o méraunda tasuwánéna kesí imáyáa aúí'a uwásínkaraiye.

¹⁸ Ááéma Éfésási-naopa'a koméraawanana sáwífa-kanaa wemá súwa'nai úwa é'a awánaraane. Miyámó uráintafe'a súne. Fasi'aénkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaa tínana Fasi'aénkó wentáféna arumbá uwánkainiye súne.

2

I-wáásímó fasi'ámaimo méraantemba miyáumai fasi'ámai méraaomo siyáin-aaí.

¹ Kesááninkoo Ísu Káráisiti úwoi wéawa'nai-ifo fasi'ámai méraao.

² Sáwífa'-waasi túranka'o simátimewanda-aaí isé kawel'-ímáyááwará'-wáásí fasi'ámaimo méraawi kawel'-úmimo simátimiyawi simátímínasa miwíwará'á ta'ótokesa simátíméro.

³ I-wáásímó umbai-tántáá'ó tímémbo fasi'ámaimo máentemba Ísu Káráisitini waási-i'a óndarakemba embá umbai-tántáá'á ámémbranifo fasi'ámai méraao.

⁴ I-wáásí miwítí óraako aamoí ínkwaé sésa wenáái wéaraaiwaesa ímba fi'o-fi'on-tantaatafesa imáyáamo iyamba óraakoni kisausafesa imáyáa wéowe.

⁵ Moórá-aaí isaaó. Tuwaantantésamo kontembá moóráwigomo wení óraakon-aaímo isénamo awaantanténamo iyénamo éna méyámbá máíniye.

⁶ Moórá-aaí isaaó. Kísaumo fasi'ámaimo owímó ombá tómbó fakaráán-kanaamo tisasá aifa'á fáká'mai wénaawe. Mináái imáyáa é Ísu Káráisitiye'a fasi'ámai méraao.

⁷ Simámunda-aaí imáyáa inaná Fasi'aénkó imáyáa amína minááigóní áwáuma isáínone.

⁸ Ísu Káráisiti Téfitin-aísaafitantambo uráiwai puwénamo iyáfasinkaiwaintafe imáyáan-uwo. Mináái ásé-aaí simátímakaunda-aain-iye.

⁹ Minásé-ááímó simátimewandarakemba ándáfa'a másínkesa sáwí'o owímó tíyayaanka'o kárá'umaesamo mátinkaantemba kembá síyayaanka'a kárá'umaesa sí'o iní'a úmai ándáfa'a másínkaraafo kemá úwoi ménaumpo Maníkón-aaigo wété ínasa ísáaro.

¹⁰ Mindásafe'a Maníkómó wemparí'o úmáráín-kwaasisafe'a imáyáa é'a pó'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáa é'a méraumne. Ísu Káráisiti miwítí sáwí-imayaafinkemba tí'maena kawepá'á métinkainasa sámó

kain-áémpá'á maé'mae'o íyantafe'a umbai-tántáátáfé'a ímba imáyáamo únda fasi'ámai méraumne.

11 Maanáái érai'-aain-iye.

Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa póta puwétaamo éta weséta méranauumne.

12 Umbai-tántáái'ó ímbo imáyáamo éta fasi'ámaimo métaamo éta waásiya'o káráwiyimtemba kesááwará'á miyásá ónaumne. Sínaaembo uwámenanasaamo éna kentááwará'á miyá íníye.

13 Wenááisafetaamo simankúnkúmbó urétaamo ifátúwáananasaamo éna wemó sintembó miyámó éna ímba kanaa'á tuwéna fi'on-aai síníye.

Mináái érai'-aain-iye.

Maníkóní kísau arupíse úmai maínana aamoi uwánkainomo siyáin-aai.

14 Tímótiyo Maníkón-aúranka'a maanáái símai tááka-tinke óraaka simátíma'mae iyé sé maanáái imáyáan-oro. Úwoi-aaisafe'a sáwífa'-aai sé'a aaisambá wésefo mináái ifátúwáaro. Minááimó isáiyano éna mináái'gó ímba kawé'a uwátinkaina'a sáwí'a ónááfo súnda-aai simátíma'mae iyuwó.

15 Maarán-kwáási'-í'o ónae sé maarán-uwo. Érai'-aaimo arupíse úmai simátímíndawima éma Maníkóní kísau-waasi éma ení kísausafe ímba aigaesáfé indawí éma miyámó émo e Maníkón-aúranka'o ménda simámena séna kawé'-úmai méraane síníye.

16 Úwoi-aai Maníkómbó ímbo arááiwaén-kwaasimo sen-áái ánaaemba uwámuwo. Miyán-ááimó sen-kwáási ímba Maníkóntáfésa imáyáa ésa sáwísáwí'a úmae wéiyowe.

17 Sowáéfitambo énamo seyaafá-túfá'ó intembá miwí táái'go wété ímbá pósa sáwí'a ónááwe. Miwífínkémbá kae'-wáási túwí'a moóráwígon-awí'a Áíméniyasi isaná moóráwígon-awí'a Fáírítasi

18 minkáé'nárai érai'-aai ifátuwesarai sésarai pukáundafinkenta é'a íyáfasinkaunda póta ánaaemba aneka'á ínta íyáfasinanaumne séyasa isésa tuwímbai Ísu Káráisitín-aaisafesa kae'-ímáyáá wéowe.

19 Áfombo fasi'ámaimo faimaráántemba Maníkó áfonkaan-tanta'a fasi'ámai faimaréna minká'á aúfái agaimaréna séna Fasi'aénkó wení waási é'a tuwánaraiye séna moórá-aai agaimaréna séna Fasi'aénkóní waási únemo sewí sáwí'o ombá tínaaemba uwáméro agaimaréna siyáíye.

20 Moórá-aaimo simáménda isaaó. Óraa'-naumpa'a tuwímbai-taufa'a marésa tuwímbai korí-óntántámbó

úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai taaisambó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai agari'l-márásambó úmakaan-taufa'a marésa óraa-kanaa aantemba kori-táúfápínkémbá nésa úwoi-kanaa taai-taufápínkémbá wénaawe.

²¹ Simátímakaunda-sawi-kisauogombo tínaaembo uwámesamo kawel'-úmaimo méraawi kawel'-táúfákáámbá úmai mésa Maníkóntáfésa imáyáa wéesa Maníkómó kawel'-kísáú timíndasafesa to'mayaa úmai méraawe.

²² Ifó'l-wáásímó sáwí-tantaatafesamo tirááísafesamo ombá ánaaeni'a uwátime arupise úmai mérenda-imayaa é Maníkón-aaisafe amankúnkúmbo úmae iyí-imáyáa wétime faru úmai mé tirumpimbó kawel'-aantembo imáyáamo ésamo Fasi'aénkómpá'ó áisai esamo súwa'nai ínkwaé sésamo ontembá miyán-owo.

²³ Úwoi-aaisafesamo sáwífa'-aaimo sembá minááíyákémbá aaisambó sembá ísaraampo ánaaeni'a uwátimiyo.

²⁴ Fasi'aénkóní kísau-waasi ímba aaisambá sésa faru uwátinkesa kanaa'lá aráátimesa aaisambó sembá tasi uwátinkesa

²⁵ wempa'lá mésa miwímó kentááimo taráísón-kwaasiti imáyáa kawel'á uwátinkesa miyámó iyanamo éna Maníkó imáyáa timínasawa Maníkómpá'á tésawa érai'-aaisafesa érai'e sénáá ína sénááo. Mindásafesa Fasi'aénkóní kísau-waasi amu'marésa méranaawe.

²⁶ Waántáwanko ken-imáyáa íwae séna miwí ta'ótokaiye. Érai'-aaisafesamo érai'emo sésamo ésa kawel'-imáyáa ésa waántáwankomo ta'ótotuwenamo méraimpinkemba tufintuwesa Maníkómpá'á ténááwe.

3

Ánaaen-kanaagon-aai.

¹ Tímótiyo ánaaen-kanaamo tíndamo umbai-tántáá'ó paápé índasafe imáyáan-owo.

² Minkánáará'á waási maará iyamba kesáfésa aantemba aamoí ésa óntantafesa aamoí ésa kesáfésa kawel'-wáásí úne sésa kentúma maimaé wéiyesa tuwímbai símai sáwí'a uwátinkesa tinófoi-tai taraisésa túwa'nai owísáfésa ímba súwi sésa Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa

³ miwítí waási ímba imáyáa tímésa tí'ó kaótuwe méraamba ímba aaweyáa ésa karo'-áái simátinkesa miwí túra'a ímba káráwiyesa tiyésa kawel'-tántáátáfésa tíyántafesa uwátinkesa

⁴ namuro-wáásísáfésa miwítí waási pintaru'á ésa sáwí'a uwátínkáaro sésa sáwí-amba ááema arááíwaesa miwí túma mósá marésa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí ésa Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa

⁵ waási túranka'a Maníkóní waási úne karo'á sésa Maníkóní fasi'aembá tínaaeni'a wéuwamefo miyámó on-kwáásí ánaaemba uwátimiyo.

⁶ Miwífinkémbá tuwímbai fi'o-fi'on-daumpa'a iyésa ímbo kawe'-ímáyáámó on-íníntáfésa karo'-áái sewasá isésa miwí tááisafesa érai'e wésewe. Minínímbá aoisaambá owaná óraa'-i'a isasá miyá-sáwí-tántáá'a tirááisafesa owaná misáwí-tántáákó miníníntómbá ta'ótokaiye.

⁷ Miníníntómbá seyaafá'-wáásí táái isésa ímba kanaa'a tuwímbai isésa érai'-aai ta'ótokaawe. Mindásafesa miyán-káró'-wáásí tááisafesa érai'e wésewe.

⁸ Naaófá'a Mósesemo méronka'a kae'nárai-tuwi'a moóráwigon-awi'a Yánisi úwana moóráwigon-awi'a Yámbírísiye'o Mósesen-aaimo taráíyaayantemba minkáró'-wáásí miyáumai érai'-aai taraisésa imáyáa sáwí'a ésa tóikakemba Maníkón-aaisafesa érai'e wésefo

⁹ ímba óraaka'a miyá ónááwe. Miwí karo'-áái sésa méraamba tuwánésa sésa karo'-wáásín-owe sésa miwí táái ímba arááiwaenaawe. Naaófá'ó Yánisiye Yámbírísiye'o sirááyan-karo'-aaisafesa miyá siyáawe.

Érai'-aai ta'ótore méraaomo siyáin-aai.

¹⁰ Miwí miyá wéofa emá ímba miyá uráampo naaó'-naoken-kwaasi simátimunda-aai isé kemó méraundawini áwáuma suwáné kemó wénundawini áwáuma suwáné uréma po mináái wéaraaiwaene. Maníkómpá'a simankúnkúmba é'a faru úmai mé'a imáyáa timé'a umbai-tántáápímbó fasi'ámaimo méraunda-aai ísaraane.

¹¹ Ántíoku-naopa'e Áíkóniyamu-naopa'e Rísítara-naopa'emo maéwándara'a umbai-tántáá'a simésa sí'o úni'a uwásínkówa'a ímba imáyáa é'o fasi'ámaimo maéwánda suwánaraane. Kempímbá óraa'-umbai-tantaa'a úmbanifo Fasi'aénkó mimpínkémbá síkaiye.

¹² Ímba ken-aantemba sáwí'a uwásínkaraafo maarán-kwáásiwará'a sáwí'a uwátinkanaawe. Ísu Káráísitiye'o kááísamai mé'a wentáfé'o imáyáa é'o mé'a miyá ónaemo sewí umbai timénááwe.

¹³ Sáwí-waasi karo'-áái sésa fi'owiti imáyáa kotafisewí sáwí'a úmae iyésa tuwímbai karo'á simátinkesa miwí karo'á simátiyuwanaawe.

¹⁴ Emá ímba miyá indá simátímakaunda-aaisafe érai'e fasi'ámai sé mináái fasi'ámai ta'ótoraa. Minéráí'-ááímó simátímakaundawisa kawe'-úmai suwánaraanda po mináái fasi'ámai ta'ótoraa.

¹⁵ Emá iyámpói mérondera'a Maníkón-aai aúfáífinken-aai simátíma'mae íyúmba ísaraanda káfé'wara'a wéisaane.

Maníkón-aai aúfáifinken-aai toráumaimo awánaawi kawel'-ímáyáá ésa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkumba owaná Maníkó sáwí-imayaaafinkemba wéfautinkaiye.

¹⁶ Maníkó imáyáa timúwasa Maníkón-aai aúfáifimba seyaafá'-áái agaimakáamba pósa mináúfáifínkén-ááisámbá Maníkóní aambá aráátíméwasa aoisaambó uráantafesa óraaka sésa sáwí-imayaa arupíse uwátinkesa kawel'-aantemba úmai méraiyan-amba wéaraatimewe.

¹⁷ Maníkóní kísau-waasimo Maníkón-aai aúfáifinken-aaimo ísámaimo kawel'ó íyanamo éna minááígó kawel'-kísáú-wáásí-í'a uwátinkainasa Maníkómó kawel'-kísáúmó timínda-kísau fasi'ámai kawel'-úmai maénááwe.

4

¹ Tímótiyo Maníkón-aúranka'e Ísu Káráísiti pukáan-kwaasiye túnaraan-kwaasiye miwítí áwáumo tísai índawin-aúranka'e óraaka simáme'a sune. Ísu Káráísiti marapá'ó kumínda-imayaa é'a wení waásiya'o kawáánínda-imayaa é'a óraaka simáme'a sune.

² Seyaafá'-kánáa Maníkón-aai óraaka simátime kawel'-kánáámó índa simátime sáwí-kanaamo índa úwoi mindáwara'a simátime wempakémbá simátímínana minááígó tirumbá waeráínasa isáiyamba miwítí imáyáa arupíse úmai fasi'átinke simátíma'mae wéiye ímba ifátuwaao.

³ Ánaaemba moórá-kanaa tínsa érai'-aai ímba ísámae iyónááfo káfé'a érai'-aai simátíma'mae iyuwó. Ánaaemba moórá-kanaa tínsa sáwí-tantaatafesa tirááísafesa ésa aamoí íyan-aai simátimiyán-kwaasisafesa tiyaafái ésa miwí táái aantemba isésa

⁴ érai'-aai tínaaemba uwámesa maní'-áái isáiyambanifo

⁵ emá fasi'ámai ménana umbai-tántáá'ó empá'ó tinda fasi'ámai méma Maníkón-aai simátíma'mae wéiye wení kísau maimái tai'aaó.

⁶ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo nombó fatíyóntemba kárika'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaegó miyáumai kumína'a puwónaumne.

⁷ Tuwaantantésamo kontembá kawel'-úmai wé'a ayáiyá'á komé'a Maníkóní érai'-aai ta'ótoke'a simátímakaunda

⁸ Fasi'aénkó kesí méyámbá tokáimba póna arupíse úmimo méraunda-anondaa simíníye. Ánaaemba Fasi'aénkó arupíse úmai-meyambo timíndawi siména ímba ken-aantemba simínifo kumíndasafesamo aamoimó ésamo amu'makáawiwara'a wétimena simíníye.

⁹ Tímótiyo úwoiyaambo kesópa'o tinda-ímáyáá

wée méraao.

10 Moóráwigon-awi'a Tímasi marapá-tántáátáféna aamoí éna póna siyuwéna Tésáróníkaa-naopa'a kóísana moóráwigon-awi'a Kérésénisi Káresíyaa-marafa'a kóísana moóráwigo Táitási Tárímésíyaa-marafa'a kóísana

11 Rúku weyáá kesé'a méraifo Máákaamba koái'mae tekaiyó. Mááka tasúwa'nai éna Maníkóní kísau tamáíno.

12 Moóráma Tíkikaasimba ai'maráúnana Éfésási-naopa'a kóuraiye.

13 Ááéma Tóróasi-naopa'a kesí wáá'a tuwááwánana Kápási káráwiyaifo maimaé téma aúfái-wandaaiwara'a aifaráán-tántáá'á kári'-aufaiwara'a maimaé tiyó.

14 Moóráwigon-awi'a Árékísanda wení kísau kópaa-ontantambo tuwímbai-tanta'o iwái óraa-sawí'a uwásínkáimba póna Fasi'aénkó anondáá sáwí-meyamba amíniye.

15 Maníkón-aaimo simátimewanda wemá símai taráísukaifo wembá káráwiyuwo.

16 Aifarí'e'o aaimó simásínkáámbo minááímó sénæ'e'o únda seyaafá'-wáásí ímba sáéfo tésa súwa'nai uwa'á Maníkóntáfé'a ímba anondáá sáwí'a uwátinkaa'o sune.

17 Miwí ímba súwa'nai uwaná Fasi'aénkó súwa'nai ena fasi'aémbá símísa'a Maníkón-aai seyaafá'-ááímó simátímakaunda ímba Yúndaa-waasin-ifo fi'onkaa-waasi siyáunda ísaraawe. Áwáífiyaamo in-íyánkón-óipinkembo maiyauwénamo kawepá'ó móánkáíntemba Fasi'aénkó aaifimbó maisínkáámpinkemba síkena

18 sáwí'o uwásínkémpinkembo éna sí'mai wíyómpa'o wemó kawáánipa'a kawel'-úmai mósinkainiye. Wení sámó kaimbó waé'wae'o índa érai'-aain-iyé.

19 Pírísikaante Ákwíraante simátíme sé kawel'-úmai méraakaiyo siyó. Ónésíforasinte wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye simátíme sé kawel'-úmai méraaro siyó.

20 Érásítasi Kórinti-naopa'a méraisana Tórófímasi áí'a úwa'a Máiritasi-naopa'a auwé'a tiyáumne.

21 Áú'o sin-kánáámó ímbo tiyáindara'a imáyáa é úwoiyaamba tiyó. Yúpiyúyasiye Píyúténisiye Ráínásiye Kíróndiyawe seyaafá'á Maníkóní waásiye entáfésa sésa kawel'-úmai méraao sewé.

22 Fasi'aénkó kembiwísé'a ména úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.

Kemá Póromo súnda-aai taí'áiye.

Táitási

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna Táitásin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Táitási Kírítí-marafa'o Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyontafena imáyáa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé.

¹ Táitásiyo kemá Póro moórá-aai sénaumpo isaaó. Kemá Maníkóní kísau-waasi é'a Ísu Káráisitini aantá-waasi-i'a uwásinkena si'mákaiwai úne. Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi timankúnkúmba úmae wéiyesa érai'-aai ísámae wéiyesa Maníkóní aampa'ó wéiyontafena Ísu Káráisiti mináái simátimiyo séna si'mákaiye.

² Naaófá'á Maníkó ímbo karo'ó siwái érai'-aai aantembo siwái óraaka séna kemparí'o úmaraunda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwata érai'-aain-iyé séta méraumne.

³ Maníkómó imáyáamo urón-kanaa tína úwana Ísu Káráisiti wenáái simátimuwana Maníkó simásimena séna kesáái simátíma'mae iyuwó séna kentáásí sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaisa mináái siyáiyé.

⁴ Táitásiyo maanááímá maanáúfáífímbá agaimaráúmpo isaaó. Ísu Káráisitinka'o simankúnkúntaamo úndantemba emá miyá éma érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí sáwí-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaiye úwoi áwa'nai esarai faru uwánkaayantafe'a inái sune.

Táitási Kírítí-marafa'a koména kisaumo maiyáin-aai.

⁵ Esékaima Kírítí-marafa'a komékai embá auwé'a kenkáísí kísau ímba taí'áronka'a embá auwé'a tiyáumne. Minkísáú kawé'ó indasáfé'a embá auwé'a simáme sé'a seyaafá'-náópa'a Maníkóní waásiti óraa'-waasi iyáfasintinkafa'a wínone sé'a auwé'a tiyáumne.

⁶ Iyáfasintinkaan-kwaasi maarán-kwáásín-owe. Miwífímbá ímba sáwí-aaimo wéráiwai ésa kimbora-inimba mapá kuráawi owasá miwítí iyámpói maarán-iyámpóín-owe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyasa kawé'-iyámpóín-owe sen-iyámpói ésa tinófoi-taai isááwin-owe.

⁷ Maníkóní waásiya'o káráwiyowi Maníkóní kísaura'a káráwiyomba pósa maarán-kwáásín-owe. Miwífímbá ímba sáwí-aai wéráiwai ésa kesáái iyáákainkwae ímba sewí ésa

ímba ááéma aaisambó sewí ésa ímba uwóí'o on-dómbá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambó sewí ésa óntantafesa ímba túrande-urande owí ésa

⁸ namu¹-waasí naané tóné timésa owí ésa seyaafá-káwé-tántáátáfésa aamoí owí ésa kawel¹-ímáyáá owí ésa arupíse úmai méraawi ésa Maníkón-arááímo wéwaewi ésa miwí túma kawel¹-úmai káráwiyowi ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyowi miyán-kwáásín-owe.

⁹ Maníkóní érai¹-aaimo simámakaunda-aai fasi¹ámai ta'óto'maesa iyóro. Miyámó ésamo ésa érai¹-aai kanaa'á simátimesa fasi¹átinkanaafo miwí tááisafesa

karo¹-ááín-íye sewí-tááigomba iyáákanaawe.

¹⁰ Sáwífa¹-waasi kawel¹-áái ímba wéaraaiwaesa úwoi sáwífa¹-aai símae wénesa miwífínkémbá Yúndaa-waasi sáwífa¹-waasi miyá ésa karo¹'a simátinkesa

¹¹ óntamba maénae sésa karo¹-áái simátimesa tuwímbai-akumba sáwí'a uwátinkesa sáwí'a wéofa mináái aambá fáitinkao.

¹² Kírítí-waasifínkemba moóráwigo kawel¹-ááímó siwái séna Kírítí-waasi aasiyaasí karo¹-áái sésa afáá¹-wái-wáámbó on-tembá sáwí'a úmai kafóná-í'a úmai mésa sáwífa¹-tomba náma¹'nama¹'a wéowe siyáíye.

¹³ Siyáín-aai érai¹-aain-íye. Mindásafe miwí-ímáyáá fasi¹ámai arupíse uwátínkénasa Maníkón-aai kawel¹-úmai arááiwaesa

¹⁴ Yúndaa-waasiti maní¹-áái ímba isésa érai¹-aaimo taráíyaawi-taai ímbo isáíyamba ífátúwáaro. Miyá íyantafe miwítí ímáyáá arupíse uwátinkao.

¹⁵ Ímáyáá kawel¹-aantembo owí seyaafá-tántáátáfésa ímáyáá ombá kawel¹-ímáyáá aantemba wéofa ímáyáamo sáwí'o owí Maníkón-aaimo taráísón-kwaasi miwítí ímáyáago sáwí'a isaná tirumpimbá karo¹-áái wéraisasa pósa seyaafá-tántáátáfésamo ímáyáamo ombá ímba moórá kawel¹-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Miwí tóikakemba karo¹'a sésa Maníkón-aai arááiwaumne wésefo sáwí¹-aantemba ésa kawel¹-áái taráísésa ímba kanaa'á kawel¹'o ombá miyáumai méraawini áwáuma Maníkómbá tínaaeni¹'a wéowe.

2

Ásé-aai arupíse úmai simátíma¹'mae iyuwómó siyáín-aai.

¹ Táitásiyo ásé-aagóni áwáuma érai¹-aaimo simámakaunda simátíma¹'mae iyuwó.

² Waurántómbá simátíme sé ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne¹'a uwóí'a wée¹'a arupíse úmai mé¹'a kentúra¹'a káráwimai kawel¹'a é¹'a Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba é¹'a fasi¹ámai mé¹'a ímáyáá timé¹'a fasi¹ámai méraiýana ímba tuwesarái íno simátímiyo.

³ Áráankantomba simátime sé Maníkóntáfé'a imáyáa é'a ímba tíyo-aaí wése'a ímba uwóí'o on-dómbá námae wéne'a uwóí'a é'a aú-inimba kawel'-ámbá aráátiméro simátimiyo.

⁴ Miyámó íyasamo ésa aú-inimba minkáwé'-ámpá'a wésa tuwaai'wainé tíráá'marine tirumbá timésa

⁵ túra'a káráwimai

kawel'á ésa kawel'-aantemba ésa tuwaai'wainká'é tíráá'marinka'e naanka'é kawel'-úmai káráwiyesa tuwaai'wain-táái isánááwe. Miyámó íyasamo ésa tuwánésa sésa Maníkón-aaí kawel'-ááín-ye sénááwe.

⁶ Ifó'-wáásísómbá óraaka simátime sé kentúra'a káráwimai kawel'án-oro siyó.

⁷ Seyaafá-tántáá'á kawel'á inasá awánésa emó indan-tembá miwí miyá íya simátíma'maemo íyínda ímba óikaken-aantembo simátímínda arumpinkénkwará'á simátimiyo.

⁸ Kawel'-áái aantemba simátímínasa karo'-ááín-ye sésamo karo'-ááímó saafá íyanamo éna ímba wérainasa tigesáfésa ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

⁹ Wayó-kísáúmó máén-kwaasisafe maanáái simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-taai isé'a aamoí uwásinkaiwae sé'a kawe-kísáú wémae'a miwísáfé'a ímba anondáá seró.

¹⁰ Miwítí moparáwímbá ímba umémbá é'a kawel'-aantembo íyamba tuwánánááwe sé miyán-áái simátimiyo. Miyámó íyanamo éna Maníkón-aaí kentáásí sáwí-imayaafinkembo faúsínkáín-aaigo óraa'a íníye.

¹¹ Maníkó úwoi súwa'nai enasa Ísu Káráísitimba ai'marówana fi'o-fi'on-kwaasi miwítí sáwí-imayaafinkemba faútinkaindasafena marapá'á kunkáimba póna

¹² Maníkó úwoi súwa'nai enasa kawel'-ámpá'ó konda-ántá aráásímakaiye. Minánkó maarán-ye. Maníkóntáfésa ímba imáyáa owí sáwí'o ombá sínnaeni'a uwátimeta marapá-tántáátáféta sirááisafeta úndaša sínnaeni'a uwámeta marapátáámó méraundara'a kesúrata káráwiyeta arupise úmai méta Maníkóntáféta imáyáa éta méta

¹³ amu'maréta Maníkó fasi'aénkwáráwiyé Ísu Káráísiti kentáásí sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye sáwara'o paápé íyantafeta timu'maréta méta paápé íyan-kanaa sirunkósá kawel'á íníye.

¹⁴ Ísu kentáásí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawel'-wáásí-í'a uwásinkenasa wení waási-í'a uwásínkáíwaisa méta kawe-kísáú maénae séta méraundasafenasa mindásafenawe séna Ísu Káráísiti pukáiyé.

15 Táitásiyo mináái simátime Maníkóní fasi'aéntámbá miwítí imáyáa kawé'a uwátínkénana aái ímbo isáiyawi minááigó tirumbá waeráínasa aái isáaro. Sinda-áái ímba isáafainifo óraaka simátimiyo.

3

Maníkóntáfé'a imáyáa é'a arupíse úmai méraaro simátimiyomo siyáin-aaí.

1 Táitásiyo Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaandawi ómpo maarán-áái simátimiyo. Marapá-kísáúrá'ó káráwiyaan-oraq'-waasi tísamaifimba mé'a miwí táái isé'a kawé-kísáúsáfé'a to'mayaa úmai amu'maré'a mé'a

2 ímba karo'a símai sáwí'a uwátinke'a ímba aaisambá sé'a faru úmai mé'a seyaafá'-waási kawé'-áái aantemba sé'a méraaro.

3 Ááema sáwí-imayaawara'-waasisa méta aái ímba iséta sáwí-ampa'a wéweta sáwí-tantaatafeta sirááísafeta éta méraawananasá misáwí-tántáákó ta'ótorowata sáwí-imayaasafeta sirááísafeta éta sáwí'a úmai méta

fí'owiti moparáwíntáféta súraniyamba éta síyánta uwátinkaawanasa kentáá táyamba uwásínkaraawe.

4 Énifo Maníkó kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa séna sirumbá uwátinkaunda pó'a túwa'nai ondá aráátimenaumne siyónka'a Ísu Káráísitimba ai'marówana marapá'a kumúwana

5 Maníkó kawé'-ámpátá mészínkaraiye. Kesáámó kawé'ó úndasafenasa ímba kawé'-ámpátá mészínkaraifo arumbá uwásinkenasa kawé'-ámpátá mészínkaraiye. Nombá maisínkénasa aúí'a úmai méraawananasá Maníkóní Ufaen-ámútánkó aúíta uwásinkontafena kawé'-ámpátá mészínkaraiye.

6 Ísu Káráísiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíntafena Maníkó imáyáa éna wení Ufaen-ámútánkó kentááfímbá úwoi óraa'a uwásínkáínta

7 póna úwoi súwa'nai uwásinkenasa séna arupíse-waasin-owe. Érai'a aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkanaumne sisatá amu'maréta méraumne.

8 Mináái érai'-aain-iye. Miyáumai káráwiyaan-kwaasi-taai isésá kawé-kísáú wémaesa méraaro.

Táitásiyo minááímó óraaka'o simátímínda siráái wétaiye. Miyámó inasamó ésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo owí fasi'aén-ímáyáa ésa kawé-kísáú maenááwe. Mináái kawé'-ááigó póna waási túwa'nai íniye.

9 Énifo úwoi-aaisafesa sáwífa'-aai sésa tíwá'náwe tinááfúísái túwí'wara'a sésa aaisambá sésa Mósesemo siyón-amaantafesa aaisambó sembá miyán-áái úwoi-aaigoma póna ímba túwa'nai ínifo ánaaemba uwátimiyo.

10 Tuwímbaimo sáwí-aaimo símaimo tuwínkaa'-uwátínkááwimba kaumbo-kae-kánáá óraaka simátímínasamo ímbo isáiyamo e ánaaemba uwátimiyo.

11 Miyán-kwáásí kaéntámaimo méraawi ésa sáwí'o ombá kewará'á tuwánaawata kesááwará'á wétuwanaumne.

12 Moóráwígon-awí'a Átémásina'i moóráwigo Tíkíkaasina'iyo. Moóráwígomba ai'máráanana empá'ó wíndara'a imáyáa é Níkópórisi-naopa'a kempá'á tiyó. Áú'o sínda-kanaa Níkópórisi-naopa'a méraana tiyó.

13 Moóráwígon-awí'a Sínási aaimó isái-wáásígóe moóráwigo Ápórosiye emá túwa'nai inasarái Maníkóní kísau maimaésarai nóyááye.

14 Maníkóní waási súnda-aai simátímínasa kawel'-ímáyáa ésa kísau wémaesa umbai-tántáá'ó wérainda-waasi túwa'nai esa pósa ímba úwoi-kísau maésa méranaawe.

15 Seyaafá'ó kesé'o méraawi entáfésa sésa kawel'-úmai méraao wésewe. Kentáásí waási Maníkómpá'ó timankúnkúmbo owí esé'a méraawi kawel'-úmai méraaro simátimiyo.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inái súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áiyé.

Fírímóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba kae'-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Fírímónin-imayaa éna maanáí agaimái tuwówana wenópa'a kuráiyé. Ááéma Fírímóni kesí kísau maínkwae séna Ónísímasimba méyámba'mai máánkarowana ména minkísáúgón-áároi inkaiséna fí'on-daopa'a koména Ísun-aai isópa'a téna Póro ándáfa'o méropa'a wéawa'nai-uwana Póro séna Ónísímasi tauweráínana Fírímóni aiyáínkwae sé'a maanáúfái agaimái amúne séna agaimái tuwówana Fírímónimpa'a kuráiyé.

1-2 Fírímóniyo kemá Póro maanáúfái agáúmne. Kesí waási po kesé'a ankarotaré kísau wémaendawi isaaó. Fasi'aénkóni waási ení naaúmpa'o túwaandu owí isáaro. Ápíyaaó kentáá símanaakowara'a isaaó. Ákípaasiyo keséta taankarotaré fasi'ámai kísau wémaendawi ewará'á isaaó. Ísu Káráisitin-aai simátimewandarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanáúfái agai-amúne. Kenkáí sífáko Tímóti kesé'a méraiye.

³ Kentáásifowa Maníkóe kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inai sune.

4-5 Fírímóniyo kentáási Fasi'aénkó Ísumpa'a amankúnkumba e Maníkóni waási arumbá timé méraanda-aai isé'a pó'a Maníkómpá'ó inaimó sunda entáfé'a imáyáa é'a súwi sune.

⁶ Kenkáí kisaugo moórá-i'a isatá méta Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasafenasa wemá kawetá uwásínkáisa awánendasafe'a inafínkémbá Maníkómbá áísai une.

⁷ Fírímóniyo kesífáko po Fasi'aénkóni waási arumbá timé túwa'nai ónasa aúí'o úmimo méraan-aai isé'a aamoí uwánkaunana sirunkó kawé'a isa'á áwa'nai e'a inai sune.

⁸ Ísu Káráisiti fasi'aémbá símakaimba pó'a ímba inkaisé'a sune. Emá moórá-i'a uwo sé'a súndanifo miyán-áái ímba sénaumpo

⁹ aáo úmai wempakémbá áísai e'a sune. Sendan-tembá miyá ínone sénaumne. Emá arumbá siména'a kemá sirumbá wéamunda pó'a aáo úmai wempakémbó simáméndantemba miyá ínone sune. Kemá Póro Ísu Káráisiti wení kisaumo símakaimba wémae'a waurámbá káúnasa ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a

10 moóráwígon-awí'a Ónísímasintafe'a sùne. Ándáfa'a mé'a Fasi'aénkón-aaí simámunana iséna Fasi'aénkómpá'á tisa'á sé'a kesí iyámpóíyaamba óne sé'a wentáfé'a sùne.

11 Ááema ení kísau ímba kawé'-úmai maúmba kisaugon-áároi inkaiséna kóuraimbanifo káfé'a kesí kísau kawé'-úmai maéna ení kísau kawé'-úmai máiniye.

12 Káfé'a ai'maráanana empá'á wínama kesááninkaan-úmai aiyáínone.

13 Ónísímasimba ta'ótokaanana súwa'nai ínkwae sé'a únda isa'á úwoi miyán-ímáyáá úne. Ísu Káráísitin-aaí simátimewandarakemba ándáfa'a mósínkááwa'a méraunda enanondáá Ónísímási súwa'nai íniiye óndanifo

14 némpa'a mémpo ímba ewé sindasáfé'a pó'a ímba úwoi ta'ótóráanda póna kesé'a ména súwa'nai íniiye. Ímba súwa'nai ónae sindá súwa'nai ónafainifo ení imáyáafinkemba súwa'nai ínone.

15 Ónísímási kisaugon-áároi inkaiséna embá auwéna kárika'a fí'on-daopa'a taméraifo empá'á wéna aasiyaasí komérainiye-imayaa úne.

16 Fasi'aénkóní waásigomo óndantemba wemá miyá éna enáfákaamba póna ímba ení kísau wémawai aantembanifo enáfákoraamba éna empá'á wíniye. Kemá wembá sirumbó amúndantemba ewará'á arumbá wembá améma kesífá'an-iiye sínone.

17 Fasi'aénkóní kisaugo kenkáísí kisaugo mimbórá-í'a wéimba po kentáfé kesí naaúmpa'a iyuwómó séndantemba Ónísímasintafe miyá siyó.

18 Embó

sáwí'o uwánkenamo moórá-tantaa'o maiyénamo ímbo amínamo e ímba wenópa'a té kesópa'a tina'á kemá méyánónaumne.

19 Kemá Póro kesiyáántamba agaé'a mimbéyámbá aménaumne sùne. Ísu Káráísitin-aaí simámewana érai'e siyáanda maé'mae'o inda-méyámbá kempá'á wéraimba po ímba kanaa'á méyáninda-aain-iiye.

20 Kesífákoo Fasi'aénkóní waási ómpo áísai úndantemba miyá ina'á Fasi'aénkón-aúranka'a aúí'a úmai méraano.

21 Maanáúfáímó agaúnda imáyáa é'a sé'a kesáái isé áísai úndantemba miyá ínone. Emó indawí kemó áísai úndawimba íyáákainone.

22 Empá'á ke kondasáfé kesí mááraru'a to'mayaa uwásinkaa'o. Ándáfakemba faúsinkaiya'a ení naaúmpa'a

kondasáfé Maníkómpá'a inai simásinke moórá-maararu'a to'mayaa uwásinkaa.

²³ Moóráwigo-awi'a Épáfarasi Ísu Káraísitin-aaimo simátimunkakemba ándáfa'a ánkaraawana kesé'a ména kembiwísáféna séna kawé'-úmai méraaro wésiye.

²⁴ Kesé'a kisaumo máéwi-tuwi'a moóráwigo Máákaani moóráwigo Árisítakasini moóráwigo Tímasini moóráwigo Rúku miwí sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kesé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inai súne.

Kemá Póro mináái símai tai'áúmne.

Ípúru

Ísu wíyómpa'a iyówana moóráwígon-awí'a ímbo agaimakáiwai moórá-waai úmai sísamaifakemba afakaeté-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi moórá-awí'a Ípúru-waasi Ísun-aaí iséa wení aampa'ó kuntáfésa tuwíyáái ésa sáwí'a uwátínkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'lá arááiwáéfo séna maarán-áái agaimái mátímakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba iyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-káwáágómá áamáán-kisau-waasi iyáákaraiye. Póí tufú'mai Maníkómbá ámakamba aifa'-ámáán-ámbá isaná Ísu marapá'á kumbéna kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwáíndasafena puwéna wenáúma Maníkómbá ámakaimba póna kentáásí áamáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémba fasi'ámai méraaro séna agaimái mátímakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wíyómpaken-kisau-waasi-tuwi'o iyáákarain-aaí.

¹ Naaófá'lá moórá-mora-kanaa Maníkó wenáái simátímakowisafena súwasa miwí Maníkó siyáin-aaí miyám-biyan-aaí kentáá síwá'násomba simátíma'maena tiyáimba isaná

² káfé'a ánaaen-kanaafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaí simásímakaiye. Naaófá'lá wíyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wíyóne marawé úmakena ánaaemba seyaafá-tántááká'lá káráwiyiniye.

³ Maníkóní sámó kainkó ááninkompinkemba sámó kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo méraiwei kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááígómó intáféna wíyóne marawé waé'wae'a wéiye. Wemó pukáintafena kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwéna pukáimpinkemba iyáfasinena wíyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó iyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'lá mara'lá ména

⁴ wenáwí'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba iyáákaraiye.

⁵ Maníkó wení wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáífo ááninkontafena séna emá kesáánimba óna'a kesí kísaura'a ankáúmne Maníkó séna moórá-aaíwara'a séna kemá afowámá onaná wemá

kesáánimba íníye

séna wíyómpaken-kisau-waasisafena ímba

siyáifo ááninkontafena séna

⁶ Maníkó wenááninko íyáákaraiwaimba ai'marówana
kunkáinka'a

séna

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

wen-ímáyáá mósá maránááwe

wenááninkontafena siyáimbanifo

⁷ wení wíyómpaken-kisau-waasisafena súwana Maníkón-
aai aúfáífimba agaimaréna séna

kemá súnasa kesí wíyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba
to'maésa wénowe. Kemá súnasa

kesí kisau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémaewe

siyáifo

⁸ Maníkó wenááninkontafena séna

Maníkóo waásiya'o káráwimaemo íyínda ímba tai'áíníye.

Káráwiyonda arupíse úmai wégarawiyone.

⁹ Kawe-tántáátáfé aamoí é sáwí-tantaatafe áyámba wéone.

Mindásafena Maníkó ení Fasi'aénkó embá íyáfasinankaraisa

seyaa'fá'-wáási íyáákaraanana enarumbá

kawe'á uwánkaraiye

séna

¹⁰ ááninkontafena moórá-aai séna

Fasi'aénkóo áwáura'a maramá úmare enayáántamba

wíyómbo úmakaanda

¹¹ mintántáá'á tai'áína emá maé'mae'a ínone.

Unáánkwátóimo aúsú kénamo tai'áíntemba wíyóne marawé

miyáumai tai'áíníye.

¹² Wátóimo usisi fámáraántemba wíyóne marawé miyá ínone.

Unáánkwátóimo aúmo ontembá wíyóne marawé miyá éma

káfé'o méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba puwínone

siyáíye.

¹³ Maníkó maanáái ímba wíyómpaken-kisau-waasisafena

siyáifo ááninkontafena séna

kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-iména'a ení

namuro-wáási tínkamona emá íyáákainone

siyáíye.

¹⁴ Mináái siyáifo Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

nórawa'iyó. Miwí ímba túma wérarwai timan-aantembo

wérarwai ésa Maníkómó sintembá miyá owaná Maníkó

simátimena séna kawe'-ámpá'ó métinkaunda-waasi

kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena Maníkón-

ááninkon-awiko wíyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba

íyáákaraiye.

2

Sáwí'o úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawel'-ámpátáámó mészinkáiwain-aai.

¹ Maníkón-ááninko wíyómpaken-kisau-waasi iyáákaraintafeta érai'-aaisaamo ísaraunda-aai fasi'ámai ta'ótoreta mináái ifátuwaunafosaanifo imáyáasa úmaeta iyónaumne.

² Maníkóní áamáamba wíyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-aai póna taráíyaawiye ímbo arááíwakaawiye sáwí-meyamba arupíse úmai tímakaiye.

³ Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawel'-ámpá'á métinkange séna minóráá-kísáúsáféna ááninko kentáásí Fasi'aénkómbá ai'marówana marapá'á kunkáíye. Minóráá'-ááímó ísámaimo ifátuwetaamo éta érai'a sáwí-meyamba kentááfá'ó tinda ínta aseránaumne. Aifa'á Fasi'aénkó minóráá'-áái simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata

⁴ mináái érai'-aain-íye sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aémbá tímúwasa fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'o ún-kisau máúwana Maníkó wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú maiyáawe.

⁵ Méraiyan-kwaasisafe'a sune. Ímba wíyómpaken-kisau-waasin-ifo wenááninkomba iyáfasinankaraimba póna wemá waásiya'a káráwiyaiye.

⁶ Minááisáféná moóráwigo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkóo waási sáwísamba owá nóra séwa miwísáfé imáyáa éwa waási sáwísamban-oyo nóra séwa miwíyá'á wégarawiyono.

⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a

waási mótinkaanasa kárika'a mifá'á méraafo káfé'a óraa'a uwátinkaanana túwíko óraa'a isá

⁸ íyáfasintinkaraanasa

seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkóo íyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'a ifátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne.

⁹ Énifo Ísuni áwáusa awánaraumne. Maníkó kárika'a wíyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa úwasa áí'o úní'a uwánkówana puwúwana mindásafena Maníkó óraa'-awi'a simánkena áwí'a óraa'a uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba

ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásísáféna imáyáa éna pukáiyé.

¹⁰ Ísumba áí'o úni'a uwánkóntafe'a imáyáa é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugoma póna seyaafá-tántáá'á úmarena séna sámó kain-áémpá'á sáwífa'-waasi méraiwaé séna sáwí-imayaafinkemba faútinkena sámó kain-áémpá'á métinkaindawisafena Maníkó kanaán-iyé súwasa Ísumba áí'a úni'o uwánkómba mindásafena sásá'-í'a uráiyé. Maníkó miyámó uráimba kawé'á uráiyé súne.

¹¹ Ísu waásisa Maníkóndé-i'o uwásínkáíwaisaawe Maníkóndé-i'a uwásínkáíwaiye Maníkó mimbórá tifowámá intáféna Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aai ímba sáwí-imayaa éna kawé'-ímáyáá wéiyé.

¹² Mindásafena moóráwigo Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkóo enáái kesúnafaraawimba simátíme'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á

enáwí'a mósá maránaumne

séna

¹³ moóráfa'a agaimaréna séna

kewará'á Maníkómpá'á

simankúnkúmba ónaumne

séna moóráfa'a agaimaréna séna

Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe

agaimaréna siyáiyé.

¹⁴ Maníkómó ámakain-iyampoisafenamo siyáimba mararákén-kwáásímó onten-áúwawaawara'a Ísu ména séna waántáwanko waásimo puwíya-fasi'aembo tokáimba tai'ásuwanaumne.

¹⁵ Aasiyaasí puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaa faútinkanaumne séna puwéna íyáfasinena waántáwankomba íyáákaraiye.

¹⁶ Érai'a ímba wíyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbaramumo Maníkón-aqisafenamo amankúnkúmbo uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena súwa'nai índasafenasa miyáumai pukáiyé.

¹⁷ Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á aai símai kawé'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa miyámó índasafena marapá'á kuména waási áúwawaawara'a ména wenáúnafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména súwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráiyé.

18 Ááémo marapá'ó méronka'a sáwí-aaimo sínda ísare'a áí'lo índa-i'a uwánkanae sésa áísai úmaesa wéiyesa áí'lo úni'a uwánkaraamba ímba sáwí-ampa'a kuráimba pósa kentáásáfésa sáwí-aaimo síyamba isánae sésamo ombá kanaa'a wésuwa'nai-ye.

3

Ísun-awikoma Mósesen-awi'o íyáákarain-ai.

1 Kesí waásisono. Súnda-aaisafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó kembiwí wendé-í'lo uwátínkarain-kwaasisafena séna wíyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafo Ísuntafe'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'á kumbéna érai'-aaisafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyaiwai éna aifa'-ámáán-káwáágó isa'á wentáfé'a imáyáa úmae'a íyóro. Aifa'-ámáán-kísáúmo

2 maíndasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawel'-úmai wémaie. Naaófá'ó Mósesemo Maníkóní waásifimbo kisaumo ímbo tuwénamo kawel'-úmimo maiyáintemba Ísu miyá uráie.

3 Naambá kawel'-námán-ye siyáafo mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósá wémaraantemba Mósesemo kawel'-kísáú-wáásín-ifo Ísun-awi'o mósá maráúndasa wéiyaakaiye.

4 Seyaafá'-námbo waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá'-tántáá'wará'á Maníkó úmakaiye.

5 Mósesemo Maníkóní kísau-waasigo éna Maníkóní waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawel'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tantaa'lo paapé índa simátímakaiye.

6 Mósesemo miyámó uráimbanifo Ísu Káráísiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóní waásiya'a káráwiyimba ímba ifá'ó túwáimba kawel'á wéie. Maníkón-aaisafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasi'ámimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóní waási-ita ónaumne.

Maníkóní waási wenópa'o kosaagáíyan-ai.

7 Mindásafena naaófá'á Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'násontafena siyáin-ai imáyáan-oro.

Maará siyáie.

Káfé'lo Maníkómó simátímín-ai ísáaro.

8 Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'lo makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái ísáaro. Máásai-marafa'a mésa kentiwá'náma miyá wéesa Maníkómbá totuwiyésa sáwí-kisau maésa wenáái taráíyaawe.

⁹ Ayáátááka'a 40 aatai kentíwá'náma túwa'nai uráunda-kisau awánaraambanifo kesáái taraisésa totuwiyésa sáwí'o uwásínkáántafe'a

¹⁰ aaisambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwí'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwaéwe sé'a

¹¹ aaisambó tiyúnda óraaka sune. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáumne Maníkóní
Ufaen-ámútánkó siyáiyé.

¹² Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawé'án-oro. Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa ésa Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkó fasi'aénkwáráwímbá tínaaemba uwáméfainifo káráwimai kawé'án-oro.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai sáwí-imayaa íyana minímáyáágó karo'á simátiyuwainasa Maníkóntáfésa ímba imáyáa ésa tirunté'a máraáfainifo moórá-mora-waasi kentí imáyáa fasi'átínkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro.

¹⁴ Aifa'á Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyáa fasi'ámai miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káraísitiye'a kááísamai méta marapá'ó méraunda-kanaasaamo tai'áíndara'a fasi'ámaisa méranaumne.

¹⁵ Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

káfé'o Maníkómó simátímín-aai isáaro.

Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráísúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáínifo wenáái isáaro

agaimaréna siyáiyé.

¹⁶ Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aai wéisesawa taráíyaana'iyó. Kentáá síwá'náma Ísípi-marafakemba Mósesé faútiyuwena tí'maenamo tiyáiwai miwí Maníkón-aai wéisesa taráíyaawe.

¹⁷ Nááwiya ayáátááka'a 40 aataiya'a Maníkó aaisambá tikaíyo. Máásai-marafa'o mésamo sáwí'o ésamo pukáawi miwísáféna aaisambá tikaíye.

¹⁸ Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáiyó. Wenááimo ímbo isámaimo kawé'o uráawisafena siyáiyé.

¹⁹ Wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráamba pósa ímba kanaa'á wenópa'a wésa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4

¹ Kentáásáféna Maníkó séna kempá'á tasaagánááwe símai kááísamakain-aai wéraimba pó'a kempínkémbá tuwímbai

sé'a wempá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

² Maníkóní kawel'ááímó ísaraundantemba ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táá'-aantemba isésa ímba timankúnkúmba ésa tirumpimbá ta'ótórówana póna minááígó ímba túwa'nai uráíye. Mindásafe'a kempínkémbá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á wé'a wesé'a kosaagánaumne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

³ Naaófá'á Maníkó wíyóne marawé úmai tai'éna saagaráin-kanaa wéraifo wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráawisafena séna

aaísambó tiyúnda óraaka sune. Kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimbanifo wenááisafeta simankúnkúmba úndawisa wempá'á wéta weséta kosaagánaumne.

⁴ Maníkón-aaí aúfáífimba wesé'o kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna

Maníkó afa'móráe-kanaa kísau maimái tai'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráíye

agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá wéraifo

⁵ Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánááwe

siyáimba póna

⁶ saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba pósa tuwímbai-waasi wempá'á wésa wesé'a kosaagánááwe. Aífa'á Maníkón-aaímo ísaraawi ímba timankúnkúmba uráamba pósa wempá'á ímba wésa wesé'a saagaráawe.

⁷ Sáwífa'-aatai maisuwéna Maníkó moórá-kanaa maréna séna minkánáá tíníye séna Téfitimba simámuwana Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

káfé'o Maníkómó simátímín-aaí ísáaro.

Tirumbó makáanteni'a ímba é'a wenáái ísáaro

agaimaréna siyáin-aaí kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáaro.

⁸ Naaófá'á moóráwígon-awí'a Yósúwa tí'maena kawel'-áémpá'ó mátinkomba mináémpá'ó Maníkómpá'ó saagáíyan-aempa'o wéronkakaa ánaaemba Maníkó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáíyan-kanaa tíníye ímba siyáisino.

⁹ Maníkó wení kísau tai'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo saagaan-kánáá wéraiye.

¹⁰ Maníkómó wení kísau mo tai'ásuwenamo saagaráintemba Maníkómpá'á wésa wesé'a saagaawí miwíwárá'á kísau tai'ásuwesa saagánááwe.

¹¹ Mindásafeta Maníkómpá'á wéta wesé'o saagaandasáfeta siyáántán-kwimáísa kísau maúndasa miyásá onó.

Kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'á únafosaanifo wenáái ísámai kawel'á éta káráwimai kawel'-íyataao.

¹² Maníkó méraisana wenááigo kísau wémaiye. Séfasefa'-aempa'a áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontembá Maníkón-aaigo kentáásirumpinken-imayaa sáwi-imayaaawe kawel'-ímáyááwé tuwínkaa'-ísatá wéawanaumne. Sirááimo tain-tántáá'élé súnanasa Maníkón-aaigo tuwínkaa'-úmáráísata sáwí-tantaa'e kawel'-tántáá'ésá wéawanaumne.

¹³ Wíyómpa'e marapá'élé seyaafá-tántáá'á Maníkón-aúranka'a ímba áwiyoraifo wíyómpa'e marapá'élé seyaafá-tántáá'á afora'á wéraisana wéawanauiye. Wemá miyámó iwáí póna kesáámó méraundawini áwáusa sísai ínata simámenaumne. Maníkón-aaí aúfáífimba súnda-aaí miyán-áái wéraintafeta kentáá síwá'námo uráantemba miyá-sáwí'á únafaisaanifo wenáái ísámai kawel'á éta káráwimai kawel'-íyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

¹⁴ Ísu Maníkón-ááninko kentáási óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna wíyómpa'a Maníkóe'a iména kentáá súwa'nai enasa áísai ímbá póta wenááisafeta simankúnkúmbo uráundasafeta káféta minááísá fasi'ámaisa ta'ótóráano.

¹⁵ Kentáási aifa'-ámáán-káwáágó marapá'ó méronka'a seyaafá-tántáátáfésa sáwí-aaímo sínda isánae sésa áísai úmaesa iyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aaímo síyambo isánae sésamo ombá kentááfímba ímba fasi'aémbá wéraisana wemá suwánénasa aruntá wéuwasinkaiye.

¹⁶ Mindásafena kentááfímba umbai-tántáá'á wéraindara'a ímba saátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáímpá'á konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai íníye.

5

¹ Aifa'-ámáán-káwáá-kísáúmó maíyantafesa Yúndaa-waasifinkemba moórá-morawigo iyáfasintinkaawasa wépukowasa fi'omba iyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'á áísai esa waásimo sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe.

² Miwí waási pósa ímba fasi'aénkwáráwí ésá mindásafesa ímbo kawel'-úmáimo isésamo sáwí'o on-kwáásísáfésa kanaa'á kawel'-úmai tirumbá uwátinkesa

³ ímba kawel'-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfésa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítí sáwi-awausafesa sésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa miwítí sáwí-awausafesawara'a wéamewe.

⁴ Tuwímbai ímba imáyáa ésá sésa óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maénae-imayaa ésá miyán-kísáú

wémaefo naaófá'ó Maníkómó moóráwigon-awi'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáúmó maiyáintemba Maníkó íyáfasintinkaraiwai aantemba minkísáú wémaewe.

⁵ Miyáumai Ísu Káráisiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-ámáán-káwáá-kísáú aména séna emá kesáánimba óna'a kesí kísaura'a ánkaraumne

séna

⁶ moórá-aaiwara'a súwana agaimaréna séna moóráwigon-awi'o MériKíséteki óraa'-amaan-kawaago uráintemba emá miyán-kísáú maimaé iyínone Ísu Káráisitintafena siyáíye.

⁷ Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifi'á téna inai séna puwíndasafena Maníkómpá'á áisai ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-ímáyáá arááíwakaimba póna áwa'nai uráíye.

⁸ Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó tumba ímba mindásafena imáyáa éna Maníkón-ímáyáá éna

⁹ sásá'-í'a éna wenááisa taawiyafúndawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aúí'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóni áwáugoma póna

¹⁰ MériKísétekimo ámáán-kawaamo uráintemba aifa'-ámáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuni aampa'á arááíwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-aai.

¹¹ Simátimunda-aaiimba sáwífa'-aai wéraimbanifo ímba ísámai kawel'á ontáféna aráátimunda-kisauugo umbai wétaiye.

¹² Ááema Ísu Káráisitin-aai isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafo nóra séra ímba simátíma'mae wéíyo. Maníkón-aaima afora'-áái ímba ísámai kawel'á é'a moóráwigo aneka'á simásiminkwae sefó umarambó náámbo nésamo fasi'aéntómbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Maníkón-aai ímba kanaa'á simátímakaawe.

¹³ Umarambó náámbo nésamo ímbo kawel'-úmaimo aaimó ísáantemba miyáráán-úmai kawel'-úmaimo méraiye sáwí'o úmaimo méraiye miwání áwáuma ímba ísámai kawel'á wéowe.

¹⁴ Tinón-ésamo fasi'aén-tómbó naantembá kawel'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáá tuwímbai wéisaawe.

6

¹ Mindásafeta Ísu Káráisitin-aaí paákákén-áái aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérain-aaíwarata iséta sáakaefaen-kwaasiyaanta iyataao. Ísu Káráisitin-aaí paákákén-áái é'a simátímakaunda pó'a ímba aneka'á simátíma'mae iyónaumne. Simátímakaunda-aaí maarán-ááín-iyé. Úwoi-kisausefa'e tinaaemba uwáme'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba wéowe.

² Nombó maitínkáán-aaí simátíme'a Maníkóní kísau maíwae sésa iyáfasintinkesa tine'á tiyáámbe ta'ótóráán-aaí simátíme'a waásimo pukémpinkembo iyáfasinaian-aaí simátíme'a Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbéyámbá waé'wae'a índa-aaí simátímakaunda minááímó é'o simátímakaunda-aaí ísaraafo fasi'aén-áái arumpimbó wérain-aaí ísáaro.

³ Maníkómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáakaefaen-kwaasiyaanta ónaumne.

⁴ Maníkóní aambá arááíwae'mai ifátukaawi kotafisíyasa aneka'á kouwerésa kawel'-ámpá'á tiyambanifo ímba ténááwe. Miwí Maníkó sámó kátínkarain-aempa'a mérowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwísé'a mérowasa

⁵ miyáumai mésa sésa Maníkón-aaí kawel'-ááín-iyé sésa Maníkóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaaemba Maníkóní fasi'aémbá seyaafá'á paapé ínsa mifási'áémbá tuwímbai awánamai

⁶ ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Maníkón-ááninkombo aaraa-táiyá'ó tufúwanamo pukáintemba miwí miyá owasá tuwánésa Ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfésa ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe.

⁷ Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Moórá-morakanqa aa'á tisaná maramá kawel'á isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Maníkó miyám-báramá kawel'á wéuwatinkaiye.

⁸ Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáíye wérain-barama úwoi-marama isaná ampáánká'á Maníkó iyafímbá agaisuwáíniye. Miyáumai Maníkóní aampa'á arááíwae'mai ifátukaawi ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Káráisitin-aaí paákákén-áái ímba aneka'á simátimenaumne.

⁹ Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-ofó kawel'-máráráán-kwáásí owaná Maníkó kawel'-ámpá'á méwátinkaiye sune.

10 Maníkóntáfé'a imáyáa ontáfé'a wení waási túwa'nai e'a káfé'wara'a miyá owaná Maníkó arupíse úmaimo méraiwei minkísáúsáféna ímba wéawinkaiye.

11 Maarásáféna sirááisa wétaiye. Moórá-morawigo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiyaambo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a

12 ímba tuwesarai ína'a ímba ifátuwe'a Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ésamo Maníkómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyaani'a oro. Miyán-kwáásiyááni'o ombá sirááisa wétaiye.

Maníkó símaimo kááísamakain-aai.

13 Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena siyáimba símai kááísamakonka'a póna wembó iyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká iyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aai érai'a ónaumne séna símai kááísamarena

14 Émbaramuntafena séna érai'a kawel'á uwánkaumpo enaísaafitantambo iyamba sáwífa'a paápé ónááwe súwana

15 Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Maníkómó símaimo kááísamakaintemba uráiyé.

16 Yúndaa-waasi tiká'ó maráámba maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá iyáákaraiwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-meyamba simíniye wésewe. Miyámó sésamo ombá fi'owi fi'on-aai ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe.

17-18 Miyáumai Maníkó kawel'ó uwátinkaindawisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfésa sésa siyáintemba ímba éna fi'oni'a íniye sefáímpó'a seyaafá'ó iyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-tantaa'a paápé íniye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíniye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraisata minándámpá'á méta óraaka séta siyáinteni'a íniye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne.

19-20 Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámaimo intembá Maníkómó siyáintemba kawel'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaigo kentáá fasi'ásínkáísata Maníkómó wíyómpa'o méraiwaitafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáásí aifa'á wíyómpa'a iyéna áamáán-dankomba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarurúwa'marena iyéna kentáásáféna imáyáa éna miyá

uráimba póta fasi'ámaisa méraumne. Méríkisétekimo uráintemba wíyómpa'a Ísu kentáásí aifa'-amáán-káwáágó éna miyán-kísáú maimaéna wéiyisata fasi'ámaisa méraundasa póta Maníkóntáfé'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiyaambo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Áamáán-kawaago Méríkisétekin-aai.

7

¹ Minkwáásígó Méríkiséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó iyáákaraiwaini áamáán-kawaago úwana naaófá'á Émbaramu namuro-wáásítí óraa'-waasise tiyéna iyáákaron-aempakemba túwana Méríkiséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawé'á uwáńkowana

² Émbaramu namuro-wáásítí moparáwímbó maiyómba siyáánkaiya'a tuwíńkena Méríkisétekimba moórá-unkwima ámakaiye. Méríkisétekintafesa mináwíkóní áwáuma kawé-káwáágón-iyé sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoni áwáuma faru-káwáágón-iyé sésa waé'mai wésewe.

³ Méríkisétekin-aíwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'áńkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wérintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna áamáán-kawaa-i'a

úmai maé'mae'a íníye.

⁴ Maanáái imáyáan-oro. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraa'-waasi úmbanifo wemá Méríkisétekimba namuro-wáásítí moparáwímpinkémbá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta Méríkisétekima Émbaramumba iyáákaraiye súne.

⁵ Moóráwigo Émbaramun-aísaafitantambo uráiwain-awi'a Rífái wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai áamáán-kísaura'a iyáfasintinkaraiye. Maníkóní áamáampinkemba moórá-amaanko séna Ísareri-waasisono. Kentí moparáwímbó wémaempinkemba aasiyaasí siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rífáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáíye.

⁶ Méríkisétekimo Rífáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba áamáánkomo siyáintemba uráíye súsino. Énifo Méríkiséteki ímba Rífáin-andafaken-kwaasigon-ifo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makáimpinkemba moórá-unkwima úwoi

maimaéna kawel'a uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawel'a uwánkanaumnemo símaimo kááísamakaiwaimba kawel'a uwánkaraiye.

7 Óraa'-waasigo kári'-waasigomba kawel'ó uwánkáimba mináái iséta póta MériKíséteki Émbaramumba íyáákaraiye sune.

8 Rífáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-fo MériKíséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna wemá aúnaarena úwoi méraiye sisaná póna wemá Rífáin-andafaken-kwaasi íyáákaraiye.

9 Imáyáa é'a sé'a Émbaramu MériKísétekimba moórá-unkwi ámakonka'a Rífáiwara'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémaiwai ámakaintenkaamba uráiyé.

10 Émbaramu MériKísétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rífái ímba paápé uréna aíwá'nágo arumpimbó méronka'a uráintafe'a mindásafe'a sune. Rífáiwara'a MériKísétekimba ámakaintemba uráiyé sune.

11 Naaófá'a Maníkó amáámbo simátímakonka'a Rífáin-andafaken-kwaasi amáán-kisau maésa póí tufú'mai Maníkómbá amíyantafena Maníkó íyáfasintinkena Éronimba aifa'-amáán-káwáá íyáfasinankaraiye. Rífáin-andafaken-kwaasiti kisaumo arupíse uwátínkáínkaka Maníkó ímba aneka'a aifa'-amáán-káwáá íyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo MériKísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

12 Maníkó séna aú-aifa'-amaan-kawaama íyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba amáán-kisau-waasi Maníkóntáfesa ísámai póí tufú'mai amén-amaamba ifátuwena aú-amaamba simásimuwata ísaraumne.

13-14 Mináái Fasi'aénkó Ísu Káraísitintafena séna ímba Rífáin-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paápé uráiyé. Naaófá'a Mósesé amáán-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáiyé. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-fo Rífáin-andafaken-kwaasi Maníkóntáfesa imáyáa ésa póí tufú'mai óntan-taarera'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu MériKísétekiyaam-amaan-kawaagon-aai.

15 MinááiGóní áwáuma maarán-iyé. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago MériKísétekinkaan-kwaasi íyáfasinankaraiye.

16 Ímba Rífáin-andafakemban-ifo fasi'aémpínkémbá maé'mae'a éna ímba tai'áíndawi aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai iyáfasinankaraiye.

17 Mindásafena Maníkón-aai aúfái-wandaaifimba agaimaréna séna

moóráwígon-awi'a MériKíséteki

óraa'-amaan-kawaago uráintemba

emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráísitintafena siyáíye.

18-19 Ááéraan-amba

Rífáin-andafaken-kwaasiti áamáán-kisaugo ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupíse uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawel'-ámbá aráásimuwata érai'e sêta fasi'ámai méta Maníkómpátá wégune.

20-21

Rífáin-andafakemba áamáán-kisau-waasi iyáfasintinkonka'a úwoi iyáfasintinkesa ímba aai símai kááísamakaambanifo Maníkó Ísu Káráísitimba aifa'-ámáán-káwáágómbó iyáfasinankonka'a aai símai kááísamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna emá áamáán-kawaago éma

maé'mae'a ínone séna mináái ímba taraisíníye

Maníkó wenááninkontafena símai kááísamakaiye.

22 Minááígó ááéraan-aai iyáákowana Maníkó símai kááísamakontafena Ísu Káráísiti séna mináái érai'-aai waé'wae'a íníye siyáíye.

23 Moórá-aai ísáaro. Ááéma áamáán-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósa púwúntemba anondáára'a fí'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo

24 Ísu Káráísiti maé'mae'a éna ímbo puwíndawi aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maimaéna iyéna

25 maé'mae'a éna kentáásáféna imáyáa éna Maníkómpá'á áísai úmae iyéna póna kanaa'á sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Káráísitinka'a kááísamaisa méta Maníkómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

26 Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Maníkóntáféna imáyáa éna sáwí-aai wempímbá ímba wéraisana kawel'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'a uréna wíyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áífá'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-íye.

27 Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífáin-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáásí pói tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráisiti sáwí'o í-áái wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba pói tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye.

28 Ámáán-aaifinkemba aifa'-ámáán-kwáásí iyáfasintinkowasa mararákén-kwáásí pósa sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaaemba Maníkó símai kááísamarena séna miyá ónaumne séna wenáanimba sásákómbá iyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéiye.

8

Ísuma kentáásí aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

1 Súnda-aaigoni áwáuma maarán-íye. Miyán-áifá'-ámáán-káwáágó kentáásí ámáán-kawaago wiyómpa'a ména iyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a mara'á méraiye.

2 Waásimo naambó ésamo Maníkóntáfésa mindáúmpá'a imáyáa ombánifo wiyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráisiti mimpímbá Maníkóní ufaendáúmpá'a iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaiye.

3 Marapá'-áifá'-ámáán-káwáá pói tufuwésa tómbá maésa úmai Maníkómbó amíyantafesa iyáfasintinkaraafo Ísu Káráisiti kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó moórá-tantaa'o Maníkómbó ámakaimba mindá puwéna wenáuma ámakaiye.

4 Waásimo sáwí'o untáfésa ámáánkomo siyáintemba póimo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kisau wémaen-kwaasi méraafo Ísu Káráisiti marapá'ó ménaraa ímba pói tufú'mai Maníkómbá amísino.

5 Wiyómpa'o naan-úrambo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'a wéraisasa mindáúmpá'a ámáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaófá'a Mósesé aifa'-ámáán-dámbó índasafena úwana Maníkó simámena séna Sáínai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósesé wiyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye.

6 Wiyómpa'a Ísu ámáán-kisaumo wémáin-kisaugo marapá'ó ámáán-kisaumo wémaen-kisau iyáákaraiye. Maníkó séna kawel'a uwátinkanaumne símai kááísamakain-aaí Ísu Káráísitimo aráásímimba minááígó ááémo símáimo kááísamakain-aaigomba iyáákaraiye.

7 Ááémo símaimo kááísamakain-aaigomo waásimo arupísemo uwátinkarainkakaa Maníkó ímba aú-aaí símai kááísamakaisino.

8 Maníkó wení waási tuwánómba sáwí'a uwaná mindásafena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aaí aúfái-wandaafimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna ánaqemba moórá-kanaa tína'a aú-aaí símai kááísamare'a Ísareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aaí símai kááísatinkanaumne.

9 Ísípi-marafakemba miwí tíwá'náma faútinke'a tí'mae'o téwándara'a aaí símai kááísamakaundanifo miñáái taráísúwa'a sínaqemba uwátimakaumne. Aú-aaí símai kááísamare'a ímba ááéraan-aaíyaamban-ifo aú-aain-iyé Fasi'aénkó séna

10 moórá-aiwara'a séna moórá-kanaa tína'a Ísareri-waasisafe'a aú-aaí símaimo kááísatinkaandara'a kesí áamámba tirumpiné imáyáafine tímé'a miwítí Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménaawe.

11 Minkánáá tinasá miwítí waásiye fí'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómp'á teró sénááwe. Óraa'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'á é'a tiyáamba pósa ímba aneka'á táántanaawe.

12 Sirumbá uwátinke'a sáwí-imayaa maitiyuwé'a misáwí-imáyáásáfé'a ímba imáyáa úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyáíye

agaimaréna siyáíye.

13 Maníkó aú-aaí símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ó símaimo kááísamakain-aaí ááéraan-aaí isaná ááéraan-tantaa'a kárika'a wéna tai'áínifo ááéraan-aaímo éna kárika'a tai'áíníye.

9

Naaófá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóní naaemá Maníkómbá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aaí.

1 Naaófá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaímo wérompinkemba Maníkón-imáyáá mósá wémaron-aaí wérowasa Maníkón-imáyáámó mósá maráíyan-damba úmakaawe.

2 Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáitukopatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáitukopatafesa ufaen-dáúmpá'é sésa mimpimbá ómbá kúra'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'á Maníkóní péréti-tomba marésa

3 mósá fáitukon-daumpatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa

4 mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'á asaa-wiyúmbó ún-kana wéagaesa kawetáwáámá úmaresa korí-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpímbá korí-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaófá'á wiyómpakembo marapá'ó kunkáintonkon-awi'a máána-tomba mintáwááfímbá ma'mái minkáwé-táwááfímbá marésa naaófá'á Maníkó wení kísaura'a Éronimba iyáfasinankowana wení táúnkakemba árumo wíkáin-taumba mintáwááfímbá marésa naaófá'á Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimakón-kwandaai kae'wándáái mintáwááfímbá marésa

5 kae-tántáá'á ayóíwará-tántáákái óraa-kawe'a úmaresa sésa Maníkóní áwáuma fi'oran-awaugo póna sáma kaiyé suwaná mintántáákáigó ayóígóráámbá mintáwáámá káátena Maníkómó miwítí sáwí-imayaamo maitiyúwón-tawaama káátaraiye. Mindásafe'a káfé'a ímba ayáátáá'-aai agáúmne.

6 Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá áamáan-kisau-waasi minámáan-dánkómbá múra fáitukon-aempa'a iyésa kísau máúmbanifo

7 moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáan-káwáágó iyéna póigoni naaemá maimaéna iyéna wemó sáwí'o úntafenawe waásimo ímbo táá'o isésamo sáwí'o untáfénawe miyá-sáwí'ó ombá maitiyuwáíndasafena mindááémá Maníkómbá ámakaiye.

8 Miyá éna Maníkóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisa wéaraasimiye. Áamáan-dankombo múra fáitukaapa'o wéromba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wempá'á iyíyan-amba ímba afora'á wéraiye.

9 Mintántáá'á aiyowái'a úmai káfétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-iyé. Maníkón-ímáyáámó mósá makón-kwaasi póí tufuwésa tómbá fakarésa úmai Maníkómbá ámaakambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'-í'a uwátinkaraiye.

10 Miyáumai minámpá'á tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsafesawe sésa miyá úwana Maníkó aú-amba aráátimuwana ááéraan-amba taí'áraiye.

11 Miyámó uráambanifo Ísu Káráisiti aifa'-ámáan-káwáágó káfé'o wérain-amba kawé'-ámbá aráásimena áamáan-kisau wémáin-daumpa'a mindámbá ímba marapá'ó waásimo úmakaan-damban-ifo iyáákarain-damba sásá'-námbán-iyé.

12 Mimbórá-kánáá Ísu Káráisiti Maníkóní ufaen-dáúmpá'á wiyómpa'a Maníkó méropa'a iyúmba áamáan-kisau-waasisigomo mémegoni naaewé purumaka-aráákoni naaewé

maimaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maimaéna iyéna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aúí'a úmaisa maé'mae'o ondasáfénasa miyá éna pukáiyé.

¹³ Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-aráá'a purumaka-aráá'o agaisukáampinken-kanawe Maníkón-aúranka'o sáwí'o uráan-kwaasi tinepaká'á tufimpín-kwéesa miwí túma kawel'á uwátínkówana Maníkó tuwánéna séna kawel'án-iyé siyáiyé.

¹⁴ Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráísitini naaegómá iyáákaraiyé. Wempímbá ímba sáwí-aai wérarwai Maníkóní ámútanko maé'mae'o iwáí wesé'a méraintafena wení naaemá kumúwana wenáuma Maníkómbá ámakaiyé. Sáwí'o wéowini áwáugo ta'ótokaimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aai wérainata Maníkóní kísau máéndasafenasa wení naaemá kumúwana wenáuma Maníkómbá ámakaiyé.

¹⁵ Mindásafena ááéraan-aai símai kááísamakonka'a sáwí'o uráampinkembo faútinkaindasafena Ísu Káráísiti pukáiyé. Mindásafena Ísu Káráísiti aú-aai símai kááísamakaimba póna Maníkómó óraaka'o séna kawel'ó uwátínkáanda waé'wae'a íníyemo siyáimba Maníkómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

¹⁶⁻¹⁷ Wépuwesamo ombá miwítí moparáwímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigo puwíndasafena éna wení moparáwímbó maíyan-aai wésifo úwoimo méraindara'a ímba maénááfo puwínasa érai'a púwiye sésa maénááwe.

¹⁸ Miyáumai naaófá'á Maníkó aifa'-áái símai kááísamakonka'a Mósesé pói tufúwana mimpóígóní naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a

¹⁹ aifa'á Mósesé seyaafá'-wáásífímbá Maníkóní amáámba seyaafá'á simátimena purumaka-aráákoni naaefímbá non-úramba fatimakena méme-ayauma taemóka'a úsúmarena mindááéfímbá tántámai Maníkón-aai agaimái makáan-aufai-wandaaiya'a tufimpín-úmarena waási tinepa'á miyá uwásuwena

²⁰ séna maandááémá aiyowáí'a úmai aráátimumpo Maníkómó símáimo kááísamakain-aai fasi'aén-áái weraifo ísámai kawel'án-oro séna

²¹ miyáumai mindááémá Maníkón-ímáyáámó mósá wémaron-danka'a tufimpín-úmarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiyé.

22 Érai'a Maníkóní áamáánkoni áwáufa'a naaegó seyaafá-tántáá'á kawel'á uwátínkáísana moóráwigowa'i póiya'i ímbo púwísanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwí-imayaa ínta maisiyúwáísino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáásí sáwí-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwí-imayaasa maisiyuwáíndasafenamo pukáin-ai.

23 Maníkón-ímáyáá mósá makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tantaa'e maarán-iyé. Wíyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tantaa'e miwání waé'maiyaan-damban-iyé. Mintántáá'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a póigoni naaesámbá kawel'á uwátínkówana mindá kawel'á uráambanifo wíyómpaken-tantaaka'a ímba póigoni naaesámbán-ifo íyáákaraiwaini naaesámbá kawel'á wéuwatinkaiye.

24 Miyáumai Ísu Káráísiti wíyómpa'a iyéna Maníkón-aúranka'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé. Úmakaan-damba naan-úránkoni waé'maiyaan-damba ímba iméraifo wíyómpa'a iména kentáásáfénasa imáyáa éna Maníkómbá wéaisai-iyé.

25 Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaendáúmpá'á

aifa'-ámáán-káwáágó póigoni naaemá maimaéna íyóiyó uráintemba Ísu Káráísiti ímba miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maimaéna móamakaiye.

26 Ísu Káráísitimo miyáumaimo maimaé íyóiyó urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'á úmaena íyísino. Ímba miyá éna ááéraan-kanaa kárika'a tai'ónka'a marapá'á kuména sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasafenasa mimbórá-kánáá pukáiyé.

27 Kentáásí kanaamó tínataamo púwóndasa kesáámó méraundawini áwáusafenasa síisai íníye.

28 Miyáumai sáwífa'-waasiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti puwéna Maníkómbá wenáúma aména aneka'á kuména ímba sáwí-imayaamo maitiyuwáíndasafena kumínífo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáíndasafena kumíníye.

10

1 Mósesemo siyáin-amaankoni aambá ímba aan-úramban-ifo Ísu Káráísiti kawel'ó uwátínkáíwaini aankóní waé'maiyaan-amban-iyé. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a áamáán-kisau-waasi póí tufú'mai Maníkómbó ámakamba

miyán-kísáúgó Maníkómpá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupíse uwátínkaraiye.

² Póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaa-an-ko kawé'ó uwátínkarainkaka Maníkón-ímáyáámó mósá makáawi miwífímbá aoisaambá ímba wérowasa sáwí-tantaatafesa ímba umbaí tésa ímba pói tufú'mai Maníkómbá áma'maesa íyówisino.

³⁻⁴ Énifo maará wéowe. Purumakagóni naaegówé mémegoni naaegówé ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitíyukaimba pósa moórá-mora-aataiya'a pói tufú'mai Maníkómbó ámakonka'a miwítí aoisaantáfesa imáyáa uráawe.

⁵ Miyáumai Ísu Káráisiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntáféna séna

póimo tufú'maimo embó ámakane tómbó ámakane ímba embá arááíma wétaifo kemá embá arááíma táínda-i'ó ondasáfé súma to'mayaa uwásínkaraane.

⁶ Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwí'ó uráantafesamo póimo tufú'maimo ámakamba mindásafe ímba aamoí wéone

⁷ súnda maará sune. Enáái aúfái-wandaqifimba kentáféna símai agaimaréna séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne símai agaimakáintemba wéune sune

Maníkóntáféna Ísu siyáíye.

⁸ Aifa'á Ísu Káráisiti séna amáámbo siyáinten-úmai pói tufú'mai ámakane tómbá maimái ámakane pói agaisukáane sáwí'ó uráantafesa pói tufú'mai ámakambanifo minánkó ímba arááíma wétaisa aamoí ímba wéone

⁹ simásuwena séna Maníkóo kemá mé'a embá arááímo táínda-i'a úmai ménaumne siyáíye. Mindásafena Ísu Káráisiti póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakanda-anta ifátuwena aú-amba Maníkómbó arááímo táínda-imayaamo arááiwaunda-anta aráásímakaiye.

¹⁰ Ísu Káráisiti Maníkón-ímáyáá arááiwaena Maníkómbá wenáúma aména mimbórá-kánáá pukáimba póna sáwí-imayaasa maisiyuwénasa Maníkóndé-ita uwásínkaraiye.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá amáán-kisau-waasi íyáfasinesa mimbórá-kísáú maesa pói tufú'mai Maníkómbó ámakamba minkísáúgó ímba kanaa'á sáwí-imayaa maitíyukaimbanifo

¹² Ísu Káráisiti mimbórá-kánáá Maníkómbá wenáúma aména pukáíye. Sáwí'ó uráantafenawe sáwí'ó ondasáfénasaawe puwéna minkísáú tai'ásuwena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á iména

13 Maníkómó wení namuro-wáásímó tínkaminanamo wemó iyáákaindasafena amu'maréna iméraiye.

14 Miyáumai Maníkómbá wenáúma ámakaimba pósa Maníkóndé-i'o uwátínkáin-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

15 Minááisáféna Maníkóní Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwana Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

16 Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tína'a aú-aai símai kááísatinkaandara'a kesí áamámba tirumpiné imáyáafine timénaumne siyáíye.

17 Moórá-aaiwara'a séna miwítí aoisaané áamáánemo taráíyaamba ímba mindásafe'a imáyáa úmae iyónaumne siyáíye agaimaréna siyáíye.

18 Maníkó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba imáyáa úmae iyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaan-amba tai'áiye.

Maníkónópata iyónomo siyáin-aai.

19 Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráísiti puwúwana wení naaemá kumúwana kentáásí aambá wikáimba póta ímba saátafeta éta Maníkóní ufaen-dáúmpatá wéiyune.

20 Puwéna Maníkómbá wenáúmo ámakaintafena aú-amba waé'wae'o índa-amba aráásimena Maníkóní ufaen-dáúmpá'a mósá fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Maníkómpatá iyónda-amba aráásimakaimba mindásafetaawe

21 wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo Maníkóní waásiya'a káráwiyaimba mindásafeta

22 Maníkómpatá iyóno. Kentáásí sáwí-imayaasa maisiyúwáisanasa kentáásirumpinta ímba aai wéraisata kawel'-nóntá pésínkáísata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta Maníkómpatá simankúnkúmba éta Maníkómpatá iyóno.

23 Maníkón-aai érai'-aain-iye séta póta fasi'ámaisa ta'ótoreta ínta ifátuweta Maníkómó kawel'a uwátinkanaumne siyáintemba miyá índa póta wenáái fasi'ámaisa ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó.

24 Kesáa imáyáasa éta moórá-mora-waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe timéta kawel'-kísáúsá wémaeta miyásá onó.

25 Maníkóntáféta imáyáa éta túwaandu úmae iyéta tuwimbaimo túwaandu úmimo tukáantemba kesáa ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráísitimo kumínda kári-kanaa wéraintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

26 Ísáaro. Maníkóní érai'-aai iséta ta'ótoketa kentáási imáyáafinkembo wembó sínaaembo uwámetaamo sáwí'lo úmaetaamo iyónanasaamo éna Maníkó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáindasa fí'on-amba ímba wéraifo

27 sáátafeta onanamó Maníkómbó tínaaembo uwámiyantafenamo sáwí-meyambo timínasa óraa'-iyafimbo káwíyantafeta amu'maréta ménaumne.

28 Mósese timún-amaambo taráíyaawi aaifimbá iyáfasintinkaresa kaumbo-kae'-wáásímó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa ímba tirumbá uwátinkaiyamba tínkamiyasamo puwíyamba

29 mindá umbai-tántáá'án-ifo Maníkón-ááninkomba tínaaembo uwámémba mindá óraa'-umbai-tantaa'an-ifo Maníkó símai kááísamakonka'a Ísu Káráisitini naaemá kumúwasa sáwí'lo umbá maitíyukaimba mindásafesa sésa sáwísamban-iyé síyawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe. Maníkóní ámútanko úwoimo súwa'nai iwáintáfésa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyamba maénááwe.

30 Maarán-ááímó siyáimba mindá Maníkó póna maará siyáiyé.

Sáwí'lo iyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-iyé. Sáwí-kisausafe'a

méyámbá timénaumne

séna moórá-aaiwara'a séna
Fasi'aénkó wení waási tísai úmai iséna
tuwínkaa'a úmai-meyamba timíníye

siyáiyé.

31 Maníkó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwí-meyambo tímínda mindá óraa'a táátafesa ónááfo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

32 Ááéma Maníkó kembiwísáféna sámó kátinkonka'a umbai-tántáá'á tímúwa'a ímba ifá'á túwómba fasi'ámai méraafo mindásafe'a imáyáan-oro.

33 Moórá-mora-kanaa seyaafá'-wáási túranka'a sáwí'a uwátinkesa símai sáwí'a uwátínkómbanifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanaa kentí waásimo sáwí'lo uwátínkómba túwa'nai úmae iyúwasa kembiwíwárá'á sáwí'lo uwátínkómba fasi'aráawe.

34 Maníkóní waási-i'lo unkákémbá kempínkémbá tuwímbai ándáfa'lo mótínkómba tiruntafé'a uwátínkówasa kentí moparáwímbó tafíyúmba ímba imáyáa é'a sé'a iyáákaraintantaa'a wíyómpa'a wéraimba póna waé'wae'a íníye suwaná tirunkó kawé'á uráiyé.

35 Miyá uráafo Maníkóntáfé'a fasi'ámai mé'a kawé'-méyámbá wémaewe.

36 Maníkóní imáyáafinkeni'a é'a wemó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'o maíyantafe'a fasi'ámae iyíyana ímba tuwesaraí íno.

37 Miyáumai naaófá'á Áísáya Ísu Káraísitimo kumínda amu'maréna ména Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna ampáán-kánáá wéraitimba póna tındawi ímbo amu'maráínda é'a tınıye

agaimaréna siyáíye. Moóráfa'a agaimaréna séna

38 kesí waásigo arupíse úmai méraiwei kesááisafenamo érai'emo sénamo amankúnkúmbo ímbá póna aúí'a úmai méraitimba póna inkaisénamo siyuwé kóína'o é'a ímba aamoí uwánkanaumne siyáíye agaimaréna siyáíye.

39 Minááímó siyáimbanifo kesáámá ímba miyán-kwáásísá úne. Inkaisésamo auwé kówésamo sáwí-aempa'o méraan-kwaasiyaanta kesáá ímba úndasa Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo éta kawé'á úmaisa maé'maeta ónaumne.

11

Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-áái.

1 Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmbo on-ámbá maarán-ámbán-íye. Maníkómó to'mayaa uráin-tantaatafeta séta éraika-tantaa'an-íye séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáúnda-tantaatafeta séta érai'a wéraiye sune.

2 Kentáá síwá'náma Maníkón-aaisafesa érai'e sésa wenká'á timankúnkúmbo untáféna Maníkó séna kawé'an-owe siyáíye.

3 Naaófá'á Maníkó séna wíyóne marawé paápé uwó súwana paápé uráísata minááisáféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáúnda-tantaapinken-tantaatamba awánáúnda-tantaa'a Maníkó úmakaiye.

4 Naaófá'á moóráwígon-awí'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna póí tufú'mai agaimái Maníkómbá ámakowana awaaón-áwí'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkómbá amúwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba íyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawé'an-íye séna wembá awánéna arupíse úmai méraandawi óne siyáíye. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfésa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo

ún-kwaasin-íye sewatá wéisaumne.

5 Naaófá'á moóráwígon-awí'a Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena Maníkó púwifo séna kunáí'maena wíyómpa'a móankarowasa ayaafáí uwááesa túwómbanifo Maníkómó áíkomba ímba awánaraawe. Ínókimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínókin-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwa-e-i'a úmae iyáíye agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínóki Maníkón-aaisafena amankúnkúmba uráíye súne.

6 Maníkómpá'ó tewí Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawe'ó uwátínkáín-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-iyé

sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímba wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo timankúnkúmba iyawi Maníkó ímba aamoí uwátínkainiye.

7 Naaófá'á Maníkó Nówaamba simámena séna ánaaemba nonkó fiyéna waási tínkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'o nín-da-taomba úmarena wení aare-iyámpóíye wenanááfú'e imérowana nonkó miwí ímba nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena Maníkó Nówaantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo timínda-aai iséna simátímakaiye.

8 Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ení maramá tuwé áménda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna

9 Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísáféna érai'e séna fí'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'éimbaniye. Mimbárá Émbaramuntafenamo siyóntemba ááninko Áísáakinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a timénaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe.

10 Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wíyómpa'o to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá

waé'wae'o índa-naopatafena imáyáa éna
amu'maréna maé'éimbaniye.

11 Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyáíye. Maníkó simámena séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-iyé séna iyámpóímo

ma'ánkáánda-kanaa tai'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aémbá amúwana ámú'a kauréna iyámpói ma'ánkaraiye.

12 Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankómba waurámbó kómpinkemba sáwífa'-waasi aísaaftantambo íyawisafena wíyómpa'o o'ó sáwífa'o wéraisanamo nompá'ó nonáámááimo sáwífa'o wéraintemba

miyán-kwáásí uwasá ímba kanaa'á toráúraawe.

13 Maanáúfáímbó túwí'o agaimaráúnda-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'á timankúnkúmba úmae iyésa pukáawe. Maníkó óraaka séna miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímbo máúmba némpa'a wérowasa úwoi aái isésa aamoí ésa sésa marapátáámó méraundasa fí'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisa ampáánká'á méranaumne símae iyésa pukáawe.

14 Miyán-ááímó sen-kwáásí miwítí mara-úrapa'a imáyáa uwatá ísaraumne.

15 Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérowasa pósa awánaawisino.

16 Ímba miyá ésa wíyómpa'o iyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Maníkó aamoí éna séna kesí waásinowe séna póna miwítí maru'a to'mayaa uráíye.

17-18 Maníkó Émbaramuntafena óraaka séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftantambo íyawi paápé ónááwe siyéna ánaaemba moórá-aai áísai úmai isánae séna enáánimba Áísáakimba tufú-simiyo súwana Émbaramu séna Maníkó simásimena séna enááninko Áísáakimpinkemba enaísaaftantamba ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainiye séna Áísáaki mimbórá-iyámpói úwana ímbo ta'lótoromba áí'maena tufuwíndasafena éna

19 imáyáa éna séna Maníkó kanaa'á puwíndafinkemba íyáfasinainiye séna tufuwíndasafena úwana Maníkó séna étuwaao súwana ifátuwena ááninkomba tufúwana púwóraampinkemba áíkaiye.

20 Áísáaki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkómó ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye.

21 Ánaaemba Yékopu waurámbá kénna puwíndasafena éna táúmba faiyéna kífaena Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkón-imáyáá mósá maréna ánaaembo paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye.

22 Ánaaemba Yósepi waurámbá kéna puwíndasafena éna Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena simátimena séna Maníkó kentáási waási Ísareri-waasi Ísípi-marafakemba

faú'mai tí'maena kentáási marafá'ó mótinkaindara'a ke-siyáántámba maimaésa máútaaro Yósepi siyáíye.

23 Ánaaemba Mósesen-anófoi wembá ma'ánkarešarai awánesarai kawel'-iyámpóin-íye sésarai Maníkón-aaisafesarai timankúnkúmbo uyantáfesarai

Ísípi-marafaken-oraa'-waasigo iyámpóisomba tinkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ímba táátafesaraimo uyambá mináái taraisésarai Mósesemba aúpá'á ánkarojana kaumbo-wiyómbá maisuwówana minóráá'-wáásigón-ayáámúnko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana

24 ánaaemba Mósesé óraa'a úwasa awánésa sésa Ísípifaken-oraa'-waasigon-ayáámúnkon-ááninkon-íye suwaná Mósesé Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena miyámó sun-áái ánaaemba uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáíye.

25 Ísípifaken-kwaasi sáwífa'-moparawimba marésa sáwí'lo untáfésa aamoí umbá Mósesé mindá ááemo tai'áínda-tantaatafena ímba arááíma tówana séna umbai-tántáá'ó simíyambo éna kanaán-íye séna Maníkóní waási wení waási póna méron-aempa'a koména

26 imáyáa éna séna Maníkó kentáásáféna tiyáíndawiye séna iyáfasinankaraiwaini kísau máénda póna umbai-tántáá'ó kempá'ó tinda minánkó Ísípi-waasiti sáwífa'-moparawimbo máénda-ankomba iyáákaraiye séna Maníkó kawel'-mékámba simíniye-imayaa éna miyá uráíye.

27 Ánaaemba Mósesé Ísípi-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áúwana Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena wenáároí ímba inkaiséna úwoi kówéna Maníkómbá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuraiye.

28 Ánaaemba Ísípifa'a Maníkóní kísau-waasigo wiyómpakewi moórá-mora-naumpimpakemba aifaráán-iyámpói tínkamindasafena úwana Mósesé Maníkón-aaisafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-iyámpói ímba tínkaminkwae séna Ísareri-waasisafena póí tufúké'a onta-táiyá'á naaemá a'maré'a mimpói kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáamba mindá tíyótaimo í-tánóné siyáawe.

29 Ánaaemba Ísípi-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkon-awi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáféna mindónkó tuwínkaa'-úwasa nonáámááiyafamba kofatowasá Ísípifaken-kwaasi wa'maésa tésa mindómpímbá tuwaná mindónkó kúwátawisena minkwáásí tínkantasaraie.

30 Ánaaemba Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuweta mimbáráfá'á koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáo'a óntantambo síló úmakopa'a kókutauku uwááesa tóso émesa afa'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyáárika'a misí'á tawísímaena marapá'á kumúwasa Yéríko-waasi tínkantuwesa komaé'ómbaniye.

31 Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai ti'márówasarai mindáo'pa'a koawánamaranae sésarai kuyambá moórá-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwí-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaisafena érai'e séna minkáé'nárai aúpá'á tiyuwówasarai tiyááye. Ísareri-waasi Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba urówi tínkamesa Ré'ápi Maníkón-aaisafena amankúnkúmba ún-inimba ímba tufúkáawe.

32 Seyaafá'-wáásí tááimo agaénda ayaátáá'-aai ímbá pó'a seyaafá'-wáásí táái ímba agaénaumne. Miwí túwí'a Kíndiyoni úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfiti úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aai simátímakowiye miyáumai-waasi ésa

33 Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáfésa pósa miwífínkémbá tuwímbai namuro-wáásí iyáákese arupíse úmai miwítí waásiya'a káráwiyesa Maníkómó óraaka'o séna miyámó ónaumnemo siyóntemba úmai mérowana Maníkó afáá'-íyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutúwasa mésa

34 miwífínkémbá tuwímbai óraa'-iya pisíntukowasa miwítí namuro-wáásí tínkamona uwaná Maníkó tíyótai úwasa kawe'-úmai mésa ímba fasi'ámai mérowana Maníkó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáásí tínkantuwesa maé'ómbaniye.

35 Tuwímbai-inimba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba untáféna miwí timááraamo pukómpinkemba Maníkó iyáfasintinkaraie.

Namuro-wáásí tuwímbai ta'ótoresá sésa Maníkómbó tínaaembo uwámiyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Maníkómbó tínaaembo ímbo uwámiyataamo éta tínkamonaumne suwasá Maníkómbá ímba sínaaemba

uwámenaumne sésa imáyáa ésa púwónana Maníkó súwa'nai ínata wíyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úni'a uwátínkówasa pukáawe.

³⁶ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáfesa miwítí namuro-wáásí tuwímbaisafesa tuwíyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai tíyayaanka'a kárá'umai tí'maesa ándáfa'a máwétíyuwesa

³⁷ tuwímbai óntantamba tínkamuwasa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwesa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwasá púwúwasa tuwímbai ímba kawel'-únáankwátói urésa sipisípi-ayau-unankwatoi uwasá tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawel'-náúmpímpá'á waésa úwoifaka'a kowáísáwai ésa ímba tómbá makówasa sáwí'a uwátinkesa umbai-tántáá'-í'a uwátinkesa

³⁸ kawel'-wáásí-í'a úmai mérontafesa tí'mátuwowasa waásimo ímbo méropa'a nésa omápa'a mésa maipíné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawel'-wáásí pósa sáwí'o uwátínkówifimba ímbo máúmba keyáára'a maé'ómbaniye.

³⁹ Miyán-kwáásí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo untáfena Maníkó séna kawel'an-owe siyáifo marapá'ó méronka'a Maníkómó miyá uwátinkanaumnemo siyáíntantaa'a ímba awánowana

⁴⁰ Maníkó miwísáfena amu'maráaro séna ánaaembo kesétaamo méraiyan-kwaasisafena imáyáa éna kawel'-ámbá kentááwé miwíyé sásá'-í'o uwásinkainda-anta wisínkaraiye. Mindásafesa marapá'ó méronka'a ímba awánaraawe.

12

Maníkó kentáásifowai-i'o wéin-aaí.

¹ Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáá maarásá ónaumne. Miwí Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo uráawi túwaandu ompímbá kesáá afufumpinkáántá méraunasaraanta Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo on-ámbá aráásíméwata mindásafeta umbai-tántáá'-í' ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimbórá-ímáyáámó arááíwáéntemba Maníkómó aráásímakain-ampata ímba suwesarái ínata fasi'ámaisa kónaumne.

² Waásimo tuwaantantésamo ayáíyá'ó wéráim-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata Maníkón-aaisafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símimba póta Maníkómpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne.

Ísu ánaaemba arunkó aamoí índa-imayaa éna póna aaraa-táiyá'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táiyá'ó puwón-antafesamo tigasáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

³ Ísuntafe'a imáyáan-oro. Marapá'ó méronka'o sáwí-waasi sáwí'o uwánkáfa'lo iyúwanamo fasi'ámaimo maé'éíntemba imáyáa é'a ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro.

⁴ Aoisaambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe.

⁵⁻⁶ Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámúntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-aai imáyáan-oro. Maarán-áái siyáiyé.

Fasi'aénkó arumbó tímakawai arupíse uwátinkena kesáanimba owémó siwáísáféna kesáái isáiwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimba ímba sáwísamban-iyé-imayaa éma sáwí'lo uráanda óraaka'lo simámakaimba enarunkó ímba sáwí'a íno

agaimaréna siyáiyé.

⁷ Umbai-tántáá'ó kempá'ó timbá Maníkó kawé'a uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-iyámpói kawé'ó iyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

⁸ Maníkó seyaafá'á wení iyámpói umbai-tántáápínkémbá arupíse uwátinkáimba umbai-tántáá'ó wérarwai Maníkóní iyámpóin-oyo umbai-tántáá'ó ímbo wérarwai megusái-iyámpóin-owe.

⁹ Moórá-aaiwara'lo súnda ísáaro. Marapákén-késífóisaisa arupíse uwásinkaraawata miwí táái iséta miyáumai wíyómpaken-kentaasifowan-aai iséta kawé'-úmai méta minóráá'-ááísá miyásá onó.

¹⁰ Kári-kanaa marapákén-késífóisaisa miwítí imáyáafinkemba arupísesa uwásinkanaafo Maníkó kawé'a uwátinkanae séna kawé'-aantemba úmaisa méraandasafenasa wemó kawé'ó úmaimo méraintemba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹¹ Arupíse uwásinkaindarata sirunkó umbái táinata ínta aamoí éta ánaaemba minúmbái-tántáákó kawé'ó uwásinkaindarata minúmbái-tántáákóní anondáa kentáásirunko áano úmaisa wérainata kawé'-úmaisa méranaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-aai.

¹² Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiyé'a

13 arupíse-amba imáyáa úmai arááíwáéro. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáwí-amba arááíwáéfo sé'a kawel'-úmai mé'a arupíse-amba arááíwáéro.

14 Tiyaántán-kwiyé'a seyaafá'-wáásísé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawel'-aantembo úmaimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawel'-aantemba úmai méraaro.

15 Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáímbá auwáúnafo sé'a káráwiyoro. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwí'o índarakemba misáwí-ímáyáágó seyaafá'-wáásífímbá wété ifáínifo káráwiyoro.

16 Sáwí-tantaatafe'a tirááísafe'a ofáínifo káráwiyoro. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Íso Maníkóntáféna ímba imáyáa éna sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá ofáínifo káráwiyoro. Wemá Maníkóntáféna ímba imáyáa úwaimba moórá-kanaa áái tówana áfákontaféna séna ení tómbá nasímínana mintónkón-ánóndáá emá aifaráán-íyámpói úrénana kenkáísifowa kawel'-áású mí'á amíníye séna

17 ména ánaaemba moórá-imayaa éna kesifo kawel'-áású mí'á simínkwae séna óraa'-ifi'a tówana afowámá áfákomba kawel'-áású mí'á aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwí'o uráin-tantaako afowámá kawel'-áású mí'ó amínda-amba fáíkaiye. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí'á ofáínifo káráwiyoro.

18 Naaófá'á Ísareri-waasi Sáínai-oma'-aefempa'a komérowana óraa'-iyama kéna tinepái kówasa uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa'-fiyunda torówana

19-20 uwíyemba óraaka'a tufúwana aaigó aantemba séna waásiye póíye maanómáká'ó tíya'o é'a óntantamba tókamiyasa puwónááwe súwasa minááímó isón-kwaasi táátafesa ésa sésa aneká'á moórá-aaí ímba sínata isáano sésa táátafesa ésa

21 awánon-tantaa'a óraa'-taatafesa uwaná Mósesé séna saáte'a isa'á tata'á úne siyáíye. Naaófá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

22 Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáamba maararáámbá wéowe. Moórá-omakon-awi'a Sáiyóni-omapa'a té'a Maníkó fasi'aénkwáráwíní naaópa'a té'a wíyómpa'a aú-nao'a Yérúsaremufakaan-daopa'a té'a wíyómpaken-kisau-waasimo sáwí'á tówaandu úmaresamo Maníkón-áwí'o mósá marésamo aamoímó opa'á té'a

23 aifa'ó Maníkómpá'ó tésamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wíyómpa'a aúfáífimba miwí túwí'a

agaimakáíye. Maníkó seyaafá'nánká miwímó méraawini áwáusafena tísai índawimpa'a té'a marapá'ó arupíse úmajimo méraawanamo Maníkómó sásá'-í'ó uwátínkaraiwai wiyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a

²⁴ Ísumpa'a Maníkó aú-aaí símaimo

kááísamakaimba aráásímíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufúwana puwúwana wení naaemá kumúwana mindásafena anondáá sáwí-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuni naaemó kunkáimba waási kawe'á uwátínkáimba wempá'á tiyáawe.

²⁵ Maníkó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aaí ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósesé marapá'á ména Maníkón-aaí simátimuwasa taráíyaawi sáwí-meyamba maiyáawe. Miyáumaimo wiyómpakewimo simátiminda-aaí taraisíyawi érai'a sáwí-meyamba maénááfo káráwiyoro.

²⁶ Naaófá'á Maníkó Sáínai-omapakemba aaí súwana óraa'-marima taráimbanifo káfé'a óraaka séna moórá-kanamo tinda aneka'á óraa'-marima taaó senaná wiyónkowe maragówé óraa'-marima táíniye siyáíye.

²⁷ Aneka'ó óraa'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aaigoni áwáuma maarán-íye. Marímo táinda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'áínifo maríma ímbo kanaa'ó táinda-tantaa'a waé'wae'a íniye.

²⁸ Miyáumai marímo táinda Maníkó kentáará'á káráwiyaimba póna ínta siyuwáinda póta sirunkó kawe'á ínata aamoí éta wentáféta éta wenáwí'a mósá maréta wen-ímáyáá mósá máraandasafenasa aamoí íniye.

²⁹ Kankambó tiyú'maimo iyafímbó agaisúwáantemba Maníkó miyá ínata póta wen-ímáyáá mósá maréta ménaumne.

13

Maníkó aamoí ínkwaé-i'a orómó siyáin-aaí.

¹ Ísu Káráísitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóní akúní'a uráamba pó'a moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátúwáaro.

² Namu'-waasímó tíya'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'á tiyúwáaro. Tuwímbaimo miyámó uráamba ímba marapá'-wáási kawe'á uwátínkaraafo wiyómpaken-kisau-waasi miyá uwátínkaraafo ímba wiyómpakewi owé-ímáyáá uráafo marapákén-kwáási owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasí túwa'nai oro.

3 Maníkóní waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tí'maesa ándáfa'o mótínkáamba miwísé'a ándáfakaan-úmai méraafo mindásafe'a imáyaa é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'á miwífimbó wérain-kwaasi kembiwífinkwárá'á miyáumai umbai-tántáákáamba wéraiwain-ofo imáyaa é'a túwa'nai oro.

4 Aaremó waaimó máéwasa waaimó aaremó máéwasamo on-ámbá kawé'-ámbán-ifo aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waai ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafo aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timíniye.

5-6 Maníkó séna
 ímba tiyuwé'a túwa'nai ónaumne
 minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta
 Fasi'aénkó súwa'nai ímbá pó'a waásimo
 sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sáa'a íniye
 séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáimba pó'a
 óntantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a miyán-tántáákó kembá
 ta'ótoraina'a sáwí'a ofáínifo
 makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-iyé seró.

7 Ááémo kentí óraa'-waasi Maníkón-aaimo simátímakaawisafe'a imáyáan-oro. Miwímó maé'ón-awauwe pukáan-awauwe imáyaa é'a Maníkóe'o kááisamaimo maé'mae'o é'óntemba miyán-oro.

8 Ísu Káráisiti naaófá'ó uráintene káfé'wara'o miyámó wéintene ánaaenkwará'o miyámó índawe. Mindásafe'a

9 tómbá aambó fáí'makaan-amba arááíwaiyamba ímba túwa'nai ínifo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasí'asinkaifo fí'o-fi'on-aai karo'-áái
 isé'a arááíwáéfaínifo káráwiyo.

10 Ísu Káráisitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai ímbánifo amáán-daumpa'o amáán-kisau-waasimo póí tufú'maimo Maníkómbó amén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-iyé.

11 Aifa'-amáán-káwáágó waásiti aoisaantáféna póí tufúkéna naaemá umaéna Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmáráísasa mimpóí mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

12 Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáféna imáyaa éna sáwí-imayaa maitiyuwánae séna ímba a'áo súwasa áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankesa tufúwana puwúwana wení

naaemá kunkáíye. Miyámó uráimba póimo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifo kentáá wésuwa'nai-íye.

13 Ísumba áí'maesa mindáókoni aumépa'a móankaresa tufúwana pukáimba miyáumai áamáan-daumpa'o pói tufú'maimo Maníkómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkaraantemba kentááwará'á símai sáwí'a uwásínkáamba póta ínta wentá auwánaumne.

14 Marapá'ó waé'wae'o índa-nao'a ímba wéraintafeta wíyómpa'o maé'maetaamo onda-náópata imáyáasa éta póta ínta wentá auwánaumne.

15 Maníkómbó póimo ámentemba Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóní waási úne súndawisa aamoí uwánkámae iyéta wenáwí'a mósá maréta ínta túwáano.

16 Kawe'á uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Maníkó aamoí íníye.

17 Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Kem-biwíyá'á kawe'-úmai káráwimae iyésa ánaaemba Maníkómbá minkísáúsáfé'a simámenaawe. Miwí tááimo ísámai kawe'ó íyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawe'-úmai ménaawe. Miwí tááimo ímbo ísámai kawe'ó íyasamo ésa miwítí kísau umbaí táina'a mindásafe'a ímba kawe'-úmai ménaawe.

18 Imáyáa éta kentáásirumpinta ímba aai wéraisata seyaafá-tántáátáféta arupísesa ónaesa sumpo kentáásáfé'a Maníkómpá'á inaí símae íyóro.

19 Óraaka simátime'a sune. Aneka'á kentópa'a kárika'o konda-ámbá Maníkó paápé índasafe'a inaí seró sune.

Inaimó siyáin-aai.

20 Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba íyáfasinankarowana puwúwanamo wení naaemó kunkáintafena póna símai kááísamakain-aai waé'wae'a ínana sipisípiya'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáará'á wégarawiyiye.

21 Maníkóní imáyáafinkembo íyantafena Maníkó fasi'aémbó timíndasafe'a inaí sune. Maníkó kentáásirumpinta kísau wémaimba Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá wembó arááimo tain-kísáú Maníkó maíndasafe'a inaí sune. Ísu Káráisitin-awi'a aasiyaasi óraa'a waé'wae'o ímbá érai'-aai intáfé'a inaí sune.

22 Kesí waásisono. Óraaka simátime'a sune. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agaimái timúnda ímba ayáátáá'-aain-ifo aáno mé'a ísáaro.

²³ Moórá-aaí ísáaro. Moóráwigon-awí'a Tímóti ándáfakemba faú'ánkáámba póna ááémo tína'o é'a kentópa'o kondará'á áí'mae'a kónaumne.

²⁴ Kentí óraa'-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá'-wáásísáfétaawe simátime'a sé'a kawé'-úmai méraaro sune. Maníkóní waási Ítáari-marafakewi simátimesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²⁵ Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inai sune.
Kesáái tai'áíye.

Yémísi

Ísu wíyómpa'a iyówana Yémísi Ísun-áfáko éna Yérúsaremu'a ména Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaiwai moórá-waai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi Ísuni aampa'ó kuwái agaimái mátímakaiye.

1 Kemá Yémísi maanáúfái agaimái timúne. Maníkóní kísauwe Ísu Káráisitini kísauwe maúndawi maanáúfái agai-timúmpo Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tísaafitantambo uráawi fí'o-fi'om-barafa'a wété úmaimo méraawi isáaro.

Fasi'átínkáín-aai.

2 Kesí waásisono. Umbai-tántáá'á fí'o-fi'on-tantaa'a kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

3 Umbai-tántáá'á kempá'ó timbá Fasi'aénkó Ísuwe kááísamaimo mé'o ímbo auwé'o é'a fasi'ámai ménaawe. Mindásafe'a ísaraamba póna umbai-tántáá'á kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

4 Fasi'ámai maé'mae'a úmae'a iyíyana ímba tuwesarái ína'a miyán-káwé'-ímáyáá úmae iyíyana Maníkóní kawé-tántáátáféna ímba táái táíniye.

5 Kawé'-ímáyáá maénae síyawi Maníkómpá'ó áísai íyanamo éna timíniye. Maníkó nóintafera sísai-oo ímbo sínda ímba tal'ótorainifo úwoi timíniye.

6 Maníkómpá'ó áísai iyamba ímba kae'-ímáyáá é'a úwoi kesáái isáíniye seró. Kaumbo-kae'-ímáyáámó tokáiyawimo ésa kafóná-waasi pósa afufumpin-kwáásí mésa kowaétuwe tawaétuwe-waasiyaamban-owe.

7-8 Miyámó owí kaumbo-kae'-ímáyáá ésa ímba mimbórá-ímáyáá úmai arááiwaesa kawé-kísáú wémaefo sáwí-imayaa arááiwaesa miyámó owí Maníkómpá'ó áísai

íyan-tantaa'a simíniye-imayaan-oyo.

Óntaiyain-kwaasiye óntawara'-waasi-taai.

9 Óntaiyain-kwaasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímbá Maníkó séna kesí waásin-owe simbánifo tirunkó kawé'á wéifo

10 óntawara'-waasi Ísu Káráisitín-aaisafesa érai'emo sewanamó ímbá Maníkó séna kentí óntama ímba aifaráán-tántáá'án-iyé simbánifo miwíwará'á tirunkó kawé'á wéiye. Kawé-tántáá'ó mowáán-arambo wénamo aáembo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí miyaráán-úmai tai'ánááwe.

11 Aafáú má íyáúsena aa'á kaisaná mowáán-arambo aáénkénamo minkáwé-tántáá'ó aáénkaambo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámo on-kwáási kisaumo máemba miyaráán-úmai tai'ánááwe.

Sáwí-imayaamo kempá'ó tína'a a'áo seró-áái.

12 Ísu Káráisitín-aaisafesamo érai'emo sewanamó imbá miwífá sáwí-tantaa'o tindamo ésa a'áomo síyanamo éna tirunkó kawé'á íníye. Miyáumai fasi'ámaimo maé'mae'o íyanamo éna Maníkó timénaumne siyáin-tantaa'a timíníye. Ááéma Maníkó séné tirumbó símén-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáintemba miyá uwátinkainiye.

13 Sáwí'o

í-tántáá'ó kentópa'o tína'a sáwí'a ónaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símakaiye sefó. Maníkó ímba sáwí'a í-ímáyáá tiména ímba wení imáyáafinkemba sáwí-imayaa tafisímai mémarainiye.

14 Kentáá sáwí-imayaasafena sinkáínda misáwí-ímáyáágó kentáá tafisínata arááiwaénanasa

15 misáwí-ímáyáágó ta'ótorainata sáwíta ónaumne. Sáwítaamo úmae iyónanasaamo éna misáwí-ímáyáágó anondáá méraundawini áwáuma Maníkóní némpata méranauumne. Mindásafe'a Maníkóntáfé'a sáwí-imayaa símíye sénááfo imáyáa úmai kawé'án-oro.

16 Kesí waásisono. Mindásafe'a karo'-ááisáfé'a érai'e sefónifo kawé'-úmai ísáaro.

17 Seyaafá'á érai-tantaa kawé-tántáá'á kentááfátá kentáásifowama Maníkónópakemba wégumiye. Aafáúwé wíyóne o'é úmakowana aafáú má kúwáfekena siyaréna wéifo Maníkó ímba miyá wéifo aasiyaasí sama kásinkena ímba fí'o-fi'on-imayaa wéiye.

18 Maníkó wení imáyáa arááiwaena érai'-aai simásimenasa minérái'-ááisáféna aú-waasiyaanta uwásínkáísata aifa'á wení waási-ita uráanasasa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe.

Maníkón-aai isésa miyámó on-áái.

19 Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Maníkón-aai ísámai kawé'á é'a imáyáa uré'a aai sé'a ímba ááéma aaisambá seró.

20 Aaisambó sen-ámbá Maníkóní kawé'-ámpá'á ímba aaisambá sen-ámbán-iye.

21 Mindásafe'a sáwí-imayaawe sáwí'o on-tántáá'é watuwé'a kumé'a Maníkón-aai tirumpimbó makáan-aai ísámai kawé'-íyana minááígó kawé'-ámpá'á métinkainiye.

²² Maníkón-*aai* táá'-aantembo isé'o Maníkón-*aai* isáúnda é'a isáúmne sé'o é'a kesáfé'a karo'á sefó Maníkón-*aai* ímba táá'-aantemba isé'a wemó siyáintemba oro.

²³ Maníkón-*aai* isésa wemó siyáintemba ímbo iyawi

²⁴ nonkwaaúmpimbá tóí'a awánasuwesa kówasa miyámó ombá ááema wétuwinkawimba miyámó owí Maníkón-*aai* isésa wemó siyáintemba miyá ímba wéowe.

²⁵ Maníkón-*aai* sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkón-*aai* isésa wemó siyáintembo iyawi isésa ímba tuwinkáinda miyá úmaesa iyíyana minááígó tirumpimbá kawé'a uwátinkainiye.

²⁶ Nom-bái-wáásí úne sembánifo sen-ááíyá'ó ímbo káráwiyombo ésa kentí imáyáagomba karo'á simásuwesa tóikaken-aantemba sésa nom-bái-wáásí úne wésewe.

²⁷ Keto'-ínínká'é áwiyaraa'-iyampoíya'e umbai-tántáá'ó wérarwaiya'e káráwiyesa marapá'-wáásítí sáwí-ampa'a tínaaemba uwásúwááwi Maníkón-*aai* isámai kawé'a ésa Maníkó kentáásifowan-aúranka'a érai'-nom-bai-waasi mésa Maníkón-aráái aantemba wéwaewe.

2

Mimbórá-ímáyáán-oro-aai.

¹ Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráísiti fí'oran-*aai* wérarwaini aaisáfé'a érai'e sé'a wenká'á timankúnkúmba ofo túwí'o wérainda-waasi kawé'a uwátinke'a túwí'o ímbo wérainda-waasi tínaaemba uwátímémba mindá sáwí'a ofo

²⁻³ káráwiyoro. Túwaandu ompimbó moóráwigomo óntawara'-waasigo éna kawé'-únánkwátói úmaena tisanamó óntaiyain-kwaasigo éna sáwí-unankwatoi úmaena tisa'ó kawé'-únánkwátóíwarawintafe'a simándára'a tamauwó sé'o sáwí-unankwatoiwarawintafe'o nénka'a tamauwómó sembá mindá sáwí'a wéowe.

⁴ Miyámó sembá kempínkémbá tuwímbai túma maimaé'a iyé'a tuwímbai símai sáwí'a é'a sáwí-imayaasamba tuwínkaa'a wéowe.

⁵ Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi isáaro. Marapá'á méraan-kwaasi óntaiyain-kwaasi tuwánésa sésa úwoi-waasin-owe sefó Maníkó óntaiyain-kwaasi wesé'a kááísamai fasi'ámai méraan-kwaasi tuwánéna séna kesí waásin-owe wésiye. Ááema Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi kawáánúndafa'a ménaawe siyáimba

⁶ óntaiyain-kwaasisafena miyá siyáimba pó'a múra tiyúwáafo. Óntawara'-waasi túma ímba maimaé'a iyóro.

Óntawara¹-waasi kemberi wí sáwí'a uwátinkesa aaimá simátinkesa

⁷ Ísu Káráísitin-awi'a íyáákarain-awi'a kentí óraakon-awi'a símai sáwí'a uwánkáamba pó'a miwí túma maimaé'a íyófo.

⁸ Maníkón-^{aai} aúfáifimba agaimaréna séna esáfé-ímáyáámó óndantemba

fí'owi-imayaawara'a oro

siyáimba pó'a minkáwé'-amáámbó fasi'aén-amáámbó arááíwae'o é'a kawé'á íyambanifo

⁹ óntawara¹-waasi túmo maimaé iyé'o óntaiyain-kwaasi tiyuwé'o é'a sáwí'a ónááwe. Miyámó é'o é'a kawé'-amáámbá taraisíyana Maníkó aaimá simátinkainiye.

¹⁰ Seyaafá'-amáámbó arááíwaesamo moórá-amaambo taraisíyambo éna aaimá simátinkena séna seyaafá'-amáánkómbá taráisówin-owe síníye.

¹¹ Maníkó séna ímba aare-úméné waai-úméné oro séna moórá-aaiwara'a séna ímba waási tínkamiyasa púwóro siyáíye. Ímbo aare-úméné waai-úménémó ombánifo waási tínkamiyasamo puwíyamba áamáamba wétaraisowe.

¹² Maníkón-^{aai} sásá'-ááígó póna minááígó sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkó wenáái arááíwáéwiye taráisówiye tuwánéna tísai índa pó'a ímáýáa é'a kentóika'e kentúra'e káráwiyo.

¹³ Maníkó aaiimbá maitinkáíndara'a tirumbó ímbo uwátinkaraawi Maníkó wenarumbá ímba uwátinkainiye. Maníkó aaiimbá maitinkáíndara'a tirumbó uwátinkaraawi ímba táá'a ínana Maníkó aruntaféna uwátinkainiye.

Timankúnkúne kawé-kísáúwémó máén-^{aai}.

¹⁴ Kesí waásisono. Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo ésamo ímbo kawé-kísáúwémó maésamo ésa miwí táái úwoi tóikaken-^{aai} wésewe. Mináái tóikaken-aantemba sembá póna Maníkó ímba kawé'-ámpá'a métinkainiye.

¹⁵ Maníkóní waásifinkembo moóráwigomo ménamo unáánkwtóíye tóné ímbo makáíndawintafé'o

¹⁶ kemberiwímó sé'o tómbá nenaná ámu'a fáínama unáánkwtóí ane'a marenana koko'a ínama waaó sé'o tóné unáánkwtóiyemo ímbo amé'o é'a kentáái úwoi tóikaken-^{aai} wésewe.

¹⁷ Mindásafe'a Ísu Káráísitin-aaisafe'a timankúnkúmbo ombánifo ímbo kawé-kísáúwémó máémbo é'a timankúnkúmbo on-áái tóikaken-aantemba sefó tirumpinkémbá ímba wésewe.

¹⁸ Tuwímbaimo sésa Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmbo únda pó'a Maníkóní waási únemo sewasamó tuwímbaimo sésa kawé-kísáúwémó maúnda pó'a Maníkóní waási

únemo semba kemá Yémisi sune. Maníkón-aaisafe'a timankunkumba ombánifo kawé-kísáú ímba máemba pó'a Maníkóní waásiya'o ímba tuwánáúmne. Kemá kawé-kísáúmó maúnda suwáné sé'a Maníkón-aaisafe'a amankunkumba óne sénááwe kemá Yémisi sune.

19 Maníkó kimborrowigo méraiye sé'o érai'emo semba kawé-áái sembánifo miyá aantemba sembánifo Maníkó kawé-ámpá'á ímba métinkainiye. Waántáwankoni kisau-waasiwara'o miyámó semba kantumba matuwésa semba póna Maníkó ímba kawé-ámpá'á métinkainiye.

20 Ímba kawé-ímáyááwará'-wáásín-owe. Ísun-aaisafe'a timankunkumbo omba ímba kawé-kísáúmó máemba úwoi-aaiyaamba semba pó'a miwání áwáumo simátíménda ísáaro.

21 Naaófá'á kentáá síwá'náma Émbaramu Maníkó simámakaintembo indasafena ááninkon-awi'a Áísáakimba óntan-taarera'a mósá ánkarena tufínena úwana Maníkó séna a'áo siyáíye. Émbaramu miyá uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáíye.

22 Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankunkumba éna ímba miyá aantemba uráífo simámakaintemba uráimba Maníkón-aaisafena fasi'ámai érai'e siyáimba é'a ísaraawe.

23 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankunkumba úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraanemo siyáimba minááigóní áwáuma Émbaramu Áísáakimba tufuwíndasafena uráinka'a afora'á paápé uráíye. Ánaaemba Émbaramuntafesa séna Maníkóní waásín-íye siyáawe.

24 Maníkón-aaisafesa érai'e séna timankunkumba ésa kawé-kísáú wémaewisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawe sífó Maníkón-aaisafesa timankunkumba ésa ímba kawé-kísáú wémaewisafena arupíse úmai méraawe Maníkó ímba síníye. Mináái káfé'a wéisaawe.

25 Maníkón-aai aúfáífimba naaófá'á agaimaréna moórá-ininko aankaró'-ánká'ó nún-ininkon-awi'a Ré'api fí'onkaa-ininkon-aai siyáíye. Yósúwa

maramá aúpá'á koawánaakaiyo séna ti'marówasarai minínínkóní naaúmpa'a tuyaná mindárai-taai iséna érai'e séna wenamááraa tínkamofó séna moórá-aamba aráátimuwasarai kuráaye. Minínínkó miyá úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraín-inimban-íye siyáíye.

26 Timambó kóísasamo waásimo púwóntemba Maníkón-aaisafesa timankunkumba ésa ímba kawé-kísáú wémaewi miyaráán-úmai ímba tirunkakembá timankunkumba ofo tóikakemba wésewe.

3

Tói-kawaan-oro-aaí.

¹ Kesí waásisono. Maníkóní kísau uwáítái'-íyan-kísau ímba sáwífa'nanka maénááfo moórá-morawigo maénááwe. Uwáítái'-íyan-kísau maúndawisa Maníkó fasi'ámaisa sísaí índarakemba éfo úwoi-waasi miwítí kísausafena aáno úmai tísai íniye. Mindásafe'a ímba sáwífa'nanka sé'a uwáítái'-íyan-kísau maénae sénááwe.

² Seyaafá'nánkátá tuwímbai-tantaa'a sáwítaamo úndasaawe. Tói-kawaanesa kawé'-áái-aantembo sewí érai'a kawé'-wáási mésa túra'a seyaafá-tántááká'a kanaa'a wégarawiyowe.

³ Moórá-aaí imáyáan-oro. Óraa-poigon-awi'a ósi waási kentí imáyáagomo win-ámpá'ó kónaesamo ombá óipimba ampáá-fási'láén-taemo'a fáá'ankesa séfasefa'-ayaiya'a ándáma fári'wimai tiyáámpimba tokésa kentí imáyáagomo win-ámpá'á moórá-aempa'-anda tafisewaná minóráá-póígó wéwiye.

⁴ Nompín-táónkwara'a imáyáan-oro. Mindá óraa-tantaa'a isaná fiyúndágoma famé'mai fí'opa'a tuwánae isanánifo fáfúsúmaenamo nín-tamba ímba óraa-tamban-ifo kári-tamba wemó kónae sipa'á mintámba waéráísana minóráá'-nómpín-táónko wéwiye.

⁵ Maaráwará'á imáyáan-oro. Waásisa óraa-tantaa'a únánasa sóikoma kári-tantaako sáwífa'-aaí séna súsaama maimaéna wéiyimba imáyáan-oro.

Aifa'á kári'-iyama karéna kámaena óraa'-amo'na wégauwiye.

⁶ Iyamó kénamo óraa'-amo'namo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá éna seyaafá súwawaata sáwí'a úmaena wéwiye. Sáwí-aaigoni kísau go seyaafá'-áémpá'á seyaafá-sáwí-kísáúgómá wéiyaakaiye. Misáwí-tántáákóní áwáuma waántáwankoma éna kentáási kísau tasáwí'a éna seyaafá'-áémpá'á wété wéiye.

⁷ Afáá'-wái-wáané numawé iyaankafayaané mófáá'e amí'mí'-úmai káráwiyombanifo

⁸ sáwí-aaigo iyáákarain-tantaa'a pósa waási ímba kanaa'a wégarawiyowe. Waaifainkómó waásimo unkútísanamo sáwí'o intembá sáwí-aaigo miyá wéiye.

⁹ Kentáá sááisamba kentáásifowama Fasi'aénkón-áwí'a mósá maréta Maníkó weráání'a úmakain-kwaasi símai sáwíta úne.

10 Mimbórá-sóipínkéntá kawel'-áái séta sáwí-aai séta wéune. Kesí waásisono. Miyán-ááigó sáwí'a wéiye.

11 Nonaumpinkémbá ímba kawel'-nóné sáwí-none wégumiye.

12 Inagómá ímba fe'arambá íyáísana kúsigoma kondói-aramba ímba wéiyaiye.

Uwi-nónkó ímba kawel'-nómbá uráínasa waási nánááwe, Mindásafena mimbórá-waásigómpínkémhá kawel'-ááiyé sáwí-aaiye sisaná miyán-ááigó sáwí'a wéiye.

Kawel'-ímáyáá Maníkómpákémbó kúmín-aai.

13 Kempínkémhá tuwímbai kawel'-ímáyáá torésa ísáán-kwaasi mésa kawel'-ímáyááwárá'-wáási pósa ímba túma maimaé iyésa kawel'-kísáú maésa kawel'-úmai méwa'a tuwáné'a sé'a kawel'-ímáyááwárá'-wáásín-owe sefó

14 kempínkémhá tuwímbaimo miwítí waási tirumbá sáwí'a uwátinkesa sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumnemo síyambo ésa miwí túma maimaé iyésa kesáfé'a karo'a sésa kawel'-ímáyááwárá'-wáási úne sefónifo.

15 Miyán-ímáyáá ímba Maníkómpákémbán-ifo marapákémbá waásiti imáyáá waántáwankoni imáyáafinkemba wésewe.

16 Tuwímbaimo miwítí waásimo tirumbó sáwí'o uwátinkesamo sésa óraa'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraa'-waasi-i'a úmai méranaumne síyambo ésa ímba moóráfa'a taankarotámai mésa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'a úmae iyíyamba mindá marapákémbá waásiti imáyáá waántáwankoni imáyáafinkemba ofo

17 Maníkómpákémbá kawel'-ímáyáámó tokáawi kawel'-aantemba ésa ímba sáwí'wara'a ombá aaweyáá ésa ímba aaisampínkémhá sésa fí'on-kwaasi-taai kawel'-úmai isésa tirumbá uwátinkesa umbaimó máén-kwaasi túwa'nai esa ímba kaumbo-kael'-áái sésa ímba tuwínkaa'-úmai kawel'a uwátinkesa sáwí'a uwátinkesa ofo seyaafá'a kawel'-aantemba wéuwatinkaawe.

18 Aáo úmai méranae síyawi aaweyáá uwátinkaiyasa tuwánésa miyáumai aaweyáá úmai méranaawe.

4

Marapá-tántáátáfésa imáyáamo on-áái.

1 Kempínkémhá aaisambó sé'o áwáá'o sé'o miyámó ombá miwání áwáuma maarán-iyé. Sáwí-tantaakomo tirááímo taintáfé'a imáyáá owaná minímáyáágó ta'ótóráísana aaisambó síyan-aai wépaa'iyé.

2 Tirááímo tain-tántáá'ó makáawa'o ombá tufúwónana puwína'a kemá maénae-imayaa wéowe. Fí'owiti

moparáwímbá túraniyamba é'a ímba kanaa'á maíyantafe'a aaisambá tiyé'a áwáá'a wésewe. Tirááímo tain-tántáátáfé'a Maníkómpá'á ímba áisai owaná póna ímba wétimiye.

³ Maníkómpá'ó áisai ombá áisai on-tántáá'á ímba wétimiye. Sirááímo tain-tántáá'á kesáfé'a maénae sé'a Maníkómpá'á áisai ombá misáwí-ímáyáá tokáantafena ímba wétimiye.

⁴ Aaremó waaiyakémbó tiyuwésamo fí'on-kwambo máentemba Maníkómbó aúwáán-kwaasi ísáaro. Marapá-tántáá'ó imáyáamo éme'o é'a Maníkóní namuro-wáásíyáámbá ofo mináái imáyáan-oro. Marapá-tántáá'á maénae símae'o iyíyawí Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

⁵ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna kesí ámútamba kempímbá maráúnda sáwí'a ofó sé'a fasi'ámai wégarawiyune siyáíye agaimaréna siyáimba mináái ímba úwoi-aain-ifo érai'-aain-ifo imáyáan-oro.

⁶ Énifo Maníkón-ímáyáá úndasafenasa súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametiyyuwaifo wenaísamaifimbo máéwi wétuwa'nai-íye agaimaréna siyáimba póna Maníkó súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaiye.

⁷ Mindásafe'a Maníkón-aai isé'a wenaísamaifimba méraambanifo waántáwankon-aaisafe'a a'áo siyanamo éna ááema tiyuwéna kóína'a

⁸ Maníkóní ewaa'ó méwanamo éna Maníkó kesé'a mérainiye. Sáwí'o owí kawé'ó úmaimo méraiyantafe'a imáyáa é'a misáwí-tántáá'á túwáaro. Maníkón-ímáyááwé mararákén-ímáyááwémó tokáawi sáwí-imayaa tuwé'a kawé'-ímáyáan-oro.

⁹ Sáwí'o ontáfé'a ímba aamoí é'a ti'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a ímba wíyááima iyamba ti'á kaótuwe'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a tirunkó ímba kawé'á éna sáwí'a ina'a méraaro.

¹⁰ Fasi'aénkón-aai isé'a wenaísamaifimba méwana wemá mósá tinkáíniye.

¹¹ Kesí waásisono. Kentí waásisafe'a ímba sáwí-aai simátínkáaro. Maníkó áamáán-aafimba séna ímba miyán-oro siyáimba pó'a miyámó ombá Maníkóní áamáamba símai sáwí'a uwánke'a sé'a sáwí-amaamban-íye semba mindá karo'á wésewe. Maníkóní áamáambo tuwínkaa'-uré'o sé'o kári'-amaane óraa'-amaane sé'a minámáámbá ímba kawé'-úmai arááiwa'e'a wétaraisuwaawe.

12 Maníkó weyáá áamámba siménasa waási tuwínkaa'-éna kanaa weyáá kawel'-ámpá'á métinkena weyáá waási tai'ásuwainiye. Mindásafe'a waási keyáárika'a ímba tuwínkaa'-ónááfo Maníkóni kisaun-iyé.

Ímbo túmo maimaé iyíyan-aaí.

13 Kembiwí imáyáa é'a sé'a káféra'i aafáyáawa'i óraa'-naopa'a komé'a kísau wémae'a moóra-aatai maisuwé'a sáwífa'-ontamba maénaumne. Miyán-ááímó sewí ísáaro.

14 Aafáyáara'o ainámbó kárika'o wénamo ááémo turá'wintemba kembiwímó méraamba miyaráán-úmai ááéma tai'ánááwe. Aafáyáa kentópa'o tinda-tantaa'a ímba ísaraawe.

15 Mindásafe'a sen-áái ímba aneka'ó síyamba maará seró. Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a miyá ónaumpo ímbo ewémó sína'o é'a ímba miyá ónaumne seró.

16 Miyán-áái sé'a kentí imáyáafinkemba kentúma maimaé iyé'a óraa'-i'a úmai méranaemo sembá miyán-ímáyáa sáwí-imayaan-iyé.

17 Miyáumai ísáaro. Kawe'ó iyawini áwáuma ísámai ifátuwesa miyámó iyamba sáwí'a ónááwe.

5

Óntawara'-waasi-taai.

1 Óntawara'-waasisono. Senda-áái ísáaro. Kentópa'o umbai-tántáá'ó tinda óraa'-imayaa é'a ti'á kaoré'a méranaawe.

2 Sáwífa'-ontama makáamba taúkaa'a isaná sáwífa'-unankwatoí waigo ánáamba kárasuwaisana

3 óntama makáamba taúkaa'a isasá waási awánésa sésa ímba túwa'nai ombá makáawana taúkawiye síyamba iyamó ane'ó kainten-úmai sáwí-meyamba kentópa'a tíníye. Sáwífa'-ontama makáambanifo Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa tíníye.

4 Kentí kisaumo máen-kwaasiti méyámbá ímba kawel'-úmai timé'a sáwí'o ombá Maníkó awánariye. Minkwáási óraaka'-oraaka'a sewaná Maníkó fasi'aénkwáráwí wéisaiye.

5-6 Marapá'ó méraanka'a sáwífa'-ontama maré'a kentí imáyáafinkemba kembó tínkáín-kísau wémaewe. Ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aafimbá maitínkówa'a ímba anondáa aái suwa'á tínkamuwasa pukáawe. Póimo tómbó tíméwanamo óraa'a isasamó tufú'naantemba kembó tínkáisa'o miyámó ombá Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

Fasi'ámai mésa inai seró-áái.

⁷ Mindásafe'a fasi'ámai maimaé iyé'a Fasi'aénkó aneka'ó kumínda amu'maráaro. Kísaugoni afowámá kísau úmakena amu'maréna séna kae'-í'a aa'á téna kísau óraa'a ína'a nánae séna amu'maráintemba

⁸ miyaráán-úmai Fasi'aénkómbá amu'makéwana kumíniye. Fasi'aénkó kárika'a kumínda pó'a fasi'ámai aáo úmai méraaro.

⁹ Maníkó aaifimbá maitinkáínifo kentí waási ímba í'ai tínkáaro. Maníkó aaifimbá maitinkáínda-kanaa kárika'a tíníye.

¹⁰ Kesí waásisono. Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowimo uráamba imáyáan-oro. Fasi'aénkó simátímakon-aaí simátíma'mae iyúwasa ímba ísówana umbai-tántáá'á sáwífa'a miwífá'á túwasa Maníkón-aaí ímba ifátuwesa fasi'ámáimo mésamo uráantemba miyáumai méraaro.

¹¹ Naaófá'á Maníkón-imáyáá ésa fasi'ámai méron-kwaasisafeta séta Maníkó kawé'á uwátínkarain-kwaasin-owe wésune. Naaófá'á moórá-waasigon-awí'a Yópuma uráin-aaí imáyáan-oro. Umbai-tántáá'á sáwífa'a wempá'á túwana Fasi'aénkóntáféna fasi'ámai maé'mae'a úmaena iyúwana ánaaemba Fasi'aénkó kawé-tántáá'á ámakaiye. Miyáumai Fasi'aénkó óraa'-arumba uwásinkenasa wésuwa'nai-íye.

¹² Kesí waásisono. Óraa'-aaí ísáaro. Wíyómpa'o méraiwain-aúranka'a érai'a sune ímba sé'a marapá'-wáási túranka'a érai'a sune ímba seró. Énifo ewémó sé'o é'a úwoi ewé sé'a ímba tiká'á maré'a seró. A'áomo sé'o é'a úwoi a'áo sé'a ímba tiká'á maré'a seró. Miyámó siyanamo éna Maníkó minááisáféna ímba sáwí-meyamba timíníye.

¹³ Kempínkémbó umbai-tántáá'ó maíyawi Maníkónká'á inái seró. Kempínkémbó tirunkó aamoimó índawi imá sésa Maníkón-áwí'a mósá máráaro.

¹⁴ Kempínkémbó tí'o índawi Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi táántaiyasa tésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá imáyáa ésa masawémba túra'a atinkésa inái simátínkáaro.

¹⁵ Maníkómó siyáintemba íníye

sésa inái sembá póna Maníkó minkwáási kawé'a uwátinkena iyáfasintinkena minkwáásímó sáwí'o uráíyanamo éna miwífínkémbá maitiyuwáíníye.

¹⁶ Mindásafe'a kentí waási sáwí'o ombá afora'á símai kufímare'a inái símai túwa'nai oro. Miyámó íyanamo éna tí'o índamo éna Maníkó asófatin kainíye. Arupíse úmai méraawimo inái sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-íye.

¹⁷ Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowin-awí'a

Íráiyaa ména wemá kesáámó úndanten-kwaasigo éna Maníkómpá'á fasi'ámai inaiifinkémbá séna aa'á ímba tíno súwana ímba aa'á téna kaumbo-áátái úmai afa'mórée-wiyomba maisuwówana ímba aa'á túwana

¹⁸ minkákémbá ánaaemba inaiifinkémbá aa'á tíno súwana aa'á túwana kisaufa'a seyaafá-tómbá kawé'á uráíye. Miyáumai arupíse úmai méraawimo inaimó sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-íye.

¹⁹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo kawé'-ámpá'ó tuwáíya'o é'a métafisíyasamo té samo kawé'-ámpá'ó tíya'o é'a kawé'á uwátinkanaawe.

²⁰ Sáwí'o uráiyawimo métafisíyasamo sáwí-ampa'o tuwésamo Maníkómpá'ó tíyanamo éna Maníkó misáwí-tántáá'á sáwífa'a maitiyuwáínasa Maníkóní némpa'o iyamó káíndafa'a ímba kónááwe. Mináái imáyáan-oro.

Kemá Yémísimo súnda-aaí taí'áíye.

1 Pítáa

Ísu wíyómpa'a iyówana Pítáa Ísuni kísau-waasi moórá-waai úmai sísamaifakemba éiyain-aataiya'iyi miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái mátímakaiye. Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaánáá'a símai sáwí'a wéuwatinkomba miwítí imáyáa fasi'átinkanae séna Ísuntafesa ísámai fasi'ámai méraaro séna Pítáa maanáái agaimái mátímakaiye.

¹ Kemá Pítáa maanáái maanáúfáifímbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo Maníkómó séna kesí waási owémó siyáin-kwaasi ísáaro. Watúwówa'o kentí maramá tuwé'o wété é'a Póntási-marafa'e Káresíyaa-marafa'e Kápátósiyaa-marafa'e Ésiyaa-marafa'e Pítíniyaa-marafa'e miyáumai-marafa'o wété uráawi ísáaro.

² Naaófá'á Maníkó kentáásifowa kembiwísáféna séna kemparí'a uwámáráanasa kesí waási-i'a ónááwe súwana Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumúwana kembiwí kawé'á uwátinkaina'a wenáái taawiyafiyantafena Maníkóní ámutanko Maníkóndé-i'a uwátínkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna aáno uwátínkáfa'a iyína'a méranaawe.

Maníkómó to'mayaa uwásínkarain-aai.

³ Fasi'aénkó Ísu Káráisitín-afowama Maníkó wenáwíta mósá maráúmne. Kentáásáféna óraa'a arumbá uwásinkenasa Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankaraintafena aúí'o úmaisamo méraunda-i'a uwásínkaraimba póta ánaaentaamo méraandasafeta amu'maréta méraumne.

⁴ Wíyómpa'o iméraandasa Maníkó to'mayaa uwásínkarainta ímba sáwí'a éna tai'áínda waé'wae'a íniye.

⁵ Maníkón-aisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba íyantafena wení fasi'aéntámbá wenónkáámbá úmai tíyotai uwátinkena Ísu Káráísitimo kumíndara'a sáwí'o úmaimo méraampinkemba kuntí'mai to'mayaa uwátínkaraimba aráátiminiye.

⁶ Mindásafena kentirunkó kawé'á íno. Káfé'a fí'o-fi'on-umbai-tantaa'a kentópa'a wénamo umbaimó taimbá kárika'a wéna ánaaemba tai'áínana kentirunkó kawé'á íniye.

⁷ Umbai-tántáá'á kentópa'o wérainka'a Maníkóe'o fasi'ámaimo mérai'yamba tuwánésa sésa érai'a Maníkóe'a kááísamai méraawe sénááwe. Moórá-ontankon-awi'a kori-óntámbá aamoí on-tántáá'á ombánifo kári-tantaa'an-ifo Maníkóe'o kááísamaimo méraamba mindá óraa-tantaa'an-iyé. Minóntámbá iyafímbá káwisana sáwí-tantaa'a tai'áísana

korí-óntán-úramba tú'mai wéwaiye. Miyáumai umbai-tántáá'á kentópa'a tisa'á Maníkóe'a fasi'ámai mé'a wesé'a kááísamai méwana Ísu Káráisiti kumíndara'a kentúwí'a óraa'a uwátinkena aamoí uwátinkainiye.

8-9 Ísu Káráisitimba ímba túrantamba awánaraafo úwoi kentirumbá wéamewe. Ímba túrantamba wéawanaafo wenááísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba uráawe. Wenááísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba ontáféna sáwí'o úmaimo méraampinkemba wéfautinkaiye. Mindásafe'a óraa'-aamoí é'a mindásafe'a aái símae iyíyana miyán-áái ímba tai'áína'a óraa'-aamoí ónááwe.

10 Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowi Maníkó kembiwí úwoi túwa'nai in-áái siyáawe. Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkainda-aaisafesa sésa minááígóní áwáuma nóran-aaiya'iyo sésa Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

11 Káráisitini ámútanko miwífimbá ména Káráisitimbo áí'o índa-i'o uwánkaiyanamo ánaaembo sámó kaimbó paápé índa-aaí simátímakowasa miwí keáímbá sésa mináái nááwantafenawa simbá póna nóin-kanaawa paápé íníyo sésa Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

12 Miwítí kisaugowe simátímakon-aaigowe ímba miwí túwa'nai ena kembiwí ánaaembo paápé iyan-kwaasi túwa'nai índa mindá Maníkó aráátímakaiye. Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'marówana wiyómpakemba kuména naaófá'ó aráátímakon-aaí simátímakowasa minásé-áái simátíma'maesa kuwa'á ísaraawe. Wiyómpaken-kisau-waasi mintántáá'á awánánae sésa ombá miwífimbá ímba sáwí-tantaa'a wéraisana Maníkó faútínkáísasa pósa ímba kanaa'á wéawanaawe.

Arupíse úmai méraaro-aaí.

13 Mindásafe'a arupíse-imayaa é'a káráwiyoro. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawé'á uwátinkaindasafe'a amu'maré'a fasi'ámai méraaro.

14 Maníkón-aaí ísámai kawé'án-oro. Maníkón-aaimo ímbo ísaronka'o sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o uráantemba ímba miyá é'a Maníkón-aaí ísámai kawé'án-oro.

15 Maníkómó táántaraiwaimo kawé'-aantembo intembá seyaafá-tántáá'á kawé'-aantemba oro.

16 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kemó kawé'-aantembo úmaimo méraudantemba miyán-oro

Maníkómó siyáimbanifo kawé'-aantemba oro.

17 Maníkó arupíse úmai sáwí'o uréwí sáwí-meyamba tiména kawé'ó uréwí kawé'-méyámbá timíndasafe'a inaifinkémbá

sé'a kesifomán-iyé sé'a pó'a marapá'ó wááumo méraanka'a óraakon-iyé sé'a wen-ímáyáá úmae iyóro.

¹⁸ Kentíwá'náma úwoi-kisau-amba arááiwáúwana Maníkó kembiwísáféna miyán-ámbá arááiwáéfo séna méyámba'mai faútínkaraiye.

Kentí méyámbá ímba korí-óntámbó tai'áínda-tantaakaambanifo

¹⁹ Ísu Káráísitini naaegómá iyáákarain-daaegon-iyé. Sáwí'o uráampinkemba ímba sáwí-meyamba maíyantafesa sipisípi-araa'a tufú'mai Maníkómbá ámakaantemba sáwí'o uráundafinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráísiti ímbo sáwí'o urówi puwúwana wení naaemá kunkáiyé.

²⁰ Maníkó wíyóne marawémó ímbo úmakonka'a minkísáú maíndasafena Ísu Káráísitimba wemparí'a úmakaimba póna ánaaen-kanaa kembiwí túwa'nai íníye séna marapá'á kumbéna

²¹ pukáimba pó'a Maníkómpá'á timankúnkúmba wéowe. Maníkóe'a kááísamai mé'a sé'a érai'a wesé'a iménaumne síyantafena Ísu Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankena áí'maena sámó kain-áémpá'á móankaraiye.

²² Érai'-aaimo taawiyáfóntafena minááígó kentirumbá kawel'á uwátínkaraisa'a mé'a Maníkóní waási kentí waási owa'á moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a fasi'ámai miyá úmae iyóro.

²³ Maníkón-aai waé'wae'a índa-aai ísaraamba minááígó aúí'a úmai méraani'a uwátínkaraiye. Marapá-kéntínófóí matínkaraawa'a méraambanifo Maníkó maé'mae'a iwáí aúí'a uwátínkaraisa'a aúí'a úmai méraawe.

²⁴ Miyán-áái Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna karaan-tantáá'é kanaagunéwe aáénkamaenamo marapá'ó kúmíntemba waásiye miwítí kawe-kísáúwé miyáumai tai'áínífo

²⁵ Fasi'aénkón-aai waé'wae'a wéiye agaimaréna siyáiyé. Mináái ásé-aai simátímakaan-aai ísaraamba minááígó aúí'a úmai méraani'a uwátínkaraiye.

2

Ísu áfon-ontankaambo uráiwain-aai.

¹ Aúí'a úmai méraamba pó'a sáwí-tantaakomba tínaaemba uwásuwe'a ímba karo'á sé'a ímba kaumbo-kae'-ímáyáá é'a kawe-kísáúmó máéntafena kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkaina'a túwí'wara'a ímba símai sáwí'a uwátinke'a méraaro.

² Umarambó náántafenamo tínkáíntemba Maníkóní kawel'-ááisáfésa miyán-úmai tiráái táíno. Maníkón-aai tónkáámbá

né'a táákaefaen-kwaasiyaamba úmai mé'a Maníkóní aambá arááiwa'mae'a iyóro.

³ Fasi'aénkó kawelá uwátínkaraina'a miyáumai mé'a Maníkóní aambá arááiwa'mae'a iyóro.

⁴ Naaófá'á óraa'-amaan-damba óntantamba urónka'a áfonkaan-ontamba awánésa úwoi-ontamban-iyé sésa tukáawe. Miyáumai Maníkó Ísumba kawekón-iyé séna iyáákaraimba awánésa áúkaawe. Wemá áfon-ontankaamban-ifo wempá'á teró.

⁵ Óntantambo naambó ontembá Maníkó kembiwí wemparí'a uwátinkena wení naankáámbá úmarena kembiwísé'a mérainiye. Wení kísau-waasi é'a wení kísau aantemba maíyana Ísu Káráísiti túwa'nai índa póna Maníkó kenti kísausafena aamoí íniye.

⁶ Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkó séna kawel'-óntámbá iyáákare'a naambó fasi'ámaimo waé'wae'o índasafe'a Sáiyóni-naopa'a áfonkaan-ontamba makáumne. Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o kááísamaimo méraiylawi ímba tigeasáfésa ónááwe siyáiyé

mináái Ísu Káráísitintafena símai agaimakáiyé.

⁷ Maníkón-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmbo owí minóntánkó óraa'an-iyé wésefo Maníkón-aaísafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmbo owí minóntánkóntáfésa ímba miyán-áái wésewe. Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

óntan-damba on-kwáási moórá-ontantafesa sáwí'a wéiye sésa maisukáawe. Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé

agaimaréna siyáiyé.

⁸ Moóráfa'a agaimaréna séna

minóntánká'á tísamaima turaréna tanaambá fánááwe

agaimaréna siyáiyé. Tanaambó faantembá Maníkón-aaí taraisésa miyáumai tanaambá wéfaawe. Ááéma ímba miyá urónka'a Maníkó séna miyá ónááwe siyónka'a pósa miyáumai tanaambá wéfaawe.

⁹ Miwí Maníkón-aaí taráiyaafo ímba miyá é'a mimbórá-ándá-wáásiyáámbá é'a Maníkó wemparí'a úmakain-kwaasi é'a óraakoni áamáan-kisau-waasi é'a Maníkóndé-i'a uwátínkarain-kwaasi owaná Maníkó kumeupákémhá wení sámó kain-áémpá'á métínkáisa'a fí'oran-kawe-kisau maíyan-aaí kosimátíma'mae'o níyantafena wemparí'a úmakaiye.

10 Ááema ímba Maníkóní waási-i'a uráafo káfé'a wení waási-i'a owaná ááema ímba arumbá uwátinkaraifo káfé'a arumbá wéuwatinkaiye.

Maníkóní kísau-waasi-taai.

11 Kesí waásisono. Fí'om-barafaken-kwaasi pó'a marapá'á wááu mé'a mindásafe'a marapá-tántáátáfésa tirááísafesamo ombá tínaaemba uwátimé'a ímbo tínaaembo uwátimiyano éna mintántáákó tafisimai kentí imáyáa sáwí'a uwátinkainiye.

12 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasifimba mé'a kawé'-aantemba úmae iyíyasa sáwí'a wéowe sefó kentí kawé'-kísáú tuwánésa pósa Maníkómó marapá'-wáásísáfénamo imáyáamo índa-kanaara'a kowaerésa wenáwí'a mósá maránááwe.

13 Fasi'aénkóntáfé'a imáyáa é'a marapá'ó káráwiyaan-oraal'-waasiti áamáamba isé'a aifa'ó káráwiyaiwaini áamáamba isé'a

14 wemó iyáfasintinkaraiwai áamáankwara'a isáaro. Sáwí'lo owí sáwí-meyamba tímésa kawé'ó owí kawé'-áái simátimiyantafena iyáfasintinkaraiwai mindásafe'a miwítí áamáankwara'a isáaro.

15 Maníkó maarámó iyantafena arááíma wétaiye. Tuwímбай sáwí-imayaafinkemba úwoi-aaí sewa'á pó'a kembiwí kawé'ó iyanamo éna kentááigo miwí táái iyáákainiye.

16 Kentí sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkemba Maníkó faútinkaraisana póna ímba ta'ótokaisa'a mé'a miyáumaimo méraamba ímba aúpá'á sáwí'a é'a Maníkóní kísau-waasi pó'a wemó sintembá é'a

17 seyaafátáfé'a imáyáa é'a Maníkóní waási kentí waásifimba kentirumbá tímé'a Maníkón-áaroí inkaisé'a mé'a marapá'ó káráwiyaiwain-aaí mósá maráaro.

Ísumo uráintemba miyán-oro-aaí.

18 Kísau-waasisono. Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Ímba kawé'-óráá'-wáásí táái aantemba isé'a iyaagagaisé'lo iyan-oraal'-waasi-taaiwara'a isáaro.

19 Kembiwímó ímbo sáwí'lo íyasamo umbai-tántáá'ó úwoimo tímíya'lo Maníkóntáfé'a imáyáa é'a fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainiye.

20 Énifo sáwí'lo íyasamo tínkamiyambo aáno úmaimo méwanamo éna Maníkó kentúwí'a ímba mósá maráíníye. Énifo kawé'ó íyasamo tínkamiya'lo fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainiye.

²¹ Ísu Káráisitimba áí'o úni'o uwánkaraamba kembiwísáfena imáyáa éna fasi'ámai ména miyán-ámbá aráátimakaimba pó'a miyán-oro. Miyámó iyantafena Maníkó táántaraiye.

²² Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna ímba karo'-áái séna ímba sáwí-aai simbá ísaraawe

Ísuntafena mináái agaimaréna siyáiyé.

²³ Símai sáwí'a uwánkówana anondáá ímba sáwí'a uwátinkowasa áí'o úni'a uwánkówana anondáá sáwí-meyamba maénááwe ímba simátimena arupíse úmai-meyambo timíndawin-imayaa fasi'ámai uráiyé.

²⁴ Ísu Káráisiti sáwítaamo uráunda-meyamba maimaéna aaraa-táiyá'á pukáiyé. Sáwí'o úndasa sínnaemba uwámeta arupíse úmaisa méraadasafenasa pukáiyé. Wenáúmo sáwí'o uwánkaraantafena póna kentáá kawel'á uwásínkaraiye.

²⁵ Kembiwí uwófáguraawana tí'maena tisa'á kembiwíyá'á káráwiyaiwaini aampa'á wéaraaiwaewe.

3

Aarakwá-táái.

¹⁻² Aaresónó maarán-oro. Kentuwaai-táái isáaro. Kentuwaai-pínkémbá tuwímbai Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba owí kembá tuwánésa Maníkómpá'á tiyantafe'a kawel'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe. Ímba ayáátáá'-aai sé'a Maníkóntáfé'a imáyáa é'a kawel'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe.

³ Waási káa'a súfífáefo sé'a ímba to'waaí é'a kawel'-únákwátói to'waaísáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a

⁴ aáo úmai kentirunkó kawel'ó índa ímba ááéma tai'áínana mindá Maníkón-aúranka'a kawel'án-iyé.

⁵ Naaófá'á aaré Maníkóntáfésa imáyáa ésa wemó to'mayaambó uwátinkon-tantaa'a amu'marésa méron-inimba miwí tuwai-táái isésa kawel'-úmai maé'ómbaniye.

⁶ Minínímpínkémbá moórá-ininkon-awí'a Séraa awaaikó Émbaramun-aai iséna kesí óraakoma óne siyáiyé. Kawel'ó é'o ímbo seyaafá-tántáátáfé'o táátafe'o é'o é'a wenayáámúni'a ónááwe.

⁷ Miyáumai waaímó é'a maarán-oro. Kentuwaainíntómbá kawel'á uwátinke'a miwí túma ímba fasi'aráíntafe'a imáyáa é'a túwa'nai oro. Kembiwíyé kentuwaainíntóné aúí'a úmai méraiylantafena Maníkó kawel'á uwátínkáífo mindásafe'a kawel'á uwátínkáaro. Miyámó iyanamo éna moórá-umbai-tantaako kentí inai-ámpímbá ímba faiyíniye.

Mimbórá-ímáyáará'á méraaromo siyáin-aaí.

⁸ Moórá-aaí isáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a mimbórá-ímáyáá é'a keáfáráwáínónndaamo imáyáamo ontembá moórá-mora-waasi miyán-imayaa é'a túwa'nai oro.

⁹ Sáwí'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwí'a uwátinkáaro. Sáwí-aaímo simátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwí-aaí simátinkáaro. Sáwí'o iyawi anondáá kawé'á uwátinkáaro. Maníkó táántonka'a kawé'á uwátinkaumne siyáimba pó'a kawé'á uwátinkáaro.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

tuwímbai ayáatáaka'a sirunkó kawé'á ina'a ménae sésamo ésa karo'-ááiyé sáwí-aaíye

¹¹ sáwí'o on-tántáá'é tínaqemba uwámesa kawé'á ésa aáo úmai méraiyyantafesa minámbá arááíwáéro.

¹² Fasi'aénkó arupíse úmaimo méraawiya'a káráwiye na miwítí inái iséna túwa'nai ena sáwí'o owí ánaaeni'a wéuwatimiye

agaimaréna siyáíye.

¹³ Kemá fasi'é'a kawé'á ombá pósa ímba sáwí'a uwátinkanaafo

¹⁴ arupíse úmai méraambo umbai-tántáá'ó timíyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainifo minúmbái-tántáátáfé'a ímba óraa'-imayaa é'a minúmbái-tántáá'ó timínda-waasisafe'a ímba táátafe'a é'a

¹⁵ Ísu Káráisitintafe'a kawé'-ímáyáá é'a wentáfé'a sé'a weyáá Fasi'aénkón-íye síyasa tísai esamo sésa Maníkóntáfé'o imáyáamo ombá nóra símaiya wéoo síya'o é'a kawé'-áái simátimiyantafe'a to'mayaa uré'a

¹⁶ kawé'-úmai wempakémbá simátíméro. Kentirunkó ímba waé'wáé'á índa arupíya wéraina'a Ísu Káráisitimpa'a kááísamai arupíse úmai méraiyyasa tuwímbaimo símaimo sáwí'o uwátinkaiyambo ésa miwí tááigo tosé'mai tigaemá íniye. Miyá iyantafe'a káráwiyo.

¹⁷ Kawé'ó ombó Maníkómó ímbo aambó fáí'makainasamo ésa umbai-tántáá'ó timíyamba mindá Maníkóndén-íye. Énifo sáwí'o ombó umbai-tántáá'ó timíyamba mindá kentí áwáugon-íye.

¹⁸ Miyáumai ímbo arupíse úmaimo méraawi Maníkómpá'á wíyantafena Ísu Káráísiti arupíse úmai méraiwei mimbórá-kánaá puwéna minkísáú tai'áraiye. Wenáúgo pukówana amankó úwoi méraiye.

¹⁹ Wenamankó tuwímbai timankó ándáraambo kára'umakomba wenáái kosimátimakaiye.

20 Naaófálá moóráwígon-awí'a Nówaa ména non-afófora'o wínda-taomba úmakonka'a Maníkó kesáái ísáaro séna timu'marówasa wenáái taráísúntafesa pukáafo afakaumboé-waasi non-afófora'o wínda-taompa'a ímérowana miwí nonkó ímba nawíkowasa ímbo púwúmba kawel'-úmai maé'ómbaniye.

21 Mindónkómó uráinteni'a nombá maitínkááwana Maníkó tí'mai kawepá'á méwétinkaiye. Nombó maitínkáámba paáká-túrákémbá ímba wéwiyofa Maníkómbá áísai owaná tirumpimbá ímba aai wéraindasafena sáwí-imayaa maitiyuwáiniye.

Ísu Káráísiti pukáimpinkemba íyáfasinkaintafena sáwí'o úmaimo méraampinkemba tí'mai kawepá'á méwétinkaiye.

22 Ísu Káráísiti pukáimpinkemba íyáfasinena Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á íména wíyómpaken-kisau-waasiye óraa'-waasiye fasi'aéntóné miséyááfá-tántááká'á káráwiyaiye.

4

Maníkóní imáyáafinkeni'a oró-áái.

1 Ísu Káráísiti áí'o úni'a uwánkówana fasi'ámaimo imáyáamo uráintemba kembiwíwará'á fasi'ámai imáyáan-oro. Túra'o tí'o úni'o uwátínkówi miwímó sáwí'o íyan-imayaago ímba ta'ótokaiye.

2 Marapá'ó méraamba sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ímba é'a Maníkóní imáyáafinkeni'a oro.

3 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá kembiwíwará'á miyá uráafo káfé'a ímba miyá wéowe. Ááéma maará uráawe. Maa'u-tántáá'á wée'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a wée'a uwóí'o on-dómbá né'a uwóí'a wée'a tómbá námae iyé'a uwóí'o on-dómbó wéne'o uwóí'o íyantafe'a túwaandu uré'a kísau ámi-aimba mósá maré'a waántá-waasi-imayaa mósá maré'a miyá uráambanifo

4 káfé'a ímba miwísé'a túwaandu uré'a miyá-sáwí-tántáá'á ímba owasá tuwánésa sésa káfé'a nóra séra ímba miyá wéoo símai sáwí'a wéuwatinkaawe.

5 Maníkó to'mayaa úmai ména pukén-kwaasiwara túmó arén-kwaasiwara'a miwímó méraawini áwáuma tísai ínasa simámiyana miwítí méyámbá timíniye.

6 Marapá'ó méronka'o uráam-beyamba maiyésamo pukáawi Maníkómó méraintemba miwí timankómó miyámó íyantafena ásé-aai simátímakaiye.

Maníkó kísaugoni fasi'aémbó tímakain-aai.

⁷ Seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-kanaa kárika'a tinda pó'a inai símae'a iyón-aafimba kawel'-ímáyáá úmai káráwiyoro.

⁸ Moórá-mora kentirumbá timé'a miyámó'é'o é'a sáwí'o uwátinkaiyamba miyá-sáwí-tántáátáfé'a ímba anondáá ónae-imayaa é'a

⁹ namul'-waasímó tíyamba naané tóné timé'a ímba í'ai simátínkáaro.

¹⁰ Kawel'a uwátinkaiyantafena Maníkó moórá-mora-waasi fí'o-fi'on-kisaugoni fasi'aémbá tímakaimba pó'a ímba úwoi maé'a mifási'áéntámbá moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

¹¹ Maníkón-aaimo simátíméwi mináái-úrumba arupíse úmai simátíméro. Wétuwa'nai-owi Manikómó tímí-fasi'aentamba túwa'nai oro. Ísu Káráísiti túwa'nai isa'á miyá'é'a mindásafe'a seyaafá-tántáátáfé'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraawe. Maníkón-áwí'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aénkó miyámó wéimba mindá érai'-aain-iyé.

Ísumbo uwánkaraantemba kembá tí'a índa-i'o íyan-aaí.

¹² Kesí waási ken-ímáyáá únda-waasi owaná kentópa'a óraa'-umbai-tantaa'a timbá minúmbái- tántáápímbá mé'a mindásafe'a ímba táatafe'a é'a sé'a fí'oran-tantaa'a kesópa'a tiyáíye ímba seró. Maníkóe'a fasi'ámaiya méraantafenawa'i ína fasi'ámaiya méraantafenawa'íyo. Minúmbái-tántáá'á kentópa'a wétiye.

¹³ Ísu Káráísitimbo áí'o úni'o uwánkóntemba kembíwíwárá'á tí'a úni'a uwátínkaraamba póna kentirunkó kawel'a ínana Ísu Káráísiti sámó kainkwárá'ó kumíndara'a kentirunkó óraa-kawe'a íníye.

¹⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfésamo símaimo sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba imáyáa iyana kentirunkó kawel'a éna Maníkóní ámútanko fí'onka'ma'mai-amutanko kembíwísé'a méraintafena kentirunkó kawel'a íníye.

¹⁵ Kembíwí ímba waási títamowasa púwówasamo ombá ímba umémbá ésa ímba fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'a ésa ímba aoisaambá wiyésa miyámó iyawimo ésa sáwí-meyamba maénááfo

¹⁶ Ísu Káráísitini waási-i'o onkákémbó umbai-tántáá'ó tímíya'o é'a ímba táatafe'a oro. Míwí tirunkómó sáwí'o ínasamo Káráísitini waási owémó síyamba Maníkómpá'á súwiyo seró.

¹⁷ Maníkó seyaafá'-wáasímó méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tinda aifa'á wení waásisa sísai éna kentáámó umbai-tántáá'ó siménamo éna wení ásé-aaimo taráiyaan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a tímíníye.

¹⁸ Mindásafena Maníkón-aaí aúfáíimba agaimaréna séna

Maníkó arupíse úmai méraawi sáwí-imayaafinkemba tí'mai
 kawepá'á métínkáimba mindá umbai-kísáún-ifo
 Maníkóntáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'o owí
 miwí sáwí'o úmaimo méraampimba miyáumai sáwí'a
 úmai méranaawe agaimaréna siyáíye.

¹⁹ Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba séna umbai-
 tántáá'á kentópa'a tíníye siyáin-kwaasi kawel'á úmae
 wéíye'a Maníkómpá'á kááísamai méraaro. Maníkómó
 kentáá úmakaiwai éna sintembó iwáí wégarawiyifo wempá'á
 kááísamai méraaro.

5

Maníkóní waásiya'a káráwiyoromo siyáin-aai.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi úna'a
 kembiwísé'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi simátíménda
 ísáaro. Ísu Káráísitimbo áí'o

úni'o uwánkaraamba kesúrantaamba awáné'a wemó sámó
 kainkwárá'ó kumíndara'a misámó kaimpímbá méranaumpo

² simátíménda ísáaro. Sipisípiya'o káráwiyaawimo
 kawel'ó ontembá miyaráán-úmai Maníkómó wení waásimo
 tímakaiwiya'a káráwiyoro. Ímba káráwiyonae síyampinkembo
 káráwiye'a Maníkómbá arááíma táínda-i'a úmai káráwiyoro.
 Óntamba maénae-imayaa ímba é'a túwa'nai ónae-imayaa é'a
 minkísáúrá'á káráwiyoro.

³ Maníkómó tímakain-kwaasiya'a káráwiyomba ímba múra
 tiyuwé'a kawel'ó úmaimo méraiyamba tuwánésa kembiwímó
 ontembá miyá ónááwe.

⁴ Aifa'ó káráwiyaiwaimo wíyómpakembo kumíndara'a kem-
 biwí iyáákaraawiti fi'oran-kawe'-meyamba timínana ímba
 tai'áínda waé'wae'a íníye.

⁵ Ifó'-wáásí kentí óraa'-waasi-taai ísáaro. Kentúma
 ímba maimaé iyé'a moórá-mora túwa'nai e'a méraaro.
 Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna
 Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametuwaifo
 wenaísamaifimbo méraawi wétuwa'nai-íye
 agaimaréna siyáíye.

⁶ Mindásafe'a Maníkó fasi'aéwín-aúranka'a kentúma ímba
 maimaé iyíyana wemó imáyáamo índa-kanaa kentúwí'a
 mósá maráíniye.

⁷ Maníkó kembiwí túwa'nai ena káráwiyaifo umbai-
 tántáákóní imáyáa wempá'á tuwé'a méraaro.

⁸ Áwáífiyaamo in-iyánkómó póíye waásiyemo faintembá
 waántáwanko waásimo wefáí'ó índasafenanifo táátafe'a é'a
 káráwiyoro.

⁹ Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai imáyáa é'a waántáwankon-aai a'áo seró. Seyaafá'-márafákéwímó Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo owífá'á miyán-úmbái-tántáá'á wétifo imáyáa é'a waántáwankon-aai a'áo seró.

¹⁰ Umbai-tántáá'á kentópa'a kárika'o wéraitimba Maníkó sásá'-í'a uwátinkena áfomba faitinkáina'a fasi'ámai méranaawe. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna Káraísitiye'a kááísatinkena séna kesí sámó kain-áémpá'á sámó kaimbó imbo tai'áínda-aempa'a métinkanaumne siyáiwai miyá íniye.

¹¹ Wení fasi'aénkó waé'wae'a éna ímba tai'áínda mindá érai'-aain-iye.

¹² Moóráwígon-awi'a Sírífénesi súwa'nai isa'á kínampaan-aai agáúmne. Wemá Maníkóní waási éna kesí kísau kawel'-úmai wémaiye. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agáúmpo érai'a Maníkó úwoi súwa'nai

ín-áái simátimunda tirumpimbá fasi'ámai ta'ótore'a méraaro.

¹³ Maníkóní waási Pépíróni-naopa'a méraawi Maníkómó kembiwímó wemparí'o úmakaintemba miwí wemparí'a úmakaiwai kembiwísáfésa sésa kawel'-úmai méraaro sewaná kesááninkon-awi'a Máákaawara'a séna kawel'-úmai méraaro wésiye.

¹⁴ Ísu Káraísitini waásin-oyo moórá-mora kentirumbá tímé'a tiyáámba tíméro. Káraísiti wení waási aáno'o uwátínkáíntafe'a inai sune.

Kemá Pítaamo súnda-aai tai'áwiye.

2 Pítáa

karo'-wáásí Ísun-aaigomba waé'wáé'-úmai simátímún-aaí Pítáa iséna Ísuni érai'-aaí ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátímakaiye. Ísumba awánéta wemó siyón-aaí isááwándawi é'a simátíma'mae iyówánda-aaí ta'ótoraiwae séna maanáái agaimái mátímakaiye.

1 Kemá Sáimoni Pítáa maanáái maanáúfáífimbá agaitimúmpo isáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo kesáámó úndantembo Maníkón-aaSAFE'o timankúnkúmbo owí isáaro. Kentáásí Maníkóe Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye arupíse úmai méSaraí kawel-ímáyáá símakaayata mindáraise'a kááísamaisa kawel-úmaisa méraumne.

2 Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísuntepa'a té'a kawel-ímáyáá tamaé'a miyámó úmae iyómba úwoi túwa'nai úmae iyésaraí aáno uwátínkáfa'a

iyíya'a méranaawe.

Maníkó kentáámá wemparí'o uwásínkarain-aaí.

3-4 Ísu Káráisiti sáántowana wení sámó kainkó wení fí'oran-kawe-kisau go tafisúwata wempátá téta kawel-ímáyáá táisaraumne. Ísu Káráisiti miyán-kwáásígó póna wemó kawel'a uwátinkanaumnemo siyáin-aaímo éna miyá índa póna wení fasi'aémbá símísata Maníkóntáféta aamoí éta arupíse úmai méta wenáái simátímakaundasa póna marapáké-sáwí-fásí'áénkómó waásimo sáwí'o iwáí kembiwí tine'á ímba ta'ótoraina'a tufíntuwe'a Maníkóe'a kááísamai méranaawe.

5 Mindásafe'a imáyáá é'a maarámó iyantafe'a fasi'ámai kísau máero. Maníkón-aaSAFE'a érai'e

sé'a timankúnkúmbo ombá kawel-áwáúmá maré'a minkákémbá kawel-ímáyáá é'a minkákémbá

6 kentúra'a káráwiye'a minkákémbá fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ína'a Maníkóntáfé'a aamoí é'a

7 Maníkóní akúmbó méraantafe'a túwa'nai úmae iyé'a kentirumbá timé'a

8 miyán-oro. Miyámó úmae iyé'o é'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kawel-ímáyáá isé'a óraa'-í'a úmai mé'a kentí kísau áúwara-kísau maenááwe.

9 Miyán-káwé-kísáúmó ímbo máéwi Maníkómó sáwí-imayaamo maitiyukaimba tuwinkásuwesa táá'o káúnkaiwaiyaamba wéowe.

10 Kesí waásisono. Maníkó kembiwí táántamai wemparí'a úmakaifo imáyáa é'a wesé'a fasi'ámai méraaro. Miyámó é'o é'a sáwí-amba ímba arááíwaenaawe.

11 Miyáumaimo méwanamo éna kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sáwí-imayaafinkenta faúsínkáíwai kembiwísáfénawe séna tiya'a káráwiyaana'a kempá'á maé'mae'a úmae iyónááwe síníye.

12 Minéráí'-áái é'a ísare'a fasi'ámai arááíwáémba pó'a simátíma'mae iyóna'a imáyáa úmae iyónááwe.

13 Marapá'ó méraundara'a simátíma'mae iyóna'a imáyáa úmae iyónááwe. Miyámó ondá kawé'-í'a ónaumne.

14 Ááema kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti simásimena séna puwínone siyáimba pó'a ampáánká'á puwé'a ímba marapá'á méranaumpo

15 mináái agaimaré'o púwóna awáné'a minááisáfé'a imáyáa úmae iyónááwe.

Ísuni sámó kaimbá awánáúmnemo siyáin-aaí.

16 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti fasi'aénkwará'á kumíniye-aaí ímba úwoi-aaísa simátímakaundanifo súrantanta wení iyáákai-sagaenta awánaraundasafeta érai'-aaí simátímakaumne.

17-18 Maníkómó imáyáamo makáin-omaka'a Ísuwe'a méraawananasa Maníkó kentáásifowa Ísun-awi'a óraa'a éna iyáákai-sagaempinkemba séna kesááninko ónana áfááraumai entáféna sínkáísa'a áfááraumai aamoí uwánkaumne wiyómpakemba súwata ísaraumne.

19 Ísaraundasafeta óraaka séta naaófá'á Maníkón-aaí simátímakon-aaí érai'-aaín-íye. Súdasa mináái imáyáan-oro. Kumeul'ó in-áémpá'á sámó kain-ááín-ifo mináái aúfáífimba awánáiyana aafáúmó iyáúsenamo sámó kain-tembá kentí imáyáafinkemba miyáumai sama káínana Ísu Káráisiti aa'ó siyáráisanamo wérain-okoraamba úmai sama kátinkainíye.

20 Simátíménda-aaí ísámai kawé'án-oro. Naaófá'á Maníkón-aaí simátímakowí aúfáí-wandaafimba agaimakón-aaigoni áwáuma kemá waási kentáásí imáyáafinkemba ímba kanaasá ísanaumne.

21 Ímba miwítí imáyáafinkemba símai agaimakáafo Maníkóní Ufaen-ámútánkó wenáái simátimuwasa agaimakómbo Maníkóní ámútanko minááigóní áwáuma wésuwa'nai-isata wéisaumne.

2

Maníkón-aaí waé'náé'á úmáimo síyan-aaí.

1 Naaófá'á Maníkóní waásifimba Maníkón-aaí karo'a waé'wáé'á úmai simátimakowi paapé uráantemba kempímbá miyán-kwáási paapé ésa karo'-áái simátimesa Maníkóní waásimo sáwí'o íyan-aaí simátimesa óraako sáwí-imayaafinkemba faútínkaraiwaimba tínaaemba uwámiyana ánaaemba Maníkó minúwóíyáámbá tínkaminiye.

2 Sáwífa'nanka miwítí aambá waásimo sáwí'o on-ámbá arááiwaesa miyá íyasa tuwánésa sésa Maníkóní waási sáwí'an-owe mináái símai érai'-amba sáwí'a ónááwe.

3 Óntamba maénae sésa aamoí ésa kentí imáyáa tafisénæ sésa karo'-áái simátimenaawe. Sáwí-meyamba timíndawi naaófá'á to'mayaa úmai ména tínkamindasafena timu'maréna méraiye.

4 Wíyómpaken-kisau-waasi sáwí'o untáféna Maníkó ímba étinkomba sáwí-aempa'a mótinkowasa kumeu'-áémpá'á ándáfa'a mésa sáwí-meyambo maíyantafesa amu'maréna méraawe.

5 Naaófá'á Nówaa maúnka'a Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí'a untáféna Maníkó ímba étinkomba nonkóntáféna seyaafá'-márámá nawíkáo súwana nawíkowasa putásowana mimpínkémbá Maníkó Nówaaawe wení akúmbá afakaeté-waasiye tíyótai uwátinkowasa túnaresa maé'ómbaniye. Nówaa Maníkón-aaí arupíse úmáimo méraiyan-aaí simátimuwasá ímba ísónkakemba putásaraawe.

6 Naaófá'á Sónómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiye sáwí'o untáféna Maníkó ímba étinkomba iyá agaisukáifo Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí'a owí mináái isésa sésa sáwítaamo úndamo ímbo ifátúwáananasaamo éna kentááwará'á miyáumai sínkamindasa póta ifátáámó túwáananamo éna ímba sínkaminiye sénááwe.

7 Moóráwígon-awí'a Róti Maníkó wentáféna púwifo séna ímba auwómba áikaiye. Wemá arupíse-waasi éna sáwí-waasimo maa'u-tántáá'ó untáféna arunkó umbaí taráíye.

8 Miwífímbá ména aasiyaasi-kánáá miwítí sáwí-aaí iséna miwítí sáwí-awau awánówana arunkó áfááraumai umbaí tómbanifo wemá arupíse úmai mérontafena Maníkó ímba auwómba áikaiye.

9 Miyáumai Maníkóntáfésa aamoí owí umbaí-tántáápínkémbá Fasi'aénkó kawé'-úmai tíyótai éna sáwí'o owítí sáwí-meyamba toréna waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tándara'a sáwí-meyamba timíníye.

10 Maa'u-tántáári'o owí Maníkómó kawáánimba tínaaeni'a uwánkááwi óraa-sawi-meyamba timíniye.

Minkáró'-wáásí miwí túma mósá marésa kesááigo íyáákainkwae sésa kawel'-násomba wíyómpakewisafesa sáwí-aaí simátínkáántafena ímba táá'a isasá úwoi sáwí-aaí simátínkááwe.

11 Wíyómpaken-kisau-waasi miwítí fasi'aénkó minkáró'-wáásítí fasi'aénkómbá íyáákaraimbanifo minkwíyómpákéwí Fasi'aénkón-aúranka'a ímba aaí simátinkesa ímba sáwí-aaí wésewe.

12 Wai-waambo tufú'naan-tantaakomo seyaafá'-áwáúmó ímbo awánaantemba minkáró'-wáásí miyá ésa tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátínkáámba pósa wai-waambo tai'áántemba miwí miyáumai tai'ánááwe.

13 Miwí umbai-tántáári'a uwátínkáámba pósa anondáá umbai-tántáá'á maénááwe. Miwí sáwí-imayaasafesa tirááísafesa afora'á ésa aamoí ésa kembiwisé'o tómbó náiyantafesa túwaandu ésa sáwí'a uwátinkesa kentí imáyaa tafisésa sáwí-ampa'o mówétinkaantafesa aamoí ésa

14 aaresáfesa túraniyamba tuwésa aamoisaén-kwáásí tafísímai sáwí-ampa'a mótinkesa túraniyambo owí tíráá'a póna Maníkó sáwí-meyamba timíniye.

15 Arupíse-amba tuwésa sáwí-amba arááíwáéwe. Naaófá'á Péon-ááninkon-awi'a Péramu wemá Maníkón-aaí simátimakowi éna sáwí'o uráimpinkemba óntamba máinenamo aamoí uráintemba miwí miyán-ámba arááíwáéwe.

16 Énifo Péramu sáwí'a uráintafena Maníkó aaisambá séna wení póígon-awi'a tónkigomba waási amóísáúnkaamba uwánkowana aaí súwana Péramu iséna wení sáwí-amba tukáíye.

17 Minkáró'-wáásí ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Nonaumpinkémbó nombó ímbo íyáúsenamo kúmíntenkaan-kwaasima owaná póna Maníkó miwisáféna kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátinkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

18 Miwí sáwí'o úmaimo méraapinkembo kawepá'ó tewí kefári'a méónae sésa maa'u-tántáákón-áuma mósá marésa karo'-áái simátimesa

19 kentí imáyáfinkeni'o íyanamo éna misáwí-tántáákó ímba ta'ótorainiye sembánifo miwí sáwí'o on-tántáákó ta'ótokaimba pósa misáwí-tántáápímba mésa tai'ágonaawe. Moórá-tantaako waásimo íyáákaimba minímáyáágó wefári'a úmai ta'ótokaisasa wenaráái wéwaewe.

²⁰ Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísiti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaimpa'a tésa sáwí'o on-kísáú ifátuwesamo tínaaembo uwásukaawi miwí aneka'ó sáwí-ambo arááíwaiyanamo misáwí-kísáúgómó ta'ótorainasamo ésa ááémo sáwí'o uráamba mindá kárika'an-ifo ánaaembo sáwí'o íyamba mindá óraa-sawí'a úmai méranaawe.

²¹ Arupísemo on-ámbó ímbo arááíwakesaraa sáwí'a uráawaisino. Énifo arupísemo on-ámbá arááíwakesa ifátuwesa Maníkóní kawé'-amáámbá tínaaemba uwáméntafesa pósa áfááraumai sáwí'a wéowe.

²² Maarámó sen-áái érai'-aain-iye. Iyánkómó mímó wi'makénamo ímbá aneka'á wénaiye sésa moórá-aii sésa póígomo nombó pékénamo ímbá toifímbá waé'wáé'á wéiye wésewe. Iyánkó póígomo intembá minkáro'-wáásí miyá-sáwí'á wéowe.

3

Ísu aneka'ó kumínda-aii.

¹ Kesí waási arupíse-imayaa íwae sé'a moórá-aufai agaimái tímake'a maanáúfáíwará'á agáúmne.

² Naaófá'á Maníkón-aii simátímakowi siyón-aii isé'a Fasi'aénkó sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa siyáin-aii wení aantá-waasisa simátímakaunda-aii imáyáan-oro.

³ Simátíménda imáyáan-oro. Ánaaen-kanaamo tínda sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi tésa kentuwíyáái ésa

⁴ Ísumo sénamo marapá'á kumónaumnemo siyáimba nááfara méraiyo. Naaófá'á wíyóne marawémó úmaronka'a wérain-tantaa'a ímba fí'on-tantaa'a paapé isatá awánáúmpo kesifoísáisa é'a pukuráawana ímba fí'on-tantaa'a paapé iye sénáawe.

⁵ Miwí maarán-ímáyáá ónae ímba wésewe. Naaófá'á Maníkó súwana wíyóne marawé paapé úwana nompínkémbá maramá iyéna nonafufuntambá maramá wéraiye.

⁶ Ánaaemba Maníkó nonkóntáféna súwana marapá'-wáási tai'ásukaiye.

⁷ Maníkó sisaná wíyóne marawémó wéraitmba póna waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaamo tíndara'a Maníkó wentáfésamo ímbo aamoimó ésamo sáwí'o owí sáwí-meyamba tíména wíyóne marawé iyafímbá agaisuwáíniye.

⁸ Kesí waásisono. Maarán-ímáyáán-oro. Aatáisa toráumaaisa wéawanaumpo Maníkó ímba miyá ímbá seyaafá-kánáa mimbórá-kánááráámbá aamú-úmarena sáwífa'-aatai 1,000 aatai éna mimbórá-kánááráámbán-iye siyáífo

9 wemó marapá'ó kumónaumnemo siyáin-aaí ímba tukáisasa tuwímbai mináái ífá'á tukáíye-imayaa wéowe. Fasi'aénkó séna kesí némpa'a maé'mae'a ésa sáwí-aempa'a kofó séna sáwí-imayaa tuwésa kempá'ó tiyantafenawe séna timu'maréna mérena ímba ááéma marapá'á kunkáíye.

10 Umén-kwáásígómó kafífímbó tintenkáán-úmai Fasi'aénkó miyaráán-úmai kumíniye. Minkánáá óraaka'a nonkáánkaamba síndafinkemba wiyómba áwiyo'winana wiyóne o'é aafáúwé iyá káwínana marapá'ó seyaafá-tántáá'ó wéraine marawé iyá káwíníye.

11 Miyáumai seyaafá-tántáá'á tai'áíndasafeta kesáámó méraundasafeta imáyáa éta Maníkóntáféta aamoí éta arupíse úmai méreta

12 Ísumo marapá'ó kumíndasafena siráái wétainata amu'maréta méreta ááémo kumíndawe séta fasi'ámai Maníkóní kísau maúndasa póna minkánáá paapé ínana wiyómba iyá káwínana o'é wiyóne aafáúwé óraa'-iya káwínana nonkáámbá uwáwíníye.

13 Énifo Maníkó óraaka séna aú-wiyone aú-marawe úmáráanana arupísemo í-tántáá'-aantemba wéíniye siyáinta amu'maréta méraumne.

14 Kesí waásisono. Miyán-kánaásáfé'a amu'maré'a méraamba Maníkón-aúranka'a kawé'-aantemba úmai mé'a kempímbá ímba sáwí-aaí wéraina'a aáo úmai méraiýantafe'a fasi'ámai kísau máéro.

15 Kentáásí Fasi'aénkó séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne séna wempá'ó tiyantafena timu'maréna ména ímbo kunkáimba imáyáan-oro. Kentáásí waásigon-awi'a Póro Maníkó kawé'-ímáyáá wembá ámakaimpinkemba kembiwísáféna imáyáa éna mináái agaimakáíye.

16 Póro minááímó agaimakáimba seyaafá'-áufáífímbá miyán-ááímó símaimo agaimakáin-aaisompimba tuwímbai-aaí umbaí taisasá ímbo ísámaimo kawé'ó ésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi minááígóní áwáuma waé'mai karo'-áái wésewe. Maníkón-aaí aúfáífinkemba seyaafá'-ááísáfésa

miyá ésa miyámó sentáfésa áfááraumai sáwí'a
úmai méranaawe.

17 Miwí miyá wéofó ímbo kunkáinka'a simátimumpo káráwiyoro. Sáwí'o owí kembiwí Maníkóe'o fasi'ámaimo méraampinkembo tafisíyanesa ofo káráwiyoro.

18 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káraísiti kentáásí sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa úwoi túwa'nai úmae iyína'a

wempá'á óraa'-imayaa é'a méraaro. Wenáwí'o aasiyaasimó
óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-iyé.

Kemá Pítaamo súnda-aai tai'áwiye.

1 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai karo'-áái simátimesa sésa Ísu Maníkón-ááninko póna waási-úramba ímba ú'mai méraiye sésafi'on-karo'-aaiwara'a simátíma'maesa núwana Yóni iséna miwítí imáyáa arupíse uwátinkanae séna maanáái agaimái mátímakaiye.

Maníkóní imáyáamo aráásímíwain-aaí.

¹ Ísu Káráisiti Maníkóní imáyáa aráásímíwaisaama póna waási aúí'a úmai maé'mae'a íyawini áwáugon-íye. Minááisáfé'a maanáúfái agaimái kentópa'a tuwáúnana wéwiye. Áwáura'a maramá ímba wéronka'a wemá maé'éimba ánaaenka'a marapá'á kuména keséta mérowata súranta awánamai kawe'á éta wenáái iséta siyáántamba anetá ta'ótokaumne.

² Aúí'a úmai maé'mae'a íyawini áwáugo afowámpá'á maé'éimba marapá'á kuména keséta mérowata awánareta póta minááisá wésimatimune.

³ Kesáa Maníkóe ááninko Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraumne. Awánaraundawe ísaraundawe kembiwíwará'á simátimunda póta Maníkóe ááninkoe'a kááísamaisa méraundantemba kembiwí miyá ónááwe.

⁴ Kentáásirumba kawe'-úmai óraa'a uwásinkaindasafe'a maanáúfái agai-timúne.

Maníkó sámó kaiwáíní áwáugon-aaí.

⁵ Maníkón-ááninko simásímakain-aaísa simátimeta séta Maníkó sámó kaiwáíní áwáuma póna kumeu'ó in-tántáá'á wempímbá ímba wéraiye.

⁶ Miyáumai kumeu'ó in-áémpá'á méraamba Maníkóe'a kááísamaisa méraumnemo sewí karo'á sésa érai'-aaigoni áwáufimba ímba méraawe.

⁷ Énifo Maníkó sámó kain-áémpá'ó méraintemba miyáumai sámó kain-áémpá'ó méraundasa wení waásiseta kááísamaisa méraumne. Miyáumai Maníkón-ááninko Ísuma kentáásáféna imáyáa éna kumpuwúwana wení naaegó kuména póna kentáásí sáwí-imayaa maisíyu'maenasa wéiyiye.

⁸ Kempíntá sáwí-imayaa ímba wéraiyesaamo súndasa kesirumpin-káro'-ááisá súnanasa Maníkóní érai'-aaigo kesirumpíntá ímba wéraiye.

9 Afora'ó Maníkómpátáámó sáwí-imayaasafetaamo simáménanasaamo éna Maníkó kentáásí sáwí-imayaa maisiyuwénasa seyaafá-sáwí-ímáyáá arupísesa uwásinkainiye. Maníkó wemó siyáintemba miyá éna miyáumai kawe'-aantemba éna póna sáwí-imayaa maisiyuwénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

10 Maníkó séna seyaafá'nánká sáwí'a uráawemo simbánifo kesáámá séta ímba sáwí'a úne séta Maníkó karo'-áái siyé súnana Maníkóní ásé-aaigo ímba sirumpintá wéwaiye.

2

Karáísiti seyaafá'nánká áfombo faisínkáin-aii.

1 Kesí iyámpóisono. Ímba sáwí'a íyantafe'a maanáái aúfáifimba agai-timúne. Énifo sáwí'o íyanamo éna áfombo faisínkáíwaisa ména kesifompátá áísai íniye. Wemá Ísu Karáísiti arupísemo iwáísá kesifompátá áísai íniye.

2 Sáwítaamo uráunda-meyamba kentááfá'á ímba tíno séna maimaéna pukáiyé. Ímba kentáásí sáwí-meyan-aantembanifo seyaafá'-wáásítí sáwí-meyankwara'a maitiyuwáíndasafena pukáiyé.

3 Maníkón-aaimo taawiyafétaamo únda érai'a weséta kááísamaisa méraumnesea súne.

4 Maníkón-aaimo ímbo taawiyáfónka'o ombá Maníkóe'a kááísamai méraumnemo sembá karo'á sewaná miwífímbá Maníkóní érai'-aai ímba wéraiye.

5-6 Énifo Maníkón-aaimo taawiyáfówi Maníkómpá'á tirumbá áma'mai kawe'á wéowe. Kesáámó Maníkóe'a kááísamaisa méraumneseaamo súndawisa Ísu Karáísitimo méraintemba kesáá miyásá úmais ménaumne. Miyásáámó únda érai'a Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesea súne.

Ááéraan-amaankoma aúí'o uráin-aii.

7 Kesí waási ísáaro. Kemó agaúnda ímba aú-amaamban-ifo ááéraan-amaamba agai-timúne. Aifa'ó simátímakaamba é'a ísaraan-amaamba agai-timúne.

8 Énifo kumeu'ó in-tántáá'á áwiyo'wisana érai'a sámó kain-tántáá'á wépaape-imba póna ááéraan-amaamba aúí'a úmai wépaape-iyé. Ísu Karáísitini kisaufinkemba minámáámbá paápé uréna kempínkwará'á minámáámbá wépaape-iyé.

9 Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáámbanifo sámó kain-áémpá'á méraumnemo sembá sámó kain-áémpá'á ímba méraafo kumeu'ó in-áémpá'á paaí méraawe.

10 Énifo kentí waásimo tirumbó tíméwi sámó kain-áémpá'á méraamba pósa miwífimbá sáwí-tantaa'a ímba wéraitmba pósa fí'owi tuwánésa sáwí-ampa'a ímba wégowe.

11 Énifo kentí waásisafesamo tíyámbo uwátínkááwi miwí kumeu'ó in-áémpá'á méraawana kumeu'ó in-tántáákó túrampa'a kumeu'á uwáwisasa múgu'maagu'a úmaesa wégowe.

12 Kesí iyámpóisono. Kembiwísáféna Ísu Káráisiti pukáimba póna Maníkó kentí sáwí-imayaa maitíyukaintafe'a kemá maanáúfái agai-timúne.

13 Óraa'-waasiono. Áwáura'a maramá ímba wérowana moóráwigo maé'éimba wemá káfé'wara'a méraisa'a wení áwáuma isáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Waántáwankomba iyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

14 Iyámpóisono. Maníkó kentifo isa'á wempá'á tiyáantafe'a maanáúfái agai-timúne. Óraa'-waasiono. Áwáura'a moóráwigo maé'éimba wemá káfé'wara'a méraisa'a wení áwáuma isáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Fasi'ámai mé'a Maníkón-aaí tirumpimbá ta'ótore'a waántáwankomba iyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

15 Maníkómpá'ó ímbo tewímó ontembá mindásafe'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfé'a ímba aamoín-oro. Mararákén-tántáátáfésamo aamoímó owí Maníkóntáfésa ímba aamoín-owe.

16 Mararákén-kwáásímó owíní áwáuma ímba Maníkómpákémbá owe. Waási kentí imáyáafinkemba ésa fí'owiti moparáwimbá túraniyamba tuwésa túwí'a maimaé iyésamo ombá ímba Maníkómpákémbá ofo mararákén-ámbá wéaraaiwaewe.

17 Mararákén-tántáá'ó tirááímo tain-tántáá'á maambárará'á tai'áwinasa Maníkómbó arááímo táínda-i'ó on-kwáási aasiyaasi maé'mae'a ónááwe.

Káráisitini namuro-wáási táái.

18 Kesí iyámpóisono. Ánaaen-kanaa maramó tai'áínda-kanaa ampáánká'á tíníye. Ánaaemba Ísu Káráisitini namuro-wáásígó tíníyema suwa'á isaraawe. Káráisitini namuro-wáási sáwífa'a é'a paápé uráamba póta mindásafeta ánaaen-kanaa ampáánká'á tíníyema súne.

19 Kentááfínkémbá Káráisitini namuro-wáási moórá-mora méresa pósa iyáfasinesa paápé ésa siyuwésasa kóuraawe. Érai'o kentáási waásimo méronkakaa úwoi méraawaisino. Siyuwésasa kóuraantafeta ímba kentáási waásin-owe súne.

20 Ísu Káráisiti Maníkóní ámútankomba ai'marówana kuména kentirumpimbá méraisa'a pó'a érai'-aai wéisaawe.

21 Érai'-aai ímba ísáántafe'a sé'a ímbanifo érai'-aai ísáántafe'a maanáúfái agáúmne. Érai'-aai finkemba karo'-áái ímba paapé isa'á ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne.

22 Óraa-karo'o sen-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Ísu Káráisitintafesa Maníkó ímba íyáfasinankaraiwain-iyé sen-kwáásí ésa Ísu Káráisitini namuro-wáásí-í'a ésa Maníkónté ááninkonte'a tínaaeni'a wéuwatimewe.

23 Maníkón-ááninkomba tínaaeni'a uwámewi afowáankwára'á miyá ombánifo Ísu Káráisitintafesa Maníkón-ááninkon-iyé sewí ááninkonte afowántépa'a kááisamai méraawe.

24 Ísun-aaimo aifa'ó ísaraan-aai tirumpimbá fasi'ámai ta'lótóráámba ímba ifátuwe'a miyáumai Maníkónté ááninkontepa'a kááisamai maé'mae'a oro.

25 Maarán-áái Ísu Káráisiti óraaka simásimenasa séna aúí'a úmai maé'mae'a iyani'a uwátinkaumnese simásimakaiye.

26 Karo'-áái simátínkáafo sé'a maanáúfái agaimái timúne.

27 Karo'-áái simátiyuwaawi ombánifo Ísu Káráisití Maníkóní ámútamba tirumpimbá tínkaraimba póna maé'mae'a éna ímba karo'-áái simátimena érai'-aai wésimatimiye. Miyámó simátímisa'o ombá érai'-aaiye karo'-ááiyé tuwínkaa'a owe. Simátímíntemba miyá é'a Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawe.

28 Kesí iyámpóísono. Wesé'a kááisamai méraamba pó'a Ísu Káráisití kumíndara'a wenaúranka'a ímba tigasáfé'a é'a úwoi fasi'ámai ménaawe.

29 Ísu Káráisití arupíse úmai mérain-aai é'a ísaraawe. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Miyáumai arupíse úmai méraawi érai'a Maníkóní iyámpóín-owe.

3

Maníkóní iyámpóí-táái.

1 Maníkó arumbá óraaka'á wésimiye. Mindásafe'a imáyáan-oro. Maníkó aruntá siménasaam-pona kentáásáféna kesí iyámpóín-owe wésiye. Kesáa érai'a wení iyámpóísa úne. Maníkómpá'á ímba tiyáawi Maníkóní áwáuma ímba awánésa kentáási áwáuwarara'a ímba suwánaawe.

2 Kesí waásisono. Káfé'a Maníkóní iyámpóí-i'a úmaisa méraundasa ánaaemba nóra waásisaawa ménaumno. Mináái ímba ísaraundanifo moórá-aaimo ísaraunda simátimenaumne. Ísu Káráisití kumíndara'a kawé'-úmai

awánaandasa póta wenkáánita úmaisa ménaumne. Miyán-áái ísaraumne.

³ Mináái ísésamo amu'maráawi Káraísiti arupísemo úmaimo méraintemba arupíse úmai méraafo káráwiyoro.

⁴ Sáwí-imayaa ombá isaná áamáambo taráísómba isaná minkáé-tántáákó mimbórái'a iye. Miyáumai

sáwí-imayaa owí Maníkóní áamáamba tínaaeni'a uwámesa taráísómba póna miyámó on-ánóndáá miwífímbá wéiniye.

⁵ Ísu Káraísiti waásiti sáwí-imayaa maitiyuwáíndasafena marapá'á kunkáimba wempímbá sáwí-imayaa ímba wéráiyee-aaí é'a ísaraawe.

⁶ Miyáumai Ísu Káraísitiye'o kááísamai méraawi miwífímbá ímba sáwí-imayaa waé'wae'a ifo sáwí-imayaa waé'wae'a iwáí Káraísitimp'a ímba tésa wenáái ímba ísááwe.

⁷ Kesí iyámpóisono. Karo'-áái simátínkáafo sé'a káráwiyoro. Káraísiti arupíse úmai méraiwei wemó intembó miyámó úmae'o iyówi arupísemo on-kwáásín-owe.

⁸ Áwáura'a waántáwanko sáwí'a uréna miyá úmae iyéna káfé'wara'a miyá wéiye. Sáwí'o úmaesamo iyówi waántáwankoni waásín-owe. Waántáwankoni kísau tai'ásuwainkwae séna Maníkó ááninkomba ai'marówana marapá'á kunkáiyee.

⁹ Maníkóní iyámpói pósa Maníkóní fasi'aénkó miwífímbá wéraintafesa pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe. Maníkóní fasi'aén-iyámpóísómbá pósa ímba sáwí'a úmaesa wéiyowe.

¹⁰ Ímbo arupísemo úmaimo méraawi ímba Maníkóní iyámpóín-owe. Kentí waásimo tirumbó ímbo tíméwi ímba Maníkóní iyámpóín-owe. Miyáumaisa Maníkóní waásiye waántáwankoni waásiye tuwímbaisa ísaraumne.

Moórá-mora tirumbó tímén-aaí.

¹¹ Moórá-mora tirumbá tíméro-aaí ááéma ísaraawe.

¹² Ándámun-ááninkon-awí'a Kénimo uráintemba ímba miyán-oro. Kéni waántáwankon-áráá'a póna áfákomba tufúwana pukáimba maarásáféna tufúwana pukáiyee. Áfáko kawé'-ímáyáá mérowana Kéni sáwí-imayaa úmai ména póna áfákomba tufúwana pukáiyee.

¹³ Miyaráán-úmai Maníkómpá'á ímbo tiyáawi kempímbá tirumbá sáwí'a uwátinkaiyantafena ímba táá'a íno.

¹⁴ Maníkóni akúmbá sirumbá tímúndasafeta séta Maníkóni némpa'a méraandasaawini áwáuma tuwéta kawé'-úmaimo méraandasaawini áwáura'a taméraumnesa sune. Kentí waási tirumbá ímbo tíméwi Maníkóni némpa'a paaí méraawe.

15 Kentí waásimo tíyámbo uwátínkáán-kwaasi tínkamiyasa puwíyan-kwaasin-owe. Miyámó owí aúí'o úmaimo maé'mae'o owíní áwáura'a ímba méraawe.

16 Ísu Káráísiti arumbá siménasa ímba úwoi méraimba súwa'nai índasafena kentáásáfénawe séna pukáiyé. Miyámó uráintafeta arumbá símakaiyesa súne. Maníkóní akúmbá túwa'nai eta puwúnafo ímba sendasá úwoi túwa'naisa ónaumne.

17 Óntawara'-waasi kentí waási tómbó ímbo makáawi tuwánésa ímba túwa'nai ombá sésa Maníkómbá sirumbá amúne sembá karo'á sewé.

18 Kesí iyámpóisono. Sirumbá timúnemo sembá ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkémbá sé'a túwa'nai oro.

Maníkómpá'á fasi'ámaisaamo méraunda-aai.

19 Sirumbá timétaamo túwa'nai úndasa miyámó únda-waasisa arupíse úmaisa méraumne. Miyámó únda Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

20 Énifo kesáá sáwí'o úndasafenasa kentáásirunko umbái taifo Maníkó seyaafá-tántáá'á awánéna minúmbái-tántáákómbá iyáákaisata Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

21 Kesí waásisono. Mindásafeta imáyáa úndasa kentáásirunko ímba umbái taisatá Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

22 Wenáái taawiyafétaawe wemó aamoimó índa-i'a úndasafétaawe áísai únda-tantaa'a úwoisa wésimiye.

23 Maníkó óraaka séna kesááninko Ísu Káráísitin-awika'a timankúnkúmba é'a seyaafá'-wáásifímbá tirumbá timé'a méraaro siyáimba mináái Ísu Káráísiti óraaka simásímakaiye.

24 Maníkón-aai taawiyáfówi Maníkóe'a kááisamai méraawana miwísé'a kááisamai méraiye. Maníkó wení ámútamba ai'marówana sirumpintá kumbéna simásímenasa séna Maníkó kesé'a kááisamai méraiye sisatá wéisaumne.

4

Érai'-amutankonte karo'-ámútáánkónté-tai.

1 Kesí waásisono. Sáwífa'-waasi karo'-ámáámbá simátíma'maesa nésa Maníkóní ámútanko kesirumpimbá méraiye sembá ímba ááéma érai'e seró. Miyámó sentáfé'a miwí tirumpimbá mérain-amutamba Maníkóní ámútana'i fí'owani ámútana'iyo mindá awáné'a mináái ísáaro.

2 Ísu Káráísiti Maníkóe ména marapá'á waási kunúkáiye sewí miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko méraiye. Minááímó sewa'ó ísáámba Maníkóní ámútankoma miwífímbá méraiye seró.

3 Ísu Káráísitintafesa minááímó ímbo sewí miwí tirumpimbá mérain-amutanko ímba Maníkóní ámútankon-ifo mindá Káráísitini namuro-wáásígóní ámútankon-íye. Káráísitini namuro-wáásígó tínda-aaí ísaraamba isaná marapá'á méraiye.

4 Kesí iyámpóisono. Maníkón-aráá'a é'a karo'-amáámbó simátíméwi iyáákaraawe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraiyo Maníkómpá'ó ímbo tiyáawi miwí tirumpimbá fí'on-amutanko méraiye. Maníkóní ámútanko minámútánkómbá iyáákaraiye.

5 Karo'-amáámbó simátíméwi Maníkómpá'á ímbo tembá marapá'ó wérain-aaí simátíméwasa marapá'-wáási miwí táái wéisaawe.

6 Kesáa Maníkóní waásisa únasasa Maníkóní waási kesáaisa ísááfo fí'on-kwaasi ímba Maníkóní waási pósa kesáaisa ímba wéisaawe. Miyáumaisa érai'-aaimo sí-ámútánkó miwífimbá mérain-kwaasiye karo'-ááímó sí-ámútánkó mérain-kwaasiye tuwínkaa'-úmaeta wéiyune.

Maníkó arumbó tímín-aaí.

7 Kesí waásisono. Tirumbó tíméwini áwáuma wemá Maníkó póta Maníkóní akúmbá siruntá tíméno. Tirumbá tíméwi Maníkómpá'á tésa wení waási-i'a wéowe.

8 Maníkó tirumbá tíméwini áwáuma pósa tirumbá ímba tímén-kwaasi Maníkómpá'á ímba wétewe.

9 Maníkó mimbórá-áánínkómbá ai'marówana marapá'á kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna aúí'a úmai maé'mae'o ondasáfénasa puwéna arumbá símakainta póna miyá uráíye.

10 Maníkómbá siruntáámó amúndasa ímba óraata ámakauune. Maníkó arumbá siménasa wenááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna sáwi-awausaamo únda-meyamba maisiyuwáínana kentááfá'á ímba tínkwae séna pukáíye. Miyámó uráimba Maníkó

óraa'-arumba símakaiye.

11 Kesí waásisono. Maníkó miyáumai arumbá símínta póta kentáási waási miyáumai siruntá tíméno.

12 Waási Maníkón-ane'á ímba awánaawe. Kentáási waási siruntá tímúndasa Maníkó keséta méraisata érai'a siruntá Maníkómbá amúne.

13 Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba méraintafeta séta kesáa Maníkóe'a kááísamai méraunanasa Maníkó keséta kááísamai méraiyesa sune.

14 Kentáásifowa ááninkomba ai'marówana sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkaindasafena marapá'á kumúwata awánaraundasa simátímune.

¹⁵ Ísuntafesamo Maníkón-ááninkon-iyemo sewí Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a kááísamai méraiye.

¹⁶ Maníkó arumbá símísata mindásafeta érai'esa sune.

Maníkó tirumbó tíméwini áwáuma Maníkó isasá pósa tirumbó tíméwi Maníkóe'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a méraiye.

¹⁷ Maníkó kentáa imáyáa símakaisata siruntá Maníkómbá améta póta méraundawini áwáumo sísai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménaumne. Ísu Káráísiti wenarumbó símíntenta marapá'ó méraundarata siruntá tímúndasa póta sísai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménaumne.

¹⁸ Maníkómbó tirumbó áméwi ímba inkáísówe. Érai'a Maníkómbó tirumbó áméwi miwífínkémbá inkaisí-ímáyáa ímba wéraiye. Sáwí'o uráam-beyantafesamo inkáísówi Maníkómbá ímba érai'a tirumbá áméwe.

¹⁹ Aifa'á Maníkó arumbó símakaintafeta póta siruntá amúne.

²⁰ Miwítí waásisafesa tirumbó sáwí'o uwátínkááwa'o ombá Maníkómbá sirumbá amúnemo sembá karo'á sewé. Miwítí waási tine'á tuwánésa tirumbá ímba tímakaawi pósa Maníkón-ane'á ímba awánaawi ímba kanaa'á tirumbá áméwe.

²¹ Ísu Káráísiti óraaka séna Maníkómbá tirumbó áméwi miwítí waásiwara'a tirumbá tíméro siyáíye.

5

Marapá-sáwí-kísáúgómbó íyáákaan-aaí.

¹ Ísuntafesa sésa Maníkó íyáfasinankaraiwai iyémó sen-ááísáfésa érai'emo sewí Maníkóní iyámpóín-owe. Afowámbá tirumbá améwi ésa wení iyámpóíwara'a tirumbá áméwe.

² Maníkómbá siruntá améta wenáái taawiyaféta póta miyá úndasafeta séta Maníkóní iyámpóíwara'a siruntá tímúne.

³ Maníkón-aaí taawiyafúndasa mindá Maníkómbá siruntá amúnanasa wenááigosa ínta umbaisá síyáísata póta taawiyafúne.

⁴ Ísumpa'a fasi'ámai kááísamai méraundasa póta marapá-sáwí-ímáyáágóntá íyáákaumne. Maníkóní iyámpói seyaafá'á kanaa'á marapá-sáwí-ímáyáágómbá íyáákaamba póna Maníkón-aaigoma ímba umbaí taiyé.

⁵ Maarán-kwáásí marapá-sáwí-ímáyáágómbá íyáákaawe. Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-íye sésa timankúnkúmba owí marapá-sáwí-ímáyáágómbá íyáákaawe.

Maníkó Ísu Káráísitimbo aráátímakain-aaí.

6 Ísu Káráísiti marapá'á kumbéna nombá maiyéna puwúwana wení naaemá kunkáíye. Nombó maíndasafena aantemba ímba kunkáíye. Nombá maiyéna puwínana wení naaemá kumíndasafena kunkáíye. Maníkóní ámútanko érai'-aaigoni áwáugo póna séna érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-iyé wésiye.

7-8 Maníkóní ámútanko siyáin-aaisafeta nombó maiyáintafeta puwúwana wení naaemá kunkáintafeta séta Ísu Maníkón-ááninkon-iyé sune. Minkáumbó-tántáá'á paápé uráintafeta mimbórá-áái séta Ísu Maníkón-ááninkon-iyé sune.

9 Waásimo simátímén-aai sewatá iséta érai'e súndasaanifo Maníkón-aaiigo waási-taai iyáakaraimba póta Maníkó ááninkontafena siyáin-aaisa ísáano.

10 Maníkón-ááninkontafesa timankúnkumbo owí sésa Maníkó siyáintemba érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-iyesa sune. Maníkóntáfésa ímbo timankúnkumbo owí sésa Maníkó karo'-áái siyáíye wésewe. Wemá Maníkó ááninkontafena siyáin-aaisafesa ímba érai'e senkákémbá Maníkó karo'-áái siyáiyema wésewe.

11 Maníkón-ááninkoma aúí'a úmai maé'mae'a owíní áwáuman-iyé. Maníkó imáyáasa símisata aúí'a úmai maé'mae'a wéune. Minááísá Maníkó simásímakaiye.

12 Maníkón-ááninkoe'a kááísamai méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ofo Maníkón-ááninkoe'o ímbo kááísamai méraawi ímba aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

Aúí'a úmai maé'mae'o on-áái.

13 Maníkón-ááninkon-awitafe'a timankúnkumbo on-kwáási kembiwí maanáufái agai-timúne. Aúí'a úmai maé'mae'a on-ááisáfé'a érai'e síwae sé'a maanáufái agai-timúne.

14 Maníkómbó arááimo táínda-i'o étaamo inaifínkémbó áísai úndasa kesááisa wéisaiye. Mindásafeta wenaúranka'a fasi'ámaisa méraumne.

15 Inai súndasa ísáin-aaisafeta érai'-aain-iyemo súndasa maarán-ááisáfé'wara'a érai'-aai inaifínkémbá súnda-tantaa'a úwoisa símíyesa sune.

16 Kentí waásimo sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a ímba kónááwe. Tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a wíyamba mindásafe'a Maníkómpá'á áísai oro ímba sune. Tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba ímba Maníkóní némpa'a wíyamba mindásafe'a sé'a Maníkómpá'á áísai oro sune.

17 Seyaafá-sáwí'ó owíní anondáá-meyamba wéraifo tuwímbai-sawí'o owíní anondáá-meyamba Maníkó

maitiyuwáínasa wení némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba miyá-sáwí'ó íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áísai íyana túwa'nai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba kónááwe.

¹⁸ Maníkóní iyámpói ésa ímba sáwí'a úmaesa íyówe. Maníkón-ááninko káráwiyaisana póna waántáwanko ímba ta'ótóráísasa pósa ímba sáwí'a úmae íyówata minááísá wéisaumne.

¹⁹ Waántáwanko marapá'-waásítí óraakon-ifo

kesáá Maníkóní waási éta minááísá isáúmne.

²⁰ Maníkón-ááninko kuména imáyáa símísata érai-Fasi'aenko-úramba isatá awánáúmne. Maníkón-ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa méraundasafeta érai-Fasi'aenkonka'a kááísamaisa méta isáúmne. Érai-Fasi'aenko-úranko éna waásisa aúí'a úmaisa maé'mae'a úndawin-ááninkon-iyé.

²¹ Kesí iyámpóisono. Karo'-máníkómbá seyaafá'á tínaaemba uwátíméro.

Kemá Yóni kesáái tai'áíye.

2 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye. Tuwímbai sésa aaresáfé-áúfái agaimái ámakaiye sewasá tuwímbai sésa Fasi'aénkóní waási mimbóráfá'á túwaandu úmimo máépa'a agaimái tímakaiye wésewe.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-timúne. Embá kendé-í'a úne séna Maníkómó áántarain-ininkoma ómpo ení iyámpóisonte'a awánaaro sé'a maanáúfái agai-timúne. Fasi'aénkóní érai'-aai ísaraundasafe'a sirumbá timúne. Ímba keyáánifo Fasi'aénkóní érai'-aai ísááwiwara'a tirumbá wétimewe.

² Kentááfímbá érai'-aai waé'wae'a éna ímba tai'áíndasafeta kentáásirumba timúne.

³ Maníkó kentáásifowawe ááninko Ísu Káráísitiye'a úwoi súwa'nai esarai tirumbá uwásinkesarai aáno'a uwásinkaayata póta érai'-aaisa séta kentáásirumba timúndasafe'a Maníkómpá'á inai sune.

⁴ Tuwímbai ení iyámpói kentáásifowa simásímakaintemba miyáumai érai'-ampa'o kon-áái ísáúnana sirunkó kawé'a wéiye.

⁵ Aaregóó embá simáme'a sune. Fasi'aénkóní waási moórá-mora kentirumbá timé'a méraaro. Mináái ímba aú-amaamba simátimumpo ááéwara káfé'wara'a ísaraan-aai simátimune.

⁶ Maníkón-aaisaamo taawiyafúndasa mindá Maníkómbá sirumbá amúndasafeta wenáái wétaawiyafune. Maníkónkwárá waásiwara'a tirumbá timé'a méraaro Maníkó siyáimba ááéwara káfé'wara'a wéisaawe.

⁷ Sáwífa'-waasi karo'ó sen-kwáásí marapá'á wénowe. Miwí Ísu Káráísitintafesa sésa ímba waásiyaani'a úmai kunkáiye wésewe. Miwí Káráísitini namuro-wáásí pósa sáwí-ampa'a wíwae sésa minkáro'-áái sefó káráwiyoro.

⁸ Maníkóní kisaumo máém-beyamba ímba máéfonifo kawé'-úmai káráwiye'a seyaafá'-mékámbá kawé'-mékámbó maíyantafe'a káráwiyoro.

⁹ Ísu Káráísitin-aai ímba ta'ótóráámba mináái tuwésa fí'on-ampa'o kowí ímba Maníkóe'a kááísamai méraawe. Ísu

Karáísitin-aai ta'ótokaawi kentáásifowawe wenááninkoe'a kááísamai méraawe.

¹⁰ Miyáumai kentópa'o tésamo minááímó ímbo simátimesamo fí'on-aaimo simátimiya'o é'a ímba tiyáámbo timé'a ímba kentí naaúmpa'a mósá tínkáaro.

¹¹ Miyán-kwáásí tiyáámbo timé'o é'a minkwáásítí sáwí-kisau túwa'nai ónááwe.

¹² Ayáátáá'-aai simátimenae'a maanáúfáífímbá ímba agáúmpo kentópa'a wé'a kentúranka'a komé'a kosimátíménana kentáásirunkosa áfááraumai kawel'á íníye.

¹³ Enanaanontáféna kendé-í'a úne séna Maníkó áántarain-ininkoe wení iyámpóísonte'a kembiwísáfésa sésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

Kemá Yóni kesáái taí'áiye.

3 Yóni

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni Ísuni kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái moóráwigon-awí'a Káyásimba ámakaiye.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-amúne. Káyásiyo maanáúfái toráumai awánaao. Fasi'aénkóní érai'-aai ísaraundasafe'a sirumbá amúne.

² Kesí waási óna'a sirumbá amúne. Ísu Káráísitini aampa'á kawel'-úmaimo kónnda-aai ísaraumne. Miyáumai kawel'-úmai ménana ímba áí'a índasafe'a Maníkómpá'á inaí sune. Ení kísau kawel'á óndasafe'a Maníkómpá'á inaí sune.

³ Fasi'aénkóní waási tuwímbai empákémbá kempá'á tésa entáfésa tasésa enarumpimbá érai'-aai ta'ótore méraane sewa'á isáúnana kesirunkó kawel'án-íye. Miyáumai érai'a arupíse-ampa'a wéwe méraane.

⁴ Kesí iyámpói érai'a arupíse-ampa'a kowé-áái isé'a aamoí únda póna mináámóigó tuwímbai-tantaatafe'o aamoimó únda-aamoigomba iyáákaraiye.

⁵ Kesí waásigompo Fasi'aénkóní waási empá'ó kuráamba túwa'nai ema kawel'-kísáú maiyáanasa minkwáásífinkémbá fí'om-bapaken-kwaasi empá'ó kuráamba miwíwará'á túwa'nai ema kawel'-kísáú maiyáane.

⁶ Miwí maanká'á Fasi'aénkóní waásisa tasimásimesa sésa emá arumbá tímakaandawi tasimásímakaawe. Fí'om-bapa'a Maníkóní kísau komaénae sewí emá aampa'ó wíyan-tantaa'o túwa'nai ónda mindá kawel'á óne.

⁷ Miwí Ísu Káráísitini kísau maimaé nésa Ísu Káráísitimpa'o ímbo tiyáan-kwaasiyakemba méyámbá ímba wémaewe.

⁸ Mindásafeta Ísu Káráísitimpa'o tiyáunda-waasisa miwísá túwa'naisa onó. Miyáumai taankarotámaisa méraundasa pósa érai'-aai isánááwe.

⁹ Ampáán-áúfái agaimái tuwááwánana Fasi'aénkóní waásifa'a kúwana moóráwigon-awí'a Táyóterefisi kentáfésa óraakon-íye síwae séné mináúfáífinkén-áái iséna ímba ísámai kawel'á uráimba pó'a

¹⁰ empá'á wé'a waási túranka'a Táyóterefisimo uráin-aai kosimátimenaumne. Táyóterefisi kentáá sáwí'a uwásinkenasa karo'-ááísá simásínkaraiye. Ímba mináái aantembanifo Fasi'aénkóní waási wempá'ó kuráamba wení naaúmpa'a ímba mósá tínkaraiye. Tuwímbai kentí

naaúmpa'a mósá tinkánae suwaná ímba miyán-oro séna Maníkóní waásifinkemba ti'mátukaiye.

¹¹ Kesí waásiyo. Sáwí'o ontembá ímba miyá indá kawé'ó ontembá miyán-uwo. Kawé'ó úmae íyówi Maníkómpá'á tésa wení waásin-ofo sáwí'o úmae íyówi Maníkómpá'á ímba wétewe.

¹² Seyaafá'nánká Témítiriyaasintafesa kawekón-iyé wésewe. Wení kísau awánésa sésa érai'a kawé-kísáú wémaiye wésewe. Kesááwará'á miyásá sune. Sunda-aaisa érai'-aai ísaraawe.

¹³ Ayáátáá'-aai simámenae'a maanáúfáífimbá ímba agáúmpo

¹⁴ ampááká'á empá'á wé'a enaúranka'a komé'a kosimámenaumne.

¹⁵ Aáo úmai méraantafe'a Maníkómpá'á inái sune. Ení waási kesé'o méraawi sésa kawé'-úmai ménaro sewé. Kentáási waási esé'a méraantafeta séta kawé'-úmai méraarosa súmpo moórá-mora-waasi simátimiyo.

Kemá Yóni kesáái taí'áiyé.

Yúti

Ísu wíyómpa'a iyówana Yúti Ísun-áfáko kae'-wáái-áátáiyá'í kae'-wáái úmai siyáánkai-aataiya'iyó miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye.

¹ Kemá Yúti Ísu Káráisitini kísau-waasi Yémisin-áfáko é'a maanáái maanáúfáifimbá agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kentáásifowa arumbá tiména táantaraiwai Ísu Káráisitimo kawaán-uráiwai ísáaro.

² Maníkó arumbá uwátinkena imáyáa tiména aáno úmai kawel-aantemba uwátínkáintafe'a Maníkómpá'á inai sune.

³ Kesí waásisono. Maníkó kembiwíyé kené sáwí'o úmaimo méraundafinkemba faúsínkáintafe'a maanáúfáifimbá agaénae únana Maníkó simásimena séna moórá óraa'-aai simáména agauwó simbá pó'a mináái agaénaumne. Ááema Maníkó wení waási imáyáa timúwasa Ísu Káráisitinaaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba on-áái ísare'a mináái fasi'ámai tirumpimbá ta'ótore'o méraamba tuwáúnafo sé'a káráwiyoro. Ísu Káráisitinaaisafesa sáwí-aaimo sewi tááigon-anondaa Ísu Káráisitini érai'-aai simátíméro.

⁴ Tuwímbai karo'-amáámbó sen-kwáásí Maníkón-aai ímbo arááiwaéwi kenti imáyáa tafisiyantafesa komésa tirumpin-imáyáa ésa sésa Maníkó úwoi súwa'nai enasa ímba sínkaminifo kentáásí imáyáafinkenita ónaumne sésa sáwísáwí esa Fasi'aénkó Ísu Káráísiti weyáa kentáásí óraakomba tínaaeni'a uwámakaawe. Naaófá'á Maníkó miyá-sáwí-kísáúgóni sáwí-meyamba timénaumne siyáíye. Miyán-karó'-wáásí kembiwísé'o koméraantafe'a maanáái simátimune.

⁵ Maanáái é'a simátímúmba ísaraambanifo aneka'a simátimenauμπο ísáaro. Naaófá'á Maníkóni waásisomba Ísipi-marafa'a ta'ótokowana Maníkó faútiyuwena tí'mae téna wenááisafesamo ímbo timankúnkúmba uwái Maníkó tinkamuwasa pukáawe.

⁶ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Maníkóni kísau-waasi wíyómpakewi miwítí kawáá-kísáú tuwésa miwítí kawel-náópa'a túwówi Maníkó tiyayaanka'a kará'umarena kumeu'ó in-áémpá'á sáwí-mapá'a tiyuwówasa maé'mae'a ésa ánaaembo Maníkó sáwí-meyambo timínda-kanaa amu'marésa méraawe.

⁷ Moórá-aai imáyáan-oro. Naaófá'á Sónómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye mindáo'-ewaa'-naopakewiye sáwí'a úmae iyésa aare-úméné waai-úméné miyá úmaesa iyúwana

Maníkó tínkambai iyamó kaipa'á tínkamuwasa iyamó kámakama'o ipa'á maé'mae'a wéowe. Kentááwará'á miyá ofó sé'a káráwiyoro.

8 Naaófá'ó miyámó uráantemba káfé'a karo'-amáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí miyá ésa miwítí sáwí-imayaafinkemba maa'u-tántáá'á ésa Maníkómó kawáánimba tínaaemba uwámesa sáwí'a ésa wíyómpaken-kawe'-waasisafesa sáwí-aaí simátínkaraawe.

9 Énifo Mósesese pukówana wíyómpaken-kawaagon-awi'a Máíkéri séna Mósesen-auma maénæ súwana waántáwanko séna kemá maénæ súwasarai miyáumai fasi'ámai suyaná Máíkéri waántáwankontafena ímba sáwí-aaí súmba kemá ímba aaí simánkanaumpo Fasi'aénkó aaí simánkainiye siyáíye.

10 Énifo karo'-amáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátinkesa wai-waambo seyaafá-tántáákóní áwáumo ímbo awánésamo ontembá miwí miyá owaná miwítí sáwí-imayaago ta'ótorena miwí sáwí'a uwátínkáíye.

11 Naaófá'á moóráwígon-awi'a Kéni sáwí-amba arááíwakaintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwígon-awi'a Péramu óntan-aamoimo uráintemba miwíwará'á miyá wéowe. Naaófá'á moóráwígon-awi'a Kóra Maníkón-aaí taraiséna kawáá-wáásí táái taraisénamo pukáintemba minkáró'-amáámbó sen-kwáásí miyá ombá pósa miwí sáwí-meyamba maénááwe.

12 Kembiwí Maníkóní waási wen-imáyáá é'a tómbá né'o túwaandu ontembá kesé'a miwí komésa sáwí'a uwátinkesa kesáfé-imáyáá úmai náma'nama'a ésa ímba tigaén-íye. Miwí karo'-amáámbó sen-kwáásí ésa ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Miwí taaérambo iyáín-kanaamo arambó ímbo iyáín-taeraankaan-kwaasi méraawe. Fiyúndágomo taaímó taawítúwáisanamo aáénkaintenkaan-kwaasi méraawe.

13 Piri'-nómbó kúmisanamo non-awiyááímo afora'ó in-tembá miwítí sáwí-kisau afora'á wéraiye. Miwí kentí imáyáa tafisímai sáwí-ampa'a métinkanae sen-kwáásín-owe. Maníkó miwí kumeu'ó in-áémpá'ó to'mayaa uwátínkaraimba pósa mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

14 Aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámu ména Sétimba ma'ankówana Sétima Ínósimba ma'ankówana Ínósima Kénaanimba ma'ankówana Kénaanima Má'árareomba ma'ankówana Má'árareoma Yáréimba ma'ankówana Yárétima Ínókimba ma'ankówana Ínóki miyán-káró'-amáámbó sen-kwáásísáféna imáyáa éna séna ísáaro. Fasi'aénkó wení kawe'-wáásí sáwífa'-waasisé'a téna

15 sáwí'o uráawimo seyaafá'ó sáwí-meyambo timíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamo sáwí'o uráawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena téna Maníkóntáfésamo aamoimó ímbo ésamo símaimo sáwí'o uwánkaraawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena tiyé Inóki siyáiyé.

16 Kentí imáyáa tafisénæ sewí í'ai simátínkáfa'a iyésa seyaafá-tántáá'ó miwífá'ó tiyáimba tirunkó sáwí'a isasá sáwí-imayaa aantemba arááiwaesa túma mósá marésa tirááimo tain-tántáá'á maénæ sésa símai tirumbá wéfaiyaraawe.

17 Kesí waásisono. Miwí miyá-sáwí'á ombánifo kembiwí maarán-oro. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini aantá-waasi siyáan-aaí imáyáan-oro.

18 Miwí simátimesa sésa ánaaen-kanaamo tinda Maníkóntáfésa ímba aamoí ésa sáwí-imayaasafesamo tirááísafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi kentuwíyáái ónááwe mináántá-wáási siyáawe.

19 Miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko ímba méraisasa miwítí marapá'-ímáyáá arááiwaesa karo'-ámáámbá símai Maníkóní waási wétuwinaawe.

20 Miwí miyá ombánifo kembiwí Maníkóní kawé'-áái aasiyaasí sé'a wempá'á timankúnkúmba é'a moórá-mora fasi'átinke'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkóntáfé'a ínai seró.

21 Maníkó arumbá tímakaimba pó'a arupíse úmai mé'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti arumbá uwátinkaina'a wíyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a íyantafe'a amu'maráaro.

22 Maníkón-aaísafesa kae'-ímáyáá tokáawi tirumbá uwátinke'a fasi'átínkáaro.

23 Iyamó kaipa'á kofáínifo Maníkón-aaí simátimiyana Maníkó tafisímai kawé'-ámpá'á métinkainiye. Tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinkaiyasa minkwáási tafisiya'a sáwí'a únafo sé'a miwítí sáwí-awausafena táá'a ína'a kentúma káráwiyoro.

24 Maníkó kanaa'á túwa'nai ína'a ímba tínaaemba uwámiyantafe'a érai'-aaí súne. Maníkó tí'maena wení sámó kain-áémpá'á métinkaina'a kentí sáwí-aaí ímba wérainana tirunkó óraa-kawé'a índasafe'a érai'-aaí súne.

25 Maníkó fasi'aénkwáráwí mimbóráwígó ména kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkemba faúsínkáíntafe'a érai'-aaí súne. Wení fí'onka'ma'mai-awauma wéraisana wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó íyáákaisana seyaafá-tántááká'a

káráwiyaiye. Naaófá'á wíyóne marawé ímbo úmakonka'a
wemá ménama káfé'wara'a ména maé'mae'a intáféna
érai'-aain-iyé súne.
Kemá Yúti súnda-aai tai'áiye.

Paápé uráin-aaí

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-áái agaimakáiyé. Agaimarónka'a Ísuni aampa'ó kun-kwáásísáfésa karaánáa'a símai sáwí'a uwátinkaraawe. Ísuntafesa isésa fasi'ámai méraiwae séna maanáái agaimakáiyé. Ísu Káráísitini kísausafena Maníkó wení namuro-wáásíyé waántáwankone iyáákéna wení waási wembó ímbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawé'á uwátinkainiye. Yóni miyán-áái agaimakáiyé.

¹ Maníkó Ísu Káráisitintafena séna kárika'o paápé índa-tantaa'a isáíwae sé'a kesí kísau-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráísiti wíyómpaken-kísau-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráísitini kísau-waasigon-awi'a Yónimba kusimámakaiye.

² Yóni Maníkóní ásé-aaíwara Ísu Káráísiti minááísáféna siyáin-aaíwara seyaafá-tántáá'ó awánarainkwara'a simátimena maanáúfáífimbá agaimakáiyé.

³ Paápé

índa-tantaa'a kárika'a paápé índa póna Maníkó maanáúfáífinkén-ááímó toráumai awánáíyan-kwaasiye maanááímó isésamo taawiyafíyan-kwaasiye kawé'á uwátinkainana tirunkó kawé'á íníye.

⁴ Kemá Yóni maanáúfái agáumpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóní waásimo méraawi isáaro. Maníkó ááéma ména kífé'wara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Maníkómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro.

⁵ Ísu Káráísiti Maníkón-aaí arupíse úmai simátímíwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo iyáfasinkaiwai marapá-káwáá-wáásiyá'á káráwiyaiye. Ísu Káráísiti kentáá-ímáyáá éna kentáásáféna puwéna kentáásí sáwí-imayaa faúsínkaraiye.

⁶ Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Maníkóní kísausa wémaumne. Wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná kentáárá'á kawáánúmaena iyíníye. Érai'-aain-iye.

⁷ Isáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáási tufúkáan-kwaasiwara'a awánáíyana aaifimbó maitinkáíndasafena

tirunkó sáwí'a ínana umbaí táíniye. Miyáumai paápé índa mindá érai'-aain-iyé.

⁸ Fasi'aénkó Maníkó séna seyaafá-tántáákóní áwáugo pó'a ánaaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áíndara'a kemá úwoi méranaumne. Ááéma mé'a káfé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fásí'áénkwáráwí úne siyáíye.

Yóni Káráísitimbo awánarain-aaí.

⁹ Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwíséta Ísumpa'a kááísamai mé'a kembiwísé'a Maníkó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwíséta umbai-tántáápímbá fasi'ámai mé'a wéamu'maraumne. Maníkón-aaí simátime'a Ísu siyáin-aaíwara'o simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maesa nonafufumpa'-máráfá'-áwí'a Pátimosifa'a másínkówa'a méraawanana

¹⁰ sondaará'á Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minúwóiyáámbá aaigó uwíyenkaamba óraaka

¹¹ séna awánenda-tantaa'a aúfái'-wandaaifimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'o méraawi ísáaro. Mindáó'-awí'a Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyátáiraa-naopa'e Sáándisi-naopa'e Fírándéfiyaa-naopa'e Réóndísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi ísáaro siyáíye.

¹² Súwa'a nááwa síyó sé'a waé'mai awánááwánda afakaeté-omba óntankon-awí'a korí-óntámbá úmakaampimba minómbá kúra'makowa'o ts wánááwánda

¹³ minónkóní afufumpímbá moóráwigo waásiyaamba ména ayáátáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wáánkáú uréna

¹⁴ a'nónkóe ayáárankoe'a waéní'a kówana sугáýáagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana

¹⁵ aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyaráámbá úwana aaigómá noniyasáúrankenkaamba óraaka séna

¹⁶ ayáánúrapa'a afakaeté-o'a toréna óipinkemba paepáé'a séfasefa'-aempa'a áwááima wérowana óikakemba aafáúmó íyáúsenamo intembá uráíye.

¹⁷ Úwa'a awáné'a áfáára sáá'a úwa'a wenaísamaifimba kumbé'a púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'á ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaenkoni áwáuma kemá úne.

18 Pukáundafinkemba íyáfasine'a aasiyaasí maé'mae'o úndawi súnare'a méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne.

19 Miyáumai awánáánda-tantaa'a aúfáífimba agauwó. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáífimba agauwó.

20 Siyáánúrapa'a afakaeté-o'a toré'a afakaeté-ombo kúratoraunda awánáánda mintántáákóní áwáu ímbo paápé uráindara'a simáménda isaaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'o méraawi owaná mináfákáété-o'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Mináái Éfésási-naopa'o simátímakain-aai.

1 Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaundawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Afakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoni afufumpimbó núndawi maanáái simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaundawimba simámuwo.

2 Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátúwáamba tiyáántán-kwimáimo méraamba tuwánaraumne. Sáwí'o úmaimo méraan-kwaasiti kísausafenamo ímbo tirááimo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai karo'á sésa Manikóní aantá-waasisa únemo sembá kembíwí miwí táái isé'a miwítí kísau awané'a miwísáfé'a karo'á sewémó sembá tuwánaraumne.

3 Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ó tímémba kembá ímba siyuwé'a kentáfé'a ísámai fasi'ámai méraamba tuwánaraumne.

4 Miyán-káwé'ó ombá tuwánaraumpo moórá-tantaa'o ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfé'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfé'a ímba miyá wéofó

5 aifa'ó kawé'ó é'ówini áwáuma imáyáan-oro. Káfé'a ímba miyaráámbá é'a tuwé'a aifa'ó kawé'ó uráantemba miyán-oro. Ímbo miyámó é'o kempá'ó tíya'o é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisúwáana'a úwoi-waasiyaamba ónááwe.

6 Énifo Níkorási-waasiti kísausafe'a tíyámba uwátínkááwa'a kewará'á síyámba uwátinkauna'a mindásafe kawé'á wéowe.

7 Ísáán-kwaasi pó'a Manikóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawé'án-oro. Aaí

senasá sáwí-tantaakombo íyáákaawi Maníkóní kawel-áémpá'ó wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Séménaa-naopa'o simátímakain-aaí.

8 Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Aifa'é ánaaene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba íyáfasine'a súnaraundawi maanáái simámumpo simámuwo.

9 Umbai-tántáá'á tíméwa'o sáwisan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwisan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákembá sáwífa-tantaa'a maiyáawe. Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántáwankon-aráái waésa símai sáwí'o uwátínkáamba tuwánaraumne.

10 Tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba ímba táá'a íno. Maanáái ísáaro. Waántáwanko imáyáa tímínasa kembá tisai úmai isánae sésa tatí'maesa ándáfa'a mátinkesa siyáánkai-i'a sáwí'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'ámai méwasa tuwímbai tínkamonasasa puwíwae siyambanifo kentáfé'a fasi'ámai méwa'a imáyáa tíména'a wíyómpa'a maé'mae'o iyamba mindá kentí kawel-méyámbániye.

11 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel-án-oro. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi sáwí-marupa'o iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónááwe. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Mináái Pégámamu-naopa'o simátímakain-aaí.

12 Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Sóipimba paepáé'a séfasefa'-awaaímo wéráiwai maanáái simámumpo simámuwo.

13 Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántáwanko káráwíyaipa'a méraafo kentáfé'a imáyáa é'a arupíse úmaimo méraamba tuwánaraumne. Ááéma moóráwigon-awí'a Ántípási kentí naaópa'a waántáwanko méraipa'a ména kesáái arupíse úmai simátíma'mae iyúwasa tufúwana puwún-kanaara'a ímba kembó siyúwáamba kesé'a kááisamai méraawe.

14 Miyán-káwé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moóráwigon-awí'a Péramu sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwigon-awí'a

Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwí-amba aráátimuwasa karo'-mánikómpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaainínkóe awaaikóe'a aoisaambá uráawe. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí-ámbá wéaraatimewe.

¹⁵ Miyáumai kempínkémbá tuwímbai Níkórásí-waasiti sáwí-amba wéaraatimewe.

¹⁶ Mindásafe'a misáwí-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a kárika'a kempá'á kumé'a paepáétambo káraantemba sóipinkem-paepaetamba minkwáásí karánaumne.

¹⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí

ísámai kawé'án-oro. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi wíyómpaken-tomba timé'a waén-óntámbá minóntánká'á aú-awi'o agaimakáin-ontamba timénaumne. Maíyawí aantemba mináwí'á awánánááwe. Minááímá aúfáífimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Táyatáiraa-naopa'o simátímakain-aaí.

¹⁸ Ísu simásimena séna Táyatáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-ááninko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaúfintemba sísamaigo miyaráámbá uráisa'a maanáái simámumpo simámuwo.

¹⁹ Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfé'a imáyáa é'o kesé'a kááísamai mé'o fi'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káfé'o máén-kisau go aifa'ó maiyáan-kisau go imáyáakaimba tuwánaraumne.

²⁰ Énifo moórá-tantaa'o ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaófá'á moórá-ininkon-awí'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'á séna Maníkón-aaímo simátimundawí únemo simbá ímba tínaaemba uwáméwana kesí kisau-waasi sáwí-amba aráátimena tí'maena wísa'sa karo'-mánikómpá'á póí tufúkésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaainínkóe awaaikóe'a aoisaambá owa'á ímba símai aambá fáikaawe.

²¹ Minínínkómbá simáme'a tuwáíniyai sé'a amu'makáunana ímba túwáimba úwoi tokáíye.

²² Mindásafe sé'a wenkwará wesé'a sáwí'o owíwará'á óraa-ti'o índa-i'a uwátinkanaumne sune. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ó tíya'o é'a súndantemba uwátinkanaumne.

²³ Wenáráá'marimbo tínkamonasamo puwíyasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ó méraawi mináái isésa kentáfésa sésa waási sirumpiné imáyáafine suwánaraiwaisa

póna kawe'ó ondawísá kawe'-mékámá siménasa sáwí'ó íyawí sáwí-meyamba timíniye sénááwe.

24 Kembiwí Táyatáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aai ímba taawiyafé'a waántáwankoni aúpá'-áái ímbo taawiyafíyawí ímba moórá-umbai-tantaa'a timénaumne.

25 Maníkóní érai'-aai tirumpimbá ta'ótoke'a kúmóna simu'máráaro.

26 Sáwí-tantaakomba íyáákesa kúmóndara'ó simátímakaundantembo íyawisafe sé'a marapá'-wáásíyá'á kawáánoro.

27 Kesifo kentáféna séna waásiya'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'-wáásíyá'á kawáánoro sénauumne. Fasi'aén-tántáátámbó sawemó tufántuwaqawanamo sáwífasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáán-urésa tínkamonaawe.

28 Minkwáásí sáwí-tantaakombo íyáákaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba mináái wesáféna siyáíye.

29 Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámutanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aai ísámai kawe'án-oro. Mináái aúfáíimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

Mináái Sáándisi-naopa'o simátímakain-aai.

1 Ísu simásimena séna Sáándisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'ó káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'ó tokáundawí maanáái simámumpo simámuwo. Miyámó úndawí pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfésa sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánaraumne. Maníkón-aai tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafo

2 kentúra'a káráwiyoro. Maníkón-aai tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawe'án-oro. Maníkón-aúranka'a kentí kísau ímba arupíse-kisaun-ifo kentúra'a káráwiyoro.

3 Maníkón-aai ísámai ta'ótokaan-aai imáyáa é'a kempá'á té'a mináái taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íya'ó é'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumpo umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwí-meyamba timénaumne.

4 Énifo kembiwí Sáándisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwí'a é'o kawe'-úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwátóiyaamba ombá pó'a kesé'a ménaawe.

5 Sáwí-tantaakombo iyáákaraiyawi miyáumai waén-únánkwátói urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wiyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásiye sé'a miwí túwí'a ímba tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwí'o agaimakáin-aufai-wandaafinkemba

ímba tuwígáúfaranaumne.

6 Ísáan-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí Ísámai kawe'án-oro. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Fírándéfiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

7 Ísu simásimena séna Fírándéfiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aaí aantembo súndawi úne. Téfitimo káráwiyainten-úmai káráwiye'a ontarákén-kíyá'á káráwiyumpo iyáferaaromo senda-wáásímó ésa iyáferanaawe. Ímba iyáferaaromo sendawímó ésa ímba iyáferanaawa'a maanáái simámumpo simámuwo.

8 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáumpo ímba aambá fáitinkanaawe. Kári-fasi'aemba maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáamba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuni waási únemo sembá tuwánaraumne.

9 Tuwímbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántáwankon-arááimo wáéwi imáyáa tíménasa kempá'á tésa kífaesa kentáfésa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénáawe.

10 Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'maráaro siyáumpo miyán-owe. Seyaafá'-márafá'ó méraan-kwaasifa'a umbai-tántáá'á téna sáwí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'maráántafe'a kemá káráwiyonaumne.

11 Kárika'a kumónaumpo kesí imáyáa tafisímai sáwí'o uwásinkaiyata kawe'-mékámbá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'óto'mai kawe'án-oro.

12 Naambó ésamo naamayáambo fáéntemba sáwí-tantaakombo iyáákaawi kesifo Maníkóní amáán-daumpa'a naamayáánkaamba faitinkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónáawe. Sáwí-tantaakombo iyáákaawi tine'á Maníkón-áwí'a agaé'a kesí aú-suwi'a agaé'a Maníkóní naaó'-awí'a agaé'a

ónaumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremufakaan-dao'an-ifo aú-nao'a wíyómpakemba Maníkómpákembá kumínda-nao'-awi'a tine'á agaénaumne.

13 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oro. Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Mináái Réóndísiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

14 Ísu simásimena séna Réóndísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanáái agaimái túwénana awánáino. Érai'-aaigoni áwáu kemá é'a Maníkón-aaí arupíse úmai simátíme'a Maníkómó úmakain-tantaakoni áwáugo maanáái simámune.

15 Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba síyukaafo tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááimo tínaaembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-oyo kanaán-íye súsino. Kesááimo tirumpimbó fasi'ámaimo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-oyo kawel'án-íye súsino.

16 Kesáái ímba siyuwé'a kárika'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákembá ti'maránaumne.

17 Kembiwí karo'á sé'a kawel'-úmai mé'a ímba moórá-tantaa'a aáfaán-tukáumne sefó kesúranka'a sáwí'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwtóí-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawel'á owaná sirumbá wéíye.

18 Kawel'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempá'á té'a kempákén-tántáá'ó maíyantafe'a moórá-ontankon-awi'a korí agaimáímo kawel'ó úmakaan-ontamba méyáambaranaawe. Unáánkwtóí-iyain-kwaasi tigaeráámbá iyé sé'a kempákembá waén-unáánkwtóí méyáambaranaawe. Túramba awánamai kawel'ó iyantafe'a kempákembá túrankoni masawémba méyáambaranaawe.

19 Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawel'-úmai isáíwae sé'a aaisan-tímai arupíse uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwí-imayaa tuwé'a kempá'á teró.

20 Ísáaro. Kembiwísé'a ménae sé'a táante'a wétimu'maraumne. Kesimóísáúmba isé'a ontá tisínké'a iyuwómó síyawí kemá kesé'a mé'a tómbá naana'á kesé'a mé'a tómbá nánááwe.

21 Sáwí-tantaakombo iyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiya'a kawáánónááwe sénaumne. Sáwí-tantaakomba iyáákare'a kesifoé'a waásiya'a kawáánúyantemba iyáákaiyawí kesé'a kawáánónááwe.

22 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oro.

Mináái aúfáifimba agaimái simátimiyo afakaeté-onkoni afufumpimbó mérowi mináái simásímakaiye.

4

Maníkón-áwí'o mósá makáan-aaí.

¹ Ísu simásimuwa'o awánááwánda wíyómpa'a ontá tig-urówana aifa'ó uwíyenkaambo óraaka'o súwai simásimena séna kemó méraundafa'a íyína'a ánaaembo paápé índa-tantaa'a aráánamenaumne.

² Minúwóiyáámbá Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a awánááwánda wíyómpa'o kawáániwaini ayái-afama wérowana minká'á moóráwigo mérowa'a awánááwánda

³ anekembá sáma kówana taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfará'á oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraa'-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa

⁴ moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyái-afama úkúrowasa minká'á moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'-mésa óraa'-waasiti kámo'a óntankon-awi'a korísámbó úmakaan-kamo'a ti'nómpímbá wiyáawe.

⁵ Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wíyónaai súwana káúgau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéné minómbá Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-iye.

⁶ Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá sámó kain-dómbá wérowasa éiyain-a'wampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaaempa'e túrampa'e sáwífa-turambo wérowi mésa

⁷ moóráwigo seyaafá-fásí'áémbó iyáákarowi óraa'-iyankaamba úwana moóráwigo purumakaráámbá úwana moóráwigo waási óikaamba úwana moóráwigo óraa'-embontaankaamba éna ayóísántámbá túwana

⁸ minéiyáímbó túnarowi afa'móráe-ayoima wérowana seyaafá-túrá'é ayóí-ándámpá'é túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa
Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'aénkwáráwí
fí'oran-kawe'an-iye. Aifa'á ména
káfé'wara'a ména maé'mae'a íníye

sésa minímá símaesa iyáawe.

⁹ Minéiyáímbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawin-awi'a mósá marésa súwi sésa fí'oran-awaun-iye sumbá miyá unká'á énifo

¹⁰ moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi aísamaifimba

kífaesa áwí'a mósá marésa óraakon-iyé sésa ti'nónkákén-kámó'á fau'mai aísamaifimba marésa

¹¹ maarán-ímá siyáawe.

Kentáásí Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úramba éma seyaafá-tántáá'á úmakaane. Imáyáa éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáá méraunanasa seyaafá-tántáá'wará'á wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fí'oran-awau awánáiyama fasi'aénkwará'á méinnone sùne sésa mínímá siyáawe.

5

Owepámakaan-kwandaaignon-aaí.

¹ Miyá suwa'ó awánááwánda kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapa'a owepámakaan-kwandaaima séfasefa'-aempa'a aúfáimo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáíwae séna afakaeté-senomba minkwándááyá'á tásuwena tokówa'a

² wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aéwímbá awánááwánana óraaka séna nááwa kawé'-wáásígówá misénómbá kanaa'á tátuwena fariyámai awánáíniyo súwana

³ wíyómpakewiye marapákéwiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáíyamba uwófi'a ónááwe.

⁴ Kawé'-úmai mésa misénómbá ímba tátuwaiyan-kwaasi mérontafe'a ifi'á wétasuwaawanana

⁵ minóráá'-wáásífínkémbá moóráwigo simásimena séna ifi'á táánafo awánaao. Moóráwigo Yúndaan-andafakewi iyáákaraiwai Téfitin-aísaafitantambo uráiwai sáwí-tantaakomba iyáákaraimba póna kanaa'á misénómbá tátuwena minkwándáái fariyáíniye siyáíye.

⁶ Súwa'o awánááwánda minéiyáímbó túnarowiye minóráá'-wáásiyé kawáániwaini ayái-afara'a úkúrowana moóráwigo sipisípi-araakaawi kawáániwaini ayái-afara'a ména tufúwana puwéna iyáfasinkaiwaiyaamba ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináúránkóní áwáuma Maníkóní ámutanko afakaeté-fasi'aen-amutamba uráísana Maníkó wembá ai'maráísana seyaafá'-máráfá'á kunkwéniye.

⁷ Misípísípí-aráákaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáíwai téna kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapakemba tafú úmakaan-kwandaai maiyéna

⁸ minéiyáímbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye sipisípi-araakaawi aísamaifimba kífaesa uwiýemba tokésa óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a

ta'ótorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó ún-kanama
wérowana minkánágóní áwáu Maníkóní waási wempá'ó
inaimó sembá minásáá-wiyúmbó isáintemba inaimó sembá
wéisaiye.

⁹ Aú-ima maarán-ímá siyáawe.

Embá tufúwa puwémo iyáfasinkaanda mindásafe sáwí'o
ompínkémbá tí'mai Maníkondé-i'a uwátínkaraane.
Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-
aaimo sen-kwáásífinkémbá tuwímbai wétiye fí'o-fi'on-
tuwara'-waasifinkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-
máráfákémbá tuwímbai wétiye miyámó óndasafe
kawekó-úramba po kanaa'a misénómbá tátuwe
wandaaímá fariyáínone.

¹⁰ Kawáá-i'a uwátínkaraanasa Maníkó kentáásí Fasi'aénkóní
kísau maésa marapá'a mésa waásiya'a kawáánónáawe.
Mindásafe misénómbá tátuwe wandaaímá fariyáínone
sésa minímá siyáawe.

¹¹ Suwa'ó awánááwánda wiyómpaken-kisau-waasi
áfááraumai sáwífa uwa'a ímba kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi
mésa kawáániwaini ayái-afara'a minéiyáímbó túnarowiye
úkúresa

¹² maarán-ímá óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufúwana puwéna iyáfasinkaiwai
kawekó-úramban-iyé. Mindásafena póna wení
fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawe-tántáá'a máráísana
wení kawe'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a
kawáánúmae íyísana

wenáwíko óraa'a isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá
wenáwíta mósá maráúmne
sésa miyán-ímá suwa'a ísaraumne.

¹³ Minkákémbá wiyómpakewiye marapákéwiyé waántá-
marupakewiye uwí-nómpínkéwiyé maarán-ímá siyáawe.

Kawáániwaini ayái-afara'o méraiwaine sipisípi-araakaawi
kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaine túwí'a mósá
maréta túwí'a óraa'an-iyé súnanasa kentí fí'oran-
awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a
íníye

sésa miyán-ímá suwa'a isááwánasa

¹⁴ minéiyáímbó túnarowi sésa érai'-aain-iyé suwasá
minóráá'-wáásísómbá aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá
ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aaí.

1 Wen-ímáyáá mósá márówa'o awánááwánda sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo óraaka'a wíyónaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a

2 awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi waén-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana imá ayáámpimba tokówana moóráwigo iyáákaraiwaini kámo'a ámakowana iyáákaraiwai namuro-wáásí iyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

3 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isááwánana

4 moórá-poigon-awi'a ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana paepáé'a aména fasi'aémbá amúwana taumó karáíyan-tantaa'a ifátuwowasa tiyésa tínkankaawe.

5 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi fafután-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana tuwináíyan-tantaa'a tokówana

6 minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo aawaí táínana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisauconi méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénááwe. Masawémbo fatíyón-taeramba mintáíma ímba sáwí'a ínone. Ándágo arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sáwí'a ínone siyáíye.

7 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáímbó túnarowifinkemba moóráwigo séna tiyó súwa'a isé'a

8 awánááwánda moórá-poigon-awi'a ósi uriyon-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwasa minkwáásígón-áwí'a puwíyé suwaná wenánaaembo túwain-awi'a puwí-áémpá'é siyááwe. Seyaafá'-máramá éiyainka'a tuwínkaa'-éna fasi'aémbá timúwasarai moóráfa'a wéwesarai tínkambae kuyasá púwúwana aawaí tówana tómbá ímba úwasa púwúwana tí'a úwasa púwúwana afáá-póisónkó waási fówasa púwúmba tuwánaraumne.

9 Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda Manikóntáfésa ísámai pói tufú'maimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásísómbá

Maníkón-aaí simátíma'maesa íyúwasa aaisambá tiyésa tínkamuwasa pukésa

¹⁰ óraaka sésa Fasi'aénkóo fasi'aén-úramba mé fí'oran-kawe'a e érai'-aaigoni áwáugo po marapá'-wáásímó sínkankaawi nóran-kanaawa anondáa aaí simátinkewa sáwí-meyamba timínono suwaná

¹¹ moóráwigo waén-únákwátói moórá-mora tiména séna kárika'a timu'maréwasa kembiwímó Maníkóní kisaumo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tínkamiyasa puwíyana tai'áína'a miwítí

sáwí-meyamba timénaumne siyáíye.

¹² Minkákémbá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánááwánda óraa'-marima tówana aafáú fafuwéna fafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaerírí'a úwana

¹³ óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'ó kúmíntenkaamba o'á káísuwena marapá'á kunkáíye.

¹⁴ Wátóimo usisi fámáraántemba sokón-tawaai usisi fámarena áwiyokuwana seyaafá'-ómá'é nonafufumpa'-máráwé moóráfa'-morafata uráíye.

¹⁵ Marapá'-wáásíyá'ó kawáán-uráawiye óraa'-waasiye i-wáásítí óraa'-waasiye óntawara'-waasiye fasi'aénkwárá'-wáásíyé wayó-kísáúmó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafá'-wáásíyé omápíne óntampíne óntan-aífine aúpá'á

mésa

¹⁶ omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayái-afara'o méraiweiye sipisipi-araakaawiye suwánésarai tiyámba uwásínkááfainifo faiwí'wé káátaaro.

¹⁷ Tíyámbo uwásinkaiyan-kanaa tisatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísaraumne.

7

Ísareri-waasi 144,000 waasimo méraan-aaí.

¹ Isé'a minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba mésa seyaafá'-márágóní éiyain-aempa'a mésa marará'é taaiya'é uwí-nónká'é fiyúndá toráífo sésa ta'ótokowa'o

² awánááwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmó iyáúsunkakemba téna agáén-tantaa'a Maníkó fasi'aénkwáráwíndé toréna minéiyáíndárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwí'a íya-fasi'aembo tímakon-eiyaindarau táántena

³ óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímba sáwí'o iyamba amu'makéwata Maníkóní kisau-waasi túwayaanka'a aúfái

agaimáráanata kembiwí ánaaemba marawé taaiyé uwí-nóné
sáwí'an-oro súwa'a isááwánana

⁴ séna Ísarerin-ááninton-tísaifitantambo uráawi
túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawi torauséna séna
144,000 waasin-owe.

⁵ Minkwáásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá
Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba
12,000 uwasá

⁶ Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-
andafakemba 12,000 uwasá Mánásaan-andafakemba 12,000
uwasá

⁷ Símiyonin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-
andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000
uwasá

⁸ Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepin-
andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba
12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a
agaimakáawe súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráísitini waási-taai.

⁹ Isé'a minkákembó awánaáwánda sáwífa'-waasi ímbo
kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa seyaafá'-máráfákén-
kwáásíyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásíyé fí'o- fí'on-tuwara'-
waasiye fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásíyé mésa kawáániwaini
ayái-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwí-meyambo
maiýáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwátói urésa aamoí
untáfésawe sésa písóí-anama tokésa

¹⁰ óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'aénkó kawáániwaini
ayái-afara'o méraiwaiye kentáásí sáwí-meyambo
maiýáiwaiye sáwí'o úndafinkemba kawé'-ámpátá
mévésinkaaye suwasá

¹¹ wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'á kawáániwaimo
mérain-aempa'e óraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa
mésa kífaesa Maníkón-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹² sésa érai'-aain-iye séta Maníkón-áwí'a mósá
maráúnanasa wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná wení
kawé'-ímáyáágó waé'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana
wenáwí'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná
waásiya'a kawáánúmae íyísata érai'-aaí iyésá sune siyáawe.

¹³ Minkákembá óraa'-waasifinkemba moóráwigo sísaí
eña séna waén-únánkwátóimo uráan-kwaasi nááfakena
nááwiya'o súwa'a

¹⁴ kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá
ísaraane séwánana wemá séna miwí óraa'-umbaima
timéwasa Maníkómbá ímba auwésa fasi'ámai méraawe.
Unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawé'ó intembá miwí
kentáásí sáwí-meyambo maiýáiwai puwúwana naaemó

kunkáimba pósa waén-únánkwátóiyaamba úmaresa kawel'-úmai méraawe.

¹⁵ Mindásafesa Maníkó kawáániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane wempá'á wení kísau maima'maima'á wéowe. Kawáániwaini ayái-afara'o mérawai miwí tapáinana

¹⁶ ímba aneka'á tááin-téna nontáfénawara'a ímba tin-káinana miwí tine'á ímba aa'á kéna ímba koko'á ínasa kawel'-úmai méranaawe.

¹⁷ Kentáási

sáwí-meyambo maiyáiwai kawáániwaini ayái-afagoni afufumpimbá méraimba póna miwíyá'á káráwiyena tí'maena kawel'-nómpá'á mótinkainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónááwe. Maníkó miwí tí'nimá uwátiyuwainasa ímba ifi'á táiyana moórá-tantaa'a ímbo aáfáán-tuwaíyamba kawel'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigo simásímakaiye.

8

Ánaae-senombo tátukain-aai.

¹ Simásimuwana sipisípi-araakaawi kentáási sáwí-meyambo maiyáiwai ánaae-senomba tátuwowana wíyómpa ampáánká'á ímba aaí sésa ímba káúgau suwa'á

² awánááwánda Maníkón-aúranka'a wíyómpaken-kisau-waasi afakaeté mérowana moóráwigo afakaeté-uwiymba tímúwasa maisokówana

³ moóráwigo wíyómpaken-kisau-waasi kawáániwaini ayái-afagoni ewaa'á taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarerera'a taména óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakon-taufa'a torówana asaa-wiyúmbó ún-kanama agáínkwae séna sáwífa-kanama aména séna Maníkóní waási wempá'ó inaimó sen-ááiwará'á wéisaiye súwana

⁴ ta'ótokon-taufapimba agaimarówana úmúmba iyúwana Maníkó iséna wení waási inaimó sun-ááiwará'á isówana

⁵ minkákémbá mintáúfá'á maiyéna taarerákémbá iyáámba maimái mintáúfápímbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáuma torówana óraa'-marima taráye.

Afakaeté-uwiyenkon-aai.

⁶ Maríma tówasa minkákémbá mináfákáété-kisau-waasi wíyómpakewi uwiymbo tufíyanesa to'mayaa uwaná

⁷ aifarááwí uwiymba tufúwana kaaiyarankwara iyawará naaewará'á tuwówana marapá'á kuména moórá-aempa'a marawará taaiwará seyaafá'á owáíwará'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á

taaiwará marawará'á kawel'á uráye.

8 Úwana miwá ánaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá

kámai kará'maena uwí-nómpimbá kumúwana kae'-áémpá kawé'á úwana moórá-aempa'-nomba naaeráambá úwana

9 mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táomba seyaafá'á tawísímai tai'ásukaiye.

10-11 Tai'ásuwowana minkáé'nárai tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana ómbó kúraráántemba óraa'-okon-awí'a ikamó fain-ó'án-iyé suwaná wíyómpakemba káísúmaena nompá'wará nonaumpinkwará'á kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nombá kawé'á úwana moórá-aempa'o nombá ikamá fówasa sáwífa'-waasi nésa pukáawe.

12 Púwúwana minkáúmbónárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana aafáúwé wíyóne o'é kae'-áémpá'á kawé'á úwana moórá-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáúmó taenónka'a kumeu'á éna nó'waan-afufuntamba sán-karéna fénáímpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o

13 awánááwánda óraa'-embontaanko sanaan-úramba farafámae wénena óraaka séna kaumbo-sáwí-méyámbá marapá'-wáásífa'á kuména wíyómpakemba kaumbonárau úwoi méraamba pósa mindáraumo uwíyembo tufiyana marapá'-wáásífa'á sáwí-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

1 Isááwánana minéiyáíndárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwa'o awánááwánda wíyómpakemba moórá-o'a káísúmaena marapá'ó kunkón-okomba moóráwigo kíma aména maipímbá aféúmbá ímbo wérom-baipinken-kima amúwana maimaéna

2 mimbáíkoní ontá tisuwówana kísauomo ésamo agáéwanamo óraa'-umumbo intembá mimbáípinkémbá iyéna aafáúwará wíyónkwara'a mófaituwowana

3 minúmúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana

4 mifá'nóríntóntáféna moóráwigo simátimena séna taaiwará owáíwará karaan-tantáá'wará'á ímbo nembá Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáan-kwaasi ímbo tíyémba Maníkóní aúfái túwayaanka'a ímbo agaimakáan-kwaasi tíyáaro.

5 Ímba puwíwáífo ímba óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyana tí'a íno. Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyán-tí'á íno.

6 Minkánaáfimbá títe ínasa puwónaumne síyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménaawe siyáíye.

7 Súwa'o awánaáwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaa-fa'norintomba mésa tiyáíyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa ti'nómpímpá'á óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiyówana

8 miwí ti'nóntáu ayáátáá'a aare ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa

9 tíyaafaiya'a fasi'aén-kwénómbá fafériyesa tiyánaesamo tiyáántámbo taantembá mifá'nóríntónkó tiyóísántámbá tésa

10 miwí timéraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fásí'áémbá tokáawe.

11 Miwítí óraako aféúnyaim-baika'o káráwiyowin-awi'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taaifinkemba Ápóriyoni suwaná mináwíkoní áwáuma sáwí'o uwásúwáíwain-iye siyáawe.

12 Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá tai'áimba póna kae-sáwí-méyámbá wéraifo paápé

íníye kemá Yóni súne.

13 Wíyómpakewi séfataasenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbó úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaigó aantemba súwa'a isááwánana

14 minkwíyómpákén-kísáú-wáási uwíyembo tokówintafena séna óraa'-nonkon-awi'a Yúféréfísi-nompa'a wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba ándáfakemba faútinkao súwasa

15 amu'ma'maésa iyúwana minkánaá túwana faútinkowasa kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tinkamonasasa puwíwae sésa kuwasá

16 tiyáíyan-kwaasi ósifimbo kun-kwáásímó toráúsúmba sáwífa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a

17 kaaínkáámbó awánaáwánda sáwífa'-osifimbo méron-kwaasi tíyaafaiya'-wenomba naaewé sokóne uriyoné miyán-kwénótómbá fafériyowa'a awánaáwánasa ósi-ti'nontomba óraa'-iyan-a'nonkaamba fasi'aén-tí'nóntómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéna úmúmba éna sáwí-wiyumba éna miyá úwasa

18 kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinken-tantaatamba tínkamuwasa pukáawe.

19 Minósísómbá ímba tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

20 Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí
sáwí-awau ímbo túwómba waántá-waasi-imayaa
mósá marésa fi'o-fi'on-ontantane taaisanémó úmakon-
tantaatafesa kesí maníkówé sésa ímba aúramba awánéna
ímba aai iséna ímba wénin-tantaakontafesa kesí maníkówé
sésa imáyáa mósá ma'mae iyésa

21 miwítí sáwí-awau ímba tuwésa tínkamuwasa púwúwasa
fintón-kwénesa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fí'o-
fi'on-umene ésa miyá úmae iyáawe.

10

Kári'-wandaaigon-aai.

1 Miyá úmae iyúwa'a minkákémbó awánááwánda
wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí wíyómpakemba
kuména ainánkó káátarowana a'nónká'á oisámbá tawentóí
úwana aafáúmó kúwáferenamo awairááraa'o íntembá
óikakemba miyá úwana naamayáánkakembo iyamó
kaintembá miyán-áisámái úwana

2 kári'-aufai-wandaaí faríyámai ayáámpimba tokéna
ayáánúrapa'-aisamai uwí-nómpímbá taréna ayáánáépa'-
aisamai marará taréna

3 waásimo inkáísóraan-kwa'a túwana wíyónaai afakaeté-i'a
súwa'a

4 afakaeté-i'o wíyónaaimo
sún-aai aúfáífimba agaénae ówánana moóráwigo
wíyómpakemba simásimena séna mináái aúpá'á wéraifo
ímba aúfáífimba agauwó súwa'a

5 minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo
moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai
uwí-nómpímbá ténamo úwai ayáamba mósá tuwéna

6 Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne
mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mifá'ó wérain-tantaa'e
uwi-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-
aúranka'a óraaka séna ímba anekatá amu'maráananasa
paápé índá-kanaa wétiye.

7 Naaófá'á Maníkó wení kísau-waasi wenááimo
simátímakowisafena séna aúpá'ó tukáunda-aai paápé íniye
siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwiýemba é'a
tufúmba póna tínaaemba moóráwigo uwiýemba tufínana
mináái paápé íniye siyáíye.

8 Minkákémbá wíyómpakewi simásímakowi simásimena
séna moórá-aisamai marará téna

moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpímbá ténamo iwáí
ayáámpinkemba kári'-aufai-wandaai fariyásokaimba
komauwó súwa'a

⁹ wempá'á wé'a sé'a kári'-aufai-wandaai simiyó
séwánana séna maimái naaó. Enóipimba taakáámbá ínana
enarumpimbá ikamá fáiniye súwa'a

¹⁰ minkwándáái maimái násuwaawanana sóipinkemba
taakáámbá úwana sirumpinkémbá ikamá fówana

¹¹ minkákémbá simásimena séna aneka'á Maníkón-
aaí simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-
márafákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé
kawáá-wáásiwárá'é Maníkómó índa-aaí simátiminone
simásimakaiye.

11

Maníkón-aaimo simátímakaayan-aaí.

¹ Simásimuwana moóráwigo naambó awaiya'matuwésamo
on-ándamá siména séna Maníkóní áamáán-damba
koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare
koawaiya'maré Maníkón-ímáyáámó on-kwáásí torausé

² éniyo naamaáífa'a ímbo awaiya'marénda ifátúwénasa
úwoi-waasi ímba Maníkóní waási tésa minkáwé'-náópa'a
sáwí'o úmae iyíyamba kaumbo-áatái úmai afa'mórée-
wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naamaáífa'a
ímba awaiya'maraaó.

³ Kae'nárai fasi'aémbá timé'a ti'máraanasarai wésarai
tirumbó óyantafesarai fafután-únánkwátói urésarai 1,260
kanaara'a kesáái érai'a simátíma'maesarai iyóyááye
simásimakaiye.

⁴ Fasi'aénkó marará'ó káráwiyaiwain-aúranka'a kae-
táimá mintáigó arampinkémbá masawémbo fatiyón-
taima wéraisana mintáigóní áwáuma minkwáásiyái óye.
Fasi'aénkón-aúranka'a kae'-ómbá kúra'maraisana wéraisana
minónkóní áwáuma minkwáásiyái óye.

⁵ Minkwáásiyáísáfésa sésamo sáwí'a uwátinkanae
síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyoronkó mindáraití
namuro-wáási káwíniye. Minkwáásiyái sáwí'a uwátinkanae
síyawi miyámó iyamba kawíyasa puwónááwe.

⁶ Maníkó mindárai fasi'aémbá timúwasarai ímba aa'a
tíno síyanaraimo éna Maníkón-aaimo simátimiyan-kanaara'a
ímba aa'a tíniye. Nonkóntáfésaraimo naae-nómbá uraaómó
síyanaraimo éna miyá íniye. Tí'a ínomo sésarai seyaafá'-
úmbái-tántáá'á waásifa'a

tíno-aaimo síyanaraimo éna miyá íniye.

⁷ Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aaí simátímakaiyana aféúmbó ímbo wérait-baipinkewi téna tiyéna íyáákainasarai puwíyana

⁸ óraa'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéiniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókon-awí'a waé'mai-awí'a Sónómu-naopa'e Ísípifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa

⁹ fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaímo sen-kwáásiyé seyaafá'-márafákén-kwáásiyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímba utaró síyana kaumbo-kánáá úmai éiyainkomba wááwái íniye.

¹⁰ Maníkón-aaímo simátímaayandarai marapá'-wáásísáfesarai sáwí'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwí'a íniye. Mindásafena mindáraímo puwíyantafena tirunkó kawé'á ínasa aamoí ésa seyaafá'-tántáá'á wenáma'-wenama'a ónááwe.

¹¹ Minkáúmbó-kánáá úmai éiyainkomba wááwái Maníkó mindárai táama timínasarai íyáfasinesarai méyasa tuwánésa táatafesa iyana

¹² wíyómpakemba moóráwigo óraaka simátimena séna maafá'á íyókaiyo sínasarai ainánká'á iyíyasa kentí namuro-wáási tuwánáiyana

¹³ miyá íyan-kanaa óraa'-marimo táínda óraa'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méraiýasa moórá-aempa'a naambá tawisínaawisi úmai sáwífa'-waasi 7,000 waasi puwíyasa úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínasa táatafesa ésa Maníkóntáfésa wení áwáuma fí'oran-awaun-íye sénááwe.

¹⁴ Kemá Yóni miyán-kááínkáámbá awáné sé'a miyá umbá póna kae-sáwí-méyámbá tai'ówana ánaae-sawi-meyamba kárika'a tíniye sune.

Ánaaen-uwiýembo tufúkáin-aaí.

¹⁵ Minkákémbá wíyómpakewi afa'móráenarau uwiýemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwiýemba tufúwa'a isááwánasa wíyómpa'a sáwífa'nanka sésa

marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawi tai'ááwasarai kentáási Fasi'aénkóe íyáfasinankaiwaiye'a aasiyaasi kawáánúmae iyóyááye

¹⁶ suwasá moórá-waai úmai éiyain-ora'a-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a mésa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá marésa

¹⁷ sésa Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá'-fási'áémbó tokáandawi aifa'á mé káfé'wara'o méraandawi e sáwífa-fasi'aemba toké waásiya'a ómbare kawáánónnda póta súwisa sune.

18 Seyaafá'-márafákén-kwáásí embá aaisambá aééwa káfé'a miwímó aaisambó tíyínda-kanaan-iyé. Pukáan-kwaasi miwí táái tísai úmai isé ení kísau-waasi enááimo simátímakaawiye óraa'-waasiye úwoi-waasiye miwí en-ímáyáá mósá marésa enáwí'o mósá márááwiye kawé'-mékámá timé marapá'a sáwí-kisaumo maiyáawi sáwí-meyamba timínone

siyáawe.

19 Suwana minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní áamáan-dankoni ontá tigúwa'o awánááwánda minámáan-dáúmpá'a tawaá wérowana naaófá'ó Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái mimpímbo makón-tawaama awánááwánana wíyónaai súwana aafáyáu torówana óraa-kaugau súwana óraa'-marima tówana óraa-kaiyaramba kumúwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregónté arááinkónté-taai.

1 Awánááwánda wíyómpa'a aiyowáí'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyowáí'a uráiyé. Moórá-ininko mérowana aafáúgó wení unáánkwátóyaamba éna áúgomba ánáan-kwiowana mérowana wíyónko aísamai-andampa'a wérowana a'nómpímbá kámo'a wérowana minkámópímbá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-o'a wérowana

2 ámúkwá'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpóímo ma'ankáíndasafena áí'a úwana wáá'a túwana

3 minkákémbá wíyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maará uráiyé. Óraa'-araaimba ména naae-áúwará'á éna afakaeté-a'nomba wérowana a'nómpínkémbá siyáánkai-taanaimba wérowana iyáákaraiwaini kámo'a afakaeté-kamo'a a'nómpímbá wérowana

4 kae'-áémpákén-ó'á étuwena moórá-aempaken-o'a améraantamba wiyúsuwuwana marapá'á kumúwana iyámpóímo ma'ankáínda-ininkoni ewaa'á ména ma'ankáína'a tufú'-nasuwánae séna mérowana

5 waai-iyámpói ma'ankówana óraa'a éna seyaafá'-márafákén-kwáásíyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankówana Maníkó káráwindasafena miníyámpói ááéma mósá tafímarena wemá kawáániwaini ayáí-afara'a móankowana

6 miníníno inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáfé'a to'mayaa uwánkanaumne siyópa'a koména ayáátáaka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó

kawáán-uráiyé.

7 Kawáánúwasa wíyómpa'a tiyésa Maníkóní kísau-waasiya'o káráwiyowin-awi'a Máíkéri wení kísau-waasiye arááínkówé wení kísau-waasiye tiyówasa

8 Máíkériye wení kísau-waasiye iyáákesa wíyómpakemba arááínkóné wení kísau-waasiye watuwésa

9 óraa'-araainkomba famétukaawe. Naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna wenáwí'a waántáwanko póna marapá'-wáásí karo'-áái simátíma'maena iyísasa érai'a siyé sewaná waási símai sáwí'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísau-waasise'a famétuwowasa marapá'á kunkáawe.

10 Kúmúwa'o isááwánda wíyómpa'a moóráwigo óraaka séna Maníkón-aúranka'a ména kentáási waásisafena sáwí-waasin-owe karo'ó símae iyáiwaimba famétúwáísana marapá'á kúmísana póna Maníkó waántáwankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaie. Kentáará'á kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaísata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapá'ó kunkáiwaini fasi'aéntá awánaraumne.

11 Ísu sipisípi-araakaawi miwítí sáwí-meyambo maiyáiwai puwúwana wení naaemá kunkáimba pósa Maníkón-aaí arupíse úmai simátíma'maesa iyésa sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántáwankomba iyáákaraawe.

12 Kembiwí

wíyómpa'o méraawi minááísáfé'a imáyáa é'a aamoín-oro.

Énifo marapá'é uwí-nómpá'émó méraan-kwaasi óraa'-umbai-tantaa'a kempá'á tínífo káráwiyoro. Maníkó waántáwankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántáwanko iséna áyánte'a wéifo káráwiyoro

wíyómpakewi siyáie.

13 Súwana minarááínkón-áwí'a waántáwanko imáyáa éna wíyómpakemba kembá famétúwáísá'a marapá'á kumbéraumne séna waai-iyámpóímo ma'ánkaron-ininkomba wa'maéna kúwana

14 arááínkó minínínkómbá tufúwífo séna Maníkó óraa'-embontaanko ayóiyáámbá kae'á amúwana farafámaena máásai-marafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'mórée-wiyomba káráwiyaiye.

15 Arááínkó minínínkómbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóínkwae séna wa'maéna kúwana

16 maragó áwa'nai ena weyáárika'a maramá karaisúwana wenóipinken-donko mimpímbá kumúwana

17-18 arááínkó minínínkómbá áyántafena uwánkena imáyáa éna séna wenaráá'marinte'o é'a tiyánaumne-imayaa uráíye. Wenaráá'marimba miwí Maníkón-aaí ísámai kaw'e'á ésa Ísu siyáin-aaímo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwínónáwáífa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraa'-afaa-poigon-aaí.

1 Mérowana awánááwánda moórá óraa'-afaa-poigo uwínómpínkémhá iyéna afakaeté-a'nomba wérowana taánáimba a'nómpínkémhá siyáánkai iyówana iyáákaraiwaini kámo'a siyáánkai mintáánáímpímbá wérowana Maníkóntáfésa símai sáwí'o uwánkaron-aaí a'nómpínká'á agaimái makówana

2-3 wemá óraa'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraa'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-iyán-óikaamba wérowa'a awánááwánana ááéma moóráwigo puwínkwae séna tufúkón-afima kawáúgun-afima wérowana tufúwana ímbo puwúmba úwoi mérowana arááínkó wení fasi'aémbá aména simáména séna marará'ó kawáánúndafa'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-máráfákén-kwáásí awánésa táátafesa ésa kentáásí óraakon-iye sésa wenarááíma waésa

4 arááínkó óraa'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááínkón-ímáyááwará'á mósá marésa óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraa'-afaa-poigo iyáákaraimba pósa ímba kanaa'á tiyánkanaawe siyáawe.

5 Suwaná Maníkó mináfáá-póí é'ankowana ména wenáúma maimaé iyéna Maníkómbá símai sáwí'a uwánkowana kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba Maníkó é'ankowana ména

6 Maníkómbá símai sáwí'a uwánkena wenáwí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méraipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isááwánana

7 Maníkó é'ankowana ména Maníkóní waásise tiyéna miwí iyáákéna seyaafá'-ándáfákén-kwáásíyé fí'o-fí'on-tuwara'-waasiye fí'o-fí'on-aaímo sun-kwáásíyé seyaafá'-máráfákén-kwáásíyá'é kawáánúwasa

8 seyaafá'-máráfá'ó méron-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a sipisípi-araakaawi kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáífimba maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimakáífo mináúfáífímbá túwí'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

9 Kemá Yóni súnda ísáán-kwaasi pó'a mináái ísamai kawel'án-oro.

10 Ándáfa'o mótinkanae sésamo ésa miyá ónááwe. Tínkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Maníkóní waási ímba Maníkómbá aúwémba wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai oro kemá Yóni sune.

11 Minkákémbó awánááwánda moóra-afaa-poigo marafínkémbá iyéna sipisípi-araakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánaímbá wérowana amóísáúmba arááínkó amóísáúmbaamba éna

12 aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'aémbá wenkákémbá maéna kisauma wémaena seyaafá'-márafákén-kwáásísáféna séna óraa'-afaa-poigon-imayaa mósá máráaro séna ááemo moóráwigomo puwínkwaé séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena mináái séna

13 fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna séna wíyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana

14 Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna marapá'-wáási sáwí-ampa'a tafisímai méwétiyuwena simátimena séna óraa'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenáwí'a óraa'a íno séna ááemo moóráwigomo puwínkwaé séna tufúwana úwoimo mérowintafena mináái súwasa isésa miyá uwaná

15 Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárowimba ááma amúwana aaí séna ken-ímáyáá ímbo mósá makáawi tínkamiyasa púwóro súwasa miyá uwaná

16 marafínkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraa'-waasiye úwoi-waasiye óntawara'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraa'-afaa-poigoni aúfái agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa

17 tuwímbai mináfáá-póígón-áwí'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóní áwáuma wenáwí'o agaimáron-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimáron-kwaasi ímba tómbá méyánuraawe.

18 Kemá Yóni sumpo mináái kawel'-úmai imáyáan-oro. Kawel'-ímáyááwará'-wáási mindámbágóní áwáuma isánááwe. Wenáwíkaken-aufaigoni nambamó torausíyamba 666 íníye kemá Yóni sune.

1 Minkákémbó awánááwánda kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáiyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwífa'-waasi mésa wenáwí'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimakón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a

2 isááwánda wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwífa'-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa

3 kawáániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa éiyaimbo túnarowi túranka'e óraa'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'-wáásifinkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aan-temba mi-144,000-wáásí mínímá kanaa'á sésa

4 miwí ímba aare-úmémhá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai aráái wáúwana wemá wáásifinkemba méyámbarena Maníkóntáféna séna miwí kesí wáásí ésa ení wáásiwara'a ombá pósa ánaaemba fí'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa

5 miwí ímba karo'-áái sésa miwífimbá ímba sáwí-aaí wérowi mináú-ímá suwa'a ísaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

6 Minkákémbó awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úrampa farafámaena ásé-aaí waé'wae'o índa-aaí marapá'ó méron-kwaasisafena seyaafá'-márafákén-kwáásiyé seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wénena

7 óraaka séna Maníkó aafimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-áaroí inkaisé'a wentáfé'a wení áwáuma fí'oran-awaun-iyé seró. Wíyóne marawé uwi-nóné non-úrane úmakaiwain-imayaa é'a áwí'a mósá máráaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáíye.

8 Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraa'-naokon-awí'a Pépíróni-nao'a tawisínaawisi uwáguráíye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'-márafákén-kwáási sáwí-ampa'a tafisímai métinkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwísáwí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáú-wáásígó siyáíye.

9-10 Súwana minkáé'nárai tínaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka séna wáásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máráán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyíníye. Mináfáá-póigóní aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáan-kwaasi Maníkó aaisambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo

óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawé-kísáú-wáásí túranka'e kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyamó wégaipa'a sáwí-wiyumbo ún-ontamba agaimakáipa'a mésa títe'a ínasa ménaawe.

¹¹ Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmae iyíniye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá márááwi mináfáá-póígóní aúfái tine'ó agaimakáawi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíniye.

¹² Kemá Yóni sumpo Maníkóní waási isáaro. Maníkón-aaí wétawiyafe'a Ísuwe'o kááísamai

méraawi fasi'ámai méraaro kemá Yóni sune.

¹³ Minkákémbó isááwánda moóráwigo wíyómpakemba simásimena séna maanáái aúfái-wandaafimba agauwó. Káfé'wara ángaenkwará'a Fasi'aénkóe'o kááísamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainiye. Maníkóní ámutanko simásimena séna mináái érai'-aain-iyé. Káfé'a kísau maésa ánaaemba saagésa miwítí kisaufinkembo paápé índa-tantaa'a miwífá'á wérainiye simásímakaiye siyáíye.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

¹⁴ Súwa'o awánaáwánda moóráwigo waási-úrankoraawi waén-áínánká'á ména a'nómpímbá iyáákaraiwaini kámo'a korí-óntántámbó úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówana

¹⁵ minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo wíyómpa'-amaan-daumpakemba kúwákárúwena ainánká'ó mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráífo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraaó súwana

¹⁶ ainánká'ó mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákákaiye.

¹⁷ Fakarówana minamáán-dáúmpákémbá ánaaembo kúwákárúwowi wewará'á áwááise'o tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana

¹⁸ moóráwigo wenánaaemba wíyómapaken-kisau-waasigo iyará'ó káráwiyowi póímo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'á ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámbá fakaraaó súwana

19 iséna minándá-árámbá fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwíyan-aempa'a makáíye. Minándá-áránkóni áwáuma sáwí-waasimo éna Maníkó óraa'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna

20 ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraa'-naokoni awáífa'á mináémpákáámbá waási tufúkáiye. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwítí naaemá kuména piri'-nónkáámbá kuméména waási maamíntena ayáátááka'a kunkáiye.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aai.

1 Kumúwa'o awánááwánda wíyómpa'a aiyowáí'a éna waásimo aráátimíyan-i'a úwana sáa'a úwana afakaeté-sawitanta'a wérowasa wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi mésa misáwí-tántáá'ó timíyanesa ésa mináfákáété-sawimeyamba timíyanamo misáwí-méyámbó tai'áínanamo éna Maníkóni aaisambá tai'áínda awánaraumne.

2 Awánááwánda waaúnkáámbá sámó kaimbá wérowana tuwímbai iyaráámbá kówasa mindón-áwáífa'a waási mésa ímba óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá márááwi wení nambamá tine'á ímbo agaimakáawi óraa'-afaa-poigombo iyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa

3 imá sésa Maníkóni kísau-waasigon-awi'a Mósesente kentáási sáwí-meyambo maiyáíwainte'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'aémbó tokáandawi ení kísau fí'oran-kisaumo máénda awánéta sáátáfeta únasa emá seyaafá'-márafákén-kwáásiyá'ó kawáán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawé'-úmai wémaene.

4 Fasi'aénkóo e aantemba fí'oran-kawé'a úmai fí'onka'o méraandawimba pósa seyaafá'-wáási enáároí inkaisésa ení áwáu fí'oran-awaun-iye sénááwe. Ení kawé-kísáú aantembo máénda paápé uráísasa awánésa seyaafá'-márafákén-kwáási empá'á tésa en-ímáyáá ésa enáwí'a mósá maránááwe nonáwáífa'o mérowi minímá siyáawe.

5 Suwa'á minkákémbó awánááwánda wíyómpa'a áamándaumpa'a Maníkóni ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa

6 wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawimeyambo timíyawí minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa

waén-únánkwátói sùgáyáagayaamo ún-unankwatoí urésa tíyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa

⁷ éiyaimbo túnarowifinkemba moóráwigo afakaeté-taufa'a tímúwasa mintáúfápimbá Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó sínda-tantaa'a wérowana

⁸ naaúmpa'o úmúnte'o íntembá Maníkóní áamáán-daumpa'a wení fasi'aénkóe wení fi'oran-awaugoni ságoe'a óraa'a úwasa waási ímba kanaa'á mindáúmpá'á iyésa afakaeté-kisau-waasi afakaeté-sawi-meyamba tímatuwe'e sésa mindáúmpá'á ímba iyáawe.

16

Maníkó aaisambó tíkain-aaí.

¹ Minkákémbó isááwánda áamáán-daumpakemba moóráwigo mináfákáétéwisafena óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'á fayáúsu'maraaro súwana

² mináfákáétéwifinkemba aifarááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáúsuwowa óraa'-afaa-poigoni aúfái tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárowin-imayaa mósá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimpa'a kówana tite'a uráíye.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáúsuwowana uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpínkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáúsuwowana naae-nómbá úkúwa'a

⁵ minkákémbá isááwánda wíyómpaken-kisau-waasigo nonká'ó káráwiyowi séna emá kawé'-úramba úmai méraandawi aifa'á mé káfé'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawé'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení waásiye enááimo simátímakaawiye tínkamuwasa pukáantafe naae-nómbá útínkaraane. Mindásafe kawé'a wée miwítí sáwí-kisau-anondáá tímakaane nonká'ó káráwiyowi súwa'o

⁷ isááwánda moóráwigo póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba séna Maníkó Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawé'-úmai arupíse uráane siyáíye.

8 Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáúsuwowana Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamó kaintembá aa'á kéné tinepái fi'oraumai kówana

9 títe'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákémbá misáwí-méyámbá wétiye sumbánifo miwítí sáwí-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fi'oran-awaun-iyé ímba siyáawe.

10 Ímba suwaná minéiyáándárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-afaa-poigo waásiya'o kawáán-urópa'a fayáúsuwowana kumeu'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeu'-áémpá'á mésa títe'a úwasa wáá'a tésa tinááfi wéunkutesa

11 títe'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wíyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

12 Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraa'-nonkon-awí'a Yúférétiis-nompa'a fayáúsuwowana mindómbá kará'náguwasa aafáúmó iyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówiti aambá wíyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

13-14 Mindómbá kará'náguwa'o awánááwánda arááínkón-óipinkemba sawaímá túwana óraa'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karo'-ááímó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáígó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fi'o-fi'on-kisau ímba awánaron-kisau maésa Maníkóe'o tiyénesa seyaafá'-máráfá'á wénesa kawáá-wáási tí'maesa Maníkó seyaafá'-fásí'áémbó tokáiwaini óraa-kanaa tiyénesa tiyáawe.

15 Kemá Yóni simátíme'a sune. Ísu séna umén-kwáásímó kafífímbó tentembá ímba ísarenka'o kúmónda simu'marésa unáánkwátói úmaresa méraiawi ímba unáánkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyáíye kemá Yóni sune. Awánááwánda

16 minkákémbá kawáá-wáási tí'maesa moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-waasi-taafinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámágétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

17 Uwaná mináfá'móráénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáúsuwowana moóráwigo áamáán-daumpa'o kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá'-kísáú tai'áwiye súwana

18 wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraa'-marima téna marapá'á waási ááémo méronkakene káfé'wara'o méraanka'e miyám-bárimá ímba wétaiye.

19 Óraa'-naopa kaumborá'á maramá karuména tawákaa'-úwana seyaafá'-márafá'á óraa'-naopimpa'a tawisínaawisi úwana Maníkó Pépíróni-óraa'-naopaken-kwaasi sáwí'o umbá Maníkó imáyáa éna aaisambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraa'a timúwana

20 nonafufumpa'-máramá seyaafá'á maamíntasuwowana omátomba arúwáisé uwágúwana

21 wíyómpakemba óraa'-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména waási tínkamuwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe. Óraa'-kaaiyaramba óraa'a sáwí-meyambo timúntafesa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aaimo siyáin-ai.

1 Sáwí'a uwánkówana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'o tokówifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba sáwí-meyambo maínda aráánáméno. Minínínkóní áwáuma óraa'-naopa'a sáwífa'-nonawaifa'-naopa'an-iyé.

2 Mindáópaken-kwaasimo fí'o-fi'on-tantaa'o sáwí'o ombá seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásí miyá uráawe. Uwóí'o on-dómbó nésamo uwóí'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwí'o ombá fí'o-

fí'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

3 Simásimuwana Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana minkwíyómpákéwí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'o awánááwánda moórá-óraa'-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwena ména áúwawaa'a naae-áúmá úwana Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaron-ai ane'á agaimakówana afakaeté-a'nomba úwana miná'nómpímbá taánáimba siyáánkai iyáúsurowana

4 minínínkóní unááankwátói tuwímbai naae-únáankwátói úwana tuwímbai sokón-unankwatoi uréna wení to'waai-tántáá'á sáwífa'-ontamba tuwéna maimái uwásokena korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayáámpimba tokéna mindón-ánáfímbá sáwí-tantaa'-aantemba ówitena waási sáwísáwí'o uwáíní áwáuma mindón-ánáfímbá wérowana

5 áúwayaanka'a agaimaréna séna óraa'-naopa'-awí'a Pépíróni-naopa'a aankaró'-ánká'ó nówi tinówa é'a marapá'ó sáwísáwí'o owí tinówa úne agaimaréna súwana

⁶ Maníkóní waásiye Ísun-aaí simátímakowiye tínkamuwasa púwúwana uwóí'ó on-dómbó nésamo uwóí'ó ontembá minínínkó tínkamena uwóí'a úwa'ó awánááwánda sáá'a úwana

⁷ wíyómpakewi simásimena séna ímba áá'a íno. Mináfáá-póígó minínínkómbó ayáákaimba afakaeté-a'nomba iyáísana siyáánkai-taanaimbo wérailwaiye minínínkónté miwítí áwáuma simámenaumne.

⁸ Awánáánda-afaa-poigoni áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúnyaim-baipinkemba iyáfasinainana Maníkó tai'ásuwainiye. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a maé'mae'ó íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'ó agaiyáin-kwaasi mináfáá-póí iyáfasinainda awánésa táátafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba iyáfasinaindasafesa táátafesa ónááwe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

⁹ Simásimena séna kawé'-ímáyááwáráwí minááígóní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a'nonkoni áwáuma afakaeté-omapa'a minínínkó méraipa'an-iyé. Miná'nónkóní áwáuwará'a afakaeté-kawaa-waasin-owe.

¹⁰ Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwúwana moóráwigo méraimba póna moóráwigo ánaaemba paápé éna kárika'a méiniye.

¹¹ Mináfáá-póígó ááémo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tínaaemba kawááníndawi éna mináfákáété-kawaaraamba miyá ínana Maníkó tai'ásuwainiye.

¹² Siyáánkai-taanaimbo wérailwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísáú ímba maiyésa ánaaemba óraa'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiyésa ampáánká'á kawáánónááwe.

¹³ Miwítí fasi'aémbá waásiya'ó kawáán-íyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraa'-afaa-poigon-imayaa ésa

¹⁴ kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaimba tiyáíyana wemá iyáákéna seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai póna seyaafá-kawáá-wáásíyá'á kawáán-uráiwai póna iyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáísasa wembá ímba auwésa wenarááímo wáéwi iyáákaindara'a wesé'a méranaawe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

¹⁵ Simásimena séna awánáánda-nonkoni áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérgin-donkoni áwáuma sáwífa'-waasi seyaafá'-márafákémbá fí'ó-fi'on-tuwara'-waasi fí'ó-fi'on-aaimo sen-kwáásin-owe.

16 Afáá-póígóe siyáánkai-taanainkwara'o awánáándawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tíyántafesa uwánkesa sáwí'a uwánkesa unáánkwátói faú'máéwana unáánkwátói-iyaimba mérainasa ama'á násuwesa ayáántamba agaisuwánaáwe.

17 Maníkó misáwí-wáásí imáyáa timúwasa mimbórá-imáyáa ésa waásiya'o kawáání-fásí'áémbá óraa'-afaa-poigomba amesa pósa Manikóní imáyáafinkeni'a íyana Manikómó siyáin-aaí paápé íníye.

18 Minínimbó awánáanda-ininkoni áwáuma óraa'-naopakewi seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásiyá'ó kawáánowin-owe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

18

Pépíróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aaí.

1 Simásimuwa'o awánááwánda moórá-kisau-waasigo wíyómapakemba kuména óraa-fasi'aemba tokéna wenanekembá marará'á kusán-kwégowana

2 óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraa'-naopa'-awi'a Pépírónifa'a tawisínaawisi uwáwisana sáwí-amutantone fí'o-fí'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a méraisana sáwí-numawe inkáísón-dumawe mifá'á méraiye.

3 Pépíróni-naopaken-kwaasi fí'o-fí'on-tantaa'o sáwísáwí'o umbá seyaafá'-márafákén-kwáásí tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-márafákén-káwáá-wáási Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááíwakaawe. Seyaafá'-márafákén-kwáásí óntamo tíma'maesa

nún-kwaasi óraa'-ontamba maénae sésa Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááíwakaawe. Mindásafena Pépíróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási tai'águraawe siyáíye.

4 Minkákémbó isááwánda wíyómpakemba moóráwigo séna kesí waásisono. Sáwí'o ontembá miyá ofáínifo mindáópa'a túwáaro. Miwítí sáwí-meyamba máéfainifo mindáópa'a túwáaro.

5 Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwí'o úmae iyáamba Maníkó misáwí-tántáá'á imáyáa éna sáwí-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro.

6 Maníkóo mindáópakén-kwaasi sáwí'o ontáfé sáwí'a uwátinkaaó. Sáwífa'-i'a sáwí'o ontáfé kaesá-úmai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó.

7 Tirááímo tain-kísáúmó maésamo sésa kawé-kísáúsá wémaumne sentembá tite'o índa-i'a uwátinke tirumbá sáwí'a uwátinkaaó. Miwí túma maimaé iyésa sésa

seyaafá'-márafákén-kwáásíyá'á kawáánúndampo ímba keto'-íníkáántá éta ifi'á tánaumne siyáawe.

⁸ Maníkó Fasi'aénkó aafimbá maitínkáíwai seyaafá'-fási'áémbó tokáimba póna mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tímínasa tuwímbai puwíyasa ifi'á táíyana aawaimá táínasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáíye.

⁹ Simásuwena séna seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásísómbá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááiwaesa fi'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamá káínda-umumba awánésa toikafó-í'a urésa ifi'á tánááwe.

¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntá wéíye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tiyáíye sénááwe.

¹¹ Siyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-márafá'á óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifi'á tánááwe.

¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraa'-ontamba tuwésa kawé'-óntámbá fi'o-fi'on-ontamba méyánuraan-ontane kawé'-únáankwátói tuwímbai sokón-unankwatoíye tuwímbai naae-únáankwátóiye taaimá kawé'-wíyúmbó in-tááíyé tuwímbai-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaisambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá ésa aúfáíwara'-ontantambo úmakaan-tantaa'e

¹³ asaa-wiyún-kánámá tómpímbó uwándaan-kanawe asaa-wiyúmbó ún-kanawe asaa-wiyúmbó ún-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráán-tóné antiríyáán-tóné póíma tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póímo maimaé nón-taone wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyám-baaran-tantaa'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbaresa pukáantafesa ifi'á tésa

¹⁴ sésa tirááímo tain-tántáá'á tai'áimba miwítí óntawe miwítí to'waaíyé tai'áimba póna ímba aneka'á paápé íníye sésa

¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á tímésa óraa'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máimba awánésa tata'á ínasa táátafesa ésa némpa'a mésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa

¹⁶ sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáán-íye. Miwí kawé'-únáankwátói naae-únáankwátóiye sokón-unankwatoíye urésa miwítí to'waaí óraa'-ontamba tuwésa maimái uwásokaawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraa'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénááwe. Nompín-táónkoni tifoísáíye nompín-táómpimbo kisaú máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo

nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmumbá awánésa némpa mésa sésa mindáókoma seyaafá'-náókomba iyáákarain-daokon-iyé sésa

¹⁹ tirunkó sáwí'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'á tuwésa toikafó-í'a urésa ifi'á tésa sésé'á ésa sésa óraa'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáundasa siruntáán-iyé. Mindáópaken-kwaasi sáwífa'-ontama makáamba pósa nompín-táómpimbo nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwífa'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáo'a sáwí'a uwásukaiye sénááwe.

²⁰ Kemá Yóni súnda kembiwí wíyómpa'o méraawiye Maníkóní waásiye Ísuni aantá-waasiye Maníkón-aaímo simátímakaawiye tirunkó kawé'á íníye. Pépíróni-naopaken-kwaasi kembiwí sáwí'a uwátínkáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba timínana póna tirunkó kawé'á íníye kemá Yóni sune.

²¹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwí óraa'-ontamba umbaisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúmbái-óntámbó mámetuwáundamo nompímbó kúwáfe'wintemba minóráá'-náoko Pépíróni-naokomba fasi'ámai sáwí'a uwásuwaanasa ímba aneka'á ónááwe.

²² Mindáópa'a waási ímba aneka'á uwíyemba tufuwésa kámemba tésa tayoíntésá imá sésa ímba miyá síyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'á ímba iyasa awánánááwe. Tómbá ímba agaiyamba awánánááwe.

²³ Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánánááwe. Aarewé waaiyé to'waaí ésamo síyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-márafá'ó tíma'mae

nón-kwaasi iyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-márafákén-kwáási tuwánésa karo'á sésa kawé'án-owe sésa misáwí-ámbá arááiwakaawe.

²⁴ Mindáópaken-kwaasi imáyáa tímúwasa Maníkón-aaímo simátímakaawiye Maníkóní waásiye tínkamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwí-meyamba tímakaiye siyáíye.

19

Wíyómpa'a imó siyáan-aaí.

¹ Simásuwowasa wíyómpakemba sáwífa'-waasimo sentembá suwa'á isááwánasa sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Kentáásí Maníkó seyaafá-tántáá'á iyáákarena wení áwáuma fí'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna

² mindásafena misáwí-méyámbó tímakaimba kawé!-úmai arupíse uráíye. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáwí-ampa'a tafisímai métínkówasa fí'o-fi'on-tantaa'a sáwí'o uráamba póna sáwí-meyamba tímakaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóní kísau-waasi tínkamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwí-meyamba tímakaiye

simásuwesa

³ aneká sésa

Maníkón-áwíta mósá maráúmne. Mindáópa'a iyamá kéná úmúmba úmae iyéna ímba tai'áíníye

suwasá

⁴ moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-aúranka'a kifaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'-aai isatá Maníkón-áwíta mósá maráúmne siyáawe.

⁵ Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayái-afarakemba aaigó aantemba séna kembiwí óraa'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní kísau-waasi wenaísamaifimbo méraawi seyaafá'á wenáwí'a mósá máráaro siyáíye.

Ísu wení waásimo tíyáín-aai.

⁶ Simásuwowasa sáwífa'-waasimo sentembá súwana noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isááwánasa óraaka sésa kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá'-fásí'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenáwíta mósá maráúmne.

⁷ Aú-inimbo tuwaai'waimpá'ó wíwae sésamo to'waai on-tembá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraíyan-kanaa tisaná póna sirunkósá aamoisá isatá wení áwáuma fí'oran-awaun-íye súne.

⁸ Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawé!-únánkwátói waén-únánkwátói uwátínkáísasa méraawe siyáawe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási arupíse-kisau wémaewe.

⁹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo Ísun-aaisafesa timankúnkumbo owísáféna imáyáa éna kembá Yónimba simásimena séna maanááímó simáménda aúfáífimba agauwó. Kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai on-tánómbó náíyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéíye simásimena séna Maníkó mináái érai'a siyé wíyómpaken-kisau-waasigo simásimuwa'a

10 wen-ímáyáá mósá maránae sé'a aísamaifimba kífaewanana simásimena séna ímba miyán-uwó. Emó ení waásise'o Maníkóní kísau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewará'á Maníkóní kísau-waasigo úmpo ken-ímáyáá ímbo mósá márénda Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó simásímakaiye. Maníkón-aaí simátíméwimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaímo siyáin-aaí.

11 Minkákémbó awánaáwánda wíyómpa'a ontá tigúwana moórá-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwái póna aaifimbó maitínkáimba arupíse éna tiyáimba arupíse éna

12 aúranko iyaráámbá kówana a'nómpímbá iyáákaraiwaini kámo'a sáwífa'a wiyéna wenane'á moórá-awi'a agaimakówana mináwíkoní áwáuma fí'owi ímba ísááwana we aantemba iséna

13 wení unááankwátói naaefímbá tu'mái uwásokowasa wenáwí'a Maníkón-ímáyáá aráátímiwai Maníkón-aaigon-iyé suwasá

14 wíyómpakewi tiyáiyawi waén-ósíyá'á mésa kawé'-únáankwátói waén-únáankwátói urésa wembá arááíwáúwana

15 wenóipinkemba áwááiwara-paepae'a wérowana seyaafá'-márafákén-kwáásí karáínda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawááníniye. Maníkó seyaafá'-fásí'áénkwáráwí wení namuro-wáásísáféna óraa'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwí-meyamba timínana ándá-arambo mapámówanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwí-méyámbá timíníye.

16 Wení unááankwátóiya'e amúntánká'é áwí'a agaimaréna séna seyaafá'-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó iyáákaraiwai éna seyaafá'-káwáá-wáásíyá'ó kawáán-uráiwain-iyé séna agaimakáíye.

17 Agaimarówa'o awánaáwánda moóráwigo wíyómpaken-kísau-waasigo aafáúmó wéronka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo nín-dumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá timínda pósa túwaandu ónááwe.

18 Kawáá-wáásí tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáásí tima'é ósison-tima'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáásí tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáúmó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasion-tima'e tamandaaró siyáíye.

19 Súwa'o awánááwánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-márafákén-káwáá-wáásiyé miwítí i-wáásiyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáíyanesa túwaandu uwasá

20 ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'ótoresaka ro'-ááímó simátímakowimba ta'ótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fi'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáímo tine'ó agaimakáan-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáan-kwaasi sáwí-ampa'a tafisímai métínkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'ótokesa úwoi mérowasa sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo úpa'a túwówana

21 ósifimbo mérowi minkáé'náraití waási óipinkem-pae'paetamba

karówasa putowaná numasónkó tima'á fáinaraiye.

20

Ayáátááka'a 1,000 aataimo maiyan-ai.

1 Miyá uwa'ó awánááwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo kuména aféúnyaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna

2 arááínkómbá kunta'ótokena naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáási karo'-áái simátíma'maena iyáiwain-awi'a waántáwankomba kunta'óto'mai 1,000 aatai úwoimo méraíndasafena kára'umarena

3 aféúnyaim-baipimba famétuwena óika'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpímbá ména seyaafá'-márafákén-kwáási karo'-áái simátíminasa érai'a siyé sefáímpóna mimpímbá ména 1,000 aatai tai'áínana faú'ankainana ampáánká'á níníye.

4 Minkákémbó awánááwánda kawáánuwaiti tiyáí-afama wérowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá timúwasa waásiti áwáumo tísai úmai isáiyamba awánááwánda waási timambó wérowi Maníkón-ai Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísówasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makówi óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakówi miwí pukáampinkemba iyáfasinesa Ísu Káraísitiye'a kawáánésa 1,000 aatai ménaawe.

5 Minkánáá waási pukémpinkemba iyáfasinaíyan-kanaa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fi'on-kwaasi pukémpinkemba iyáfasinanaawe.

⁶ Pukémpinkembo aifa'ó íyáfasinaiyawí tirunkó kawé'a ínaa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfésa ímba táátáfesa ésa Maníkóní kísau Ísu Káráísitini kísau maésa Káráísitiye'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónááwe.

Waántáwankombo íyáákain-ai.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántáwankomba faú'ankainana

⁸ seyaafá'-márafá'á wénena seyaafá'-wáási karo'-áái simátíma'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáíndasafena tí'maena sáwífa'-waasi ímba kanaa'ó torausówánda-waasi mésa

⁹ seyaafá'-áémpá'á waásisomba tésa Maníkóní waási méropa'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáási kugafútuwswana

¹⁰ Maníkó karo'-ááímó simátímakowimba waántáwankomba ta'óto'mai sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karo'-ááímó simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwswana tí'a úmae iyéna ímba tai'áíniye.

Púwón-kwaasimo tísai índa-ai.

¹¹ Minkákémbó awánááwánda kawáániwaini ayái-afama óraa'a waé-áfámá wérowana moóráwigo minká'á mérowana wempákémbá marawé wíyóm-baru'e tuwínkaa'-uréna áwiyokuwa'o

¹² awánááwánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfái-wandaaisomba fawaséna moórá-wandaafimba waási aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a wérowana tuwímbai-wandaafimba waási marapá'ó uráan-ai wérowana Maníkó mináúfái awánéna miwítí áwáu tísai úmai iséna aaifimbá maitinkariye.

¹³ Uwí-nómpímbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwítí áwáu tuwánéna aaifimbá maitinkéna

¹⁴⁻¹⁵ waási aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a agaimakón-kwandaafimba awánómba ímbo túwí'o wérowi Maníkó sáwí-marupa'o iyamá kámakama um-barupa'a famétuwswana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'á púwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-ai.

1 Minkákémbó awánááwánda marawé wíyóm-baru'e tai'águwana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérowana marará'á uwí-nómbá ímba wérowa'a

2 awánááwánda aú-nao'a kawé'-náó'-úramba

wíyómpa'a paápé uréna Maníkómpákémbá kuména Yérúsaremu'fakaan-dao'a úmbanifo aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoi to'waaí urénamo awaaikómpá'ó wintembá mindáo'a to'waaí úmakowana

3 kawáániwaini ayái-afarakemba moóráwigo óraaka séna káfé'a Maníkómó méraínda waásifimba ména miwísé'a méraínasa miwí wení waási-i'a íyana miwísé'a ména ímbo tiyuwáínda

4 miwí ti'nimá uwátíyuwainana ááéraan-tantaa'a seyaafá tai'ásuwainasa pósa ímba puwésa ímba toikafó-í'a ésa ímba ifí'á tésa ímba tí'a éna miyá íníye siyáíye.

5 Súwana kawáániwaini ayái-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'á aúma úne simásuwéna séna maanááímó simámunda aúfáifimba agauwó. Mináái érai'-aaí póna paápé íníye simásiména

6 séna seyaafá-kísáú tai'áwiye. Aifa'é ánaaenkoni áwáuma kemá úne. Ááéma mé'a kífé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóní áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáíndawí nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

7 Sáwí-tantaakombo iyáákaawi kempákémbá kawé-tántáá'á seyaafá'ó tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe.

8 Énifo ímbo fasi'ámaimo kesé'o méraawiye ímbo kesé'o kááísamaimo méraawiye sáwí'o owíyé waásimo tinkamowasamo púwówiye aare-úméné waaí-úménémó owíyé fintómó naawíyé úwaa'o owíyé karo'-máníkóné waántá-waasiye-imayaamo mósá máraáwiye karo'-ááímó sewíyé miyámó on-kwáásí sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárúpá'á Maníkóní némpa'a ména maé'mae'a ónááwe siyáíye.

9 Súwana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo tímakowifinkemba moóráwigo simásiména séna tina'á Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásí aráánáméno súwana

10 Maníkóní ámutanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maéna óraa'a ayáátáá'-omapimba mósinkena awánaao súwa'o awánááwánda kawé'-náó'-úramba

Yérúsaremu fakaamba wíyómpakemba Maníkómpákémbá kumúwana

¹¹ Maníkóní sámó kaimbá mindáoopa'a wérontafena mindáo'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisiyan-ontambo makáawana sámó kaintembá mindáo'a miyá éna sán-kwégowasa

¹² sí'á óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípímbá ontá sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóntará'á wíyómpaken-kisau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóntará'á agaimakówana

¹³ aafáúmó iyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmó kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefa'-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa

¹⁴ óntamba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'á sí'á úmakowasa minóntánká'á kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimakówa'a awánaraumne.

¹⁵ Awánááwánda wíyómpaken-kisau-waasigomo simásímakaiwai ayáámpimba moóra-taemo'a korí-óntántámbó úmakon-taemo'a tokéna mindáo'e minóntáwé misí'émó awaiya'maráinda-taemo'a tokéna

¹⁶ mindáoopa'a wení taemótamba séfasefa'-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'á awaiyarí'a éna ayáátáa'a 12,000 úwana

¹⁷ síkóní a'nónká'ó awaiya'marómba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana

¹⁸ misí'á taaéná-wisiyan-ontantamba úmakesa mindáo'a korí-óntántámbá úmakowana sámó kaintembá úwasa

¹⁹ sí'ó úmakon-ontanka'a to'waaí úmakesa kawé'-óntántámbá to'waaí úmakesa aifa'á taaéná-wisiyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a waén-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa

²⁰ miwá afófora'a fafután-óntámbá marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisiyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmaresa

²¹ moóra-ontara'a súwáasuwaakisamba úmakesa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontara'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-suwaasuwaakisamba minóntaráfámbá úmakesa aambá korí-óntántámbá akwí'makowana sámó kaintembá uráíye.

22 Sámó kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwiyé kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna áamáán-damba ímba wérowa'a awánááwánana

23 mindáópa'a Maníkóní sámó kainkó sama kátinkowana kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáúwé wíyóne mindáópa'a ímba wérowa'a awánááwánana

24 mindáópa'o sámó kátinkáiwai seyaafá'-máráfákén-kwáásí sama kátinkainasa seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásí túwí'o wéraindawi mindáópa'a koméraiya

25 mindáópa'a nó'waamba ímba ínasa pósa sí'-óntámá ímba úmaresa úwoi tisúwéwana wérainasa

26 seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawe-tántáá'á maimaésa mindáópa'a koméraiya

27 mindáópa'a sáwí-tantaa'a ímba wérainasa sáwí'o iyawiye karo'-ááímó síyawiye ímba iméraiya kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aúfái-wandaaifimba aúí'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a agaimakáinda-waasi aantemba mindáópa'a koménaawe.

22

1 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-nomba aráásimuwana mindómbá sámó kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte

tiyái-afarakembo kumúmba

2 mindáókoni aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o íyan-taeramba moórá-wiyonka moórá-wiyonka'a arambá wéiyena úwana mintáénama seyaafá'-wáásí newaná ímba tí'a éna tai'áínana

3 Maníkómó sáwí'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwainte tiyái-afama wérainasa wení kísau-waasi wen-ímáyáá mósá marésa

4 wenóí'a awánésa wenáwí'a túwayaanka'a agaimaráíya

5 nó'waamba ímba ínana aa'á ímba káínana Fasi'aénkó Maníkó sama kátinkainasa pósa ómbá ímbo kúrárémbo kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

6 Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo simásimena séna mináái érai'-aaí póna paápé íníye. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátíméwi wení ámutambo tímíwai wení kísau-waasigomba wíyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kísau-waasi aráátimiyo siyáíye súwana

⁷ Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne. Mináúfáífimbó wérain-aaímo kárika'o paápé índa-aaímo isésamo taawiyafiyawi tirunkó aamoí íníye Ísu siyáíye.

⁸ Súwa'a kemá Yóni mináái isé'a awáné'a wíyómpakewi aráásimakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránae sé'a ówánana

⁹ simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásimo Maníkón-aaímo simátímakaandawiyemo maanáúfáífínkén-ááímó taawiyáfón-kwaasiyemo Maníkóní kísau-waasimo on-tembá kewará'á Maníkóní kísau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáíye.

¹⁰ Simásimena séna maanáúfáífínkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínifo ímba aúpá'ó márénda afora'á maraaó.

¹¹ Minkánáámó tinda sáwí'o íyawi sáwí'a íyasa sáwí'o úmáimo méraiylawí sáwí'a úmai mérewasa kawé'ó íyawi kawé'á íyasa kawé'ó úmáimo méraiylawí kawé'-úmai ménaawe siyáíye.

¹² Súwana Ísu séna isáaro. Kárika'a kumónaumne. Kemó máén-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne.

¹³ Aífa'é ánaaenkoni áwáu kemá úne. Ááéma mé'a kíféwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne Ísu siyáíye.

¹⁴ Súwasa mindáókoni ontará'á iyésa taaéramba nésa maé'mae'o iyantafesa unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawé'ó intembá miwí kawé'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéíye.

¹⁵ Sáwí'o owíyé fintómó naawíyé úwaa'o owíyé aare-úméné waai-úménémo owíyé waásimo tínkamowasa púwówiye karo'-máníkóné waántá-waasi-imayaamo mósá márááwiye karo'-ááísáfésa aamoímó owíyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónááwe.

¹⁶ Ísu séna kemá Ísu wíyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména mináái Fasi'aénkóní waási isáíwae séna kusimátímakaiye. Kemá Téfitin-aísaafitantambo uráundawí é'a aafáúmó iyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáíye.

¹⁷ Súwasa Maníkóní ámútankoe kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásíyé sésa Maníkómpá'á teró síyasa minááímó isááwi Maníkómpá'á teró sénááwe.

Nontáfénamo tinkáíndawi Maníkómpá'á teró. Maníkómpá'á kónae síyawi tíyana Maníkó maé'mae'o íyan-domba úwoi timínasa nésa maé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáúfáífimbá agaimaré'a maanáúfáífínkén-ááímó isáíyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanáúfáífimbó tuwímbaimo kentí imáyáafinken-aaiwara'o síyanamo éna Maníkó sáwí-meyambo timínda agaimaré'o simátimunda-sawi-meyamba timíniye.

¹⁹ Tuwímbaimo maanáúfáífínkémbó paápé índa-tantaa'o tínaaembo uwámiyanamo éna Maníkó minkwáásísáféna séna minkáwé'-náópa'a ímba iyé'a maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánááwe. Maanáúfáífimbó simátimunda-aisafena síniye kemá Yóni sune.

²⁰ Mináái érai'-aain-iye siwái kárika'a kumónaumne sisa'á érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuwó sune.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ína'a méraaro. Mináái érai'-aain-iye.

Mináái tai'áiyé.